DOLD-MIHAJLIK * ORDASOK KÖZÖTT

DOLD-MIHAJLIK

ORDASOK KÖZÖTT

A mű eredeti címe:

І ОДИН У ПОЛІ ВОЇН

Державне Видавництво
Художньої Літератури
Київ — 1958

Fordította:

RADO GYÖRGY

Illusztrálta:

KÜRTHY SANDOR

Megjelent a magyar—szovjet közös könyvkiadás keretében
a Zrínyi Katonai Kiadó (Budapest)
és a Kárpátontúli Területi Kiadó (Uzsgorod, Ukrán SZSZK)
közös gondozásában
1959.

ELSŐ RÉSZ

Hosszú, türelmetlen csengetés.

Berthold ezredes, az I—C osztály főnöke más esetben bizonyára felugrott volna pamlagáról, amelyen elnyújtózva feküdt, és a telefonhoz rohant volna. Ezúttal azonban meg sem moccant. Behunyt szemmel feküdt tovább — aki látta, azt hihette, hogy alszik.

Segédtisztje, Kockenmüller százados már többször kopogott a dolgozószoba ajtaján, sőt, mivel a hívó szóra hiába várt, óvatosan be is nyitott, de látva, hogy az ezredes behunyt szemmel fekszik a pamlagon — nesztelenül betette az ajtót, nehogy megzavarja főnöke pihenését.

A százados tudta, hogy főnöke, Berthold ezredes, az előző éjszakán le sem hunyta a szemét. Csak hajnaltájban — minekutána Berlinből telefonhívás érkezett — engedélyezett magának némi pihenést. Ennél a telefonbeszélgetésnél a segédtiszt nem volt jelen. Mikor látta, hogyan merevedik vigyázzba az ezredes a készülék mellett, és hallotta, milyen alázattal beszél a kagylóba, lábujjhegyen kiment a szobából, bár — az igazat megvallva — nem tette be egészen az ajtót maga mögött. A százados a kiszüremlő mondatfoszlányokból is megállapította, hogy főnöke magával Himmlerrel beszélt, és hogy ez a beszélgetés váratlan, kellemes meglepetést jelentett az ezredesnek.

Nos, egy ilyen beszélgetés után Berthold ezredes igazán megengedhette magának, hogy félórácskát zavartalanul, gondolataiba merülve heverésszen a pamlagon. Lám, milyen magasra értékeli a legfelsőbb parancsnokság az ő tevékenységét, melyet itt, Belorusszia erdővel borított — s a führer hadainak éppen ezért rendkívül veszedelmes — tájain folytat! Maga Himmler félreérthetetlenül célzott rá, hogy neki, Berthold ezredesnek új, még jelentősebb munkakört szándékoznak biztosítani.

Ilyen kivételes esetben megbocsátható, ha az ember még a szokásos napirendjét is felborítja, csakhogy magára maradjon gondolataival, és kissé elábrándozzék.

Willy Berthold egyébként nem volt valami nagy álmodozó. Mint a német felderítő szolgálat hivatásos tisztjének, aki csak foglalkozásának él, ábrándjai és vágyai határát mindig a hűvös és kérlelhetetlen szolgálati szabályzat, valamint a szűkkörű család anyagi érdekei szabták meg. Ez a mai beszélgetés azonban kissé mégis felbolygatta Berthold ezredes fantáziáját. Úgy ám! Hiszen az a lehetőség csillant meg előtte, hogy itthagyhatja ezt a barátságtalan országot. Soha, semmi körülmények között nem merészelte volna ő maga kérni, hogy helyezzék át valamely más posztra. Ez árnyékot vetett volna a magafajta katonatiszt hírnevére, akiről köztudomású, hogy egyetlen gondolata a parancsnokság utasításainak végrehajtása, és a legkevésbé sem törődik a saját személyével. Node most, hogy maga Himmler...

Kellemes gondolatait a telefon csengetése szakította félbe.

„Ki lehet az, ilyen korán?" — villant át Berthold ezredes fején, s ugyanabban a pillanatban halk, de határozott kopogtatást hallott dolgozószobájának ajtaján.

— Szabad! — kiáltotta, fel sem nyitva szemét.

— A tizenkettedik hadosztály törzsétől már harmadszor telefonálnak — mondta halkan Kockenmüller.

— Mi történt? — kérdezte Berthold ezredes, és megrebbenő szempillája alól a vigyázzba merevedő segédtisztre pillantott. Kénytelen volt elismerni, hogy a százados szinte meg sem látszik az álmatlanul töltött éjszaka: ritkás hajzata laposra nyalva, mint mindig, arca simára borotválva, nagy, szintelen szemében nyoma sincs a fáradtságnak.

— Tegnap este egy orosz tiszt szökött át hozzánk. A tizenkettedik hadosztály törzsénél megtagadott minden felvilágosítást, és makacsul követeli, hogy személy szerint önhöz vezessék, ezredes úr.

— Énhozzám?

— Igen! Önnek nemcsak a rangját és vezetéknevét, de még a keresztnevét is tudta.

— Micsodaaa? — kérdezte csodálkozva Berthold ezredes, és vállat vont, majd felkelt.

— Valóban különös — állapította meg Kockenmüller. — Vajon honnét ismerheti egy orosz tiszt az ön nevét?

— És ráadásul még a keresztnevemet is!

— Mindenesetre bátorkodom javasolni: legyen óvatos, ezredes úr. Hátha azért küldték ide ezt a tisztet, hogy merényletet kövessen el ön ellen?

— Ön túlbecsüli személyemet, százados úr! Miért akarnának énellenem, egyszerű tiszt ellen merényletet elkövetni?

— De ezredes úr... — próbált szavába vágni a segédtiszt.

— Indokolt volna, ha egy hadosztályparancsnokról vagy hadseregparancsnokról volna szó... — folytatta Berthold ezredes, oda se figyelve segédtisztje közbevetésére.

— Vegye figyelembe, ezredes úr — jegyezte meg buzgó alázattal Kockenmüller —, hogy nem akármilyen tisztről van szó, hanem olyasvalakiről, aki Himmler személyes barátjának nevezheti magát. A bolsevistáknak ennyi is elég.

— Úgy gondolja?

— Biztos vagyok benne!

— És milyen utasítást adott a hadosztálytörzsnek?

— Az ön nevében megparancsoltam, hogy küldjék ide az átszökött tiszt iratait, őt magát pedig tartsák készenlétben.

— Nagyon helyes! És megérkeztek azok az iratok?

— Igenis.

— Adja ide!

Kockenmüller gyorsan kiment a dolgozó szobából, de egy pillanat múlva visszatért. Egy alacsony köpcös főtörzsőrmestert engedett be maga előtt.

— Utasításom van, hogy tulajdon kezébe nyújtsam át, Herr Oberst! — jelentette katonásan a főtörzsőrmester, és vaskos borítékot adott át Berthold ezredesnek.

Az altiszt alakja eltűnt a dolgozószoba ajtaja mögött. Berthold ezredes gondosan felvágta a borítékot, és óvatos mozdulattal húzta ki belőle az iratokat. A hadműveleti terep nagyléptékű katonai térképe volt benne és az átszökött tiszt igazolványa.

Az ezredes gyors pillantást vetett a térképre, majd szótlanul átnyújtotta segédtisztjének. Kockenmüller rajzszeggel az asztalkára erősítette a térképet, egy fiókból nagyítóüveget húzott elő, és mélyen a térkép fölé hajolt. Titkos jelöléseket keresett. Annyira belemerült a térkép tanulmányozásába, hogy összerezzent, amikor Berthold ezredes hangját hallotta.

— Nem gondolja ön, hogy ennek az átszökött embernek az arca egyáltalán nem oroszos? — kérdezte az ezredes.

Kockenmüller odalépett főnöke háta mögé, és szemügyre vette a képet.

— Ko-ma-roff... — olvasta szótagolva a nevet, majd ismét a fényképre pillantott. — Valóban, Herr Oberst, egészen európai arc, sőt mondhatnám, árja. Nézze csak ezt a magas homlokot, ezt az egyenes, fent kissé nyerges orrot.

— Hívja fel a törzs hadműveleti osztályát, és utasítsa őket, hogy azonnal küldjék ide az átszökött embert.

Berthold ezredes hátradőlt székének támlájára, és megint behunyta a szemét. Igyekezett felidézni a Himmlerrel folytatott beszélgetés minden mondatát. Kellemetes mámora azonban már nem tért vissza. Talán azért nem tudta összpontosítani gondolatait, mert zavarta Kockenmüller éles hangja, amely behallatszott a szomszéd szobából. Mi az ördög, ilyen sokáig nem tud kapcsolást találni a hadműveleti osztállyal? És ez az átszökött ember... Különös, hogy éppen ővele akar beszélni. Nos, csakhamar minden tisztázódik.

Megint felkapta az igazolványt, és figyelmesen nézegette annak az embernek a fényképét, akit csakhamar be fognak vezetni szobájába. Érdekes arc! Ugyan hol is látta már ezt a vékony, erősen összeszorított szájat?

— A parancsot végrehajtottam, Herr Oberst! — jelentette Kockenmüller már a küszöbről.

Aztán megragadta az egyik széket, és a szoba közepére állította.

— Ha majd ideülteti, akkor arra a székre, az asztal mellé én fogok ülni — mondta Kockenmüller, és hunyorogva méregette az asztal és a szék közti távolságot. — Így hát olyasvalaki fog ülni kettejük közt, aki minden pillanatban készen áll az ön megvédelmezésére.

A százados kigombolta pisztolytáskáját, és felkattintotta a fegyver biztonsági zárát.

— Ó, azt hiszem, erre nem kerül sor. Különben...

Kockenmüller lépteket hallott a szomszéd szobából. Kinyitotta az ajtót. A küszöbön a törzs őrparancsnokának helyettese állt.

— Ezredes úr, parancsára előállítottam az orosz szökevényt.

— Vezessék be!

— Őrséggel?

— Az őrség maradjon kívül. A foglyot nyilván lefegyverezték?

— Természetesen.

A főhadnagy eltűnt az ajtó mögött, majd egy pillanat múlva bebocsátottak egy középtermetű, húsz-huszonkét évesnek látszó fiatalembert. A szovjet hadsereg hadnagyi uniformisa volt rajta.

Berthold ezredes gyors pillantást vetett a fiatalember arcára, majd az asztalon fekvő igazolványra. Kétségtelen, hogy az a személy áll előtte, akiről ez a fényképfelvétel készült. Csak éppen hogy a haját most nem fésülték hátra úgy, mint a fényképen. Most egyenes választék osztotta ketté frizuráját. Ettől a választéktól a sovány, napbarnított arc vonásai még élesebbeknek látszottak. Különösen az orra és keskeny szája, keményre összeszorított ajka ...

— Jó reggelt, Herr Oberst! — köszöntötte hibátlan német nyelven a fiatalember, és akkurátusan összecsapta bokáját.

Egy pillanatig néma csend honolt a szobában. Berthold ezredes összeráncolt szemöldöke alól feszülten figyelte a jövevény arcát, tekintetével, mintegy végigtapogatta minden egyes vonását. Az átszökött ember nyugodtan állta a tekintetét. Sőt Bertholdnak úgy tűnt, hogy nagy, világosbarna szemében még mosoly is villant.

— Jó reggelt, Herr Komarov! — fogadta végre köszöntését az ezredes. — Ön ma éjszaka átjött hozzánk az oroszoktól, és velem akar beszélni?

— Igen! Ma hajnal előtt átjöttem az arcvonalon, és kihallgatást kértem Berthold ezredestől.

— Személyesen ismeri őt? — kérdezte az ezredes, figyelmeztető pillantást vetve segédtisztjére.

— Igen, személyesen ismerem önt.

— Honnét? — kérdezte az ezredes, és nem is próbálta leplezni csodálkozását. — Miért akart éppen velem beszélni?

Az átszökött ember egyet lépett előre. Kockenmüller minden izma megfeszült, keze még keményebben szorította a pisztoly agyát.

— Engedelmet kérek, hogy leülhessek. A százados úr pedig ne nyugtalankodjék, hiszen jól tudja, hogy nincs nálam fegyver — mosolyodott el a szökevény.

— Üljön le! — szólt Berthold, és a szoba közepén álló székre mutatott.

A fiatalember leült, majd mintha ez volna a világ legtermészetesebb dolga, kezdte lecsavarni a csizmája sarkát.

Kockenmüller, minden eshetőségre számítva, kihúzta pisztolyát a pisztolytáskából. és térdére fektette. Ki tudja, mit rejthet magában az az apró fémdoboz, amelyet a szökevény előhúzott csizmasarkából. A fiatalember azonban már fel is nyitotta a dobozt, s a százados megkönnyebbülten sóhajthatott fel, mert látta, hogy papirosdarabokat terít a tenyerére.

— Legyen szíves, adja át az ezredesnek — szólalt meg a szökevény, Kockenmüllerhez fordulva.

A segédtiszt átvette a papírokat, és kinyújtott tenyerén főnökének asztalához vitte. Közben egy pillanatra sem vette le szemét a titokzatos oroszról. Ez azonban közömbös tekintettel nézett körül a dolgozószobában. Kockenmüller végre megnyugodott. Annál is inkább, mert figyelmét nem kerülte el az a különös változás, amely főnökének arcán végbement.

— Hogyan?! — kiáltotta Berthold ezredes.

— Igenis! — s a szökevény ajkán alig észrevehető, boldog mosoly villant. — Van szerencsém jelentkezni önnél, Herr Oberst. Heinrich von Goldring!

És felpattanva vigvázzba vágta magát.

— De hogyan? Honnét? — kérdezte az ezredes. Hirtelen mozdulattal hátratolva székét, maga is felkelt.

— Azonnal megmagyarázom, de szeretnék önnel négyszemközt beszélni...

— Ó, természetesen... — kezdte az ezredes, de segédtisztjének figyelmeztető tekintetére mégis meggondolta magát. — Kockenmüller százados a segédtisztem, előtte mindent elmondhat, amit nekem akar mondani... Bocsánat dohányzik? Parancsolion!

S az ezredes az asztal szélére tolta szivardobozát.

A fiatalember némán meghajolt. Leharapta egy szivar végét, és odatartotta az égő gyufához, melyet Kockenmüller nyújtott feléje előzékenyen. Azután néhányszor nagyot szippantott.

— Bocsásson meg, régóta nem szívtam!

— Ó, csak nyugodtan, ráérünk — nyugtatta meg vendégszeretően Berthold ezredes.

— Túlságosan sokáig kellett várnom erre a találkozásra, Herr Oberst, hogy beszélhessek önnel, bármilyen röviden is... Irataim szerint melveket, amint látom, már ismer. Anton Sztyepanovics Komarov vagyok, a szovjet hadsereg hadnagya. Ó nem, ez nem hamisítvány, ők maguk adták ezeket a papírokat, holott valójában Heinrich von Goldring vagyok. Az

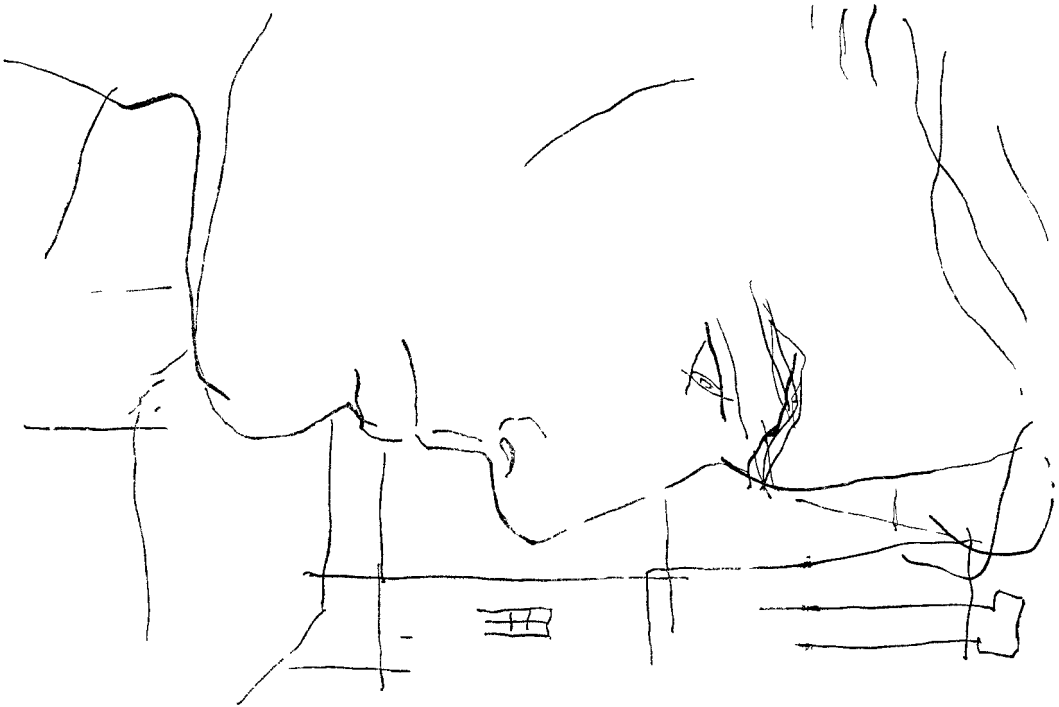

ön ismerősének, Siegfried von Goldring bárónak a fia. Édesapámnak korábban szerencséje volt igen közeli kapcsolatban állni önnel, ezredes úr. — A fiatalember tekintete szinte belefúródott az ezredes széles ábrázatába.

Berthold ezredes képtelen volt leplezni felindulását. Még segédtisztje is megfeledkezett a köteles óvatosságról. Kezét önkéntelenül elvonta pisztolytáskájáról, és egész testével kissé előredőlt, mintha attól félne, hogy el talál szalasztani, hacsak egy szót is, ebből a nem mindennapi beszélgetésből.

— Node hogyan kerül Goldring báró fia a Vörös Hadseregbe? Hogyan változott ön át Komarovvá? Csak maradjon ülve, hiszen elfáradt, és nyilván nagyon izgatott.

— Igen, nem restellem bevallani, valóban izgatott vagyok. Fiatal korom ellenére igen sok megpróbáltatásban volt részem, és túlsokáig kellett várnom erre a találkozásra. Talán ezredes uramnak van némi szabad ideje, hogy végighallgassa kissé részletesebb elbeszélésemet... ó, el sem hiszi, milyen végtelenül boldog vagyok, hogy végre saját nevemen nevezhetem magamat...

— Én is örvendek, hogy a nevét hallhatom. Nem is képzeli, mennyire lázba hozott, hogy legbensőbb barátom egyetlen fiával találkozhatom! Fiatalkori barátom fiával! Egy olyan lelkes munkatársam fiával, s ráadásul ilyen körülmények közt! Heinrich von Goldring!

— Ezt a nevet hosszú időre el kellett felejtenem, s most, hogy az ön szájából hallom, úgy érzem, mintha édesapám drága hangját hallanám. Ó, én, én...

Heinrich szemét elöntötte a könny. Kockenmüller szolgálatkészen egy pohár vizet nyújtott feléje. A fiatalember egyhajtásra kiitta, és kissé megnyugodott.

— Amint ön is tudja, Herr Berthold — folytatta —, atyám, Siegfried von Goldring mindjárt az első világháború után abban a hivatalban vállalt állást, amelyben ön is dolgozott akkoriban. 1928-ban Alexander ezredesnek, az ön által is ismert hivatal főnökének utasítására, atyámat Oroszországba küldték. Én akkor hétéves gyerek voltam, de még ma is jól emlékszem egy nyári estére, egy tágas villára, és önre, amint egy gyönyörű hölgy mellett ül. Utóbb atyám elmondta, hogy ez volt a búcsúesténk, melyet ön rendezett atyám tiszteletére a Wilhelm Strasse 22. szám alatti villájában. Ugye, még a címben sem tévedett atyám, amikor annyi idő múltán Oroszországban felidézte előttem búcsúestjét?

— Önnek csodálatos emlékezőtehetsége van! — vágott szavába Berthold ezredes. — Mintha most is látnám édesapját és mellette önt, mint nyughatatlan kisfiút. És jóllehet ön ma már felnőtt ember, arcán mégis felfedezem annak a gyermeknek vonásait, aki akkor annyira tetszett nekünk, felnőtteknek. Most már értem, miért volt rám olyan különös hatással az ön arca. Nos, természetesen ez Siegfried szája, az a mindig dacosan összeszorított száj, amely túlságosan kicsiny volt az arcához képest. Az ön vonásai finomabbak, szeme vágása inkább édesanyjára, mint apjára emlékeztet. Igen, ez volt az oka, hogy nem ismertem fel rögtön a hasonlatosságot... Bocsásson meg, hogy félbeszakítom, de annyira felizgattak ezek az emlékek...

— Higgye el, engem is, Herr Oberst. Bizonyára emlékszik még arra az időre, amikor elhagytuk hazánkat. 1928-ban történt. És tán arra is emlékszik, hogy atyám, mint külföldi szakértő utazott Szovjet-Oroszországba?

Az ezredes bólintott.

— De óvatossági rendszabályokra már akkor is szükség volt. Ezért azután a Bauer cég ajánlólevelében a Zaleski név szerepelt. Stanislaw Zaleski. Származása lengyel. Természetesen engem is átkereszteltek. Még ma is emlékszem: elutazásunk előtt atyám milyen sokáig magyarázgatta nekem, hogy ezentúl nem Heinrichnek hívnak, hanem Gennadinak, a vezetéknevem Zaleski — és nem német vagyok, hanem lengyel.

— Esztelenség volt, hogy önt is magával vitte!

— De hiszen tudja, hogy édesanyám halála óta atyám egy pillanatra sem vált meg tőlem, márpedig Oroszországba úgy utazott, hogy belátható időn belül nemigen tér vissza.

— Én felajánlottam édesapjának, hogy magamhoz veszem önt...

— De elkövette azt a hibát, hogy az én jelenlétemben beszélt erről! Nem emlékszik, hogy sírva fakadtam, és atyám kezébe kapaszkodtam?

— Ó, micsoda emlékezőtehetség! — tört ki az őszinte elismerés Berthold ezredesből.

— Becses neje pedig mindkettőjükre megneheztelt. Remélem, Frau Else jó egészségnek örvend?

— Igen. És rendkívül fog örülni, ha értesül találkozásunkról.

— Kérem adja át hódolatteljes üdvözletemet! És kedves

lányának is, akit annyiszor megbántottam, mert mindig a varkocsát cibáltam... ó, a kis aranyhajú Lore...

— Hajh, Lore ma már eladólány! Milyen gyorsan, milyen hihetetlen gyorsan szállnak az évek!

Berthold ezredes egészen elérzékenyült. Csak Kockenmüller jelenléte tartotta vissza, hogy hosszú szóáradattal ne számoljon be Lorchenjéről. De összeszedte akaraterejét, és ellenállt a kísértésnek. Vonásai ismét háborítatlan nyugalmat tükröztek, mint mindig, ha beosztottjai jelen voltak. Hogy arcának ezt a merevségét megőrizze, ezt ugyanolyan szolgálati kötelességnek érezte, mint azt, hogy zubbonyát sose gombolja ki.

Heinrich észrevette az ezredes hangulatváltozását, és hivatalos hangon folytatta elbeszélését, többé nem bocsátkozva lírai kitérésekbe.

— Túlságosan sok idejét rablom el, Herr Oberst, ezért most már rövid leszek. Atyám eleinte elektromérnökként dolgozott a Donyec-medencében, majd áthelyezték az Urál vidékére, 1930-ban pedig, ahogy az oroszok mondani szokták, „elirányították" egy nagy vízierőmű építéséhez. Ön is tudja, Herr Oberst, hogy hova, mert attól az időtől kezdve, amint atyámtól utóbb értesültem, ő hírszerző hálózatunk révén közvetlenül önnel volt rádióösszeköttetésben.

— Pontosan így volt! — állapította meg az ezredes. — Kapcsolatunk a legszorosabb volt, és tökéletesen meg voltunk elégedve egymással.

— Atyámnak 1934-ben felsőbb szerveink kívánságára sikerült elérnie, hogy Távol-Keletre helyezzék át. Ekkorra már felvette az orosz állampolgárságot.

— Ezt is tudom.

— Azóta azonban, hogy Távol-Keletre került, megszakadt az önnel való közvetlen kapcsolata. Minden információt az ön által is ismert személyek révén küldött...

Berthold szótlanul bólintott.

— 1937 óta már én is atyám tevékeny munkatársa voltam. Megtanított, hogyan kell rejtjelezni a jelentéseket, és hogyan kell megfejteni a kapott rejtjeles utasításokat.

— Roppant könnyelműség egy olyan tapasztalt felderítő részéről, mint Siegfried!

— Node vegye figyelembe, ezredes úr, hogy atyámnak rengeteg tennivalója és igen kevés segítőtársa volt — vette védelmébe apját Heinrich. — És ezenkívül azt se felejtse el,

hogy engem ő igaz német hazafinak nevelt. Tudta, hogy semmilyen körülmények között sem fogom elárulni a titkát.

— Folytassa, folytassa! — sürgette az ezredes

— Minden a legjobb rendben ment, egyszer azonban szerencsétlenség történt: a Cseka nyomára bukkant a titkos találkozóhelynek. Letartóztatták azokat az összekötőket, akik elárulhatták atyámat. Szöknie nem lehetett. Engem azonban mindenáron meg akart menteni, és iratokat szerzett nekem Anton Sztyepanovics Komarov, menhelyen nevelkedett gyermek nevére. Még Komszomol-igazolványt is kaptam, és elküldött Ogyesszába, ahol katonaiskolába léptem. Ezt a háború előtt egy évvel végeztem el. Egészen természetes, hogy míg a katonaiskolába jártam, sohasem leveleztem atyámmal. Csak néhó értesített sorsáról összekötőink révén. Utolsó értesülésem tragikus volt: atyám elküldte nekem ezeket az iratokat egy letépett papírdarab kíséretében, melyre sebtében vetett oda néhány sort. Atyám üzenetéből megtudtam, hogy leleplezték, és letartóztatása előtt kénytelen volt mérget inni. Az volt a kívánsága, hogy haláláért álljak bosszút a bolsevistákon.

Heinrich hangja megremegett, és Kockenmüller megint a vizeskancsóhoz ugrott. Berthold ezredes felkelt, meghajtotta fejét, és úgy állt néhány másodpercig, hallgatással adózva meghalt barátja emlékének.

— Nagyon köszönöm ezt önnek, ezredes úr! — mondta Heinrich, miután ivott egy kortyot a vízből. — És most engedje meg, hogy folytassam... Megértheti, hogy atyám kötelezettségeinek nem tehettem eleget, jóllehet megesküdtem, hogy egész életemet hazám üdvének szentelem. Ki kellett várnom a megfelelő időt, s ezt a háború hozta el. Erre az arcvonalra küldtek, mint a Vörös Hadsereg egyik szakaszparancsnokát. Német nyelvtudásomat természetesen eltitkoltam... Néhány nappal ezelőtt véletlenül jelen voltam az egyik német őrmester kihallgatásánál, akit az oroszok foglyul ejtettek. Akkor hallottam meg azt a nevet, melyet már gyermekkorom óta ismerek: az ön nevét. Megtudtam, hogy ön a hadtest törzsnél dolgozik. A többit már tudja...

— És ha nem hallott volna rólam?

— Már régebben elhatároztam, hogy átszököm hazám hadseregéhez. S az, amit a kihallgatásnál hallottam, csak siettette elhatározásomat. Természetesen, nem mulaszthattam el a kínálkozó alkalmat, hogy nem kell hosszasan iga-

zolnom magamat, hiszen ön atyám legkozelebbi barátja volt, és engem is gyermekkorom óta ismer.

— Nagyon okosan, nagyon okosan tetted, fiacskám! Bár... kissé kockázatos vállalkozás volt. Meg is ölhettek volna.

— Éppen ez a gondolat gyötört leginkább... pedig, higgye el, Herr Oberst, nem a haláltól féltem. Attól féltem, hogy tulajdon testvéremnek, egy német katonának a golyójától kell elpusztulnom, és hogy ellenségeimmel együtt, idegen néven fognak eltemetni, anélkül, hogy megbosszultam volna atyám halálát...

— Értem, értem! Most azonban, hogy immár a tieid közt vagy...

— Úgy érzem, mintha a családom körébe tértem volna vissza!

— Igazad van: elhunyt barátom fia joggal tekinthet második atyjának.

— Nem is tudom, hogy köszönjem meg... ó, Herr Oberst, ön talán nem is sejti, mit érzek én most! Utolsó levelében, mely ön előtt fekszik, édesatyám lelkemre kötötte, hogy keressem meg önt, és mindenben kövessem tanácsait... S most már így mondhatom: második atyám tanácsait.

Heinrich felugrott, előrelépett, majd habozva megállt, Berthold maga ment oda hozzá, és erősen megszorította a fiatalember mindkét kezét.

— És mi az az örökség, amelyről az írásban említés történik? — kérdezte az ezredes, miután visszatért helyére, és megint a papírokba mélyedt.

— Mint ön is tudja, atyám minden ingatlan vagyonát eladta, amikor Oroszországba utazott. A kapott összeg egy részét a Német Bankba helyezte el, de a javát a svájci nemzeti bankba tette.

— Mennyi ez összesen?

— Valamivel több mint kétmillió márka.

— Ó! — tört fel akaratlanul Kockenmüllerből.

— Édesapád boldog életet biztosított neked, Heinrich — jelentette ki ünnepélyesen Berthold ezredes.

— Életem nem az enyém, hanem a hazámé.

— Természetesen, fiam! De majd akkor beszélünk minderről, ha már kipihented magad... Százados úr — fordult most az ezredes Kockenmüllerhez —, gondoskodjék minden

szükségesről. A báró urat az én szállásom mellett helyezze el, szerezzen neki megfelelő öltözéket, és...

— Nyugodt lehet, Herr Oberst, Goldring báró úrnak nem lesz oka panaszra.

— „Goldring báró!" Mintha zenét hallanék, mint gyermekkorom muzsikája, úgy hangzanak fülemben ezek a szavak! S ha levethetem ezt az öltözéket, egészen újjá fogok születni!

— Nos, tedd ezt minél előbb. Kockenmüller százados segíteni fog neked, és gondoskodik mindenről.

Heinrich már elbúcsúzott, és Kockenmüller kíséretében a kijárat felé indult, amikor hirtelen megtorpant.

— Bocsásson meg, Herr Oberst, csak még egy kérdést: az a Bismarck-szobor, amelyet azon az estén olyan ügyetlenül ledöntöttem, nem sérült meg?

— Nem sérült meg, dehogy is sérült, és remélem, hogy tulajdon szemeddel fogod viszontlátni.

Amikor Heinrich elhagyta a szobát, Berthold az ablakhoz lépett, szélesre tárta, és sokáig bámult a messzeségbe.

Kelet felől ólmos, őszi felhők közeledtek. Olyan alacsonyan úsztak a föld felett, hogy szinte súrolták a fák csúcsát, annak az iskolaépületnek a tetejét, amelyben az I—C osztály irodája székelt, és az iskolaudvarral szemközt ágaskodó kis fatemplom düledező tornyát. Milyen egyhangú, milyen unalmas, vigasztalan kép. De nemsokára talán minden megváltozik.

Nos, ez a nap valóban szerencsésen kezdődött! Az a sokatmondó beszélgetés Himmlerrel, aztán ez az átszökött fiú! Minden arra vall, hogy csakugyan Goldring báró fia — különben honnan ismerne ilyen intim, családi emlékeket. Persze az sincs kizárva, hogy Siegfried fiát leleplezték, s a szovjetek szolgálatába szegődött pénzért, vagy halálos fenyegetésre... Wilhelm Berthold ezredes azonban korántsem olyan hiszékeny bolond, mint amilyennek mutatta magát. Lesz, ami lesz, ő a saját javára fogja fordítani az eseményeket.

S az ezredes — ezen a napon íme már másodszor tagadva meg önmagát — ábrándozik. Lehet, hogy álmai túlontúl messzire ragadják, mert egyenruháját eligazítja, kihúzza magát, s kegyes, fensőbbséges arckifejezést öltve, a pamlag háttámlájába illesztett négyszögletes tükör elé áll. Fontoskodó, széles ábrázat tekint rá vissza a tükörből; húsos orr, a szemöldök alatt apró szürke szempár. Bajuszkefécskével lesi-

mítja rőt, à la Adolf bajuszkát, és közelebb lép a pamlaghoz.

Fejét most nem látja, de alakján végigtekinthet. És mi tagadás, az ezredest elégedettséggel tölti el az eléje táruló látvány: a fekete gallérú acélszürke egyenruha előnyösen kihangsúlyozza izmos vállát és széles mellkasát, világos lovaglónadrágján sehol egy ránc, gondosan tisztított magasszárú csizmája ragyog. Igen, a kifogástalan katonatisztnek még a fronton is ilyennek kell lennie. Berthold ezredes tehát elégedett önmagával — és elégedett a mai nappal.

— Minden a legjobb úton halad! A legjobb úton... — ismételgeti kezét dörzsölve, majd íróasztalához lép, hogy még egyszer szemügyre vegye Heinrich iratait.

*

Wilhelm Berthold elég régóta szolgált a német felderítésnél ahhoz, hogy a legcsekélyebb bizalma se legyen az emberekben. Valahányszor ránézett valakire, az illetőben mindig gonosztevőt gyanított, akit előbb-utóbb úgyis át fog adni a Gestapónak, s nem volt olyan emberi cselekedet, amelynek rugóját nem a haszonlesésben látta volna.

Amikor Heinrich von Goldring előtt szélesre tárta ölelő karját, még merő lelkesedés vezette, s nem előre megfontolt szándék, mert még nem volt ideje a latolgatásra. Később pedig, amikor mérlegre tette saját viselkedését, úgy találta, hogy mesterien játszotta az öreg Siegfried aranyszívű barátjának szerepét.

Ez a játék óriási előnyt jelent számára.

Ha az ellenőrzés során kiderül, hogy a szökevény valóban az, akinek kiadja magát, és valóban őszinte hazafias érzése hozta ide, akkor ő, Berthold ezredes a legjobb megvilágításba kerül mind a fiatalember, mind a parancsnokság előtt. Nemes gesztusának híre kétségkívül a bölcsességgel párosult nagylelkűség fényével vonja be nevét, Heinrichet pedig örök hálára kötelezi.

Ha viszont kiderülne, hogy Goldring neve mögött ellenség rejtőzik, akit ő, Wilhelm Berthold csak azért szorított keblére, hogy annál hamarabb leleplezze, elaltatva éberségét, akkor ez a cselekedete csak megerősíti kiváló felderítői talentumának hírét.

Tehát mindkét esetben **ő lesz a nyertes!**

A szökevény iratai, a Goldring-családra emlékeztető arcvonásai, s legfőképp azok az emlékfoszlányok, amelyeket gyermekkorából őrzött meg emlékezetében — mind arra vallanak, hogy Wilhelm Berthold ezredes valóban egyik régi barátjának fiát üdvözölhette. Az ellenőrzés azonban nem árt. Ilyen esetekben az ember nem bízhatja magát saját intuíciójára, sem arra, hogy az iratok rendben vannak és az elmondottakban sincs hiba. Inkább háromszor ellenőrizni valamit, mintsem egyszer tévedni!

Ezenkívül még az sincs tisztázva, mi késztette az átszökésre Heinrich von Goldringot, aki végül is asszimilálódhatott a Szovjetunióban!

Igaz, a fiú még csak huszonegy éves, könnyen sarkallhatják olyan indulatok, mint az apjáért érzett bosszúvágy — ha pedig valóban hazafias szellemben nevelték, akkor érthető, hogy visszavágyódik a szülőföldjére. Vagy talán nem is ezen van a hangsúly, hanem azon a kétmillió márkán, amely a svájci nemzeti banknál fekszik. Ha Heinrich von Goldring továbbra is a Szovjetunióban marad, és álnév alatt él, soha életében nem juthat ehhez az örökséghez.

„Lehetséges, hogy csak azért szökött át hozzánk, mert meg akarja kaparintani az örökséget, utána pedig visszatér Oroszországba? Vagy pedig... különleges megbízatással küldték ide?"

Kétségei egész éjszaka gyötörték Berthold ezredest, s már kora hajnalban kikergették ágyából. Igen, mindent a lehető leggyorsabban ki kell deríteni! Micsoda remek tervet kovácsolhatna Heinricchel kapcsolatban: csinos fiatalember, báró, és... kétmillió márkája van! Nos, miért ne boronálhatná össze az ő Loréjével? Különb férjet keresve sem találhatna.

Az ügy elintézésének meggyorsítására Berthold elhatározta, hogy ő maga fogja irányítani Heinrich von Goldring adatainak ellenőrzését.

Magához rendelte a hírszerző osztály vezetőjét, Kubis századost, és utasította, hogy gyűjtsön össze minden értesülést Anton Sztyepanovics Komarovra, az ogyesszai gyalogsági iskola egykori növendékére vonatkozóan.

— A nyomozás eredményét nekem jelentsék! — hangzott a szigorú utasítás. — És ne húzzák-halasszák, intézzék el a lehető leggyorsabban.

Mialatt pedig Kubis felvette a kapcsolatot hírszerzőivel, Berthold más vonalon kezdte az ellenőrzést: Berlinből a fel-

derítő osztály irattárából magához kérette Siegfried von Goldring aktáját. Hogy Heinrich igazat mondott-e, és valóban segített-e apjának, azt most könnyű lesz megállapítani.

Maga Heinrich von Goldring egész idő alatt rendkívül szerényen viselkedett. Hivatlanul sohasem kereste fel Bertholdot, semmi iránt sem mutatta akár a legcsekélyebb érdeklődést, kivéve az újságokat, ezeket olvasta naphosszat, még a korábbiakat is áttanulmányozta. S ez érthető volt: elvégre a fiatalembert mohó vágy tüzelte, hogy megtudja, hogyan, milyen körülmények közt élnek az emberek hazájában, amelytől annyi évig elszakítva élt.

Körülbelül egy hét telt el Berthold és Heinrich első találkozása óta, amikor az ezredes meghívta a fiatalembert a lakására. Előzetesen úgy rendelkezett, hogy két személyre készítsenek vacsorát, és szolgáljanak fel egy palack pálinkát meg egy palack bort.

— Ugye, nincs ellenedre, hogy együtt vacsorázzunk? — kérdezte az ezredes, és elégedetten figyelte, milyen hatással van Goldringra a gyönyörűen megterített asztal.

— Ó, ezredes úr! Ha tudná, mennyire vágyódtam már a családi környezet, a német beszéd és egyáltalán a kulturált életkörülmények után, nem kérdezné ezt tőlem!

— Nos, helyes, akkor hát foglalj helyet! Melyikből tölthetek? Egyébként ezt felesleges kérdeznem, te nyilván hozzászoktál az orosz vodkához! Megvallom, én is kedvelem, nem is lehet egy napon emlegetni a mi snapszunkkal...

— Engedelmet kérek, én inkább a borból töltenék magamnak, pálinkát nem szoktam inni...

Ez a kijelentés némi óvatosságra intette az ezredest. Hiszen jómaga is nemegyszer látta el tanácsokkal ügynökeit, hogyan viselkedjenek, és mindig hangsúlyozta, hogy a hírszerzők első parancsolata: tartózkodni a szeszes italtól.

— Sohasem iszol?

— Legfeljebb egy kupica konyakot és egy pohár aszúbort engedélyezek magamnak.

— Nos, a bor már itt van, és konyak is lesz mindjárt — mondta az ezredes, s nyomban utasítást adott tisztiszolgájának.

— Idehallgass, Heinrich — fordult hozzá az ezredes, mint egy mellékesen, mikor a vacsora már végéhez közeledett, és Goldring arca enyhén kipirult az elfogyasztott italtól. — Nem emlékszel véletlenül a Nyecsajev-ügyre?

— Vaszilij Vasziljevicsre? Azt a Nyecsajevet gondolja, aki valamikor a GPU vezetője volt abban a községben, ahol atyámmal Távol-Keleten éltünk?

— Ő az, ő az! — bizonygatta az ezredes.

— Kitűnően emlékszem rá! Hiszen még névtelen levelet is írtam róla.

— Ugyan, mondd már meg, mi volt annak az ügynek a lényege?

— Ez a Nyecsajev egyszer vadászaton megismerkedett atyámmal, majd azután gyakran jártak együtt vadászni. 1937-ben azonban atyám észrevette, hogy Nyecsajev gyanút fogott. Attól tartva, hogy talán a mi tevékenységünkre vonatkozó anyag lehet a birtokában, atyám elhatározta, hogy kompromittálni fogja. Megfogalmazott egy névtelen levelet, és énvelem íratta le. A GPU vezetőszervéhez címeztük. A levélben megvádoltuk Nyecsajevet, hogy nem vadászni jár a tajgába, hanem ott szokott találkozni a japánok kémjével, aki a mi körzetünkben működik, és bizonyos titkos értesüléseket közöl vele. A névtelen levél sikert aratott: Nyecsajevet letartóztatták. További sorsáról atyámnak semmit sem sikerült megtudnia.

— És még ne higgyen az ember az átöröklésben! A te emlékezőtehetséged pontosan olyan, mint édesatyádé volt! Márpedig minekünk, hírszerzőknek a legfőbb fegyverünk a jó memória. Azt mondtad nekem, hogy segítettél édesapádnak rejtjeles utasításaink megfejtésében, és hogy te rejtjelezted a jelentéseket. Tegnap alkalmam volt átnézni irattáramat, és egészen véletlenül egy érdekes iratot találtam. Tessék, itt van. Nem emlékeztet ez téged valamire?

És Berthold ezredes kisformátumú, megsárgult papírdarabkát nyújtott át Heinrichnek. A papiroson nem állt egyéb, mint számok, három sorban — különböző négytagú kombinációk.

Amíg Heinrich figyelmesen tanulmányozta a számokat, Berthold ezredes látszólag közömbösen eregette a füstöt, s csak olykor-olykor pillantott vendégének figyelő ábrázatára. Az ezredes nagyon jól tudta, milyen nehéz feladatot adott Heinrichnek: az írást csak az fejthette meg, aki hosszú éveken át ezzel a rejtjel-kulccsal dolgozott.

A csend sokáig tartott, és Berthold ezredes már-már sajnálni kezdte, hogy túl bonyolult ellenőrzési módszert választott, hiszen igazán csak vén rókától, tapasztalt hírszerző ügy-

nőktől lehetett megkívánni — s nem egy hírszerzőnek segédkező fiatalembertől —, hogy észben tartson egy rejtjel-kulcsot, amelyet négy-öt esztendővel ezelőtt, s akkor is csak néhanapján használt.

Végül Heinrich felvetette fejét.

— Hát igen, ez az a papír — mondta szomorúan elmosolyodva. — Mennyire várta ezt atyám, mennyit izgult miatta! És hiába várta: ezért kellett akkor neki magának döntenie, és saját elgondolása szerint cselekednie. S csak jóval utána, amikor már minden megtörtént, csak akkor kapta meg az önök rövid üzenetét, melyben megköszönték, amit tett! Mert ez a papírdarab nem más, mint a „Taube"-művelet végrehajtására vonatkozó utasítás! Amikor atyám közölte, hogy az oroszok a számmal jelzett üzemet fel akarják építeni a tajgában, önök azt felelték: „Az építkezés megkezdését mindenáron akadályozni!" Meg is ígérték, hogy konkrét utasításokat fognak közölni, ezeket azonban hiába vártuk. Akkor történt, hogy atyám a B—49 számú ügynök segítségével végrehajtotta a Taube-műveletet: felgyújtotta a munkás-barakkokat, s a munkások szétszéledtek... És íme, most, öt évvel utóbb, kezemben tartom azt az utasítást, amelyet akkor olyan türelmetlenül vártunk!

Heinrich szomorúan lehajtotta fejét, gondolataiba merült.

— Bocsásd meg nekem, hogy ilyen fájdalmas emlékeket ébresztettem fel benned. De mindig tartsd eszedben, hogy nekünk, felderítőknek vas-szívvel és acélidegekkel kell rendelkeznünk.

Majd még sokáig faggatta Heinrichet Keleten folytatott tevékenységükről, nevek, dátumok, tények iránt érdeklődött. Heinrich készséggel felelt kérdéseire, látszott, hogy örömmel idézi fel ezeket a dolgokat.

Kockenmüller már ötödször cserélt szalagot a magnetofonon, melyet a szomszéd szobában rejtett el, de Berthold ezredes még mindig csak kérdezett és kérdezett.

Amikor Heinrich késő este visszatért szállására, az ezredes még sokáig nem feküdt le aludni. Gondosan összeegyeztette a magnetofon-szalagok szövegét azokkal az iratokkal, amelyeket a Berlinből érkezett csomag tartalmazott. Siegfried von Goldring 1937. évi jelentése teljes mértékben megerősítette mindazt, amit Heinrich von Goldring 1941 őszén mondott.

Berthold ezredes tehát nem követett el baklövést, amikor fiává fogadta jóbarátjának egyetlen örökösét.

Heinrich von Goldring úgy ugrott fel ágyáról, mintha rugó lökte volna ki. Három hete volt már, hogy átjött az arcvonalon, és még mindig nem bírt hozzászokni új környezetéhez, ahhoz a gondolathoz, hogy a legnehezebbjén már túl van. Pedig minden a legjobb kerékvágásban haladt, sőt túlságosan is jól alakultak a dolgok. De talán, talán éppen ebben rejtőzik a veszély? Az ember, ha minden simán megy, kevésbé összpontosítja figyelmét, szavainak, tetteinek állandó ellenőrzése lanyhul. Vajon nem válik-e például ártalmára Berthold ezredes szertelen jóindulata? Hiszen még mielőtt tiszti rangot kapott, az ezredes máris kezdte bevezetni az osztály munkájába. Igaz, Berthold megszerezte a hadtestparancsnoknak, Jordan altábornagynak jóváhagyását. Az altábornagyot roppantul érdekelte az ifjú Goldring báró története, s ő maga járt közben a főhadiszálláson, hogy adják meg a fiatalembernek a tiszti rangot. Jordan altábornagynak igaza van, amikor azt állítja, hogy a szovjet tiszti iskolában sem tanulnak kevesebbet, mint a németeknél. Bizonyára azt is megbeszélték az altábornaggyal, hogy Heinrich a törzsnél marad, sőt éppen az I—C osztálynál fog dolgozni, Berthold ezredes közvetlen vezetése alatt. Nos, erről az oldalról semmiféle kellemetlenség nem fenyegeti! Honnét tehát ez a nyugtalan érzése? Miért ez a tudat alatt lappangó elégedetlenség önmagával? Heinrich sorra vette az utolsó napok eseményeit. Igen, hibát követett el, amikor tanulmányozni kezdte az osztály működését, ahelyett, hogy előzetesen összebarátkozott volna a törzs valamennyi tisztjével.

Órája reggeli nyolcat mutatott, a szobában még teljes volt a sötétség, s az ablaktáblát függönyként fátyolozta a szakadó eső.

Heinrich cigarettára gyújtott, és végighevert az ágyon. Vissza kell idéznie a tegnapi napot a legapróbb részletekig. Ezt teszi minden reggel. Szinte olyan megszokott lett számára, mint a reggeli mosdás.

Márpedig az elmúlt nap különösen fontos volt: tegnap kapta meg Heinrich a német hadsereg hadnagyi rangját, s ebből az alkalomból Berthold tanácsára meghívta vacsorára az osztály tisztjeit.

Felidézte magában, milyen hízelkedve üdvözölték a tisztek, amikor mint házigazda fogadta őket a tiszti étkezde ajtajában. Hát még Berthold ezredes pohárköszöntője után! Ó, az ezredes valóban csodálatos tósztot mondott. Heinrich nem is várt tőle ilyen ékesszólást. Diplomatikusan érintette, milyen nagy szolgálatokat tett hazájának az ifjú báró, majd a Goldring-nemzetség családi hagyományaira fordította a szót, hangsúlyozva, hogy hány vitéz harcost adott e nemzetség a hazának. Néhány mondatban megemlékezett barátjának, Siegfried von Goldringnak önfeláldozásáról, és kiemelte, milyen nagy s rendkívüli megtiszteltetésnek érzi, hogy az ifjú bárónak atyja helyett atyja lehet. A beszéd óriási hatással volt a törzs tisztjeire. Valamennyien felálltak, fenékig ürítették poharukat Siegfried von Goldring emlékére, majd Berthold ezredes és Heinrich egészségére ittak. Amikor pedig az ezredes mintegy mellékesen megjegyezte, hogy Siegfried von Goldring nemcsak dicső nevet hagyott fiára, hanem kétmillió márka örökséget is, Heinrich leplezetlen irigységet látott megcsillanni a jelenlevők tekintetében.

Az este folyamán számtalan pohárköszöntő hangzott el Heinrich egészségére. Minden egyes jelenlevő kötelességének érezte, hogy új kollegájához lépve koccintson vele, felajánlva mindennemű segítségét és barátságát.

Az összejövetel vége felé a tisztek már valamennyien virágos hangulatban voltak. Mint hasonló esetekben mindig, az általános beszélgetés abbamaradt, a jelenlevők kis csoportokat alkottak, és minden csoport a maga módján mulatott: egyesek énekeltek, mások élceket meséltek, ismét mások hevesen vitatkoztak, és voltak, akik szüntelenül döntötték magukba az italt. Heinrich csoportról csoportra járt, minden erejével azon volt, hogy udvarias, vendégszerető házigazdának mutatkozzék. Véletlenül sikerült kihallgatnia két tiszt, Schulz őrnagy és Kubis százados — beszélgetését.

— Szerencséje van ennek a mi ezredesünknek — mondta irigykedve Schulz. — Lám, hogy siet fiává fogadni az ifjú bárót! Fogadni mernék, a lányának akarja megkaparintani a kétmilliócskát, hogy befektesse két kenyérgyárába. Akkor aztán fütyülhet mindenre, még a karrierjére is! Nem úgy, mint mi. Kubis!

— Mi az, Schulz, azt sajnálod, hogy neked nincs lányod? — nevetett Kubis. — Ugyan már, fütyülj te is mindenre! A lányra, a kétmillióra, a karrierre! Az ember meztelenül jön

a világra, és meztelenül is távozik! Inkább igyunk egyet! Arra, hogy a háború mielőbb véget érjen. De ha a dolgok úgy alakulnak, mint a Vasököl-művelet után...

Heinrich hegyezte a fülét, de további részleteket nem sikerült megtudnia a Vasököl-művelet következményeiről, mert a két tiszthez odalépett Berthold ezredes, s azok elhallgattak.

Hajh, de rosszkor hozta oda a végzet az ezredest! Pedig ezek már nyilván tudják, hogy milyen következményekkel járt az említett hadművelet...

*

Heinrich sietve öltözni kezdett, s amikor tisztiszolgája belépett a szobába, már teljesen készen volt.

— Hozhatom a reggelit, hadnagy úr?

— Csak egy csésze kávét és vajaskenyeret.

A tisztiszolga rosszallóan csóválta a fejét.

Heinrich sietve lehörpintette kávéját, és indult a törzshöz. Mint különleges megbízatású tiszt, közvetlenül az ezredes alárendeltje volt, és minden reggel jelentkeznie kellett főnökénél, hogy átvegye utasításait. Berthold mind ez ideig nem halmozta túl pártfogoltját, csak olyan feladatokat bízott rá, melyeket a törzsön belül is végrehajthatott. Tegnap azonban az ezredes még vacsora előtt jelezte, hogy felelős megbízatást akar adni Heinrichnek.

Az ezredes már dolgozószobájában ült, és Heinrich nyomban észrevette, hogy főnöke ideges.

— Jó, hogy jössz! Már hívatni akartalak.

Heinrich az óráira pillantott.

— Pontosan kilenc óra van, Herr Oberst, tehát egy pillanattal sem késtem el — felelte Heinrich. — Ön azonban nagyon korán kezdte a mai napját.

— És azt is hozzáteheted, hogy nem valami kellemesen — dörmögte komoran az ezredes.

— Valami kellemetlen hír? — kérdezte aggodalmasan Heinrich.

Berthold ezredes nem válaszolt. Fel-alá járt a szobában, majd hirtelen megállt Heinrich előtt, és fürkészően nézett a szemébe.

— Mondd csak, ismerted te annak a hadműveletnek a tervét, amelyet mi Vasökölnek hívtunk?

— Hallottam róla, hogy ilyen műveletnek be kell követ..eznie, de úgy véltem, hogy nincs jogom kérdezősködni, amíg hivatalosan nem tartozom a törzshöz. De akkor még nem is voltam hadseregünk tisztje... Kérem, ne tekintse ezt úgy, mintha nem tanúsítanám a legélénkebb érdeklődést a dolgaink iránt! Egyszerűen csak úgy gondoltam, hogy minden ténykedésnek megvan a maga határa, melyet az alárendelt személynek nem szabad átlépnie. E határok megtartása nélkül nem lehet szó igazi fegyelemről, márpedig én, amint tudja, atyámnak segítőtársa voltam a hírszerző munkában, és a fegyelemhez már fiatal koromban hozzászoktam.

Az ezredes megkönnyebbülten sóhajtott:

— Tudtam!

— Dehát, az isten szerelmére, miről van szó? Csak nem én vagyok az oka annak a kellemetlenségnek, amely önt ma ennyire kihozta a sodrából?

— Csak közvetve. — Az ezredes karonfogta Heinrichet, s fel-alá járkált vele a szobában. — Látod, fiacskám, vannak emberek, sőt sajnálatosan még az én törzsem tisztjei közt is akadnak ilyenek, akik más ember sikerében saját boldogulásuk kárát látják, azt hiszik, ettől kisebbedik karrierjük lehetősége, társadalmi pozíciójuk, sőt még a nőknél sem fognak olyan sikert aratni, mint azelőtt. Az ilyen embereket mindig mardossa a féltékenység. S ha ártani tudnak valamivel, azt készséggel megteszik.

— Ez mind való igaz, de hogyan vonatkozik ez énrám?

— Hát nem érted, hogy irigyelnek téged?

— Most aztán már semmit sem értek, Herr Oberst! Miért irigyelnének engem? Hiszen csak nemrég érkeztem, és azt hiszem, még senkit sem sértettem meg. No és milyen összefüggésben van mindezekkel a Vasököl-művelet? Nagyon kérem, Herr Oberst, magyarázza meg nekem!

— Nyugalom! Természetesen mindent megmagyarázok, s elhiheted, az egész história nem éri meg, hogy idegeskedjünk miatta. De mindenekelőtt mondd meg nekem, milyen viszonyban vagy Schulz őrnaggyal?

— Schulz őrnaggyal? — álmélkodott Heinrich. — Azt a magas termetű, testes tisztet gondolja, akinek úgy előrecsücsörödik az ajka?

— Kitűnő portré!

— Tegnap beszéltem vele először a vacsorán, s egész beszélgetésünk az a néhány szó volt, amellyel megköszöntem

a tószlját. Azelőtt csak üdvözöltük egymást, amikor találkoztunk. Így hát semmiféle viszony nem lehet közöttünk, sem jó, sem rossz viszony.

Az ezredes elgondolkozva csipegette kurta bajuszát, majd megkérte Heinrichet, hogy kövesse. A falhoz léptek, s ott Berthold félrehúzta azt a függönyt, amely a hadtest működési körzetének nagy stratégiai térképét takarta.

Az ezredes nagy nyomatékkal kezdte magyarázni:

— Arról van szó, hogy tegnap, hajnali négy órakor megkezdődött az a bizonyos művelet, amelyet törzsünk Vasökölnek nevezett el. Hogy a dolog lényegét megértsd, szemléltetően fogom megmagyarázni. — Fogta a pálcát, és mutogatni kezdett vele a térképen: — Ebben a körzetben állomásozik két hadosztályunk. A parancs értelmében ennek a két hadosztálynak két harckocsi-dandár támogatásával tegnap kellett megkezdenie az előrenyomulást. Két gépesített ezredünk ezen a ponton már elhelyezkedett, hogy fedezze az előnyomuló támadó csoportot. Az volt a megállapodás, hogy a tőlünk délre eső körzetben a szomszédos hadseregcsoport egyik hadosztálya Korndorff tábornok parancsnoksága alatt hat órával korábban színlelt támadást kezd, hogy elterelje az ellenség figyelmét, és magára vonja erőit. Annál is inkább, mert ezek az erők, amint megtudtuk, elég csekélyek voltak, s már ki is merültek az előzetes harcokban. Tudtuk: a szovjet parancsnokság nem számít rá, hogy éppen itt fogunk támadni. Ezt mind a hadműveleti, mind a hírszerző felderítés megerősítette. A Vasököl-terv éppen csapataink támadásának váratlanságára épült fel. Az említett hadosztályoknak és harckocsidandároknak rajtaütésszerűen kellett áttörniük a szovjet hadak arcvonalát, itt, ezen a helyen, és meg kellett kerülniük védelmi csoportjukat, hogy megnyissák az utat Kalinyin város felé. Parancsnokságunk egész számítása a váratlan rajtaütésre, a gyorsaságra épült. Előkészületeinket titokban és gyorsan hajtottuk végre. A hadműveleti tervről csak néhány személy tudott, köztük én magam is. A tervet ábrázoló térképek a hadtest törzsénél, az előnyomuló csapat parancsnokságánál és énnálam voltak.

Heinrich tekintete kíváncsian követte a mutató-pálcát.

— Tegnap — folytatta az ezredes — támadó csoportunk csapategységei az előnyomulás előtt mindössze néhány órával gyülekeztek ebben a körzetben. Ne felejtsd el, hogy ebben a mélyedésben nagyon nehéz volt két hadosztályt és egy

harckocsi-dandárt összevonni. Rettentő szűken voltak, de parancsnokságunk mégis így döntött. S ekkor váratlanul az események homlokegyenest ellenkezően folytatódtak, mint ahogyan reméltük: támadásunk megkezdése előtt két órával az oroszok hallatlan erejű tüzérségi tüzet nyitottak erre a körzetre, még sorozatvető tüzérséget is bevetettek, ami pedig itt azelőtt nem működött. Az ellenségnek alig tizenöt perc alatt sikerült a szó szoros értelmében elsöpörnie a támadásra összevont egységeket, amikor pedig a tüzérségi tűz megszűnt, az oroszok néhány tucat csatarepülőgépet indítottak a körzet ellen. A repülők még el sem tűntek, amikor szétvert csapataink maradványai közt egyszerre orosz harckocsik és gépkocsizó gyalogosok jelentek meg, hogy teljesen megsemmisítsék azokat, akik a két előző csapás, a tüzérségi tűz és a légitámadás után életben maradtak. Szerencsére nem használták ki győzelmüket, hanem visszatértek előző állásaikba. Korndorff hadosztálya szintén rendkívül nehéz helyzetbe került, mert az oroszok, miután a támadásra szánt csapattal végeztek, őellene indították minden tartalékukat. Ezt a hadosztályt, azaz hogy a maradványait, már csak a főparancsnokság tartalékai mentették meg a megsemmisüléstől.

Az ezredes otthagyta a térképet, és leült egy székre.

— Amikor tegnap a te újdonsült tiszti rangodra ittunk, az oroszok már be is fejezték támadásukat. Néhány tisztet, köztük engem is, egyenesen a vacsoráról hívattak a törzshöz.

— Észrevettem távozásukat, de úgy véltem, hogy aludni mentek.

— Bár így lett volna!

— Herr Oberst, teljes mértékben osztozom keserűségében! De milyen kapcsolatban áll ez a Vasököl-művelet énvelem? — kérdezte türelmetlenül Heinrich.

Az ezredes nem válaszolt azonnal. Előhúzta zsebkendőjét, és hosszan, gondosan törölgette ábrázatát, mintha szándékosan húzná az időt, hogy minden egyes szavát alaposan megfontolhassa.

— Idehallgass — kezdte nagy óvatosan —, az oroszok nem tervezhettek támadást az említett körzet ellen, hiszen akkor csapataik nem tértek volna vissza kiinduló állásaikba, hanem tovább nyomultak volna előre. Ezért magától adódik az a feltételezés, hogy tüzérségüket, légierejüket és gépkocsizó gyalogságukat csak azért vonták ide, mert értesültek a mi terveinkről. Ezek szerint azon a három térképen kívül, amely-

ről az imént beszéltem, egy negyediknek is kellett lennie... a szovjet parancsnokságnál.

— Értem — vágott szavába élesen Heinrich. — Schulz őrnagy tehát annak a gyanújának adott kifejezést, hogy ezt a negyedik térképet én adtam át az oroszoknak? Így van?

Heinrich e szavaknál olyan erővel szorította meg a szék támláját, hogy ujjai elfehéredtek.

— Isten őrizz! Csak célozgatni próbált...

— Megölöm! — kiáltotta ádáz dühvel Heinrich.

Arca elsápadt, ajkát úgy összeszorította, hogy teljesen eltűnt arcában, és vad mozdulattal rántotta ki pisztolytáskájából tiszti revolverét. Magánkívül rohant az ajtó felé, s talán ki is ugrott volna a folyosóra, ha az ezredes el nem kapja a küszöbön.

— Állj! — kiáltott rá fenyegetően Berthold. — Elfelejted, hogy katona vagy!

És kitépte Heinrich kezéből a revolvert.

— Nyugodjál meg! Schulz célzása a legcsekélyebb következménnyel sem járt, erről biztosíthatlak. Mindenki ostoba fecsegésnek minősítette, sőt Daniel vezérőrnagy, a törzs parancsnoka, még rendre is utasította. Rólam nem is szólva. Schulz ott a helyszínen, valamennyiünk jelenlétében kénytelen volt magyarázkodni és bocsánatot kérni tőlem.

Heinrich egy székre roskadt, fejét kezébe temette, és komor tekintettel nézte a padlót.

— Így ni! Ülj csak itt szépen, és gondolj át mindent alaposan — mondta rábeszélően az ezredes. — Mit kívánsz még? Ilyen fiatalon máris nagy szolgálatokat tettél hazádnak, hadnagyi rangot kaptál, tekintélyes tőkével rendelkezel, ez a Schulz pedig még valamirevaló díszegyenruhát sem tud szerezni magának. Pedig köztudomású, hogy milyen pénzéhes. Hát hogyne irigyelne téged, aki előtt ilyen ragyogó jövő áll. Ne törődj vele! Csak azért mondtam el neked az egész históriát, hogy megértsd: nálunk a pletyka és besúgás rendszere annyira kivirágzott, mint még soha. Téged irigyelnek, és irigyelni fognak, bárhol légy, és bármit cselekedjél.

— De azért még lesz szavam ahhoz a Schulzhoz! — kiáltotta fenyegető hangon Heinrich.

— Megtiltom neked, mint parancsnokod, és lebeszéllek róla mint aki apád helyett apád lettem. Azt megteheted, hogy elnézel Schulz felett, de erről nem beszélhetsz vele. Tégy úgy, mintha semmiről sem tudnál. Megígéred?

— Dehát...

— Semmiféle „dehát". Add nekem tiszti szavadat, hogy még célzást sem fogsz tenni.

Heinrich nem válaszolt.

— Szavadat adod?

— Ezredes úr...

— Követelem tőled, hogy tiszti szavadat add. És megismétlem: nemcsak apád barátja vagyok, hanem a parancsnokod is.

— Rendben van — mondta komoran Heinrich — Tiszti szavamat adom, hogy nem fogok erről beszélni. De nem mondok le arról a jogomról, hogy alkalomadtán visszafizessem a kölcsönt Schulznak.

— No jó, ebben megegyeztünk! És most, hogy szót értettünk egymással, beszéljünk másról.

— Ön tegnap valami megbízatásról tett említést — emlékeztette főnökét Heinrich.

— Éppen erről akarok most veled beszélni. Jól figyelj ide, mert új műveletről, vagyis pontosabban egy új művelet előkészítéséről van szó. Ez némileg kisebb méretű lesz, mint a szerencsétlen Vasököl, de megvannak a maga külön feltételei és nehézségei, mert egy nagy létszámú partizáncsoportot kell felszámolni.

— Ennyi az egész? — kérdezte Heinrich, és hangjában csalódás csengett.

— Ennyi az egész... — ismételte gúnyosan az ezredes, majd hirtelen felcsattant: — Te csak nemrégen vagy itt, és nem érzed, milyen idegfeszültség számunkra az élet ezen az istenverte földön. Az arcvonalon könnyebb. Ott tudja az ember, hogy vele szemben áll az ellenség. Itt azonban bármely pillanatban, bárhol ránkcsaphat: ha az utcán járunk, a szobánkban ülünk, vagy az ágyunkban fekszünk...

— Nem értem! — mosolygott megvetően Heinrich. — Hogy lehet az, hogy a német hadsereg, az a hadsereg, amely győztesen haladt végig egész Európán, nem bírja felszámolni a mögöttes terület partizánbandáit?

Berthold ezredes bosszúsan felnevetett.

— Láttál te már életedben tűzvészt? — kérdezte váratlanul.

— Láttam.

— Nos tehát, ha egy épület ég, sőt nem is csak egy, ha egy háztömb, vagy egy egész falu lángol, ott lehet harcolni a tűzvész ellen. Kivonul a tűzoltóság, körülveszik a veszélyes

területet, lokalizáljak a tuzet, és eloltják. Hogyha azonban egy hatalmas erdő gyullad ki, a tűzoltóság tehetetlen. Az ilyen tűz nem alszik ki addig, amíg mindent porrá nem éget. Márpedig a partizánmozgalom olyan, mint a száraz erdőben támadt tűz. A szokásos fogásokkal itt nem boldogul az ember, itt rendkívüli intézkedésekre, különlegesen előkészített, a legapróbb részletekig kidolgozott műveletekre van szükség. És te még mosolyogsz!

— Kérem, bocsásson meg, és tudja be tapasztalatlanságomnak...

— Hogy teljesen tisztában légy a reád bízott feladat súlyával, röviden vázolom a helyzetet, és néhány szóval ismertetem előtted terveinket. Marjanovka községtől délnyugatra jelentős orosz partizáncsoport ütött tanyát. Minthogy ez a csoport a mi hadtestünk háta mögött működik, felszámolása a mi kötelességünk. Erre pedig most a legalkalmasabb az idő, mert Marjanovka körzetében kell újjászerveznünk a Vasökölművelet során megsemmisített 44-es és 12-es hadosztályok maradványait. Megengedték, hogy ezeket az egységeket felhasználjuk a partizánok felszámolásához. A partizánok létszámát illetően rendkívül ellentmondó értesüléseink vannak, csak egy a biztos: hogy nagy, jól felszerelt, és a szovjet parancsnoksággal állandó kapcsolatban álló csoportról van szó. Mindez azt a kötelezettséget rója reánk, hogy műveletünket a leggondosabban készítsük elő. És most térjünk rá a te szerepedre. Megmondtam már, hogy csak azokra a csapattestekre számíthatunk, amelyek most állnak újjászervezés előtt. Ezeket tehát mindenképpen meg kell erősíteni. Megerősítésüket a környékbeli községekben állomásozó helyi policájok bevonásával hajtjuk végre. Ha minden policájt mozgósítunk, két zászlóaljat verbuválhatunk össze.

— No végre, saját szememmel láthatok legalább egy partizánt!

— Csak jól vigyázz, nehogy a partizánok lássanak meg előbb téged! Ne felejtsd el, hogy igen pontosan céloznak, és utolsó csepp vérükig verekednek. Egyébként remélem, hogy minden a legnagyobb rendben fog menni. Rendelkezésedre áll egy személyautó és egy páncélozott szállító-gépkocsi, tizenöt katonával és két géppuskával.

Heinrich vállat vont, de nem mert vitatkozni.

— Most pedig hallgasd meg, mi a feladatod: végig kell járnod azokat a helyeket, ahol ez a policájnak nevezett csürhe

állomásozik. Állapítsd meg harckészségüket. Visszaérkezésed után írásbeli jelentést kell tenned, pontosan felsorolva az emberek számát és fegyverzetét. A legpontosabb értesüléseket kell szerezned, hogy tudjuk, milyen erőkkel kezdhetjük meg ezt a műveletet, amelyet fedőnévvel „Erdei sétának" nevezünk. Megértetted?

— Igenis... Megenged egy kérdést, ezredes úr?

— Tessék.

— Ön csürhének nevezte a policájokat, tehát nyilván nem sokra becsüli őket?

— Nem sokra? Enyhe kifejezés!

— Akkor miért kell őket felfegyverezni és megszervezni?

Berthold ezredes kelletlenül elmosolyodott.

— Ahhoz nincs elég erőnk, hogy minden lakott helyen nelyőrséget tartsunk. Ez az egyik ok. A másik és fontosabbik ok abban rejlik, hogy akit policájnak toboroztunk, az kénytelen-kelletlen esküdt ellensége lesz a partizánoknak. Nem tehet egyebet, küzdenie kell ellenük, márcsak azért is, hogy megmentse az életét. Sajnos, ez a helyi rendőrség túlnyomórészt kétes elemekből és katonaszökevényekből áll. Márpedig a katonaszökevény eleve is gyáva volt, és gyáva marad, bármilyen egyenruhát húz magára.

— És mikor kell végrehajtanom a feladatot?

— Néhány óra múlva már indulhatsz is. Ma és holnap fogod végrehajtani ellenőrző körutadat, holnapután pedig délelőtt tízkor jelentést teszel az eredményről, mert bármelyik pillanatban eljöhet az Erdei séta ideje. A csapattesteknek riadóra kell megindulniuk. Erről jut eszembe, ellenőrizd azt is, hogy milyen gyorsan készülnek el riadó esetén. Különösen vonatkozik ez a Podgornoje község vidékén található policáj-csapatokra, mert ezeket kell majd utasítanod, hogy zárják körül az erdőt Podgornojetól Ivankovóig. Magától értetődik, hogy a küszöbön álló műveletről senki sem tudhat semmit, még csak sejteniük sem szabad. Értetted?

— Igenis. Leléphetek?

— Eredj, és az indulás előtt pihend ki magad... Megállj csak, majdnem elfelejtettem. Ma levelet kaptam hazulról, s van itt néhány sor, amely terád vonatkozik. Tessék.

És Berthold elővette a levelet, körmével megjelölte a szóban forgó részt, majd visszahajtva a papiros felső szélét, Goldring felé nyújtotta. Heinrich szeme végigfutott a megje-

lolt sorokon, majd meghatottan nézett Bertholdra. Azután ismét, most már nyugodtan elolvasta az írást.

— Azonnal, még ebben a percben válaszolok Else asszonynak! — kiáltotta izgatottan, kezében forgatva a levelet.

— Ejha, ez jó nevelésedről tanúskodik. Én is most akarom feladni a levelemet. Ha kívánod, írjál hozzá néhány sort. Akár mindjárt itt, a szobámban!

Heinrich levele azonban több volt néhány sornál.

Ezt írta:

„Mélyen tisztelt Nagyságos Asszonyom!

Éppen az imént volt Berthold úr jóvoltából részem néhány nagyon boldog pillanatban: megengedte ugyanis, hogy elolvassam hozzá intézett levelének azt a részét, ahol Kegyed rólam tesz említést. Határtalan izgalommal értesültem arról, igen tisztelt Nagyságos Asszonyom, hogy Ön jól emlékszik rám gyermekkoromból, s megtudván, hogy teljesen egyedül maradtam ezen a világon, oly bensőséges érzéssel tüntette ki személyemet, hogy azt nem is nevezhetem másnak, mint anyai szeretetnek. Boldoggá tesz az a gondolat, hogy ismét van családom. Berthold úr már fiának tekint engem, én pedig úgy nézek reá, mint atyámra. Most pedig becses engedelmével azt is elmondhatom, hogy van édesanyám. Vajha ugyanúgy biztos lehetnék afelől, hogy húgocskám is van? Bár még apró gyerek voltam, amikor utoljára láttam Önt, az Ön jósága és kedvessége, melyet irányomban tanúsított, élénken él, és mindenkoron megmarad emlékezetemben. Sok mindenről szeretnék írni Önnek, Nagyságos Asszonyom, és még inkább szeretném viszontlátni. Ennek a találkozásnak már előérzete is boldoggá tesz. Minden erőmmel azon leszek, hogy siettessem ezt a találkozást. Addig is engedje remélnem, hogy legalább egy rövid levelet olvashatok Kegyedtől. Csókolja meg nevemben Lorét, majdnem azt írtam, hogy „a kis Lorét", mert ilyennek maradt meg emlékezetemben. Ha Ő is volna olyan kedves, hogy írna nekem, mint fivérének, teljessé válna a boldogságom. Engedje meg, hogy gyermeki csókkal búcsúzzam:

Fia,
báró Goldring."

Heinrich átnyújtotta a levelet az ezredesnek.

— Kérem, olvassa el, Herr Oberst! Félek, hogy talán túl vakmerő voltam . . .

Berthold egy kézmozdulattal elvágta szavát. Szeme az írásra tapadt.

— Úgy írtál, mint tisztelettudó és szerető fiú az anyjának — mondta megindultan. Heinrichhez lépett, és átölelte. — Most pedig menj. Lassan indulnod kell. És nagyon kérlek, ne felejts el géppisztolyt magaddal vinni.

Amikor Heinrich már a küszöbön volt, Berthold még egyszer megállította:

— Elfelejtettem közölni veled egy érdekes újságot: a szovjet haditörvényszék téged, mint hazaárulót, távollétedben golyó általi halálra ítélt. Erről Kubis századostól értesültem. Ő dolgozik a hírszerző ügynökökkel, márpedig a mi felderítő szolgálatunknak, hála az égnek, jó hírszerzői vannak.

— Valóban érdekes újság! — mondta Heinrich, valamilyen oknál fogva elmosolyodva, majd hirtelen elkomolyodott. Arca elszánt kifejezést öltött, szeme kihívóan villant. — Lehet, hogy elpusztulok, háborúban minden lehetséges; de egyet biztosan tudok: hazaáruló nem leszek soha!

És összecsapva bokáját, elhagyta a szobát.

MI TÖRTÉNT PODGORNOJÉBAN?

Az a hír, hogy Podgornojéba kisebb német osztag érkezett egy tiszt vezetésével, pontosan akkor jutott el a partizáncsapat törzséhez, amikor az anyaországból rádió útján megjött a várt utasítás: minden erővel meg kell nehezíteniük, hogy a hitleristák friss erőket vessenek be a legutóbbi sikertelen támadásuk során szétvert erőik pótlására; fürkésszék ki a német parancsnokság terveit, s végből bármi áron szerezzenek egy kivallatható foglyot.

Az az összekötő, aki a német osztag érkezését hírül adta, határozottan állította, hogy a gépkocsik Turnavinóból érkeztek — ez volt az a falu, ahol a hadtest törzse állomásozott. Ebből aztán magától adódott az a következtetés, hogy a csapatot vezető hadnagy is a törzs embereihez tartozik. Tehát olyasvalaki, akire éppen szükségük van: vallatásra alkalmas fogoly. Hiszen ki tudhatna többet a német parancsnokság terveiről, mint egy törzskari tiszt?

Ezért úgy határoztak, hogy két századnyi erővel körül-

zárják Podgornoje falut, megsemmisítik a németeket, és csupán a tisztet ejtik foglyul élve.

Más falvak összekötői jelentették, hogy az előző napon önáluk is jártak a hitleristák egy páncélozott tehergépkocsival meg egy személyautóval, és hogy a tisztjük utasításokat adott a helybeli policájoknak. Nyilvánvaló tehát, hogy nagyobb szabású művelet készül a partizáncsoport ellen.

Minden eshetőségre számítva, azon a két századon kívül, amelyeknek Podgornojénál kellett a hitleristákat támadniuk, géppisztolyos csapatokat is útnak indítottak, hogy szállják meg a Podgornojétól Turnavinóig, különösen pedig a Marjanovkáig vezető utakat. Ez utóbbi helyen ugyanis erős megszálló őrség volt, mely nemcsak policájokból, hanem német katonákból is állt. A géppisztolyos csoportokra kettős feladat hárult: nekik kellett feltartóztatniuk azokat az egységeket, amelyek talán Turnavinóból vagy Marjanovkából érkeznek majd a körülzárt csapat felmentésére — másrészt nem volt szabad megengedniük, hogy a Podgornojénál megtámadott hitleristák kereket oldhassanak, ha valamiképpen sikerül áttörniük a partizánok gyűrűjén.

A hadműveletet azonnal meg kellett kezdeni, mert a hitleristák autói, amelyekről az összekötők hírt hoztak, egy-egy faluban legfeljebb másfél-két óra hosszat tartózkodtak.

Podgornojét mintegy tíz kilométernyi út választotta el a partizántábortól — hét kilométernyi rész erdőn át vezetett.

A partizáncsapat parancsnoka, aki személyesen akarta irányítani a hadműveletet, mihelyt kiértek az erdőből, két csoportra osztotta embereit, és utasította őket, hogy hajszolják lovaikat, amennyire csak lehet, mert a lehető legsürgősebben körül kell zárniuk a falut. Az a körülmény, hogy a németek megorronthatják a veszélyt, nem okozott gondot a parancsnoknak. Podgornojétól nyugatra hatalmas mocsár terült el, s ezen nemcsak hogy gépkocsi vagy lovas, de még akármilyen gyalogos sem tudott keresztüljutni. A hitleristáknak nem volt más választásuk: vagy felveszik a harcot a partizánoknak kedvező körülmények között, vagy pedig, ha kellő időben észreveszik a közeledő ellenséget, megpróbálnak elmenekülni. Két út vezetett ki a faluból, az egyik észak felé, Turnavino irányába, a másik pedig délnek, Marjanovka felé. A partizánoknak azért kellett így meghajszolniuk a lovaikat, hogy elvágják ezeket a visszavonulási utakat, mert csak ezután kezdhették meg a Podgornoje elleni támadást.

Heinrich nem számított ilyen veszélyre, és teljes biztonságban érezte magát. Hiszen tizenöt géppisztolyos embere volt, s ez a kíséret véleménye szerint tökéletesen elegendő védelmet nyújtott ahhoz, hogy nyugodtan utazgasson a körzetben. Álmában sem gondolt volna arra, hogy egész partizáncsapat fog vadászni reá.

Podgornojében kissé tovább időzött, mint másutt. Az úton megéhezett, s ezért örömmel fogadta el Baranovszkij helybeli policájfőnök ebédmeghívását. Annál is inkább, mivel a rendőrök körzeti parancsnoka, Wolff őrmester ezt a Baranovszkijt nemcsak mint megbízható személyt ajánlotta figyelmébe, hanem mint kitűnő házigazdát is, aki mindig jól tartja vendégeit, különösen a tiszt urakat. A Goldring kíséretében levő géppisztolyosok parancsnoka, Wurzer először ugyan nem javasolta a hadnagynak, hogy sokáig időzzenek Podgornojében, és makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy még sötétedés előtt térjenek vissza a törzshöz — amikor azonban Wolff ékes szavakkal ecsetelte Baranovszkij vendégszeretetét, végül ő maga sem ellenezte már, hogy megragadják a kínálkozó alkalmat, és jóízűen beebédeljenek.

Baranovszkij hórihorgas, esetlen mozgású ember volt, és azt sem tudta, hova legyen örömében, hogy egy igazi báró tiszteli meg asztalát. Megkérte vendégeit, hogy foglaljanak helyet, izgatottan sürgött-forgott házában, és azt sem tudta, mihez kapjon — amitől figurája még mulatságosabbnak látszott. Ócska német egyenruhája, karján a fehér sávval olyan volt, mintha még a kamasz Baranovszkijra szabták volna, nem pedig erre a jól megtermett, pocakos férfiúra! Ezt a pocakot a policájfőnök sehogyan sem tudta mundérjába préselni. Középső gombjai egyre-másra szétnyíltak — a felsők és alsók már eleve nyitvamaradtak —, s ilyenkor a széles zubbony nyílásból előbukkant a hímzett fehér ing, amely sehogyan sem illett a német zubbonyhoz. Goldring nem is bírta leplezni mosolyát, amikor erre az állítólagos mintapolicájra nézett.

Baranovszkij kiadta feleségének az utasítást, hogy süssön meg egy malacot, és egyáltalán olyan ebédet készítsen „hogy a báró úr még Berlinben is megemlegesse" (a policájfőnök ugyanis feltételezte, hogy a hadnagy nem ért oroszul, s ezért meglehetősen szabadjára engedte nyelvét jelenlétében). Majd a hadnagy utasítása szerint Baranovszkij nekiült, hogy összeállítsa a falu policájainak névsorát.

Amikor ez a névsor elkészült, Heinrich riadót rendelt el

Három perc múlva — az időt Goldring az óráján ellenőrizte — Podgornoje falu policájcsapata már fel is sorakozott.

— A névjegyzékben huszonhárom név áll, a sorban pedig csak huszonegyet látok — jegyezte meg Goldring, mialatt Baranovszkijjal és Wolff-fal végighaladt a haptákban álló policájsor előtt.

— A huszonkettedik én vagyok — magyarázta készségesen Baranovszkij —, a huszonharmadik pedig a templomtoronyban tart ügyeletet.

Goldring a torony felé pillantott, és ott valóban egy policájt látott, aki távcsővel kémlelte a messzeséget.

— Gyakran meglátogatják magukat a partizánok? — kérdezte Goldring.

— Egyelőre az Úristen megmentett tőlük.

Ebben a pillanatban a toronyban eldördült az őrszem jelző lövése.

— Jaj, végünk van! Varázslat történt! — kiáltotta Baranovszkij, s hirtelen a földre kuporodott, fejét tenyerébe temetve.

Mire Goldring Wolff kíséretében felrohant a toronyba, már távcső nélkül is megállapíthatták mi történik körülöttük: a falutól délre és északra számtalan sok lovas és partizánokkal megrakott szekér vágtatott lélekszakadva az országutak felé. Néhány lovas és géppuskával ellátott szekér előretört — ezek már alig kétszáz méternyire voltak az úttól. Az őrszem nyilván későn fedezte fel a partizánokat, mert elbámészkodott a lent sorakozó policájokon.

Goldring nyugat felé pillantott, és meglátta a náddal benőtt nagy mocsarat. Néhány pillanatig hunyorogva méregette, mintha most állítaná össze haditervét. S úgy látszik, össze is állította, mert hirtelen futva otthagyta a tornyot, és megparancsolta Wurzernak, aki embereit már előkészítette a harcra:

— Vegye át a parancsnokságot a policájok fölött is, és a géppuskásokkal együtt törjenek át észak felé Turnavino irányába. Abban az irányban a jelek szerint kevesebb az ellenség.

— Hát ön, hadnagy úr?

— Miattam ne aggódjék! Tegye azt, amit parancsoltam... Maga pedig jöjjön velem! — parancsolta Wolffnak. — De

mégsem, először szaladjon el Baranovszkij lakására, és hozza ide a köpenyemet. De gyorsan!

Mialatt Wolff a köpenyért futott, Goldring átrohant a policájok irodájába. Csodálatosan nyugodt volt ebben a szorongatott helyzetben. Gyorsan összekapta a policájok jegyzékeit tartalmazó irattartót, amelyet Wolff az asztalon hagyott, s valamennyit betömködte az asztal fiókjába. Ekkor rontott be Wolff elfuló lélegzettel.

— Hadnagy úr, az isten szerelmére, siessen! Nem hallja? Már lőnek!

— Hadd lőjenek! Mi ketten nem bocsátkozunk harcba. A mi feladatunk, hogy mindenáron eljuttassuk a törzshöz az összegyűjtött anyagot! Szabad utunk csak egy van: homlokegyenest a mocsáron keresztül.

És Heinrich máris meggörnyedve rohant a mocsár felé. A tagbaszakadt, negyven körüli Wolff alig ért a nyomába. A báró azonban, mint kiderült, nemcsak remek futó volt, hanem nagyszerű bajtárs is. Látva, hogy Wolff hátramaradt, csökkentette az iramot, és várt, míg amaz utólérte. Wolff hálás pillantást vetett a hadnagyra.

Közben az erdő felől egyre erősödött a lövöldözés.

— Gyorsan, gyorsan, Wolff! Egyetlen menekvésünk a gyorsaság! — sürgette a hadnagy a lihegő őrmestert.

De már ott is volt előttük a mocsár.

— Most pedig mindig a nyomomban! Egy lépést se félre — parancsolta Goldring, és bátran nekivágott a sűrű nádnak.

Vagy száz lépés után hátrapillantott.

Wolff már úgy tántorgott, mint a részeg. A félelemtől, a kimerültségtől majdnem összerogyott. Márpedig lépésről lépésre a hadnagy nyomában kellett maradnia, különben hatalmába keríti a borzalmas ingovány, ahonnan nincs többé visszatérés.

— Most néhány pillanatig pihenhetünk — mondta Goldring, amikor a mocsár belsejébe értek.

— Mit gondol, hadnagy úr, a mieink átvágják magukat? — kérdezte Wolff, miután kissé kifújta magát.

— Nagyon aggódom miattuk. Az erők túlságosan egyenlőtlenek. Igaz is, őrmester, hol van a policájok jegyzéke? Hol az irattartó, amelyet ön hozott?

Az őrmester halálsápadt lett.

— Én... én ott hagytam a rendőrségi épület asztalán.

— Ott felejtette? Tudja, mit jelent ez?

— De hiszen én... — kezdte vacogó ajakkal az őrmester.

— Mi lesz most, ha ezek a listák a partizánok kezébe kerülnek? Tudja ön, hogy ezért felelnie kell az ezredes előtt?

— Hadnagy úr! Könyörüljön rajtam! Hogyan is gondolhattam ilyen körülmények között holmi iratokra... könyörgöm, mondjuk azt, hogy a jegyzékek Wurzernál voltak...

Távolról kiáltozás és kétségbeesett jajveszékelés hallatszott. Most már géppuskasorozatokat nem hallottak, csak magányos puskalövések dörrentek.

— Az ördögbe is! Közelharc kezdődött. Siessünk, őrmester! — szólt rá Goldring, és sietve hatolt tovább, mind beljebb és beljebb a mocsárba.

Ki tudná felmérni, mennyit bír az ember, mikor halálos veszedelem készteti menekvésre? Wolff sohasem gondolta volna, hogy valaha képes lesz egy álló éjszakán át megállás nélkül menni, olykor nyakig vízben, menni, alig győzve emelgetni lábát a tapadó ingoványban, pillanatig se merve megpihenni, mert a süppeteg talaj meg-meginog súlya alatt, s hacsak egy tapodtat is félrelép, lábát máris mohón szívja magába a mocsár. A hadnagy és az őrmester keze egyaránt csupa vér volt az éles nádtól.

— Hadnagy úr! Sokáig fogunk még így bolyongani? — kérdezte már hajnal felé a halálosan kimerült Wolff. Egészen elkékült a hidegtől, és minden ízében reszketett.

— Hiszen hallotta, hogy a mocsár mentén lövöldöztek Lehet hogy minket keresnek. Semerre se mehetünk, amíg meg nem győződtem, hogy a partizánok eltűntek a környékről.

— Csak nem akar ismét visszafordulni?

— Hallgasson, az isten szerelmére. Jöjjön utánam!

Most már Goldring is úgy érezte, hogy elhagyja az ereje. Alig bírta mozgatni tagjait, gyakran meg-megállt — részint, hogy füleljen a zajokra, részint, hogy megpihenjen.

Végre egyszer megállt, és nem mozdult tovább.

— Itt maradunk, és várunk addig, amíg meg nem halljuk a gépkocsik berregését.

— Ugyan, mintha innen valamit is meghallhatnánk! — legyintett Wolff reménytelenül.

— Száz méterre vagyunk az országúttól. Az ezredes parancsa szerint tegnap este kellett volna visszatérnem. De este nem érkeztem meg, és reggel sem leszek ott. A törzsnél tehát minden bizonnyal nyugtalankodni fognak miattam, és keresésemre indulnak.

A segítség hamarabb megérkezett, mint remélték. Goldring nem vette számításba, hogy visszatérte nemcsak az ezredes számára fontos, hanem az egész I—C osztály, sőt az egész törzs érdekeit is érinti.

Amikor Berthold ezredes, miután hiába várt Goldring jelentkezésére, éjjel három órakor a hadnagy szobájába ment, és megtudta, hogy Goldring még mindig nem érkezett vissza, valósággal kővémeredt a rémülettől, és riadóztatta az egész törzset. Majd alig hogy megvirradt, erős gépkocsizó gyalogos csapat indult útnak Podgornoje felé.

A tetőtől talpig sáros, piszkos, bekötözött kezű fiatalemberben nehezen ismerhette fel az elegáns, mindig kikentkifent báró Goldringot, a törzs tisztikarának tagját, akit csak tegnapelőtt látott az ezredes.

Heinrich kerek huszonnégy órán át aludt. Amikor pedig a következő nap reggelén felnyitotta szemét, Berthold ezredest látta maga előtt.

— Maradj fekve! Feküdj csak, és pihenj! Az őrmester mindent elmondott már, ami történt. De nemsokára el is fogjuk felejteni mind a ketten, hogy partizánok vannak a világon, mert itthagyjuk ezt az átkozott országot — suttogta, mint nagy titkot búcsúzóul Berthold ezredes.

— Miért?

— Hadtestünket valószínűleg áthelyezik Franciaországba.

KUBIS KELEPCÉJE

Nem lévén megfelelő épület, a kis falusi kórházat alaposan kihasználták. Napközben itt étkeztek a tiszt urak, s ilyenkor a nagy teremben T-alakban állították fel az asztalokat. Este az asztalok egészen összevissza álltak, kettesével, vagy külön-külön, aszerint, hogy mivel foglalatoskodtak körülötte: konyakoztak-e vagy kártyáztak. Ebben az órában különösen érezhető volt az orvosságok és fertőtlenítőszerek szaga, amelyet sehogyan sem lehetett eltüntetni az épületből, bármennyit kapartatták a falakat, és mosatták fel a padlót. Ez a szag valami különös fanyar mellékízt adott a bornak, meg az italozást követő vitáknak is.

Paul Kubis századost ezen a napon különösen ingerelte ez a szag. Hogy, hogy nem, annak a kis olasz határmenti vasútállomásnak az emlékét idézte fel benne, ahonnét tábornok nagybátyja hívására Németországba utazott. Talán az egész visszaemlékezés onnét eredt, hogy azon az állomáson ugyancsak fertőtlenítőszerek szaga terjengett, s ettől a szagtól Paul Kubis egy kissé rosszul lett. Egyáltalán — pocsékul érezte magát, ami érthető volt, hiszen két évig tanult Rómában, egyházi pályára készült, s lám, a háború ilyen gyökeres fordulatot hozott életében: papi karrier helyett hírszerző tényked és. Bár az igazat megvallva, Paul sem sajnálja, hogy levetette a reverendát. Hiszen a katonai uniformis nagyon jól áll rajta! A zubbony fekete gallérja remekül kifejezésre juttatja arcának sápadtságát, amitől viszont a szeme látszik mélyebbnek. Legfeljebb azokat az éveket sajnálja, amikor Rómában tanult. Akkor még hitt valamilyen felsőbb elhivatottságban, és számtalan probléma volt, amely mélységesen nyugtalanította, kísértette. Ha még egyszer átélhetné azt a remegő várakozást, bizonytalanságot, szenvedélyt... Ó, hogy eltompult benne minden érzés! Ma már csak az a pillanat jelenti számára az egyedüli izgalmat, amikor a játszma elején megnézi a kiosztott lapokat.

Paul Kubis partnert keres, és körülnéz a szobában. Talán ezt a Goldring bárót hívja játszani? Kubist nem veti fel éppen a pénz, és ha okosan játszik, ha nem kapja el a hév...

Az utóbbi időben nem volt szerencséje. S mint minden kártyás, ő is szentül hiszi, hogy most, éppen most következik be a fordulat, és kamatostul szerezheti vissza, amit elveszített. Csak el ne szalassza a szerencsés pillanatot, amikor Fortuna asszonyság hirtelen megkönyörül rajta, és újra feléje fordítja bájos ábrázatát. Talán éppen ma ...

Paul gyors léptekkel vág át a termen, Goldringhoz siet, aki élénk beszélgetést folytat Kockenmüllerrel.

— Báró, megkérhetem, hogy legyen partnerem? Természetesen tud bridzsezni?

Goldring széttárja karját, és őszinte sajnálattal mondja:

— Rendkívül fájlalom, de nem értek ehhez a játékhoz! Pedig bevallom, szeretném megtanulni!

— Ha nincs ellenedre, Paul, összehozhatok egy partit — javasolja Kockenmüller.

— És kit hívjunk még?

— Hát természetesen Schulzot és... — Kockenmüller

körülnéz a szobában — talán Wernert. Werner — kiáltja —, meg tudod különböztetni az ászt a bubitól?

Werner, aki nekibúsúlva nagyokat húz a konyakból az egyik asztalkánál, lomhán feltápászkodik. Tekintete már egészen réveteg, de még szilárdan áll a lábán, minden mozdulata kifogástalan és pontos, mintha egy kortyot sem ivott volna.

Kockenmüller székeket tol az asztalhoz. Ma rendkívül jókedvű és eleven. Reggel ugyanis csinos küldeményt indított útba szüleihez, mégpedig nem holmi vacak csecsebecséket, hanem igazi értékeket, Lehet, hogy a kártyaszerencse is kedvezni fog neki.

Schulz fontoskodva ül asztalhoz, mint hogyha nem is kártyázni ülne le, hanem valami rendkívül fontos és aprólékos munkához látna.

— Ugye, nem lesz ellene, ha ön mellé ülök, és okulok egy kissé? — kérdezi Goldring Kubistól.

Paul Kubis utálja, ha valaki belenéz a lapjába, ez idegesíti — de nem meri elutasítani a bárót, hát barátságos mozdulattal széket húz oda neki.

Eleinte lagymatagon folyik a játék. Kubis eszében tartja feltett szándékát, hogy nem fog heveskedni, és ezért nála szokatlan óvatossággal játszik, Kockenmüllernek rosszak a lapjai, Schulz pedig szokása szerint még lesben áll. Werner az egyetlen, akit elragad a hév, s amilyen mértékben elhatalmasodik rajta a részegség, meggondolatlanul licitál, és valamennyiük csodálkozására egyre-másra nyer. Lassan-lassan Pault is elkapja a szenvedély. Megfeledkezik elhatározásáról, hogy óvatos lesz, és megkettőzi a tétet. Lapjai azonban nem mennek, s ráadásul partnere, Kockenmüller egyik hibát a másik után követi el. Schulz az asztal alatt elégedetten dörzsöli kezét, s joggal, mert Wernerrel már jó sokat nyertek, és ez a Kubis mintha megbolondult volna: rekontrázik, holott szemmel látható, hogy képtelen lesz összeszedni a megfelelő számú ütést.

Hát bizony Fortuna ezúttal sem fordítja mosolygó arcát Paul Kubis felé! Amint várható volt: Schulz és Werner rakja zsebre a nyereséget. Kockenmüller savanyú képpel számolja ki az elvesztett összeget — háromszáztizenöt márkát — az asztalra, Paul pedig kénytelen félrehívni a sarokba a pénzéhes Schulzot, hogy másnapig haladékot kunyeráljon tőle. Schulz beleegyezik, de kiköti, hogy csak déli tizenkét óráig

várhat, mert neki is becsületbeli adóssága van. A „becsületbeli" szót olyan hangsúllyal ejti ki, hogy Paul Kubis megérti: ha nem fizeti meg idejében a kártyaadósságát, kitör a botrány.

Kubisnak még ráadásul, nehogy a többiek észrevegyék rosszkedvét, tovább is ott kell maradnia a teremben, és kénytelen kihörpintgetni egy palack konyakot Goldring meg Werner társaságában. Schulz persze azonnal kereket oldott, félt, hogy neki kell megfizetnie az italt. Werner viszont katonatiszthez méltóan viselkedik: mindenkit megvendégel, aki csak asztalához vetődik. Ezután Goldring rendel két üveg pezsgőt. Az esti összejövetel végefelé Paulnak már alaposan zsibong a feje, s jóformán arra sem emlékszik, hogyan tántorgott vissza a szobájába.

Másnap reggel nehéz fejjel és azzal a bizonytalan érzéssel ébred, hogy kellemetlenség várja. Az első pillanatban nem érti, miről van szó, s csak miután megmosakodott, és reggelihez ült — akkor jut eszébe: Schulz! Bárki mástól haladékot kaphatna, csak ettől a lófejű gazembertől nem remélhet irgalmat. „Becsületbeli" adósság! Mintha Schulznak egyáltalán fogalma lenne arról, mi az a becsület!

Kubis szándékosan korábban jelenik meg a törzsnél, mert abban reménykedik, hogy találkozni fog valakivel, és kölcsönkérheti a szükséges összegnek legalább egy részét. Kockenmüllernek azonban mindössze húsz márka van a zsebében.

Paul megpróbálja telefonon elérni két-három cimboráját, bár már előre tudja, hogy egyiküknek sincs egy megveszekedett vasa sem, mert mind elitták, elkártyázták már a pénzüket. „Eh mit! lesz, ami lesz" — mondja ki végül a szentenciát és elővéve aktáit, nekikészül a munkának.

Halk kopogás az ajtón, Kubis összerezzen. — „Máris Schulz?" — villan át agyán a gondolat. De órájára néz, és megkönnyebbülten sóhajt fel: még csak tíz óra van.

— Egy pillanat — kiáltja, és a kipárnázott ajtóhoz lép, hogy félrehúzza az önműködő zárat.

A folyosón Goldring hadnagy áll.

— Tessék, fáradjon be, báró — mondja őszinte örömmel Kubis. — Milyen furcsa, éppen arra gondoltam, hogy maga kisegíthetne engem egy ügyben.

— Állok rendelkezésére. Annál is inkább, mert nekem is van egy ügyem, sőt mondhatnám, egy kis kérésem.

Kubis hellyel kínálja vendégét, maga is leereszkedik

székébe az íróasztal mellé, és hanyag mozdulattal félretolja az iratokat.

Hát mégsem panaszkodhat szerencséjére, amely most Goldring bárót hozta ide. Először is tőle könnyen kölcsönkérhet három-négyszáz márkát, amivel kielégítheti Schulzot. Hogyis nem gondolt már korábban erre a lehetőségre? Másodszor pedig, íme a legkedvezőbb alkalom, hogy végrehajtsa Berthold ezredes megbízását. Valamilyen ürügyet kell találnia, hogy a bárót magára hagyja szobájában, és minden úgy maradjon ott, ahogyan most van. Itt ezek a papírok a „szigorúan bizalmas" jelzéssel, meg a félig nyitvaálló páncélszekrény... ilyen csalétkeknek mindenképpen fel kell kelteniük Goldring úr kíváncsiságát, ha nem megbízható személy!... Neki pedig elegendő lesz egy pillantást vetni annak a periszkópnak a nézőüvegébe, amelyet olyan mesteri módon építettek be a páncélszekrény mellé, hogy senki még csak nem is sejtheti. És akkor — tettenérik a bárót!

De hát hogyan hajtsa végre mindezt? Legalább felkészült volna rá korábban; ha megbízta volna egyik alárendeltjét, hogy hívassa ki telefonon, most bocsánatot kérhetne, és felszólíthatná vendégét, hogy várjon... ő maga pedig ezalatt... Ilyesmire nem gondolhat. Goldring váratlanul érkezett, most hát kizárólag saját találékonyságára bízhatja magát. Majd csak lesz valahogyan! De mivel kezdje a beszélgetést, hogy vendégét tartóztassa, és hogyan terelje szavait olyan irányba, hogy két legyet üssön egy csapásra: megszerezze a kölcsönt, és végrehajtsa az ezredes utasítását?

— Nos, mivel állhatok szolgálatára?

— Idehallgasson — kezdte lassan Kubis, mintha nem találná a megfelelő szavakat. — Nagyon szeretném ismerni az ön véleményét több olyan kérdésben, amely kapcsolatban van az én munkámmal. A hírszerző tevékenységre gondolok.

— Készséggel válaszolok minden kérdésére.

— Ön Oroszországban dolgozott, tehát ismeri az oroszok módszereit. Mondja, ha a szovjet elhárító szolgálat leleplezi egy hírszerzőnket, és letartóztatja, akkor lehet reménye az illetőnek arra, hogy élve ússza meg a dolgot?

— Körülbelül annyi lehetősége van, mint a halnak, amely már a serpenyőben puhul, hogy megint visszajuthat a folyóba. Békeidőben a mi hírszerzőnk még számíthat egy s más enyhítő körülményre, például, ha őszinte vallomást tesz.

Háború idején azonban... de hiszen ön is tudja, hogy a háborús törvények mindenütt szigorúak.

— De mi van akkor, ha a mi hírszerzőnk az életének megmentése végett, vagy magas jutalomért hajlandó a szovjet felderítésnek dolgozni?

— Ó, ilyen eset lehetetlen — mondta meggyőződéssel Goldring. — Tudja, a dolog lényege az, hogy a szovjet felderítő szolgálat egészen más elvek alapján toborozza embereit, mint mi, akik fizetett ügynökökre bízzuk magunkat. A szovjet felderítés ereje, sajnos, abban rejlik, hogy munkatársai meggyőződésből, mondhatnám fanatizmusból, és nem pénzjutalomért végzik munkájukat.

— Igen, igen... — mondta Kubis százados, majd elhallgatott, azon törve a fejét, hogyan térhetne át arra a kérdésre, amely e pillanatban leginkább érdekelte.

Maga Goldring sietett segítségére

— Bocsásson meg, százados úr — mondta mintegy odavetve. — Meg kell mondanom, bánt az a gondolat, hogy kissé bajba sodortam önt. Igen, igen, hallgasson csak végig, aztán majd válaszolhat! Látja, tegnap, amikor leült játszani, arra kértem, hogy tanulhassak Öntől. Ez nyilván kényelmetlen volt önnek, idegesítette, hogy folyton belenéztem a lapjába... Tudom, mert magam is mindig szörnyen bosszankodom, ha sakkozom, és valaki a hátam mögött áll! Ezért úgy érzem, hogy vesztesége nagymértékben az én hibámból ered. Nagyon kérem, ne nehezteljen rám, és ne is értsen félre, de tegnap este észrevettem, hogy bizonyos nehézségei vannak, nos, ezzel a Schulzzal...

— Sajnos, igaza van, báró, valóban adósa maradtam Schulz őrnagynak háromszáztizenöt márkával, és őszintén megvallva, nem is tudom, hogyan fogok kijutni ebből a kellemetlenségből!

— Ó, igazán semmiség! Boldog leszek, ha megengedi, hogy kölcsönözzem önnek ezt a csekély összeget!

Goldring előhúzott hátsó zsebéből egy csomag vadonatúj bankjegyet, és kérdő pillantást vetett Kubisra.

— Drága báró, végtelenül köszönöm önnek! Bár meglehetősen kellemetlen nekem... hiszen még alig ismerjük egymást...

— Az őszinte rokonszenv érzése gyakran már az első találkozás után megszületik — mondta mosolyogva Goldring, és meghajolt. — Nos?

— Ön csodálatos ember, drága báróm! — kiáltotta megkönnyebbülten Kubis. — Becsületszavamra mondom, csodálatos ember, és én örömmel igénybe veszem szívességét, természetesen csak igen rövid időre.

— Ó, igazán nem kell sietnie! Tessék háromszázötven márka. Ennyi elég lesz?

— Bőven!

Kubis egy cédulát tépett ki noteszéből, megírta az elismervényt, és átnyújtotta Goldringnak. Ez hanyag mozdulattal zsebre tette.

— Felesleges, de ha éppen akarja...

— Ehhez ragaszkodom. Most pedig őszinte barátságunk jeléül igyunk meg egy-egy pohárka konyakot. Rendben van? Az igazat megvallva a fejem úgyis kóválygó a tegnap estiek után...

— Nos, ha orvosságnak akarja, akkor igazán nem hagyhatom cserben — fogadta el az ajánlatot mosolyogva Goldring.

— Ebben az esetben viszont arra kérem, engedje meg, hogy öt percig magára hagyjam. Csak átszaladok a lakószobámba.

És be sem várva Goldring válaszát, Kubis százados az ajtó felé sietett.

— Egy pillanat! — állította meg Goldring. — Ön távozik, pedig bizalmas iratok fekszenek az asztalon. Nem volna jobb ezeket a páncélszekrénybe tennie?

— Ostobaság! — mondta legyintve Kubis. — Ön, hadnagy, legalább annyira be van avatva a titkos dolgokba, mint én. Ezenkívül számítok a diszkréciójára.

Az önműködő zár kattant, majd hallatszott, hogyan távolodnak Kubis léptei. Heinrich futó pillantást vetett az iratokra, cigarettát húzott elő, de lassú mozdulattal szétmorzsolta, és az ablakhoz lépett...

Amikor az ajtó felől léptek hallatszottak, Goldring meg sem fordult, mintha nem is hallana semmit.

— Bocsásson meg, azt ígértem, hogy öt perc múlva jövök vissza, és hét percig voltam távol — szabadkozott már az ajtóban a százados. Majd a páncélszekrényhez lépett, gondosan bezárta, s csak ekkor húzott elő zsebéből egy félig telt konyakos üveget, másik zsebéből pedig két műanyag-pohárkát, és konyakot töltött beléjük.

— A veszteségre, amely nyereségre fordult! — mondta a százados.

— Inkább az én nyereségemre! — mondta ugyanilyen hangon Heinrich, és felemelte poharát.

„Megint túljutottam egy ellenőrzésen" — villant át Heinrich fején a jóleső gondolat.

SCHULZ ŐRNAGY ALBUMA

Hosszú napok óta első ízben szakadtak fel a felhők, és napfény öntötte el a földet. A tisztek a pihenőidőben elözönlötték a törzs épületének udvarát. Egyesek a napsugaraktól hunyorogva a tornácon sütkéreztek, mások kisebb csoportokban beszélgetve sétálgattak az udvaron.

Népesebb csoport gyűlt össze a fedezékeknél is, amelyek a törzs épületének bejáratával szemben, az út mentén helyezkedtek el. Ezek voltak azok a fedezékek, amelyekben a tisztek rendszerint légitámadás idején kerestek menedéket. Ezúttal azonban nem a légiriadó hívta oda őket, hanem az az érdekes céllövő verseny, amely a törzs két legjobb lövésze, Schulz és Kockenmüller között folyt.

A verseny feltételei szerint a fedezék mellvédjére felállított palackok nyakát kellett eltalálniuk harminc méterről. Sikeres találat esetén a nyertes két palack konyakot, vagy annak megfelelő pénzbeli ellenértéket kapott ellenfelétől. Ha viszont a golyó nem a palack nyakát, hanem testét találta el, akkor az, aki lőtt, volt köteles egy palack konyakot fizetni partnerének. Ha pedig a golyója teljesen elkerülte a célt, akkor büntetése megkettőződött, két palackot kellett fizetnie.

Elsőnek Kockenmüller lőtt. Átvett a szakaszvezetőtől egy nagy pisztolyt, gondosan megvizsgálta, előrelépett a földön megjelölt vonalig, féloldalt a cél felé fordult, és hosszasan célzott. Lövés! Jobbfelől, kissé a palack felett porfelhő csapott fel. Kockenmüller az ajkába harapott, és másodszor is célzott. Ezúttal golyója a palack kellős közepét találta el, és szétverte. A harmadik golyó ugyancsak a palackba talált.

— Vesztesége négy palack, nyeresége semmi — kiáltotta nevetve a döntőbíró szerepét ellátó tiszt.

— Majd a második menetben — mondta nyugodtan Kockenmüller. — Most már tudom, hova célozzak.

— Hasznos foglalkozás ez törzsünk tisztjeinek! — hallatszott egy hang oldalról.

Mindnyájan megfordultak.

Daniel vezérőrnagy, törzsparancsnok és Berthold ezredes léptek a tisztek csoportjához.

Schulz őrnagy már magyarázta is a verseny feltételeit.

— Hát te, Goldring, te nem veszel részt a versenyben? — kérdezte Berthold ezredes, amikor megpillantotta a többiek között Heinrichet.

— Sajnos, amikor idejöttem, a verseny már megkezdődött, ezredes úr!

— Ó kérem, hadnagy úr, hiszen ez még csak az első menet kezdete volt. Márpedig én nagyon szeretek nyerni — próbált tréfálkozni Schulz.

— Annyira biztos benne, hogy nyerni fog, őrnagy úr? — kérdezte, szemét összevonva Heinrich.

Schulz őrnagy önelégülten elmosolyodott, és válasz helyett odanyújtotta pisztolyát Heinrich felé.

— Ó nem, önön a sor, én majd csak ön után fogok lőni!

Schulz őrnagy szinte célzás nélkül lőtt, háromszor egymás után. Az egyik palack pozdorjává tört, de a másiknak már a nyakát vitte el a golyó. A harmadik golyó a palack közelében süvített el, de megsem érintette.

— Ön következik, báró! — szólt Schulz.

Goldring előhúzta tiszti revolverét tokjából, és felállt a céllal szemben.

— Ön ezzel a riasztópisztollyal akar lőni? — csodálkozott Kockenmüller.

— Miért, talán tiltják a szabályok?

— Azt nem. De fogadni mernék, hogy ezzel a revolverrel tíz lépésről sem találja el a palack nyakát — bizonygatta Kockenmüller. És több tiszt helyeselt neki.

— Ön nehezebb feltételt vállal, mint a verseny többi részvevője — mondta Daniel vezérőrnagy is.

— De vezérőrnagy úr, hiszen a tisztnek mindenfajta fegyvert a lehető legjobban kell kezelnie! Inkább hajlandó vagyok minden lövésért tíz palackot fizetni Schulz őrnagynak, mintsem más fegyverrel lőjek.

— Szaván fogom önt! Minden lövés tíz palack — kiáltotta Schulz.

Goldring némán emelte fel revolverét, és gyors egymás-

utánban háromszor elsütötte. Az első palack széttört. A másik kettő nyak nélkül maradt a helyén.

— Rosszul sikerült! — mondta homlokát ráncolva Goldring, mintha nem is hallotta volna a körülállók magasztaló kiáltásait. — Állítson fel új palackokat — utasította a szakaszvezetőt.

A következő három lövés még őszintébb magasztalást váltott ki a tisztekből: mindhárom palack nyakát mintha késsel vágták volna le.

— A nyeresége ötven üveg, vesztesége tíz: Schulz őrnagy fizet negyven üveg konyakot! — kiáltotta jókedvűen a verseny bírája.

Mindenki kacagott. Tudták ugyanis, milyen fösvény az őrnagy, és érdeklődve figyelték, hogyan telik meg nyúlt ábrázata vörös foltokkal.

— Schulz őrnagynak még hátra van három lövése — emlékeztette őket Heinrich. — Önnél van a szolgálati revolvere, őrnagy?

Schulz őrnagy idegesen kapott pisztolytáskájához, és elpirult.

— Az eredeti szabályok szerint nehéz pisztolyból kellett lőni — szabadkozott most már visszakozva.

Heinrich szívből felkacagott:

— Csak tréfáltam, őrnagy úr, amikor azt a tíz palackot emlegettem! Elég lesz nekem egy is.

— Akkor legyen szerencsém ma este kilenckor, hogy együtt fogyasszuk el az ön által nyert konyakot.

És Schulz olyan szertartásosan hajolt meg e szavaknál, mintha legalábbis valami fényűző bankettre hívta volna meg Heinrichet.

— Megtiszteltetés lesz számomra! Ott leszek, pontban kilenc órakor — mondta meghajolva Heinrich, és igyekezett elrejteni gúnyos szemvillanását.

— Nem szeretnék önnel párbajban szembekerülni — tréfálkozott Kockenmüller, amikor Heinrichhel visszatért a törzs épületébe. — És tudja meg, hogy ma esküdt ellenséget szerzett magának!

— Pedig úgy éreztem, hogy Schulzzal mint barátok váltunk el egymástól: hiszen majdnem egész nyereségemet odaajándékoztam neki!

— Soha sem fogja megbocsátani önnek, hogy megfosztotta a törzs legjobb lövészének hírnevétől — magyarázta

Kockenmüller. — Ez volt az egyetlen, amivel eddig büszkélkedhetett.

Amikor rövid sétájuk után Goldring és Kockenmüller visszatértek szobájukba, az ügyeletes közölte velük, hogy Daniel vezérőrnagy és Lemberg ezredes bent van Berthold ezredes szobájában.

— Lemberg? — kérdezte Heinrich, kérdő pillantást vetve Kockenmüllerre, és homlokát ráncolta, mintha eszébe jutna valami.

— Őrá bízták az Erdei séta hadművelet végrehajtását...

Mindketten leültek asztalukhoz, és irataik fölé görnyedtek. Öt perccel utóbb az ezredes fogadószobájából a két tisztre egy pillantást sem vetve, távozott Daniel vezérőrnagy, mögötte pedig a porlepett, elcsigázottnak látszó Lemberg ezredes.

Az ajtóból hallatszott, hogy Berthold fel-alá jár szobájában. Ez azt jelentette, hogy az ezredesnek nagyon rossz a kedve. Heinrich azonban, akit nagyon érdekelt Kockenmüllernek Lemberg ezredes megbízatásáról tett kijelentése, mégis rászánta magát, hogy alkalmatlankodjék főnökénél.

— Úgy, te vagy az? — mondta Berthold ezredes, és komor arca kissé felderült. — Nos, gratulálok a sikeredhez! Remekül tudsz lőni!

— Éppen emiatt háborgatom, ezredes úr. Nem gondolja, hogy hasznosabb volna, ha tudásomat nem ilyen lövészversenyeken csillogtatnám, hanem az Erdei sétán, ahol nem holmi konyakos palackokra, hanem az ellenségre kell lőni?

Berthold ezredes arcán valami mosolyféle villant át.

— Az Erdei séta már megvalósult.

— Máris? És mikor? — kérdezte Heinrich félig csodálkozva, félig csalódottan.

— Ma hajnalban kezdődött, pontosan hat órakor, és tizenkettőkor véget ért.

Heinrich komor tekintete szemlátomást őszintén mulattatta Berthold ezredest.

— Te aztán csudabogár vagy, igazán mondhatom, csudabogár! Mondd hát meg őszintén: miért feküdt annyira a szíveden, hogy részt vegyél ebben a hadműveletben?

— Engedje meg, hogy most nem mint parancsnokomnak, hanem mint második atyámnak feleljek, annak az embernek, aki előtt nem lehet titkom.

— Remélem, hogy mindig így beszélsz velem.

Heinrich kissé habozott, mintha nehezére esne feltárni legtitkosabb gondolatait.

— Ön annyi mindent tett már az érdekemben — kezdte bizonytalanul. — Önnek köszönhetem, hogy ilyen hamar tisztti rangot kaptam, ön helyezett ide, ebbe az érdekes munkakörbe... azonban...

— No, csak nyíltan, ki vele! Miért hallgattál el?

— Irigylem a törzs többi tisztjét: mindegyiküknek megvan a maga harci érdeme, nyilván fontos hadműveletekben vettek részt, amiről ékesszólóan tanúskodnak kitüntetéseik...

Berthold ezredes harsány kacaja elvágta a mondat befejezését.

— Ennyi az egész?... Hogy te még milyen naiv vagy! Biztosíthatlak, ezeknek a rendjeleknek több mint a felét csak azért kapták törzsünk tisztjei, hogy a fronton harcolók elhiggyék, milyen nagy szolgálatokat tettek ők a hazának, pedig gyakran, sőt mondhatnám nagyon gyakran, nem tettek nagyobb szolgálatot, mint egy vidéki városháza irattárosa. Ezért aztán sose akard a fejedet partizángolyók útjába dugni. Akadnak erre a célra kevésbé nemesvérű emberek, mint te vagy... Inkább köszönd meg nekem, hogy nem engedtelek részt venni ebben a hadműveletben...

— Ugyan miért?

— Azért, mert csak halottakban kétszáztizenkilenc közkatonát és tizenhat tisztet veszítettünk. A policájok felét is megsemmisítették.

— Ezek szerint...

— Ezek szerint az Erdei séta sokaknak életük utolsó sétája lett! Amikor csapataink minden kivezető utat eltorlaszolva a partizántáborhoz közeledtek, kiderült, hogy ott egy lélek sem tartózkodik. A tábort és a hozzávezető utakat alaposan elaknásították. Ráadásul pedig a partizánok hátulról nekünk támadtak, és csúnyán megtizedelve embereinket, villámgyorsan megint eltűntek. A hadművelet szégyenletes kudarcba fulladt. Egyetlen eredménye: kétszázegynéhány új sírkereszt.

— Ezek szerint Lemberg ezredes...

— A pokolba ezzel a Lemberg ezredessel, nem akarom elrontani kedvemet az ő ostobaságával! Csak mossa magát tisztára a főparancsnok előtt!... Mit gondolsz, hadnagy, nem

kellene-e kissé feledni gondjainkat, és legalább egy estét a közeli városban töltenünk?

— Nagy örömmel.

— Ezt tudom. Fiatalemberek nem szeretik az ilyen elhagyott zugolyokat, mint ez a mienk. A fiatalembernek úgy kell a változatosság, mint a friss levegő... Tehát menjünk még ma?

— Jobb lenne holnap, mert mára Schulz őrnagy hívott meg magához.

Az ezredes a homlokát ráncolta.

— Nem tetszik önnek? — kérdezte a hadnagy.

— Nyugtalankodom... Schulz őrnagy nem bocsátja meg neked mai szégyenét. Italozás közben beléd köthet, és te, amilyen hevesvérű vagy...

— Olyan hideg leszek, mint a jég, és olyan tartózkodó, mint ön, Herr Oberst!

— Azért mégsem vagyok nyugodt.

— Ugyan! Hiszen megígértem...

— De olyan fiatal vagy! Ha nem volna háború...

— Akkor talán nem lennék oly szerencsés, hogy az ön fiának nevezzem magamat.

— Ez igaz! Nos, eredj, de ne felejtsd el, hogy az őrnaggyal óvatosnak kell lenned. S ha korán térnél vissza, látogass be hozzám.

— Igenis, Herr Oberst!

Félóra múlva új díszegyenruhájában feszítve, Heinrich pálcájának végével megkopogtatta Schulz őrnagy lakásának ajtaját.

Az őrnagy személyesen nyitott ajtót.

— Tessék, tessék, mélyen tisztelt Goldring báró!

Az őrnagy minden erejével azon volt, hogy barátságosnak mutatkozzék, arcán azonban inkább hízelkedés látszott, mint barátság.

Heinrich gyors szempillantással nézett körül Schulz szobájában, és alig tudta tűrtőztetni mosolyát, mert eszébe jutott Kubis elbeszélése, hogy Schulz tisztiszolgája szeretett volna egy meghitt sarkot berendezni ebben a szobában. és évégből valahonnét két bőrfotelt szerzett, az őrnagy azonban azon nyomban levágta a két székről a bőrt, és becsomagolta ormótlan, majdnem szekrényszerű ládájába.

Pedig nem ártott volna kissé meghittebbé tenni ezt a szobát. Nagyon üres és barátságtalan volt. A közönséges, le-

génységi pokróccal borított keskeny ágyon kívül csak egy asztal meg négy szék volt benne. No és persze az a rosszhírű láda! Igazán olyan, mint egy szekrény! Még a vasverete is erre emlékeztet. Érdekes volna belenézni... Talán a tiszti pokróc is ott hever benne gondosan összehajtogatva a legalján. De hogyan lehet az, hogy Schulz fényképezőgépe kint lóg a falon? Bizonyára most akasztotta oda, hogy dicsekedjék vendégei előtt. Az őrnagy ugyanis szemlátomást még valakire várt Heinrichen kívül, különben miért állított volna az asztalra két palack konyak mellé négy pohárkát?

— Más is jelen lesz? — intett fejével Heinrich az asztal felé.

— Kockenmüllert köteleztem, hogy megadja nekem régi tartozását, tehát őt is meg kellett hívnom. Tíz perccel ezelőtt azonban értesített, hogy az ezredes elküldte valamerre. Kubis, akinek ugyancsak el kellett volna jönnie, szintén foglalt. Így hát kettesben maradunk. Remélem, nincs ellenvetése?

— Boldog leszek, ha önnel tölthetem el ezt az estét.

Pedig hát ez az este kevés kellemetességet ígért: a házigazda és a vendég szemlátomást nehezen keresgélte a megfelelő beszélgetési témákat, és körük rendkívül korlátozott volt: Schulz érdeklődése nemigen terjedt túl a törzs mindennapos életén. Csak amikor Berthold ezredesre fordult a szó, akkor élénkült fel egy kissé az őrnagy. Dicsérte az ezredes széleskörű szolgálati tapasztalatait és személyi képességeit, és ugyanekkor keserűen jegyezte meg, hogy az utóbbi időben némi elhidegülést tapasztal részéről, sőt mintha Berthold ezredes bizonyos ellenérzéssel viseltetnék irányában.

— És mivel magyarázza ezt? — kérdezte Heinrich, élesen Schulz szeme közé nézve.

Az őrnagy félrefordította tekintetét, de azután erőt vett magán, és farkasszemet nézett Heinrichhel.

— Megvallom, azzal magyarázom, hogy ön bizonyos befolyást gyakorol reája.

— Node ismerje el, őrnagy úr, hogy részemről semmiféle ok nem merülhetett fel, amiért ellenséges érzülettel viseltetnék ön iránt, és így befolyásolnám az ezredest!

— Lehet, hogy holmi pletykák... De helytelenül közölték önnel, amit mondtam... — kezdte Schulz.

— Ugyan! Mind a ketten tisztek vagyunk, és nem holmi szakácsnék, hogy fecsegésekre hallgassunk! A magam részéről

ki kell jelentenem, hogy a legcsekélyebb sértést, amely becsületemet éri, soha senkinek sem bocsátanám meg, de pletykákra hallgatni... ez méltatlan lenne hozzám.

— Akkor hát igyunk arra, hogy kettőnk közt soha semmiféle félreértés ne merüljön fel! De kedves báró, miért van az, hogy ön éppen csak megnedvesíti az ajkát?

— Sohasem iszom többet egy-két pohárkánál. S minthogy ez már a második pohárka, engedje meg, hogy kissé hosszabbra nyújtsam az élvezetet.

— Fiatalembernél dicséretre méltó szokás! Látja, a magamfajta öreg embernek már szüksége van az efféle felpezsdítésre, hogy megbirkózzam azzal a nehéz munkával, amely mindnyájunknak a vállát nyomja.

— De látom, önnek azért jut ideje a szórakozásra is, őrnagy úr — mondta Heinrich, az ágy felett lógó fényképezőgépre pillantva.

— Fényképezéssel már gyermekkorom óta foglalkozom, most pedig alkalmam nyílik megtölteni az albumomat. Milyen sok helyen jártam! Mennyi akcióban vettem részt! Ha megöregszem, nemcsak utam egészére fogok emlékezni, hanem láthatom külön-külön minden lépésemet.

Az őrnagy már alaposan beszeszelt, és egyébként ködös szeme megvillant, hosszú, sárgás arca kipirult.

— Nagyon édekelne az albuma, természetesen csak akkor, ha nem túlságosan intim jellegű — mondta Heinrich, és hamiskásan kacsintott az őrnagyra.

— Ugyan kérem, hová gondol? — fortyant fel Schulz. — Családos ember vagyok. Minden képem a lehető legilledelmesebb.

És Schulz őrnagy, ládája fölé hajolva, valamit motoszkált a zár körül, majd egy perccel utóbb Heinrich elé, az asztalra tett egy vaskos albumot.

Ez az album igazán gazdag volt. Akadtak benne fényképek Belgiumból, Norvégiából, Csehszlovákiából, Franciaországból, Lengyelországból... A szemlélő nyomon követhette az egész utat, melyet Schulz őrnagy csapatteste megtett. Végül pedig következett egy nagy fejezet: „Oroszország". Itt Heinrich lassabban kezdett lapozgatni. Rombadőlt városok és falvak. Szöges drótkerítés mögött kiéhezett, agyoncsigázott emberek. Egy akasztófa, s rajta a felakasztott ember anyaszült meztelenül. Még egy akasztófa: itt a hurok egy egészen fiatal ember, majdnem kisfiú feje fölött lóg. S mind-

ezek a felvételek természetesen csak háttérül szolgálnak, az előtérben mindenütt tisztek, többnyire maga Schulz is. Valaki nyilván segített a felvételek elkészítésénél. S íme Schulz: a maga teljes nagyságában. Fontoskodó arca öntelten mosolyog, egyik lába egy megölt ember testén nyugszik. Fényes csizmáján megvillan a napsugár.

— Sokatmondó felvétel! — mondta Heinrich elismerően, amint hosszasan nézegette a képet.

— Azt mondanám: jelkép! — helyesbítette szavát az őrnagy.

— Meg kell őrizni. Mint dokumentumot.

— Mint a nagy idők dokumentumát! — tette hozzá lelkesen az őrnagy.

Heinrich pedig továbblapozott az albumban, egy pillanatra sem vetette fel tekintetét, mintha attól félne, hogy az árulójává lehet.

— És itt az utolsó felvételem — állította meg Heinrich kezét az őrnagy, a felvétel sarkába írt dátumra mutatva.

A fénykép Daniel vezérőrnagyot ábrázolta dolgozószobájában. A vezérőrnagy az íróasztalánál állt, és valami papírdarabot tartott a kezében. Háttér: a falra akasztott nagy térkép. A térkép vonalai elmosódottak voltak, de annál jobban látszottak a vastag nyíl-jelzések. Heinrich könnyen felismerte, hogy ez a térkép a Vasököl-hadművelet tervrajza.

— Remek teljesítmény, őrnagy! Ön vetekedhet a legkitűnőbb hivatásos fényképészekkel. Becsületszavamra mondom, boldog lennék, ha kaphatnék öntől egy fényképet a mainap emlékére.

Schulz arcán elégedett mosoly villant.

— Választhatja akármelyiket, amiből két példány van.

— Akkor, ha nincs ellenére, én az utolsót választanám. Szeretném, ha Daniel vezérőrnagy fényképe állhatna asztalomon.

— Ó kérem, tessék csak! Ebből úgyis két példányom van. Egyet át akartam nyújtani a vezérőrnagynak, most azonban, miután ez a kudarc történt az Erdei sétánál...

Az őrnagy kivette az albumból a fényképet, és odanyújtotta Heinrichnek.

— Ó nem, így nem fogadom el — tolta vissza kezét Goldring. — Az ajándékot dedikálni szokás.

— Nos, ha csak erről van szó...

És Schulz máris vette tollát, hogy lendületes betűkkel

a fénykép hátára írja: „Goldring hadnagynak Schulz őrnagy."

— Köszönöm! Nagyon köszönöm! — mondta Heinrich, és zsebébe csúsztatta a fényképet.

— Hát igen, ebben egyezik a véleményünk: Daniel vezérőrnagy ma nincs olyan lelkiállapotban, hogy ajándékokat vegyen át — mondta nagyot sóhajtva Heinrich. — Egymás után a második hadművelet, amely kudarcba fúl!

— Úgy gondolja, hogy az első a Vasököl volt?

— Igen. Most pedig ez az Erdei séta...

— No és a maga véleménye szerint mivel magyarázható ez, hadnagy úr? — kérdezte Schulz, fürkésző pillantást vetve Heinrich arcára.

Heinrich farkasszemet nézett vele.

— Én gyermekkorom óta felderítő vagyok, és jóllehet a hadtest felderítő tisztjei közt én vagyok a legfiatalabb, nem bírok szabadulni attól a gondolattól, hogy törzsünknél egy remekül álcázott kém működik!

Schulz hátradőlt a széken, nagy orrának cimpái remegtek, mintha zsákmányt szimatolna, szemét pedig úgy összehúzta, hogy csak keskeny rés látszott belőle.

— Úgy gondolja? — kérdezte rekedt hangon Heinrichtől.

— Úgy gondolom, sőt mi több, szilárd meggyőződésem... No de őrnagyom, mi ma este szórakozni akartunk, és íme beszélgetésünk ilyen fájdalmas témára terelődött.

— Ez igaz! — ismerte el Schulz. — Nos, beszéljünk valami másról.

— Legyen szíves, őrnagy uram, mondja meg, hogyan sikerül negatívjain megőrizni az éles vonásokat? — kérdezte érdeklődve Heinrich.

— Én a negatívokat elégetem. Ha a fénykép már készen van, mint például az, amelyet önnek ajándékoztam, akkor semmi szükség ilyen felesleges terhet cipelni magammal... de miért érdekli ez önt?

— Vannak esetek, amikor egy régi fényképről is másolatot kell készíteni. Ilyenkor nagyon hasznosak a negatívok.

— Mind ez ideig nem volt erre szükségem — mondta vállát vonva az őrnagy.

— No de tegyük fel, hogy valamelyik fényképe iránt a Gestapo érdeklődik. Mi lesz akkor? A fényképet ki kell tépni az albumból, és önnek nem marad másolata.

Schulz szeme kerekre tágult, és leplezetlen aggodalom villant meg benne.

— Ugyan, mi oka lenne a Gestapónak, hogy a fényképeim iránt érdeklődjék?

Heinrich arcáról egy szempillantás alatt eltűnt a mosoly. Szeme hidegen és ellenségesen tapadt az őrnagyra.

— Mert nem mindenki olyan hiszékeny bolond, mint ön gondolja!

— Ezt nem értem. Magyarázza meg, mit jelent ez! — s az őrnagy hangja elfúlt az izgalomtól. — Tudhatja, báró, hogy én nem tűrök el sértést, célzása pedig sértésnek hangzik. Ne felejtse el, hadnagy, hogy én rangban ön fölött állok, és kis híján tíz esztendeje végzem ezt a munkát.

Heinrich nyugodt, hideg tekintettel nézte a magából kikelt őrnagyot.

— A ranglétra szabályainak ehhez semmi közük! És ne adja a sértettet! Mondja meg őszintén: milyen összegért adta el az oroszoknak azt a negatívot, amelynek másolatát én magamnál tartom?

Az őrnagynak elfúlt a lélegzete. Annyira elsápadt, hogy zavaros, szürke szeme szinte feketének látszott, halottfehér arcában.

— Micsoda? Mit mondott? — nyögte ki végül.

— Megismételhetem. Milyen áron adta el az oroszoknak a fényképet, azaz helyesebben annak negatívját?

— Pimasz gazember! — kiáltotta felugorva Schulz, és ágyának támlájához ugorva, lerántotta róla azt a szíjat, amelyen pisztolytáskája lógott.

— Nyugalom! — szólt most Goldring, fel sem emelve hangját. — Ne felejtse el, őrnagy, hogy én jobban tudok lőni, mint ön. Mialatt előrántaná pisztolyát, én annyiszor lyukasztom át a testét, ahány töltény van a revolveremben. Tehát csillapodjék! Annál is inkább, mert rendes emberek mindig megegyezésre juthatnak anélkül is, hogy fegyverhez nyúlnának.

Heinrich nyugodt hangja vagy talán fenyegetése észre térítette Schulzot. Szíját a pisztolytáskával az ágyra hajította, és az asztalhoz lépett.

— Hadnagy, ön tiszti becsületembe gázolt. És én ezt nem tűrhetem! — kiáltotta még mindig reszketve a sértéstől és a haragtól.

— Ó, be nemes szenvedély! Ön kitűnő színész, őrnagy.

Rám azonban most lejátszott jelenete, megvallom, semmiféle hatással nem volt.

— Mit akar tőlem? — kérdezte rekedten Schulz.

— Csak meg akarom kérdezni — folytatta változatlanul nyugodtan Heinrich —, volt-e alkalma valaha végignézni, hogyan vallatja a Gestapo azokat, akik hazaárulás gyanújába keveredtek? No de nem fogunk részletekbe merülni, hiszen ön is jól tudja, hogy a Gestapónál a vallatásnak olyan mesterei vannak, akik még a halottakat is szólásra bírják.

— De miért éppen nekem mondja ezt? Mi közöm van nekem ehhez?

— Egészen közeli. Úgy látszik, még mindig nincs tisztában vele, hogy nagyon ügyetlen volt, és a Gestapónak minden oka megvan, firtatni az ön nagy fényképező szenvedélyét.

— Én mindig becsülettel eleget tettem tiszti kötelességemnek, és senki semmit nem vethet a szememre — mondta már kissé nyugodtabban Schulz.

— Vannak azonban tárgyi bizonyítékok, és azoknak jobban hisznek, mint a szavaknak.

— Tehát mivel vádol ön engem? — fortyant fel ismét az őrnagy.

— Isten őrizz, őrnagy! Én önt semmivel sem vádolom, és látom, hogy ön kezdettől fogva félreértett engem. Csak óvni akartam egy rendkívül nagy kellemetlenségtől, ön pedig kishíján belémlőtt...

Az őrnagy felkapta a konyakos palackot, és egyenesen az üvegből hörpintett néhány kortyot. Vacogó foga hozzáverődött az üveghez.

— Megmondja végre, báró, hogy mivel vádolhatnak engem? — kérdezte már majdnem hörögve.

— Nyugodjék meg — csillapította hidegen Goldring. — Elvégre tiszti egyenruha van magán és nem szobalánykötény... Idehallgasson: arról van szó, hogy a törzs megbeszélésén néhány nappal ezelőtt, amikor a Vasököl-hadművelet kudarcának okait kutatták, ön arról kezdett beszélni, hogy a német parancsnokság térképeinek másolata az orosz parancsnokság birtokába került, és ezzel kapcsolatban ön eléggé átlátszó módon az én személyemre célzott...

— Higgye el, ez csak feltevés volt. Ön is azt mondta, hogy fecsegés...

— Nem, ez az ön próbálkozása volt, hogy a vétket a bűnös fejről az ártatlan fejre hárítsa. Régi módszere azok-

nak, akiknek rejtegetni valójuk van. Én már akkor is tudtam, hogy mi indította önt ilyen hamis vádra, most pedig íme a bizonyíték.

Heinrich felemelte az asztalról az albumot, és felütötte ott, ahol Daniel vezérőrnagy fényképe volt.

— Idenézzen — mutatott a képre Heinrich. — Ezen a fényképen kétséget kizáróan rajta van a hadművelet térképe, Daniel vezérőrnagyra pedig csak azért volt szüksége önnek, hogy elterelje a figyelmet. Ha ennek a fényképnek a negatívját vetítő készülékbe teszik, akkor megkapják a stratégiai térkép legpontosabb másolatát. S a felvételre ön maga írta rá, hogy 20-án készült, vagyis a hadművelet kezdeti napján. Az oroszoknak nem sok idő kellett ahhoz, hogy felkészüljenek. Mindenki ismeri az ön pénzsóvár jellemét, és természetesen mindenki el fogja hinni, hogy ön komoly összegért eladta az oroszoknak a térképet. Ennek következményeként két hadosztályunk megsemmisült... A negatív nincs önnél, tehát nyilván az oroszoknál van. Igaz?

Heinrich látta, hogy az őrnagy már majdnem elájul. Arca krétafehérré vált, szeme tágranyílt a rémülettől.

— Mondja — kérdezte Heinrich —, lesz önnek elég ténybeli bizonyítéka ahhoz, hogy megcáfolja ezt a vádat?

— De hiszen én csak a vezérőrnagyot fényképeztem, és nem a térképet! — tört ki a kétségbeesés Schulzból.

— Ezek csak szavak. Tárgyi bizonyítékra lesz szükség! Mivel bizonyítja ön, hogy nem adta át a negatívot az oroszoknak?

Az őrnagy hallgatott. Alsó állkapcsa remegett. Szemlátomást tudatára ébredt annak, hogy micsoda szörnyű veszély fenyegeti. A vádakat csak szavakkal cáfolhatta meg és nem tényekkel. De ki fog hinni a szavaknak?

— De hiszen ez szörnyű, báró! — tört ki belőle a teljes elkeseredés.

— No végre, csakhogy megértette.

— Szörnyű, mert soha életemben nem tettem azt, amivel ön engem vádol.

— Őrnagy, önt nem én vádolom, hanem az a sok száz ember, aki elpusztult ön miatt. Azok a gyermekek, akik ön miatt árvák maradtak!

— Ó, istenem! — nyögte az őrnagy.

— A német tiszti becsület megköveteli, hogy mindezekről azonnal értesítsem a felettes szerveket...

— Báró!... — kiáltotta Schulz, és Heinrich keze után kapott, mintha meg akarná csókolni.

— Azonban... — mondta Goldring, és szándékosan késlekedett a mondat befejezésével. — Azonban én senkinek sem szólok a dologról. Mégpedig nemcsak azért, mert sajnálom önt és hozzátartozóit. Nyíltan beszélek: nem akarom, hogy azt gondolják, bosszúból cselekedtem, mert így akartam megtorolni a törzsi tanácskozáson tett célzását. Ért engem?

— Ó, báró!

Schulz még mindig nem tért magához rémületéből, de úgy érezte, hogy eszét veszti örömében.

— Remélem, nem felejti el, mit teszek az ön érdekében?

— Örökre emlékezni fogok rá, és hajlandó vagyok meghálálni, amivel csak akarja — kiáltotta Schulz.

— Ön természetesen tudja, hogy szó sem lehet holmi anyagi háláról — mondta megvetően Heinrich. — Nincs azonban kizárva annak lehetősége, hogy önnek is alkalma lesz bajtársi szolgálatot tenni az én érdekemben, ha felmerül a szüksége. Megegyeztünk, őrnagy?

— Boldogan megteszek mindent, ami tőlem telik!

— De ha még egyszer merészelné megsérteni az én becsületemet, a német hadsereg tisztjének becsületét...

— Isten őrizz! Soha, semmi körülmények között!

— Örülök, hogy megegyezésre jutottunk. Pedig ön fegyverrel akarta az ügyet elintézni.

Schulz egy pillantást vetett a revolverére, majd a nyitott albumra, és keserűen elmosolyodott. Kérdezni akart valamit, de nem volt hozzá bátorsága.

— Tudom, mit akar mondani, őrnagy, és megígérem: ha úgy látom, hogy ön megtartja a szavát, és tesz nekem valami szolgálatot, visszaadom a veszedelmes fényképet. Ugye, ezt akarta kérni tőlem?

Az őrnagy némán bólintott.

Heinrich már visszatért szobájába, és ledobta magáról egyenruháját, amikor egyszerre csak eszébe jutott ígérete, hogy visszaérkezése után felkeresi az ezredest. Már meg is mozdult, hogy újra felöltözzék, de egy pillanatig habozott, majd hevesen a székre dobta egyenruháját. Nem, most képtelen volna akár a legcsekélyebb mozdulatra! Aludni, azonnal aludni, hogy kipihenje a szörnyű idegfeszültséget!

Mégsem tudott elaludni sokáig. Schulz őrnagy albuma

villogott szeme előtt, mintha megint lapozgatna benne. „Nagy idők dokumentumai" — mondta Schulz ezekről a fényképekről. Igen, dokumentumok! De vádoló dokumentumok. S talán valamikor az egész világ megismeri Schulz őrnagy albumát.

TÖPRENGÉSEK EGY VONAT ABLAKÁBAN

Az a hír, hogy a hadtestet súlyos veszteségei után Franciaországba helyezik át, s helyére Franciaországból másik hadtest érkezik, gyorsan elterjedt, és természetesen valamennyi tisztet izgalomba hozta. Erről a témáról egyelőre csak suttogva beszéltek, mint valami nagy titokról, de valamennyien örömteli izgalommal jártak-keltek. Igaz ugyan, valahonnét híre jött, hogy a tisztek egy részét a keleti arcvonalon hagyják, s ez a szóbeszéd kissé idegesítette, a bizonytalanság érzésével töltötte el őket. A tisztek csak egyetlenegy dologgal tudták megnyugtatni önmagukat: hogy ez nyilván csak a fronton levőket és nem a törzs beosztottait fogja érinteni.

Az általános izgalom csak akkor csillapult, amikor megérkezett a parancsnokság hivatalos rendelkezése, amely a hadtest áthelyezése ügyében intézkedett.

Berthold ezredes még ugyanaz nap magához hívatta Heinrichet, hogy közölje vele a történteket.

— Végre megjött a parancs. Az igazat megvallva, mármár azt hittem, hogy mégis itthagynak bennünket...

— Van valami utasítása az indulással kapcsolatban, Herr Oberst?

— Neked a vasútállomásra kell menned, ott fogod figyelemmel kísérni az osztály holmijainak berakását. Azt hiszem, elég lesz erre két nap...

— Remélem...

— De úgy látom, nem nagyon örülsz az utazás hírének. Nem mondanád meg, miért lóg az orrod az utóbbi napokban?

— Nincs sok kedvem itthagyni a keleti arcvonalat.

— No hallod, neked aztán furcsa ízlésed van!

— Ó, egyszerűen arra gondolok, hogy az orosz nyelv, az orosz szokások, és általában az oroszországi viszonyok ismeretével itt sokkal hasznosabb lehetek

— No de magadra is kell gondolnod! Eleget kuksoltál

ebben az eldugott zúgban. Franciaországban viszont... Hajjaj, Franciaországban! Csak tölts ott néhány napot, és komor hangulatod úgy elillan, mint a kámfor... Igaz is, tudod-e, hogy Schulz őrnagyot más csapattesthez helyezték át?

— Valóban? — mondta Heinrich, rejtélyes mosollyal. — Egyszóval gyáva is...

— Remélem, nem volt semmi összetűzésed vele?

— Ó nem, csak baráti beszélgetésünk volt... ő még egy kis ajándékkal is kedveskedett nekem! Amint mondják: emléktárgyat adott, hogy tartsam meg jó emlékezetemben.

— Schulz maga kérte az áthelyeztetését, és tegnap már el is utazott. Mit szólsz mindezekhez?

— Azt mondom, hogy vigye el az ördög! Pillanatnyilag nincs időm Schulz őrnagy sorsán rágódni. Mikor parancsolja, hogy induljak?

— Holnap, kora hajnalban. És ne felejtsd el, hogy teljesen megbízom az ügyességedben.

— Mindent el fogok intézni.

— No és fel a fejjel, fel a fejjel! Gondolj arra, hogy a gyönyörű Franciaország minden kellemetessége terád vár!

Goldring hangulata azonban a Berthold ezredessel folytatott beszélgetés után sem lett rózsásabb. Sőt, másnap még komorabbá vált. Ő, aki mindig olyan barátságos és jókedvű volt, haragosan förmedt a közkatonákra, akik az osztály holmijait berakták a vagonokba, és úgy összeteremtette tisztiszolgáját, hogy ez jóideig nem is mert tisztjének szeme elé kerülni. A mindig oly hidegvérű bárót mintha kicserélték volna.

Másnap estére az osztálynak csaknem minden holmija már vasúti kocsikban volt. De az utasítás helyes végrehajtása egyáltalán nem derítette jobb kedvre Goldring hadnagyot. Komoran indult a tiszti étkezdébe, és annak ellenére, hogy a teremben alig volt valaki, mégis visszahúzódott a legtávolabbi asztalhoz, az ablak mellé.

A pincérnő már felvette a rendelést, amikor Heinrich asztalához odalépett egy magas, szikár főhadnagy.

— Megengedi, hadnagy úr, hogy magához üljek? — kérdezte Goldringtól.

— Kérem. Örvendeni fogok, ha társaságban költhetem el vacsorámat.

A főhadnagy meghajolt, leült, és az étlap tanulmányozásába merült.

— Itt az étlapon nem látom, hogy van-e sörük. Ön nem tudja véletlenül? Szívesen innék egyszer egy korsó barna sört.

Heinrich futó pillantást vetett a tisztre.

— Azt hiszem, van sörük. Ön, úgy látom, átutazóban van?

— Igen, most érkeztem vissza hazulról.

Beszélgetésüket a pincérnő szakította félbe, aki Heinrich vacsoráját hozta.

— És önnek mivel szolgálhatok? — kérdezte a főhadnagytól.

— Csak egy csésze feketekávét kérek és néhány süteményt — felelte a főhadnagy, nem is érdeklődve a sör után.

A pincérnő elsietett, hogy eleget tegyen a rendelésnek.

— Szabadságon volt? — érdeklődött Heinrich.

— Némi időt odahaza töltöttem, de most megint az arcvonal felé tartok.

— És mi újság odahaza?

— Minden úgy van, mint azelőtt! — vetette oda hanyagul a főhadnagy. — Igaz, véletlenül maradt nálam egy drezdai újság. Abból megtudhat minden újdonságot.

A főhadnagy egy összegöngyölt újságlapot húzott elő, és átnyújtotta Heinrichnek.

— Nagyon köszönöm! Szabad időmben örömmel fogom olvasgatni — felelte Heinrich, s viszonzásul nyomtatott füzetfélét húzott elő zsebéből.

— Én pedig csak éppen ma olvastam végig ezt a kis könyvet. Rendkívül érdekes, s ha kívánja, önnek ajándékozhatom.

A főhadnagy meg sem nézte a könyv címét, csak zsebre vágta. Nyugodtan kiitta kávéját, a pénzt kitette az asztalra, és barátságosan bólintva Goldringnak, lassan elhagyta az éttermet.

Egy negyedórával később Goldring abban a vasúti fülkében ült, amely már két napja ideiglenes szállásául szolgált. Tisztiszolgája, akivel korábban közölte, hogy aznap este visszatérnek a törzshöz, már be is csomagolta holmijait. Heinrich azonban nem sietett az indulással. Magára zárta az ajtót, leeresztette a függönyt, és elővette a kapott újságot. Nyilván roppant érdekes olvasnivalót találhatott benne, mert hosszasan olvasta (igaz az is, hogy furcsa módon: alulról felfelé és sűrűn megállva egyes szavaknál, sőt betűknél is).

Az újságban talált hírek bizonyára nagyon kedvezőek lehettek, mert amikor félórával később gépkocsijába ült, hogy a törzshöz robogjon, a tisztiszolga megállapította, hogy a hadnagy hangulata hirtelen megjavult. Goldring egész úton dudorászott valami dallamot, s még jókedvűen tréfálkozott is, amit azelőtt sohasem tett meg tisztiszolgájával.

*

A vonat lassan haladt nyugat felé. Előtte néhány száz méterrel még egy mozdony haladt megrakott teherkocsikkal, így biztosítva, hogy az ő vonatuk eljusson rendeltetési helyére. Ha a partizánok aknákat raktak volna a sínek alá, akkor ez a mozdony repült volna levegőbe a vasúti kocsikkal, s a katonai szerelvény sértetlen marad.

Bár a szerelvény utasai bizton remélték, hogy nyugodtan fognak áthaladni a belorusz területen, hiszen a partizánok mindezideig inkább a nyugatról kelet felé igyekvő vonatokra figyeltek — de az óvatosság sohasem árt. Ezért is bocsátották maguk elé azt a mozdonyt az alaposan megrakott teherkocsikkal, s ezért meredeztek a nyitott teherkocsikból itt is, ott is géppuskacsövek, meg a katonák is maguknál tartották fegyverüket.

A személyvagonokban, ahol a tiszt urak utaztak, természetesen kevesebbet gondoltak a veszélyre. Mégpedig nem azért, minthogyha a tisztek bátrabbak lettek volna, hanem azért, mert ilyesmire nem jutott idejük. Voltak, akik szeszmámorukat aludták ki, mások viszont éppen megmámorosodni igyekeztek vagy kártyáztak.

Heinrich és az ezredes az egyik személykocsiban, a vonat közepe táján utazott. A szomszédos fülkét tisztiszolgáik részére tartották fenn, távolabb helyezkedtek el a tisztek, kettő-három egy-egy kupéban. Külön fülkéje csak az ezredesnek, Kockenmüllernek és Heinrichnek volt.

Az ifjú hadnagy rendkívül hálás volt Berthold ezredesnek ezért a rendelkezésért, mert így alkalma nyílt, hogy magára maradjon gondolataival.

S most ezek a gondolatok egyáltalán nem voltak vidámak.

A vasúti kocsi ablaka előtt lassan tovatűntek az ismerős tájak. Vajon, mikor fogja Heinrich viszontlátni őket? Mikor lesz alkalma, hogy levesse ezt az idegen és undorító

egyenruhát, hogy szokásos gúnyáját öltse magára, besétáljon az erdőbe, és békésen barangoljon a behavazott fák közt, vagy nyár idején hanyattfekve a zöld pázsiton, nyugodtan nézegesse az ég végtelen kékjét? Mikor lehet ismét már nem titokban, hanem teli torokból énekelnie kedves nótáját, amelyet édesapja is oly sokszor és oly szívesen hallgatott? És viszontlátja-e egyáltalán az édesapját még valaha? Viszontlátja-e barátait, ismerőseit? Lesz-e alkalma folytatni a háború idején megszakadt tanulmányait?

Hozzátartozói számára ő „nyomtalanul eltűnt". Ilyen értesítést kap majd az édesapja. Mennyi könnyet fog fakasztani ez a hír a szülői házban! De hát nem lehet másképp. Megszűnik létezni minden hozzátartozója, minden ismerőse számára. Nyom nélkül eltűnt. Csak néhány ember tudja Moszkvában, hogy hol van, hogy mit sikerült eddig elérnie annak az embernek, akinek jelenleg Heinrich von Goldring a neve, és mit kell végrehajtania holnap vagy holnapután.

S ő végrehajtja mindazt, amit reábíznak. Végrehajtja akkor is, ha életével kell érte fizetnie. Igen, megteszi hazájáért, az édesapjáért, aki most annyit bánkódik miatta, és bánkódni fog még hosszú-hosszú éveken keresztül.

Micsoda hatással volt rá az az este, amikor végignézte Schulz albumát! Voltak pillanatok, amikor úgy érezte, hogy nyomban elárulja önmagát, és nekiugrik az őrnagynak. Soha senki sem fogja megtudni, mennyi erőfeszítésébe került hogy türtőztesse magát S ő mégis megtette, mert szükség volt rá.

Most még nehezebb lesz a helyzete. Mostantól kezdve nemcsak ellenségeitől körülvéve kénytelen szolgálni, hanem idegenben is. Ameddig a hadtest Belorussziában állomásozott, addig egy esetleges ballépés esetén elmenekülhetett volna az erdőbe, a partizánokhoz. Jóllehet ellenségek között, de mégis otthon, a hazájában élt, és mindig közelében érezte népének hatalmas erejét, láthatatlan támogatását, lelkének kimeríthetetlen nagyságát. Nos hát ezentúl idegenben lesz. S ha valami történnék, csak egy megoldás marad számára: ez a parányi revolver, amelytől sem napközben, sem éjjel nem válik meg soha.

De a pokolba is, élni fog! Sokáig fog élni, az ellenség vesztére. Lesz elegendő ereje úgy ügyeskedni, hogy a Gestapo-kopók ne szimatolják ki a nyomát, pedig gyakran fizikai undort vált ki belőle, ha Goldring báró szerepét játssza. Valamikor mindezt elmondja majd hozzátartozóinak és barát-

tainak. Most azonban hallgatnia kell, egyetlen másodpercre sem szabad elfelejtenie, hogy kicsoda ő, és milyen feladatot kell végrehajtania. S mégis milyen nehéz, milyen elviselhetetlenül nehéz ez a szerep! A színészek legalább a szünetben kipihenhetik magukat, nekik rendelkezésükre áll az egész nap, hogy saját életüket éljék, őneki azonban megszakítás nélkül, minden pillanatban játszania kell, mi több: kitűnően, s még éjszaka sem adhatja át magát a pihenésnek, valami tudat alatti akarattal még ekkor is lesben kell állnia, s vigyázni, nehogy álmában szólja el magát. S még milyen meszszi a pihenés! Vajon megéri-e a háború végét? Meddig kell még a szakadék szélén táncolnia anélkül, hogy lezuhanna?

Nem, erre nem szabad gondolnia! Ő most Goldring báró. S ugyan mire gondolhat egy Goldring, aki még ráadásul báró is? A bridzspartijára, a Franciaországban reá váró szórakozásokra, Lore kisasszony levelére, amelyet eddig még el sem olvasott, s amelyet végig kell olvasnia, mert az ezredes gondosan vigyáz rá, hogy Heinrich és Lore levelezése ne szakadjon meg.

— Az ezredes úr kéreti! — kiáltotta Kockenmüller kihajolva Berthold fülkéjéből.

— Együtt fogunk vacsorázni, uraim, mert egyedül unatkozom — invitálta őket Berthold.

Az ezredes tisztiszolgája két palackot állított a már megterített asztalra, majd nesztelenül távozott.

— Igaz-e, Herr Oberst, hogy Varsóban hosszasabban időzünk? — kérdezte Kockenmüller vacsora közben.

— S ez milyen szempontból érdekli önt?

— Hát egészen elvadultam abban az istenhátamögötti Belorussziában. Szeretnék legalább végigmenni egy valamirevaló város utcáin.

— Ismerem én a maga sétáit! — kacagott Berthold. — Maga női társaság nélkül olyan, mint a szárazra vetett hal. Besavanyodott az unalomba, és most a gyönyörű varsói nők vendéglátásában bízik, ugye?

Kockenmüller magasztalni kezdte a varsói nőket.

— Bizonyára állunk majd vagy hat órát, úgyhogy lesz alkalma szórakozni — nyugtatta meg segédtisztjét az ezredes.

— Eljön velem sétálni, báró? — fordult a százados Heinrichhez.

— Nem. Egy ígéretem köt,

— Ejha! — mondta az ezredes, és nem bírta leplezni elképedését.

— Megígértem Lore kisasszonynak, hogy nem fogok hölgyikékkel ismerkedni. Kivéve természetesen azokat, akiknek ő maga fog bemutatni engem — magyarázta Heinrich.

— Látom, te sem vesztegeted az idődet, és alaposan kihasználod a postát! — mondta az ezredes, és ujjával megfenyegette. Arcán jóindulatú mosoly terült szét.

— Találkozott már Lore kisasszonnyal? — kérdezte Kockenmüller.

— Gyermekkoromban. Most pedig ezt a régi ismeretségünket újítjuk fel leveleinkben.

— Remélem, Heinrich, hogy nemsokára szabadságolhatlak, és akkor majd meglátod Lorét — ígérte az ezredes.

*

Kockenmullernek a varsói vesztegelésbe vetett reményei nem váltak valóra. Amikor elérték az orosz föld határát, a szerelvény sokkal sebesebben kezdett rohanni, s csak egész rövid időre állt meg egy-egy nagyobb állomáson. Ez kissé megzavarta sok tiszt tervét, akik arra számítottak, hogy legalább néhány órás szabadságot kapnak Berlinben. A főparancsnokság rendelkezése azonban kérlelhetetlen volt: teljes létszámban, késlekedés nélkül, a legsürgősebben jelentkezniük kellett rendeltetési helyükön.

Szerelvényük a negyedik napon haladt át a francia határon, s még aznap este meg is érkezett rendeltetési helyére: egy kis vidéki városba.

Heinrich a következő reggelt azzal töltötte, hogy elhelyezte az I—C osztály irodáját. Délután már jelenthette is az ezredesnek, hogy minden rendben van, s másnap hozzáfoghatnak a munkához.

Csodálkozására az ezredes közömbösen hallgatta végig jelentését.

— Nincs megelégedve valamivel, Herr Oberst? — kérdezte kissé sértődötten Heinrich.

— Ezen már egyikünk sem tud változtatni! — jelentette ki ünnepélyesen Berthold.

— Nem értem...

— Sajnos, Heinrich, egy időre el kell szakadnunk egymástól. Ma éjszaka parancs érkezett; Himmler hivatalába osz-

tottak be szolgálattételre. Hogy mit fogok ott csinálni, azt még nem tudom, ide azonban semmiképpen sem kerülök vissza. Nagyon könnyen lehetséges, hogy Berlinben maradok.

Heinrich arca őszinte sajnálkozást, sőt némi megindultságot mutatott. Az ezredes távozása megnehezítette helyzetét: ki tudja, milyen lesz a kapcsolata új főnökével!

Az ezredest is szemlátomást meghatotta a közeli búcsú gondolata.

— Ne búsulj, fiacskám, ne búsulj — mondta elérzékenyülve. — Hiszen kapcsolatainkat ez nem szakítja meg. Szent kötelességemnek tartom, hogy rólad gondoskodjam, és már tettem is valamit ebben az irányban. Ha pontosan tudnám, mi lesz az új beosztásom, egy percig sem haboznék, és magammal vinnélek. Egyelőre azonban ez nem olyan egyszerű. Mindenekelőtt magamnak kell odautaznom, azután később hivatni foglak... De mégsem szeretném, ha ittmaradnál. Az a hír járja, hogy hadtestünket átszervezik. Ebben az esetben elhelyeznek innét, és könnyen megeshet, hogy valami eldugott helyre kerülsz. Öreg cimborám, Ewers tábornok, aki egyébként ugyancsak ismerte édesapádat, itt Franciaországban egy hadosztálynak a parancsnoka. Ma reggel beszéltem vele telefonon, s ő hajlandó magához venni, a törzshöz, ugyancsak különleges megbízatású tisztnek. Természetesen a legjobb információkat adtam rólad, s ő megígérte nekem, hogy minden lehető módon támogatni fog, és nem halmoz túl munkával. Itt is beszéltem már valakivel, és ma este minden szükséges iratot kiállítanak. Holnap vagy legkésőbb holnapután már Ewers tábornok törzsénél kell lenned. Én holnap déli tizenkét órakor indulok Berlinbe. Akkor, ha engem útbaindítottak, te is indulhatsz.

— Még nem mondta meg, hogy valójában hova kell utaznom...

— Ewers hadosztálya különböző községekben szétszórva állomásozik, védi a katonai objektumokat. Törzse Saint-Rhémyben van. Ez egy apró kis fürdőváros délen. Az a terület hivatalosan nem áll megszállás alatt, ott a mi hadseink a Vichyvel való megegyezés alapján állomásoznak. De kötelességem, hogy figyelmeztesselek: Franciaország az utóbbi időben már egyáltalán nem olyan békés terület, mint korábban volt. Itt is felbukkantak partizánok, és ezek német tisztekre vadásznak. Mindennapossá lett, hogy valakit az utca-

sarkon lepuffantanak. Tehát légy óvatos, ismétlem: légy óvatos!

— Rendkívül elszomorít, Herr Oberst, hogy el kell válnom öntől. Ugye, hírt ad magáról, ha megkapta a beosztását?

— Méghozzá azonnal! Feljegyeztem Ewers hadosztálytörzsének címét, és azonnal írok neked, mihelyt valami történik. Neked pedig rendszeresen írnod kell, hogy minden dolgodat közöld velem. Bízom benne, hogy teljes mértékben igazolni fogod azt a jellemzést, amit rólad adtam Ewers tábornoknak.

— Nem fog pirulni miattam, ezredes úr!

— És ne felejts el írni Else asszonynak! Gondolj mindig rá, hogy ő most a te édesanyád. Ha jól sejtem, Lorchen is várja a leveleidet. Vagy talán tévednék?

— Ó, csak nem képzeli, hogy elfelejtem ezt a szent kötelességemet!

— Most pedig, úgy látszik, mindent megbeszéltünk. Eredj pihenni. Félóra múlva megkezdem átadni ügyeimet, hogy a holnapi napom az elutazás előtt szabad legyen.

Másnap déli tizenkét órakor Berthold ezredes elutazott Berlinbe, Heinrich pedig rögtön a pályaudvarról elindult gépkocsiján Saint-Rhémy felé.

MADEMOISELLE MONIQUE KIVÉTELT TESZ

A csodaszép gépkocsiút inkább széles fasorra emlékeztetett, és Heinrich utasította tisztiszolgáját, hogy csökkentse a sebességet, mert gyönyörködni szeretne a tájékban. Igazán gyönyörű vidék volt. A lapály elmaradt mögöttük, és most az út mindkét oldalán zöld növényzettel borított dombok emelkedtek. Minél tovább jutottak, a dombok annál magasabbak voltak, egymás fölé tornyosultak, mint óriási hullámok, amelyek hömpölyögve zúdulnak neki az Alpesek előhegyeinek.

Amikor az út kanyarogni kezdett, szólt tisztiszolgájának, hogy átveszi helyét a kormánykeréknél. Heinrich kitűnő gépkocsivezető volt, most mégis gyakran riadtan rezzent meg, amikor látta, hogy az autóút nyílegyenesen egy-egy hatalmas sziklának vagy hegynek tart. Ez azonban csak messziről látszott így: amikor közelebb értek, észrevette, hogy az autóút

is meg a vasút is, amely az aszfalt-úttal párhuzamosan futott, egy alagútban tűnik el, majd néhány pillanat múlva a szikla vagy hegy túlsó oldalán tűnik elő. Az egyik kanyar után az autóút és a vasúti sínek egy keskeny, de rohanó hegyipatak partján haladtak tova, s azzal együtt kanyarodtak lefelé a völgybe. Északnyugat felől a hegyek olyan közel jöttek a patak partjához, hogy már-már úgy látszott: elállják útjukat. A patak éles fordulatokkal kerülgette a hegyeket. Úgy rohant mellettük, mint élő, mozgó útjelző, és Heinrichnek sűrűn kellett jobbra meg balra fordítania a kormánykereket. Úgy tűnt neki, mintha ennek az autóútnak sohasem akarna végeszakadni.

Saint-Rhémy városka egészen váratlanul tárult Heinrich elé az egyik kanyarban. Széles teknőben feküdt, melyet mintha maga a természet is arra szánt volna, hogy itt emberek telepedjenek meg. Fenyőerdővel borított, középmagas hegynyúlványok védték a völgykatlant az északkeleti szélviharok ellen. Délnyugati oldalán hatalmas fennsík emelkedett, a patak partjától szőlőtermő domboldal szökkent a fennsík magasába.

Az autóstráda közvetlenül a város főutcájába torkolt. Két oldalán Saint-Rhémy legszebb épületei sorakoztak. Heinrichnek nem kellett sokáig keresnie a törzs épületét. Első kérdésére megtudta, hogy Ewers tábornok az Astra-villában lakik, a hadosztály törzse pedig az Europe-szállodában helyezkedett el.

Öt perc múlva Heinrich már be is kopogtatott azon az ajtón, melyen az a felírás állt: „A hadosztályparancsnok segédtisztje, Lütz százados."

— Tessék! — hangzott bentről egy kellemes baríton.

Heinrich üdvözlésére magastermetű és szikár, századosi rangot viselő katonatiszt állt fel az íróasztal mellől — nyilván maga Lütz. Egész külseje és különösen nagy, szürke szeme arról tanúskodott, hogy a százados már nagyon elcsigázott. Ezt mutatta, és tulajdon személyének semmibevevését tanúsította Lütz meglehetősen hanyag hajviselete is. Ez a sűrű, fekete hajzat el volt ugyan választva, de pillanatonként szétzilálódott, és a százados legkisebb mozdulatára a homlokába hullt.

— Goldring hadnagy — mutatkozott be Heinrich.

Lütz százados megkerülte asztalát, és néhány lépést tett Heinrich felé.

— Lütz százados vagyok, a hadosztályparancsnok adjutánsa. Kérem, foglaljon helyet!

— Az önök hadosztályának törzséhez kaptam beosztást — kezdte Heinrich, a százados azonban félbeszakította:

— A beosztásáról értesültem, és éppen mára vártuk önt.

Lütz visszaült asztalához, és Heinrich átnyújtotta iratait. A százados némán nézte végig a papírokat, de csak a beosztásról szóló nyíltparancsot vette át, a többit visszaadta Heinrichnek.

— Nagyon örülök, hogy megérkezett, báró! — mondta szívélyesen, és mosolyogva hozzátette: — Be kell vallanom, tisztán önző szempontból örülök, mert remélem, hogy kissé könnyíteni fog a terheimen. Itt rengeteg a munka, és eddig mindent magamnak kellett végeznem.

A százados magatartása őszinte és nyílt volt.

— Remélem, használható segítőtársa leszek.

— Sajnos, a segítőtársam nem lehet. Önt különleges ügyek elintézésével megbízott tisztnek nevezték ki ide. Ezt holnap parancsban is kiadjuk. Minthogy azonban mindezideig én láttam el ezt a feladatot is a saját segédtiszti munkámon kívül, ezért az ön érkezése valóban nagy könnyebbséget jelent számomra. Munkánkban gyakran fogunk találkozni egymással, hadnagy úr, és közösen is dolgozunk majd. így hát remélem, hogy jó barátságban fogunk együttműködni.

— Ebben a legkevésbé sem kételkedem, százados úr!

— Akkor minden rendben van! Most pedig megmutatom az ön szállását. Én a törzsnél lakom. Két emeletünk van itt. Néhány szobát elkülönítettünk tiszti lakásnak, most azonban itt nincs szabad szoba. A földszinten az őrség tanvázik, és ugyancsak ott van a mi tiszti kaszinónk. Önnek tehát a másik szállodában kell laknia: az Europé-val szemben. Sőt, azt hiszem, ott jobb helye is lesz. Egész rendes kis szálloda.

A Heinrich számára fenntartott szoba a Temple-szálló első emeletén volt. Tulajdonképpen két szoba állt a rendelkezésére: az elsőben, az előszobában csak a mosdó, egy pamlag, egy kis asztal és két szék állt. A második, a nagyobbik szoba sokkal szebben volt berendezve. Széles faágy, íróasztal, karosszék, szekrény, nagy tükör és éjjeliszekrény telefonnal, még poggyásztartó is volt a szobában. Heinrich nem is remélte, hogy ennyi kényelmet talál, és őszintén köszönetet mondott a századosnak gondoskodásáért.

— Innét pedig gyönyörködhet a városban.

A százados szélesre tárta az ajtót, és kiléptek az erkélyre.

— Igazán szép kilátás — mondta, csatlakozva a százados véleményéhez Heinrich.

— És megfelelő hely arra is, hogy a szép leányokon legeltesse a szemét.

Lütz egy leány felé intett szemével, aki éppen leugrott kerékpárjáról, és az utca túlsó oldalán várta, hogy a gépkocsik elhaladjanak előtte.

— Ejha! Ki ez a leány?

Lütz elmosolyodott.

— Aha, ugye, önnek is tetszik? A hoteltulajdonosnő leánya. Mademoiselle Monique.

— Gyönyörű leány — mondta még egyszer, elgondolkozva Heinrich.

— Ön nem áll egyedül ezzel a véleményével, báró! Minden tisztünk megpróbált már udvarolni Monique-nak. De sikertelenül. Egyszerűen észre sem veszi őket. Szerencsére nem minden leány ilyen elutasító. Van itt néhány nagyon kedves lányka, majd bemutatom nekik.

— Nem nagyon szeretem én a „kedves lánykákat". Sokkal inkább vonzanak ... nos mondjuk az ilyenek, mint ez a Monique. Egyébként a helybeli szépekről és bájaikról elbeszélgetünk majd üres óráinkban. Most legfőbb ideje, hogy elhelyezkedjem.

Heinrich kihajolt az erkély korlátján, és lekiáltott tisztiszolgájának, aki lent várakozott a gépkocsinál, hogy felhozza holmijait.

— Jó, hogy eszembe juttatja. Megtartja ezt a tisztiszolgáját vagy másikra van szüksége?

— Nem tarthatom meg, ennek vissza kell mennie a gépkocsival.

— Akkor mindjárt küldök önhöz egy katonát. Ideiglenesen, amíg nem talál olyant, aki inyére való. Véleményem szerint tisztiszolgáját mindenkinek magának kell kiválasztania.

— Tökéletesen igaza van.

Erwin belépett, és hozta a két nagy bőröndöt.

— Erwin, maga szabad. Hajnalban indul visszafelé. Ma pedig mulasson egyet, és igyék az egészségemre! — mondta Heinrich, egy százfrankos bankjegyet nyújtva Erwinnek.

— Ha így dobálózik a pénzzel, nagyon el fogja kényez-

tetni új tisztiszolgáját — jegyezte meg Lütz, amikor Erwin távozott.

— Ó, én ezt taktikából teszem: ez az ember ma a kantinban nagyot iszik, és a többi katona előtt eldicsekszik bőkezűségemmel. Aminek következtében versengeni fognak, hogy melyiket válasszam tisztiszolgának.

— És ön kiválaszthatja a legalázatosabbat, ugye?

— Éppen ellenkezőleg. De nagy választékom lesz, annyi bizonyos. Hiszen érti, jó, ha rendes emberünk van.

Lütz elmosolyodott. Heinrich is mosolygott, de egy kissé bágyadtan, csak az ajka szegletéből, és Lütznek feltűnt az a félig fáradt, félig szomorú kifejezés, amely a hadnagy arcán ült.

Kezet szorítottak. Heinrich néhány másodpercig nem engedte el Lütz kezét.

— Ön hol vacsorázik ma este, százados úr? — kérdezte.

— Együtt ebédelünk mindnyájan a kaszinóban, azt megköveteli a tábornok. A reggelit és vacsorát azonban mindenki a tetszése szerinti helyen fogyasztja el.

— Akkor engedje meg, hogy meghívjam, vacsorázzunk ma együtt, itt nálam.

— Nagyon köszönöm, szívesen elfogadom a meghívását — mondta Lütz meghajolva.

— Tehát pont kilenckor beugrom önért.

Heinrich magára maradva kezdett berendezkedni. Kisvártatva minden holmija már a szekrény polcain feküdt, vagy a fogasokon lógott.

Nagyon jólesett volna megmosakodnia az utazás után. Az a tisztiszolga, akit Lütz küldött, gyorsan elintézett mindent: fürdővizet melegített, megvetette az ágyát, és Heinrich számára nem maradt más teendő, mint hogy megmosakodjék, és lefeküdjék pihenni.

Néhány kisebb megbízást adott új tisztiszolgájának, többek közt, hogy vásároljon egy német-francia és egy francia-német szótárat, majd olyan hirtelen, hogy szinte észre sem vette, álomba merült. Már nyolc óra volt, amikor felébredt. Tisztiszolgája minden megbízását teljesítette, ruháját is kikefélte és kivasalta: a nagyfülű, hirtelenszőke Fritz Seller remek tisztiszolgának bizonyult.

Heinrich legszívesebben még elheverészett volna, sőt fel sem kelt volna reggelig, annyira elcsigázta az út! De megbeszélte Lützzel, hogy együtt fognak vacsorázni — hiszen még

a tábornokkal való találkozása előtt, a százados segítségével meg akarta ismerni a helyi körülményeket —, s ez a gondolat sietségre késztette.

Egy negyedórával később már be is lépett a Temple-hotel kicsiny, de jól berendezett, meghitt éttermébe.

Az étterem ebben az órában még majdnem egészen üres volt. Csak a széles büféasztalnál, amely a baloldali falnak majdnem felét foglalta el, állt háttal a bejáratnak egy testes nőszemély. — Bizonyára a hotel tulajdonosnője! — villant át Heinrich agyán. Egyébként figyelmét nem is az asszony vonta magára. Lépteit szándékosan meglassítva, figyelmesen szemügyre vette azt a leányt, aki az asszony előtt állt, és nagy hévvel magyarázott neki valamit. A kerékpáros leány volt, akire Lütz hívta fel a figyelmét.

Akkor, a balkonon Heinrich egyetértett a századossal, hogy Monique valóban nagyon szép. Most azonban úgy érezte, hogy ez a meghatározás sablonos, sőt sértő is a leányra nézve. Arca, sudár alakja több volt, mint egyszerűen szép. Heinrich az első pillanatban maga sem tudta, mi ragadta meg ennyire ebben a lányban. Talán nagy fekete szemének sugárzó tekintete? Talán szemöldökének íve a magas, nemesen formált homlokon? Vagy talán fekete haja, amely oly lágy hullámokban övezte hosszúkás arcát? Monique orra még csak nem is volt szabályos, de milyen összhangban simult egybe szája vonalával és az állával... Igen, igen, az összhang! Minden vonásának, szem- és hajszínének, kissé felhajló szempilláinak összhangja adta meg e leányarc hasonlíthatatlan báját.

Heinrich előzékenyen meghajolt a két hölgy előtt, majd az idősebbikhez fordult:

— Madame, beszél németül?

— Egy keveset.

— Én vagyok az ön új lakója, és rendkívüli sajnálatomra egy szót sem értek franciául.

— Ezek szerint ön Goldring báró? Monsieur Lütz már értesített minket érkezéséről. S én örülök, hogy éppen az én szállodámban szállt meg ilyen előkelő vendég — mondta a hoteltulajdonosnő, és arcán az a szabványosan szívélyes mosoly jelent meg, amely elválaszthatatlanul hozzátartozik az olyan emberekhez, kik foglalkozásszerűen kénytelenek udvariaskodni.

Monique elnézett Heinrich mellett. Arca, mely egy perc-

cel előbb annyi hévről tanúskodott, most hideg és barátságtalan volt.

— Madame, szeretnék vacsorát rendelni két személy részére, kilenc órára.

— Kérem! — bólintott készségesen a tulajdonosnő. — És mit parancsol?

— Pisztrángot, francia módra elkészített jércét, burgonya-körítéssel és salátával.

— Megvallom mostanában rosszul állunk élelmiszerekkel! Dehát a lakóimnak... Különszobában szolgáljuk fel a vacsorát?

— Igen. Most pedig azt kérném, szíveskedjék a szobámba küldeni egy palack bordóit, konyakot, két üveg gyümölcslikőrt és egy üveg csokoládélikőrt. — És Heinrich az asztalra tette a pénzt.

— Nem kérek vissza — mondta hanyagul, és felemelve a német nyelvű étlapot, tanulmányozni kezdte.

— Lütz megmondta, hogy ez a báró igen gazdag! — ütötte meg fülét a halkan suttogott francia mondat.

— Volt mit összerabolnia — válaszolta haragosan Monique.

— Vigyázz a nyelvedre, Monique!

— Ugyan! Úgy áll itt, mint egy cövek, nem ért semmit.

— Vidd fel a szobájába, amit rendelt — utasította leányát az asszony.

Heinrich elrejtve mosolyát, visszatette az asztalra az étlapot, és felment a szobájába.

Öt perc sem telt bele, és ajtaján kopogtak. Monique lépett be a szobába, tálcán hozta a palackokat. Letette az asztalra, majd némán az ajtó felé indult.

— Egy pillanatra, Mademoiselle!

Monique megállt közvetlenül az ajtóban, és várt.

— Ön beszél németül? — kérdezte Heinrich.

— Beszélek, de nagyon ritkán. Mert nem szeretem sem a német nyelvet, sem... — itt a leány elhallgatott.

— ...sem a németeket? — fejezte be a mondatot helyette Heinrich.

Monique nem válaszolt.

— Maga nagyon bátor! De mégsem tanácsolnám, hogy ilyeneket mondjon német tiszteknek.

— Az ízlések különbözőek. Nekem például jobban tetszik az orosz nyelv, mert olyan dallamos!

— Volt alkalmam hallani, hiszen a keleti arcvonalról jöttem.

— Ön a keleti arcvonalon volt? — kérdezte Monique, és tekintetében Heinrich leplezetlen érdeklődést látott.

— És biztosíthatom önt, hogy az orosz nők nem mondanak ilyeneket a német tiszteknek, mint ön.

— Ők talán némán tűrik el a sértéseket?

— Nem. Ők lőnek! Lőnek azokra, akiket ellenségüknek tartanak — felelte francia nyelven Heinrich.

Monique szeme tágra nyílt. Egy pillanatig kővémeredve bámult Heinrichre, ajka megmozdult, mintha mondani akarna valamit, de ebben a pillanatban belépett a tisztiszolga, és a leány távozott.

Pontosan kilenc órakor Heinrich megjelent Lützné! az irodában. A százados még dolgozott.

— Százados úr! Hát ennyi a munkája? Hiszen már kilenc óra van és ön még mindig dolgozik.

— Önre vártam, és hogy ne üljek tétlenül, egyet-mást előkészítettem holnapra — magyarázta Lütz, és összehajtogatta a dossziékat. — Nos, báró, milyen a szállása?

— Remek! És már ismerem a háziasszonyt meg a leányát is.

— Mondott már önnek Monique néhány kellemetlenséget?

— Mondott egyet-mást, de úgy érzem, hogy végül is meg fogjuk érteni egymást.

— Eiha! — mondta őszinte csodálkozással Lütz. — Nos, ha önnek sikerül barátságos kapcsolatot fenntartania Monique-kal, akkor minden tiszt irigyelni fogja, és nagy diplomatát fognak tisztelni önben.

Kisvártatva mindketten a hangulatos különszobában ültek, és vacsoráztak. Madame Tarval, a hotel tulajdonosnője igazán finom bort küldött a vacsorájukhoz. Az ételek is kitűnően voltak elkészítve, s a százados jóétvággyal falatozott. Amikor a sült pisztráng került az asztalra, Lütz őszinte lelkesedéssel kiáltotta:

— Ó, látom, ön nemcsak Monique rokonszenvét vívta ki, hanem Madame Tarvalét is! Ha már ismeretségük első napján ilyen ételekkel traktálja önt...

Heinrich a vacsora után még egy üveg konyakot és egy doboz szivart rendelt.

— Tehát azt mondja, hogy sok munkám lesz? — kérdezte ajkához érintve a poharat.

— Azelőtt könnyebb volt a dolgunk — mondta sóhajtva Lütz. — Akkor hadosztályunk még együtt állomásozott. Törzsünk Aix-les-Bains-ben volt elszállásolva, és sokkal kevesebb volt a munkánk.

— És miért kellett a hadosztály elhelyezkedését megváltoztatni? — érdeklődött Heinrich.

— Hát tudja, a franciák kezdetben csöndben, békésen meghúzták magukat. Amióta azonban Moszkvánál vereséget szenvedtünk, egyszerre csak kinyílt a szemük. Megjelentek az úgynevezet maquisard-ok. Ezek többnyire orvul lövöldöznek, és rendszerint a tisztekre. Az is előfordul, hogy megrongálják a vasútvonalakat, levegőbe röpítik a hidakat vagy egyéb katonai építményeket. A biztonsági szolgálat és a rendőrség már nem bír egyedül megbirkózni velük, ezért bízták a katonai objektumok védelmét a mi hadosztályunkra. Így történt, hogy hadosztályunkat kisebb egységekre kellett bontani, mintegy kilencven kilométeres szélességben Saint-Michaeltől egészen Chambervig.

— És ezek után a maquisard-ok elcsendesültek?

— Ellenkezőleg! Még tevékenyebbek! S a helyzetet az bonyolítja, hogy a lakosság segít nekik. Két héttel ezelőtt egy maquisard-csoport megtámadta az orosz hadifoglyok táborát. Lerohanták az őrséget, amely, szó ami szó, fölöttébb hanyag volt, és néhány száz orosz velük ment a hegyekbe. Üldözésük teljesen sikertelen maradt. És íme az eredmény: néhány nappal az ön érkezése előtt a maquisard-ok már az oroszokkal együtt támadást intéztek egy lőszerszállító gépkocsi-oszlop ellen, amely nyugat felé, az Atlanti-fal felé tartott. Most aztán remekül el vannak látva a mi fegyvereinkkel.

— Én azt reméltem, hogy a keleti arcvonal után itt kipihenhetem magam, és most látom, hogy csöbörből vödörbe kerültem.

A százados részletesen mesélni kezdte azt a nemrégen lezajlott hadműveletet, amelyet büntető osztaguk folytatott a partizánok ellen. Heinrich figyelmesen hallgatta, és közben mindig gondoskodott róla, hogy Lütz pohara ne maradjon üres. A százados csakhamar alaposan becsípett.

... Mialatt Goldring és Lütz a Temple-étterem különszobájában költötték el vacsorájukat, Monique kerékpárján egyenesen Pont-Mafre falucska felé száguldott. Ennek köze-

lében volt az a villanytelep, amely árammal látta el a környező községeket.

Monique mint kitűnő kerékpáros, alig egy negyedóra alatt tette meg az aszfalton a négy kilométeres utat.

— François-t keresem. Vacsorát hoztam neki — szólt egy ismerős szerelőnek.

— Ha ön kívánja, Mademoiselle Monique, akkor a föld alól is előteremtem. Hej, szerencsés fickó ez a François! — tette hozzá a szerelő őszinte irigységgel. — Ilyen csodaszép lány jön ide hozzá, hogy meglátogassa.

Monique nem felelt.

Ez a szerelő is, mint az egész villanytelep minden alkalmazottja, biztosra vette, hogy Monique tulajdonképpen François menyasszonya, s ebben a hitükben sem a fiú, sem a lány nem ingatta meg őket.

Sőt, hogy közeli kapcsolatukat még inkább kifejezésre juttassa, Monique szándékosan valamennyiük jelenlétében nyújtotta át François-nak a vacsorát tartalmazó kis motyót. François bevezette a leányt az udvar mélyére, s ott leülve egy deszkarakásra, kibontotta a motyót. Aki messziről nézte őket, megesküdött volna, hogy szerelmespárt lát. Ha azonban kihallgatta volna, hogy mit beszélnek, nagyon elcsodálkozott volna: mert amit ez a gyönyörű lány és ez a hórihorgas, kurtára nyírt hajú, roppant mozgékony férfi beszélt egymással, az bizony sehogyan sem emlékeztetett azokra a kedves csacskaságokra, amivel a szerelmesek rendszerint elhalmozzák egymást.

— Mi történt, Monique? — kérdezte nyugtalanul François, mialatt a látszat kedvéért nekilátott a vacsorának.

Monique beszámolt neki a Goldringgal való találkozásról, és szóról szóra megismételte beszélgetésüket.

François gondolataiba mélyedt.

— Bizonyára provokáció lehet — állapította meg halkan. — Mégpedig eléggé ügyetlen provokáció. Ez a báró még nagyon zöldfülű, és bizonyára nem tanulta meg, hogy féken tartsa a nyelvét, de a jelek szerint komoly szerep vár rá a törzsnél. Különben nem rendeltek volna neki előre lakást. Tehát, Monique, terád vár a feladat...

De François észrevette, mennyire elszomorodott a leány arca, hát halkan elnevette magát:

— Nono, fel a fejjel! Nem mondtam semmit, és te máris lógatod az orrod. Ne mérgelődjél! Ettől ráncos lesz az arcod,

és idő előtt megöregszel. Márpedig egy ilyen csinos arcocska... nono, ne haragudjál rám, mert mindjárt megcsókollak, elvégre a menyasszonyom vagy!

— Jaj, François, milyen kiállhatatlan vagy! Pedig milyen komoly ügyet bíztak rád!

— Ha az ember komoly, az még nem jelenti azt, hogy gyászos képpel kell járnia, kicsikém! A tréfa magával hozza a derűs hangulatot. És azt tudod-e, hogy az embernek a csúnya játékhoz is jó arcot kell vágnia? Márpedig a mi játékunk, leánykám, most nagyon csúnya, mert fogalmunk sincs róla, hogy mit terveznek ezek a zöld békák. Ezért kellene neked ezt a fecsegő bárócskát...

— François!

— Látod, megint haragszol! Hidd el nekem, hogy semmi szégyenletes dolgot nem ajánlanék neked! Egyszerűen jó ismeretséget kell kötnöd vele. Miféle nő volnál te, ha nem tudnád az ujjad köré csavarni? Gondold csak el: milyen kínálkozó alkalom! Először: egy tiszt lakik az édesanyád szállodájában; másodszor: biztos, hogy az illető a törzsnél dolgozik; harmadszor: nem tudja fékentartani a nyelvét; negyedszer: naponta találkozik egy szép lánnyal. Mit kell hát tennie ennek a lánynak? Néha mosolyogjon, süsse le a szemét, ő maga minél kevesebbet beszéljen, és minél többet füleljen, és meg fogjuk tudni mindazt, ami a törzsnél történik. Tudod, hogy mit jelent ez nekünk?

— Dehát ő... nos, ő nem olyan, mint a többiek. Nem tolakodó, nem dugdos ajándékot a kezembe. Még csak nem is bókol. Sőt, közömbösen néz rám...

— Nos, ez már rajtad múlik.

— És mi lesz, ha megkér, hogy vacsorázzam vele, vagy hogy menjünk együtt moziba?

— Természetesen menj vele! Italos állapotban mindnyájan esendők vagyunk, és megoldódik a nyelvünk.

— Az ám, és utána le fogják nyírni a hajamat, ahogyan a maquisard-ok minden lányt megnyírnak, aki hitleristákkal udvaroltat magának.

— Ettől ne félj. Amíg te magad nem vágsz le valakinek emlékül egy fürtöcskét a hajadból, addig egyetlen hajadszálát sem veszíted el! Tehát megegyeztünk? Még egyszer figyelmeztetlek, ez a dolog nagyon fontos. És senki a világon, még tulajdon édesanyád se sejtse meg, hogy milyen megbízást kaptál. De azt se, amit sikerül kihúznod a báróból!

Monique nagyot sóhajtott.

— Hát ha kell...

— Nagyon kell... — mondta most már teljes komolysággal François. — Ezzel mindnyájunknak segítesz, többek közt saját fivérednek is. Egyébként lehetséges, hogy nemsokára viszontlátod Jeant.

— Mikor? — kérdezte örvendezve Monique.

— Majd előre közlöm veled. Lehet, hogy itt fogtok találkozni, a villanytelepen. Szerencsénkre a németek nem érdeklődnek irántunk, mert ők nem a villanytelepről kapják az áramot. De azért, ha nem nagyon szükséges, mégse gyere ide. Bár mindenki azt hiszi, hogy a menyasszonyom vagy, de azért hidd el, az óvatosság nem árt. És az is felesleges, hogy a németek gyakran lássanak ezen az úton.

Monique és François felállt, a villanytelep kijárata felé indult. François-n megint erőt vett szokásos bolondozó kedve.

— Most borulj a nyakamba, hogy mindenki lássa, milyen nehezen válsz el a vőlegényedtől! — ingerkedett a leánnyal.

— No, legalább a szemedet törülgesd a zsebkendőddel!

Monique elmosolyodott, és szemében huncut fény villant.

Váratlanul odahajolt François-hoz és nagyot cuppantott az arcára. François elpirult, és zavartan törülgette a képét.

— Látom, hogy használt a tanításom! — mondta kissé bizonytalanul.

— Én pedig látom, hogy te egyáltalán nem vagy olyan tapasztalt és bátor a leányokkal, mint ahogyan mondod! — kiáltotta feléje nevetve Monique, már a kapuból.

Amikor Heinrich kivezette az étteremből a teljesen elázott Lütz századost, Monique már odahaza volt, és ágyában fekve gondolkozott az imént kapott kellemetlen feladatról.

Másnap reggel pontosan kilenc órakor Heinrich belépett a törzs irodájába. Lütz képe olyan volt, mintha hosszú idő után most kelt volna fel először a betegágyból.

— Tegnap bizonyára túlléptem a mértéket. A fejem nehéz, szinte leesik a nyakamról — panaszkodott, és belemarkolt egyébként sem valami gondosan fésült hajába.

Mielőtt a hadosztályparancsnok megérkezett volna, Lütznek sikerült kissé bevezetnie új kollégáját az ügyekbe.

Ewers tábornok a dolgozószobája felé tartva megállt

segédtisztje szobájában. Noha jócskán benne járt a korban, termete még sudár volt. Hosszúkás ábrázatát simára beretválta. Súlyos szemhéja és szürke szeme alatt félkörben kidudorodó könnyzacskója jóval szigorúbb kifejezést adott arcának, mint amilyen a tábornok valójában volt.

— Mi újság, Lütz? — kérdezte segédtisztjétől.

— Az újság a mi új tisztünk a különleges megbízatások végrehajtására — próbált tréfálkozni Lütz.

Ewers tábornok Heinrich felé fordult. Ez bemutatkozott:

— Goldring hadnagy!

— Ugy, úgy? Önt régi barátom, Berthold ezredes ajánlotta figyelmembe. Kérem, fáradjon be a szobámba!

A tábornok szobájában az íróasztal mellé tolt kis asztalkán néhány ásványvizes üveg állt. A tábornok megtöltött egy poharat és maga elé állította.

— Önt nem kínálom vele, mert ez amolyan sós és keserű nedű! Nekem azonban innom kell. A májam! Dehát magukat, fiatalokat nem érdekli az ilyesmi... Nos, hogy van az ezredes? Nem tudja, milyen beosztást kapott?

— Azt hiszi, hogy Berlinben fog maradni.

— Ó, akkor gratulálhatunk Bertholdnak! Himmler támogatásával sokra fogja vinni! Önnek szerencséje van, hadnagy, nem mindenkinek adott a sors olyan pártfogót, mint Berthold ezredes. Elárulta ugyanis nekem, hogy fiának tekinti önt...

— Berthold ezredes úr rendkívül szívélyes volt hozzám. Valamikor édesapám jó barátja volt, ezért úgy fogadott engem, mint a fiát.

— Igen, igen, Berthold elmondta az ön egész történetét. Rendkívül romantikus! Egyébként én is ismertem Siegfried von Goldringet, baráti viszonyban voltunk egymással. Korai halála nagyon elszomorított. Ön azonban büszke lehet arra, ahogyan édesapja meghalt. Hősi halál volt, olyan halál, amely a katonát éri az őrhelyén!

— Én ezt mindig az eszemben tartom.

— Az ezredes olyasmit mondott nekem, hogy ön édesapjának aktív segítőtársa volt?

— Igen, segítettem neki, amennyire erőmből telt: adatokat gyűjtöttem, a jelentéseit rejtjeleztem, rádión vettem az utasításokat...

— Teljes mértékben osztom Bertholdnak azt a véleményét, hogy ön a korához képest már nagyon sokat tett Németországért, és helytelen volna önt az arcvonalra küldeni.

— És itt hogyan tudnám magam hasznossá tenni, tábornok úr?

— Mellettem fog dolgozni, mint különleges feladatokkal megbízott tiszt. Sokat kell utaznia. Ön azonban, mint fiatalember, bizonyára szereti a vándoréletet?

— Csak akkor, ha nem akadályozza a megbízatásaim helyes végrehajtását. Saját szórakozásaimról most, háború idején meg kell feledkeznem.

— Nagyon értelmes felfogás. Dicséretre méltó! — mondta a tábornok, és ivott egy kortyot az ásványvízből, majd a baráti hangról hivatalos hangnemre térve át, még hozzáfűzte: — Utasításait közvetlen tőlem fogja kapni vagy pedig Lütz útján. Remélem, már megismerkedtek egymással?

— Igenis, tábornok úr! És azt a benyomást tette rám, hogy kitűnő tiszt.

— Örülök, hogy így látja. Hiszen gyakran kell majd együtt dolgozniuk... Nos, hadnagy, még találkozunk ebédnél a kaszinóban, ezért nem búcsúzom öntől.

— Hogyan fogadta önt a tábornok? — kérdezte Lütz, amikor Heinrich elhagyta Ewers tábornok dolgozószobáját.

— Nagyon szívélyesen. Figyelmeztetett, hogy mi ketten sokat fogunk majd együtt dolgozni, és nagyon örült, hogy ön olyan kitűnő benyomást tett rám.

— Nagyon hálás vagyok önnek, báró!

— Azt is mondta a tábornok, hogy utasításaimat vagy közvetlenül őtőle, vagy pedig az ön útján fogom kapni. Nos, milyen munka vár rám a mai napon?

— Egyelőre csak pihenjen, és nézzen körül a városban, mert megvallom, én ma nem vagyok formában. Ha valami sürgős dolog akadna, majd értesíteni fogom. Csak azt kérem, hogy tisztiszolgája mindig tudja, hol lehet önt megtalálni. És nehogy elkéssen az ebédről, mert a tábornok ezt nem szereti. A kaszinóban ebédelünk, pontosan egy órakor.

— Vacsorázni pedig kettesben fogunk, ugyanott, ahol tegnap — tette hozzá Heinrich.

— Attól félek, hogy ez nagyon sokba fog kerülni — mondta habozva Lütz.

— Ilyen semmiségek ne aggasszák, százados úr — vetette oda könnyedén Heinrich, és távozott.

A város megtekintése nem sok idejét vette igénybe. Heinrich nem tévedett az előző napon, amikor megállapította, hogy az országút Saint-Rhémy főutcája. Ezen az utcán állt

valamennyi szálloda, villa, itt volt a mozi, az üzleti negyed és a városháza. A többi utácska, amely mind ebből a főútvonalból ágazott szét, meglehetősen csúnya, girbe-gurba és olyan keskeny volt, hogy két autó nem is fért el egymás mellett rajtuk. Heinrich egy kicsit elkószált a sikátorokban, majd visszatért szállodájába, és ebédidőig a szótárával volt elfoglalva: minél gyorsabban tökéletesíteni akarta francia nyelvtudását.

Néhány perccel egy óra előtt a tiszti kaszinóban volt.

Ott a törzsnek mintegy harminc tisztje gyűlt már össze. A fehér abrosszal megterített hosszú asztal körül sétálgattak a teremben. Az asztalon már ott volt az evőeszköz, és két pincérlány éppen a nagy levesestálakat és a merőkanalakat hozta be. Heinrich észrevette, hogy többen kíváncsian nézegetik: nyilván az keltette fel a jelenlevők figyelmét, hogy vadonatúj egyenruhája abból a drága anyagból készült, amelyből egyébként csak a díszegyenruhákat szokták varrni.

Amikor a tábornok belépett, mindnyájan vigyázzba merevedtek. Ewers tábornok az asztalfő felé indult, de nem ült le, hanem megállt a széke mögött. A tisztek is mind állva maradtak, mindegyik a maga kijelölt helyén. Ewers magához intette Goldringot, és a tőle jobbra álló széken mutatott neki helyet.

— Tiszt urak! — szólt most a tábornok a többiekhez. — Engedjék meg, hogy bemutassam önöknek törzsünk új tisztjét, báró Goldring hadnagyot.

Heinrich meghajolt.

— A hadnagy úr a különleges feladatokkal megbízott tisztem lesz. Goldring báró eddig a Jordan tábornok parancsnoksága alatt álló hadtest törzsének I—C osztályán volt az osztályfőnök mellett különleges feladatokkal megbízva. — Néhányan tiszteletteljes pillantást vetettek Heinrich felé. — Közelebbről majd a munka folyamán fognak megismerkedni vele.

A tábornok leült.

Utána helyet foglalt valamennyi tiszt. A tábornok levest vett magának. Ezután a többiek is sorban egymás után vették kezükbe a merítőkanalat. Heinrichnek rendkívül szórakoztató volt megfigyelni, hogyan utánozta valamennyi jelenlevő a parancsnokot.

Az ebéd sokáig tartott, és unalmas volt.

Végre a tábornok felemelkedett. Felállfak a tisztek is. Heinrich megkönnyebbülten sóhajtott.

— Ebéd után szüksége van énrám? — kérdezte Lütztől, amikor együtt kiléptek a kaszinó ajtaján.

— Tudja mit, hagyjuk inkább holnapra a dolgot. Valahogy nem fülik hozzá a fogam. Meg aztán a tábornok is fájlalja a máját, ezért biztosan egész nap odahaza fog ülni a villájában.

— Akkor hát kilenckor. Ha nem találnám önt a törzsnél, jöjjön egyenesen a szobámba.

A szálloda előcsarnokában Heinrich Monique-ba ütközött.

— Jónapot kívánok, Mademoiselle! — üdvözölte a leányt meglehetősen hidegen.

Csodálkozására Monique elmosolyodott.

— Jó napot, báró!

— Mi az, maga mosolyogni is tud? — kérdezte tettetett álmélkodással Heinrich.

— Azt hiszem, élőlény vagyok. Mi hát ebben a csodálatos?

— Van az önök irodalmában egy gyönyörű regény, melyet ön bizonyára olvasott: A nevető ember. Nos, kegyedet itt úgy nevezik: A leány, aki sohasem nevet. Tisztjeink mesélték nekem, hogy egyetlenegyszer sem mosolygott még rájuk.

— Talán mosolyogjak?

— Ezek szerint csak velem tesz kivételt?

Monique-nak bizonyára eszébe jutott a François-tól kapott megbízás, mert ajkába harapott, hogy ne adjon epés feleletet. De mégsem sikerült tűrtőztetnie magát.

— Ön túlságosan sokat képzel önmagáról, báró! Azért voltam önhöz barátságos, mert műveltebbnek gondoltam, mint a kollegáit, akik bizony nemigen dicsekedhetnek jólneveltségükkel.

— Kegyed előítélettel viseltetik irántunk, német tisztek iránt, és ezért valamennyiünket egyforma mértékkel mér.

Monique mély lélegzetet vett, és lesütötte szemét, talán azért, hogy elrejtse szemének haragos villanását.

— Háború van, Mademoiselle, háború. Nem kegyed kezdte és nem is én — mondta békülékenyen Heinrich.

A leány nem válaszolt, de nem is távozott, s Heinrichnek hirtelen merész gondolata támadt:

— Mademoiselle Monique, ugye nem fog tolakodónak tartani, ha megkérem egy nagy szívességre?

— Nem hinném, hogy bármivel segíthetnék önnek.

— Ó, bizonyos vagyok, hogy megtehetné. Hiszen kegyed beszél németül, és nem okozna nehézséget kegyednek, ha engem tanítana franciául beszélni.

— Ugyan! Hiszen önök vallatni mindig tolmáccsal szoktak!

— Hova gondol, Mademoiselle... én nem vagyok az SS-nél, egyszerű tiszt vagyok, akit behívtak a hadsereghez. Még háború előtt magam kezdtem tanulni az önök gyönyörű nyelvét, Mademoiselle, most pedig, hogy ilyen remek alkalmam kínálkozik...

— Önöknek remek alkalom, báró úr, de annál szomorúbb minekünk, franciáknak. Ámbár... — Monique megrázta fejét, és rakoncátlan haja szétzilálódott — én hiszem, hogy Franciaország még nagyhatalom lesz!

— Én is ezt hiszem, Mademoiselle. Sokáig nem lehet elnyomni egy szabadságszerető népet, egy népet, melynek oly dicsőséges történelme van, mint az önökének!

A leány szája majdnem gyermeki módon kikerekedett csodálkozásában. Heinrich úgy tett, mintha nem venné észre a szavai által előidézett változást.

— Tehát hajlandó segíteni nekem?

— A nyelvtanítás nem könnyű dolog — tért ki az egyenes válasz elől Monique. — Ehhez a szótáron, a nyelvkönyvön és a tanítványon kívül megfelelő képességű tanító is kell. És azt hiszem, ön sokkal jobb tanítót találhatna magának, mint én vagyok.

— Ó, nem, nem! Mindent alaposan megfontoltam, és teljesen megbízom önben. Vegye figyelembe, hogy tanulásra sohasem lesz meghatározott szabad időm, márpedig az önök szállodájában lakom, és ez megkönnyíti a dolgot: akkor fog nekem órát adni, amikor mindkettőnknek lesz szabad ideje. És ne felejtse el, hogy ezzel nemcsak nekem tesz szolgálatot, hanem... no, hogyan mondjam meg önnek... rombolni fogja azokat az akadályokat, amelyek elválasztják egymástól a népeket. Amikor valaki egy idegen nyelvet tanul, akkor akarata ellenére behatol annak a népnek a lelkébe is, nem igaz? Jobban megismeri a másik nép kultúráját, vágyait... Amit most mondtam, eléggé ügyetlenül, zavarosan mondtam, de őszintén.

— No, nem bánom! — állt rá végül Monique. — De szükség lesz szótárra, nyelvkönyvre...

— Mindezt én már beszereztem! S ha most rögtön volna ideje, megkérném, hogy vessen rájuk egy pillantást. Lehet, hogy nem felelnek meg.

Monique habozott. Heinrich megértette tanácstalanságának okát, és gyorsan így szólt:

— Becsületemre fogadom, hogy egy újjal sem fogom érinteni.

A leány kissé elpirulva indult fel a lépcsőn, amely az emeletre, Heinrich szobájához vezetett.

A hadnagy előre engedte Monique-ot, s egy pillanatig hátramaradt az előszobában.

— Fritz — szólt halkan tisztiszolgájának —, fogd ezt a pénzt, siess, és vásárold meg a legfinomabb cukorkát és gyümölcsöt.

Amikor Heinrich belépett a szobába, Monique már az asztal mellett ült egy széken, és a nyelvkönyveket nézegette.

— Mit gondol, ezek megfelelnek?

— Véleményem szerint nem rossz könyvek. Megtaláljuk bennük a nyelvtani szabályokat, a végén pedig kész beszélgetések is vannak, amelyek alkalmasak az első próbálkozásra. Ez a könyv nagyon hasznos az utazóknak és... a hódítóknak.

— Kegyed nagyon szigorú, Mademoiselle. Egyébként ez a tulajdonsága a tanítványnak csak hasznára válhat. Ami pedig ezeket a mindennapos beszélgetéseket illeti, annyit már megtanultam belőlük, hogy megértettem azt a mondatot, amelyet kegyed az édesanyjának mondott első találkozásunk alkalmával.

— S ez olyan fontos volt, hogy megjegyezte?

— Legalábbis olyan sértő volt, hogy nem felejtettem el. Ön azt állította, hogy sokat összeraboltam.

Monique fülig elvörösödött.

— Nem tudtam, hogy érti, amit mondok. Hiszen azt mondta, hogy egy szót sem ért franciául — mondta szabadkozva. — Tőrbecsalt engem azzal a kijelentésével, hogy nem ismeri a nyelvünket! Márpedig ez nemcsak neveletlenség, hanem becstelenség is! Ezért ne várja, hogy megkövessem szavaimért!

— Én csak egyet várok: hogy megmondja, mikor kezdhetjük az óráinkat? Természetesen előzetesen az édesanyjának, Madame Tarvalnak az engedélyét is kell kérnem.

— A mamával majd én magam beszélek. És megkezdhetjük... — Monique elgondolkozott. — Nos, akár már holnap! — mondta határozottan, majd felkelt, és hidegen bólintva távozott a szobából.

A GESTAPO KÖRÜLSZIMATOLJA GOLDRINGOT

— A tábornok sürgős feladattal bízza meg önt, Goldring — mondta Lütz. — Alkalmas helyet kell találnunk, ahol kipróbálhatunk egy aknavetőt. A térség hossza legalább hatszáz méter legyen, a szélessége pedig kétszáz. Az is kívánatos, hogy ne legyen rajta magas növényzet, és hogy őrszemekre se legyen szükség.

— A fű nem jelent akadályt?

— Majd a helyszínen ki fog derülni. Az új gyújtóaknákat fogjuk kipróbálni. Az én véleményem szerint — folytatta Lütz, a falitérképhez lépve — itt, Saint-Rhémytől északnyugatra van egy alkalmas fennsík. Menjen, nézze meg. Ezt még ebéd előtt elvégezheti. Lovon kell mennie, mert autó nem bírná az utat. Vegyen magához két legényt a törzszázadból, és feltétlenül vigyen magával géppisztolyt.

— Az én új tizenhatlövetű revolverem felveszi a versenyt akármelyik géppisztollyal.

— Legyen óvatos. Értesülésem szerint a város környékén partizánok ólálkodnak.

— Azonnal indulok, százados úr.

Heinrich magához vette felszerelését, és egy negyedóra múlva már a fennsík felé lovagolt egy géppisztolyos lovaskatona kíséretében.

Öt kilométernyire az út véget ért, s ettől kezdve csak keskeny ösvény vezetett a fennsíkra. Az ösvény meredeken emelkedett felfelé. A gyakorlatlan lovak botladozni kezdtek, visszahőköltek a meredélytől.

— Maradj a lovak mellett, és várj rám! — utasította csatlósát a hadnagy.

Odadobta neki a gyeplőt, ő maga meg kapaszkodni kezdett felfelé az ösvényen. Kisvártatva már fent is volt a fennsíkon. Ennek a területe valóban elég nagy volt: hossza körülbelül egy kilométer, szélessége négyszáz méter, s fölötte egy magas szirt emelkedett. Füvön kívül növényzet nem volt a

fennsíkon, csak jobbfelől, a természetalkotta sokszög közvetlen szélén nőtt néhány ágas-bogas fa.

Heinrich áthaladt a fennsíkon, és a sziklához ment. Itt a földet nagy kövek borították.

„Pontosan olyan, amilyen kell" — gondolta Heinrich, és továbbindult, hogy bejárja az egész fennsíkot. Amikor jobbfelé tért el a sziklaszirttől, és a fák alá ért, egyszerre hangokat hallott. Körülnézett, és a fennsík túlsó oldalán két civilruhás franciát pillantott meg, akik éppen ebben a pillanatban léptek elő a szikla mögül. Egyiküknek — az idősebbiknek — német géppisztoly lógott a nyakában, a másik fegyvertelen volt. Egyenesen a szőlők felé haladtak, és közben hangosan beszélgettek.

Heinrich villámgyorsan felismerte, milyen válságos helyzetbe került. Mit tegyen? Automata revolvere tökéletesen működik, és ez a két ember olyan gondtalanul halad előtte, hogy még csak körül sem néznek. Engedje őket a maga közelébe, és lőjön rájuk, mielőtt felfedezik? De hiszen nem ellenségek! Sőt, barátai, akik vele együtt harcolnak mindkettőjük népének közös ellensége ellen! Vagy menjen elébük, és próbálja meg békésen elintézni az ügyet? Hiszen egy szót sem szólhatna! Egyetlen szempillantás, amit a partizánok az egyenruhájára vetnek, és máris lőni fognak. Talán a fák közé bújjék? Akkor is felfedezik, mert egyenesen a szőlők felé haladnak, amelyek közvetlenül a fáknál kezdődnek.

Heinrich elbújt az egyik fa törzse mögé, és kezében keményen szorongatva revolverét, feszült pillantással figyelte a közeledő két embert. Amikor a partizánok már csak hat méterre voltak tőle, hirtelen előugrott rejtekhelyéről, és hangosan, sőt izgalmában túlhangosan kiáltotta:

— Haut les mains!

A partizánok tulajdonképpen még rá sem eszméltek, hogy mi történt, megtorpantak, és megpillantva a rájuk szegeződő revolvert, önkéntelenül magasba emelték kezüket.

— Tournez-vous! — rendelkezett szigorúan Goldring.

A partizánok, kezüket nem eresztve le, háttal fordultak Heinrichnek.

— Egyetlen mozdulat, és lövök! — figyelmeztette foglyait Heinrich, és hozzájuk lépett.

A partizánok mozdulatlanul álltak. Mit is tehettek volna ebben a helyzetben?

Heinrich tovább szorongatva kezében revolverét, melyet

a foglyok hátának szegezett, hozzájuk lépett, az idősebbiknek leemelte nyakáról a géppisztolyt, majd átkutatta mindkettőjük zsebeit. Az idősebbiktől egy kézigránátot, a fiatalabbiktól egy belga browningot vett el. Miután végzett a motozással, az elvett fegyvereket zsebrerakta, a géppisztolyt pedig a nyakába akasztotta.

— Kezeket leereszteni, és menjenek az árnyékba! — rendelkezett, és körülnézett, hogy meggyőződjék róla, valóban nincs-e senki a közelben.

Foglyai engedelmesen végrehajtották a parancsot.

A partizánok most szemtől szembe álltak vele, és Heinrich alaposan végignézhette őket. Az idősebbik negyven év körüli lehetett, a fiatalabb talán egyidős Goldringgal. Nagy fekete szeme gyűlölettel és megvetéssel meredt a tisztre.

— Partizánok? Maquisard-ok? — kérdezte Heinrich

— Igen! — felelte elszántan a fiatalabbik.

— Hova indultak?

— A szomszéd faluba, mert meghalt az anyja — felelte a fiatalabbik, és társára mutatott. Az idősebbik földreszegezte szemét, és nem szólt semmit.

— Akkor miért vittek magukkal fegyvert?

Sem az idősebbik, sem a fiatalabbik nem felelt.

— Ostobaság! — mondta őszintén Heinrich. — Fegyver van a kezükben, de nem tartják készenlétben. Úgy sétálnak, mintha a körúton járkálnának!

A partizánok összenéztek.

— Indulás ahhoz a sziklához! — rendelkezett Heinrich. — A fegyvert oda fogom letenni a lejtőhöz. Amikor elhagytam a fennsíkot, magukkal vihetik, és mehetnek, ahova akarnak. De aztán okuljanak ebből a leckéből!

A partizánok szemében egy pillanatra öröm villant, de rögtön ki is hunyt. Arcuk egyre inkább félelmet tükrözött. S csak álltak mindketten, meg sem mozdulva. Heinrich megértette, hogy utasítását aljas cselnek gondolják, tehát odalépett a fiatalabbikhoz. bal kezével megfogta a vállát, megfordította, és hátába döfte revolverét.

A legény elindult. Utána eredt az idősebbik is. Így mentek eleinte lassan, nyilván egyre várták, hogy golyót kapnak a hátukba, de minél messzebb jutottak, annál gyorsabbra fogták lépteiket, végül pedig már futottak, hátra-hátra nézve.

Heinrich is elindult már, és ment a fennsík lejtője felé.

A partizánok elérték a sziklát, s most onnét izgatott

szemmel figyelték, mit csinál ez a különös német tiszt. Goldring a zsákmányolt fegyvert letette a lejtő szélére, barátságosan intett iménti foglyainak, és gyorsan elindult lefelé a lejtőn.

Amikor a partizánok odafutottak, ahol fegyverük feküdt, Heinrich már messze járt. A maquisard-ok csak két lovast láttak, akik ügetve haladtak a város felé vezető úton.

— Értesz te ebből valamit? — kérdezte a fiatalabbik csodálkozva, az idősebbet.

— Egy kukkot sem!

Nem értett semmit az az öreg parasztasszony sem, aki az egész jelenetet végignézte a szőlőkből.

Ez a néne a cserjék közt kuksolva majdnem meghalt ijedtében, amikor látta, hogy egy német tiszt feltartóztatja Jean Tarvalt és Pierre Corville-t. Sőt még a fülét is bedugta, hogy ne hallja a lövést. Lövés azonban nem dördült. Ehelyett egy szerfölött különös beszélgetés foszlányai érkeztek hozzája, amitől teljesen megzavarodott.

Heinrich mintegy félóra múlva vígan és frissen jelentette a századosnak, milyen remek hely kínálkozik a fennsíkon az új aknavetők kipróbálására.

— És tulajdonképpen mikor lesz ez a próba? — kérdezte Lütztől.

— A legközelebbi napokban. Tábornokunk tagja az átvevő bizottságnak. Őtőle függ a próba napja. És azt hiszem, nem sokáig fogja halogatni. Annál is inkább, mert az aknavetőket és a szükséges aknákat itt a közelben gyártják.

— Ugyan! Ebben ön bizonyára téved! Saint-Rhémy környékén seholsem láttam erre alkalmas gyárüzemet.

Lütz elmosolyodott.

— Hát amikor a fennsík felé ment, nem látott egy kis üzemet az úttól jobbra?

— Másfél kilométernyire?

— Úgy van. Éppen erről van szó.

— Lehetetlen! Azt még műhelynek sem lehetne nevezni, valami kézműves vállalkozás lehet.

— Kívülről valóban nem emlékeztet nagyobbszabású hadiüzemre — s Lütz e szavaknál hátralépett, hogy annál nagyobb hatást érjen el —, mert minden a föld alatt van! Ott,

a föld alatt több mint ezer hadifogoly dolgozik: oroszok, franciák, lengyelek, csehek, egyszóval csupa olyan ember, aki többé nem fogja meglátni a napvilágot. A föld alatt dolgoznak, ott étkeznek, alszanak és... ott halnak meg. Egyszerűen nyomuk vesz a föld alatt!

— Ravasz ötlet! — tört ki a szó Heinrichből.

Egészen elképesztette ez a váratlan és számára oly értékes felfedezés. Most aztán minél előbb értesítenie kell róla a parancsnokságát.

— Mikor azt mondom, hogy nyomuk vész a föld alatt, ez nem azt jelenti, mintha létezne ott valami földalatti temető. A holttesteket elégetik, és a hamvaikat műtrágyának adják el olcsón a környékbeli parasztoknak. A vásárlóknak természetesen fogalmuk sincs, hogy miből készült ez a műtrágya... Amint látja, a hasznosítás tökéletes — fejezte be fanyar mosollyal Lütz.

Heinrich észrevette, hogy a százados ezeket az utolsó szavakat keserű gúnnyal mondta.

Csengetés hallatszott.

— A tábornok hívat. Bizonyára csak rövid időre. Ha óhajtja, várjon meg itt.

— Nem, inkább megyek és megmosakszom, mert kissé poros lettem az úton. Majd a kaszinóban találkozunk.

A tábornok nem volt egyedül dolgozószobájában. Szemben vele ült Miller őrnagy, a biztonsági szolgálat parancsnoka.

A tábornok segédtisztje szívből utálta ezt az öntelt, pökhendi Gestapo-tisztet, és kelletlenül vette tudomásul, hogy itt tartózkodik a törzsüknél. Miller bizonyára olyankor érkezett a tábornokhoz, amikor ő éppen nem volt a szobában.

— Herr Lütz — kezdte a tábornok, helyet mutatva segédtisztjének —, az őrnagy hivatalos ügyben jött, és azt kívánom, hogy ön is vegyen részt beszélgetésünkben. Herr Miller az iránt érdeklődik, hogy mi az ön véleménye a mi különleges feladatokkal megbízott tisztünkről, Goldring hadnagyról.

Lütz csodálkozó pillantást vetett a tábornokra, majd Millerre nézett. Förtelmes pofa! Különösen ez a hegyes orr, meg az álla, ami valami kopószerű kifejezést ad az arcának, és az apró, kerek szempár — szigonyként fúródik bele abba, akivel Miller őrnagy beszél.

— Én mindjárt az ideérkezése napján megismerkedtem

Goldringgal, és csak annyit mondhatok róla: nagy műveltségű, ügyes, rendkívül megbízható tiszt.

— Amint látja, Herr Miller, segédtisztem véleménye teljesen megegyezik az enyémmel — mondta Ewers tábornok.

— Goldring báró megbízhatóságában én magam sem kételkedtem, tábornok úr, de érkezett egy jelzés — és Miller sokatmondó mozdulattal emelte fel az ujját. — Hogy miféle jelzés, azt természetesen, nem mondhatom meg önöknek. Ezenkívül jól tudják, a mi feladatunk az — többek között —, hogy ellenőrizzünk minden új tisztet, akinek titkos iratok mennek át a kezén. Tehát ezért fordulok önhöz, tábornok úr. Nem kételkedem, hogy segítségemre lesznek a próbatétel végrehajtásában.

— De vegye figyelembe Herr Miller, hogy nem valamilyen ismeretlen személyről van szó, hanem arról a Goldring báróról, akit Berthold ezredes már gyermekkorában ismert! Erről személyesen is beszélt nekem. Berthold ezredes pedig Himmler miniszter barátja, és felesége Kaltenbrunner főcsoportvezető rokona! Ráadásul Berthold ezredes most Berlinben dolgozik Himmler főhadiszállásán. Gondolja csak meg, Herr Miller, hogy erről a „próbatételről" Berthold ezredes tudomást fog szerezni.

— Csakhogy minekünk utasításunk van, hogy mindenkit kivétel nélkül ellenőrizzünk! S én tegnap, amikor sajnos, még nem ismertem Goldring hadnagy életrajzának ezeket a részleteit, a hozzám érkezett jelzéssel kapcsolatban telefonon felhívtam főnökömet, és tőle kaptam a legszigorúbb utasítást, hogy azonnal hajtsam végre az ellenőrző akciót. Biztosíthatom önöket, hogy Goldring nem fog tudomást szerezni róla.

— De mi közünk van mindehhez minekünk? — kérdezte kissé ingerülten Ewers tábornok.

— Szükségünk van az önök segítségére — magyarázta Miller. — Az kell, hogy önök valami megbízással Lyonba küldjék a bárót. Ez elősegíti az általunk kidolgozott terv végrehajtását. Legjobb lesz, ha a hadtest törzsének címzett csomaggal küldik útra. A többit bízzák miránk. Az ellenőrzés eredményéről személyesen fogok beszámolni önnek. Remélem, hogy segítségünkre lesz, tábornok úr, és biztosíthatom, senki sem fog tudomást szerezni róla.

— Legyen! — egyezett bele a tábornok. — De ennél többet ne kívánjanak. Mikor kell elküldenünk Goldringot?

— Még ma. A vonat tizenhat negyvenkor indul.

— Remélem, őrnagy, hogy többet nem fog zaklatni minket, legalábbis, a báró személyét illetően?

— Megvallom, nekem is nagyon kínos ez az ügy azok után, amit Goldring és Berthold kapcsolatáról most megtudtam. Az ellenőrzést azonban most már kénytelen vagyok végrehajtani, mert a legkategorikusabb utasítást kaptam. és még a kis haditervet is megbeszéltem főnökömmel. Tehát visszakoznom már nem lehet, és mindent megbeszéltünk! Fogadják tiszteletemet!

Miller meghajolt, és elhagyta a szobát.

— Nem tetszik nekem ez a terv, százados úr! — jegyezte meg mérgesen Ewers tábornok, amikor Miller mögött bezárult az ajtó. — De ellentmondani nincs jogunk. Akárhogyan is lesz, azt kérem, hogy Goldring ne tudja meg az ellenőrzés dolgát. Különben még kellemetlenségünk is lehet Berthold ezredes révén. Márpedig, ha Himmlerrel akad dolga az embernek, akkor inkább üljön égő kanóccal a kezében egy lőporos hordóra.

— No, Goldring kemény dió lesz Millernek.

— Mindegy, még a mai napon el kell küldenünk ezzel a megbízással, százados úr. Ő különleges feladatokkal megbízott tiszt, és ha akár egy közönséges csapatjelentéssel küldjük is a hadtest törzséhez, az sem fogja felkelteni a gyanúját. Hiszen nem tudhatja, mi van a csomagban. A többi — nem a mi dolgunk. Tehát készítse elő a csomagot, és nevemben utasítsa a hadnagyot, hogy vigye Lyonba. De nehogy elszólja magát!

— Ne aggódjék, tábornok úr!

*

A Temple szálloda kapujánál Heinrich egy öreg parasztasszonnyal találkozott. Bizonyára észre sem vette volna, ha az asszonyság nem vet reá hosszú, nyájas pillantást, és nem üdvözli már előre:

— Bonjour, Monsieur!

— Bonjour, Madame! — felelte igen csodálkozva Heinrich. Tapasztalatból tudta, hogy a franciák nem szoktak köszönni a németeknek.

Belépett a szállodába, és fel akart menni a szobájába, de Madame Tarval megállította. Az asszony ajka körül ezúttal nem a szokásos szálloda-tulajdonosi mosoly játszott. Arca

izgalmat árult el, ajka remegett. Szeme azonban szokatlan gyöngédséggel és valahogy fürkészőn tekintett a hadnagyra.

— Fülledt az idő, báró úr! — mondta együttérzően Madame Tarval.

— Valóban, nekem nagyon szokatlan az ilyen időjárás ebben az évszakban — ismerte el Heinrich.

— Talán inna valami hűsítőt?

— Mije van, asszonyom?

— Ó, az ön részére még akad nálam egy palack régi pezsgő!

Heinrich belépett az étterembe, Madame Tarval pedig elfutott valamerre. Egy pillanat múlva visszatért pohárral és palackkal a kezében.

— Valóban csodálatos ital, Madame! — lelkesedett Heinrich, amikor felhajtott egy pohárral. — Most már értem, miért világhírű a francia pezsgő.

— Sajnos, ez az utolsó palackom. Különös, kivételes alkalomra tartogattam!

— Akkor hát családi körben kellett volna elfogyasztaniuk, és nem is értem...

— Ó, báró úr, ma olyan boldog napom van!

— Nem akarok tolakodó lenni, de annyit mondok, hogy örömmel iszom a kegyed boldog napjára. De saját magának miért nem töltött? Az örömre koccintani illik!

Madame Tarval már hozta is a második poharat, és Heinrich maga töltötte tele. Az aranysárga nedű szikrázott és pezsgett.

— Tehát mire igyunk, Madame?

— Az ön egészségére báró úr! Mert hiszen önnek... hiszen ön által... — s itt Madame Tarval hangja elfúlt, az asszony körülnézett, bár senki sem volt rajtuk kívül a helyiségben. — Ó, báró úr, ön oly nagy örömet szerzett nekem!

Heinrich semmit sem értett, csak csodálkozva nézett a szálloda tulajdonosnőjére. Madame Tarval áthajolt az asztalon, egészen közel Heinrichhez, és bizalmasan suttogta, mintha valaki kihallgathatná őket.

— Igen, igen, olyan örömet szerzett, amit nem lehet elfelejteni! Sajnos, nem beszélhetek róla fennhangon! Ó, igen, Monsieur, én értem, hogy ezekben az átkozott időkben hallgatnunk kell! Csak kérem vésse az eszébe: Madame Tarval tudja, mi a hála! Én soha-soha...

— Sajnos, kénytelen vagyok önt kiábrándítani, Madame

— vágott szavába Heinrich tökéletesen megzavarva. — Becsületszavamra, fogalmam sincs, miről beszél.

— Ó, én értem önt, báró úr! És hallgatni fogok... hallgatni fogok, amíg el nem jön az ideje... hogy fennhangon...

— Ön túlságosan izgatott, Madame Tarval! Halasszuk el ezt a beszélgetést máskorra, amíg el nem jön az az idő, melyről beszélt.

Heinrich felemelkedett, és pénzt akart tenni az asztalra De Madame Tarval nem engedte.

— Ma az én vendégem, báró úr!

Heinrich nem értette Madame Tarval viselkedését, nem értette az öreg parasztasszony barátságos köszönését sem, és hosszan járt fel-alá a szobájában, törte a fejét, hogy mit jelenthet mindez. Magyarázatot azonban nem talált. „Talán nekem is szerencsés napom van!" — gondolta végül, és a szótár felé nyúlt, mert eszébe jutott, hogy Monique-kal délelőttre beszélte meg az első leckét.

Monique azonban messze volt. A villanytelep udvarán állt, türelmetlenül várta François-t, és haragudott is, hogy ilyen sokáig nem jön a fiú.

— Megmondtam neked, hogy különös ok nélkül ne gyere ide — kezdte François, amikor végre odaérkezett, de egy pillantást vetett Monique izgatott arcára, és aggódva kérdezte: — Mi történt?

— Hihetetlen dolog!

— Éspedig? — kérdezte türelmetlenül François.

— Félórával ezelőtt odafutott hozzánk Madame Durelle, és elmesélte, hogy saját szemével látta, amint a hegyekben, az ő szőlője mellett, egy német tiszt találkozott Jeannal és Pierre Corville-al, lefegyverezte őket...

— Úristen! Jeant és Pierre-t letartóztatták... — nyögte François.

— Ne vágj a szavamba! Szó sincs róla! Elengedte őket, és még a fegyverüket is visszaadta... Búcsúzóul még megszidta őket, hogy máskor ne sétáljanak ilyen gondatlanul!

— Micsodaaa? Megőrültél? Vagy talán Madame Durelle vesztette el az eszét?

— Madame Durelle teljesen eszénél van, és megesküdött, hogy pontosan így történt! Még fel is ismerte a német tisztet!

— És ki az?

— Goldring báró! Már látta az éttermünkben. A mama

Madame Durelle-től bort vásárol, és ezért gyakran jár hozzánk.

— Megint ez a Goldring?

Összenéztek.

François töprengve vakarta hosszú orrát, és leült a lócára. Monique feszült figyelemmel leste arcának minden rándulását, de csak annyit látott, hogy a fiú erősen gondolkozik.

— Tehát mivel magyarázod mindezt? — kérdezte végül türelmetlenül.

— Egyelőre semmivel. Még a mai napon mindenképpen találkoznom kell Jeannal, kivallatom, és ha igaz, akkor...

— Mi van akkor?

— Egyelőre semmit sem mondhatok, mert magam sem értek semmit... Hogy egy fasiszta tiszt, egy báró, aki két maquisard-t foglyul ejt, és lefegyverzi őket, utána elengedje a foglyait, és visszaadja fegyverüket? Hát nem, itt valami nincs rendben. Talán kelepcéről van szó. Talán csak provokálni akar minket, hogy beférkőzzön a bizalmunkba... Bizony a következtetéseinkben rendkívül óvatosnak kell lennünk... és neked még gondosabban kell figyelned ezt a Goldringot. Légy rendkívül elővigyázatos! Egyébként, hogy áll a dolgotok?

— Megkért, hogy segítsek neki a nyelvtanulásban.

— És természetesen beleegyeztél?

— Kénytelen voltam, mert emlékeztem az utasításodra.

— És hogyan viselkedik? Sikerült már megtudnod valamit?

— Nem. Nagyon tartózkodó, udvarias, és nem is próbál udvarolni.

— Miről szoktatok beszélgetni?

Monique elmondta, mit beszélt Heinrichhel a francia nyelvről és Franciaország jövőjéről. François még néhány dolgot kérdezett Goldringgal kapcsolatban, de a kapott válaszoktól sem lett sokkal okosabb.

— Rejtélyes figura ez a báró! — állapította meg végül, és felállt. — Mindenesetre figyelmeztetni kell a mieinket, nehogy véletlenül lelőjék. Elvégre lehetséges, hogy valóban antifasiszta, és segíteni akar nekünk. De mindezt alaposan ellenőriznünk kell. Addig is légy óvatos, és használd ki a nyelvórákat, hogy minél többet megtudhass tőle.

— Értem.

— És gondosan kösd lelkére anyádnak, meg Madame

Durelle-nek, hogy senkinek egy szót se beszéljenek az esetről. Magad pedig viselkedjél úgy, mintha semmiről sem tudnál.

François már hozta is a kerékpárt, és tréfálkozva mondta:

— Aztán vigyázz, nehogy hálából, amiért futni hagyta fivéredet, beleszeressél a bárócskába!

Monique szeme dühösen villant, és beletaposott a pedálba.

*

Alig ért véget az ebéd, s alig álltak fel az asztaltól, Lütz odalépett Goldringhoz.

— Hadnagy, önt fontos feladattal bízza meg a tábornok. Bizonyos ügyben Lyonba kell utaznia. Gyerünk a törzshöz, ott majd mindent megmagyarázok.

A törzshöz vezető úton az egyébként mindig bőbeszédű Lütz nem szólt egy szót sem. Heinrich látta, hogy a százados rossz hangulatban van, és ezért ő sem kezdett beszélgetést.

Lütz a szobájában ugyancsak sokáig hallgatott, és különös magatartása Heinrichet már nyugtalanítani kezdte.

— Tehát miben áll a tábornok megbízása, százados úr? — kérdezte hivatalos hangon.

Lütz az órájára pillantott.

— Báró úr, önnek egy óra és negyven perc áll a rendelkezésére. Tizenhat negyvenkor indul a lyoni vonat, és egy fontos csomagot kell elvinnie a hadtest törzséhez. A csomag már készen várja. Rögtön átveheti.

Lütz egy viaszpecséttel ellátott vaskos borítékot húzott elő páncélszekrényéből, majd odanyújtotta Heinrichnek. Ez gondosan megnézte, hogyan van lepecsételve a reábízott csomag, megállapította, hogy rendben van, és zubbonya belső zsebébe dugta.

— Meglesz, százados úr! — mondta, és aláírta a kézbesítőkönyvet.

— Lütz — legalábbis Heinrich így érezte — szomorú pillantást vetett reája.

— Ön ma ballábbal kelt fel, Lütz, ugye? — kérdezte barátságosan Heinrich.

A százados kelletlenül elfintorította arcát, csak legyintett, és sétálni kezdett fel-alá a szobában.

— Figyeljen rám, Goldring — mondta hirtelen megállva Heinrichhel szemben, és egyenesen a szemébe nézett. —

Egyedul fog utazni, védelem nélkül. Legyen óvatos, útközben mindenre figyeljen, és mindenre gondoljon. Ne felejtse el, hogy fontos csomagot bíztunk önre, úgy kell vigyáznia rá, mint a szeme világára. Adja át vagy a törzsparancsnoknak személyesen vagy a segédtisztjének. És feltétlenül írassa alá velük az átvételt.

— Ön úgy indít engem útba, mintha nem is egy közönséges utazás állna előttem, hanem fontos arcvonal-felderítés — tréfálkozott Heinrich.

— Bizony, nemsokára talán el is mondhatjuk, hogy nekünk a mögöttes területen nehezebb a helyzetünk, mint annak, aki az arcvonalon harcol! Ezért még egyszer figyelmeztetem: óvatosság, és mindig óvatosság!

— Nem felejtem el a tanácsát, Lütz. Viszontlátásra!

A két tiszt erősen megszorította egymás kezét.

Heinrich, mialatt az útra készült, folyton csak arra gondolt, milyen furcsán viselkednek aznap az emberek. Először az a parasztasszony, majd Madame Tarval a titokzatos célzásaival, most pedig Lütz ilyen komor hangulatban, és hangsúlyozott figyelmeztetései, hogy legyen óvatos... milyen furcsa ma a százados!... S valóban, miért küldik ezzel a csomaggal őt, a különleges feladatokkal megbízott tisztet, ahelyett, hogy a törzshöz beosztott futár-tisztet küldenék? Pedig a futár-tiszt itt van a helyén, Heinrich még az ebédnél is látta a kaszinóban... ha viszont ez a csomag annyira fontos, akkor miért küldik őt egyedül, és miért nem adnak melléje kísérőt, ahogy a szabályzatban áll? Nos, itt valami nincs rendben! Lütz nyilván tudja is, hogy miről van szó, de nem meri megmondani. S ez nem véletlen. Hiszen köztük már meglehetősen közeli, szinte igazi bajtársi kapcsolat szövődött, s ha a százados mégis hallgat, akkor külön megparancsolták neki, hogy hallgasson... Nos, mindenesetre fel kell készülnie a legrosszabbra...

Heinrich még egyszer gondosan megvizsgálta a rábízott csomagot, aztán vigyázva betette egy celluloid-tokba, és belső zsebébe rakta, majd zsebét vigyázva begombolta. Ezután elővette pisztolyát és öngyújtójával együtt nadrágja jobb zsebébe tette. Most már csak automata-revolverét kellett rácsatolnia övére, és szembenézhetett a legváratlanabb eseményekkel.

Már távozni készült, amikor Monique kopogtatott be az ajtaján.

— Mi lesz a nyelvóránkkal? — kérdezte csodálkozva, amikor látta, hogy Heinrich útra készen áll.

— Sajnos, Mademoiselle, el kell halasztanunk arra az időre, amikor visszatértem Lyonból.

— Elutazik? Ilyen hirtelen? Bizonyára valami sürgős ügyben?

— Csak két nap szabadságot vettem. Egy bajtársammal szeretnék találkozni. Mit hozzak magának Lyonból, Mademoiselle? Talán van valami megbízása a számomra?

— Nincs. Nagyon köszönöm a szívességét, de nincs szükségem semmire. Szerencsés utat kívánok, és térjen vissza minél előbb!

— Őszinte ez a kívánsága, vagy pedig csak egyszerű udvariassági forma?

— Egészen őszinte — felelte habozás nélkül Monique. Kissé elpirult arra a gondolatra, hogy tiszta szívből kívánja az ellenséges hadsereg e tisztjének szerencsés visszatérését, s mintegy mentegetőzve, félig Heinrich, félig önmaga előtt, gyorsan hozzátette: — Elvégre semmi rosszat nem tett nekem!

— De jót sem!

— Ön jóindulatú irántunk, franciák iránt. És ez már önmagában is sok! Valahogyan az az érzésem, hogy ön más, mint a többiek...

— Nagyszerű kislány maga, Monique, és tiszta szívemből kívánom, hogy élete ugyanolyan szép legyen, mint amilyen szép maga. De ne legyen túlságosan hiszékeny, különösen a jóindulatúnak látszó emberek iránt. A hiszékenyeket gyakran rászedik. És a jóindulat önmagában kevés ahhoz, hogy baráti kapcsolatokat hozzon létre. Ehhez tettek kellenek. Igazat ad nekem?

— Ha valaki barátságot akar, az mindig áttérhet a szavakról a tettekre — mondta halkan Monique.

Heinrichre pillantó szemében várakozás és kérdés libegett. Meg egy kis félelem is. Mi lesz, ha téved, és nem barát, hanem ellenség áll előtte? Miképp fejtheti meg ezt a rejtélyt ő, aki még egyáltalán nem rendelkezik élettapasztalattal?

Heinrich úgy tett, mintha nem venné észre, és nem értené ezt a tekintetet. Hiszen ő sem tudta, ki áll előtte. Egy szép leány, a szálloda tulajdonosnőjének a leánya, vagy pedig...

— Majd legközelebb, ha majd már megtartjuk az órát,

beszélgetünk mindezekről, Monique. Most azonban sietnem kell a vasúthoz.

Erősen megszorította a leány kezét, és távozott.

*

Heinrich tizenkilenc óra húsz perckor érkezett Chambery vasútállomásra. Itt kellett átszállnia a lyoni vonatra, a pályaudvar-parancsnokságon azonban megtudta, hogy a lyoni vonat már tíz perccel korábban elment, s a következő csak másnap reggel nyolckor fog befutni. Tehát egész éjszakán át várnia kell. A pályaudvar-parancsnok azt tanácsolta, hogy szálljon meg az állomással szemközt levő hotelben.

Heinrich átvette a portástól a tizennégyes számú szoba kulcsát, és a széles lépcsőn felfelé indult az emeletre. Szobája nem volt messze a lépcsőtől, és hamar meg is találta.

Fáradt volt a fennsíkon tett útjától és az utazástól, ezért nem szándékozott elhagyni a szállodát. Köpenyét szobájában hagyva, lement a szálloda éttermébe, megvacsorázott, majd megint felment a szobába. Úgy gondolta, levetkőzik, megmosdik, és az ágyban, elalvás előtt átfutja az állomáson vásárolt újságokat.

Már levetette zubbonyát, amikor az ajtón valaki kopogtatott.

A szobalány volna? De milyen furcsa, hogy be sem várja az engedélyt, hanem máris benyit.

Heinrich villámgyors mozdulattal nadrágja zsebébe nyúlt, és a szoba közepén állva várakozott. A küszöbön megjelent egy férfi.

Harminc évesnek látszó, magas ember volt, szürke civilkabátban és ugyanilyen színű bársonykalappal a fején.

Az ismeretlen gyors pillantással nézett körül a szobában, tekintete egy másodpercre megállt az ágy támláján lógó pisztolytáskán, majd tetőtől talpig végigmérte Goldringot.

„Ki lehet ez?" — villant át Heinrich fején, és zsebében szorosabbra fogta revolverét.

— Bonsoir, Monsieur! — szólalt meg lágy hangon az ismeretlen.

— Bonsoir — felelte hidegen Heinrich.

— Parlez-vous français? — kérdezte az ismeretlen.

— Csak németül beszélek.

— Lehet németul is — mondta a vendég, és levéve kalapját, az ajtó mellett álló asztalra tette.

— Ön báró Goldring hadnagy?

— Ha hozzám jött, akkor nyilván tudja, hogy ki vagyok. Énnekem azonban fogalmam sincs arról, hogy maga kicsoda. Nem gondolja, hogy illene bemutatkoznia?

— Mindjárt mindent megmagyarázok. Leülhetek? — kérdezte az ismeretlen, és be sem várva az engedélyt, leült az asztal mellé.

Heinrich is leült vele szemben, és maga elé tette cigarettatárcáját.

— Beszélgetni szeretnék önnel, négyszemközt — kezdte az ismeretlen vendég. — Hajlandó?

— Beszéljen! — vetette oda Heinrich, és kezét lassan nadrágja jobb zsebébe süllyesztette.

Az ismeretlen ember óvatos pillantással figyelte a szemben ülő hadnagy mozdulatát. Heinrich lassan, kényelmesen előhúzta öngyújtóját, rágyújtott a cigarettára, majd az öngyújtót visszatette zsebébe. Az ismeretlen visszadőlt a szék támlájára, és komótosan kinyújtotta a lábát.

— Szeretnék elöljáróban valamit röviden elmondani — kezdte a beszédet. — Ön természetesen csodálkozik, hogy én mint teljesen ismeretlen személy, és mondjuk meg őszintén: elég tolakodóan bejöttem önhöz, a szobájába, és így akarok beszélni önnel egy nyilván rendkívül fontos ügyről, különben nem engedtem volna meg magamnak ezt az etikettsértést. Hát igen, ön sohasem látott engem. Én azonban láttam önt, és jól is ismerem. Én és barátaim régóta figyelemmel kísérjük önt, báró úr, és igyekszünk kapcsolatba kerülni önnel. Mind ez ideig nem volt alkalmunk olyan helyzetet teremteni, amelyben nyugodtan beszélgethettünk volna. Az ön utazása azonban rendkívül kínálkozó alkalmat jelent... Tudjuk, hogy ön úgyszólván egész életét Oroszországban élte le. Azt is tudjuk, milyen tevékenységet fejtett ki ottan. Ez azonban kevéssé érdekel minket. Megmondom, miért. Biztosak vagyunk benne, hogy bárhol tartózkodik az ember huzamosabban, a környezet mindig feltétlenül hatással van rá, bármilyen módon került is oda. Ezért gondoljuk, hogy önnek, aki Szovjet-Oroszországban élt, ez az időszak mindenképpen hatással volt a nézeteire, lelki világára, legalábbis tudat alatt. Összel Komarov álnéven átjött a németek oldalára. Látja, ezt is tudjuk. De ismétlem, ennek sem tulajdonítunk nagy jelen-

tőséget. Ez egy fiatalember hazafias felbuzdulasa volt, amelyben volt némi romantika. A rideg valósággal való első érintkezése bizonyára kiábrándította önt, hiszen ön lelkileg, ismétlem, inkább orosz, mint német, mert Oroszországban élte le egész életét, és csak néhány hónapot töltött németek között.

Az ismeretlen egy pillanatra megállt, várta, hogy Heinrich valamit válaszoljon, ez azonban csak kurtán odavetette:

— Folytassa.

Heinrich éber figyelemmel kísérte az ismeretlen ember minden mozdulatát.

— Eddig csak az ön múltjáról beszéltem. Most azonban beszéljünk a jövőről. Ön helytelenül tette, hogy átment a németekhez, báró úr! Nem vette figyelembe, milyen lehetőségei vannak ebben a háborúban az ellenállási tábornak. Minden józan embernek arra a következtetésre kell jutnia, hogy Németország erői már kimerültek, és nem tud legyőzni olyan kolosszusokat, mint a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Anglia. Erre már a fasiszták rabságában sínylődő népek is ráeszméltek, akik megkezdték és fokozzák a partizánharcot. Az angolszászok nemsokára partra szállnak a La Manche-csatorna francia oldalán. Mindezek olyan tények, amelyeket önnek is el kell ismernie. És minden józan ember, aki jelenleg német egyenruhát hord, köteles gondolni a saját jövőjére. Ön fiatal ember, gazdag ember, az egész élet nyitva áll ön előtt. Ha azonban Németország vereséget szenved, márpedig ez a vereség elkerülhetetlen, akkor önnek tulajdonképpen mások bűnéért kell majd felelnie. Hogyan fogja jóvá tenni, hogy részt vett ebben a rablóháborúban? Sehogyan! Ezért elhatároztuk, hogy megadjuk önnek a lehetőséget egy ilyen jóvátételre.

Heinrich kővémeredt arccal ült, nem szakította félbe az ismeretlent. Rajta, csak folytassa a játékát! A fejlemények majd megmutatják, hogyan kell neki viselkednie!

— Önnek, a mi véleményünk szerint, hasznos lesz, ha dokumentumok és tanúk fognak rendelkezésére állni annak bizonyítékául, hogy ön német tiszt létére segített a francia hazafiaknak. Érti, milyen jelentősége lenne ennek?

Heinrich szeme összeszűkült, tekintete úgy nézett el az ismeretlen mellett, mintha szavait fontolgatná. Amaz felbátorodott hallgatásától, és folytatta:

— Ön figyel rám, és ez már jó jel. Most a nevemet is megmondhatom. Pierre Quespy vagyok, a francia ellenállási

mozgalom egyik sejtjének kommunista vezetője. Természetesen nemcsak, hogy fel akarjuk használni az ön szolgálatait, de anyagi segítséget is nyújtunk azoknak az anyagoknak mértékében, amelyeket majd öntől kapunk.

Heinrich most már pontosan tudta, miről van szó.

— Mit óhajt tőlem? — kérdezte, és maga is csodálkozott, milyen nyugodtan cseng a hangja.

— Végre egy gyakorlati kérdés! — mondta örvendezve a látogató, aki Pierre Quespynek nevezte magát. — Rövid leszek: önnek időről időre értesítenie kell bennünket olyan dolgokról, amelyek minket érdekelnek. Mint a hadosztálytörzs munkatársa, ezt könnyen megteheti. Minden értesülés vagy irat árát ön maga fogja megszabni. Elsőnek adja át ezt a csomagot, amelyet magával visz. Egy óra múlva visszahozom, pontosan úgy, ahogyan elvittem, és senki sem fogja megtudni, hogy felbontottuk.

Heinrich nem felelt. Nyugodtan nézett egyenesen a szemben ülő ember arcába, pedig agya ezalatt lázasan működött. Nini, tehát már a csomagról is tud! Ezek szerint a lyoni kiküldetés afféle próbatétel? Úgy? Azt akarják kipróbálni, hogy milyen hű a hazájához? No, majd megmutatja nekik!

Lassan elnyomta cigarettáját, és újra zsebébe süllyesztette a kezét. A Gestapo-ügynök is cigarettát vett a kezébe. Játszott vele, várta, hogy Goldring előhúzza az öngyújtóját. Abban a pillanatban azonban, amikor a vendég szájában a cigarettával előrehajolt, hogy rágyújtson, öngyújtó helyett revolvercsővel nézett szembe.

Ami ezután következett, az szó szerint egy másodperc alatt zajlott le:

A Gestapo-ügynök teljes erejével felrúgta az asztalt, és kihasználva, hogy Goldring hátraugorva egy szempillantásig leeresztette revolverét, kiugrott a szobából. Amikor Heinrich kirohant az ajtón, a provokátor már a folyosón száguldott.

Egymásután két lövés dördült, rémes jajkiáltás, s szinte egyidejűleg egy súlyos test zuhanása hallatszott.

Heinrich körülnézett. A folyosón nem volt senki.

Lentről azonban lépések dübörgése hallatszott, s egy pillanat múlva egy tiszt bukkant fel a biztonsági szolgálatosok egyenruhájában, egy őrmesterrel és két közlegénnyel.

„Jól felkészültek!" — villant át Heinrich agyán.

— Ne lőjön, őrjárat vagyunk! — kiáltotta a tiszt már messziről.

— Mutassák az irataikat! — hangzott elszántan Heinrich szava.

A tiszt előhúzta iratait, és igazolta magát. A katonák a testhez siettek, amely mozdulatlanul feküdt a földön.

— Mi történt itt? — kérdezte a tiszt.

— Egy francia partizán lopózott be a szállóba. De megkapta a magáét — mondta dühösen Heinrich, és visszatette fegyverét a zsebébe.

Bent a szobában Goldring báró részletesen elmondta a biztonsági szolgálat tisztjének mindazt, amit az ismeretlen mondott. Az őrmester jegyezte a szavait, és kérte Heinrichet, hogy írja alá.

— Éjszakára jól zárja be az ajtót! — tanácsolta a tiszt búcsúzóul.

— Önök pedig biztosítsák a szálló védelmét! Mégiscsak hallatlan, hogy a francia partizánok úgy mászkálnak egy szállodában, a pályaudvar tőszomszédságában, mintha otthon volnának! — vágott vissza mérgesen Heinrich, pedig legszívesebben kacagott volna.

MILLER ŐRNAGY BARÁTKOZNI PRÓBÁL GOLDRINGGAL

Ewers tábornok már felkelt, hogy ebédelni induljon a kaszinóba, amikor Lütz jelentette:

— Herr Miller kér kihallgatást.

— Túlságosan ideszokott — dörmögte haragosan a tábornok. — Megint akar valamit? Talán bizony engem is próbára akar tenni?

— Vagy inkább engem.

— Jöjjön be.

Amikor Miller belépett az ajtón, Ewers tábornok ezzel a kérdéssel fogadta:

— Megint valami kellemetlenséget hoz, Herr Miller?

— Ellenkezőleg, ezúttal örvendetes hírrel jövök, tábornok úr — felelte Miller, és leült.

Ámde ahhoz képest, hogy kellemes hírt jelentett be, az őrnagy ábrázata meglehetősen savanyú volt.

— Tegnap végrehajtottuk tervünket: próbára tettük az ön különleges feladatokkal megbízott tisztjét, Goldring hadnagyot...

— No és? — kérdezte kíváncsian a tábornok.

Miller részletesen és — meg kell adni — tárgyilagosan elmondta, mi történt Chambery városka hotelszobájában, s azt sem titkolta el, hogy a szobában elrejtett magnetofon pontosan lejegyezte az egész beszélgetést.

— Langhein két golyót kapott jobb tüdejébe! Kórházban van, és nem hinném, hogy egyhamar távozhat onnét.

A tábornok tiszta szívből felkacagott, s vele együtt Lütz is.

— No hallja, Herr Miller! Most legalább meggyőződött Goldring megbízhatóságáról?

— Tökéletesen!

— Herr Lütz! Még a mai napon terjessze elő Goldring hadnagyot másodosztályú vaskeresztre!

— Igenis!

— Hiszen a hadnagy nem tudta, hogy Langhein a Biztonsági Szolgálat Obersturmbannführerje ül előtte, ő egy partizánra lőtt! Így van, Herr Miller?

— Igenis! Biztos vagyok benne, ha tudta volna, kivel beszél, akkor a próbatétel nem végződött volna ilyen véresen. Node viszont teljesen megnyugodtunk Goldring hadnagy megbízhatóságában.

— Nos, Herr Miller, ezek után nem óhajtana velünk ebédelni? — kérdezte Ewers tábornok.

Miller elbeszélése, melyből megtudták, hogyan végződött Goldring ellenőrzése, láthatóan derűs hangulatba hozta a tábornokot.

— Megtiszteltetésnek fogom tartani, tábornok úr — szólt meghajolva Miller.

Amikor valamennyi tiszt együtt volt már az ebédlőben, és asztalhoz is ültek, Ewers tábornok ünnepélyesen kihirdette:

— Uraim! Érdekes újságot közölhetek önökkel.

Valamennyi fej a tábornok felé fordult.

— Tegnap, különleges feladatokkal megbízott tisztemet, báró Goldringot fontos csomaggal küldtem a hadtest törzséhez. Chambery város szállodájában francia terroristák merényletet készítettek elő a báró ellen, a jelek szerint meg akarták kaparintani a csomagot. Goldring egy pisztolylövéssel súlyosan megsebezte az egyiket. Bátor magatartásáért másodosztályú vaskeresztre terjesztettem elő a bárót...

Az aznapi ebéd — eltérően sok korábbi közös étkezésük-

től — jókedvűen és élénken zajlott le, mindenki csak Goldringról beszélt, és arról, hogy erélyesebb eszközöket kell alkalmazni a partizánok ellen, akik egyre fokozzák tevékenységüket. Az ebéd vége felé a tábornok olyan emelkedett hangulatban volt, hogy külön tósztot mondott a keleti arcvonalon megindult offenzíva sikerére, amelynek eredményeként a jelenlevők közül többen még ebben az évben megláthatják Moszkva városát.

... Heinrich nem is gondolta, hogy a Chamberyben történtek híre ilyen gyorsan eljut Saint-Rhémybe, kiderült azonban, hogy a hír megelőzte. Amikor megérkezése után egyenesen a törzshöz ment, az ajtónál Feldner főhadnagy állította meg.

— Ó, báró! — szólt nyájasan és tisztelettel. — Üdvözlöm szerencsés visszatérése alkalmával. Mindnyájan hallottuk már, milyen hősiesen harcolt a francia partizánok ellen. Boldog vagyok, hogy elsőnek gratulálhatok!

— Harcoltam? — kérdezte ártatlanul Goldring.

— Csak ne szerénykedjék! Hőstettéről maga a tábornok számolt be tegnap ebéd közben a tiszteknek.

— Vagy úgy! Tehát erről... Köszönöm a szívélyes fogadtatást.

Heinrich belépett az előcsarnokba, és már fel akart menni a lépcsőn, amikor egy katonára esett a pillantása, aki a hadnagy láttán vigyázzba vágta magát. Tizenkilenc-húsz év körüli fiatalember volt, hirtelenszőke, sovány legény, kék szeméből értelem sugárzott. S éppen a tekintete volt az, ami Heinrichet megállította. A fiú szemében annyi szomorúság, sőt elkeseredés látszott, hogy lehetetlen volt érzéketlenül el mennie mellette. A legény lábánál hátizsák feküdt.

— Maga kicsoda? — kérdezte a hadnagy.

— Hadnagy úrnak jelentem, Kurt Schmidt szakaszvezető! — hangzott a katonás válasz.

— Honnét jön?

— A száztizenhetedik ezred második zászlóalj második századánál szolgáltam, most azonban elvezényeltek a keleti arcvonalra.

A gyereknek látszó fiatal katona szemében könny csillant meg.

— És miért küldik oda?

— Feldner főhadnagy, századparancsnok feljelentésére!

— Mit követett el?

— A főhadnagy úr négy nappal ezelőtt kissé italos állapotban volt. Úgy vélte, hogy én nem szabályosan üdvözöltem, pedig, becsületszavamra mondom, teljesen előírás szerint tiszteltegtem neki. Akkor vezényelni kezdett: feküdj — fel — feküdj — fel. Addig tettem eleget parancsának, amíg bírtam. De hamar elfáradtam. Akkor leszidott, majd jelentést írt, hogy megtagadtam a parancsot, és kérte, hogy küldjenek a keleti arcvonalra.

— Igaz ez, amit most elmondott nekem?

— Ez a szent igazság, hadnagy úr, istenemre esküszöm! — mondta a legény, és olyan könyörögve nézett Goldringra, hogy a bárónak megesett a szíve ezen a katonaköpenybe bújtatott gyerekemberen.

— Annyira fél a keleti arcvonaltól?

— Hadnagy úr, ott már két bátyám elesett. Édesanyámnak én maradtam az egyetlen fia. Ha megtudja, hogy engem is a keleti frontra küldtek, nem fogja túlélni.

— És miért nem jelentette mindezt a tábornoknak?

— Még az ezredparancsnok sem akart szóba állni velem . . .

— Magánál van az áthelyezési parancs? — kérdezte némi gondolkodás után Heinrich.

— Tessék! Az a parancsom, hogy itt várjak be egy gépkocsit, amely Chambery felé megy.

— Nos, beszélhetek a dologról a tábornokkal. De kell valami ürügyet is találnom, amivel itt tarthatom magát. Ha kívánja, azt mondhatom, hogy tisztiszolgának veszem magam mellé. Akarja?

— Hadnagy úrnak minden parancsát végre fogom hajtani, és úgy fogok dolgozni, mint senki más.

— Adja ide az iratait, és várjon rám itt.

A legény hirtelen mozdulattal — mintha attól félne, hogy a tiszt meggondolja magát — és reszkető kézzel rángatta elő papírjait, majd átnyújtotta a hadnagynak.

Heinrich felment az emeletre, és benyitott Lützhöz.

— Nini! Goldring! Boldog vagyok, hogy láthatom — mondta Lütz, és őszinte örömmel megszorította Heinrich kezét. — A tábornok kéri, hogy azonnal menjen be hozzá.

Heinrich átadta a századosnak a csomag átvételét igazoló írást, majd benyitott a tábornokhoz.

— Nos, hadnagy, mesélje el, hogy történt? — harsogta Ewers, amint megpillantotta Goldringot.

Heinrich elmondott mindent, egészen a legapróbb részletekig.

— Én magát másodosztályú vaskeresztre terjesztettem fel — újságolta a tábornok.

— Hálásan köszönöm, tábornok úr! Még ma megírom Berthold ezredesnek. Biztos vagyok benne, hogy ő is nagyon hálás lesz önnek az irányomban tanúsított gondoskodásáért.

Ez a válasz rendkívüli módon tetszett a tábornoknak.

— Adja át az ezredesnek őszinte üdvözletemet — kérte.

— Tábornok úr! Megengedi, hogy egy kéréssel forduljak önhöz?

— Csak tessék!

— Itt az előcsarnokban áll egy katona, akit Feldner főhadnagy feljelentése alapján a keleti frontra küldenek. Nem szívesen beszélek erről, de biztosíthatom, hogy a főhadnagy roppant igazságtalanul járt el, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy ez a katona nagyon gyenge testalkatú, és két fivére már elesett a keleti arcvonalon. Nekem viszont tisztiszolgára van szükségem. Kérem, tábornok úr, vonja vissza parancsát, és engedje meg, hogy magamhoz vegyem ezt a fiút tisztiszolgának.

— Ennyi az egész? — kérdezte a tábornok kissé csalódottan, mert azt remélte, hogy többet tehet ezért a tisztjéért, aki annyira kitüntette magát.

Rögtön el is vette Heinrichtől Kurt Schmidt iratait, áthúzta korábbi döntését, amely szerint a legénynek a keleti arcvonalra kellett volna indulnia, és nagy betűkkel ráírta: „A törzsnél marad, mint báró Goldring hadnagy tisztiszolgája".

— Nagyon köszönöm, tábornok úr! Most pedig, minekutána ilyen gyorsan teljesítette első kérésemet, engedje meg, hogy még eggyel háborgassam...

— Lehetséges, hogy azt is teljesíteni fogom — mondta mosolyogva a tábornok.

— Akkor azt kérem, fogadja el tőlem azt a tíz üveg régi francia pezsgőt, melyet külön a tábornok úr részére hajszoltam fel Lyonban. Egyszer Lütz századostól hallottam, hogy tábornok úr szereti a jó pezsgőt.

— Ezt a kérését még nagyobb örömmel teljesítem, mint az előbbit!

— Megengedi, hogy távozzam? — kérdezte Heinrich.

— Igen, de még ma kérelmezzen egyhetes szabadságot.

— Ó! Végtelenül köszönöm, tábornok úr! Már régóta ábrándozom erről, de még nem mertem kérni.

Amikor Heinrich a földszintre érkezett, Kurt Schmidt felugrott a lócáról, és megfeledkezve a felettesnek járó tiszteletről, a hadnagyhoz rohant.

— Nos, Kurt — mondta Heinrich —, mostantól maga a tisztiszolgám!

Az öröm valósággal besugározta a fiatal közlegény arcát. És ez az öröm önkéntelenül átragadt Heinrichre is. Barátságos mosollyal pillantott erre a katonaköpenyes kisfiúra, aki olyan erővel gyömöszölte a sapkáját, mintha szét akarná morzsolni kezében.

— Nem is tudom, mivel hálájam meg a hadnagy úrnak! — suttogta könnyes szemmel Kurt Schmidt, és hálatelt tekintetét egy pillanatra sem vonta el a hadnagyról.

— Azzal fogod meghálálni, hogy pontosan teljesíted a kötelességedet — felelte Heinrich. — Most rögtön keresd meg eddigi tisztiszolgámat, Fritz Sellert, ő mindent megmutat neked, és általában bevezet a teendőidbe. Tudakold meg a törzsnél, hogy hol lesz a szállásod, azután gyere a Temple-szállodába, amely szemben van a törzs épületével.

Heinrich a szálloda felé indult, de félúton utolérte a törzs írnoka.

— Levele van, hadnagy úr.

Goldring hanyagul zsebre vágta a levelet, és csak a szobájában nézte meg. Ekkor látta, hogy a levél Bertholdtól érkezett.

„Kedves fiam! — olvasta. — *Annyira vágyódom utánad, mintha édes fiam volnál! Sokáig nem írtam neked, mert nagyon el voltam foglalva. Most a főhadiszálláson dolgozom, mint az egyik osztály vezetője. Három nappal ezelőtt kineveztek vezérőrnagynak. Egyelőre nem vehetlek magam mellé, de az első adandó alkalommal megteszem. Feleségem, Else asszony és húgod, Lore már nagyon szeretnének látni téged, és azt kívánják tőlem, kérjem meg tábornokodat, hogy adjon neked erre lehetőséget. Remélem, hogy Ewers barátom nem fogja megtagadni kérésem teljesítését. Hogy megy a sorod? Mi újság? És egyáltalán, gyakrabban írhatnál nekem.*

Wilhelm Berthold"

Heinrich, miután a levelet végigolvasta, gyorsan levetkőzött, és végigterult az ágyán. Csak most érezte, mennyire elfáradt. Mégpedig nem csupán azért, mert a Chamberyben töltött éjszakája nagy idegfeszültséggel járt, hanem a mai nap is elcsigázta. Könnyednek és jókedvűnek kellett mutatkoznia, holott a lyoni újságok teli-stele voltak a keleti arcvonalról érkező hadijelentésekkel, fényképekkel és egyéb tudósításokkal: megkezdődött a hitleri csapatok nagy offenzívája. És miként az újságok írták, a támadás feltartóztathatatlanul haladt előre. Persze mindebből sokat le kellett vonni a közismert Göbbels-féle handabandázás ismeretében, de valami igazság mégis lehetett a hírekben. Tehát a hitleristák támadnak. Milyen örömmel hagyott volna itt mindent, hogy átöltözzék a szovjet közkatonák egyszerű öltözékébe és géppisztolyt ragadjon kezébe! Olvasni ezeket a győzelmi híreket, és úgy tenni, mintha örömmel töltenék el, koccintani és inni a hitleri győzelemre, amikor legszívesebben előrántaná revolverét, és könyörtelenül lőne azokra, akik az asztalnál ülnek... de hát — ez a parancs. Tovább játszani a szerepet és... várni.

Talán a kerek világon senki sem érezte ilyen erősen, hogy milyen szörnyű szó ez: „várni"!

Az ember utazik a vonaton, és nagyon siet. Az út szörnyen hosszúnak, a vonat kétségbeejtően lassúnak tűnik fel. S az emberben felmerül a gondolat: jaj, csak most azonnal, ebben a pillanatban ott lehetne azon a helyen, útjának céljánál, szívesen odaadná életéből azt a néhány órát, amelyet utazással kell elfecsérelnie!

Vagy találkára megy egy fiatalember. A kislány nincs ott, késik. Milyen örömmel adná oda életéből ez a szerelmes legény az izgalmas bizonytalanság és várakozás perceit!

Mindenkivel előfordult már. S ha a sors engedelmeskednék az emberek akaratának, sokak élete alaposan megrövidulne, mert az emberek sajátmaguk dobnák oda egy részét, csak mielőbb elerjék céljukat, csak megszabadulhatnának a turelmetlen várakozás perceitől, óráitól, napjaitól...

Heinrich habozás nélkül odaadta volna akár életének felét, ha visszatérhetett volna a hazájába!... Ej, micsoda ostoba gondolat: „ha a sors engedelmeskednék"... Magunknak kell kényszerítenünk, hogy engedelmeskedjék.

Évégből pedig nem filozófiára, hanem harcra van szükség: fel kell használni minden percet, s ha kell — várni, várni, összeszorított foggal, hidegvérűen menni a szakadék szélén,

ahova bármelyik pillanatban lezuhanhat az ember. Az ő szobájában is bármelyik pillanatban megjelenhetnek, és mindennek vége...

És mégsem olyan nehéz a helyzete, mint azoknak, akik itt, Saint-Rhémy közvetlen közelében, a föld alatt dolgoznak. Ó, Heinrich, ha elég ügyes lesz, megláthatja a győzelem dicsőséges napját, hiszen ez csak őrajta múlik: bátorságától, ügyességétől, eszétől függ. De mit tehetnek megmenekülésük érdekében azok az oroszok, franciák, csehek, lengyelek, akiket a szabadulás minden reménye nélkül löktek a föld alá, akik tudják, hogy sohasem fogják viszontlátni a napvilágot, újra belélegezni a friss levegőt, sohasem fognak gyönyörködni a világ szépségeiben, és sohasem jutnak többé vissza hazájukba, hogy viszontlássák szeretteiket, családjukat, barátaikat?

S közben kénytelenek dolgozni az ellenségért, új fegyvereket kovácsolnak neki, holott minden újabb aknavető a saját halálukat hozza közelebb.

Szerencse, hogy Lütz beszélt erről a föld alatti gyárról! Hát igen, azért kell neki harcolnia, hogy ilyen haláltáborok ne legyenek. Nem, nincs joga elfáradni és pihenni! Nincs joga azt érezni, hogy idegei vannak! Mert valahányszor végrehajt egy reábízott feladatot, mindig közelebb hozza a győzelem óráját, mindig bosszút áll azokért, akik talán éppen abban a pillanatban, míg ő szobájában pihen, porrá hamvadnak a krematóriumban...

Nincs számára pihenés, és nem is lehet!

Heinrich felugrott ágyáról, és öltözködni kezdett.

Lement a lépcsőn, s ekkor eszébe jutott, mit ígért a tábornoknak. Bement az étterembe.

— Jónapot, Madame!

— Ó, hát megérkezett? Már féltem, hogy valami baja történt. Hiszen reggelivel vártuk. Kérem, üljön le!

— Madame Tarval, nagy kérésem van önhöz, és ha teljesítheti, igazán hálás leszek.

— Hiszen tudja, báró úr, hogy önért mindent megteszek, ami erőmtől telik!

— Tíz palack kitűnő, de igazán kitűnő pezsgőre van szükségem. Ne legyen rosszabb, mint az, amivel elutazásom előtt megkínált.

— Nekem, sajnos, nincs. De tudom, hol lehet beszerezni. Félóra múlva itt lesz a tíz palack.

— Csomagolja be, és érte fogom küldeni új tisztiszolgámat. Ő viszi el majd oda, ahova kell.

Heinrich már sarkon fordult, hogy távozzék, de ebben a pillanatban nyílt az oldalajtó, és Monique futott be az étterembe.

— Idehallgass, anyuskám, én... — kezdte már az ajtóból, de megpillantotta Heinrichet, megtorpant és elpirult.

— Köszöntöm, Mademoiselle Monique! Hogy van?

— Köszönöm jól, csak aggódott, hogy ön elhanyagolja a tanulást — felelte leánya helyett az anya.

— De édesanyám!... — mondta szemrehányóan Monique.

— Nos, mostantól szorgalmas tanuló leszek! S nehogy az én kis tanítónőm elkéssen az órákról, ezt hoztam neki Lyonból...

S Heinrich egy tokot húzott elő a zsebéből, megfogta Monique kezét, és piciny karórát csatolt a leány csuklójára.

— Hova gondol? — kérdezte Monique, és elrántotta kezét.

— Mademoiselle, kérem, vegye figyelembe, hogy ez nem ajándék, csak apró ellenértéke annak az időnek, amelyet reám veszteget. Elvégre különös volna, ha ingyen adna nyelvleckét egy német tisztnek, nem igaz?

— De hát...

Heinrich szavai zavarba hozták Monique-ot. Mert valóban — milyen alapon pazarolná szabad óráit egy tiszt tanítására? Még azt képzelné az az ember, hogy ez a leánynak jelent megtiszteltetést és örömet! Most már aztán halaszthatatlanul új hangnemet kell bevezetnie a báróval folytatott társalgásába...: különben sohasem fog tőle megtudni valamit. De hogyan?

Monique önkéntelenül kérdő pillantást vetett anyjára.

— Jobban tennéd, ha megköszönnéd a báró úrnak — mondta Madame Tarval.

— Nagyon köszönöm, báró úr! — suttogta alig hallhatóan a leány.

— Ma pont hat órakor kezdhetjük az órát, ha kegyed szabad.

— Akkor egyeztessük az óráinkat. Látja, majdnem öt perc a különbség! Melyikünk siet az életével, és melyikünk késik?

— Bizonyára én sietek. Éppen mielőtt lejöttem a léposőn, gondoltam arra, hogy odaadnám a fele életemet, csak siettethetném az idő múlását.

— Ugyan miért érdeke ez önnek? — kérdezte Monique komolyan.

— Hogy minél előbb meglássam a célt.

— Miféle célt?

— Valamikor talán megmondom magának, Mademoiselle. De még erre az alkalomra is várni kell — mondta félig komolyan, félig tréfálkozva Heinrich, és meghajolva anya meg lánya előtt. távozott.

A törzs épületének bejárata mellett gépkocsit pillantott meg, a gépkocsinál pedig Ewers és Lütz állt. Odalépett hozzájuk.

— Tábornok úr, engedje meg. hogy tolmácsoljam Berthold vezérőrnagy üdvözletét.

— Micsoda? Már vezérőrnagy?

— Igen! Éppen az imént kaptam meg a levelét. Berthold úr tudatja, hogy jelenleg Himmler főhadiszállásán dolgozik.

— Ó! — mondta nyomatékkal a tábornok. — Gratulálok! Őszinte szívvel gratulálok!

S a tábornok olyan hosszasan szorongatta Heinrich kezét, mintha nem is Berthold, hanem ez a Goldring báró részesült volna abban a nagy megtiszteltetésben, hogy Himmler mellett dolgozhat.

— Lütz századossal most elmegyünk néhány dolgot elintézni, legyen szíves szóljon, hogy ne várjanak ránk az ebéddel — kérte a tábornok, már a gépkocsiból.

— Akkor megengedi, tábornok úr, hogy vacsorát rendeljek? A Temple-szálloda éttermének remek konyhája van.

— Nagyon fogok örülni, ha önnel vacsorázhatom. Hiszen meg is kell ünnepelnünk az ön szerencsés és győzelmes visszatérését! Mi a véleménye, százados úr?

— Én már többször együtt vacsoráztam a báróval, és mondhatom, nagy szakértője a francia konyhának.

— Hány órára rendeljem a vacsorát? — kérdezte Heinrich.

— Nyolcra fogunk visszatérni — közölte a tábornok.

— Hadnagy úr — fordult most Goldringhoz Lütz —, itt vannak a páncélszekrényem kulcsai. A páncélszekrényben legfelül fekszik egy irattömb. A tartalmával önnek is meg kell ismerkednie. Foglaljon helyet a szobámban, és olvassa végig. Csak nehogy elveszítse a kulcsot! És minden elolvasott iratot írjon alá.

Heinrich elfintorította az arcát.

— Be kell vallanom, hogy minden irodalmi műfaj közül

azt szeretem a legkevésbé, amelyet most nekem szán, százados úr!

A tábornok elnevette magát, és szólt a sofőrnek, hogy indítson.

Az irattömbön, amelyre Lütz célzott, ez a megjegyzés állt: „Szigorúan bizalmas". Heinrich bezárkózott a százados szobájába, és tanulmányozni kezdte az iratokat. Nagy részük kevéssé volt érdekes, ezeket Heinrich gyorsan átfutotta, s mindegyikre odabiggyesztette az aláírását. Volt azonban egy írás, amely felkeltette Heinrich érdeklődését. A harckocsi-elhárítás új módszereinek ismertetését tartalmazta. Az új Góliát-típusú törpe tankokról volt benne szó, amelyek azt a célt szolgálják, hogy megsemmisítsék az ellenség harckocsijait, és lerombolják erődítményeit. A Góliát-harckocsiban nagyerejű robbanóanyag volt, rádió útján irányították, rendkívül mozgékony volt és sebességét óránként kilencven kilométerre is fokozhatta. Ha ellenséges harckocsival találkozott, vagy erődítménynek ment neki, felrobbant, és megsemmisítette az akadályt, amely útjába került. Ez valóban újdonság volt! Heinrich néhány fényképfelvételt készített az utasításról és a mellette levő rajzokról.

Most már becsukhatta az irattömböt, és bezárhatta a páncélszekrényt.

Hazamennie azonban nem akarózott. Talán sétálhatna egy kicsit? Hiszen a nyelvtanulásig még egy órája van. Azután pontosan hatkor leülnek Monique-kal a szótárakhoz és füzetekhez. Kis tanítónője szigorúan összevonja majd a szemöldökét, ha Heinrich hibázik, és helytelenül ejti ki a szavakat. Az óra után néhány mondatot váltanak, vagy még valószínűbb, hogy veszekedni fognak. S mindketten elrejtik igazi gondolataikat, mert hát beszélgetéseik inkább valami párbajra emlékeztetnek, ők pedig ketten, tanítónő és tanítvány olyanok, mint két vívó, akik kardjukat keresztezve állnak egymással szemben, várják a csapásra alkalmas pillanatot.

Bár meg kell adni, hogy Monique az utóbbi időben nyájasabb lett, s olykor különös módon tekint rá. De éppen ez az, ami leginkább nyugtalanítja Heinrichet. Mert érzi, hogy — tetszik neki a leány. Sőt, nagyon tetszik. De van-e joga erre? Még akkor is, ha ez a leány meggyőződnék róla, hogy ő nem ellensége a népének, hanem igaz barátja, és együtt érez mindazokkal, akik Franciaország szabadságáért küzdenek — még akkor is, megengedhetné-e magának Heinrich azt az érzést,

hogy Monique-kal való kapcsolata az eddiginél szorosabbá, szerelemmé legyen? Feleségül nem veheti a leányt. Hát akkor mit várjon tőle? Rövid kalandot? Nem, ezt sohasem engedné meg magának! Ez a gyönyörű, kedves leányka megérdemli az igazi boldogságot! Ő pedig a szakadékba ránthatná magával...

No, és itt van Berthold, aki félreérthetetlenül számít reá, mint leányának eljövendő vőlegényére! Természetesen egyelőre nem ábrándíthatja ki felettesét. Ez azt jelentené, hogy alaposan elrontaná kölcsönös kapcsolatát Berthold vezérőrnaggyal, aki oly befolyásos személy Himmler törzsénél — márpedig ettől óvakodnia kell! Himmler főhadiszállásának egyik osztályfőnöke mögé húzódva biztonságban érezheti magát. Még itt is érzi ezt. Ewers tábornok szívélyességének igen egyszerű a magyarázata: a tábornok tudja, hogy Heinrich von Goldring a magas beosztású Gestapo-vezető fogadott fia. Tehát neki mindent meg kell tennie, hogy Bertholdot a Loréval kötendő házasság reményében ringassa.

Mekkorát kacagna Monique, ha elolvasná Lorénak egy levelét! Csupa kispolgári érzelgősség, át meg átszőve a magasrangú tiszt leányának gőgös ostobaságával! S lám, egy ilyen leány mindent megkap az élettől! A gyönyörű és okos Monique viszont kénytelen az étteremben felszolgálni a részeg német tiszteknek! Egy ilyen leány! Bár meg kell adni, olyan tekintélyt teremtett magának, hogy még félnek is tőle. Elég volna azonban egy óvatlan lépés, és megközelíthetetlenségének híre összeomlana. Akkor azután a tisztek szabadjára engednék beszédjüket is, meg a kezüket is.

Tehát senkinek sem szabad megsejtenie, hogy Heinrich nyelvleckét vesz Monique-tól. Ne is emlegessék együtt a kettejük nevét! Mert ha ővele történnék valami, a leányt feltétlenül elcipelnék a Gestapóra, és ez beláthatatlan következményekkel járna. Azt, hogy az ő dolgaihoz semmi köze sincs, talán bebizonyíthatná, de mi lenne a partizánokhoz fűződő kapcsolataival, ha ilyenek vannak? Márpedig az, hogy Monique kapcsolatban áll a partizánokkal, magától értetődik. Egy ilyen büszke és független leány nem állhat félre a harc útjából, amikor népének ellenségei ellen kell küzdeni. Heinrich érzi, hogy Monique valóban harcol. De hogyan győződhetnék meg róla? Kis tanítónője mindig óvatos, többet kérdez, mint amennyit beszél...

Pedig milyen jó lenne Monique útján felvenni az össze-

köttetést a paritzánmozgalom helybeli vezetőivel! Igen nagy segítséget nyújthatnának egymásnak.

Ebből viszont az következik, hogy továbbra is baráti kapcsolatot kell fenntartania a leánnyal. Nyugodtnak, higgadtnak, józannak kell lennie. Ami persze igen nehéz, ha az ember fiatal, és egy gyönyörű, kedves leány ül vele szemben, aki nagyon tetszik neki. Mégis — így jobb lesz mindkettőjüknek.

Minekutána ilyen elhatározásra jutott, Heinrich megkönnyebbülést érzett, és a lecke közben még sokkal nyugodtabb, higgadtabb volt, mint egyébként. Ez némi csodálkozásra késztette a leányt, sőt bántotta a hiúságát, tehát ő is hidegen, hivatalosan viselkedett, és a lecke, melyet titokban mindketten oly türelmetlenül vártak, unalmasan, érdektelenül folyt le.

Pontosan este nyolc óra volt, amikor a Temple-szálloda éttermének külön helyiségében megjelent vacsorára Ewers tábornok, Kunst ezredes, a hadosztály törzsparancsnoka, Lütz százados és Goldring.

Ewers, amikor meglátta a tálalást, az ínyencfalatokat és a bort, elismerően vállon veregette Heinrichet.

— Ön, báró, igazán különleges feladatok végrehajtására alkalmas tiszt. Még főnökének az ízlését is ki tudja puhatolni!

Madame Tarval aznap valóban felülmúlta önmagát. Egyik fogás követte a másikat, és mindegyikhez külön, hozzáillő bort szolgáltak fel. Kiderült, hogy Ewers, aki állandóan a májára panaszkodott, valójában vérbeli ínyenc és kitűnő borszakértő. Magasra értékelte Madame Tarval konyháját és borkészletét. Kunst és Lütz, akik egyébként sem panaszkodhattak étvágyukra, ezen a napon négy személy helyett ettekittak, annál is inkább, mert Heinrich egész idő alatt vigyázott rá, hogy kis és nagy pohár üresen ne maradjon.

Az étkezés végén Madame Tarval gyümölcsöt, konyakot és vékonyra szeletelt sajtot szolgált fel. A szivar már régóta az asztalon feküdt.

Az első pohárka konyak után a beszélgetés megélénkült. Végül még a hallgatag Kunst ezredesnek is megoldódott a nyelve. S mint mindig, most is ügyetlenül. Amit mondott, az sehogyan sem illett a társaság jó hangulatához.

Ezt kérdezte:

— Tudja-e, tábornok úr, hogy tegnap éjjel a mi hadosz-

tályunk szakaszán, Saint-Julien és Lanterno falvak között eltűnt a biztonsági szolgálat két tisztje: Wayssner százados és Reicher hadnagy? Eddig azért nem említettem, mert nem akartam elrontani a kedvét a vacsora előtt.

— Hogy-hogy eltűntek? — csodálkozott Ewers.

— Éjszaka indultak Lanterno faluból Saint-Julienbe, ahol Herr Miller várta őket. Indulásukról értesítést kapott, s minthogy a megjelölt időben nem érkeztek meg, nyugtalankodni kezdett, és felhívta Lanternót. Onnét megerősítették, hogy a két tiszt gépkocsival elindult, mégpedig már meglehetősen régen. Miller még izgatottabb lett, és elibük küldött néhány motorkerékpárost. A motorkerékpárosok azonban nem találkoztak a tisztekkel, még az autóikat sem látták. Tizenegyes számú támaszpontunkon riadót rendeltek el. Egy század katona indult a tisztek keresésére. De csak reggel találták meg, az országúttól nem messze, a felborult autót, amellyel Wayssner és Reicher elindult. A két tisztet mostanáig sem találták meg. A Biztonsági Szolgálat tovább keresi őket. Egy század katonát rendeltem ki a segítségükre.

— A fene egye meg! — szitkozódott Ewers tábornok. — Nemsokára ott tartunk, hogy ki sem tehetjük lábunkat az utcára! Több embert kell kirendelni a kutatásra! Találják meg a vétkeseket, minden áron! S ha megtalálták, olyan büntetést fogunk kiszabni rájuk, hogy többé senkinek sem jut majd eszébe német tiszteket megtámadni!

Kunst közlése elrontotta Goldring vendégeinek jókedvét. Ewers tábornok az órájára nézett, és felállt.

— Most már pihennem kell, uraim. — Előhúzta pénztárcáját, hogy kifizesse saját vacsoráját, Heinrich azonban visszatartotta.

— A számla már rendezve van.

— Ó! Még ez is! — mondta a tábornok, de elégedetten dugta vissza zsebébe a pénztárcáját.

— Akkor még egyszer köszönöm, báró. Minden rendkívül finom volt! Herr Kunst — fordult most a törzsparancsnokhoz —, nem gondoja ön, hogy Goldring báró már túlságosan régen viseli a hadnagyi rangjelzést, és arcához sokkal jobban illene a főhadnagyi sarzsi?

— Teljesen egyetértek önnel, tábornok úr! — helyeselt Ewers tábornoknak az ezredes.

— Akkor holnapra készítse elő a szükséges iratokat.

A tábornok most Heinrich felé fordult.

— És mikor indul az engedélyezett szabadságra?

— Mihelyt segítettem megtalálni az eltűnt tiszteket, akik, sajnos, talán már inkább halottaknak nevezhetők.

— Ezért megdicsérem! Nagyon megdicsérem! Bajtársunkat nem szabad cserbenhagyni, ha baj van: ez a tiszt kötelessége! A német tiszt kötelessége — hangsúlyozta Ewers tábornok.

*

A titokzatos módon eltűnt Gestapo-tisztek keresése már harmadnapja tartott. A kutatásban Heinrich is részt vett. A tábornok, mióta megtudta, mekkorát ugrott a ranglétrán Berthold, még az eddiginél is nagyobb figyelmet tanúsított különleges feladatokkal megbízott tisztje iránt, még barátságosabb volt hozzá, és utasítására Goldring egy vadonatúj Opel-Kapitän gépkocsit kapott személyes használatára.

Ez rendkívul megkönnyítette Heinrichnek a vállalt feladat teljesítését. Kurt társaságában, aki a tisztiszolga kötelességein kívül most még a gépkocsivezetői teendőket is ellátta, Heinrich az országútnak csaknem minden méterét átkutatta Lanterno és Saint-Julien falvak közt, de így sem talált semmi nyomot.

Miller sem dicsekedhetett sok sikerrel. Felettes parancsnoksága naponta érdeklődött a nyomozás eredménye iránt, és Miller minden alkalommal kénytelen volt ugyanazt ismételni: semmi újság!

Az ellenőrzési akció óta, amely a báró szempontjából oly sikeresen végződött, és olyan bajt okozott a provokátornak, Miller határtalan bizalommal viseltetett Goldring iránt. E bizalomra nemcsak az ellenőrzés során tanúsított magatartása adott okot, hanem még ennél is nagyobb mértékben az a hír, hogy Berthold vezérőrnagy Miller közvetlen főnöke lett. Egyéb sem kellett volna, minthogy Goldring akár a legcsekélyebb rosszalló célzást tegye Millerre valamelyik levelében, melyet gyámatyjához intézett, s Miller Franciaország helyett máris a keleti arcvonalon ébredt volna fel. Márpedig az ilyen lehetőség egyáltalán nem csábította ezt a régi Gestapo-ügynököt, noha minden alkalommal szívesen eldicsekedett hőstetteivel, és valahányszor lehetősége nyílt rá, mindig elmondta, hogyan vett részt az 1933. évi „Machtergreifung"-ban és hogyan szorította meg kezét maga Hitler.

Ezért történt, hogy a legutóbbi két nap során Miller ki

sem szállt Goldring gépkocsijából, és a legcsekélyebb alkalmat is megragadta, hogy értésére adja a hadnagynak, milyen sokra értékeli kitartását és képességeit.

Ezen a napon Miller és Goldring két óra után tértek vissza, amikor a többi tiszt már megebédelt. Felesleges lett volna tehát a kaszinóba menniük. De nem is nagyon bánták, hogy elmulasztották az ebédet, mert alig volt étvágyuk; az utazástól elcsigázódva, a hőségtől eltikkadva nem is kívántak egyebet, mint leülni a kávéház teraszán, hogy egy-egy pohár hideg almabort fogyasszanak.

Millert azonban ez a kellemes hideg ital sem hűtötte le, olyan forróságot érzett belülről. Most inkább, mint valaha, emlékeztetett egy kopóra, amely dühös és izgatott, mert nyomot tévesztett.

— Lehetséges-e, báró uram, hogy mi ketten semmi nyomot sem találunk? — mérgelődött Miller. — Ma még a telefonhoz is pirulva fogok menni. Nos, mit mondhatok?

— Két ember nem tűnhet el nyom nélkül. Tehát bármilyen apró nyomnak, de valamilyennek kell lennie, és mi biztosan meg is fogjuk találni! — nyugtatta meg Heinrich. — Csak egy kissé csökkenjen a hőség, addig kipihenjük magunkat, és újra indulunk. Talán ezúttal mellénk szegődik a szerencse.

— Reméljük!

Miller felállt, és elbúcsúzott útitársától, közölve, hogy később ismét találkozni fognak.

Heinrich ottmaradt az asztalnál, a kifeszített vászonredőny alatt, mert ott legalább egy kis szellő fújdogált.

Az utcán kevesen jártak, mert ebben az időben mindenki szívesebben húzódott az árnyékba. A nézelődő Heinrich, hirtelen észrevette Monique-ot. A leány az utca túlsó oldalán haladt, és izgatottan magyarázott valamit egy harminc év körüli hórihorgas, sovány francia fickónak. Ez az ember karonfogva vezette Monique-ot, és nyilván nagyon mulatságos dologról lehetett köztük szó, mert egész idő alatt furcsán húzogatta hosszú orrát, időről időre pedig nagyot kacagott, mélyen nézve a leány szemébe. Heinrichnek kellemetlen, féltékeny érzés hasított a szívébe.

Félrefordult, hogy ne kelljen látnia Monique-ot és vidám ismerősét, ekkor azonban egy idősebb francia férfinak reá irányuló tekintetével találkozott. Ez az ember a bejárattól a harmadik asztalnál ült. Homályos üvegre emlékeztető szemét

Heinrichre szegezte, és hunyorítás nélkül nézte, miközben erősen összeszorított szájának sarka meg-megrándult.

Most ennek a franciának az asztalához odalépett a pincérnő, s a vendég arra az időre, amíg kifizette borát, félrevonta Heinrichről tekintetét. Mindez azonban csak pillanatokig tartott, ezután a szempár újra reátapadt Heinrichre.

A bámész ember viselkedésétől és fintoraitól felébredt Heinrich kíváncsisága, és ő is kezdte figyelni amazt. A francia, amikor megállapította, hogy sikerült magára vonni a német tiszt figyelmét, gyorsan körülnézett, mintha meg akarna győződni róla, hogy nem lesik-e meg, majd borítékot húzott elő a zsebéből, letette az asztalra, és rákoppintott, mintegy értésére adva Heinrichnek, hogy a boríték neki szól. Azután még egyszer körülnézett, és távozott.

Megint valami provokáció? — villant át Heinrich agyán.

A fogyasztásért járó pénzt kitette az asztalra, ő is felkelt, és lassan elsétált a mellett az asztal mellett, amelynél az imént még az a francia ült. Észrevétlenül felemelte a borítékot és zubbonyába rejtette.

Fáradtsága abban a pillanatban eltűnt. Megint azt a feszültséget érezte, amely agyát gyors működésre és a legtökéletesebb pontosságra kényszerítette.

Két perccel utóbb már fönt volt a szobájában. Kurtot, aki előszobájában ült, és levelet írt, utasította, hogy senki se zavarja, majd szorosan behúzta ajtaját, és elővette a borítékot. A boríték teljesen tiszta volt, minden címzés hiányzott róla. Heinrich megfordította, majd óvatosan felhasította a szélét. Kicsiny, négyrét hajtott papírdarab hullott a földre. A hadnagy elolvasta, s tartalmától rendkívül izgatott lett.

A levél rossz németséggel, de tiszta, szinte kalligrafikus írással íródott. Az ismeretlen levelező ezt írta:

„Francia vagyok, de őszintén, tiszta szívből az önök híve, s ezért kötelességemnek tartom, hogy segítsek önöknek egy ügyben. Még nem tudom, kinek fogom átadni ezt a levelet, ezért határozott címzés nélkül írom. Egyenesen a törzshöz nem mehetek. Az itteni lakosság már úgyis gyanakszik rám, hogy rokonszenvezek önökkel, s ha megtudnák, hogy segítek önöknek, akkor a maquisard-ok megölnének. Azért írom ezt a levelet, hogy alkalomadtán egy német tiszt kezébe juttassam. Ő majd eljuttatja oda, ahova kell.

Tudom, hogy önök már néhány napja két tisztet keresnek. Nem találták meg őket, és nem is fogják, ha én nem segítek önöknek. Mindkét tisztet meggyilkolták. Holttestüket elásták egy magányos tölgyfánál, amely keletre áll attól a helytől, ahol a gépkocsit megtalálták. A tisztek meggyilkolását négy maquisard hajtotta végre. Kettőjüket ismerem, az egyiknek neve Georges Marot, a másiké Pierre Gortram, mindketten Pont-Mafre faluban laknak. A másik kettőnek nem tudom a nevét, de bármikor felismerném őket. Azt gondolom azonban, hogy ha a fentnevezetteket letartóztatják, akkor belőlük kivehetik, ki az a másik kettő, akinek nevét nem tudom. Mindig készen állok az önök szolgálatára, ha szükségük van reám. De sose hívassanak magukhoz, mert ez a halálomat jelentené. Találjanak ki valami más módot, például tartóztassanak le, s azután ha beszéltünk egymással, engedjenek szabadon. Még egyéb értesüléseim is vannak, amelyek kétségkívül érdekelni fogják önöket. Remélem, hogy szolgálataimért méltó jutalomban fogok részesülni. Címem: Levecq, Poterne község."

Keltezés nem volt a levélen.

Heinrich elgondolkozott.

Mi ez? A Gestapo egy önkéntes ügynökének a levele, vagy pedig provokáció? Ha provokáció, akkor még ügyetlenebb, mint az, ami Chamberyben történt! De miért kellett ezt a levelet éppen ott a kávéházban eljuttatni őhozzá, ahol mindig akadhatnak nemkívánatos tanúk? Talán bizony az előző ellenőrzés alkalmával nem bizonyította be teljes megbízhatóságát? Nem, ez a levél inkább közönséges feljelentésre emlékeztet. Ez esetben viszont a csirkefogó miért nem akkor tette le az asztalra a levelet, amikor kettesben ültek Millerrel? Hiszen akkor biztosabb lehetett volna, hogy levele eljut a német parancsnoksághoz.

No és ha mégis provokáció? Tegyük fel, hogy ő elrejti ezt a levelet... Akkor megvádolhatják azzal, hogy szándékosan tette, megint elölről kezdik az ellenőrzést, tovább szimatolnak, és talán végül megtudják, ki rejtőzik Goldring báró neve alatt... Nem, ezt nem kockáztathatja meg! Valamilyen megoldást kell találnia. De mitől? Adja át talán a levelet Ewers tábornoknak, akitől az kétségkívül Millerhez fog jutni... Ez pedig annyit jelent, hogy legalább két francia hazafit halálra ítélt. Vagy értesítse a partizánokat? De hogyan?

Nem, nem, más úton kell próbálkoznia. A levelet át kell adnia Ewersnek, csak éppen...

— Kurt! — kiáltotta tisztiszolgájának. — Azonnal hívd ide Mademoiselle Monique-ot, és mondd meg neki, hogy van egy szabad órám. Ha itt lesz, te menj el a törzshöz, és kérdezd meg az ügyeletest, nincs-e levelem. Onnét telefonálj nekem. Megértetted?

— Igenis! Meglesz!

Kurt távozott.

Heinrich még egyszer végigolvasta a levelet, majd gondosan összehajtotta úgy, hogy ez a mondat: „A tisztek meggyilkolását négy maquisard hajtotta végre" a félbehajtott papír felső részén legyen, és bárki könnyen elolvashassa. Most már csak ki kellett tennie az asztalra az összehajtott papírdarabot az elé a szék elé, amelyre Monique rendszerint ülni szokott.

— Hú, de telefüstölte a szobát! — mondta rosszallóan fintorogva Monique, amint belépett a szobába.

— Kegyed tehát megveti a dohányosokat?

— Csak azokat, akik nem ismernek mértéket.

Monique az ablakhoz lépett, és sarkig tárta.

— Ő talán mértékletes?

— Ki az az ő?

— Hát az az ember, akivel ma együtt láttam az utcán. Az a sovány, magas legény, aki a jelek szerint rendkívül jókedvű.

— Úúúgy? Tehát látott engem azzal a... — itt Monique ajkába harapott, és elhallgatott.

— Nem meri megmondani a nevét?

— Ez a név semmit sem mondana önnek. És egyáltalán nem „ő", csak egy régi jó ismerősöm...

— Engem be fog mutatni valamikor az ismerőseinek?

És Heinrich e szavaknál különösen fürkésző tekintetet vetett a leányra.

— Ha majd megérdemli! — válaszolta nyomatékkal Monique.

— Nos, akkor még ma keresni fogom az alkalmat! — mondta ugyancsak minden szót külön hangsúlyozva Heinrich. — Megegyeztünk?

— Meg! Most pedig vegyük elő a szótárt.

Monique leült a székre, Heinrich hátrament a szobába, mintegy a cigarettájáért, amely ágya mellett a hálószekré-

nyén feküdt, de közben félszemmel a leányt figyelte. Abból, ahogyan teste hirtelen megfeszült, majd néhány pillanatig mozdulatlanul ült, előrenyújtott fejjel, Heinrich tudta, hogy elolvasta a levél mondatát.

Milyen sokáig nem telefonál ez a Kurt! — gondolta Heinrich, de éppen ebben a pillanatban megszólalt a telefon. Monique megrezzent. Heinrich felvette a kagylót.

— Halló... igen! Rögtön ott leszek!

Letette a kagylót, és Monique-hoz fordult:

— Mademoiselle, a bocsánatát kell kérnem. Öt percre át kell mennem a törzshöz. Megvár engem? Igen?

— Rendben van, de ne késsen — egyezett bele készségesen Monique.

Heinrich távoztában még látta, hogy a leány arca sápadt és izgatott.

Heinrich és Kurt együtt tértek vissza, mégpedig nem öt, hanem tíz perc múlva. Monique nem volt a szobában. A szótáron rövid írásbeli üzenet feküdt:

„Öt perc elmúlt, tehát elmegyek. Csúnya dolog egy leányt ilyen sokáig váratni. Különösen, ha vidám barátai várják valahol. Egyszer talán bemutatom nekik."

Heinrich apró darabkákra tépte Monique üzenetét.

— Kurt, eredj a háziasszonyhoz, kérj tőle egy forró vasalót, a kisasszonynak pedig mondd meg, hogy már itthon vagyok.

Kurt néhány perccel később tért vissza. Hozta a vasalót, de Monique-ot nem találta. Madame Tarval azt mondta, hogy leánya kerékpározni ment, mert az erős dohányfüsttől megfájdult a feje.

Hogy Monique végigolvasta a levelet, ez kétségtelen volt. A papírdarab másként volt összehajtva, mint ahogyan Heinrich otthagyta, és nem is ott feküdt, ahol előbb.

És az üzenet is milyen sokat mondott! Milyen eszesen fogalmazta meg Monique! Semmi sem volt benne, amibe valaki belekapaszkodhatott volna, ugyanakkor viszont minden szónak megvolt a maga súlyos jelentősége: a barát megérti, az ellenség nem fog gyanút... s még alá sem írta a kis összeesküvő!

„Kerékpározni ment, mert megfájdult a feje" — mondta az édesanyja.

Most már biztos, hogy a maquisard-okat idejében értesítik. Tehát nyugodtan átadhatja a levelet Ewers tábornoknak.

A vasalóval simítani kezdte az összehajtott papírdarabot.

— Ezt talán én is megtehetném, hadnagy úr! — mondta szinte sértődötten Kurt, aki éppen belépett a szobába, hogy a szekrénybe akassza gazdájának az út után levetett, s már tisztára kefélt zubbonyát.

— Vannak dolgok, amelyeket sohasem szabad másra bízni, Kurt!

— Énrám mindent rámbízhat, hadnagy úr, amit csak akar! Mert senki sincs, aki hálásabb volna a hadnagy úrnak, mint én! Talán csak az édesanyám...

— Miért jut eszedbe az anyád, Kurt?

— Mert levelet kaptam tőle... hallgassa csak meg, hadnagy úr!

Kurt előhúzta zsebéből a levelet, és izgalmában kissé akadozva olvasta:

„Minden este imádkozom a hadnagyodért, fiacskám, mert megmentett téged a biztos haláltól! És veled együtt engem is. Mert ki maradt volna nekem nélküled? Szolgáld őt híven, ezt, mint anyád parancsolom neked. Mert jótettért jóval kell fizetni. Különben az Úristen megbüntet téged is és engem is, drága fiacskám..."

— Igazlelkű anyád van, Kurt, és nagyon szeret téged... Add át neki őszinte üdvözletemet, és írd meg, hogy jól hajtod végre a parancsát.

— Ó, már meg is írtam neki hogy tűzbe mennék önért. És igazán meg is tenném, habozás nélkül!

— Tűzbe sohasem kell ugornod az én parancsomra, de az lehetséges, hogy valamikor talán olyan megbízásomat kell végrehajtanod, amelyről csak mi ketten fogunk tudni...

— Tessék, akár mindjárt!

— Most nincs szükség ilyesmire. És lehetséges, hogy nem is lesz. De add ide a zubbonyomat.

Heinrich átöltözött, hogy a tábornokhoz induljon, és átadja neki a Julien Levecq-től kapott levelet. Ekkor azonban az órára pillantott, és visszaülve székébe, egy könyvet vett elő.

„Még csak húsz perc múlt el. Ez kevés. Várni kell, amíg Monique visszatér."

*

Miller a hetedik mennyországban érezte magát a boldogságtól. Hogyisne! Hiszen legkésőbb holnap reggel jelentést küldhet főnökének, hogy a meggyilkolt tisztek holttestét megtalálták, a gyilkosokat pedig megbüntették! Büntetést olyant eszel ki, hogy az egész vidék arról fog beszélni! A jelentésben külön kiemeli majd Goldring hadnagy buzgalmát. S ezt oly módon kell tennie, mintha ő, Miller nem ismerné a báró életrajzának részleteit és Berthold vezérőrnagyhoz fűződő kapcsolatát. Így jobban fest majd a dolog. Főnöke meg fogja dicsérni Millert, hogy milyen tárgyilagosan ítéli meg a tehetséges fiatal tiszteket. Sőt ezt kellő alkalommal a főnök meg is írja, vagy megmondja Goldringnak, ami csak erősítheti Miller és a hadnagy barátságát.

Ezt a barátságot Miller úgy tekintette, mint a dicsőséghez és a biztos karrierhez vezető utat. Bizony, ez az út nem olyan sima, hogy az ember önmagától eljuthatna rajta kitűzött céljáig. Kétségtelen, hogy Millernek vannak érdemei: valamikor részt vett a „Machtergreifung"-ban! Ez azonban lassan-lassan feledésbe merül. Már régen meg kellett volna kapnia az előléptetést. És munkát is különbet érdemelne már. A hadosztálynál jelentős tevékenységet folytat, ez vitathatatlan, de még jobb volna Párizsba vagy környékére kerülni, legalábbis nem kuksolni sokáig egy ilyen apró zúgban, mint Saint-Rhémy.

Miller elképzelte, milyen hatással lesz főnökére ez a jelentés. Lelki szemeivel már látta, hogyan fogja megírni: nagyon szűkszavúan, de úgy, hogy kitűnjék belőle, milyen óriási nehézségeket kellett leküzdenie a nyomozás során. Végül meg kell kérdeznie, mi történjék a gonosztevők családjával. Persze, ő maga, Miller is jól tudja, hogyan bánjék el velük! Most azonban, hogy az ügyet lezárta, naivnak tettetheti magát, és megkérdezheti felettesét, hadd érezze magát az is részesnek a maquisard-ok elleni hadműveletben, és hadd említse meg abban a jelentésben, amely egyenesen Himmler kezébe fog kerülni. Hát bizony, Millerhez kegyes a szerencse, hogy ideküldte a hadosztálytörzshöz ezt a fiatal és ügyes bárót! És rendkívül okos volt az is, hogy Goldringot eltá-

volították a további nyomozástól, csak annak a Levecq-nek a színlelt letartóztatását bízták reá!

Miller még kezét is dörzsölte elégedettségében, amikor arra gondolt, milyen ravaszul és diplomatikusan viselkedett az Ewers tábornoknál tartott tanácskozáson. Például ezzel a kijelentésével:

„Nem engedhetem meg, hogy Goldring hadnagy az életét kockáztassa, és részt vegyen olyan gonosztevők letartóztatásában, akik nyilván elkeseredett ellenállást fognak tanúsítani! Bízzák rá inkább ennek a Julien Levecq-nek a letartóztatását. Ez a színlelt letartóztatás veszélytelen, ezenkívül a hadnagy ismeri annak az embernek az arcát, ami megkönnyíti a feladatát, és kizárja a balfogás lehetőségét. A pontmafre-i akciót magamra vállalom!"

Nem volt-e ez okos és ravasz kijelentés? Ewers tábornok is támogatta, meg a törzs parancsnoka is. Így hát a két maquisard letartóztatásának egész dicsősége Milleré lesz. Goldring pedig távol marad.

Az igazat megvallva, már ideje volna, hogy a hadnagy visszatérjen. Tíz óra van, és már hétkor távozott. Mindössze hatvan kilométer... Igen, már régen itt kellene lennie! Csak nem?... Miller szinte kővé meredt, amikor arra gondolt, hogy Goldringgal is, mint azzal a másik két tiszttel, valami szerencsétlenség történhetett. Akkor aztán agyő karrier, agyő Franciaország! Berthold vezérőrnagy sohasem bocsátaná ezt meg neki. Menten Oroszországba kerülne. Ha ugyan nem még rosszabb helyre... — Miller felpattant ülő helyéből, és teljes erejéből megnyomta a csengő gombját.

— Azonnal motorkerékpáros osztag induljon Goldring hadnagy elé! — kiáltotta segédtisztjének, aki beszaladt a szobába.

A motorkerékpárosok azonban még csak be sem gyújtották motorjukat, amikor a biztonsági szolgálat épületéhez megérkezett Goldring Opel-Kapitän kocsija. Miller visszaugrott az ablaktól, gyorsan az asztalhoz ült, és a küszöbön álló akció térképe fölé hajolt. „Csak lássa, hogy én sem töltöm hiába az időmet."

Nem is felelt rögtön, amikor ajtaján kopogtattak.

Csak a megismételt kopogtatásra kiáltotta:

— Tessék!

Amikor Goldring megjelent az ajtóban, Miller lassan, mint aki határtalanul elfáradt, felállt, keskeny ajka mo-

solyra húzódott. S igyekezett minél barátságosabban mosolyogni.

— Üdvözlöm a szerencsés visszatérés alkalmából, báró!

— Nem volt egészen szerencsés! — mondta szárazon Goldring, és egy papírdarabot nyújtott Miller felé.

— Mi ez? — kérdezte ijedten Miller, bár már az első pillantásra tudta, miről van szó: nem első ízben tartott kezében ilyen papírdarabot, és jól tudta, mi áll rajta. Hány hasonlót olvasott már a biztonsági szolgálat főnöke!

— „Halál a francia nép árulójára!" Nemde ez áll rajta? — kérdezte fáradtan Goldring, és leült a székre.

— Tehát Julien Levecq...

— Két golyót kapott a mellébe, egy órával az érkezésünk előtt.

— A gyilkost elfogták?

— Senki még csak nem is látta.

— Nyilván figyelték ezt a Levecq-et! — mondta Miller, letörülve homlokáról a hideg verejtéket.

— Igen! Ha jól emlékszem, a levélben is célzott rá, hogy a helybeli lakosság nem nagy rokonszenvvel viseltetik irányában. Olyasvalamit írt, hogy gyanakodnak rá — mondta hanyagul Heinrich. — Bizonyára minden lépését figyelték.

— De hiszen akkor az egész tervünk dugába dőlhet! Azok, akik kiszimatolták a feljelentést, értesíthették a maquisard-okat is! — nyögte halálsápadtan Miller.

— Bizony, én az ön helyében egy percet sem várnék tovább — tanácsolta Goldring.

— Igaza van! Igaza van! — mondta izgatottan Miller, az ajtóhoz futott, és kikiabált a segédtisztjének:

— Riadót! Azonnal riadót!

Öt perc sem telt bele, és egy SS-osztag Miller vezetésével máris elhagyta teherkocsin a várost. Egyenesen Pont-Mafre felé robogtak...

Reggel volt, mire Miller visszatért. Szánalmas látványt nyújtott. Akciójának egyetlen eredménye az volt, hogy kiásták a két tiszt holttestét. Ez a zsákmány az első gépkocsiban feküdt. Levecq igazat írt: a tisztek holttestét valóban a magányos tölgyfa alatt találták meg. A helyet, ahol eltemették őket, a partizánok gondosan álcázták. Ami viszont a Levecq levelében említett két maquisard-t illette, akik részt vettek a német tisztek megölésében, a faluban egyiküket sem sikerült elfogni. Nyomtalanul eltűntek, de nemcsak ők, ha-

nem a családtagjaik, sőt közeli rokonaik is. Az előző nap estéjén még mind ott voltak, sokan látták is őket, éjszaka azonban kámforrá váltak...

Amikor Lütz elmesélte Goldringnak Miller kudarcát, Heinrich részvevően sóhajtott, de arca rögtön felderült:

— No, most legalább szabadságra mehetek!

— Még nem. A tábornok azt kéri, hogy várjon még egy-két napig — ábrándította ki szavaival Lütz.

— Miért? Nem tudja?

— Nem tudom. Talán ő maga fogja megmondani — tért ki az egyenes válasz elöl Lütz.

A tábornok azonban semmit sem mondott, és Heinrich semmit sem kérdezett.

Már két nap telt el Miller dugába dőlt akciója óta, s a szabadságolás kérdésében még mindig nem történt döntés. Harmadnap ebéd előtt Heinrich egy kissé futtatni akarta kocsiját az országúton. Aznapra nem kapott ugyan megbízást, de mégis jónak tartotta, hogy szándékát közölje a tábornok segédtisztjével.

— Rajta, csak menjen! — szólt Lütz. — De nehogy elkéssen az ebédről, mert a tábornok külön a lelkemre kötötte, hogy ön pontosan legyen ott a kaszinóban.

— Akkor helyesebb, ha elhalasztom az utamat, a tábornok talán valami megbízást ad számomra az ebédnél. Ön nem tudja, miről van szó?

Lütz vállat vont.

— Ide figyeljen, százados, nem gondolja, hogy ön az utóbbi napokban egyáltalán nem viselkedik velem bajtársiasan?

Lütz ránézett barátjára, és elmosolyodott.

— Miért nem vagyok én bajtársias?

— Először is azért, mert állandóan kitér az egyenes válasz elől. Tudja, hogy a tábornok miért késlelteti a szabadságomat, mégsem mondja meg nekem! Bizonyára azt is tudja, miért kell ma feltétlenül ott lennem a kaszinóban. És mégis hallgat! Aztán ez a titokzatos mosoly... Ahelyett hogy felelne, a vállát vonogatja...

— Drága báróm, mindez egy kellemes meglepetés érdekében történik! Higgye el, ha kellemetlenségről volna szó, feltétlenül figyelmeztetném!

— Nos, ha így van, akkor visszavonom, amit mondtam.

A kellemes meglepetés, amelyre Lütz célzott, Heinrich-

nek már az ebéd kezdeténél tudomására jutott, amikor minden tiszt egybegyűlt. Ewers tábornok üdvözölte a megjelenteket, és ünnepélyesen bejelentette, hogy a felsőbb parancsnokság másodosztályú vaskereszttel tüntette ki Goldring hadnagyot, és ugyanekkor főhadnaggyá léptette elő.

Heinrichnek sok kezet kellett megszorongatnia, mert mindnyájan hozzája özönlöttek, hogy kifejezzék szerencsekívánataikat. Ezenkívül sok átlátszó célzás is elhangzott, hogy két ilyen fontos eseményt baráti körben illene megünnepelni.

Heinrich, a tábornok engedélyével, bort hozatott, s az ebédből valóságos ünnepi lakoma lett. Ekkora italfogyasztást a fiatal főhadnagy még sohasem látott életében. Ivott ott mindenki — öreg és fiatal —, s a tisztek csakhamar megfeledkeztek nemcsak a rangsorról, de még a tábornok jelenlétéről is. Heinrichnek másodszor, harmadszor, sőt negyedszer is borért és konyakért kellett küldenie. A tisztek egy része kidőlt. Maga Ewers tábornok is igen bizonytalanul állt már a lábán. Annyi önuralma azonban maradt, hogy megértse: azonnal távoznia kell, különben a tekintélye szenved csorbát.

Miután Ewers a törzsparancsnokkal és néhány idősebb tiszttel eltávozott, az italozás igazi dorbézolássá fajult. Csak Heinrich, és bizonyos mértékig Lütz volt az, aki nem vesztette el józanságát.

A tisztek vad üvöltéssel fogadták a visszatérő Kronberg hadnagyot, aki a tábornok és közvetlen környezete távozása után rejtélyes módon szintén eltűnt.

— Herrschaften! Herrschaften! — harsogta Kronberg, és rögtön az asztalra ugrott. — Mélyen tisztelt főhadnagyunk, Goldring báró üdvözlésére megjelentek a hölgyek!

— Ablakokat befüggönyözni! — kiáltotta valaki.

A legkevésbé részegek az ablakokhoz tántorogtak, többen pedig, akik még a lábukon álltak, az úgynevezett hölgyek fogadására siettek. Ezek merev mosollyal és riadt szemmel léptek a szobába: visszataszító, szánalmas és egyúttal nevetséges figurák voltak, mélyen dekoltált, cifra ruháikban, melyek szégyentelenül mutogatták bájaikat.

Heinrich megrázkódott az undortól, a megvetéstől és a dühtől. Hátrahúzódott a helyiség belsejébe. Lütz melléje szegődött.

— Az istenek mulatozása! — mutatott fejével azokra a tisztekre, akik befelé vonszolták a hölgyeket, majd hozzá-

tette: — Nem gondolja, báró, hogy nincs undorítóbb, mint az olyan ember, aki szabadjára engedi állati ösztöneit, és elveszti önuralmát?

— Ezért ivott ön olyan keveset?

— Nem szeretek nagy társaságban inni. De amint láttam, ön is éppen csak hogy megnedvesítette a száját.

— Nagyon megfájdult a fejem.

— Az enyém is.

— Akkor talán tűnjünk el észrevétlenül — javasolta Heinrich.

— Nagyon szívesen — felelte Lütz.

Goldring még megkereste a kaszinó gondnokát, megkérte, hogy az egész italszámlát küldje el neki, majd Lützzel együtt távozott a hátsó kijáraton.

A dorbézolás tovább tartott.

Monique másnap reggel ingerlékenyen és rosszkedvűen járt-kelt a házban. Amikor anyja megkérdezte, hogy mi baja, még csak nem is válaszolt. Nem volt különösebben barátságos azzal a néhány francia törzsvendéggel sem, akik be-betértek Madame Tarvalhoz egy-két pohárka jó borra a község egyházi ünnepének alkalmából. A franciák általában kerülték esténként az éttermet, mert olyankor német tisztek tartózkodtak ott. Inkább napközben vagy reggel jöttek be.

Aznap azonban nem volt szerencséjük, pedig még nagyon korai volt az idő. Ahhoz sem jutottak hozzá, hogy egy pohár bort megigyanak, amikor a szálloda előtt megállt egy teherautó, és hat halálfejes rangjelzésű német katona lépett be az étterembe. A franciák, amikor megpillantották a nemkívánatos vendégeket, akik még hozzá SS-legények voltak, menten abbahagyták az általános élénk beszélgetést. A szót halkra fogva, csupán legközelebbi szomszédjaikkal beszélgettek, és igyekeztek egy pillantást se vetni abba az irányba, ahol a német katonák megtelepedtek.

Az SS-legények útközben bizonyára már többször is hörpintettek egy-egy pohárral, mert különösen fesztelenül viselkedtek: sértő megjegyzéseket tettek a jelenlevőkre, illetlen élceket faragtak Madame Tarvalról, és nem is ettek, csak vedelték a törkölypálinkát.

Fél óra múlva már teljesen részegek voltak, és végleg megfeledkeztek a mértektartásról.

— Hé! Még egy palackot abból a törkölyből! — kurjantotta egy tagbaszakadt, rőthajú katona, és nagyot csapott öklével az asztalra.

— Adj nekik még egy palackkal, és azonnal menj fel a szobádba, hogy ne lássanak itt tovább — utasította lányát Madame Tarval, aki a saláta készítésével volt elfoglalva.

Monique az asztalra tette a megrendelt palackot, és már indult is, amikor az előbbi vörös hajú SS-legény elkapta a karját, és erővel a térdére ültette a leányt.

— Engedjen el! — sikoltotta Monique, és szabadulni igyekezett.

Az SS-legény azonban nagyot röhögött, és erős karjával átkarolta a leány derekát.

Társai is röhögtek.

— Engedjen el, ha mondom! — kiáltotta már teljesen magán kívül Monique.

Ezt az elkeseredett kiáltást hallotta meg Heinrich, aki Lützzel és Millerrel együtt éppen abban a pillanatban lépett be a szálló előcsarnokába.

Heinrich rögtön az étterem felé rohant. Egyetlen pillantás elég volt, hogy megértse, miről van szó. Megszokott, jól beidegzett mozdulattal keményen megragadta a vörös hajú SS-legény karját csukló felett, másik kezével pedig hátranyomta az elkapott kéz ujjait. A vörös hajú felordított kínjában, és talpraugrott, majd hirtelen hátralépett. De már későn volt, Heinrich, jobbját kissé behajlítva, állon ütötte. Az SS-legény földre zuhant, és magával rántotta az asztalt is.

Társai Heinrichre akartak ugrani, ebben a pillanatban azonban pisztolycső villant meg előttük.

— Vissza! — kiáltott rájuk vadul Heinrich.

Háta mögött, ugyancsak lövésre készen tartott pisztollyal, lépett be a helyiségbe Lütz meg Miller.

A három fegyveres tiszt, s köztük egy Gestapo-tiszt láttán az SS-legények szinte egymást letaposva rohantak a kijárat felé, vitték leütött társukat is.

— Százados úr! — szólt Heinrich Lützhöz olyan nyugodtan, mintha mi sem történt volna —, ön tudja, melyik az én szobám. Legyen szíves, menjen fel Miller úrral együtt, én itt még rendelek valamit.

Lütz és Miller még meggyőződtek róla, hogy a részeg

katonák gépkocsija valóban elrobog, majd felmentek Heinrich szobájába. Monique a saját szobája felé futott, szempilláin még ott remegtek a sérelem okozta könnyek. Amikor Heinrich mellett elsietett, futtában gyors köszönetet rebegett neki, majd eltűnt az ajtóban.

Heinrich a büféasztalhoz lépett.

— Kérem, küldessen a szobámba egy üveg konyakot — kérte Madame Tarvalt, majd kiszámolva a pénzt, még ennyit mondott — ezt pedig az iménti vadállatok fogyasztásáért, hiszen nem fizettek önnek.

Madame Tarval legyintett.

— Ugyan, kérem! Én úgyis sokkal tartozom önnek! Ez a szeles leány képes lett volna olyat művelni, hogy ő is meg én is az életünkkel fizettünk volna érte!

Heinrich azonban nem hallgatta végig Madame Tarval tiltakozását, hanem áthajolt az asztalon, és maga dobta a pénztárfiókba a pénzt.

— De hiszen elkergettem a vendégeit...

Amikor már a kijárat felé indult, odalépett hozzája egy francia vendég.

— Tiszt uram, engedje meg, hogy koccintsak önnel az emberi nemeslelkűségre! — mondta meghajolva Heinrich előtt.

Minden jelenlevő felállt, és poharát emelte.

Heinrich visszalépett a büféasztalhoz, Madame Tarval kezéből átvett egy borral megtöltött poharat, koccintott a franciával, és meghajolt a többiek felé.

Valamennyien ittak.

Heinrich távozott...

Húsz perccel a vonat indulása előtt, amikor Kurt már levitte a gépkocsiba a poggyászt, Heinrich bement az étterembe, hogy búcsút vegyen a tulajdonosnőtől és Monique-től.

— Egy heti szabadságra utazom, szeretnék elbúcsúzni öntől és a Mademoisselle-től.

— Ó, ez rendkívül kedves öntől. Monsieur le baron. Térjen vissza minél előbb. Várni fogjuk önt. Mindjárt hívom Monique-ot.

Madame Tarval miután elbúcsúzott Heinrichtől, elindult, hogy megkeresse a leányát. Heinrich leült az asztalhoz. Eltelt egy perc, majd még egy, és Monique még mindig nem jött.

Végre, amikor Heinrich már nem is remélte, hogy találkozni fog vele elutazása előtt, a leány megjelent.

— Látni kívánt, Monsieur Goldring? — kérdezte szárazon.

— Miért ez a szertartásos hang? Mit vétettem kegyednek, hogy rám sem akar nézni?

A leány valóban lesütött szemmel állt előtte, sápadtan és komoran.

— Ó, ellenkezőleg, rendkívül hálás vagyok önnek a lovagiasságáért...

— Szabadságra utazom, és el akartam búcsúzni magától.

— Már elbúcsúzott azoktól a hölgyektől, akikkel olyan viharosan ünnepelték meg az ön új rangjelzését és vaskeresztjét?

Az erőltetetten szenvtelen hang, amellyel ezt kérdezte, elárulta sértődöttségét.

— Monique, drága kis tanítónőm! Hiszen én rá sem néztem azokra! Alighogy megjelentek, Lütz meg én hazasiettünk.

— Miért mentegetőzik előttem?

— Mert mintha szemrehányást tett volna...

— A tanítónőnek joga van szemrehányást tenni — mosolyodott el első ízben Monique.

— Akkor a tanítványnak is van joga mentegetőzni. És milyen utasítást ad nekem szabadságom idejére?

— Minek önnek az én utasításom? Hiszen örökbefogadó anyjához utazik és... a húgához. Ők bizonyára vigyázni fognak önre.

— Miért akadt meg az előtt a szó előtt, hogy a „húgomhoz"?

— Mert képtelen vagyok megérteni, hogyan nevezhet húgának egy leányt, akit egyáltalán nem ismer. Hiszen ön mondta, hogy egészen kisfiú volt, amikor találkoztak. Ezenkívül testvérnek nem szoktak ilyen drága ajándékokat vinni...

— Tehát nem ad semmiféle utasítást vagy tanácsot?

— Viselkedjék rendesen, és... jöjjön vissza minél előbb!

— Mindkét utasítását örömmel fogadom, mert...

Heinrich azonban csak erősen megszorította a leány kezét, és gyorsan távozott.

„Talán csak nem szerelmes belém?" — gondolta Heinrich, mialatt a pályaudvar felé robogott.

Örült és ugyanakkor szomorú is volt.

Goldring müncheni megérkezéséről késő este adott hírt a távirat a Berlinben tartózkodó Wilhelm Bertholdnak, amikor az már éppen el akarta hagyni a főhadiszállást, hogy egésznapos munkája után pihenni térjen. Régóta várta ezt a sürgönyt, meg is tett mindent, hogy siettesse Heinrich müncheni látogatását, most azonban az értesítés éppen a legrosszabb időben érkezett. Most semmiképpen nem tud hazautazni! És vajon Else meg Lore képes lesz-e mindent úgy intézni, ahogyan kell?

A távirattal kezében, belesüppedt az íróasztalnál álló öblös karosszékbe, és gondolataiba mélyedt. Mennyi terv, mennyi ábránd, mennyi reménység élt benne Heinrich müncheni utazásával kapcsolatban, és most — tessék! Ilyenkor érkezik oda a fiú, amikor ő egyetlen egy nap szabadságot sem kérhet... Ez különösen kellemetlen! Hogy Goldringot be akarja mutatni családjának, erről már többször írt feleségének, és megbeszélték, hogy ő is feltétlenül jelen lesz. Most pedig táviratoznia kell, hogy ne várják... Valóban semmi mást nem tud kigondolni? Valóban minden tervének füstbe kell mennie csak azért, mert a főhadiszálláson jelenleg több a munka, mint különben? Elvégre, amióta csak eszét tudja, egyetlen egyszer sem helyezte háttérbe a szolgálati érdeket a családi érdekkel szemben...

Már huszonnyolc esztendeje, hogy a felderítő szolgálatnál dolgozik. Igazán már huszonnyolc esztendeje? Pedig emlékezete még mindig pontosan őrzi annak a napnak a legapróbb részleteit, amikor mint fiatal tiszt Bécsbe utazott, hogy az osztrák-magyar hadsereg törzsénél működjék, és rendszeresen tudósítsa akkori főnökét, Brandt alezredest a törzstisztek hangulatáról és magatartásáról.

Micsoda szívárványos remények éltek benne akkor, hogy ragyogó karriert fog csinálni, mennyire tele volt ifjonti romantikával!

Mert hát Wilhelm Berthold ízig-vérig felderítőtiszt: származásánál, képzettségénél és szakmájánál fogva. Hurkot vetni az emberekre, a hiszékenyekre és őszintékre, a fecsegőkre és nyíltlelkűekre, magas állásúakra és ismeretlenekre, de mindenesetre olyanokra, akik állásuknál fogva tudnak bizonyos titkos dolgokról — ez a fajta vadászat a Berthold-családban olyan nélkülözhetetlen és megtisztelő hivatásnak számított.

mint másoknál az orvosi, papi, vagy a bányamérnöki foglalkozás. S amikor a fiatal Willy Bécsbe utazott, édesanyjával együtt először is templomba ment, hogy forrón imádkozzék az Úristenhez, támogatását és segítségét kérje fontos élethivatásához: a hírszerzéshez — amelynek sikere a tökfilkók számának nagyságától függ.

Kezdetben a fiatal Bertholdnak nem volt oka, hogy panaszkodjék a sorsra, az kegyes volt hozzá, és ez a kegy Brandt sűrű dicséreteiben nyilvánult meg. 1916-ban azonban Willy Berthold, aki akkor már százados volt, megbocsáthatatlan hibát követett el: az osztrák-magyar vezérkar egyik magasrangú tisztjében nem ismerte fel a hivatásos német hírszerzőt, és egyik jelentésében rendkívül elítélően ecsetelte az illető ténykedését.

Ezután Berthold csillaga hosszú időre elhalványult. El nem bocsátották ugyan, de nem is vették észre, és ezentúl csak olyan feladatokat bíztak reá, amelyekkel egy zöldfülű kezdő detektív is megbirkózhatott. Berthold némán tűrte a megaláztatást egészen 1918-ig, s ekkor, úgy látszott, hogy megint rámosolyog a szerencse. Ebben az időben a titkos szolgálat azt a feladatot kapta, hogy rövid idő alatt különböző szakmákhoz értő hírszerző kémek egész seregét kutassa fel, mert a megszállt Ukrajnába kellett küldeni őket. Bertholdra gyermekkori barátja és felderítőiskolai évfolyamtársa, Siegfried von Goldring hívta fel a figyelmet, akinek a bárói cím nemcsak a magasállású vezetők hivatali szobájába, hanem feleségük budoárjába is megnyitotta az utat.

Goldring és Berthold együtt utaztak Ukrajnába, bár feladatuk eltért egymástól: Siegfriednek kellett kioktatni az odaküldött embereket, és beszervezni a helybeli hírszerzőket, Wilhelmnek viszont az volt a feladata, hogy Dél-Ukrajna gazdasági lehetőségeire vonatkozó értesüléseket gyűjtsön.

Hogy egykori vétkét jóvátegye, Willy Berthold szünet nélkül, fáradtságot nem ismerve dolgozott. Áttanulmányozta a járási irattárakat, összeszedte a statisztikai adatokat, gondosan végigolvasta a földtani kutatásokról szóló jelentések porlepte köteteit. Amikor 1918 őszén a német hadsereg visszavonult a forrongó Ukrajnából, Bertholdnak is menekülnie kellett, de magával vitte, mint legfőbb értékeit, egyrészt a kozelscsarszki szűzanya ikonját, melyet még az utolsó percben sikerült elrabolnia a kolostorból, másrészt Dél-Ukrajna gazdasági lehetőségeire vonatkozó adatait. Az ikon drága-

kövei, mint utóbb kiderült, hamisak voltak, a jelentésébe pedig senki még csak bele sem nézett, mert maga Németország is az összeomlás szélén állt, és mindenkinek kisebb gondja is nagyobb volt holmi ukrajnai jelentéseknél.

Ezzel öröklött képességei ellenére, véget is ért volna felderítői karrierje, ha Wilhelm Berthold nem jut eszébe korábbi főnökének, Brandt alezredesnek. Berthold, aki igazán nem szokott hozzá feletteseinek jóindulatához, valójában nem is értette, hogyan lett Brandt helyettese, s majdnem egyidejűleg az alezredes Else nevű leányának a férje. A leánynak az apja állása volt egyetlen hozománya. Az apa azonban két év múlva meghalt, éppen hogy megvárva unokájának, Lorchennek születését, akire örökül csak fél évszázad alatt összeszedett levelezőlap-gyűjteményt hagyhatott.

Berthold határtalanul szerette leányát, ahogyan csak olyasvalaki szerethet, aki egész életében nemcsak őszinte barátságot, de még rokonszenvet sem érzett senki iránt. Wilhelm Berthold világéletében zárkózott ember volt, s a másokhoz fűződő kapcsolatokat kizárólag karrierjének szempontjából értékelte. Így lett férje Elsének is, akit sohasem szeretett, s aki az ő számára mindmáig idegen maradt. Az egyetlen szál, amely a Berthold-házaspárt egymáshoz fűzte, leányuk, Lore volt, akinek sorsa egyformán aggasztotta apját és anyját.

Apró korában Lorchen roppant kedves leányka volt: kövér kis keze és lábacskája, rózsás arca, göndör aranyhaja mindenkit elbájolt. Szülei, akik kislányuk szépségét valósággal bálványozták, nem is vették észre, hogyan változott meg lassan-lassan Lorchen külseje. Amennyire megnyúlt a leány termete, mintha arcának minden vonása is megnyúlt volna. Ez pedig egyáltalán nem vált előnyére. Tizenkét-tizenhárom éves korára meglehetősen esetlen süldőlánnyá fejlődött, s ráadásul igen csúnya tulajdonságai is mutatkoztak: szeretett kulcslyuknál hallgatózni, kileste a felnőtteket, s az élet bizonyos intim jelenségeivel sokkal inkább tisztában volt, mint általában a vele egykorú leányok.

Ez volt az az idő, amikor Lorében ellenállhatatlan vonzalom támadt a fiútársaság iránt. Anyjának elnézését és apjának gyakori távollétét kihasználva — hiszen Wilhelm Berthold sokat utazott szolgálati ügyekben — a leányzó seregestül invitálta lakásukba fiú osztálytársait, bőségesen megvendégelte őket azokkal az ínyencfalatokkal, amelyeket titkon

csent el a kamrából, majd csupa olyan társasjátékot talált ki, amely csókolózási kötelezettséggel járt, s a csókok annyi ideig tartottak, hogy végül még Else asszonynak is felkeltették a figyelmét. A felbolygatott idegzetű anya megtiltotta leányának, hogy lakásukon fogadja új barátait — de ezzel még inkább elrontotta a dolgot: Lore áttette szórakozásainak színterét a villa kertjébe, ahol az anyának sokkal nehezebben lehetett ellenőriznie leánykája csintalankodásait.

Else asszony nem merte megvallani férje előtt, hogy mire vezetett az ő elnéző magatartása, s inkább eltitkolta azt is, ami történt, meg a Lore további nevelésével kapcsolatos aggodalmait is. Egyszer azonban maga Berthold is meglátta az ablakból, amint egyetlen csemetéje a fiucskákkal szórakozott. Ettől kezdve Lore csak anyai kísérettel mehetett sétálni, és azt is ellenőrizték, hogy mikor tér vissza az iskolából. A leány csökönyösködött, hisztérikus rohamokba esett, az apja akaratát azonban nem törhette meg.

Ezek a józan rendszabályok a jelek szerint megtették a kellő hatást. Lore viselkedése kiegyensúlyozottabbá lett, sőt még külseje is előnyösen megváltozott. A zöldellő rügy bódító virággá fakadt, sőt, korához képest túlságosan bódító virággá.

Most már Lore inkább a leánytársaihoz vonzódott, barátnőivel egymás közt cserélték ki versekkel telefirkált füzeteiket, nyári vakáció idején pedig hosszú és érzelgős leveleket váltottak, sűrűn esküdve egymásnak örök barátságot.

Apa és anya immár megnyugodva gyönyörködött leánykájában, kék szemének ábrándos tekintetében és hosszú, sűrű, aranyszínű hajfonataiban. Orrának túlságosan húsos végét szülei igyekeztek észre nem venni, s azzal a gondolattal vigasztalták magukat, hogy még az is ki fog formálódni.

Bár meg kell adni, Lore olykor-olykor kizökkent a megszokott kerékvágásból. Ilyenkor megint szeszélyeskedni kezdett, szokatlanul ingerlékenynek mutatkozott, s környezetét vagy váratlan érzelmi kitöréseivel, vagy pedig hasonlóan megmagyarázhatatlan dühös indulataival ejtette kétségbe. Ezért szülei még az orvosok tanácsát is kikérték, ezek azonban egyértelműleg megnyugtatták őket:

— Kamaszkorban ez megszokott jelenség! Majd férjhez megy, gyermeket szül, és minden jóra fordul.

Berthold már régen álmodozott arról, hogy Lorchen

férjhez megy, fiúgyermeket szül, és ezzel gondoskodik a Berthold-nemzetség fennmaradásáról! — E nemzetség gyökerei mélyen belenyúltak valahova a XVII. század homályába, és most már-már reménytelenül véget ért volna Wilhelm Berthold személyével.

Ami igaz, az igaz: a szerető atya minden lehetőt megtett, hogy leánykájának leendő férje ne tehessen szemrehányást a jelentéktelen hozományért, ahogyan annak idején ő tett szemrehányást Else asszonynak.

Az ő leánykájának tekintélyes hozománya lesz! 1933-ban, a Hitler-puccsot követően Berthold ajándékba kapott Münchenben egy tágas villát, amely azelőtt egy zsidó zenetanár tulajdona volt. Majd utóbb Himmlerhez fűződő kapcsolatainak köszönhette, hogy két kenyérgyár is birtokába került. Még a keleti arcvonalat is úgy tekintette, mint kiváló alkalmat arra, hogy Lore jövőjét és saját öregségét biztosítsa. Wilhelm Berthold nem vetette magát, mint mások, minden apróságra: ruhaneműre, bútorokra vagy élelmiszerekre. Valamennyi tisztje tudta, hogy főnökük számára legkedvesebb ajándék az ezüst: a régifajta orosz ezüstnemű. Ezt kutatták mindenütt főnökük részére az I—C osztály beosztottjai, s ő, ha egy-egy szerviz birtokába jutott, mindig magányosan bezárkózva gyönyörködött benne sokáig, elmélyedve, mielőtt hazaküldte volna Else asszonynak.

Wilhelm Berthold, aki önmagát kifinomult műértőnek tartotta, fiatal korától kezdve vásárolgatta ismert szobrok olcsó másolatait, és lakásának minden falát teleaggatta ugyancsak olcsó, gyári szőnyegekkel. Most végre kielégíthette mind a szobrok, mind a szőnyegek iránti szenvedélyét — elégtételt vehetett azért a hosszú időért, amikor másolatokkal volt kénytelen megelégedni, igazi műalkotások helyett. Étvágya idővel megnőtt, művészi ízlése pedig tökéletesedett. S eljött az idő, amikor kizárólag múzeumokból vitt el szobrokat és szőnyegeket. Így legalább megvolt a biztosítéka, hogy gyűjteményébe nem fog belekerülni hamisítvány vagy másodrendű holmi. És szokásos pontosságával, mielőtt hazaküldte volna egy-egy új „szerzeményét", a szoborra sajátkezűleg ragasztotta, illetve a szőnyegre maga tűzte rá azt a kis cédulát, amelyre minden odavonatkozó értesülését feljegyezte: a szobor elnevezését, alkotójának nevét, hogy melyik korból származik, sőt még annak a múzeumnak a címét is, ahonnét a szóban forgó holmit elvitte. Else asszony, férje utasítására,

úgy őrizte a cédulákat, amilyen gondosan az emberek azt szokták óvni, ami öregkorukra létük fenntartását biztosíthatja.

Else asszony szabályos időközökben, hetenként kétszer, közölte férjével a családi híreket. Levelezésük fő témája természetesen Lore volt, hogy nem beteg-e, hogyan viselkedik, milyen a hangulata. Az anya óvakodott attól, hogy panaszkodjék a leánykájára, nem akarta felizgatni a férjét, akit olyan nehéz és felelős munkával bíztak meg. Levelében mégis egyre sűrűbben bukkantak fel aggodalmaskodó célzások, amelyek arra utaltak, hogy Lorchennel nincs minden rendben. Végre, amikor Berthold kereken megkövetelte, hogy írják meg neki, miről van szó — Else asszony hosszú levéllel válaszolt, s ebben egészen váratlan oldaláról mutatta be leánykájukat.

Kiderült, hogy Lorchen érdeklődése, amellyel a Berthold által egy évvel ezelőtt, München közelében vásárolt birtok iránt viseltetik — egyáltalán nem a mezőgazdaság iránti vonzódásában, hanem egészen más, s bizony eléggé különös okban leli magyarázatát.

Berthold a birtokát potom pénzért vette, és nagy reményeket fűzött hozzája. Mégpedig nemcsak azért, mert csodálatos holland tenyészállatokat küldött oda. Legfőbb hasznát az ingyen munkaerőtől várta, mert a keleti arcvonalon töltött ideje alatt a birtokára küldött kilenc belorusz leányt, akik állítólag összeköttetésben voltak a partizánokkal.

Lore eleinte közömbösen vette tudomásul apja új szerzeményét, az utóbbi időben azonban egyre gyakrabban kereste fel a birtokot, még egy hosszú kutyakorbácsot is vásárolt, állítólag a birtok házőrző ebeinek dresszírozására.

Else asszony eleinte nem is aggódott, ha látta, hogy leánya útra készül. Még dicsekedett is ismerősei előtt, milyen kitűnő gazdasszony lesz Lorchenből. Egy alkalommal azonban véletlenül a birtokra kellett utaznia leánya után, s az, aminek ott szemtanúja volt, rendkívül felizgatta és megijesztette. Ne értsük félre — nem a belorusz leányokat sajnálta, amikor látta, hogy Lore kutyakorbáccsal veri őket! Else asszony szemében ezek a leányok csak állati munkaerőt jelentettek, az állatokat pedig mindig hajszolni kell. Nem a leányok zokogása, jajveszékelése döbbentette meg Else asszonyt — de mintha villám csapott volna le előtte, úgy tántorodott hátra, amikor megpillantotta leánya ábrázatát: ez az arc mámortól

lángolt, és Lore ábrándos szeme, széttágult pupilláival olyan volt, mint egy eszelősé. S amint Else asszony megtudta, nem véletlen dühkitörésnek volt tanúja: leánya kizárólag azért utazgatott a birtokra, hogy a leányokat kínozza.

Berthold kénytelen volt engedélyt kérni fölötteseitől, és Münchenbe robogott, hogy maga győződjék meg a feleségétől kapott hír valóságáról, szükség esetén pedig orvosi konzíliumot hívjon össze Lore egészségi állapotának alapos megvizsgálása végett.

Ezúttal az orvosok már nem voltak olyan optimisták következtetéseikben, mint annak idején, bár megint csak oda lyukadtak ki, hogy a leányt minél előbb férjhez kell adni. Azt tanácsolták, hogy a birtokon tett látogatásokat a legszigorúbban meg kell tiltani, mert ezek tovább fejleszthetik Lore szadista hajlamát, aminek folytán végleg eltávolodhat a normális nemi és lelki élettől.

Így hát Berthold és felesége új probléma elé kerültek: a legsürgősebben férjhez kell adni leányukat. Legyen férje, legyenek gyermekei, és éljen normális életet. A pokolba is, hiszen a Berthold-nemzetségnek új és egészséges utódok kellenek!

Könnyű azonban azt mondani, hogy adják férjhez a leányt!

Persze, akinek Berthold kiválaszthatott volna alárendelt tisztjei közül többé-kevésbé alkalmas jelöltet. Kereshetett volna egy szegény és jelentéktelen hadnagyocskát, segítségére lehet előmenetelében azzal, hogy vejévé fogadja. Berthold előtt azonban meggyőző példakép lebegett, mely bizonyította, hogy a leendő apóstól való teljes függés nemigen mozdítja elő a leendő hitves iránti gyengéd érzelmeket. — Őmaga volt a meggyőző példa! Mert bizony meg kellett vallania, hogy Else asszony ugyan nem panaszkodhatott súlyosabb gondokra, sőt az utóbbi esztendőkben még gazdagnak is mondhatta magát, de boldog sohasem volt. És nem találta meg boldogságát családi életében ő sem, Wilhelm Berthold. A külvilág előtt udvariasak és figyelmesek voltak egymás iránt, mihelyt azonban négyszemközt maradtak, egyszerűen nem volt közös témájuk, hidegen és idegenül viselkedtek egymás iránt — mindaddig, amíg nem Lorchenről volt szó. Igen, Lore volt életük egyetlen közös öröme...

Amikor leányának jövőjéről szőtte terveit, a mindig száraz és számító Wilhelm Berthold, valóságos ábrándozóvá lett.

Amikor első ízben utazott Münchenbe, minden tőle telhetőt megtett, hogy Lorét bevezesse a felsőbb müncheni társaságba. S nem az ő hibája volt, hogy Else asszony nem tudta megerősíteni ezeket a kapcsolatokat. Hogy, hogy nem, a szalonokba vezető út, ahol Lore megtalálhatta volna leendő jegyesét, továbbra is zárva maradt, és Bertholdot már az a gondolat kezdte nyugtalanítani, hogy szerényebb terveket kell szövögetnie, Lore házasságával kapcsolatban. Mégpedig annál inkább, mert Lore az évek múltával veszített korábbi szépségéből. Arca túlságosan kikerekedett és orrának hegye még vastagabb lett. Ettől szeme sokkal kisebbnek látszott, mint a valóságban. Csak haja maradt változatlanul dús és aranyszőke.

Amikor Heinrich von Goldring felbukkant Berthold hivatalában, Wilhelm Berthold ezt a sors különös ajándékának találta, s csak az események véletlen és szerencsés találkozásával magyarázta, hogy éppen őhozzá vetődött el az ifjú báró, néhai barátjának a fia, kétmilliós vagyon örököse! Érzéseit annyira felkavarta a néhai Siegfried fiával való találkozás és egykori barátjának a levele, hogy kivételesen őszinte örömkitöréssel ígérte meg Heinrichnek: apja helyett apja lesz. S csak éjszaka, amikor mindent mérlegre tett, értette meg, mekkora lépéssel jutott előbbre! Különb vőlegényt nem is találhatna Lorének! Heinrich nagy szolgálatokat tett a német hazának, s bár kissé hevesebb vérű, mint egy felderítőnek lennie kell — ahogyan a Schulz-eset is mutatta —, további felderítő munkáját azonban majd ő fogja megszabni, s ezért minden alapja megvan rá, hogy ragyogó karrierjére számítson... A legfőbb tényező azonban; hogy gazdag és ráadásul báró! Igaz ugyan, manapság a címeknek nincs nagy jelentőségük, de azért mégsem megvetendő, hogy Loréből báróné lesz. Meg aztán Heinrich von Goldringnak a külseje is kitűnő: a homloka magas, az orra vékony, világosbarna szeméből értelem sugárzik, a termete daliás. A legválogatósabb eladólány sem utasítana el ilyen vőlegényt!

Terveiről és reményeiről Berthold azonnal értesítette feleségét, és utasította, hogy fogadott fiukkal a lehető legnyájasabban viselkedjék. Lorét még figyelmeztetni sem kellett. Egyszerűen magánkívül volt az elragadtatástól, amikor ilyen romantikus körülmények közt fivérre talált.

Heinrich, Else asszony és Lore közt élénk levelezés kezdődött. Tehát minden a legsimábban haladt a maga útján.

Berthold jól kidolgozott tervében fontos esemény volt Heinrich első találkozása Else asszonnyal és Loréval. Előre kitervelte ennek a találkozásnak minden részletét, s mint jó rendező, kiosztotta a szerepeket. A főszerepet természetesen saját magának tartotta fenn: hiszen nemcsak, hogy jól kellett játszania, de neki kellett irányítani az események alakulását.

S most egyszerre halomra dől minden terve: Heinrich éppen akkor érkezik Münchenbe, amikor ő, Berthold nincs ott!

Mi volna, ha mégis kérne egy nap szabadságot, mindösszesze egyetlenegy napot?

És Berthold gondosan végignézi mindazokat a határidős ügyeket, amelyeket másnap és harmadnap kellene elintéznie. Nos, így fogja megoldani a dolgot: ma egész éjszaka és holnap egész nap dolgozni fog. Estére pedig egynapos szabadságot kér, és gépkocsin indul útnak. Az úttest remek állapotban van, nem tettek benne kárt a bombák, és nyolc-kilenc óra alatt Münchenben lehet. Tehát egy nap, egy egész nap fog a rendelkezésére állni! Egy nap alatt pedig hegyeket lehet kiforgatni a helyükből! De mindenesetre táviratoznia kell feleségének, hogy egyelőre nincs ideje hazautazni.

Férje távirata rendkívül felizgatta Else asszonyt. Heinrich még csak egy napja van náluk, s ő máris határtalanul kifáradt. De ennek nem Heinrich az oka! Ó nem! Else asszony teljes mértékben osztja Willy véleményét, hogy milyen kellemes és jólnevelt ember a fiatal báró. Sőt, a fiatalember olyan kitűnő benyomást gyakorolt reá, hogy még férjének részletes instrukciói nélkül is megtett volna minden lehetőt, csak sikerüljön leánykája vőlegényévé, majd pedig férjévé tenni ezt a karcsú, simára beretvált tisztet, akinek olyan finomak és nemesek az arcvonásai, és kétmillió márkája van a svájci meg a német bankokban...

Heinrich délelőtt érkezett, amikor nem is várták, és Else asszonynak már nem volt ideje kioktatni Lorét, hogyan viselkedjék fogadott fivérével. A leány azt tette, amit a szíve sugallt, és anyja véleménye szerint egyik baklövést a másik után követte el. Persze az a körülmény, hogy Lore és Heinrich „testvérek", kiküszöbölt minden szertartásosságot, amit az illemszabályok egyébként megköveteltek volna, s Heinrichnek igaza volt, amikor az első találkozás alkalmával kijelentette, hogy képtelen magázni a húgocskáját. Az is tel-

jesen megengedhető, hogy találkozásukkor megcsókolták egymást. Elvégre testvérek. Else asszony éber, s immár tapasztalt szeme azonban kénytelen volt felfedezni, hogy Lore volt az, aki a csók időtartamát elnyújtotta, és egyáltalán túlhevesen mutatta ki testvéri érzéseit. Az ilyesmi visszariaszthatja a bárót, vagy pedig éppen ellenkezőleg — arra biztathatja, hogy könnyű győzelmet arasson a leány felett, aki magától kapaszkodik a nyakába. Akkor pedig — agyő szép tervek és remények!

Tehát Willy hazaérkezéséig nem szabad magukra hagyni Lorét és Heinrichet! Kénytelen volt úgy halogatni háziasszonyi teendőit, hogy egész nap leánykája és vendége sarkában lehessen, akárhova mentek. Reggeli után hármasban tekintették meg a kertet, majd a város utcáin sétálgattak, ebéd előtt még kisebbfajta autókirándulást is tettek. Heinrich maga ült a kormánykerékhez, Lore pedig elragadtatással magasztalta úrvezetői képességeit. Megígértette a báróval, hogy megtanítja őt is autót vezetni. Ebben természetesen semmi furcsa és megengedhetetlen sem lett volna, ha Lore jobban fegyelmezi magát. De hát ki bízhat meg Lorében? Ezért Else asszonynak is velük kell autóznia, pedig máris annyira elfáradt, hogy nem tudja, bírja-e még másnap is erővel. A báró ugyan tisztelettudóan és tartózkodóan viselkedik, de ki tudja, hogyan fog viselkedni, ha négyszemközt marad a leánnyal?

Az asszony abban reményekedett, hogy éjszaka megérkezik a férje, s ő vállal magára minden terhet és felelősséget — most pedig váratlanul ez a távirat, hogy nem jöhet...

Tehát saját kockázatára és felelősségére kell cselekednie. Ebéd után Else asszony, arra hivatkozva, hogy Heinrichnek ki kell pihennie az utazás fáradalmait, leányát magához hívta a szobájába. Lore készséggel ráállt, mert már szerette volna alaposan szemügyre venni Heinrich ajándékait. Sietett felpróbálni a ruhákat, cipőket, megnézte, hogy áll neki ez vagy az a kelme, nyakába akasztotta a drága láncot, és közben egyik fülén be, másikon kieresztette azt, amit az anyja beszélt neki. Ez utóbbi a kétségbeesés szélén volt, látva, hogy szavait a lánya egyszerűen nem veszi tudomásul. Nem maradt más hátra, mint hogy kijátssza a végső érvet.

— Ne felejtsd el, hogy ma még csak a bátyád, de holnapra már a vőlegényed és azután a férjed lehet!

Lore szinte kővé dermedt a meglepetéstől, de egy pillanat múlva magához tért, és anyja nyakába ugrott.

— Istenem, milyen naiv vagy te! — mondta Else asszony, és elérzékenyülve simogatta leánykája fejét. — Gyerek, igazi gyerek!

Úgy látszott: Else asszony okosan tette, hogy feltárta kártyáit Lore előtt. A leány rögtön nagyon figyelmes lett, és végighallgatta anyja minden tanácsát. Hiszen Goldring báróné lehet, ennek a csinos tisztnek a felesége! Mostantól fogva mindenben hallgatni fog az édesanyjára, és szóról szóra közölni fogja vele, amit négyszemközt beszél Heinrichhel. Igen, igen megérti, hogy apja is, anyja is csak az ő boldogságát tartják szemük előtt, s ő meg fog tenni mindent, amit kívánnak tőle.

... Heinrich elégedetten vetkőzött le, majd lefeküdt az ágyba a rendelkezésére bocsátott szobában. Jaj, de elfáradt! El sem tudta volna képzelni, mit jelent fél napot eltölteni egy ilyen ostoba és fecsegő leány meg egy gondos édesanya társaságában, aki vőlegényt akar fogni csemetéjének. Bizony jobb volna, ha Berthold is jelen lehetne. Az legalább értelmesebb és tapintatosabb. Undorító ez az egész komédia, de hát mit tegyen ellene? Lehetőleg minél tovább kell húznia, nehogy megszakadjon Bertholdhoz fűződő kapcsolata, különösen most, amikor a volt ezredes ilyen magas polcra került. És itt kell laknia a hazájából elrabolt holmik között! Milyen büszkén mutogatta Else asszony azokat a „zsákmányokat", amelyeket férje „szerzett". Orosz múzeumokból! Milyen tolakodóan próbálta ebéd közben ráterelni a figyelmét a régi orosz ezüstből készült étkezőkészletre! Úgy látszik, ebben a villában csupa lopott és rabolt holmi van ... régről talán csak ez a bronz Bismarck-szobor maradt, amelyet szándékosan állítottak az ő szobájába, mint gyermekéveinek kedves emlékét, s amelyet Lore ma neki ajándékozott találkozásuk örömére. Eszébe jutott a Bertholddal folytatott legelső beszélgetés, amelyben ennek a szobornak is szerepe volt, s Heinrich elmosolyodott. Milyen nagy jelentőségük van az ő munkájában az ilyen apró részleteknek!

— Nos, Bismarck uram, a legközelebbi viszontlátásra! — mondta Heinrich a junkerek birodalmának alapítója felé, majd a másik oldalára fordult, fejére húzta a takarót, és mély álomba merült.

Már este volt, amikor Anna, a szobalány felébresztette. Néhány perccel ezután a szomszéd szobából Lore hangja hallatszott:

— Hogy alhatsz ilyen sokáig, te lusta!? Azonnal öltözz fel, mert a vendégek már itt vannak, és az, aki miatt hívtuk őket, még alszik!

— Öt perc, és szolgálatodra állok, húgocskám!

Öt perc sem telt bele, és a jó alvástól felfrissülve, díszegyenruhájában pompázva jelent meg Lore előtt. A leánynak is volt gondja toalettjére. Pompás fehér ruha volt rajta, mellén piros, élő rózsa. Vállán előrevetett aranyszőke hajfonata majdnem térdét verdeste.

— Margaréta, igazi Margaréta, akibe Faust egykor belebolondult!

Lore megsértődött.

— Ne légy ilyen tapintatlan, Heinrich! Hiszen Faust megrontotta Margarétát, mert az a lány egyáltalán nem tudta, hogyan kell viselkedni!

Heinrich alig bírta tűrtöztetni a nevetését.

— Jaj, Lore, én nem így gondoltam! Margaréta szépsége jutott az eszembe, a gyönyörű haja, nem pedig az, ahogyan viselkedett.

— Akkor megbocsátok neked és... — e szavaknál Lore erősen megszorította Heinrich kezét, majd feltárta a fogadószoba ajtaját.

Heinrichet elkápráztatta a csillogó fény, s ezért nem tudta rögtön szemügyre venni a vendégeket, csak annyit állapított meg, hogy sokan vannak. Gestapo-tisztek feleségei és leányai: öregek és fiatalok, soványak és kövérek, szőkék és vörös hajúak, csinosak és rútak... de volt valamennyiüknek egy közös vonása, s hogy mi, azt Heinrich csak később fedezte fel: a közös kíváncsiság. Mégis volt a jelenlevők közt egy valaki, aki eltért a többitől — abban, hogy a legcsekélyebb érdeklődést sem mutatta Heinrich iránt.

Huszonnyolc év körüli, nagyon szép leány volt; vöröses haja kurtára nyírt, arca sápadt, szeme nagy és kék. Hosszú, sötét szemöldökének vége majdnem a halántékáig ért, az orra felett pedig szinte összenőtt. S ugyanilyen sötét szempillája lenyűgöző ellentétben volt szemének színével, egyúttal pedig kiemelte különös tekintetét. Ez a leány az SS főcsoportvezetők egyenruháját viselte. A kitűnő szabású díszegyenruha balzsebe felett vadonatúj vaskereszt pompázott.

— Unokanővérem, a kelet-poroszországi orosz női fogolytábor parancsnoka; Bertina Grausamell főcsoportvezető — mutatta be Lore.

„Kokainista lehet, nicsak, milyen tág a pupillája!" — állapította meg rögtön Heinrich, amikor megszorította a leány kicsiny, de izmos kezét.

Lore maga és Bertina közé ültette Heinrichet, s szinte magától értetődően úgy adódott, hogy ezután az egész estét együtt töltötték.

Bertina eleinte nem volt különösebben barátságos Heinrichhez, a fiú két-három szellemes megjegyzése és néhány tapintatos bókja után azonban felderült, már tréfálva válaszolt a tréfákra, és szívesen táncolt is Heinrichhel, aki, mint egyedüli gavallér, kénytelen volt sorban valamennyi hölgyet táncra kérni. Csak tánc közben tett Bertina félreérthetetlen célzást arra, hogy nem tartja sokra Goldring menyasszonyválasztó ízlését.

Heinrich az egész este folyamán udvarolgatott Lorénak, de Bertináról sem feledkezett meg. Megbeszélték, hogy másnap délelőtt találkozni fognak, és hármasban sétára indulnak a városba.

S a következő három nap folyamán Lore, Bertina meg Heinrich elválaszthatatlanok voltak. Összevissza autóztak a városban, alaposan megtekintették Münchent, színházakban és hangversenyeken voltak.

Else asszony eleinte örült, hogy Bertina jelenléte megmenti őt azoktól a felesleges aggályoktól, amelyek leányával és Heinrichhel álltak kapcsolatban. Csakhamar azonban megértette, hogy hibát követett el: Bertina ugyanis leplezetlenül kacérkodott Heinrichhel, s Else asszonyt a leánya iránti szeretete nem vakította el annyira, hogy tárgyilagosan ne állapította volna meg: Lore aligha versenyezhet Bertinával. Faképnél kellett tehát hagynia háziasszonyi teendőit, és megint vállalnia a leányát férjhezadni kívánó anya súlyos, körülményes kötelezettségeit. Mert hát Heinrich magatartása is komolyan aggasztani kezdte. Csapta a szelet Lorénak, elhalmozta bókjaival, figyelmes és kedves volt hozzá, de eddig még csak nem is célzott a testvérétől különböző érzésre. Lehet, hogy Bertina az oka. Lám, Heinrich nagyon is összemelegedett vele: saját unokatestvérének nevezi, kirándulásaikon egymásmellett ülnek az első ülésen, és felváltva vezetik az autót, míg Lore egyedül ül hátul, és búslakodik.

Else asszony nem tudta, és nem is tudhatta, hogy Heinrich egyformán gyűlöli Lorét is meg Bertinát is. Ez a gyűlölete a Bertholdék estélyét követő napon támadt benne.

Reggel, megbeszélésük szerint, Bertina eljött Loréhez, és olyan ajándékot hozott neki, amely valóban szokatlan egy fiatal leány számára. Egy korbácsot, amely, mint kiderült, Bertina különleges rendelésére készült. Lore, amikor megpillantotta az ajándékot, vad elragadtatással először is unokanővérének nyakába ugrott, és elhalmozta csókjaival, majd mindjárt ott a szobában suhogtatni kezdte a korbácsot, mintha verne valakit. Heinrichnek, amikor ennél a jelenetnél „hugocskájára" pillantott, teljes önuralmára szüksége volt, hogy ő maga ne üsse meg a leányt: mert annak arckifejezése, szeme, táguló orrcimpája, egész magatartása elárulta a vad, szadista kéjt, mely rögtön erőt vett a lányon, mihelyt korbács került a kezébe.

— Ez pontosan ugyanolyan példány, mint amilyennel én járok a táborban — közölte Bertina, és mosolyogva figyelte, hogyan csapkodja unokahúga a korbáccsal a szék támláját.

Lore elfutott az anyjához, hogy megmutassa neki a remek ajándékot.

— Szeretném megkapni a címét, hogy levelezhessünk! — szólt Bertina, mikor kettesben maradt Heinrichhel.

Heinrich gépiesen megmondta a címét, azonban gondolatai közben egészen máshol jártak: szeme előtt még Lorénak vad szenvedélytől eltorzult arca lebegett, amely oly visszataszító volt abban a pillanatban.

— A mama nem engedi meg, hogy a birtokra menjünk! — panaszkodott szinte sírva Lore, amikor visszatért.

— Miért mennénk a birtokra? — kérdezte mit sem értve Heinrich.

— Hogy kipróbáljam az ajándékot! Orosz lányok dolgoznak nálunk . . .

Heinrich kikapta Lore kezéből a korbácsot, de erőt vett magán, és úgy tett, mintha csak azért tenné, mert meg akarja nézni. Nem volt közönséges szíjkorbács, hanem a bőrszíjak sávjai közé hajlékony drót volt fonva. Heinrich megsuhintotta, és teljes erővel a szék támlájára sújtott.

— Nézze csak, a szék bőre megrepedt! — kiáltotta ujjongva Lore.

Mindhárman odahajoltak. Valóban, a bőrszék támlája végigrepedt ott, ahol a korbács ütése érte.

— No, Heinrich, szívesen látnám magát felügyelőnek a táboromban! — mondta Bertina, sokatmondó pillantást vetve Goldringra.

— És sokszor adódik, hogy használja a korbácsát?

— O, valahányszor csak kedvem szottyan...

És Bertina részletesen ismertetni kezdte a tábor rendjét. Elvégre egymásközt voltak, semmit sem kellett titkolnia. Sőt, ellenkezőleg, Fräulein Grausamell, amennyire csak tőle telt, büszkélkedett a katonatiszt előtt kegyetlenségével, amely méltó volt hozzá, Gestapo-pribékhez, a női fogolytábor felügyelőjéhez. Heinrich, mialatt az iszonyú vallomást hallgatta, keményen ökölbe szorította kezét, és szinte csikorgatta a fogát. Időről időre egy gyors pillantást vetett Loréra, akinek tekintete mohón tapadt unokanővérére, hogy egyetlen szót se mulasszon el a szoknyás hóhér elbeszéléséből.

Heinrich a legszívesebben sarkonfordult volna, hogy azonnal Saint-Rhémybe utazzék Monique-hoz. Milyen távoli, s ugyanakkor milyen közeli, milyen mérhetetlenül drága volt számára most a francia leány! Kedves, szép és makulátlanul tiszta, még az ellenség iránti gyűlöletében is!

De nem tehette meg, hogy otthagyja őket, és Saint-Rhémybe utazzék. Else asszony és a vezérőrnagy közt élénk táviratváltás folyt, s talán aznap, vagy legkésőbb másnap Berthold is megérkezik Münchenbe. Tehát neki is maradnia kell, tovább játszva a szerelmes ifjú szerepét. Förtelmes helyzet! Észbontóan förtelmes! De így kell lennie.

Else asszony néhány napon át szokatlan hősiességgel kísérte el a fiatalokat minden sétájukra, részt vett szórakozásaikban, még zongorázott is táncaikhoz. Ezt a hősiességét Berthold is méltányolta, amikor Heinrich távozása előtt egy nappal, késő éjszaka megérkezett Münchenbe. Végighallgatta Else asszony részletes beszámolóját, melyben a fiatalok magatartásáról és azokról a rendszabályokról volt szó, amelyeket az asszony azért foganatosított, hogy leánya érdekeit megvédje a szép unokanővér próbálkozásai ellen. Willy Berthold végighallgatta feleségét, és nyájaskodva veregette meg ujjával az asszony kerek képét.

— Ó, mein Kätzchen!

A „cicuska" szinte elolvadt férjének ilyen szokatlan szeretet-megnyilvánulásától!

Reggel Heinrich éppen hogy megborotválkozott és felöltözött, amikor vígan, frissen megjelent a szobájában Berthold. Az „apa" és fogadott fia örömmel, forrón üdvözölték egymást.

— Minden a legjobb rendben megy! Minden a legjobb

rendben megy! — ismételgette, kezét dörzsölve, kedvenc mondatát a vezérőrnagy.

— Kitűnően illik önnek az új rangjelzése, Herr Berthold!

— Minden a legjobb rendben megy, fiacskám! Oroszországi előnyomulásunk remekül halad! Még egy-két erőfeszítés, és a keleti óriás térdre hull a német haza előtt! Vége a háborúnak! S ma már nem üres ábrándozás, ha arra gondolunk, mit csináljunk veled, hogyan rendezzük be életedet a győzelem után.

— S ebben a győzelemben én nem vehetek részt közvetlenül! — mondta sóhajtva Heinrich.

— Ezt ne bánd! Ne bánd fiacskám! Az oroszok a halálraítéltek kétségbeesésével verekednek. Keletről sebesültekkel telezsúfolt vonatok érkeznek. Ó igen, a veszteségeink nagyon nagyok! De minden úgy lesz, ahogy kell. S én szeretném tudni, fiacskám, hogyan képzeled el a jövődet?

— Az én eljövendő pályafutásom teljesen az ön gondoskodásától és atyai tanácsától függ.

— Arra mindig számíthatsz. De hogyan alakulnak a személyes ügyeid? Remélem, nem várja egy csinos francia lány a visszaérkezésedet. Vagy igen?

— Megtartottam szavamat, amit Lorénak adtam: hogy nem fogok leányokkal ismerkedni az ő barátnőin kívül...

— No és az ott? Hogy is hívják... nos, a szállodatulajdonosnő lánya, akinél szállásod van?... Én mindenről tudok!

„Úgy látszik, Millernek erről is jelentést kell tennie" — villant át Heinrich agyán a gondolat.

— Ó, vezérőrnagy uram! Biztosíthatom, hogy csak francia nyelvórák...

— Idehallgass, Heinrich! Én katona vagyok és férfi vagyok, éppúgy, mint te. Megértem, hogy az embernek lehetnek szórakozásai, ismeretségei, amelyeket, hogy úgy mondjam, a fiziológiai szükségletek diktálnak... Ne pironkodjál! Én apád vagyok, és nyíltan, őszintén beszélhetek veled. Nem ellenzem az ottani nyelvtanárnőket. De másról beszélek. Ismerni akarom a jövőre vonatkozó terveidet. A komoly terveidet. Hiszen a te korodban már ilyesmire is kell gondolni.

— Én már gondoltam.

— Mondd meg nekem, ha nem titok.

— Ön előtt nincsenek titkaim. Az én jövőm csakis az

ön családjához fűződhet, csakis Lore jövőjével kapcsolódhat össze!

Berthold felugrott székéből, és fel-alá kezdett járni a szobában, ahogyan mindig tette, ha különösen izgatott volt.

— Már beszéltél neki erről?

— Nem.

— Miért nem?

— Lore még gyerek. Naiv gyerek. Talán megsem tudná különböztetni a szokásos flörtöt a szerelemtől...

— Igazad van... Tehát mit akarsz tenni és hogyan?

— Most összemelegedtünk, s ő egy kissé megismert. Sűrűbben fogunk levelezni, mint eddig, télen pedig, a legközelebbi szabadságom alkalmával, megint eljövök Münchenbe, hogy akkor már komolyan beszéljek vele.

Berthold egy-két pillanatig habozott. Talán siettetni, gyorsítani kellene az eseményeket? Nem, ez meggondolatlanság volna! Így hát a vezérőrnagy elfogadta Heinrich javaslatát.

— Okosan mondtad, Heinrich! Dicsérem az eszedet, és teljesen egyetértek veled... Egyezzünk meg: február negyedikén, vagyis Lore születésnapján, azon a napon...

— Ön úgy gondolja, hogy ha Loréval a jövendőjéről beszélek, ezt ő ajándéknak fogja érezni?

— Ó, feltétlenül!... Legalábbis én majd meggyőzöm róla, hogy így van! — helyesbítette rögtön szavait Berthold. — Most pedig gyerünk reggelizni!

Átölelte Heinrich derekát, és az ebédlőbe vezette, ahol Lore és Else asszony már várták őket. Bertina nem volt jelen, pedig előzetesen megsúgta Heinrichnek, hogy mindenképpen eljön a búcsúreggelire.

Heinrich szabadságának utolsó napja zavartalanul és jókedvűen telt el a Berthold-család körében. Mindnyájan vidámak és elevenek voltak. Akkor is, amikor együtt sétáltak, akkor is, amikor a biliárdszobába mentek, ahol a leány Heinrichre, az anya pedig Willyjére fogadott. Ebéd közben Berthold kizárólag fiának nevezte Heinrichet, és ilyenkor vígan kacsintott a feleségére. Úgy érezte magát, mint a horgász, amikor hosszas és fárasztó várakozás után kirántja a vízből a várva-várt harcsát.

Heinrich von Goldringnak sem volt oka az elégedetlenségre. Az eljegyzés időpontját néhány hónappal kitolták, s azalatt mi minden történhetik!... Most egyelőre holtbiztosan

számíthat „apósa" részéről mindennemű támogatásra. Márpedig nem minden tisztnek van ilyen pártfogója, mint egy Gestapo vezérőrnagy, aki ráadásul Himmler barátja! Majd még meglátjuk, hogy ki a horgász és ki a hal!

Ami viszont Else asszonyt és Lorchent illeti, ők valósággal elolvadtak boldogságukban.

„Úgy látszik, már ők is pontosan ismerik a Bertholddal folytatott beszélgetésemet" — állapította meg Heinrich.

A pályaudvarra az egész Berthold-család kikísérte Heinrichet. Őszinte érzéssel és kissé szomorúan búcsúztatták. Az asszony zsebkendőjével törülgette száraz szemét, Lore pedig nyakába ugrott Heinrichnek, és igazán elsírta magát.

Bertina nem volt a pályaudvaron.

A HALÁL KÜSZÖBÉN

Mint minden szombaton, Monique ezúttal is nagytakarítást rendezett szobájában. Már mindent megmosott, kitisztított, amit egyáltalán mosni és tisztítani lehetett, s most puha, fehér flanellronggyal dörzsölgette azokat az apró holmikat, amelyekkel fiatal lányok oly szívesen díszítik kuckójukat. Milyen drágák szívének ezek a kedves emlékek!

Lám ezt a csinos bonbonniert az édesapjától kapta, amikor nyolcéves lett. Büszke is volt akkor Monique, hogy a dobozban nem cukorka, hanem igazi arany medaillon feküdt! S akkor még egyikük sem gondolta, sem a mama, sem Jean, sem ő maga, hogy néhány év múlva kis fénykép fog kerülni ebbe a medaillonba, édesapja utolsó képe!

És itt ez a toilettekészlet: a mama bérma-ajándéka. Úristen, milyen messze van már mindez, milyen együgyű kislány volt ő még akkor! Fehér ruhácskájában, kezében fehér virágokkal hamisítatlan királynőnek érezte magát, aki uralkodik az egész világon — mintha akkor csak reá sütött volna a nap, csak neki virultak volna a nárciszok, amelyek koszorúként díszítették a fejét, és olyan édes illatot árasztottak . . . csak neki kondult ünnepélyesen és fenségesen a templom harangja.

Azon a napon úgy szállt ő, mintha szárnyai nőttek volna, és Jean egyre csak ingerkedett vele, hogy attól a naptól kezdve „Krisztus jegyesének" tekintik, és többé nincs joga ránézni a fiúkra. Jean is ajándékot nyújtott át neki azon a

napon: Voltaire kis bronz mellszobrát. Jaj, de nevetett ezen az ajándékon André Renard bácsi, a mama húgának a férje! Azt mondta, hogy ez az ajándék sehogyan sem illik a nap eseményéhez, és Jeannal sokáig vitatkoztak is Voltaire-ről. Jean azt bizonygatta, hogy Voltaire Franciaország legfényesebb elméje, André bácsi viszont megmaradt amellett, hogy Voltaire csak elmés cinikus volt, aki szavaival az észt meg a szabadságot dicsérte, holott ugyanakkor ő maga alázatosan hajlongott arisztokrata mecénásai előtt, lelkében ugyanis semmit sem tartott szentnek...

Ő, Monique most teljesen igazat ad a bácsinak! Gyűlöli Voltaire-t azért, hogy úgy kigúnyolta az ő legkedvesebb hősnőjét: Jeanne d'Arcot. Valóban semmi sem szent annak az embernek, egy csepp szeretetet sem érez Franciaország iránt az az ember, aki így gúnyolódik az ő hősnőjén!

Monique szobájában festmény-reprodukció lóg a falon: Jeanne d'Arcot ábrázolja, amint páncélruhában, kezében karddal áll a sereg élén. Monique, valahányszor este aludni tér, áhitattal pillant a képre: segítséget keres Orleans halhatatlan leányánál!

Igen, Monique is arról álmodozik, hogy hőstetteket fog végrehajtani Franciaország nevében, hazája dicsőségére, hiszen ő is ugyanúgy gyűlöli népe ellenségeit, mint Jeanne d'Arc! Amikor álmatlan éjszakákon át vergődik ágyán, lázasan sorra veszi mindazokat a lehetőségeket, amelyekkel boszszút állhatna a hódítókon, és siettethetné a győzelem napját. Ó, mennyi dicsőséges hőstett jut akkor az eszébe! Az édes ábrándok azonban legtöbbször egyetlen pillanat alatt szétfoszlanak: elég meghallania a katonák lépteit, amint fel-alá járnak a hadosztálytörzs épületének ajtaja előtt. Ezek a léptek olyan súlyosak, úgy döngenek az éjszakai csendben, mintha ökölcsapások zuhannának Monique-ra — gyötrik az elméjét, nem hagyják nyugodni.

Reggel pedig, amikor a sokszor álmatlan éjszaka után felkel, segítenie kell anyjának, és az étteremben ki kell szolgálnia éppen azokat az embereket, akiket annyira gyűlöl. Igaz, ezt François utasítására teszi, mert a részeg tisztek gyakran nagyon nyíltan beszélgetnek egymással. S egy-egy elejtett szavuk elég lehet, hogy a partizánok tudomást szerezzenek valamely készülő akcióról, amely a maquisard-ok és általában a lakosság ellen irányul. Mégis milyen kevés elejtett mondatot tudott még François-val közölni!

Édesfivére, Jean valamerre a hegyek közt jár a maquisard-okkal. Monique is el akart menni vele, François azonban szigorúan megtiltotta, hogy elhagyja Saint-Rhémyt, ő ugyanis úgy gondolja, hogy különb összekötőt keresve sem találnának. Most pedig, amióta édesanyja szállodájában megszállt Heinrich...

Monique rajtakapta magát, hogy Goldring bárót, a német tisztet keresztnevén nevezte magában. Elpirul. Az utóbbi időben nem is ismer magára. Eddig minden olyan tiszta és világos volt: Goldring nyelvóráit arra kell felhasználnia, hogy baráti kapcsolatot fejlesszen ki vele, és a partizánok javára fordítsa Goldring fecsegését. Ő, aki eddig rá sem mosolygott német tisztre, most kénytelen volt beleegyezni, hogy órák hosszat beszélgessen ezzel az elkapatott bárófiúval, hogy szívélyesen üdvözölje, mosolyogva búcsúzzon tőle, sőt időről időre még kacér pillantásokat is vessen feléje. Milyen elviselhetetlen volt ez kezdetben!

Az órák után Monique mindig beszaladt a szobájába, és ágyára vetve magát, próbálta elfojtani feltörő zokogását. Még szerencse, hogy legalább ez a kis vára volt, ahová behúzódhatott: a szobája. Ez a gyermekkora óta ismert kis világ, sok kedves holmija, mint megannyi barátja vette körül, s mintha így szólt volna hozzá: „itt, közöttünk az lehetsz, aki vagy. Nem baj, hogy legtöbbször észre sem veszel minket, hogy nem öltöd magadra szép ruháidat, melyeknek annyira örültél azelőtt, nem emeled fel a pianinó fedelét, pedig menynyire szerettél valamikor zongorázni, még csak friss virágot sem állítasz asztalodra, pedig anélkül el sem tudtad képzelni az életet... mi tudjuk, hogy a megszállás óta egyetlen egyszer sem voltál sem moziban, sem színházban, és az okát is tudjuk, hogy miért: mert szívedben gyászt hordasz. Megdicsérünk ezért téged, kis Monique! Nem, te nem árulsz el minket, nem árulod el a házadat, a városodat, szülőhazádat: Franciaországot — te úgy akarsz cselekedni, hogy szabadon és boldogan térhess vissza mihozzánk!"

Jeanne d'Arc lenézett rá a falról, és szeretettel mosolygott.

Az utóbbi időben Monique tekintete kerüli ezt a kedves, színes képet. Mintha félne, hogy Jeanne d'Arc túlságosan sokat lát meg érzelmeiből... Márpedig azt, ami a szívében történik, Monique még önmaga elöl is elrejti.

Attól kezdve, hogy Madame Durelle-től megtudta, ho-

gyan fegyverezte le, majd bocsátotta szabadon Goldring báró Jeant meg a másik maquisard-t — Monique más szemmel nézett Goldringra. Nem mintha valami különösebben meleg érzést táplált volna iránta — hiszen még egyáltalán nem tudta, milyen indítóokok alapján cselekedett így a báró! Egyszerűen arról volt szó, hogy ez a különösen viselkedő tiszt felkeltette a kíváncsiságát. Ki lehet ő, és miért viselkedik egészen másképpen, mint a többi? A leány gondolatban sorra vette minden szavát, minden mozdulatát.

Igen, ez az ember nem olyan, mint a többiek! De hát van ennek valami jelentősége? Hiszen ez az ember akkor is Monique ellensége marad! De hátha mégsem ellenség? Természetes, hogy a német nép között is szép számmal kell lenniük antifasisztáknak, akik rejtve kénytelenek cselekedni, és véleményüket sem nyilváníthatják ki. Talán Heinrich is, akárcsak ő, azt a gyönyörű napot várja, amikor a fasizmus rombadől? S talán siettetni is akarja ezt a napot?

Világos, hogy akkor szántszándékkal hagyta őt magára a szobájában: hadd olvassa el Levecq aljas levelét. És előzőleg mennyire hangsúlyozta, hogy szeretne megismerkedni Monique barátaival! Talán általa akar kapcsolatba jutni a maquisard-szervezettel...

De mi van akkor, ha François találta fején a szöget, s Goldring viselkedése valóban nem más, mint irtózatos provokáció? S hátha az a nagy barna szempár, amely annyi melegséggel tekint mindig rá — Gestapo-alávalóságot és agyafurtságot rejteget? Annyi bizonyos: lehetőséget adott neki, hogy Levecq levelét elolvashassa, s ezáltal sikerült megmenteni nemcsak a levélben említett két maquisard-ot, hanem a családjukat is. No és mi következik ebből? Amazok megengedhetik maguknak azt a fényűzést, hogy két partizánnak odaajándékozzák az életét, ha ennek következtében, bizalmukba férkőzve, százakat tartóztathatnak le.

Nem, nem, ez nem lehet! Az események logikája talán erre mutat, de kell valaminek lenni a mindennapos logika fölött is, például a — megérzésnek... Monique megérzése pedig azt sugallja, hogy Heinrich képtelen az aljasságra, az árulásra. Igen, igen, ez a szív logikája...

Monique visszariad ettől a gondolattól. Talán beleszeretett az ellenséges hadsereg tisztjébe? Magába akarta bolondítani, és végül ő maga lett szerelmes? Nos, légy becsületes, légy őszinte önmagadhoz, hiszen ezt úgysem tudja meg soha

senki, csak te magad... Valld be, hogy fájdalmasan érintett, amikor tudomást szereztél arról az esti mulatságról, amelyen a hölgyikék is jelen voltak — azon a napon, mikor Heinrich megkapta a vaskeresztet... S mennyire örültél, amikor François közölte: értesíteni kell a maquisard-okat, nehogy véletlenül rálőjenek Goldringra — és mennyire nyugtalankodtál, amikor Heinrich Lyonba utazott, ahol a partizánok nem tudták, kivel állnak szemben... Keserves, elviselhetetlenül keserves volt számodra az a gondolat, Monique, hogy Heinrich Münchenbe utazott, és egy fedél alatt fog lakni egy fiatal leánnyal, még hogyha az örökbefogadó apjának leánya is... Tehát már féltékeny is vagy Heinrichre? Reszketsz az életéért? Várod, hogy visszatérjen? Ó, ez szörnyű, ez hihetetlen! Nem, nem és nem!

Monique felugrik, az ablakhoz fut, és heves mozdulattal feltárja. Nini, az ismerős gépkocsi... A lány szíve hevesebben dobog. Igen — ő az. Éppen kilép az autóból, és a szálloda felé indul... de mégsem, a törzsépület irányába fordul. Már be is ment, eltűnt a kapuban...

Monique leül a székre, arca nyugodt, mindössze túlságosan sápadt. Szeme azonban tágranyílt a rémülettől, és szívébe elviselhetetlen fájdalom lopózik.

Igen. Szerelmes. Szerelmes egy német tisztbe! Kinek mondhatja el, és kitől kérjen tanácsot? Az anyjától? Ó nem, az anyja nem adhatna tanácsot ebben a dologban! Hiszen ő valósággal bálványozza Heinrichet, amióta megtudta, hogy ez szabadon bocsátotta Jeant... François? Soha! Monique meghalna a szégyentől, ha valaki megismerné az érzéseit! Milyen kár, hogy most nincs itt André Renard bácsi!

Utolsó mentsvára — Jeanne d'Arc felé fordítja könyörgő tekintetét —, de az orleansi szűz is hallgat. Csak nézi Monique-ot, nézi szigorúan, szemrehányóan. A leány pedig az ablakpárkányra hajtja fejét, és feltör belőle a zokogás.

Mint a földkerekség minden más leánya, Monique is azt hitte, hogy a szerelem nagy boldogságot jelent. Most pedig megtanulta, hogy fájdalom is lehet. Nagy-nagy fájdalom!

Monique nem tudta, nem is tudhatta, hogy néhány nap múlva ez az ember, bánatának okozója, olyan választás elé fog kerülni: hogy azonnal főbelője-e magát, vagy várjon-e még néhány pillanatig.

*

Lütz leplezetlen örömmel üdvözölte Goldringot.

— De jó, hogy megint itt van, Heinrich! Nagyon hiányzott!

— Én is sokat gondoltam magára, Karl. Csak maga az, akivel őszintén és egyenesen beszélhetek.

— Olyan vallomást teszünk most egymásnak, mint a szerelmesek. Pedig a tábornok várja önt: többször is kérdezte, megérkezett-e már.

Ewers őszintén örült Heinrich láttán.

— Hogy van az én barátom, Berthold vezérőrnagy?

— Remekül! Megkért, hogy adjam át legszívélyesebb üdvözletét és legőszintébb jókívánságait.

— Nagyon köszönöm! És mi újság Berlinben, Münchenben?

Különösebb érdeklődés nélkül hallgatta végig Heinrich elbeszélését a látottakról és hallottakról, majd minden átmenet nélkül rátért a tárgyra:

— Meg kell vallanom, türelmetlenül vártam a visszatérését. Arról van szó, hogy akadt egy kényes megbízásom, amellyel csak ön birkózhat meg, báró, mert csak önben van meg az a képesség, hogy gyorsan leveszi az embereket a lábukról.

— Ön túlbecsüli a képességeimet, tábornok úr!

— Szó nincs róla... Amint ön is tudja, a mi hadosztályunk hátországinak számít, s ezért mi nem kaptunk abból az új automata fegyverből, amellyel az arcvonal csapattesteit már felszerelték.

Heinrich figyelmesen hallgatta.

— Most azonban a helyzet megváltozik. Értesüléseink szerint az angolok meggyorsították a második front létrehozásának előkészületeit, s ezzel kapcsolatban a mi, hogy úgy mondjam, hátországi hadosztályunkat is megerősítik. Meg is érkezett a parancs, hogy minket is el kell látni az új fegyverekkel. Már meg is kaptuk az utalványokat, s ezeket a bonneville-i elosztó állomáson lehet beváltanunk, ott, ahol az új fegyvert gyártják. De természetes, hogy elsősorban az arcvonalra küldenek a gyártmányból, mi pedig csak akkor jutunk hozzá, ha felesleg mutatkozik. Márpedig én szeretném minél előbb megkapni ezt az új fegyvert, hogy mindnyájan alaposan megtanulhassuk a kezelését, és szükség esetén új Dünkirchent tartogassunk az angoloknak és amerikaiaknak. Érti?

— Értem.

— Az ön feladata tehát az, hogy sürgesse ki minél előbb a fegyvereket a mi hadosztályunknak is. Ezt mindenáron el kell érnie. A szükséges iratokat kiállítottam. Kérem, hogy már holnap induljon. Rendben van?

— Igenis, tábornok úr! És ha a fegyverek szállításra készen állanak, ki legyen a kísérőjük?

— Erről azonnal értesítsen minket a hadtest állomásán keresztül, csak vigyázzon, nehogy lehallgassák a beszélgetést. Állapodjunk meg: azt fogja mondani, hogy a cigarettákat megvette, és mondjuk száz dobozra van szüksége. Ez azt jelenti, hogy megvan a fegyver, és száz ember kell kíséretnek. Ön fogja ellenőrizni a berakodást, és vagy a szállítmánnyal tér vissza, vagy pedig gépkocsival. Hiszen úgyis a saját kocsiján megy oda, nem igaz?

— Igenis!

— Ebben az esetben a saját legényén kívül még két katonát vigyen magával kíséretül.

— Jobb szeretném, ha tábornok úr ettől eltekintene. Minél nagyobb az őrség, annál hamarabb rámterelődik a francia terroristák figyelme.

— Igaza van. Bonneville-ben azonban legyen elővigyázatos. Arrafelé a maquis roppant tevékeny — figyelmeztette a tábornok.

— Tehát holnap induljak?

— A mai napon pihenje ki az út fáradalmait, és készüljön fel, holnap reggel pedig induljon. Remélem, minél előbb jó híreket kapok öntől.

— Megteszek minden tőlem telhetőt, tábornok úr.

Ewers tábornok megbízása annyira belevágott Heinrich terveibe, hogy kissé még meg is ijedt tőle.

Túl nagy a szerencsém — gondolta, mielőtt bőröndjét előkészítette. — Márpedig Fortuna asszonyság köztudomás szerint szeszélyes hölgy... Idejövet egész úton azon törtem a fejemet, hogyan kérezkedjem Bonneville-be és íme, egyszerre egyenesen odaküldenek! Vajon miféle feladat vár ott rám?... Bizonyára nagyon komoly. Különben értesítettek volna. Vagy nem akarják, hogy időnek előtte izguljak... de az is lehet, hogy még tanulmányozzák a körülményeket... Így, vagy úgy, fel kell készülnöm a legrosszabbra...

Úgy nézett körül szobájában, mintha először látná és... utoljára. Hát igen, könnyen lehetséges, hogy már nem fog

visszatérni ide. Lehetséges, hogy soha többé nem látja viszont Monique-ot... és a leány sem fogja megtudni soha, hogy barátja élt és dolgozott a közelében. Még azt is, amire ma céloz majd előtte, Monique úgy fogja tekinteni, mint a fiatal tiszt elővigyázatlan fecsegését. És büszke lesz, milyen könnyen megoldotta a nyelvét... De hát miért nem jön még most sem? Talán Kurt még nem kereste meg? Vagy tán egyáltalán nincs is idehaza? Mit tegyen akkor? Nem szabad elindulnia, mielőtt nem értesítette volna megbízatásának céljáról. Tán legjobb lesz, ha maga indul a keresésére.

Már el is szánta magát, hogy lemegy a földszintre, amikor kopogtattak az ajtaján. Monique! Csak ő kopog így... három apró, könnyű koppintással.

Valóban, Monique lépett a szobába. Heinrich rögtön észrevette, hogy a leány arca megkínzott, szeme kissé kivörösödött. Heinrich szívét aggodalom és sajnálat szorította összse.

— Maga sírt, Monique? Mi történt? — kérdezte aggódva. Nem engedte el a leány kezét, s fürkészőn kereste a tekintetét.

— Ó, semmi — mondta Monique elfordítva tekintetét. — Csak segítettem élesanyámnak salátát készíteni, és a hagyma megkönnyeztetett...

— Milyen prózai! Pedig én jobban szerettem volna, ha azért könnyezik, mert megint el kell utaznom... Sőt, azt hiszem elég sokáig leszek Bonneville-ben!

— Bonneville-ben?

Heinrich érezte, hogy a leány keze megremeg az övében.

— Miért ijedt meg ennyire?

— Semmi, semmi, csak éppen... tudja, van ott egy unokanővérem...

— Olyan ijesztő?

— Nem ő, hanem a maquis... Két nap előtt valaki ittjárt nálunk, és elmondta, hogy arrafelé nagy a nyugtalanság.

— No és?

— Csak figyelmeztetni akartam.

— Köszönöm, kegyed nagyon jószívű!... Tudja mit? Mi volna, ha kegyed is velem jönne Bonneville-be, hogy meglátogassa az unokanővérét. Autóval vinném oda és vissza...

— Hova gondol? Csak nem hagyhatom magára az édes-

anyamat, esetleg egy egész hétig! Annyi a gondja, és nincs senkije!

— Akkor tudja mit fogunk csinálni? Mihelyt én felraktam a fegyvereket...

— A fegyvereket? Miféle fegyvereket? — csodálkozott Monique.

— Ejnye, elszóltam magam! — tört ki a szó bosszankodva Heinrichből. — Tiszt vagyok, a törzsnél szolgálok, és úgy jár a szám, mint egy piaci kofának!

— Tehát ez titok, és ön most attól fél, hogy én...

— Nem, nem, megbízom magában! Csak nagyon kérem, nehogy erről bárkinek is említést tegyen. Különben még megtörténnék, hogy a fegyver nem hozzánk kerülne, hanem a maquis-szervezethez. Ez az utóbbi időben már nagyon érdeklődik iránta, és ha megtudnák, hogy az automata-fegyver... Igaz, az útbaindítás időpontját csak én tudom... No de, miféle beszélgetésbe bonyolódtunk! Egy szót sem! Ezek a dolgok egyáltalán nem leányfülnek valók, különösen akkor, ha az a fül olyan pici és rózsás, mint a magáé! Tehát mit határozzunk a bonneville-i utazás dolgában?

— Nem tudom... talán valóban... — mondta habozva Monique. — Ludvine annyira örülne nekem...

— Akkor hát megegyeztünk: mihelyt ott az elintéznivalóimnak végére járok, táviratozok magának és az állomáson fogom várni.

— De nem akarom, hogy német tiszt társaságában lássanak, ráadásul Bonneville-ben, ahol senki sem ismer!

— Az ábrázatomra nincs ráírva, hogy német vagyok, márpedig civilruhában is várhatom magát. Bonneville-ből pedig együtt fogunk autón visszatérni. Rendben van?

— Rendben — egyezett bele nem egészen határozottan Monique. — Tehát várom a táviratát, addig pedig kívánok önnek szerencsés utat!

Másnap reggel, amikor Saint-Rhémyben még mindenki aludt, Heinrich és Kurt elindultak Bonneville-be. Heinrich úgy számolt, hogy déltájban fognak odaérkezni, ha ugyan tartják a kilencven kilométer óránkénti sebességet, márpedig Kurt gyorsan vezette a gépkocsit: a sebességmérő jelzőnyila gyakran a száz fölé ugrott.

Ugyan, hol utaztam már ilyen országúton? — töprengett Heinrich. Mintha már látott volna valami ehhez hasonlót. Igen, otthon vannak ilyen hegyek, melyeket mintha egy

mesebeli óriás szórt volna szét, s nem egyesültek közös hegycsoporttá, hanem külön-külön, magányosan állnak. Közöttük szűk völgyek, s lent a mélyben buja növényzet es keskeny, szilaj tajtékzó hegyipatakok. Vizük kristálytiszta, akár a könny. Ilyenek ott az erdők: lent még sűrűek, feljebb emelkedve azonban ritkássá, s a fák alacsonyabbakká válnak. Ugyanilyenek ott is a váratlanul felbukkanó apró tisztások, melyeket minden oldalról sűrű erdő övez. Nyugat-Ukrajnában az ilyen tisztást polonínának hívják. Igen, igen, egy ugyanilyen utat látott, nem sokkal a háború előtt, amikor Sztanyiszlavból Jaremcsába utazott! És milyen régmúltnak tűnik fel mindez...

Heinrich olyan gyanakvó pillantást vetett Kurtra, mintha attól tartana, hogy legénye kilesheti a gondolatait. Ez azonban keményen szorongatva a kormánykereket, ült, és feszült figyelemmel nézett előre. Arca, bár a levegő hűvös volt, verejtékezett, és Kurt nem merte akár félkezét is elvonni a kormánykerékről, csak nagyokat fújt, hogy így kergesse el azokat a verejtékcseppeket, melyek már az ajkáig peregtek alá.

— No, most majd én vezetek, te meg pihenj!

És Heinrich ült a kormánykerékhez. Így már jobb volt. A kanyargó út feszült figyelmet kívánt — nem járhatott máshol az esze. Márpedig ez a legfontosabb. Mert éppen ez az a nap, amikor olyan nyugodtnak és kiegyensúlyozottnak kell lennie, mint még soha: lehetséges, hogy mindjárt megérkezése után megkapja feladatát, amelyet még ezen a napon kell végrehajtania.

Minél tovább jutottak, az út annál nehezebb lett: szaporodtak a kanyarok, állandóan váltani kellett a sebességet, meredek emelkedőnek kellett nekimenni, majd fékezve kellett a lejtőn lefelé engednie a kocsit. A sebesség olykor húsz kilométerre csökkent.

Csak délután öt órára érkeztek Bonneville-be. A szállodában, amint az irodán közölték, nem volt üres szoba. Az irataiba rakott tekintélyes összeg azonban rögtön megváltoztatta a helyzetet, és Heinrich meg Kurt öt perc múlva már fürödni készült.

— Először te tisztálkodjál, hogy azután elmehess megkérdezni, hol van itt egy jó vendéglő — utasította Goldring a legényét.

Goldring nem tévedett, amikor úgy sejtette, hogy új

megbízatásáról rögtön értesülni fog, mihelyt megérkezett Bonneville-be. Mialatt Kurt vendéglő után érdeklődött, Heinrich megtudta, milyen nehéz és veszélyes helyzet alakult ki ezen a helyen.

Az Alpesek előhegyeiben elterülő Bonneville és környéke volt a délkelet-franciaországi partizánmozgalom központja. Hiába harcolt a Gestapo a lehető legelkeseredettebben az ellenállási mozgalom ellen, sokáig semmiféle eredményt sem tudott elérni. Sőt, minél vadabbak voltak a Gestapo megtorló intézkedései, a partizánok sorai annál inkább gyarapodtak.

1942 februárjának elején azonban hihetetlen dolog történt: a közszeretetnek örvendő, örökké jókedvű és mókázó Dejeuner-ről, a földalatti szervezet egyik legtevékenyebb tagjáról és legkitűnőbb összekötőjéről kiderült, hogy provokátor. Kezdetben el sem akarták hinni, hogy Dejeuner, aki maga javasolt gyakran diverzáns-akciókat, és olyan szívesen vállalta a legnehezebb feladatok végrehajtását is — áruló lehet. Dejeuner azonban, miután az ellenállási mozgalom három vezető tagját letartóztatták, levetette álarcát, és újra felvette SS-tiszti egyenruháját, melyet öt esztendővel korábban vetett le, amikor a Gestapo megbízásából párizsi munkásnak álcázva érkezett ide.

A provokáció súlyos veszteséget okozott a partizánmozgalomnak: számos aktív részvevőjét letartóztatták, teljesen azonban nem sikerült megsemmisíteniük a szervezetet. Az ellenállásnak azok a vezetői, akik még szabadlábon maradtak, megváltoztatták a titkos találkozóhelyeket, új címeket, új fedőneveket és új buvóhelyeket találtak a mozgalom számos részvevőjének.

A partizánok valóságos hajtóvadászatot indítottak Dejeuner, illetve Willy Meyer ellen, aki most már igazi nevét viselte. A leleplezését követő első hét alatt ötször lőttek rá: lesték az utcákon, a lakásán, amelyet ez idő alatt háromszor is meg kellett változtatnia, végül egy vendéglőben a pincérlány két golyót eresztett a mellébe.

A súlyosan sebesült Meyert ezután Bonneville-ből egy kórházba szállították, s néhány hónapig nem érkezett róla hír. Azután a helybeli partizánok legnagyobb megrökönyödésére, újra megjelent Bonneville utcáin, most már mint Gartner ezredesnek, a Gestapo új helyi főnökének segédtisztje. Mindenki tudta, hogy a provokátor arcról ismeri az

ellenállási mozgalom számos részvevőjét. S azok a partizánok, akik rikkancsok, zöldségkereskedők vagy tejesemberek képében eddig nyugodtan jártak-keltek a város utcáin, most kénytelenek voltak elrejtőzni, nehogy a provokátor szeme elé kerüljenek.

Mindezekhez járultak még azok a bonyodalmak, melyeket Gartner ezredes tevékenysége idézett elő. Ezt az embert, mint vén és tapasztalt Gestapo-tisztet, mindig olyan helyre küldték, ahol a legveszélyesebb volt a helyzet. Gartner először is eltörülte a kijárási tilalmat és az éjszakai őrjáratok rendszerét; ezekkel az enyhítésekkel némi népszerűségre tett szert. Nem sokkal megérkezése után számos foglyot bocsátott el a börtönből, akik közt szép számmal akadtak közönséges bűnözők is. Legtöbbjüket azután megvásárolta és beszervezte.

Néhány nappal Heinrich megérkezése előtt a partizánoknak sikerült elcsípniük egy jelentést, amelyet Gartner küldött Berlinbe, s amelyben megígérte, hogy a legrövidebb időn belül likvidálja az ellenállási mozgalom legfontosabb vezetőit, sőt arra is célzott, hogy sikerült egy olyan szervezetnek a nyomára akadnia, amely magának a német hadseregnek a soraiban működik. Az ezredes megdicsérte Meyer működését, mert az ő segítségével sikerült titokban megfigyelniük a partizánmozgalom vezetőit.

Gartner szokatlanul óvatosan viselkedett. Amióta a maquis egy sikertelen kísérletet tett, hogy a Gestapo székhelyét levegőbe röpítse, az ezredes teljesen ismeretlen helyre tette át működési központját, s az utcákon is csak géppisztolyos Gestapo-legények, no meg Dejeuner—Meyer kíséretében mutatkozott, akit egy lépésre sem engedett el maga mellől.

Gartner a Savoie nevű tiszti étteremben étkezett, amelyre éjjel-nappal fegyveres őrség vigyázott.

Sürgős feladattá vált, hogy Gartnert és Meyert eltegyék láb alól.

Heinrich annyira gondolataiba merült, hogy nem is hallotta, amikor legénye visszaérkezett.

— Nos, mi újság, Kurt?

— Mindenki a tisztek részére fenntartott vendéglőt ajánlja. Úgy hívják, hogy Savoie.

— Messze van innét?

— A párhuzamos utcában, egészen közel.

Tíz perccel később Goldring már ott volt. Ez a vendéglő

azelőtt egy franciáé volt, nemrégiben azonban a tulajdonost letartóztatták, s a vendéglőt egy rokkant hitlerista kapta meg.

„Csakis német tisztek részére" — olvasta Heinrich a bejárati ajtón, amely mellett őrség állt.

A söntés pultja mögött sűrű vörös bajuszú, kövér német állt.

— A vendéglő tulajdonosához van szerencsém? — kérdezte Goldring.

— Igenis, főhadnagy úr! — válaszolt katonásan amaz. — Nevem Schwalbe, én vagyok a vendéglős.

— Az imént érkeztem, Herr Schwalbe, de máris megtudtam, hogy a város legkitűnőbb étterme az öné. Remélem, nem fogja megtagadni tőlem, hogy két-három hétig itt ebédelhessek?

— Ó, boldog leszek! Biztosíthatom, hogy aki az én vendéglőmet ajánlotta, nem tévedett.

— Akkor engedje meg, hogy bemutatkozzam. Báró Goldring főhadnagy vagyok.

— Boldog vagyok, hogy ilyen előkelő vendéget tisztelhetek magamnál.

— Akkor talán ismeretségünkre igyunk egy-egy pohár jó bort — ajánlotta Goldring.

— Megtiszteltetésnek fogom érezni! — mondta Schwalbe, és a szekrény felé bicegett. Ballába műláb volt. Előhúzott egy palack bort, és odalépett ahhoz az asztalhoz, amelyhez Goldring leült.

Heinrich a zsebéből előhúzott és az asztalra tett egy csomag elsőrendű Havanna-szivart.

— Ó, micsoda fényűzés! — kiáltotta lelkesülten Schwalbe, és kiválasztott egyet a szivarok közül. — Mostanában nemigen jut az ember igazi Havanna-szivarhoz.

Heinrich rágyújtott egyre, majd a többit odanyújtotta Schwalbénak.

— Fogadja el az egész dobozt, én könnyen jutok efféléhez.

— Ez a leggyönyörűbb ajándék, amit kaphattam! És ha szabad kérdeznem, főhadnagy úr, meddig fog körünkben tartózkodni?

— Két-három hétig. De lehet, hogy egy hónapig is — mondta Heinrich, majd felemelte poharát, és Schwalbe is így tett.

— Egészségére! — mondta Goldring.

— Az ismeretségünkre! — fűzte hozzá Schwalbe. — Ebédeit rendelés szerint fogjuk elkészíteni, az asztalt vagy a különszobát válassza ki ön személyesen.

— Különszobában fogok étkezni, és mindjárt meg is tekinteném.

— Kérem! Ott van annál az ajtónál, a söntés mögött.

Goldring a vendéglőssel együtt benyitott egy folyosóra, melyből több szoba nyílt jobbra és balra.

— Megengedi, hogy ide belépjek? — kérdezte Goldring, az első jobboldali ajtó kilincse felé nyúlva.

— Ide nem lehet. Ez a szoba mindennap kettőtől négyig foglalt. Itt étkezik Gartner ezredes a segédtisztjével. Ön hány órakor óhajt ebédelni?

— Pontosan egy órakor, de nem szeretek sietni az evéssel, ezért ez a szoba nekem nem alkalmas.

— Akkor tekintse meg ezt! — mondta a vendéglős. és már nyitotta is a baloldali első ajtót, mely éppen szemben volt Gartner szobájának ajtajával.

— Ó, ez teljesen megfelel nekem! — örvendezett Goldring, körülnézve a jól berendezett szobában.

Megrendelte a másnapi ebédet, majd visszament szállodájába, és egész este a szobájában ült, nem is annyira az összevásárolt újságokat olvasgatva, mint inkább a tervét fontolva...

Másnap reggel megjelent annál a tisztnél, aki az új fegyver szétosztását irányította. Ez végighallgatta Heinrichet, az írásra egy pillantást se vetve, majd kijelentette, hogy még hozzávetőleg sem tudja megmondani, mikor adhatja ki a fegyvert. Mihelyt azonban Goldring átlátszó célzást tett bizonyos anyagi ellenszolgáltatásra, a tiszt megközelíthetetlensége észrevehetően csökkent. Amikor pedig a főhadnagy minden teketóriázás nélkül egy csomag vadonatúj bankjegyet rakott ki maga elé az asztalra, hangsúlyozva, hogy ez csak előleg, a tiszt rendkívül szívélyes és előzékeny lett.

— Két hét, azt hiszem, nem lesz túlságosan hosszú idő? — kérdezte udvariasan Goldringtól.

— Igen, ez megfelel!

Amikor pedig Goldring félórával a beszélgetés után felhívta Ewerset, és jelentette, hogy két hét múlva a cigaretta valószínűleg meglesz — a tábornok öröme nem ismert határt.

— Kitüntetem! Ezért újra kitüntetem, báró, becsületszavamra! — kiáltotta a kagylóba.

Goldring déli egy órakor peronyi pontossággal érkezett meg a vendéglőbe. Az ebédet egy német nőszemély szolgálta fel, aki kettős kendőzéssel: festékkel és púderrel — nem is annyira az idő vasfogának nyomait, mint inkább a különböző vendéglőkben eltöltött viharos ifjúságának látható következményeit próbálta eltüntetni.

Goldringnak elég volt egy-két átlátszó bókot mondania, s ezzel annyira meghódította a pincérnő szívét, hogy az egész szóáradatot zúdított rá, és nyíltan célzott magányos életére. Mikor pedig végül összeszedte a használt tányérokat, és távozott, Heinrich kissé felnyitotta a folyosóra vezető ajtót, és kényelmesen iszogatva konyakját, továbbra is a szobában maradt.

Ket óra előtt mintegy tíz perccel két Gestapo-legény ment be Gartner szobájába, s egy pillanat múlva visszaléptek a folyosóra. A szemközti szoba félig nyitott ajtaját látva, kopogtatás nélkül beléptek.

— Mit jelent ez a betolakodás? — kérdezte dühösen Heinrich.

— Főhadnagy úr! Kötelességünk, hogy ellenőrizzük az iratait — mondta az idősebbik, akin őrmesteri rangjelzés volt.

Heinrich elővette tiszti igazolványát, és az asztalra hajította. Az őrmester figyelmesen végigolvasta az első lapot.

— Ó, bocsásson meg, báró úr, dehát a kötelességünket teljesítjük! — mentegetőzött mély tisztelettel, és visszaadta az igazolványt.

— Jól van. De jegyezzék meg, hogy ezentúl két-három hétig ebben az órában itt fogok ebédelni, ez a különszoba az enyém.

— Kérem szépen! A mi számunkra ez nagyon megnyugtató!

Pontosan két órakor a folyosón megjelent Gartner ezredes görnyedt alakja. Egy fiatal segédtiszt és két tagbaszakadt Gestapo-legény kísérte.

Heinrich még néhány percig ottmaradt, majd távozott. Másnap ugyanez megismétlődött. Tíz perccel két óra előtt megjelent a két Gestapo-legény, megtekintették a szobát és távoztak. Az őrmester még bekukkantott abba a szobába, ahol Goldring ült, tisztelgett, és távozott. Pontosan két órakor, egyetlen másodpercet sem késve, jelent meg az ezredes, őrzőinek és segédtisztjének társaságában.

A pincérlány ezúttal is ott sündörgött, Heinrich azonban

meglehetősen hideg válaszokat adott neki. „Rá kell szoktatnom, hogy ne sokáig rontsa a levegőt a szobában!" — gondolta. Ezen a napon sokáig ette ebédjét. Amikor három órakor elhagyta a szobát, Gartnernek még csak a süteményt szolgálták fel.

Így tartott öt napig.

A hatodik napon Heinrich hajnal előtt ébredt. Igyekezett gondolatait elterelni arról, aminek azon a napon kellett megtörténnie. De képtelen volt rá. Óvatosan emelkedett fel ágyáról, hogy ne ébressze fel Kurtot, majd ingéhez belülről kis zsebet varrt. Ebbe kényelmesen belefért a kis fekete browning. Többször egymás után betette, és ismét kihúzta revolverét. Igen, így nagyon alkalmas! Ideje lesz előrántani. Talán írjon valamit Monique-nak, és küldje el Kurt révén? Már meg is írt néhány sort, de gyorsan széttépte a papírt. Nem! Enélkül is bizonyára sok kellemetlensége lesz a leánynak, ha történik valami. Hiszen Miller látta, hogyan védte meg a részeg katonáktól. S annak ennyi is elég, hogy vallatóra fogja Monique-ot.

Kurt felébredt.

— Útrakész állapotban van az autó? — kérdezte Heinrich.

— Igenis.

Heinrich végigment a szobán, és egykedvűen odavetette:

— Ma ebéd után talán kocsikázni fogunk. Tartsd készenlétben.

Ebédig Heinrich nem távozott a szobájából. Pontban egy órakor átment az étterembe.

— Báró úr, óránkat az ön érkezése szerint igazíthatjuk — jegyezte meg Schwalbe, a söntés felett lógó nagy órára pillantva.

— Ez pontosan jár? — kérdezte Heinrich.

— Mindennap rádió szerint igazítom.

— Nos, itt az ideje, hogy ebédeljek.

Heinrich belépett a különszobába. A pincérnő röglön utánaszaladt, s bár a főhadnagy még hozzá sem látott a falatozáshoz, amaz szokása szerint ott ácsorgott, s várta, hogy a vendég elfogyassza a halat.

— Szereti az igazán jó bort? — kérdezte Heinrich.

— Nagyon.

— Ha van ilyen maguknál, hozzon egy palackkal, de egyenesen a pincéből.

— Ó, nagyon szívesen! Én tudom, hogyan kell a jó bort felszolgálni!

Végre sikerült megszabadulnia ettől a tolakodó pincérnőtől! De sietnie kell. Zsebéből előhúzott egy kis pokolgépet, melyből két fémszál állt ki, az időzítő-nyelvet két óra harmincöt percre állította, majd kilépett a folyosóra. Mint ilyenkor rendszerint, a folyosó üres volt. Heinrich egy szempillantás alatt Gartner szobájában termett. A pokolgépet néhány másodperc alatt odaerősítette az asztallap alsó oldalához.

Mire a lihegő pincérnő megérkezett a borospalackkal, Heinrich már nyugodtan befejezte a hal fogyasztását.

A pincérnőnek a jó borból csak két pohárral kellett felhörpentenie, hogy még kihívóbban viselkedjék, mint különben. Heinrich, csakhogy minél előbb szabaduljon tőle, kénytelen volt megígérni neki, hogy körülkocsikáztatja a városon. Ebédjét lassan költötte el, mint máskor. Háromnegyed kettőre járt, mikor a következő fogással végzett.

Eltelt még öt perc, de a két Gestapo-legény, aki mindig megelőzte Gartnert, nem mutatkozott. Nem mutatkoztak kettőkor, sőt negyed háromkor sem. Heinrich befejezte ebédjét, és ottmaradt, várt. Gartner ma nyilván nem jön ebédelni! Arról a gondolatról, hogy a pokolgépet el kellene távolítani, Heinrich rögtön lemondott: már eljött az általános étkezés órája, s a folyosón sűrűn hallatszottak a látogatók léptei. A pokolgép tehát fel fog robbanni, és Gartner ezután még óvatosabb lesz!

Két óra huszonöt perc... A Gestapo-legényeknek se híre se hamva. Heinrich feltette sapkáját, megigazította zubbonyát, és lassú léptekkel az ajtó felé indult. A közös étterem kijáratánál az ismerős Gestapo-legényekbe ütközött. Ezek tisztelegtek, majd eltűntek a folyosón. Heinrich a söntés mellett az órára nézett. Két óra huszonhét perc! Ha tehát Gartner ma is tíz perccel az emberei után érkezik, pontosan két perccel fog elkésni...

Heinrich agya feszülten és pontosan működött. Gartner mindig jobbfelől szokott belépni az utcáról a vendéglőbe. Heinrich tehát pontosan fél háromkor elébemegy, és az utcán lelövi, azután majd meglátja, mit tegyen. Kár, hogy a vendéglővel szemközti udvart nem vizsgálta meg: átvezet-e a másik utcába, vagy sem.

Két óra harminc. A legcsekélyebb mozdulattal sem szabad elárulnia, hogy siet. Udvariasan meghajol Schwalbe felé, kimért léptekkel az ajtóhoz megy, és — a küszöbön szembe-

találkozik Gartnerrel meg a segédtisztjével. Mögöttük a két másik Gestapo-legény. Goldring tiszteleg az ezredesnek, utat enged nekik, és az órára pillant.

Két óra harminckét perc.

Eljut-e Gartner a szobájáig, vagy nem? Akár igen, akár nem, neki most rövid időre távoznia kell.

Heinrich átmegy az utcán. Kiszámol harminc hosszú — kilométereknél is hosszabbnak tűnő — lépést, s csak ekkor hallja a robbanást, majd nyomban utána az üvegcsörömpölést.

Néhány másodperc, és Heinrich ismét a vendéglőben van. A közös teremben iszonyú pánik tört ki, de senki sem sérült meg. Csak a söntés melletti fal egy része omlott le, és zuhant rá az egyik üres asztalra. A beomlás helyén ásító hatalmas résen át füst és por gomolyog Gartner különszobájából.

Heinrich a többi vendéggel együtt az esemény színhelyére rohan. Egyetlen pillantás meggyőzi arról, hogy ezentúl sem Gartner, sem a segédtisztje nem fog többé ártani a partizánoknak és Bonneville civil lakosságának.

Heinrich visszamegy a kijárathoz. Már az utca túlsó oldalán van, amikor Gestapo-legényekkel zsúfolt gépkocsi fordul be a sarkon.

Heinrich hátra sem néz. Lassú léptekkel a szálloda felé tart

A szálló kapujánál áll a gépkocsi. Mellette Kurt.

— Kikocsizunk? — kérdezi.

— Azt mondtam neked, hogy a szállodánál tartsd a kocsit?

— Nem, de úgy gondoltam, hogy ön mindjárt ebéd után óhajt kocsikázni.

— Sehová se megyünk. Néhány perccel ezelőtt kis híján olyan sétakocsizásra indultam, ahonnét nincs többé visszatérés... — mondja fáradtan Heinrich

— Hogy-hogy? — riadt meg Kurt.

— A vendéglőben robbanás történt. Éppen azzal a szobával szemben, ahol én szoktam ebédelni.

— Szóval ez volt az a robaj, amit az imént hallottam?

— Igen, merénylet történt. Néhány gestapós elpusztult, köztük Gartner ezredes... Felmegyek a szobámba, és megpróbálok aludni. Te is ülj a magadéban, és ne eressz be sen-

kit. Ha pedig valaki nagyon követeli, hogy látni akar, ébressz fel. Megértetted?

— Igenis.

Heinrich, le sem vetkőzve, a pamlagra vetette magát. Az imént átélt idegfeszültség után rettenetes fáradtságot érzett. Szeme lecsukódott, de érezte, hogy aludni nem tud. Egy gondolat nem hagyta nyugton: vajon őt fogják-e gyanúsítani a merénylettel kapcsolatban? Ha gyanúba fogják, akkor le is tartóztatják. S ha utóbb szabadon bocsátják is, többé sohasem fognak anyira megbízni benne, mint eddig. Számára pedig ez egyet jelent a kudarccal. Ha tehát érte jönnének a Gestapóról, nem szabad engednie, hogy foglyul ejtsék. Lőnie kell... Heinrich felkelt, és még egyszer ellenőrizte automatarevolverét és pisztolyát. Rendben voltak, mint mindig. A Gestapo emberei drága árat fognak fizetni az életéért...

Pedig ki kell hallgatniuk. Feltétlenül. Hiszen hatodik napja ebédelt abban a szobában, amelyikkel szemben a robbanás történt. Schwalbe természetesen el fogja mondani, hogy Goldring maga választotta ki a szobát, ahol ebédelni kívánt. És ettől kétségkívül gyanússá válik. Közvetlen bizonyíték vajon lehetséges-e? Ilyen nincs: a Gestapo emberei csak azért jöhetnek érte, hogy tanúként kihallgassák. Ha tehát rögtön lövésekkel fogadja őket, ezzel maga árulja el magát. És akkor menekvésben már nem reménykedhet... Márpedig mindenáron fel kell derítenie azt a föld alatti gyárat, ahol a fegyvereket készítik. Ez a feladat, mint megbízói hangsúlyozták, különösen fontos. Tehát nem fog lőni... Ámde a kihallgatás során is felmerülhet ellene a gyanú. A vizsgálat vezetője is letartóztathatja. Akkor pedig már nem használhatja fegyverét, legalabbis az automatapisztolyát. Ha a kihallgatásra nem viszi magával, ezzel elárulja aggályoskodását! Tehát a pisztolyát és a revolverét is vinnie kell. Ezzel sem sokat segít, de mást nem tehet.

Heinrich befüggönyözte ablakát, levetkőzött, és lefeküdt aludni. Hajnal felé Kurt felébresztette.

— Főhadnagy úr, főhadnagy úr! — kiáltotta, kíméletesen megrázva a báró vállát. — Keresik.

— Kicsoda?

— A Gestapótól — suttogta riadtan Kurt.

— Mondd meg nekik, hogy várjanak, mindjárt felöltözöm — mondta, szándékosan fennhangon Heinrich, és kiugrott az ágyából.

Kurt kiment a szobából.

„Várnak... Ha le akarnának tartóztatni, akkor Kurttal együtt bejöttek volna!" Ez a gondolat kissé megnyugtatta. Szándékosan lassabban öltözött fel, mint máskor.

Kilépett szobájából, és Hitler-köszöntésre emelte fel jobbját. A Gestapo-legények viszonozták az üdvözlést.

„Egy letartóztatottat nem üdvözölnének!" — villant át az agyán.

— Tessék, mit óhajtanak?

— Lemke őrnagy úr utasítja, hogy azonnal jelenjék meg előtte, és tegyen tanúvallomást a Savoie-étteremben történt robbanás ügyében — felelte az őrmester.

„Utasítja" — azt is mondhatták volna, hogy „kéri".

— És miért jöttek ketten, méghozzá géppisztollyal?

— Mert még sötét van, és ilyenkor veszélyes a városban járni — mondta a másik Gestapo-legény, aki altiszti rangjelzést viselt a zubbonyán.

Heinrich az órájára nézett, és megállapította, hogy húsz perc híján négy óra.

— Rendben van, gyerünk!

Vette köpenyét, és az ajtó felé indult.

— Az az utasítás, hogy a legénye is jöjjön — vetette oda az őrmester.

„Ez már rossz, sőt több annál" — villant át Heinrich fején a gondolat.

— Fegyvert ne hozzon magával! — mondta az őrmester Kurtnak, amikor az a géppisztolya felé nyúlt.

— Nem veszélyes itthagyni a fegyvert az üres szállodai szobában? — kérdezte Heinrich.

— Ezt a szállodát jól őrzik — jelentette ki az altiszt és kivéve a tanácstalan Kurt kezéből a géppisztolyt, az ágyra tette.

— Indulás! — mondta Heinrich, és elsőnek lépett ki a szobából. Mögötte Kurt, majd a Gestapo-legények.

A szálloda kapujánál nagy, hétüléses gépkocsi várakozott. Mellette még két Gestapo-legény állt. Amint Heinrichet megpillantották, rögtön beültek az első ülésre.

Az őrmester felnyitotta a hátsó ajtót, és lehajtva a középső üléseket, egy mozdulattal helyet mutatott rajtuk Heinrichnek meg Kurtnak. Ő maga, meg az altiszt a hátsó üléseken foglalt helyet. Géppisztolyaikat lövésre készen tartották.

„Olyan, mint a letartóztatás. Vajon nem követtem-e el hibát, amikor hajlandó voltam velük menni kihallgatásra?... De mindegy, már úgyis késő... Majd ott a helyszínen kell eldöntenem, mitévő legyek... De Kurtot sajnálom! Minden cél és értelem nélkül otthagyja a fogát." Gondolatai rohanva kergették egymást. Félelmet nem érzett. Felkészült mindenre, s ugyanolyan idegfeszültség volt benne, mint az előző napon, amikor a vendéglő pultjánál az órára pillantott, és számolta a perceket.

A Gestapo irodájához öt percig sem tartott az út, de Heinrich úgy érezte, hogy nagyon sokáig utaztak.

A vizsgáló szobája előtt géppisztolyos őrszem állt. Kurt be akart lépni Heinrichhel együtt, de az őrszem megállította.

Heinrich egyedül ment be. Az ajtóban megállt, és gyors pillantással végignézte a fényűzően berendezett, tágas szobát.

„Innét nem lehet megszökni!" — villant át az agyán.

Az ablakon vasrács, az ajtók erősen megvasalva.

Nagy íróasztalánál alacsony karosszékben ült a vizsgáló: Lemke őrnagy — nevét Heinrich az ajtón is olvashatta. Üdvözlés nélkül, szótlanul mutatott a szemben álló karosszékre. Heinrich leült. Néhány másodpercig némán nézték egymást. Heinrich tekintetében még kíváncsiság is volt.

Lemke hosszú, keskeny arcán visszataszító volt a tömpe orr és vékony szegélyű száj. Álla egyáltalán nem volt. Helyén sebforradás látszott, mely a nyakáig ért. Öklömnyi ádámcsutkája mintha egészen a szájáig ugrott volna fel, majd megint lesüllyedt barna ingének magas gallérjáig. Az őrnagy szippantott egyet olcsó szivarjából, és ujjaival dobolt az asztalon. Egyik ujján halványan villant meg halálfejes ezüstgyűrűje, másik ujján vaskos arany jegygyűrű látszott.

„Volt olyan nő, aki feleségül tudott menni ehhez a szörnyeteghez?" — villant át Heinrich agyán, s ettől elmosolyodott. Hirtelen jókedvű lett.

— Megengedi, hogy rágyújtsak? — kérdezte hanyagul a vizsgálótól?

Emez némán eléje tolta szivardobozát.

— Inkább a magaméból!

Heinrich be akart nyúlni a nadrágzsebébe, de ebben a pillanatban felharsant az őrnagy fenyegető szava.

— Vissza!

Lemke feállt asztalától, és merev tekintettel bámult a

szoba belseje felé. Heinrich körülnézett: egy hatalmas dog fogát vicsorgatva meresztette rá a szemét.

— Amíg ez a kutya a szobában lesz, addig egyetlenegy kérdésre sem felelek — jelentette ki határozottan Heinrich.

— Ugyan miért?

— Mert utálok mindenfajta kutyát.

Lemke megnyomta a csengő gombját.

— Vigyék ki! — mondta kurtán, a kutyára mutatva.

A géppisztolyos kivezette a kutyát. Heinrich előhúzott egy csomag Havanna-szivart, és lassú mozdulattal rágyújtott.

— Honnét jut Havanna-szivarhoz? — kérdezte nyugodtan Lemke.

— Remélem, nem azért keltett fel éjszaka, és nem azért hozatott ide két géppisztolyos kíséretében, hogy megtudja tőlem a Havanna-szivarok beszerzési forrását?

Az őrnagy arcának balfele megrándult. Leült.

— Ön tudja, mi történt tegnap a Savoie-étteremben?

— Nemcsak hogy tudom, tulajdon szememmel láttam a robbanás következményeit. De rögtön távoztam...

— Miért?

— Nem szeretek vért látni.

Lemke arcán megvető mosoly suhant keresztül.

— Persze a főhadnagy úr a hátországban harcol, és a vér látványa...

Heinrich haragosan a szavába vágott.

— Biztosíthatom, őrnagy úr, hogy rövid életem során sokkal több vért láttam, mint ön...

„Érdemes ilyen éles hangon?..." — Heinrich félrefordult, és már egészen más hangon folytatta:

— De az az ellenség vére volt, és nem a mieinké..

— Szolgálati ügyben tartózkodik a városban?

— Igen.

— Hány napja?

— Ma van a nyolcadik napja.

— Mióta étkezik a Savoie-ban?

— Ideérkezésem másnapja óta.

— Ki ajánlotta oda?

— Elküldtem a legényemet, hogy megtudja, hol van itt egy jó vendéglő. Neki ajánlotta valaki a Savoie-t — jelentette ki Heinrich.

— Ellenőrizni — mondta nyugodtan Lemke. Goldring csodálkozva pillantott rá.

Az „ellenőrizni" utasítás azonban, mint kiderült, nem neki szólt, hanem annak a hadnagynak, aki előlépett egy ablakfüggöny mögül, s most eltűnt az ajtóban.

„Meglepetésekkel akar hatni rám! No jó, várjuk a továbbiakat" — gondolta Heinrich, és elmosolyodott. Lemke nem vonta el róla tekintetét.

— Hánykor ebédelt?

— Mindig egykor.

— És mikor fejezte be?

— Mikor hogy. Aszerint, hogy milyen volt az étvágyam, és milyen volt az étel.

— Mikor hagyta el tegnap a vendéglőt? Hány órakor?

— Nem emlékszem.

— Hol volt a robbanáskor?

— Néhány lépésnyire a kijárati ajtótól, éppen hazafelé indultam.

— Pontosan hánykor történt a robbanás?

— Nem tudom, nem néztem az órára. Amikor azonban a szállóba érkeztem, három óra lett volna öt perc múlva.

Az őrnagy elmosolyodott.

— És nem gondolja Goldring...?

— Herr von Goldring! — igazította helyre szavait Heinrich.

Lemke úgy megrándult, mintha fel akarna ugrani a karosszékből, apró, gonosz szeme szinte keresztülfúrta Heinrichet. Ez, nem is leplezve megvetését, nézett szembe Lemkével.

„Vagy talán felesleges tovább játszanom, elég lesz, ha elintézem ezt az őrnagyot meg az első két-három embert, aki a segítségére rohan...? Két golyót saját magamnak kell fenntartanom... tartalék sohasem árt!... De nem. Még várok."

Félig elszívott szivarját a hamutartóra tette, és újat húzott elő a zsebéből.

„Csak szokja meg, hogy gyakran nyúlok a zsebembe."

— Főhadnagy úr, úgy látom, ideges? — s Lemke hangjában nem is anyira gúny, mint inkább leplezetlen ingerkedés hallatszott.

— Nem ideges vagyok, hanem dühös — igazította helyre Heinrich.

— Nem tartja ön különösnek, hogy egy tiszt, egy német tiszt — tette hozzá külön nyomatékkal Lemke — a robbanás

színhelyére érkezik, és elfelejti megnézni az órát, pedig nyilván tudja, hogy ez nem jelentéktelen mellékkörülmény.

— Nem számítottam rá, hogy én leszek az egyedüli forrás, amelyből ön értesülést akar szerezni a robbanás körülményeire vonatkozóan.

— Ó, nem! Sok forrásunk van, legalábbis több, mint ön gondolná!

— Annál jobb önöknek.

— Hát önnek?

— Ne kapaszkodjék a szavaimba!

— Iratait az asztalra! — üvöltötte tele tüdőből Lemke, és öklével nagyot csapott az asztalra.

„Ez a vég! Most kell... különben elkésik n vele..."

Heinrich is, akár Lemke, felállt székéből, szivarját a hamutartóra tette, és lassan kigombolta zubbonyát, hogy elővegye iratait.

„Amikor belejük néz, lövök" — határozta el, és maga is csodálkozott, milyen nyugodt most, hogy már nem percek, hanem csak másodpercek vannak hátra az életéből.

Előhúzta igazolványát, és az asztalra tette.

„Most mindjárt, ha föléje hajlik..."

Lemke azonban, miután átvette az iratokat, nem kezdte rögtön nézegetni.

Ott álltak ketten, szemben egymással, s nem is leplezve indulatukat, néztek egymás szemébe.

Az ajtó nesztelenül nyílt, s a küszöbön megjelent az a hadnagy, aki az imént az ablakfüggöny mögül lépett elő. Lemke fürkésző pillantást vetett reá.

— Ellenőriztük. Megfelel a valóságnak — jelentette halkan a hadnagy.

„Még egy hullajelölt... várnom kell, amíg előrelép, bár, ha gyorsan cselekszem..."

— Goldring főhadnagy, miért kapta ön a másodosztályú vaskeresztet?

— Nem önre tartozik!

„Most már mindegy... mégis jobb, ha ez a hadnagy kissé elmozdul — majd akkor..."

— Ellenőrizze az iratait, hadnagy úr! — vetette oda dühösen Lemke. S mint eddig is, le nem vette a szemét Heinrichről, most azonban kezével a fiókba nyúlt.

„Talán megorrontott valamit, és pisztolyt húz elő?" — riadt meg Heinrich.

A hadnagy az asztalhoz lépett. átvette Goldring iratait. és félrehuzódott.

Heinrich a zsebébe nyúlt. Lemke összerezzent, és szinte ugrásra készült. Heinrich nyugodtan előhúzta szivardobozát.

— Őrnagy úr! Őrnagy úr! — s a hadnagy hangjában egyidejűleg csodálkozás meg ijedtség is csengett.

— Mi történt? — kérdezte Lemke. Egy pillanatra oldalt fordult.

„Lőni! Azonnal lőni! De mi történt ezzel a hadnaggyal?"

A hadnagy, aki az iratokat ellenőrizte, némán nyújtotta vissza Goldring kifordított igazolványát az őrnagynak.

Ott feküdt Berthold SS-vezérőrnagy fényképe, ezzel a felírással: „Heinrich von Goldringnak — az atyjától".

— Berthold vezérőrnagy úr az ön atyja?

Az a lövés, amelyre Heinrich egy pillanattal előbb felkészült, nyilván nem jelentett volna ekkora meglepetést, mint ez a fénykép.

— Az ön atyja?! — ismételte halálra döbbenve Lemke.

— Elég a komédiából! — ugrott fel Goldring, mint egy megszállott. Lemke szivaros doboza már repült is a szoba sarkába. — Milyen alapon ébreszt fel engem az éjszaka kellős közepén, és vallat már több mint egy órája?!

— De Goldring úr . . .

— Elég! Azonnal hozasson gépkocsit, és vitessen a szállodámba. Holnapra Berthold mindent megtud.

„Támadni! Csak támadni! Minél dühösebben és könyörtelenebbül, ahogyan egy Gestapo-vezérőrnagy ifjú csemetéjéhez illik."

— De hiszen a megölt Gartner ezredes Berthold vezérőrnagy egyik legkedvesebb. legbizalmasabb tisztje volt . . . — dadogta Lemke.

— Ezt ön nélkül is tudom!

„Így küldhetem át a másvilágra esetleges rokonaimat is" — s Heinrich érezte, hogy kimondhatatlan, mérhetetlen öröm tölti el egész valóját. „Talán nem is érdemes tovább rontani a jókedvemet. Ördög vigye ezeket a szolgalelkűeket!"

— Mi ezt nem tudhattuk! — avatkozott bele a hadnagy.

— Egy pohár konyakot! — mondta Heinrich, és visszazuhant a karosszékbe. Az volt az érzése. hogy még egy pillanat, és tele tüdőből felkacag, vagy rögtön rágyújt legkedvesebb nótájára itt, a Gestapo vizsgálószobájában. Tenyerét szeme elé tartotta, hogy tekintete ne árulja el örömét.

— Báró úr! Báró úr! — hallotta a halk és tisztelettudó hangot.

Elvonta kezét szeme elől. Előtte állt a hadnagy és tálcát tartott kezében, azon egy megkezdett palack konyak és néhány pohár.

„Finom konyakon élnek ezek" — gondolta Heinrich, amint a címkére pillantott.

A hadnagy töltött. Heinrich egy hajtásra kiitta. Előhúzta szivardobozát, és a hadnagy felé nyújtotta. Ez olyan mohón rántott ki belőle egy szivart, hogy Heinrichnek össze kellett szorítani a fogait, különben elnevette volna magát. Lemke az asztalon áthajolva, szintén kivett egy szivart.

Mindhárman némán gyújtottak rá Heinrich öngyújtójáról.

— És most, hogy egy kissé megnyugodott, von Goldring főhadnagy úr...

„Az imént még csak egyszerűen Goldring voltam neked"....

— ...gondolkozzék, és értsen meg minket. Meggyilkolnak egy olyan személyiséget, mint Gartner ezredes. Ön az egyetlen, aki a robbanás előtt elhagyta az éttermet...

Megszólalt a telefon.

— Berlin! — kiáltotta az őrnagy, és a telefonhoz rohant. — Halló!... Megint Berthold vezérőrnagy, ma már harmadszor — suttogta Lemke, a kagylót elfedve tenyerével. — Sajnos, semmi újság.

Heinrich a kagyló felé nyúlt.

— Vezérőrnagy uram! Most Goldring főhadnagy szeretne beszélni önnel. Igen, itt van. — Lemke olyan tisztelettel nyújtotta a kagylót Heinrich felé, mintha maga a vezérőrnagy ülne vele szemben.

Heinrich átvette a kagylót.

— Igen, én vagyok az... kiküldetésben... Hogy miért vagyok itt ilyen késő órában? — Goldring egy pillantást vetett az őrnagyra meg a hadnagyra. Azok ketten kézmozdulattal, arcjátékkal, szemforgatással könyörögtek, hogy hallgasson.

— Amikor a terroristák meggyilkolják az apám különleges feladatokkal megbízott tisztjét, akkor én nem ülhetek a szobámban... Természetesen segíteni fogok... És mi van ővele? Csókoltatom Lorét... úgy is, mint a fivére, és úgy is, mint a vőlegénye... csak ne említse ezt neki, mert magam

szeretném megmondani... A mielőbbi és várva-várt viszontlátásra...

És Heinrich visszatette a kagylót.

— Goldring báró! Arra kérem önt, felejtse el ezt a kis félreértést! — kérte Lemke. — Úgy gondolom, hogy ismeretségünk, mely olyan szerencsétlenül kezdődött...

— Legalább alkalmat adott nekem, hogy néhány szót beszéljek apámmal, s ezzel némi kárpótlást nyújtott... — vágott szavába jókedvűen Heinrich.

— Képzelje csak el, mi történt volna önnel, ha néhány perccel tovább marad az étteremben? — kérdezte Lemke. maga is holtra rémülve ettől a lehetőségtől.

— Eh, mit... Elfáradtam, intézkedjék, hogy gépkocsit kapjak.

— Ó, kérem, kérem! De remélem, nem felejti el ígéretét, hogy segíteni fog nekünk.

— Megteszek minden tőlem telhetőt!

S Heinrich, éppen csak hogy egymáshoz érintve sarkantyúit, meghajolt, majd távozott.

Egy negyedórával később már mély álomba merült.

MONIQUE
BONNEVILLE-BE UTAZIK

Madame Tarvalt senki sem illethette olyasfajta gyanúsítással, hogy magasabb eszmények felé tör, még kevésbé, hogy olyanok felé, amelyek némi anyagi áldozatot kívánnának tőle.

Nemrég érdeklődésének körét még az a törekvése szabta meg, hogy ha nem is emelni, de legalább megtartani akarta annak a szállodának és étteremnek a színvonalát, amelyet néhai férjétől örökölt. S szó ami szó — bebizonyította, hogy méltó az örökségre, lelkiismerettel hajtja végre a megboldogult akaratát. Igaz ugyan, hogy üzletének virágzását nemcsak háziasszonyi rátermettségének, hanem bizonyos meghatározott körülményeknek is köszönhette. Arról volt szó ugyanis, hogy Saint-Rhémyben, amely városka fürdőhelynek számított, mindig nagy volt az idegenforgalom, az év minden szakában, kivéve talán a késő ősz egy rövid időszakát. A vendégek szívesen szálltak meg és étkeztek Madame Tarvalnál, mert olyan kedélyes légkört tudott teremteni pan-

ziójában, hogy az joggal tett szert a rendes, sőt családias szálló hírnevére. S ezt a hírt nyilván az is megerősítette, hogy Madame Tarval két gyermeke — fia: Jean, és leánya: Monique — nemcsak lábatlankodtak a vendégek körül, de erejüktől telhetően segítettek is édesanyjuknak. Madame Tarval azt az elvet vallotta, hogy a gyermekeknek zsenge koruktól hozzá kell szokniuk a munkához: az életben semmit sem kaphatnak ingyen.

Jean és Monique lassan felnőttek. A jelek szerint minden a legjobb úton haladt és Madame Tarval már előre tervezgette, hogyan biztosítja majd gyermekei jövőjét: végrendeletében leányára akarta hagyni az éttermet, fiára pedig a szállodát...

Terveit azonban keresztülhúzta a háború. Bár a szálló ekkor sem maradt üresen, hiszen legtöbb szobáját állandó lakók foglalták el: Párizsból és más városokból menekült személyek. A menekülők nem is nagyon igyekeztek visszatérni állandó lakóhelyükre, ahol a megszállás sokkal súlyosabban nehezedett az országra, mint itt. Saint-Rhémy ugyanis ahhoz a részhez tartozott, amelyet — bár éppen csak fügefalevélként — még mentesített a német parancsnokság és a vichyi kormányzat úgynevezett „védelmi" szerződése. Az állandó lakók az éttermet is igénybe vették, de belőlük már nem származott annyi haszon, mint a régebbi vendégekből. Madame Tarval anyagi helyzete romlani kezdett. Mert más a fürdővendég, aki szórakozni érkezik, s erre a célra már korábban félrerakja a szükséges összeget — és más az állandó lakó, aki minden sou-ért reszket, mert maga sem tudja, meddig fog tartani készpénze, és még arról sincs fogalma, hogy mikor térhet vissza otthonába.

Ráadásul Madame Tarvalnak rendszeresen támogatnia kellett az édesanyját, aki fiatalabbik lányával Les-Travelles faluban lakott. Madame Tarval húga, Louise a háború előtt Párizsban élt, ahol férje, André Renard, mint repülőgépkonstruktőr dolgozott. André Renard-t azonban 1939-ben behívták katonai szolgálatra a repülőkhöz, ahol minden bizonnyal életét vesztette. Utolsó levelét Louise három nappal Párizs elfoglalása előtt kapta meg. Csakhamar ezután a hitleristák André Renard minden vagyonát elkobozták, és Louise-nek el kellett hagynia Párizst, hogy anyjához költözzék abba a kis falucskába, amely mintegy harminc kilométerre feküdt Saint-Rhémytől.

Természetesen jobb lett volna, ha mindnyájan együtt lakhatnak — húga segíthetett volna az étteremben — Madame Tarval azonban mégsem volt hajlandó magához hívni testvérét. Mégpedig nem azért, mintha nem szerette volna eléggé Louise-t, hanem merő óvatosságból: ha a Gestapo megszimatolta volna, hogy Renard felesége a nővérénél lakik, akkor a vendéglő és a tulajdonosnő is megbízhatatlan hírbe került volna. A német tiszteknek megtiltották volna, hogy vendéglőjét látogassák, ez a körülmény pedig még tovább rontotta volna üzleti ügyeit — hiszen jövedelmének legnagyobb részét most mégiscsak ezeknek köszönhette. Így hát arra, hogy húgát magához vegye, egyelőre nem is gondolhatott. Még levelezésüket is gondosan titkolta, különösen azóta, hogy Jean a maquisard-ok közé állt.

Hát igen, a kis Jean, Madame Tarval egyetlen fia, partizán lett! S attól a naptól kezdve, hogy ez bekövetkezett Madame Tarvalnak nem volt nyugodt perce. Még szerencse, hogy a Gestapo nem jött a nyomára! Azok azt hitték, hogy Jean nem érkezett vissza a háborúból: elesett vagy fogságba került. Jaj, mi volna, ha megtudnák! Hiszen egyszer már fel is tartóztatták a hegyekben! Szerencsére ezzel a báróval került szembe. Talán a Szűzanya hallgatta meg Madame Tarval anyai imáit, különben hogy is engedte volna el Jeant a báró? Vagy talán felismerte Jeanban Monique fivérét? Nem, ez nem lehetséges! A két gyerek egyáltalán nem hasonlít egymáshoz. Legfeljebb a szemük... Jean most is olyan, mint azelőtt volt: könnyelmű, ügyetlen kisfiú! Hiába idősebb Monique-nál, úgy viselkedik, mint egy szeles kislány!

Monique-ra viszont számíthat az édesanyja, ő egészen más, mint a bátyja. Igaz, hogy gyűlöli a németeket, s ezt gyakran túlságosan kimutatja, de még ilyenkor sem lépi át a józan ész határát. Sőt — még hajlandó is nyelvórákat adni Goldring bárónak. Annyi bizonyos, hogy ez a báró egyáltalán nem emlékeztet honfitársaira. Előzékeny, mint egy tősgyökeres francia, és rendkívül jószívű. Amióta futni engedte Jeant, Madame Tarval mindennap valami újabb jótulajdonságot fedez fel benne. Mert hát ilyen tettre csak igazi lovag képes. Jean megüzente Monique útján, hogy szinte sóbálvánnyá vált csodálkozásában, amikor az a dolog történt. Igaz is — vajon honnét szerzett tudomást Jean hollétéről Monique? Madame Tarval gyanít valamit: hogy lányának gyakori kerékpár-kirándulásai... Ez a gondolat aggodalommal

tölti el. Mi lesz veluk, ha kitudódik, hogy Monique kapcsolatban van a partizánokkal?

Mindazt, ami felett azelőtt könnyedén elsiklott, Madame Tarvalnak most mérlegelnie kell. Igen gyakran előfordul, hogy fényes nappal, amikor nyakig vannak munkában. Monique faképnél hagy mindent, és fejfájásra hivatkozva, eltűnik valamerre... Aztán a Jeantól érkezett üdvözletek... Milyen gyakran tolmácsolja ezeket Monique! Majd ez a kijelentése: „Ha bárki kérdezné, mama, mondd csak azt, hogy François a vőlegényem!" Amikor lánya ezt mondta, ő tréfára vette, és jót nevetett rajta. A nagyorrú François és a szép Monique! Most azonban már elment a kedve a nevetéstől. Lassan-lassan kezdi megérteni, hogy leánya titkol valamit előle. Irgalmas isten, mi lesz, ha valaki megsejti! Hiszen Jean a hegyek közt van, ott viszonylag biztonságos a helyzete, Monique-ot azonban bármely pillanatban elfoghatják! De nem, bizonyára rémképeket lát — félre ezekkel a gondolatokkal, különben az ember minden józan eszét elveszíti.

És Madame Tarval rászedte saját magát: elhessegette szörnyű gyanúját, még csúfolta is önmagát, hogy inába szállt a bátorsága — teljesen azonban nem tudott megnyugodni.

Leánya előtt egyetlenegyszer sem célzott aggályaira. Jól ismerte Monique természetét, hogy milyen hevesvérű, s ugyanakkor milyen konok. Ha figyelmeztette volna, ezzel csak a harag és a szemrehányások kitörését idézte volna elő: Monique ugyanis sehogyan sem bírt belenyugodni abba a gondolatba, hogy egy olyan vendéglő jövedelméből kell éljenek, amelyet a németek látogatnak. Még képes volna itthagyni őt, hogy bebizonyítsa önállóságát! Nem, jobb lesz, ha szemet huny, ha strucc módjára homokba dugja a fejét, és csak vár, várja a háború végét, amelynek végül is előbb-utóbb be kell következnie.

S csak amikor Monique valamilyen táviratot kapott, és kijelentette, hogy most pedig Bonneville-be utazik, csak ekkor értette meg Madame Tarval, milyen végzetes hibát követett el. Bezárta hát az ajtót, zsebre vágta a kulcsot, és határozott hangon kijelentette:

— Nem utazol sehova!

— Muszáj, mama!

— Küldjenek másvalakit! — ezzel a megjegyzésével Madame Tarval első ízben adta értésére leányának, hogy tud

egyet-mást az ügyeiről. — Nem lányok feladata, hogy nekimenjenek a nagyvilágnak holmi titkos megbízásokkal.

— Éppen hogy lánynak való, mama, mert csak én tudhatom meg Goldringtól... — s itt Monique szava félbeszakadt.

— Mit kell neked megtudnod Goldringtól? Mondd meg! Kérdeztelek! Ha nem mondod meg, azonnal odamegyek a tábornokhoz...

— Jól van, csak eredj! És azt se felejtsd el megmondani neki, hogy Jean a maquisard-ok közt van! Akkor majd valamennyiüket halomra lövik, mint a vadkacsákat, mert nincs fegyverük, és te megakadályozod, hogy szerezhessenek! Nos, mit állsz itt előttem? Eredj! De tudd meg, hogy ezután nem lesz sem leányod, sem fiad!

Amikor a fegyverről hallott, Madame Tarval leomlott a székre, és olyan sápadt lett, hogy leányának megesett rajta a szíve.

— Anyuskám — mondta elérzékenyülve Monique, és gyöngéden átölelte anyja vállát. — Becsületszavamat adom neked, hogy semmi veszély nem fenyeget. Esküszöm! Egyszerű kis kirándulásról van szó, s közben néhány szót suttogok csak valakinek a fülébe. Ennyi az egész!

Madame Tarvalt azonban nem lehetett ilyen könnyen megnyugtatni. Sírt, könyörgött, fenyegetőzött, és megint csak sírt. Monique úgy járt-kelt körülötte, mint valami nagybeteg körül, de szilárdan kitartott az elhatározása mellett, hogy elutazik! Valóságos párviadalt vívtak: az anya, aki meg akarta menteni leányát a halálos veszedelemből — és a leány, aki kész volt életét is feláldozni a népéért. S ez a párviadal a leány győzelmével végződött. Az anya megadta magát sorsának.

Monique nem táviratozta meg Heinrichnek, hogy mikor érkezik. Nem akarta, hogy együtt lássák őket az állomáson, ahol mindig helyi rendőrök és Gestapo-legények ténferegnek. Már csak a rokonától táviratozott Goldringnak a szállodába, meghatározva találkozásuk helyét és idejét.

Heinrich megtartotta, amit ígért: civilruhában jelent meg, s Monique véleménye szerint ez az öltözék sokkal jobban állt neki, mint a gyűlölt német tiszti uniformis.

Egy szemvillanásnyi ideig Monique úgy érezte, mintha az az akadály, amely Heinrichtől elválasztotta — eltűnt volna Olyan jól esett mellette mennie, belekapaszkodva a fiú izmos,

meleg karjába. Még beszélni sem volt kedve. S Heinrich bizonyára megértette az érzéseit, mert ő is hallgatott. Monique elképzelte, hogy háború nem volt, nincs, és nem is lesz soha. S hogy neki nem kell elrejtenie az érzéseit. Hogy közte és Heinrich között a szokásos emberi kapcsolat van. Ámde lépten-nyomon őrjáratba ütköztek, s a csizmák súlyos dobbanása valahogy arra a hangra emlékeztette a leányt, mint amikor az első rögök hullanak egy koporsó fedelére. Igen, a valóság minden pillanatban emlékeztette a megszállásra, arra, hogy ő most nem szerelmi találkára érkezett, hanem, hogy fontos értesüléseket szerezzen a maquisard-ok részére.

„Még soha ilyen szükség nem volt a fegyverre, mint éppen most!" — lüktetett állandóan a fülében az a mondat, melyet az elutazása előtti napon hallott François-tól. Mintha ő maga nem tudná! Igen, a fegyverre szükség van, és Monique mindent megtesz, hogy a partizánok meg is szerezhessék!

„Ez azonban Heinrichnek kellemetlenséget okozhat, még pedig nagyot!" — villant át hirtelen az agyán. Most itt megy mellette, nem szól semmit, a leány azonban érzi, hogy ő is örül a viszontlátásnak. Milyen boldogan csillant fel a szeme, amikor a három utca kereszteződésénél találkoztak! Vajon mit tenne, ha ismerné azokat a gondolatokat, amelyek Monique fejében zsibonganak? Megállítana egy járőrt, és elvitetné a Gestapora? Lehetetlen! Ezt Heinrich akkor sem tenné, ha olvashatna a gondolataiban. Sőt, még ha letartóztatják, amiért a fegyverek nem jutottak el a rendeltetési helyükre — Heinrich még akkor sem árulná el. Monique ezt egész valójával érzi. És mégsem beszélhet nyíltan. Mert ha csupán fél százalék, ha csupán egyszázad százalék gyanú lehetősége áll fenn, akkor sincs joga érzelmi okokból kockára tenni mindent. Még akkor sem, ha Heinrichnek kell majd kísérnie a szállítmányt...

Monique megrezzent, amint eszébe ötlött, hogy Heinrich valóban kaphat ilyen utasítást.

— Fázik, Monique? — kérdezte gyöngéden Heinrich.

— Igen, kissé — felelte önkéntelenül a leány, bár ebben az évben még késő ősszel is csodálatosan meleg volt.

— Két lépésre van innét a szálloda, ahol megszálltam. Menjünk talán be megmelegedni és pihenni?

Monique tagadóan rázta a fejét.

— Ó, hova gondol!

— De hiszen mi már gyakran voltunk kettesben, és azt hiszem, egyszer sem adtam alkalmat magának, hogy panaszkodjék rám! Egyébként úgyis haza kell mennem, mert igen fontos hírt várok...

— Mi az, még nem intézte el a hivatalos dolgait?

— De igen, valamennyit! Már csak kétperces telefonbeszélgetésem lesz arról, hogy mikor indul a vonat, azután egészen szabad vagyok. Megígérem, hogy nem fog tovább unatkozni, mint két percig...

— Dehát... — mondta habozva Monique.

— Talán nem akarja, hogy meglássák, amikor bemegy a szállodába? — mondta a gondolatát kitalálva Heinrich.

— Úgy van. Itt engem senki sem ismer, és még azt gondolhatnák, hogy afféle hölgyike vagyok... hiszen tiszti szálloda...

— Az utca eléggé néptelen. Kivárhatunk egy alkalmas percet, hogy észrevétlenül beosonjunk.

Monique némán bólintott, és meggyorsította lépteit, mintha minél előbb túl akarna esni a reá váró kellemetlenségen.

A szobában ott találták Kurtot.

— Bárki keresne, nem vagyok itthon! — vetette oda útközben Heinrich, miután Monique-ot előre engedte a szobájába.

Mint találkozásuk első perceiben, most is kínos csend lopakodott közéjük. A leány az utazásról kezdett mesélni, erőnek erejével valami érdekes élményt keresett, hogy kievickéljen zavarából. Ám Heinrich sem volt kevésbé zavarban, mint ő. Társalgásuk felélénkülését a Savoie-étteremben bekövetkezett robbanás története mozdította elő. Monique lesütött szemmel hallgatta Heinrichet. Félt, hogy az többet talál kiolvasni a szeméből, mint egyszerű kíváncsiságot. Amikor pedig a fiú, mintegy mellékesen megjegyezte, hogy ő is majdnem ottveszett, a leány megremegett.

— Még mindig fázom! — magyarázta.

— Mindjárt adok valami meleget a vállára! — javasolta Heinrich, és már-már levetette kiskabátját, ebben a pillanatban azonban valaki megzörgette az első szoba ajtaját, ahol Kurt tartózkodott.

Heinrich szájához emelte az ujját, így figyelmeztette vendégét, hogy hallgassanak.

— Goldring főhadnagy idehaza van? — hangzott egy rekedtes hang.

— Nem. Elment valahová.

— Hát te hogyan ragadtál itt, Schmidt? Hiszen a keleti arcvonalra akartak küldeni! — reccsent meg ismét az előbbi hang.

— Főhadnagy úrnak jelentem, Goldring főhadnagy kérte, hogy hagyjanak meg a törzsnél, mint a tisztiszolgáját.

— Nyilván nem tudta, milyen jómadár vagy! De majd én elmondom neki... Most pedig jól figyelj, nehogy összekeverd a dolgokat. Közöld a főhadnaggyal, hogy a 787-es számú vonat holnap este nyolckor indul. Ha ő is velünk akar utazni, akkor értesítsen, fenntartunk számára egy fülkét. Megértetted? Reggel még egyszer telefonálni fogok, te tökfilkó, mert biztosan összezavarsz mindent!

A beszélgetés véget ért, s az ajtó becsapódott. Heinrich várt még egy percig, majd beszólította Kurtot.

— Tehát maga is azzal a vonattal akar utazni? — kérdezte Monique, és hasztalan próbálta leplezni aggodalmát. Izgalma áttört a hangján, ott remegett a szemében, meglátszott egész feszült, várakozó magatartásán.

„Ó, te kedves kis összeesküvő! Milyen tapasztalatlan vagy még!" — mondta kis híján Heinrich, de fékezte magát, és félvállról mondta:

— Ó, Feldner az ő két tucat katonájával maga is elintézi a dolgot. Még túl sok is ennyi, hiszen csak hat vagonról van szó! Mi viszont autón megyünk. Jó lesz? Hiszen ezt beszéltük meg. Holnap még körülsétálunk a városban, ebéd után aztán indulnunk kell.

— Ó nem, nekem feltétlenül még ma vissza kell térnem. Megígértem a mamának, aki nagyon rosszul érzi magát.

— No és az unokanővére? Hiszen jóformán nem is találkoztak.

— Átadtam neki, amit a mama küldött, különösebb beszélni valónk pedig nem volt, hiszen csak nemrégen járt nálunk!

— Akkor én most közlöm Feldnerrel, hogy máris indulok autóval, maga pedig addig készüljön fel az útra. Hol fogom megtalálni?

— Pontosan kettőkor várni fogom ugyanannál az utkereszteződésnél, ahol először találkoztunk. Megfelel?

— Tökéletesen. Még arra is jut időm, hogy elkísérjem az unokanővéréhez.

— Nem, nem, ez felesleges — mondta nyugtalanul Monique. — Megláthatna az ablakból, és ki tudja, mit gondolna.

Heinrich csúfondárosan pillantott Monique-ra, és a lány lesütötte a szemét.

Miután Monique távozott, Heinrich felhívta Feldnert, közölte vele, hogy még aznap útnak indul gépkocsival, és ellátja az utolsó utasításokkal a szállítmány védelmét illetően.

Maradt még egy kis szabad ideje, hogy Lemkéhez is benézzen. Ez nagy tisztelettel és szívélyességgel fogadta. Azzal azonban mégsem dicsekedhetett, hogy nyomára bukkant a Savoie-étteremben lezajlott merénylet tetteseinek.

Heinrich sajnálkozását fejezte ki, hogy el kell utaznia, s ennélfogva képtelen tovább segíteni a Gestapónak a gonosztevő felkutatásában.

— Ó, előbb-utóbb úgyis megtaláljuk...

Amikor Heinrich két órával később megérkezett a megbeszélt helyre, sűrű, őszi eső esett.

Két épülettömbbel odébb ismerős alakot pillantott meg, s mellette még valakit — egy magas szőke nőt. Ez éppen búcsúzott Monique-tól, és erőnek erejével rá akarta adni a saját köpenyét. Heinrich már éppen megállította gépkocsiját, de eszébe jutott, hogy most egyenruhában van, tehát továbbhajtott, és vargabetűt írva le, tért vissza újra a megbeszélt helyre. Monique már várta.

— Kár, hogy nem fogadta el azt a köpenyt! Mindkettőnknek jó lett volna.

— Talán... talán... — s a lány szeme haragosan villogott. — Magának nem volt joga, hogy leselkedjék utánam.

— Véletlenül történt. De áldom ezt a véletlent, mert alkalmam volt meggyőződni, hogy valóban unokanővéréről és nem unokabátyjáról volt szó. És milyen csinos az unokanővére!

— Még ezt is felfedezte?

— Általában éles a szemem, és sok olyasmit észreveszek, amit maga nem is sejt, kedves tanítónőm.

A gépkocsi nemsokára már a Saint-Rhémybe vezető országúton robogott. Az eső nem állt el, s mindkettőjüknek Heinrich köpenyébe kellett burkolózniuk, mert a hideg cseppek bevágódtak a rosszul záródó ablakon.

Már délután volt, amikor elhagyták Bonneville-t és Kurt teljes sebességgel hajtott, hogy még sötétedés előtt Saint-

Rhémyben legyenek. Éjszaka idején veszélyes volt arrafelé autózni.

Kurt két utasa azonban nem vette észre sem a kocsi sebességét, sem az esőt. Némán ültek egymáshoz simulva; a közelség és a melegség érzésén kívül, amely mindkettőjüket eltöltötte, megszűnt számukra minden. Szerettek volna így száguldani egyre előre, a végtelenbe, oda, ahol a maguk életét élhetik, ahol bújócskázás, kétértelmű szavak, célzások helyett nyíltan, egyenesen kimondhatnák az egyetlen szót, amely már ott lebegett mindkettőjük ajkán s amelyet mégsem mertek kimondani:

— Szeretlek!

MÁSODIK RÉSZ

Lütz tévedett, amikor azt állította, hogy Saint-Rhémytől néhány kilométerre föld alatti üzem működik, ahol aknákat és aknavetőket állítanak elő. A százados úgy mondta, ahogyan ő maga, meg Ewers tábornok, és a törzsnek még néhány tisztje tudta. Még a biztonsági szolgálat helybeli vezetője, Miller is bizonyos volt benne, hogy azok a kis épületek, amelyek a fennsík felé vezető úton, az országúttól kissé távolabb, elszórva állanak, valójában ennek a hadiüzemnek a bejáratát alkotják. De azok közül, akik tudtak erről a „titokról", eszébe sem jutott senkinek, hogy valójában üres helyet őriznek, s hogy mindez csak álcázás céljából létesült. A német parancsnokság ugyanis mindent megtett, hogy e rendkívül fontos intézmény valódi helyét a legtökéletesebben eltitkolja.

Mert a föld alatti gyár valóban létezett, s valóban fegyvert állított elő. Az is igaz volt, hogy a hitleristák által megszállt minden országból dolgoztak ott foglyok. Csak éppen — mindez nem Saint-Rhémy közelében volt, hanem a városkától mintegy huszonöt kilométerre, az úgynevezett Átokvölgyben.

Ezt a nevet még a pásztorok adták a völgynek. Amikor azonban átokként emlegették, egyikük sem gondolt arra, hogy ez az elnevezés jóslattá válhat. Őket csak az bosszantotta, hogy a völgy teljesen hozzáférhetetlen, s bármilyen kitűnő a rétje, nem használhatják legelőnek. A tapasztalatlan bojtárok, akik nem hallgattak idősebb társaik tanácsára, olykor-olykor odahajtották nyájaikat a meredek sziklák szélére, amelyek szabályos gyűrűként vették körül a völgyet. De hiába próbálkoztak, hogy lejtőt találjanak, bármilyen meredeket, ahol leereszkedhetnének a völgybe — mindig kudarcot vallottak.

Aki felülről nézett le a völgybe — márpedig odanézni csak felülről lehetett —, úgy érezte, mintha egy óriás kéz gigászi körzővel szabályos kört rajzolt volna a völgy fene-

kére, majd pedig a kör vonalában függélyesre gyalulta volna a környező hegyeket, nehogy bárki emberfia lábbal tapodhassa azt a dús zöld szőnyeget, amely simán, egyenletesen borította ennek a hatalmas kútnak a fenekét. A turisták megbámulták a természetnek ezt a különös alkotását. gyögyörködtek a tájban, de leereszkedni egyikük sem merészelt, mert a viharok söpörte, esővíz mosta sziklákon semmi sem nőtt, egyetlen egy cserjécske sem, amelybe a lefelé ereszkedő ember belekapaszkodhatott volna.

Így feküdt háborítatlanul az Átokvölgy egészen 1941 végéig.

Ebben az időben a villámháború hírhedt elmélete — az tudniillik. hogy villámgyors csapással térdre kényszeríthetik a Szovjetuniót — már vesztett a népszerűségéből. S jóllehet a hitleri hadseregek legfelsőbb parancsnoksága még nem mondott le róla egészen, a Moszkvánál szenvedett vereség már sokakkal megérttette, hogy ez a háború még sokáig elhúzódhat. s egy újabb offenzívát csak alapos előkészítés után szabad indítaniuk. És természetesen ebben az előkészítésben nem akármilyen szerep jutott a hadifelszerelésnek, különösen azoknak a „meglepetéseknek", amelyek a hadiüzemekben készültek, és amelyeknek, a hitleristák reményei szerint, az ellenséges hadsereg hátországát kellett demoralizálniuk.

Ámde a szovjet és a szövetséges repülők légitámadásai egyre fokozódtak, s a németeknek most már az okozott gondot. hogy a legfontosabb hadiüzemeket elrejtsék a légibombázások elől.

Ezért történt, hogy közvetlenül a moszkvai vereség után Délkelet-Franciaországban és Észak-Olaszországban nagyszámú ipari szakértő jelent meg, katonai egeynruhában — föld alatti hadiüzemek építéséhez kerestek alkalmas helyeket.

Egy ilyen csoport akadt rá az Átokvölgyre.

1942 januárjától kezdve Saint-Rhémyben szinte percre sem némult el az autóberregés. A gépkocsik egész falkákban robogtak át a városkán — hatalmas és hermetikusan zárt kocsik — rövid időre megálltak azoknál az épületeknél, amelyeket Lütz is a föld alatti üzem kijáratának gondolt. majd továbbindultak valamerre dél felé, és rátértek egy újonnan épített kocsiútra. Hogy ez hová vezetett, azt senki sem tudta, mert még katonai gépkocsiknak is tilos volt arra hajtaniuk. A maquisard-ok is hiába próbálták felderíteni az út titkát — egész környékét elzárták az út két oldalán épített bunkerek.

Március vége felé már széles alagutak szelték át az Átokvölgy keleti és nyugati falát, mire pedig eljött a nyár, addigra magában a völgyben, sőt mélyen a föld alatt, már működtek a leendő gyár első műhelyei.

Így hát a völgy most csakugyan rászolgált régi nevére: méltán nevezték Átokvölgynek!

Paul Chénier, azaz hogy az a személy, aki most e név alatt rejtőzött, soha életében nem látta az Átokvölgyet. Csupán a feleségétől hallotta ezt az elnevezést, aki Saint-Rhémy közelében egy kis falucskában született... és ez a furcsa név azért maradt meg emlékezetében, mert azon a napon, amikor hallotta, összevesztek miatta Louise-zal. A férfi gúnyolódott, hogy a délvidékiek milyen hangzatos nevet adnak mindennek, fiatal felesége pedig megsértődött. Ez volt az első összetűzésük.

Még ugyan azon az estén megfogadták egymásnak, hogy többé sohasem fognak veszekedni. No persze, többször megszegték adott szavukat; de soha egyiküknek sem jutott volna az eszébe, hogy éppen ez az Átokvölgy, amely első torzsalkodásukat okozta, valamikor olyan végzetes szerepet fog játszani életükben.

A 2948-as számú rab az ajkába harapott, hogy ne jajduljon fel hangosan az egész kaszárnya hallatára. Ez a régi emlék, mely egy pillanatra megvillant a sötétségben, úgy eltűnt, mint valami távoli délibáb, s Paul képtelen volt visszatartani. Talán nem is volt igaz?...

Mert attól az időponttól kezdve, hogy Paul Chénier-t levezették a föld alá, teljesen elvesztette valóságérzékét. Hiszen az, ami vele történt, inkább lidércnyomásnak tűnt fel.

Ki hinné, hogy egy békés völgyben föld alatti üzem működjék, néhány ezer olyan munkással, akik sohasem látják, és sohasem fogják többé meglátni a napfényt? Vagy például aznapi beszélgetése azzal az öreg tábornokkal! Ki hinné, hogy ilyesmi egyáltalán létezhet a világon?

Paul Chénier most egy percre behunyja a szemét, majd megint felnyitja. Nem. Ő létezik. Nem alszik, tehát valóság az is, amit a tábornok beszélt... No jó, akkor most sorra kell vennie emlékezetében mindazt, ami történt, az elejétől a végéig fel kell idéznie magában a legkisebb részleteket is.

...Bevezették egy hivatali szobába. Az is a föld alatt van, mert nincs ablaka. A katona beengedte, majd távozott. Hatalmas, tágas helyiség. Íróasztal és mellette egy másik

irodai asztal, rajta vázlatrajzok tornyosulnak. Az íróasztalon szivardoboz. Ó, milyen vágyat érzett, hogy odarohanjon, kikapjon egyet, és rágyújtson. Hiszen egyetlenegyszer sem gyújtott rá azóta, amióta ebbe a pokolba került... Dehát mióta van már itt egyáltalán? Egy hónapja, két hónapja? Paul nem tudja. Ő is, mint minden cellatársa, elvétette a napok és hetek számlálását. Itt csak két fogalom létezik: ez az „elmúlt műszakban", vagy az „azelőtti műszakban". A napokat senki sem tudja...

Paul elfordul az asztaltól, hogy ne lássa a szivarokat. S ekkor úgy érzi, mintha valaki erősen figyelné. Két szem, két kerek, pillátlan szemgolyó összeszűkült, majdnem tűhegyes pupillái tapadnak rá mereven, rebbenés nélkül. Úgy tűnik fel, mintha egyedül ez a szempár élne ezen a vén ábrázaton, mely úgy összeaszott, mint a száraz falevél.

— Miért állt meg a szoba közepén? — kérdezte e tábornoki rangjelzést viselő vénember, aki észrevétlenül bukkant elő egy falmélyedésből.

— Nem akartam az asztalhoz lépni. Ott vázlatrajzok fekszenek. Lehet, hogy titkosak...

Tompa, talán nevetésre emlékeztető bugyborékolás hangzott a közelében. Paul nem értette, honnét jöhet ez a hang, és körülnézett. A szobában azonban kívülük nem volt senki más, s csupán most értette meg, hogy a tábornok nevetett. Csak éppen hogy különös nevetése volt. Fonnyadt, vén ajka mozdulatlan maradt, arcának egy izma sem moccant, szeme sem változtatta meg kifejezését, csupán hatalmas, abnormisan nagy koponyája rázkódott úgy, hogy zubbonyáról szinte lepattantak a gombok, és vöröseres orrának széles cimpái remegtek egy kissé.

— Ugyan mit veszítenénk mi, és milyen haszna volna magának abból, ha megismerné az üzemünk titkait? Közölné a barátaival? Vagy eladná más országoknak?

Paul hallgatott, hiszen tudta, hogy nem is várnak tőle választ.

— Maga mindent megtudhat a mi üzemünkről. Értse meg: mindent! Talán szeretné tudni, hogy hol van? Kérem! A dél-franciaországi hegyvidéken, az úgynevezett Átokvölgy alatt...

Paulnak össze kellett szorítania fogait, hogy fel ne kiáltson!

— Talán az is érdekli, hogy mit gyártunk? — folytatta

a nevetéstől már-már fuldokolva a tábornok, és koponyája még szaporábban rázkódott. — Ezt is közölhetem magával: optikai alkatrészeket a bombavetők automatikus célzásához... Most pedig bizonyára azt fogja megkérdezni, hogy miért beszélek önnel ilyen nyíltan?

S a tábornok szeme kárörvendően villant, arcának minden ránca megrezzent és összébbhúzódott.

— Én csak egyet kérdezek öntől, tábornok úr: milyen jogon tartanak engem itt fogva? Nem vagyok hadifogoly, és nem vagyok gonosztevő. Szerződést kötöttem egy repülőgépgyárral, egy francia repülőgépgyárral, ennek a gyárnak dolgoztam. És egyszerre éjnek idején ismeretlen személyek kerestek fel, az igazgatóságra hivatkozva azt kívánták, hogy azonnal menjek velük, állítólag sürgős megbeszélésre. A város szélén erőszakkal belöktek egy zárt gépkocsiba, és ismeretlen helyre hurcoltak. Tiltakozom az ilyen eljárás ellen, tábornok úr! Ez a legelemibb emberi jogok hallatlan megsértése!

— Elég! — förmedt rá a tábornok, és hirtelen abbahagyva a nevetést, öklével az asztalra csapott. — Törvények... emberi jogok... Az ilyesmit bízza a népgyűlésekre! Felnőtt emberek vagyunk, és nincs szükségünk az effajta demagógiára. A világon egyetlenegy vitathatatlan jog létezik: az erősebbik joga. Az erő pedig, amint erről már meggyőződhetett, a mi oldalunkon van. Maga tehetséges repülőgéptervező, ezért szükségünk van magára. Ebből a forrásból ered a mi jogunk és az ön kötelessége. Megértette?

— Nem egészen. Az önök erkölcs-kódexében van egy lényeges hiány, hogy ne mondjam: téves számítás. Önök megtehetik, hogy fizikai erőszakhoz folyamodjanak, és ezt meg is teszik. De erőszakot elkövetni az én, amint mondta, tehetségemen...

— Ó, csak nem képzelte, hogy ilyen naivak vagyunk? Nincs itt semmiféle téves számítás. A legpontosabb számítás vezetett minket, amikor ilyen szélsőséges eszközökhöz folyamodtunk. Mi az embert a legsúlyosabb helyzetbe hozzuk. Elvesszük tőle a menekülés legcsekélyebb reményét, hiszen nyilván már megismerkedett az itteni rendszerrel, és alkalma volt látni a krematóriumot is... Aztán megadjuk neki az egyetlen, apró lehetőséget, hogy megmentse az életét...

A tábornok szadista kéjelgéssel nyújtotta el az utolsó mondatot, s megpróbálta a szemben álló ember arcáról leol-

vasni, milyen hatást gyakorol reá. Paul azonban minden erejét megfeszítette, hogy ne mutassa ki kétségbeesését, se dühét.

— Miféle lehetőség az, amit említ? — kérdezte nyugodtan, olyan nyugodtan, hogy maga is csodálkozott hidegvérén.

— Hahaha! Maga tehát azt akarja, hogy rögtön megmutassam a kártyáimat? Dehát igaza van: miért is ne mutatnám! Hiszen azt, amit maga eddig a mi üzemünkben látott, és ezentúl is látni fog, meg azt, amit most magával közölni fogok, úgyse mondhatja el soha senkinek, legfeljebb a másvilágon az Úristennek! Mert maga már nem Paul Chénier, hanem a 2948-as szám, és innét lentről még a halottak sem kerülnek a föld felszínére!

— Ezek szerint az az egyetlen lehetőség, amit említett, tulajdonképpen a nullával egyenlő?

— Mindegyikünknek, kivéve magát és néhányat, akik magához hasonlóak. S minthogy maga nyilván tud logikusan gondolkozni... Egyébként le is ülhet, és rágyújthat egy szivarra. A jó szivar elősegíti a logikus gondolkodást.

A tábornok közelebb tolta Paulhoz a szivardobozt, és maga nyújtott feléje tüzet öngyújtójával. Paul rágyújtott, mohón szippantott egyet, s ettől hirtelen forogni kezdett körülötte a világ.

— Régóta nem dohányzott? — hangzott valahonnét messziről a rekedt hang. — Ne törődjék vele, mindjárt elmúlik!

Most a tábornok olyan hangon beszélt, mintha ő meg Chénier régi cimborák volnának, akik mindennapos beszélgetést folytatnak.

Paul még egyet szippantott, és lassan kitisztult a feje. „Nem szabad kimutatnom izgalmamat. Keményen kell tartanom magamat. Mindent végighallgatok, amit ez a vén szörnyeteg beszél. Valamilyen oknál fogva szüksége van rám, s ezt ki kell használnom. A fő, hogy időt nyerjek, és keressem, keressem, keressem a menekülés útját!" — ismételgette magában.

— Kaphat cigarettát is — mondta mintegy mellesleg a tábornok.

— Csak ezért hívott, hogy ilyen kellemes hírt közöljön velem? — kérdezte gúnyosan Paul.

— Részben ezért: kissé enyhíthetünk a rendszabályokon. Amennyiben úgy látjuk, hogy ön értelmes ember.

— Tegyük fel, hogy értelmes ember vagyok...

— Ebben az esetben így fog gondolkozni: egyedüli menekülésem Németország győzelme, de csak akkor, ha én is elősegítem ezt a győzelmet. Vereség esetén az üzem a levegőbe repül, és vele együtt én is...

— Nem lehetne talán lélektani kiruccanások nélkül, tábornok uram? Mondja meg kereken, mit akarnak tőlem?

— Helyes, beszéljünk nyíltan. Ön, amint látom, üzletember. Tehát: azt akarjuk, hogy a magasból ledobott bomba pontosan a célba találjon. Érti, pontosan! Ezért gyűjtöttünk ide néhány elsőrendű mérnököt. Nem érdekel a nemzetiségük, a politikai felfogásuk és minden egyéb mellékes dolguk, amit ott fent a föld színén olyan sokra értékelnek. Ezektől az emberektől, mint mostan magától is, csak egyet kívánunk: hogy segítsenek nekünk megoldani bizonyos technikai nehézségeket, amelyek a műszerek tökélesítése során, munka közben merülnek fel. Minden szükséges rajzot és technikai számítást maga holnap meg fog kapni a főmérnöktől. Rendelkezésére áll a könyvtár, lesznek segéderői, szabad bejárást kap minden műhelybe. Egy hónap múlva jelentést kell tennie a javaslatairól. Ezeket átnézzük, és ha úgy látjuk, hogy helyes úton halad, akkor egyezségünk jogerőssé válik: biztosítjuk, hogy életben marad és feljut a föld felszínére, mihelyt az üzem már nem lesz titkos, vagyis a győzelem után. Ebben rejlik az az egyetlen lehetőség, amit említettem...

...Paul Chénier nagy akaraterővel űzi el szeme elől a tábornok visszataszító ábrázatát, és lassan megfordul a keskeny fekhelyen, vigyázva, nehogy meglökje a szomszédját. Stach Leszczyński azonban nem alszik.

— Nos, mit határoztál? — kérdi suttogva, s egészen közelhajolva Paul füléhez.

— Már megmondtam neked: a rajzokat széttépem, és a főmérnök fejéhez vágom.

— Őrültség! — feleli a lengyel. — Át kell venned minden papírt, amit kapsz tőlük, és betéve meg kell tanulnod minden technikai számításukat, egyáltalán mindazt, ami ezekre az átkozott műszerekre vonatkozik.

— Hogy aztán elmondjam az Úristennek, ahogy a tábornok mondta?

— Hogy közölhesd odafenn az emberekkel, mihelyt alkalmad lesz elmenekülni.

— Mindnyájan hiú reményekkel kecsegtetjük magunkat.

Erről a tábornokkal való beszélgetés után győződtem meg véglegesen. Ha csak a legcsekélyebb lehetőségem volna a menekülésre, nem bíznák rám a műszerek titkait.

— Az alkatrészeket azonban becsomagolják, és valamilyen járműre rakják. Nem hagyhatják itt, a föld alatt. A ládákat biztosan vonaton szállítják azután máshova. Azt a hónapot, amit kaptál, fel kell használnod, hogy megtaláld a módját, miképpen lehetne a legcsekélyebb életveszéllyel... A csomagoló műhelyben két emberünk dolgozik: André Suzenne és Václav Vašek. Még ma megbeszélem velük a dolgot.

— Bajbasodorhatjuk az egész illegális szervezetet!

— Azért hoztuk létre, hogy harcoljunk. A harc pedig mindig kockázattal jár. A mi feladatunk, hogy ezt a kockázatot a minimumra csökkentsük. Ez azonban már a bizottság dolga és nem a tied.

— De milyen alapon kapom meg én, valamennyiünk közt egyedül én, azt a lehetőséget, hogy megmeneküljek? Te, vagy Jules, vagy André, bármelyikőtök sokkal többet tehet az ügy érdekében! Széleskörű kapcsolataitok vannak, megtanultátok az illegális munkát, én pedig csak közkatonája vagyok az ellenállási mozgalomnak.

— Az adott helyzetben Paul Chénier az, aki legtöbbet tehet az ügy érdekében. Mérnök vagy, és legfőbb feladatunk az, hogy eljuttassuk a műszerek titkát a szükséges helyre. Ezért a bizottság nevében megparancsolom neked: tégy úgy, mintha mindkét kezeddel utánakapnál annak a szalmaszálnak, amelyet a tábornok feléd nyújtott!

— Ha te parancsolod, mint a bizottság elnöke...

— Várj! Először vizsgáld meg önmagad, lesz-e erőd ilyen kockázat vállalására? Vedd figyelembe, hogy nem tudjuk, és talán sohasem fogjuk megtudni, hová kerülnek innét az alkatrészeket tartalmazó ládák. Lehet, hogy még egyszer átvizsgálják mindegyiket, mielőtt felrakják a vagonokra. Azt se felejtsd el, hogy ideiglenesnek gondolt búvóhelyed a koporsóddá is lehet. Hiszen a leghalványabb fogalmunk sincs arról, hogyan szállítják a ládákat, még kevésbé tudhatjuk, hogyan fogsz kiszabadulni! Hajlandó vagy elvállalni ezt a kockázatot?

— Hajlandó vagyok végrehajtani az illegális bizottság minden utasítását.

— Akkor még holnap kidolgozzuk a részletes tervet, és felkészülünk a végrehajtására. Te távol leszel minden előké-

születtől, nehogy gyanút keltsél. Egy dolgod van: mindent megjegyezni, ami használhat a felszínen levő barátainknak... Most pedig aludjál! Sohasem volt még ilyen nagy szükségünk a pihent, tiszta főre.

Stach elhúzódik szomszédjától, és rögtön álomba merül. Paul Chénier még sokáig nyitott szemmel fekszik. Priccsük fölé nehezedik az alacsony beton-mennyezet, és Paul úgy érzi, mintha valóban koporsófedél alatt feküdnék. Igazán ez volna az egyetlen mód, hogy innét a felszínre kerüljön: ha ládába csomagoltatja magát? S még akkor is, lesz-e legalább némi lehetősége, hogy meglássa a napvilágot, elmondja az embereknek az Átokvölgy titkát? Ez a lehetőség rendkívül csekély. Egy a kilencvenkilenc ellenében, vagy még annyi se. Mert ki biztosítja, hogy nem pusztul el, mielőtt alkalma nyílna a kiszabadulásra? Könnyen úgy adódhat, hogy az a láda, amelyben ő fog rejtőzni, a legalulra kerül, és akkor...

Paul megremeg és széjjelrántja inggallérját, mintha máris levegőhiánnyal küzdene. Hogyan? Fél? Persze, hogy fél! De ha az ember fél, az még nem jelenti azt, hogy gyáva. Ő szabad akaratából és teljes öntudattal vállalkozik arra, hogy élve betegyék egy sötét koporsóba. De kiverekszi magát! És végrehajtja, amivel megbízták!

Kissé felemelkedve, a könyökére támaszkodik és körülnéz a kaszárnyában. Valahol a folyosó végén, a kétemeletes ágyak sora közt halványan pislog egy kis villanylámpa. A sötétségből kiemeli a folyosó végén álló priccset, s a rajta összehúzódó alakot. Az 1101-es számú fogoly! Még az este hidegláz kezdte rázni, talán meg sem éri a reggelt. Akkor már csak egy útja lesz hátra! Nem, nem!! El innét! S nem azért, hogy önmagát megmentse. Az a dolga, hogy kiüsse az ellenség kezéből a szörnyű fegyvert! S ha erre a legcsekélyebb lehetősége is megvan, köteles élni vele!

Már-már álomba merülve, egy pillanatra maga előtt látja Louise arcát. Az asszony már bizonyára elhagyta Párizst, és most az anyjánál lakik. Alig néhány kilométerre innét. Ha tudná, milyen közel és mégis milyen mérhetetlenül távol vannak egymástól!

Amióta a német hadijelentésekben a Volga-menti harcok kerültek előtérbe, Ewers tábornok elvesztette nyugalmát. Mint mindig, most is gondosan borotválva, karcsún, rugalmasan jelent meg minden reggel pontban tíz órakor a törzsnél, majd pontosan egykor az ebédnél a kaszinóban, sőt olykor egy-egy jóindulatú tréfát is megengedett magának valamelyik tisztjével — e megállapodott külszín mögött azonban már egészen másvalaki rejlett: egy izgatott és végleg elkeseredett öregember. Talán csak egyedül Lütz fedezte fel ezt a változást, aki leggyakrabban találkozott a tábornokkal. Ewers mostanában órákat töltött a sztálingrádi arcvonal térképe fölé hajolva, és rávezette a legkisebb változásokat is.

Ewers tábornok nem tartozott a hitleri főparancsnokság kedvencei közé. Ennek oka az a meglehetősen terjedelmes tanulmány volt, melyet még 1938-ban tett közzé az egyik katonai folyóiratban. Azt bizonyította cikkében Ewers, hogy Bismarcknak élete utolsó éveiben folytatott politikája és különösen közismert kijelentése, melyet 1888-ban tett a Reichstagban, nemcsak hiba volt, hanem végzetes is Németország sorsára. Az akkori császári kormány taktikáját és diplomáciáját tovább elemezve, Ewers arra a következtetésre jutott, hogy a „Vaskancellár" politikájának vak következetességgel való folytatása hozta végül is létre az antantot, s hogy az első világháború tapasztalatai szemléltetően bebizonyították, milyen téves volt Bismarck állítása, amely szerint Németország egyidejűleg két fronton képes harcolni: nyugaton és keleten.

Ewers fellépése több volt mint szerencsétlen. A hitlerista vezérkar legtitkosabb osztályain éppen akkor dolgozták ki lázas sietséggel az új háború terveit. Ribbentrop országról országra utazott, fenyegetőzéssel és ígéretekkel kovácsolta a közép-európai országok szövetségét — s éppen ebben az időpontban tűnik fel valami ismeretlen tábornok, aki a kétfrontos háború veszedelmeitől akarja megóvni a németeket.

Ewers cikke tragikusan is végződhetett volna, ha a tábornokon nem segítenek régi barátai. Hogy a kompromittáló tanulmány szerzője senkinek se szúrjon szemet a vezérkarnál, sietve eltávolították Berlinből, s egy olyan ezred parancsnokságát bízták rá, amely a fővárostól távol állomásozott. Ezután Ewers tábornok többé nem szerepelt a sajtó hasábjain. Ami-

kor Oroszország ellen kitört a háború, ő a Brauchitsch tábornokkal való személyes beszélgetés során — akit akkor neveztek ki a keleti arcvonal parancsnokának — ügyetlenül arra a régi hírhedt mondásra utalt, amely szerint az orosz katonát „nem elég megölni, ezenkívül még külön le kell teríteni, hogy többé fel ne keljen". Ennyi elég volt ahhoz, hogy Ewers tábornokot végérvényesen hátországi szolgálatra vezényeljék. Dél-Franciaországba helyezték át, ott hadosztályparancsnoknak nevezték ki, s ettől kezdve tökéletesen megfeledkezdtek róla — a kitüntetéseknél is.

Ewerst igazán nem vádolhatták azzal, hogy a legcsekélyebb rokonszenvvel is viseltetik Oroszország iránt. Gyűlölte az oroszokat, s ezt az érzését nem is titkolta. Gyűlölete azonban nem vakította el annyira, hogy megfeledkezzék józan eszéről. És barátaival folytatott beszélgetései során továbbra is kitartott amellett a gondolata mellett, hogy Németországra veszedelmes az oroszok elleni háború. Kétségbevonta a német vezérkarnak Oroszország hadi potenciáljára vonatkozó értesüléseit, nem hitt azoknak az adatoknak sem, amelyek az orosz iparra és az orosz lakosság számára vonatkoztak. Sőt mi több — őszinte meggyőződése volt, hogy a német és a szovjet hadsereg párviadala egy elhúzódó háború esetén végzetes lesz Németország szempontjából, mert az ellenfél lényegesen nagyobb ember-utánpótlással rendelkezik.

Nézeteit az utóbbi időben csak legközelebbi barátaival közölte. De még ezeknek sem beszélt arról, hogy a sztálingrádi csata megkezdését tartja a hitleri parancsnokság legfőbb baklövésének: hiszen az oroszoknak így valósággal felkínálták azt a lehetőséget, hogy a legkülönb hitleri hadakat morzsolják fel az óriási húsdarálóban, s még abban az esetben is, ha az oroszok visszavonulnának Sztálingrád alól, a német haderő akkor is elerőtlenedik, és képtelen lesz áttörni Moszkváig.

Ewers minden idegszálával kívánta Paulus tábornok győzelmét. Boldogan tüzdelte át zászlócskáit a katonai térképen, amikor a hadijelentések a hitleri csapatok legcsekélyebb előtöréséről adtak hírt a sztálingrádi arcvonal bármelyik szakaszán. Valahol a lelke mélyén azonban ott élt, és egyre erősbödött az aggodalom, hogy ezt a háborút már nem lehet megnyerniök!

Amikor a hadijelentésekben első ízben jelent meg ez a kifejezés: „az oroszok előretörése", Ewers tábornok kis híján belebetegedett. Bár a hadijelentésben e szokatlan kifejezésen

kívül még semmi aggasztó sem volt, a tábornok, mint minden katonaember, aki tisztában volt az arcvonal helyzetével, a sorok között is tudott olvasni.

1942. november 24-én a tábornok az egész éjszakát ébren töltötte. A mája nem fájt, álmatlanságának egyéb oka sem mutatkozott, és mégsem tudott elaludni.

„Öregszem!" — gondolta szomorúan, s az órájára nézett, majd rádiókészüléke felé nyúlt: ebben az órában szokták közölni a reggeli jelentéseket.

Már az első mondat, amely megütötte a fülét, arra késztette, hogy felugorjék ágyából, mintha rugó lökte volna ki: Sztálingrádnál a szovjet hadak bekerítették a hatodik hadosztályt és a negyedik harckocsi-hadsereget...

Ewers tábornok sietve öltözni kezdett. De félig sem öltözött fel, amikor megint fáradtan leült az ágyára. Hová akart sietni? Mit tehet ő? Mivel segíthet? Igen, ez a vég kezdete, amitől olyan halálosan félt, ami ellen felemelte intő szavát! Mennyire szerette volna, ha most mindjárt valahol egy felsőbb haditanácson elemezhetné a keleti arcvonalon kialakult helyzetet, s ugyanakkor mérlegelhetné a hadvezetés további lehetőségeit is! Ó, hogy bebizonyítaná Hitler stratégiájának és taktikájának végzetes voltát! De mit tehet ő? Semmit! Hallgatnia kell, vigyázni arra, nehogy óvatlan szót ejtsen ki, amely elárulhatná az agyába toluló gondolatokat; hiszen nemcsak kimondani, de még elgondolni is borzalmas, hogy a háború sikeres befejezéséhez — likvidálni kell Hitler Adolfot. Igen, igen, önmaga előtt beismerheti: el kell pusztítani a führert!

Úristen, már maga a gondolat is hátborzongató! Ellenkező esetben azonban...

Azonnal, bármilyen áron, különbékét kötni az Egyesült Államokkal, Angliával és Franciaországgal, hogy nyugaton felszabaduljanak erőik, és minden erőt kelet felé irányíthassanak. A Szovjetunióval való békére gondolni sem lehet Tehát a helyzet megoldása kizárólag nyugaton kereshető. Most ez az egyetlen út. A menekülés egyedüli reménye.

Tehát cselekedni kell, mégpedig azonnal. De hol kezdje? Ki merészel olyan hatalmas kockázatot vállalni, mint egy államcsíny, még akkor is, ha Németország megmentéséről van szó?

S Ewers gondolatban sorra veszi barátainak névsorát, azokét, akik úgy gondolkoznak, mint ő. Vannak közöttük

olyanok is, akik a legfelsőbb parancsnokságon teljesítenek szolgálatot. Sőt, most bizonyára többen vannak. Tehát találkozniuk, beszélniük, tanácskozniuk kell. Így vagy amúgy, de haladéktalanul kell cselekedni, különben késő lesz.

A tábornok felkel, és dolgozószobájába megy. Az épületben még mindenki alszik. Odakint éppen hogy virrad, és semmi sem töri meg a hajnali csendet, csak súlyos katonaléptek döngenek a villa körül, az aszfaltozott ösvényen. Szabályos, pontos léptek. Csak olyan emberek tudnak így lépni, akik biztosak önmagukban és a jövőjükben. Hirtelen az jut eszébe a tábornoknak, hogy ugyanilyen súlyos, megvasalt katonacsizmák valahol a sztálingrádi sztyeppéken rohanvást futnak, menekülnek a szovjet hadak elől... S lelki szemével látja a megvasalt súlyos katonacsizmák ezreit és tízezreit. Futnak, futnak a katonák lélekszakadva, megbotlanak, belesüppednek a hóba, és megint futnak, ahogy csak tudnak...

A tábornok leereszti a függönyt, hogy kevésbé hallja a kint döngő lépteket. Ezek azonban egyenletesen, mint kimért csapások zúdulnak megfeszített idegeire.

De mégsem! Nincs joga a kétségbeesésre! Hanem cselekednie kell. Cselekednie kell, cselekednie, bármi legyen is az ára! Semmi sem kényszerítheti már, hogy némán engedelmeskedjék felsőbb parancsnokságának és olyan vakon, hogy ne lássa meg az elkerülhetetlen vereséget, amely felé Hitler vezeti az országot.

Cselekedni azonban nyugodtan és józanul kell. Óvatosan kell felkutatnia a hasonló véleményű embereket. Semmi sietség, még kevésbé szabad túlzottan megbíznia a kevéssé ismert emberekben. Különben már a kezdet kezdetén bukásra ítélné az ügyet.

A tábornok még sokáig ül íróasztalánál, latolgatja a legközelebbi teendők terveit. Elmélyült gondolataiból csak akkor riad fel, amikor halk kopogtatást hall ajtaján.

— Jóreggelt, Excellenz! Parancsolja a reggelit? — kérdezi a szobalány.

— Igen! — mondja kurtán Ewers, és felnyitja írómappáját, írni kezdi jelentését a hadtestparancsnokságnak.

Személyes ügyekre hivatkozva, kéthetes szabadságot kér, hogy Berlinbe utazhasson.

*

Heinrich délelőttönként rendszerint néhány perccel tíz óra előtt jelent meg a törzsnél, hogy Ewers tábornok megérkezéséig még kissé elbeszélgessen Lützzel. Ebben az időpontban a tábornok segédtisztje már ismerte a törzsnél keringő valamennyi új hírt, és örömmel számolt be ezekről Heinrichnek, aki iránt egyre szívélyesebb barátságot érzett. Ezen a reggelen azonban Lütz szófukar volt.

— Úgy látom, mélabús hangulatban van, Herr Hauptmann? — kérdezte Heinrich, miután néhány sikertelen kísérletet tett a beszélgetés megkezdésére.

— Az ön hangulatára talán nincsenek hatással bizonyos események? — kérdezte Lütz, és Goldring felé nyújtotta a sztálingrádi arcvonal legújabb hadijelentését.

Heinrich, amikor az első sorokat olvasta, halkan füttyentett. Mélyen fölébe kellett hajolnia a papirosnak, hogy Lütz elől elrejtse arckifejezését.

— Ön nem hallgatta a reggeli híreket?

— Én mindig úgy alszom, mint akit letaglóztak, ezért reggel sohasem hallgatom a rádiót.

— Most aztán reggel is, este is meg kell hallgatnunk a híreket...

Jó ideig nem szóltak egymáshoz. Mindegyik a maga módján fogta fel a kapott híreket.

— Mit gondol, Karl, mit jelentsen mindez? — törte meg elsőnek a csendet Heinrich.

— Én nem vagyok nagy stratéga, de bizonyos következtetések önmaguktól adódnak. Mégpedig kiábrándító következtetések. Nincs az a propaganda, amely ezekután meggyőzhetne engem, hogy minden a legjobb rendben megy. Emlékszik, hogyan jelentették be lapjaink az elmúlt esztendőben a Moszkva alól való visszavonulást? Azt állították, hogy csapatainknak téli szállásukra kellett visszatérniük. Volt, aki el is hitte. Engem azonban felbőszít, ha elhallgatják az igazságot. Vajon most mivel fogja megmagyarázni a mi propagandánk a Paulus-hadsereg bekerítését? Talán azzal, hogy azért sétáltunk bele a szovjet csapatok gyűrűjébe, mert az oroszok háta mögött kerestünk védelmet a volgai szélviharoktól?...

Lütz nem fejezhette be gondolatmenetét, mert valaki hevesen lenyomta a kilincset. Miller nyitott be a szobába.

— A tábornok itt van? — kérdezte már a küszöbről, anélkül, hogy köszönt volna.

— Minden pillanatban itt lehet.

Az őrnagy belépett a szobába, idegesen dörzsölte a kezét, és sűrűn pislogott az ajtó felé. Tekintete olyan dúlt volt hogy sem Lütz, sem Heinrich nem merte megkérdezni, mi történt.

Alig hogy Ewers megérkezett, Miller bezárkózott vele dolgozószobájába, de egy perc sem telt el, és a tábornok máris beszólította a két tisztet.

— Az őrnagy úr szörnyen kellemetlen újságot hozott. Ma éjszaka Chambery és Saint-Rhémy közt félúton a maquisard-ok kisiklatták azt a vasúti szerelvényt, amely a fegyvert hozta a mi hadosztályunknak. Feldner főhadnagy súlyosan megsebesült, a kísérő őrséget részben megölték, részben megfutamították.

— És a fegyver, a fegyver? — kérdezte szinte egyszerre Heinrich és Lütz.

— A maquis csak egy részét tudta megkaparintani. Körülbelül az egyharmadát. Szerencsére idejében kisegítő vonatok érkeztek, új csapatokkal...

A tábornok nem fejezhette be mondatát, mert megjelent az a tiszt, aki a rejtjelezést végezte.

— Mi van, mi történt? — kérdezte izgatottan a tábornok, átvéve a megfejtett írást. Amikor végigolvasta, dühösen lökte félre a papírt. — Ó, még csak ez a Faul hiányzott!

— Mi van, tábornok úr? — kérdezte Miller, aki Ewers engedélye nélkül nem merte felkapni a félrelökött írást.

— A maquis ma éjszaka támadást intézett 17. számú támaszpontunk ellen, amely az alagút bejáratát őrzi. Halottaink és sebesültjeink vannak...

— Túl sok ez egy napra! — nyögte Miller.

— Úgy gondolja, hogy mindez nem az események véletlen találkozása? — s a tábornok hangjában mintha keserű káröröm csendült volna. — Próbálja csak egybevetni a történteket, ahogy egyszer már mondtam! Nem világos, hogy a szovjet seregek minden győzelmét, amelyet a keleti fronton aratnak, mi azonnal a saját bőrünkön érezzük itt, a messzi hátországban? Mélységes meggyőződésem, hogy a vonat ellen meg a támaszpontunk ellen a maquisard-ok éppen azért intéztek támadást, mert hadijelentéseinkből megtudták a sztálingrádi bekerítést.

— Valószínűen hangzik... — volt kénytelen belsmerni Miller.

— Herr Miller, legyen szíves maradjon nálam, megbe-

széljük, hogy milyen intézkedéseket foganatosítsunk. Százados úr, azonnal hívassa ide a törzsparancsnokot! Önnek pedig, Goldring főhadnagy, ugyancsak sürgős feladata van: utazzék Pontey-be, ahol a 17. számú támaszpontunk van és állapítsa meg teljes részletességgel, hogyan zajlott le az a maquistámadás, ellenőrizze Faul hadnagyot, és még ma, pontosan tizenhét órakor tegyen jelentést!

— Meglesz, tábornok úr!

Heinrich sietve elhagyta a tábornok dolgozószobáját, de Lütz szobájában egy kissé megállt.

— Karl — fordult barátjához. — Segítsél ki valamilyen járművel. Legényem a bonneville-i utazás után javítóműhelybe adta a kocsimat, valamit szét kellett szedni rajta... Nem használhatnám a törzs kocsiját?

— Láttad, milyen hangulatban van a tábornok. Bármely pillanatban eszébe juthat, hogy elhajtson valamerre. Végy egy motorkerékpárt.

— Ez még jobb is! Kurt itthon marad, és estig befejezheti a javítást.

— Nem tudom, hogy jobb-e! Kettesben mindenesetre nagyobb biztonságban lennétek. A jelek szerint a maquis valóban mozgolódik.

Heinrich azonban már nem volt a szobában, és nem hallotta a figyelmeztetést. Sietett a motorkerékpárért, örült, hogy alkalma nyílik egyedül elhagyni a várost — végre magára marad gondolataival, s nyugodtan fontolóra veheti mindazt, amit ez a nap hozott. Mennyi kitűnő hír egyetlen egy délelőttön!

Valóban csodálatos nap volt! A motorkerékpár száguldva robogott az aszfaltozott országúton, még porfelhő sem kavargott nyomában! Nemrégen eső esett, és az aszfalt úgy ragyogott, mintha felsúrolták volna, az illatos és áttetszően tiszta levegő szabadon áramlott a tüdőbe, akár az öröm, amely csordultig töltötte Heinrich szívét. Bárcsak így száguldhatna, száguldhatna, megállás, pihenés nélkül, de nem dél felé, hanem keletnek, ahol most dől el a háború sorsa, ahol ebben a pillanatban több millió szív dobban meg örömében a győzelem hírére — együtt az ő szívével. Micsoda végtelen boldogság, hogy bárhol, bármerre járjon is az ember, mindenütt érzi hazájával való elszakíthatatlan kapcsolatát, és tudja, hogy az egész emberiség bizalommal néz az ő hazájára. „A szovjet seregek minden győzelmét, amelyet a keleti fronton

aratnak, mi azonnal a saját bőrünkön érezzük itt, a messzi hátországban..." valahogy így mondta a tábornok? No hiszen, még hátra van a feketeleves! Lám, a maquisard-ok mégis csak kisiklatták a vonatot. Igaz ugyan, hogy a fegyvereknek csak egy részét tudták megszerezni. Kár, hogy nem az egészet...

Vajon mi lehetett a célja a támaszpont elleni támadásnak? A tábornok valamilyen alagutat említett. Márpedig minden alagútnak vezetnie kell valamerre... A közönséges alagutakat nem őrzik olyan éberen, mint ezt. Tehát... igen, nyilván valamilyen kivételes, különleges oka lehet annak, hogy éppen ott állítottak fel egy támaszpontot! Lehetséges, hogy azt a föld alatti üzemet védi, amelyre utóbbi időben minden gondolata irányul... Nem, nem szabad elsietni a következtetést. Így téves nyomra juthat az ember. Ez pedig időveszteséget jelent. Egyelőre csak egyetlen egy dolog világos: hogy az az üzem, amelyről Lütz beszélt, kétségkívül nem azonos azzal, amelyet ő, Heinrich keres. Ez hamis nyom, s ő kishíján arra tévedt! Őt is, valamint Lützöt és még sokakat félrevezették azok a csukott teherautók, amelyek mindig megálltak a fennsíkra vezető út közelében, azoknál az alacsony épületeknél. Heinrich azonban észrevette, hogy a gépkocsik sohasem állnak ott sokáig, és sohasem fordulnak vissza, hanem mindig továbbhaladnak, s mindig változatlanul ugyanabba az irányba — valamerre dél felé. S több más tényt emellé sorakoztatva, arra a következtetésre jutott, hogy a föld alatti üzem *nem itt* működik, hanem valamely egészen más ponton. Vegyük például ezt: a törzsnél mindenki azt állítja, hogy az új aknavetők és aknák, amelyeket a fennsíkon próbáltak ki, ebből a föld alatti üzemből származnak. De hát akkor miért olyan vagonokból rakták ki ezeket, amelyek észak felől érkeztek? Mindez szerfölött bonyolultnak látszik, de neki mégsem szabad időt veszítenie. Mert a sztálingrádi vereségen felbőszült ellenség mindenre képes, hogy valamiképp bosszút álljon legalább a védtelen, békés lakosságon.

Egy órával később Goldring már a támaszponton volt, Pontey falucskától két kilométerre. A falutól nagy cementlapokkal kirakott út vezetett a támaszponthoz. Ezt az utat azonban nyilván kevesen használhatták, mert a kőlapok közti réseket benőtte a fű, amely már lassan fonnyadozott. Fű nőtte be az országút két oldalán húzódó csatornaárkot is.

Közvetlenül a támaszpont közelében az út egy hídon haladt át, amely mély szakadék két partját kötötte össze.

Az apró ablakokkal ellátott, hosszúkás kőépület volt az őrség katonáinak a laktanyája. Ugyanitt élt a támaszpont parancsnoka, a bágyadt mozgású, megnyúlt arcú, javakorabeli Faul hadnagy is.

Heinrich bemutatkozott nála, és felszólította, hogy számoljon be részletesen az aznapi maquis-támadásról.

Faul megkezdte beszámolóját, de zavarosan, sőt kissé fennhéjázva is beszélt, az olyan ember fölényével, ki nemrég került ki a harcból, s most dicsekszik a törzs tisztje előtt, aki még csak nem is szagolt puskaport. Ez a magatartás bosszantani kezdte Heinrichet.

— A helyszínen mutassa meg, hol és mi történt.

A hadnagy és Heinrich csakhamar ott voltak az iménti csata színhelyén.

— Ezt az alagutat őrizzük — mutatott Faul a fákkal benőtt magas hegyoldal öblös nyílására — és ezt a hidat.

Az alagút és a laktanya körül félkörben kis bunkerek helyezkedtek el. Ugyanilyen bunkerek voltak a híd mindkét végénél.

— A partizánok a hegyekből érkeztek — folytatta magyarázatát Faul. — Márpedig egész védelmünk, amint látja, arra a feltételezésre épült, hogy amonnét, a község felől kell várnunk az ellenfelet... A maquis-támadás hajnali háromkor kezdődött. Mialatt katonáink a laktanyától a bunkerekhez futottak, géppuskával és géppisztollyal lőtték őket. Az ütközet mindössze félórát tartott, sőt, talán még addig sem. Veszteségünk három halott és hét sebesült, köztük ketten életveszélyesen megsebesültek. Ezenkívül két SS-katona is elesett.

— Ezek honnét kerültek ide?

— Az SS-csapatok az alagút túlsó kijáratát őrzik.

„Úgy? Tehát az alagút kijáratát különös éberséggel őrzik" — állapította meg magában Heinrich.

Faul kíséretében felment a hídra.

— Utasítsa az őrszemet, hogy jelezzen riadót!

Faul előhúzta pisztolyát, és háromszor a levegőbe lőtt.

— Hadnagy úr, tegyük fel, hogy a maquisard-ok észak felől támadnak. Mit fog tenni?

— Azt tenném, hogy...

— Ne filozofáljon, hanem cselekedjék! — vágott sza-

vába indulatosan Heinrich s a katonákra mutatott, akik már kifelé szaladtak a laktanyából, és nem tudva, mit csináljanak, csoportba verődtek a híd melletti töltésen.

— Hadnagy úr, ha én diverzáns volnék, és két géppisztolyos állna mellettem, most halomra lőhetném a katonákat magával együtt, és azután a legnagyobb nyugalommal levegőbe röpíteném a hidat.

Faul kétségbeesett pillantást vetett Goldringra, és megparancsolta katonáinak, hogy észak felé foglalják el védőállásaikat. A katonák sebtiben a földre vetették magukat.

Heinrich odalépett az elsőhöz.

— Mit lát maga előtt? — kérdezte.

— Semmit sem látok, főhadnagy úr! — vallotta őszintén a katona.

— Látja, hadnagy úr, éppen erről van szó! — fordult a hadnagyhoz Goldring. — Ilyen védelmi megoldásnál az ön katonái az égvilágon semmit sem fognak látni! Tekintetük csak addig az emelkedésig ér el, a partizánok pedig, ha közelebb jönnek, ezzel olyan holttérségbe kerülnek, ahol egyetlen golyó sem érheti őket.

Faul nem válaszolt, csak egyre-másra törülgette zsebkendőjével verejtékező homlokát. Heinrich sem szólt többet, csak megfordult, és Faul szobája féle indult, amely irodául is szolgált.

— Kérem a támaszpont naplóját! — rendelkezett. És előhúzta töltőtollát, hogy bejegyezze a naplóba az ellenőrzés során tapasztaltakat.

Faul tanácstalanul állt előtte.

— Mondja, gyakorlatozott maga a katonáival valaha? — kérdezte valamivel enyhébben Heinrich.

— Nézze, főhadnagy úr, én mindössze egy hete vagyok itt. Eddig az ezredtörzsnél működtem.

— És miért helyezték át ide?

— Az öcsém néhány héttel ezelőtt érkezett haza a keleti arcvonalról. Láb nélkül... Bizonyára beszélhetett valami feleslegeset, mert koncentrációs táborba küldték. Engem pedig ide helyeztek... Most pedig, ha elolvassák az ön jelentését, innét is bizonyára kipenderítenek, és indulhatok kelet felé...

Faul nagyot sóhajtott, és leült a priccsére.

Heinrich gyorsan néhány sort írt a naplóba.

„Ewers tábornok, hadosztályparancsnok parancsára 1942.

november 24-én ellenőriztem a 17. támaszpontot. A körletet jól őrzik. Riadót rendeltem el. A katonák sorakozója és a tűzeszközök elhelyezése kifogástalan. Az ellenőrzést végrehajtotta Goldring főhadnagy."

— Olvassa el! — mondta Heinrich, és Faul elé tolta a naplót.

A hadnagy elolvasta.

— Főhadnagy úr, nem is tudom, hogyan fejezzem ki köszönetemet!

— Egyet tanácsolok önnek: javítsa ki mindazokat a hibákat, amelyekről, figyelembe véve rövid itt tartózkodását, nem tettem említést... Nos, azt hiszem, indulhatok.

— Ne vegye tolakodásnak, de nagyon boldoggá tenne, ha hajlandó volna velem ebédelni, főhadnagy úr!

Heinrich elfogadta a meghívást.

Ebéd közben, különösen egy kis törkölypálinka elfogyasztása után, Faulnak megoldódott a nyelve.

— Nem is sejti, báró úr, milyen unalmas hely ez! Sehova sem mehet az ember, még beszélnie sincs kivel. És az örökös eső... Egyetlen szórakozásom az ital!

— De hiszen közeli szomszédai vannak: az SS-tisztek.

— Velük csak telefon-összeköttetésben vagyok, mert minekünk tilos átmennünk az alagúton. Ők pedig egyetlen felesleges szót sem mondanak a telefonba. Eh, az ördögbe velük! Ezek is rendszabályosdit játszanak! S legalább volna mit őriznünk! De egy álló héten át egyetlenegy autó sem ment keresztül az alagúton...

— És mindig ilyen néptelen ez a vidék?

— Elődömtől tudom, hogy mindig. Ez az alagút csak tartalék-kijárata az Átokvölgynek. A főkijárat vagy tíz kilométerre van. Gondolja csak meg, micsoda név: Á-tok-völgy! Már ettől a névtől is megbolondulhat az ember! És itt kell ülnöm, a fene tudja, hogy miért!

— Nos, legalább büszke lehet, hogy fontos katonai objektumot őriz!

— Az ördög tudja, mit őrzünk mi itt! Az a parancs, hogy őriznünk kell, tehát őrizzük... Ha azt fogják parancsolni, hogy robbantsuk fel, hát a levegőbe röpítjük. Nem nagy tudomány ez, amit tőlünk megkövetelnek: engedelmeskedni...

Faul hadnagy rohamosan mámorosodott, és egyre bővebben ontotta magából a szót, de más érdekességet Heinrich már nem tudott meg tőle.

— Nos, hadnagy úr — szólt Heinrich, felállva az asztaltól —, indulnom kell. Remélem, nem kell majd pirulnom ön miatt, ha Ewers tábornok váratlanul megjelenik?

— Mindent meg fogok tenni, főhadnagy úr! És nagyon köszönöm, hogy nem vetette meg a mi egyszerű katonaebédünket. A kaszinóban nyilván különb kosztjuk van!.. De talán maradjon itt éjszakára. A hegyek közt gyorsan sötétedik, és már nincs is korán. Ezt az időt szeretik a maquisard-ok.

— Nem tesz semmit, majd rákapcsolok! — vetette oda jókedvűen Goldring, motorkerékpárjára ülve.

Valóban már esthomály kezdte beburkolni a hegyeket, Heinrichnek azonban eszébe sem jutott, milyen veszélyes ilyen órában az országutat róni. Minden gondolata arra irányult, amit az imént tudott meg Faultól. „Ha még a tartalék-alagutat is ilyen erősen őrzik, mindkét oldalról, akkor a védelem tárgya feltétlenül rendkívül fontos lehet — állapította meg gondolataiban. — S ha még hozzávesszük, hogy ennyire titokban tartják, akkor..."

Az országutat géppisztoly-sorozat söpörte végig, előbb a háta mögött, majd előtte, Heinrich gázt adott, a motorkerékpár vadul nekiiramodott, de hirtelen beleütközött valamibe — legalábbis Heinrichnek így rémlett abban a kurta másodpercben, amikor érezte, hogy zuhan.

A támaszponton meghallották a lövöldözést, s azonnal motorkerékpáros különítmény érkezett a színhelyre, a holtrarémült hadnagy vezetésével. Faul megparancsolta, hogy vegyék körül a helyet, ő maga pedig a főhadnagy felé rohant, aki még csak az imént olyan jókedvűen hagyta el a támaszpont laktanyáját, most pedig mozdulatlanul feküdt a csatorna árkában, néhány lépésre a motorkerékpárjától.

Saint-Rhémy-ig az egész úton átkozta magát Faul, hogy nem küldött Goldringgal őrséget... s csak egy kívánsága volt, hogy bele ne ütközzék magába Ewers tábornokba. A tábornok valóban még ott volt a törzsnél. Amikor megtudta, hogy különleges feladatokkal megbízott tisztjét eszméletlenül hozták vissza, Ewers minden dühét, amely a balsikerű nap folyamán felhalmozódott benne, Faulra zúdította.

Csak akkor enyhült meg egy kissé, amikor az orvos megnyugtatta, hogy Goldringnak — bár fejjel esett neki a szikláknak, amikor lezuhant a motorkerékpárjáról — nincs ko-

moly baja. A támaszpont parancsnoka tehát súlyosabb büntetés nélkül úszta meg a dolgot.

Amikor Goldringot az orvos engedélyével lakására szállították, Ewers tábornok, akit a nap eseményei a végsőkig csigáztak, erőtlenül zuhant karosszékébe.

Valóban túl sok volt ez egyetlen napra!

BARÁT ÉS ELLENSÉG NYOMOT SZIMATOL

„Jaj, de fáj a fejem. Mennyire fáj a fejem!"

Lázálomban látja-e Heinrich vagy talán valóság az, hogy ágya fölé hajlik az édesanyja? Hűs tenyerét fia homlokára helyezi, s ezzel egy pillanatig enyhíti szenvedését. De csak egy pillanatig. Azután ismét kezdődik a lüktetés, szinte dobol a halántéka... Hát ez a kettő honnét került elő: Miller és Schulz? Felváltva ütik valami kemény tárggyal a fejét. Mit akarnak tőle? Vagy úgy, azt akarják, hogy elárulja igazi nevét... Én Heinrich von Goldring vagyok, én Heinrich von Goldring vagyok, báró Goldring... Hol ketyeg az óra? De hiszen ez az édesanyja ingaórája, amely a divány felett függ! De hogyan került ide, közvetlenül a füléhez? Most egyszerre az órainga kinyúlik, és egyenesen a halántékára csap. Minden erejét meg kell feszítenie, hogy félretolja, így ni, felemeli a kezét és...

Heinrich felordít a szörnyű fájdalomtól, amelyet a vállában érez, és — felébred. Két emberi alak, egyik az ágy fejénél, másik a lábánál, hirtelen felugrik a székről. Nini, Kurt és Monique? Mit akarnak itt? És miért fáj a feje ilyen rettenetesen?

— Főhadnagy úr, az orvos azt parancsolta, hogy feküdjön nyugodtan!

Kurt fölébe hajol, és megigazítja feje alatt a párnát. Monique nem szól semmit. Némán csavarja ki a mosdótál felett a vízbe mártott fehér asztalkendőt, és Heinrich homlokára teszi. Heinrich egy percig behunyt szemmel fekszik, próbálja visszaidézni, hogy mi történt. A valóság azonban még összekavarodik fejében az álomképekkel. Majd hirtelen a szörnyű gondolat téríti teljes öntudatra: hátha fennhangon beszélt lázálmában?

— Lidércnyomás kínozott... talán kiabáltam vagy be-

széltem álmomban? — kérdezi közömbös hangon, pedig rettegve várja a választ.

— Nem, főhadnagy úr, csak nyögött, egész idő alatt nyögött... Mademoiselle Monique meg én már megint orvosért akartunk küldeni.

Heinrich csak most veszi észre, hogy Monique és Kurt szeme vörös az álmatlan éjszakától.

— Mennyi gondot okoztam magának, Mademoiselle Monique, és neked is, Kurt! — mondja meghatottan Heinrich, és fel akar kelni.

— Nem, nem! Maradjon fekve! — kiáltja Monique aggodalmasan, és Heinrich fölé hajol, hogy kicserélje a borogatást...

Milyen kedves, milyen jól ismert arc! Mintha egyszerre sugározná magából az édesanya, a nővér és a szerelmes lány minden kedvességét... Még a kezéből is gyöngédség árad. Milyen óvatosan érinti meg az ő homlokát. Ó, csak odaszoríthatná arcát ehhez a hűs tenyérhez, és így alhatna el... Behunyni a szemét, és aludni sokáig, sokáig, mert nagyon nagy erőre van szüksége!

Miller a nap folyamán kétszer is felkereste Goldringot, mégsem sikerült beszélnie vele. A biztonsági szolgálat főnöke minden lehetőt megtett, hogy megállapítsa a főhadnagy elleni támadás körülményeit, ő maga gondosan átvizsgálta a színhelyet, ahol Heinrichet eszméletlenül találták. Az egyik bokor tövében vagy egy tucat német géppisztolyból származó töltényhüvelyt talált. Ezek szerint Goldringot valószínűleg olyan fegyverrel lőtték, amelyért maga Goldring utazott Bonneville-be!

A fegyverszállító vonat elleni támadás — ez az, ahol minden további esemény kulcsát kell keresni! Márpedig az egész biztonsági szolgálat éppen itt topog egyhelyben! A támadásnak még a pontos leírását sem tudták mind ez ideig összeállítani. A védelemben részt vett katonák vallomásai nagyon bizonytalanok, sőt gyakran egyenesen ellentmondanak egymásnak. Mindenről persze legjobban Feldner főhadnagy tudna beszámolni, aki a szerelvényt kísérte. Ő azonban még mindig súlyos állapotban van, és az orvosok senkit sem engednek a közelébe. Nagyon jó volna, ha Goldringtól kérhetne

tanácsot, és közölhetné vele a terveit. Amióta a vonat elleni támadás történt, Berlinből sorra érkeznek az utasítások, hogy fokozni kell a maquis elleni harcot, amikor pedig az alagút megtámadásáról értesültek, szigorú parancs érkezett, hogy naponta jelenteni kell a partizánmozgalom elfojtására tett intézkedéseket.

Eljött hát az idő, amikor Millernek alkalma nyílik, sőt köteles is megmutatni ügyességét, és értésére adhatja feletteseinek, hogy sokkal különb feladatokra hivatott!

S éppen ebben a dologban lesz hasznára Goldring. Nem is kell több, mint hogy két-három levélben megemlítse Berthold vezérőrnagynak, milyen tevékeny és ötletes főnöke van a helybeli biztonsági szolgálatnak — s Millert minden bizonnyal előléptetik. Különösen, ha leleplezi azokat, akik Goldringot megtámadták. Ó, akkor Berthold kétségkívül mindent megtesz érte!

Tehát feltétlenül meg kell találnia a báró merénylőit... S ha nem sikerül a nyomukra jutnia? Nos, akkor van egy másik megoldás: letartóztatni néhány parasztot, megvádolni őket, hogy kapcsolatban állnak a maquis-szervezettel, alaposan megszorongatni a torkukat... és máris zsebében van a Goldring elleni merényletet beismerő vallomás! Ehhez azonban csak az elkövetkező napon láthat hozzá, egyelőre feltétlenül, s minél előbb — beszélnie kell a báróval!

Heinrich ezen a napon kelt fel először ágyából, s ismét megfájdult a feje, a világ elsötétült szeme előtt. Miller a lehető legrosszabbkor jött. Most azonban már elővigyázatlanság lett volna kitérni a beszélgetés elől, annál is inkább, mert ez volt az az időpont, amikor mindennél fontosabb volt értesülnie a dolgok állásáról. A német főparancsnokság jelentései arról szóltak, hogy Manstein támadó csoportja elkeseredett rohamokkal próbálja mindenáron áttörni azt a gyűrűt, amely Paulus hadseregét körülvette. A szovjet rádió viszont arról adott hírt, hogy a szovjet csapatok a többi fronton is offenzívába mentek át. Az események egyre gyorsabban fejlődnek, s ilyen időkben az ember egyszerűen képtelen ágyban feküdni...

Miller izgatott örömmel és ragyogó képpel lépett be Heinrich szobájába,

— Drága Heinrichem... ugye, nem haragszik, hogy így szólítom? Bíz'ísten felforgatnám az egész világot, hogy megtaláljam azokat, akik magára lőttek. De megtalálom őket, feltétlenül megtalálom! Tíz-húsz embert letartóztatok, magam fogom kivallatni őket, de megtalálom azokat, akiket keresek. Az én kezem közt a halott is megszólal — mondta forrón szorongatva Heinrich kezét.

— Ó, dehogy is fogok én magának ennyi gondot okozni, Herr Miller!

— Miller? Ön megsért engem! Az én nevem Hans, s ha már ön is megengedte, hogy egyszerűen Heinrichnek hívjam...

— Micsoda megtiszteltetés... Hans! Tehát kérem, ne tartóztasson le, ne vallasson senkit, mert magam láttam, hogy ki lőtt rám! S azt hiszem, mi ketten meg fogjuk találni azt a maquisard-ot is, illetve azokat, akik kisiklatták a vonatot. Ezt becsületbeli kötelességemnek tartom, és rendkívül örülnék, ha megengedné, hogy részt vegyek a nyomozásban!

— Éppen ezzel a kéréssel akartam háborgatni, Heinrich. S egyúttal elmondanám a terveimet és a foganatosított rendszabályokat. Először is ellenőrizni kell mindenkit, aki Bonneville-be utazik, vagy onnét idejön.

— Minek?

— Bonneville a maquis-mozgalom központja. Világos: onnét küldték az értesítést, hogy fegyverszállítmány van útban. Könnyen lehetséges, hogy a mi körzetünkben működő partizánok állandó kapcsolatban állnak Bonneville-el. Ezeket a kapcsolatokat kell felderíteni.

— Úgy látszik, igaza van. Csak engedje meg, hogy mindezekről máskor beszéljünk, mert a fejem majdnem széthasad a fájdalomtól!

Heinrich azt remélte, hogy Miller elérti a célzást, és távozik, amaz azonban még jó órát ült mellette, és halálra untatta.

Másnap reggel Heinrich — hiába tiltakozott Monique meg Kurt — elment a törzshöz. Lütz dolgozószobájába alig bírt belépni, mert együtt voltak ott nemcsak törzsi kollegái, hanem mindazok a tisztek is, akik a legtávolabbi pontokon vezették a hadosztály egységeit. Sokukat Heinrich első ízben látta.

— A tábornok kéri, hogy mindenki menjen be hozzá! — tessékelte beljebb Lütz a jelenlevőket.

A tisztek sorjában vonultak be. Ewers tábornok, amint megpillantotta különleges feladatokkal megbízott tisztjét, barátságosan bólintott feléje, de tovább folytatta beszélgetését, melyet Kunst törzsparancsnokkal, Millerrel és egy alezredesi rangjelzésű SS-tiszttel folytatott.

— Herrschaften! — szólította meg őket Ewers, amikor elhelyezkedtek. — Parancsot kaptunk, hogy szokatlanul fontos feladatot hajtsunk végre. Tegnap este hat órakor közölték, hogy a titkos üzemből megszökött egy rendkívül veszedelmes gonosztevő, a francia nemzetiségű Paul Chénier. Hogy a szökés milyen körülmények között történt, és kik segítettek a gonosztevőnek, azt még nem sikerült megállapítani. Saint-Michelből egy órával ezelőtt távirat érkezett, s ez érdekes részletet közöl: az említett üzem termékeit szállító szerelvény egyik vagonjában a padlón fűrészelt rést és egy feltört, üres ládát találtak. Ne felejtsék el, hogy a gonosztevő olyan titkos üzemből szökött meg, amelyről német hazánk ellenségei nem tudnak és nem is tudhatnak. Elevenen vagy holtan kézrekeríteni: ez a mi fontos feladatunk.

A tábornok itt megállt, és komor tekintetet vetett a tisztekre, mintha így akarná hangsúlyozni az elmondottak jelentőségét, majd száraz, hivatalos hangnemben folytatta:

— A hadosztály minden egysége megkapja Kunst ezredestől azt a pontosan kijelölt körzetet, amelyet egy nap alatt a legalaposabban át kell kutatnia: épületről épületre, udvarról udvarra. Hogy egyetlen talpalatnyi föld se maradjon, amelyet nem vizsgáltunk át! Keisner alezredes, aki ugyancsak jelen van tanácskozásunkon — s itt Ewers meghajolt az SS-tiszt felé —, egységével már ma éjszaka elzárt minden hegyi ösvényt, hágót és átkelőhelyet. A hegyekbe, a maquis-csoportokhoz tehát nem szökhet a gonosztevő. Így itt, a mi körzetünkben fogja kivárni az alkalmas időt. Minden csapatparancsnok, aki jelen van ezen a tanácskozáson, saját belátása szerint szervezzen géppisztolyos csoportot, és csapattestét helyettesére bízva, közvetlenül irányítsa a nyomozást az utakon és a községekben. Az a tiszt, akinek sikerül elfognia a gonosztevőt, köteles itt előállítani, hogy kihallgassuk. S ezután nyomban pénzjutalomban részesül: ötezer márkát kap.

Heinrich az SS-alezredes felé pillantott. Ez némán bólintott egyetértése jeléül.

— Hogy pedig a kutatást megkönnyítsük, mindenkinek

azonnal átnyújtjuk Paul Chénier fényképét. Nézzék meg alaposan.

Az SS-tiszt felállt.

— Herrschaften! A magam részéről hozzá kell tennem, hogy most kapott megbízatásuk országos jelentőségű. Feladatuk, valamint a gonosztevő fényképe ugyanúgy, mint neve és munkahelye, teljesen titkos adatok, ezeket csak a kiválasztott tisztekkel közöltük.

— Vegyék át a fényképeket, és hajtsák végre a feladatot a kijelölt körzetekben! — rendelkezett Ewers, majd felállt, mintegy értésükre adva, hogy a tanácskozás véget ért.

Amikor a tisztek szétszéledtek, a tábornok Heinrichet hívatta.

— Hogy áll az egészségével, báró?

— Köszönöm a figyelmességét, tábornok úr, már jobban vagyok.

— Nagyon sajnálom, hogy ilyen fontos időben ön beteg.

— Hozzáfoghatok kötelességem teljesítéséhez. Engedje meg, hogy egy kéréssel forduljak önhöz, tábornok úr.

— Tessék!

— Engedélyét kérem, hogy én is részt vehessek a gonosztevő felkutatásában.

Észrevette, hogy az SS-tiszt kíváncsian lesi a tábornokkal folytatott beszélgetését, s ezért úgy viselkedett, hogy még gyanúja se merülhessen fel, mintha közte és a tábornok közt valami baráti kapcsolat volna.

Ewers tábornok az SS-alezredes felé fordult.

— Bemutatom önnek, alezredes úr, Berthold vezérőrnagy fiát, Goldring főhadnagyot.

— Ó, rendkívül örülök! — s az SS-tiszt ábrázata egyszerre barátságossá vált — Kívánom, hogy sikere legyen a kutatásnál!

— A főhadnagynak azonban segítségre van szüksége, és már minden katonámat szétosztottam — mondta habozva Ewers.

— Kérem, mégis bízzon rám egy körzetet, és engedje meg, hogy egyedül kezdjem meg a kutatást, tisztiszolgám kíséretében.

A tábornok kérdő pillantást vetett az SS-tisztre.

— Azt hiszem, hogy így még jobb is lesz. Egy tiszt és a legénye kevéssé vonja magára a figyelmet, és senkinek

eszébe se jut, hogy ő is részt vesz a nyomozásban. Próbálja meg, báró? Ötezer márka nem megvetendő jutalom!

Heinrich, miután a törzsparancsnoktól átvette Paul Chénier fényképét, felkereste Lützöt. Csodálkozására Lütz meglehetős hidegen fogadta.

— Mi történt, Karl? Megint valami kellemetlenség?

— Már akinek!

— És neked?

— Nagyon kellemetlen!

— De hát miről van szó, ha nem titok?

— Akarod, hogy nyíltan, egyenesen megmondjam?

— Azt hiszem ez felesleges kérdés! — mondta sértődötten Heinrich.

— Akkor idefigyelj: én semmiféle vadászatnak nem vagyok híve, legkevésbé az embervadászatnak... Neked talán nem elég a pénzed, ezért akarsz még ötezer márkát keresni ennek a Paul Chéniernek a rovására, aki megszökött a föld alatti üzemből?

Egy pillanatig némán néztek egymás szemébe. Heinrichnek kedve lett volna elkapni Lütz kezét, és keményen megszorítani, tiszta szívből. De fékezte magát.

Odahaza posta várta, melyet Kurt hozott a törzstől. Lore legújabb levelén kívül egy csomag is feküdt az asztalon. Bertina Grausamell adott életjelt magáról egy kötegnyi fényképpel, amelyek a legkülönbözőbb helyzetekben és testtartásban ábrázolták. A legtöbb fénykép a táborban készült, hol a fogoly nők ellenőrzésekor, hol munkájuk közben. Az előtérben természetesen mindenütt Bertina pompázott teljes díszben, rendjelével. Néhány fénykép nyilván Bertina lakásán készült. Itt már házi öltözékben vetette le magát — asztalnál, ablaknál, pianinónál... Az utolsó fényképpel nyilván végleg el akarta bűvölni Heinrichet: a háttérben megvetett ágy fehérlett, elöl állt Bertina. Félig levetkőzve, combig meztelen féllábát székre helyezve, mosolyogva nézett; a fénykép alá ez volt írva: „Mikor látjuk egymást viszont?" Heinrich undorral lökte Bertina ajándékát a szoba sarkába.

Fontolgatni kezdte Paul Chénier felkutatásának tervét. A fogoly a Saint-Marie és Chambery közti területen szökött meg. Ez a távolság háromszáz kilométer. Sajnos, nem tudja, mikor indult a vonat. Azt sem tudja, hány órakor tűnt el az üzemből Chénier. Szökéséről tegnap este hatkor adtak hírt. Feltételezhető, hogy körülbelül ugyanabban az órában ugrott

ki a vagonból. Most délelőtt tizenegy óra van. Tehát Chéniernek tizenhét óra állt a rendelkezésére. Még ha teljesen egészséges, ereje teljében levő ember, akkor sem juthatott messzebb a vasútvonaltól, mint hatvan kilométerre. Ámde rabruhában van, tehát kerülni fogja a járt utakat, és veszélytelenebb utat választ: erdőkön, hegyeken keresztül. Így hát ő miért indulna útnak gépkocsival? Ez csak akadályozná.

Telefonált Millernek.

— Hans! Tud adni néhány napra két motorkerékpárt? Egyet nekem, egyet a legényemnek?

— A legnagyobb készséggel. Csak figyelmeztetni akarom, Heinrich: amíg Chénier-t keresi, ne feledkezzék meg arról a maquisard-ról sem, aki magára lőtt. Ezt megígérte nekem!

— Felesleges figyelmeztetnie!

Pedig Heinrich nem mondott igazat: arról a másikról tökéletesen megfeledkezett. Sőt azt is, hogy látta, ki lőtt rá, csak azért mondta Millernek, nehogy a biztonsági szolgálat főnöke ártatlan embereket tartóztasson le.

Amíg Kurt a motorkerékpárokért ment, Heinrichnek volt ideje, hogy alaposan agyába vésse Chénier arcvonásait. Tökéletlen, sebtében készült fénykép volt, amilyet letartóztatáskor szoktak készíteni a gyűjtőfogházban, ahol egy nap alatt több száz új fogoly vonul el a lencse előtt — mégis fogalmat adott a szökevény legjellegzetesebb vonásairól. Heinrich nagyító üvegen keresztül vonásról vonásra áttanulmányozta Paul Chénier arcát. Időnként behunyta szemét, hogy emlékezetébe vésse az arc egyik vagy másik részletét, majd ismét visszatért a fényképhez.

Soha még egyetlen megbízását sem igyekezett ilyen gyorsan, ilyen tökéletesen elvégezni! Hiszen már a harmadik üzenetet kapta, hogy feltétlenül meg kell tudnia, hol van ez a föld alatti üzem, és mit állítanak elő benne. A Faulhoz tett útja révén megállapíthatta, hogy az Átokvölgyben valamilyen rendkívül titkos objektum található. Ez azonban még nem jelenti, hogy megtalálta az üzemet. S még ha valóban ott lenne is abban a völgyben — hogyan győződhet meg róla? Hogyan tudhatja meg, mit termelnek és milyen mennyiségben, ott, a föld alatt? Miként állapítsa meg, hogy hová irányítják az ott készült fegyvereket? Mindezeket kizárólag Chéniertől tudhatja meg. Tehát meg kell találnia a szökevényt, még akkor is, ha az egész hegységet át kell kutatnia.

... Heinrich és Kurt három napon át látástól vakulásig mászták a sziklákat, ereszkedtek le a szakadékokba, fésülték át a cserjéket, s csak esténként tértek haza, piszkosan, fáradtan.

Chénier-t mintha a föld nyelte volna el!

De a többi csapat sem jutott a szökevény nyomára. Pedig a maquis-csoportokhoz sem juthatott el, mert minden úton, minden hágón, hegyi ösvényen SS-osztagok álltak.

A nyomozás folyamán újabb bonyodalom támadt; kiderült, hogy Chénier tulajdonképpen nem is Chénier, hanem isten tudja, mi az igazi neve. Az üzem adatai szerint Chénier egy, a spanyol határhoz közel eső városkában, Escallier-ben született, onnét azonban már tegnapelőtt megérkezett az értesítés, hogy Escallier-ben soha nem élt semmiféle Paul Chénier, sőt olyan utca sem létezik, amelyben állítólag a szülei laktak.

A szökevény felkutatásának sikertelensége már komolyan aggasztotta a főparancsnokságot. Berlinből naponta telefonáltak, s legutóbb már közölték Millerrel: ha három nap alatt nem találja meg a szökevényt, akkor külön beszélgetésre fogják Berlinbe citálni. A biztonsági szolgálat főnöke tudta, mit jelent számára egy ilyen becitálás: legjobb esetben lefokozzák, és közlegényként a keleti arcvonalra küldik. Nem segíthet rajta semmiféle érdem, amelyet a „Machtergreifung" idején szerzett.

Mi lenne, ha Goldringhoz fordulna?

Miller késő éjszaka hívta fel telefonon Heinrichet: feltétlenül beszélnie kell a főhadnaggyal!

— Talán holnap reggel? Szörnyen elfáradtam, és aludni szeretnék.

— Pontosan öt perc múlva ott leszek, és nem fogom sokáig feltartani — könyörgött Miller.

— No jó, hát jöjjön.

A biztonsági szolgálat főnöke valóban siralmas állapotban volt: hová lett gőgje, önteltsége, elbizakodottsága, hová lettek mindazok a vonások, amelyek ezzel a foglalkozással fejlődnek ki az emberben, és idővel alapvető jellemvonásaivá lesznek? ...

— Heinrich, ön megmenthet engem!

— Én?

— Igen, ön! Ma figyelmeztetést kaptam magától Berthold vezérőrnagytól: ha három nap alatt nem találom meg ezt az

átkozott Chénier-t, Berlinbe citálnak, külön beszélgetésre. Én tudom, mit jelent ez.

— Én is sejtem.

— Könyörgöm, írja meg a vezérőrnagynak, hogy legalább még egy hetet adjanak nekem a nyomozásra. Sohasem fogom elfelejteni ezt a szívességét! Hiszen előfordulhat, hogy egyszer még én is segíthetek önnek valamiben!

— Ennyi az egész? Ezért rohant ide késő éjszaka?

— Önnek, Heinrich, ez semmiség, nekem azonban egész karrieremet, talán az életemet jelenti!

— Holnap reggel levelet adok önnek az apámhoz, és saját maga fogja postára adni.

Miller hosszasan szorongatta Heinrich kezét.

Éjszaka eleredt az eső, és az előző nap tervelt korai indulást el kellett halasztani, amíg a föld fel nem szárad egy kissé. Még szerencse is volt, hogy így történt, mert Heinrich kis híján megfeledkezett Millernek tett ígéretéről, hogy levelet ír Berlinbe. Heinrich ezúttal nem volt terjengős. Röviden megemlítette, hogy ő is részt vesz a kutatásban, és megkérte Bertholdot, legyen figyelemmel a nehéz körülményekre, hosszabbítsa meg a határidőt még egy héttel.

Nem zárta le a levelet, így adta át Kurtnak, hogy azonnal vigye el Millerhez.

— Amikor pedig visszatértél, kérd meg Madame Tarvalt vagy Mademoiselle Monique-ot, hogy készítsenek nekünk valamit az útra.

— Mademoiselle Monique már másodnapja gyengélkedik...

— Nagyon helytelen, Kurt, hogy ezt nem közölted velem már tegnap! Mademoiselle Monique olyan jó szívvel gondoskodott rólam betegségem idején, és most, hogy ő gyengélkedik, még csak meg sem látogattam!

— Tegnap nagyon későn érkeztünk vissza, főhadnagy úr!

— Akkor tegyük a következőt: én most negyedórára a Mademoiselle-hez megyek, és bocsánatot kérek figyelmetlenségemért, te pedig vidd el ezt a levelet, és utána rögtön intézkedjél, hogy útnak indulhassunk.

— Egy szempillantás alatt ott leszek a levéllel! Mire ön visszatér, főhadnagy úr, minden készen lesz.

Kurt nem is sejtette, hogy tovább fog elmaradni, mint gondolta. Mégpedig egyáltalán nem kellemes körülmények között.

Miller, ugyanis amikor a levelet átvette, nem bocsátotta el rögtön Kurtot, amint ez remélte, hanem intett neki, hogy várjon.

— Az ön neve Schmidt? Kurt Schmidt? Igen? — kérdezte Miller, miután a levelet végigolvasta, lezárta, és átnyújtotta segédtisztjének, hogy azonnal tegyék postára.

— Igenis!

— Azelőtt Feldner főhadnagy századánál szolgált?

— Igenis!

— Tudja azt, hogy a maga egykori parancsnoka súlyos sebesüléssel a kórházban fekszik?

— Igenis!

— Honnét tudja?

— Goldring főhadnagytól.

— És mikor látta utoljára Feldner főhadnagyot?

— Bonneville-ben, aznap, hogy onnan útnak indultunk, Goldring főhadnagy szobájában.

— Feldner főhadnagy beszélt magával?

— Igen. Utasított, hogy közöljem Goldring főhadnaggyal a vonat számát és az indulás időpontját.

— Milyen szám volt az, és milyen időpont?

— Nem emlékszem.

— És amikor mindezt közölte Goldring főhadnaggyal, más nem volt a szobában?

— Nem volt — jelentette ki határozottan Kurt, bár jól emlékezett, hogy Heinrich szobájában akkor ott volt Monique.

— Rendben van, most elmehet, majd még beszélek erről a főhadnaggyal. Mostani beszélgetésünket pedig ne említse senkinek. Megértette?

— Igenis!

Visszafelé Kurt nem is ment, hanem szinte futott. Nemcsak a késés miatt, hanem a nyugtalanság hajtotta. Miért jutott eszébe Millernek, hogy Feldnerről kérdezze őt? És miért tudakolta, hogy volt-e más is a szobában? Csak nem gyanakszik Mademoiselle Monique-ra? Hogy Mademoiselle Monique és a kisiklott vonat?... Micsoda ostobaság! Kurt égett a türelmetlenségtől, hogy mindezt elmondja főhadnagyának, és rendkívül elkeseredett, mikor látta, hogy Goldring még nincs a szobájában. Eltelt egy félóra, egy egész óra, és a főhadnagy még mindig nem érkezett vissza.

Heinrich látogatása váratlanul elhúzódott.

Monique meghűlt, és Madame Tarval megtiltotta, hogy

felkeljen az ágyból. A leány majdnem könnyekre fakadt izgalmában, amikor Heinrich hangját hallotta a folyosóról. Vajon megengedi-e a mamája, hogy bejöjjön hozzá? De miért ne engedné? Azért, mert ágyban fekszik? De hiszen beteg, és természetes, hogy Heinrich meg akarja látogatni, különösen azok után, hogy jómaga is ápolta őt a motorkerékpárbaleset után!

Heinrich úgy tett, mintha a leánynak sem az izgalmát, sem a zavarát nem venné észre. Egyszerűen viselkedett, mint mindig, és Monique rögtön megfeledkezett minden aggályáról. Boldognak érezte magát azért is, hogy láthatta, azért is, mert beszélgetésük olyan fesztelenül, könnyedén folyt, főleg pedig azért, hogy Heinrich ennyire gyönyörködik benne.

Valóban nehéz lett volna nem gyönyörködni a leányban. Hullámos haja körülölelte a fejét, s a fehér párnahuzaton olyan volt, mint egy drága ébenfa keret, melybe csodaszép női arcképet foglaltak.

— Maga ma különösen szép, Monique!

— Ezt már másodszor mondja, Heinrich.

— Könnyen lehetséges, hogy harmadszor is mondani fogom. Ha távolról nézném, azt hinném, hogy valami ismeretlen szépség arcképét látom.

— Mama, gúnyolják a lányodat! — kiáltotta át Monique a szomszéd szobába, ahol anyja motoszkált.

— Hogy téged gúnyolnak? Sohasem fogom elhinni! — s Madame Tarval megjelent a küszöbön egy tányér szőlővel.

— Csak annyit mondtam a Mademoiselle-nak, hogy ma különösen szép.

— Ó, a fehér szín jól áll neki! Látta volna bérmáláskor... várjon csak, mindjárt megmutatom a fényképét. Valósággal beleszerettem ebbe a képbe!

— Mama, a báró urat nem érdekli...

— Talán attól fél, hogy én is beleszeretek?

— A nők nem szeretik mutogatni azokat a fényképeket, amelyek fiatalabb korukban készültek róluk.

— Tessék, itt van, báró úr! — mondta Madame Tarval, és vaskos családi fényképalbumot nyújtott át Heinrichnek, azon az oldalán felütve, ahol egy fénykép Monique-ot ábrázolta bérmálása napján.

Heinrich odapillantott, és kis híján nagyot kiáltott. Madame Tarval elégedetten elmosolyodott, bizonyos volt benne, hogy leányának képe hatott ennyire a férfira, és diadalma-

san pillantott Monique-ra, majd ismét Goldringra. Ez le nem vette szemét a fényképről.

Amit látott, az lelke mélyéig megrázta. S ő, aki annyira edzett volt, s a váratlan meglepetésekhez annyira hozzászokott, alig bírta leplezni izgalmát. Mert hát nem az ifjú Monique szépsége nyűgözte le ennyire — bár a talpig fehérbe öltözött leány valóban nagyon bájos volt —, hanem egészen másvalami döbbentette meg. Monique mellett ott állt — ki gondolta volna — Paul Chénier... Tévedésről szó sem lehetett.

— Monique, azért, amiért mindeddig nem mutatta meg nekem ezt a gyönyörű képet, meg kell bírságolnom, és azonnal fizetni is fog.

— Ez attól függ, hogy miben áll a fizetség?

— Ó, ez szigorú bírság lesz! Arra kötelezem, hogy mesélje el szép sorjában, kiket ábrázolnak ezek a képek.

— Akkor üljön ide a zsámolyra, hogy én is lássam a képeket — egyezett bele mosolyogva Monique.

Heinrich lapozni kezdte az albumot. Monique majd tréfás, majd komoly magyarázatot fűzött minden egyes fényképhez. Madame Tarval érdeklődését is felkeltette ez a játék, ő is közelebb tolta székét a betegágyhoz. Amikor az egyik képen egy francia katonaruhás fiatal legényt pillantott meg, Heinrich elcsodálkozott: ez volt az egyik a két maquisard közül, akiket annak idején a fennsíkon futni engedett.

— A fiam, Jean, aki nyomtalanul eltűnt — magyarázta Madame Tarval, és elmosolyodott. Heinrich a szemébe nézett, és egyszeriben mindent megértett. Ez az asszony tudja, hogy mi történt. Tehát ez az oka, hogy olyan kedves hozzá!

Az utolsó laphoz érve, Heinrich megállapította, hogy külön fénykép Paul Chénier-ről nincs. Bizonyos oldalakon üres helyek voltak, tehát nyilvánvaló, hogy valaki már átnézte az albumot, és a fényképek egy részét eltávolította.

Vissza kellett hát térnie ahhoz a fényképhez, amely a bérmálás napján készült.

— Most pedig, hogy megismerkedtem minden rokonával és barátjával, engedje meg, hogy én találjam ki, kik azok, akiket ezen a napon magával együtt lefényképeztek. S most maga büntethet meg engem minden hibáért. Kezdhetjük?

— Figyelmeztetem, hogy én nem vagyok olyan szelíd,

mint gondolja, és olyan büntetést fogok kieszelni, de olyat! Nos, találja el, hogy ki ez itt?

— Ez a nagymamája, Mademoiselle! Ez pedig Ön, Madame Tarval. Mellette ott áll a fivére, Jean... most várjanak egy pillanatig... ó, igen, ez a csinos fiatalasszony az ön Louise húga, asszonyom. Ezt a férfit azonban, aki Mademoiselle Monique mellett áll, sehogyan sem tudom kitalálni. Különös! Az ilyen arcokat rendszerint megjegyzi az ember... erélyes, öntudatos. Nem, fogadni mernék, hogy ezt a fényképet nem láttam az albumban!

— Nem is csoda, hogy nem látta, mert Monique mindegyiket megsemmisítette! — mondta mérgesen Madame Tarval.

— De mama!

— Ugyan hagyd! A báró úr előtt nem kell titkolóznunk! Én annyira megbízom az ön becsületében, Monsieur Goldring, hogy megmondhatom: ez az én Louise húgom férje, André Renard.

— Meghalt — mondta sietve Monique.

— Nem halt meg, hanem nyomtalanul eltűnt. Értse meg...

— Monsieur Heinrichet egyáltalán nem érdekli, hogy mi a sorsa minden egyes rokonunknak... — próbált anyja szavába vágni Monique.

— Sőt, ellenkezőleg, nagyon érdekel ez a történet! Hogyan tűnhet el valaki nyomtalanul?

— Ó, a mi időnkben!... — mondta Madame Tarval, és fájdalmasan ingatta a fejét. — Képzelje csak el... éjszaka idején valakihez, mégpedig nem akárkihez, hanem egy híres mérnökhöz betoppan két ember, és levelet hoz az igazgatójától a gyárából, a munkahelyéről. Magukkal viszik, állítólag sürgős megbeszélésre, és ettől kezdve senki sem látja többé. A szegény Louise majdnem eszét vesztette, amikor megtudta. Gondolja csak el, mennyi baj zúdult szegényre: előbb el kellett szakadnia a férjétől, aki kénytelen volt rejtőzködni, s akihez attól kezdve csak titokban utazhatott kéthárom havonként egyszer. Majd az értesítés, hogy eltűnt. Aztán elkobozták a vagyonát... Szegény, titokban szökött meg Párizsból, hiszen a férje kommunista volt.

— De mama! — vágott közbe kis híján feljajdulva Monique. Madame Tarval azonban annyira belemelegedett el-

beszélésébe, hogy úgy folytatta, mint aki eltökélte, hogy — lesz, ami lesz — töviről hegyire mindent elmond.

— Én persze ugyancsak óvatosságból nem mertem magamhoz venni Louise-t, még nem is levelezek vele posta útján, de hát néha napján csak elutazhatnék anyámhoz és húgomhoz? Ez nem kellene gyanút, hiszen majdnem a közvetlen közelünkben laknak: Les Travelles faluban! Monique azonban soha nem megy oda, és nekem is megtiltotta. Még a szerencsétlen André minden fényképét is megsemmisítette! Mit szól ehhez a túlzott óvatossághoz?

— Tetszik nekem — mondta nyomatékosan Heinrich.

— Látod, mama!

— Én is azt tanácsolom önnek, hogy halassza alkalmasabb időre a húgához tett látogatásokat, és közelébe se menjen annak a falunak . . elfelejtettem, hogy hívják.

— Les Travelles — ismételte Madame Tarval.

— Hiszen nem tudhatják, mi történt André Renard-ral? Lehet, hogy nyomoznak utána, hogy firtatják, kik a rokonai. Segíteni úgysem tudna neki.

— Mondtam önnek, hogy én is az óvatosság híve vagyok, de nem sejtettem, hogy ilyen súlyos lehet az ügy. Köszönöm, Monsieur, köszönöm a tanácsát. De hát fogyassza már el ezt a kis szőlőt, nézze, milyen gyönyörű fürt!

— Ne csábítson, Madame, úgyis túl sokáig ültem már itt. Márpedig messzire kell utaznom.

Elbúcsúzott anyától és leányától, majd sietve távozott.

„André Renard. Les Travelles község" — ismételte gondolatban, mialatt lefelé haladt a lépcsőn.

TALÁLKOZÁS A HEGYI TÓNÁL

— Goldring főhadnagy úr, megengedi, hogy jelentést tegyek? — kérdezte Kurt, felugorva a székéről, és előírásszerűen vigyázzba vágta magát.

— Mi történt magával, Kurt? Miért ez a hivatalos hang? Hiszen, ha jól látom, senki sincs itt rajtunk kívül?

Az izgatott Kurt szóról szóra közölte Millerrel folytatott beszélgetését.

— És miért nem mondtad meg neki, hogy azalatt, amíg

te Feldnerrel beszéltél, a szobámban ott volt Mademoiselle Monique?

— Azt hittem... úgy gondoltam, hogy így jobb lesz!

— Okosan gondoltad! A Gestapo még vallatóra fogta volna Mademoiselle Monique-ot, márpedig neki körülbelül annyi köze van a vonat elleni támadáshoz, mint neked Paulus sztálingrádi kudarcához. Írd meg az anyádnak, hogy okos fia van.

— Nagyon örülni fog neki, hogy főhadnagy úr meg van velem elégedve! Nagyon sokra tartja főhadnagy urat, és minden levelében azt kéri, hogy adjam át üdvözletét, csak nem akarom zavarni vele főhadnagy urat. Szégyellem.

— A lányok előtt is ilyen szégyenlős vagy, Kurt? Vagy talán nincs is babád? Pedig én a háború után táncolni akarok a lakodalmadon! Remélem, meg fogsz hívni? Jó, jó, elhiszem, hogy meghívsz! Most pedig jól figyelj: helyezd készenlétbe az autót...

— Készen van!

— Húzd be a függönyeit, hogy kívülről ne lássák, hányan ülnek a kocsiban, és hozd mind a kettőnk géppisztolyát. Eleséget pedig ne egy napra készíts, amint előbb mondtam, hanem két napra. És elegendő töltényünk is legyen! Ne felejtsd el, hogy nagyon fontos akcióra indulunk, talán harcolnunk is kell.

— Megengedi, főhadnagy úr, hogy néhány kézigránátot is vigyek?

— Nem árt. Indulás!

Tulajdonképpen pontos terve Heinrichnek nem volt. Mindennek a helyszínen kell eldőlnie és minden attól függ, beigazolódnak-e feltételezései. Hogy Paul Chénier és André Renard egyugyanazon személy: az napnál világosabb. Az azonban már nem olyan biztos, hogy a szökevény éppen Les Travelles-ben található! Bár egyébként — máshova nem mehetett. Ott ismeri legjobban a tájat, ott nem félnek addig rejtegetni, amíg el nem juttathatják biztosabb helyre. A felismerhetés veszélye pedig ott sem nagyobb, mint máshol. Hiszen Louise-t Madame Renard néven ismerik, senki sem fogja kapcsolatba hozni nevét a Chénier névvel.

Heinrich szétterítette a térképet. Les Travelles kis falucska, mintegy harmincöt kilométerre fekszik Saint-Rhémytől, nyugati irányban. Így hát különösebb sietség nélkül délután három órára oda is érhetnek. A község nem az ország-

út mellett fekszik, katonai objektumai nincsenek. Tehát német helyőrsége sincs.

— Indulás, Kurt! — kiáltotta jókedvűen Heinrich, és legénye mellé ült a kocsiba.

Kurt nem sajnálta a gázt, a sebességmérő mutatója egyre magasabbra emelkedett. De egy kilométerre sem értek Saint-Rhémytől, és sebességüket máris csökkenteni kellett. Az országút felfelé haladt, és nagyon kanyargós volt, ráadásul hosszú idő óta senki sem gondolt a karbantartására. A burkolatkövek között esővízzel telt mély gödrök tátongtak, és a gépkocsit sűrű sár fröcskölte tele. Kurtnak többször ki kellett szállnia, hogy ronggyal megtörülje a szélvédőt, mert az ablaktörlők csak szétkenték a sárfoltokat.

Már fél négy volt, amikor Les Travelles-be érkeztek. Heinrichet lenyűgözte a hegyi falu sajátos, még ezen a komor őszi napon is festői szépsége. Csinos kis házai félkörben övezték a hosszúkás tó keleti partját. És ugyancsak félkörben nyúlt el a község egyetlen keskeny utcája: kétoldalt terebélyes fák szegélyezték, így haladt mint egy zöld alagútban, amely közvetlenül a tópart mentén futott, hogy távolabb a víz fölé emelkedő meredek szikla mögött tűnjön el. E szikla után egy másik, egy még magasabbik következett. A túlsó oldalán a sziklák kaotikus összevisszaságban tornyosultak, mintha az a magas hegy, amely a háttérben emelkedett, könyörtelenül nehezülne reájuk, és mindent szétzúzna útjában.

Heinrich utasította Kurtot, hogy hajtson a községházához. Ebben a pillanatban azonban eszébe jutott, hogy nem is ismeri Madame Tarval anyjának a nevét. Tehát — kérdezősködnie kell! Ez sehogyan sem illett bele terveibe, de meghátrálni már késő volna.

— Jó napot kívánok! — üdvözölte Heinrich azt az öreg embert, aki egy asztalnál ült, és valamit írt.

— Bonjour, Monsieur! — felelte nem valami barátságosan az öreg, és sandítva pillantott Heinrichre.

— Ön Les Travelles község polgármestere?

— Sajnos, igen.

— Helyiséget keresek a leendő német parancsnokságnak.

Az öreg nagyot sóhajtott.

— Tudna mutatni nekem olyan épületet, ahol kommunisták laktak, vagy ahol most is lakik a családjuk?

— Én nem tudom, hogy ki milyen pártnak volt a tagja. Ilyen jegyzékem nincs.

— És a francia nemzeti szocialista pártnak van itt szervezete?

— Hát... jött ide valaki, itt csavarog a faluban. Már meg is látta, hogy ön megérkezett, éppen idefut!

Valóban, a falu utcáján futva közeledett egy férfi, kabátját menet közben gombolgatva.

— Idevalósi? — kérdezte Heinrich.

— Igen, idevalósi. Pedig milyen rendes ember volt az apja... — A polgármester Heinrichre pillantott, és észbe kapott, hogy ezt kár volt mondania. — Az apja nemrég halt meg, s ő azért jött, hogy átvegye az örökséget.

A küszöbről náci üdvözlés harsant, Heinrich válaszolt.

A franciaországi nemzeti szocialista párt egyetlen Les Travelles-i képviselője harminc év körüli férfi volt. Tarkójára tolt nagykarimájú kalapja ország-világnak megmutatta, hogy Monsieur Bazelle, aminek bemutatkozott, ugyanolyan frizurát hord, mint Hitler. Hosszú, kómikusan előregörbülő orra alatt kurtára nyírt fekete bajusza olyan volt, mint egy kövér pont, melyet egy kérdőjel alá biggyesztettek.

— Beszélnem kell magával — fogadta Heinrich az érkezőt.

— Azt akarja mondani, hogy négyszemközt beszélgessünk? Jól értettem?

— Én már megyek is, beszélhetnek, ameddig jólesik, és amiről éppen akarnak — mondta az öreg, tulajdonképpen egyikükhöz sem intézve szavait, majd vállára vetve viseltes felöltőjét, elhagyta a helyiséget, mely a hangzatos „polgármesteri hivatal" nevet viselte.

— Nagyon megbízhatatlan ember ez a polgármester! Én azonban a körmére nézek! Elhiheti, milyen nehéz...

— Ez nem érdekel engem — vágott Bazelle szavába Heinrich. — A lehető leggyorsabban helyiséget kell találnom a német parancsnokságnak.

— Les Travelles-ben német parancsnokság lesz? — ujjongott Bazelle. — Micsoda jó hír! Képzelje, ez a szülőfalum, de el kellett hagynom, mert becsületes francia embernek itt nem volt nyugodt élete. Itt kellett hagynom szüleim házát, és Pontey-ba költöztem.

— Régen eljött onnét?

— Egy hete.

— Hallottam, hogy ott a maquisard-ok rálőttek egyik tisztünkre.

— Sajnos, igaz. Éppen az elutazásom napján történt. Igazi rablógyilkosok ezek a maquisard-ok. De azt hiszi, hogy itt nincsenek? Az én házamnak egyetlen ép ablaka sem maradt...

— Helyiséget keresek a parancsnokságnak — emlékeztette Heinrich.

— Költözzék az én házamba! Apám halála óta egyedül lakom benne, és boldogan...

— A becsületes franciákat nem akarjuk zavarni. Bizonyára akadnak itt gyanús elemek, például kommunista családok...

Bazelle dohánytól sárga ujjhegyét harapdálva töprengett. Orra most még inkább kérdőjelre emlékeztetett.

— No hát! Választék is adódik! — rikkantott végül jókedvűen. Kis noteszt húzott elő zsebéből, felnyitotta, majd asztalhoz ült. — Tizenegy ház közül választhatunk.

— Ön saját kezdeményezésére állította össze ezt a jegyzéket? — kérdezte mintegy mellékesen Heinrich.

— Az önök egyik szervének megbízatását hajtom végre — mondta öntelten Bazelle, kissé halkítva hangját. — Megvallom, tulajdonképpeni feladatom az, hogy Pontey lakosait tartsam szemmel, minthogy azonban most itt tartózkodom, szent kötelességemnek érzem...

— No gyerünk, kik szerepelnek azon a jegyzéken?

— Olivier Arnou. Valamilyen oknál fogva elhagyta a falut, és ismeretlen helyre távozott.

— Tovább!

— Hárman önként hadbavonultak, és mind ez ideig nem tértek haza. Úgy hívják őket, hogy...

— Tovább!

— No, itt van, aki éppen kell! Az öreg Gotard fia részt vett a lyoni vasutasszabotázsokban. Igaz ugyan, hogy ez még a háború előtt történt, de erős a gyanúm, hogy ez az ember kommunista.

— Ki van még?

— Három házból eltávoztak a fiatal legények. Szüleik azt mondják, hogy munkát vállaltak Bonneville-ben, de én nem hiszem.

— Ennyi az egész?

— Van itt kettő, akikre gyanakszom, hogy azok törték be a házam ablakait.

— Pocsékul dolgozik maga, hallja. „Gyanakszom"...

„Valamilyen oknál fogva elhagyták a falut"... Nekem tények kellenek, konkrét tények, nem pedig a maga találgatásai, hogy kik törhették be az ablakát!

— Tiszt uram! Én csak egy hete vagyok itt... és vegye figyelembe, hogy saját kezdeményezésemre... — Bazelle véraláfutásos, fekete körmű ujja, mellyel a noteszben lapozott, most megremegett. — Van itt még egy nagyon gyanús személy: Madame Matran.

— Ő is a maga ablakát verte be? — kérdezte gúnyosan Heinrich.

— Ugyan, kérem! Ez a nő alig tud megmozdulni! — mondta Bazelle, nem véve észre a gúnyt. — De nála lakik a lánya, aki párizsi.

— Úgy, párizsi? És ezt maga természetesen gyanúsnak véli? — Heinrich a legcsufondárosabban felkacagott, szíve azonban szinte zakatolt izgalmában: „végre valami fontos dolgot közölt ez a barom!"

— Az a gyanús, hogy azt állítja: meghalt a férje, de gyászruhát mégsem hord, sőt Madame Matran sem, pedig ő mindenben betartja a régi szokásokat, és rendkívül vallásos. Meg aztán Madame Matran vejéről, Louise férjéről mindenféle pletyka járta, még amikor Párizsban laktak... azt beszélték, hogy állítólag kommunista. Ezt a lakást különösen szemmel tartom.

— Kommunista? Ez már valamivel konkrétabb dolog. És mekkora a házuk?

— Mint ez itt: két szoba, konyha. De messze fekszik: a falu végén, közvetlenül a magányos szikla tövében.

— Éppen a legalkalmasabb hely egy megfigyelőpont részére! Üljön be az autóba, és mutassa meg, hol lakik Madame Matran.

A ház ahol anya és lánya laktak, mintegy másfél kilométernyire volt.

Végül odaérkeztek a közepes nagyságú földszintes épülethez, amely háttal a sziklának támaszkodott.

— Maga, Bazelle, maradjon az autóban, te pedig, Kurt, gyere velem.

Heinrich gyors pillantást vetett az ablakra, és egy öregasszony riadt ábrázatát látta megvillanni.

— Kurt — mondta halkan Heinrich —, ha bementem, vigyázz, nehogy valaki elhagyja a házat. Bárki el akarna mene-

külni, lőjj a levegőbe. Emberre lőnöd szigorúan tilos. Megértetted?

— Igenis.

Heinrich köpenye zsebébe dugta kezét, ott megszorította revolvere agyát, és a bejárati ajtó felé indult.

Harmincöt év körüli asszony nyitott ajtót. Heinrich rögtön felismerte benne Madame Tarval húgát. Meghajolt előtte, a nő azonban némán félrehúzódott, hogy a német tiszt belépjen. Az előszobából a bejárati ajtón kívül még két másik ajtó nyílt. Heinrich lábával belökte a legközelebbit. Egyetlen pillantás meggyőzte róla, hogy a kis konyhában nincs senki. Az asztalon elmosatlan edény állt.

„Három mély, és három lapos tányér" — állapította meg Heinrich, majd belökte a másik ajtót, kezét továbbra is zsebében tartva. Az a szoba, ahová most belépett, meglehetősen tágas volt, három ablaka nyílt az utcára. A fal mellett, fonott székben, szemben az ablakkal egy öregasszony ült. Harisnyát és kötőtűt tartott a kezében — keze azonban úgy remegett, hogy kötőtűi minduntalan összekoccantak, meg-megcsendültek.

Heinrich szótlanul ment keresztül a szobán, és benézett a következőbe. Ez sokkal kisebb volt, s két ágy állt benne. Az egyik meg volt vetve, s a párna gyűröttnek látszott.

— Ki lakik még itt? — kérdezte Heinrich a fiatal asszonytól.

— Csak mi ketten.

— És ki aludt napközben ezen az ágyon?

— Az anyám gyengélkedik, és olykor-olykor le kell pihennie.

Heinrich az öregasszonyra pillantott, majd elfordult; emez csak egy szemvillanásnyi ideig fordította feléje a szemét, s mintha megperzselte volna tekintetével: megvetés volt benne, annak az embernek a büszkesége, aki ismeri tulajdon erejét, s elhatározta, hogy harcolni fog a végsőkig.

— A parancsnokság részére keresek helyiséget.

Az öregasszony a térdére eresztette le kezét, és szemét lehunyva, hátradőlt karosszéke támlájára. Ujjai már nem remegtek, hanem éppen merev mozdulatlanságuk árulta el azt az óriási feszültséget, amellyel a törődött anyóka igyekezett erőt venni izgalmán. Heinrich legszívesebben odahajolt volna, hogy megcsókolja ezt a ráncos kezet; tudta azonban, hogy most nem vethet még egy barátságos tekintetet sem Madame

Matran felé megnyugtatásul — legalábbis egyelőre, amíg nem sikerül valamit megtudnia André Renard-ról, vagy nem találja meg őt magát.

— Nem talált különb helyiséget, mint a mienk? — kérdezte a fiatalasszony, akinek már sikerült erőt vennie magán. Hangja gúnyosan csengett.

— A házuk mögötti sziklafal nagyon kedvez egy megfigyelő pontnak. Ezen a két szobán és a konyhán kívül nincs más helyiségük?

— Amint látja.

Heinrich fürkésző tekintettel nézett körül a szobában. Vajon az öregasszony széke miért áll olyan alkalmatlan helyen? Sem az ablaknál, sem valamelyik csöndes kuckóban, ahol az öregek szeretnek üldögélni, hanem a fal közepénél, mintha szántszándékkal állították volna ide, hogy eltakarjon valamit. A hegyi falvakban, ahol az épületek rendszerint egy-egy kisebb sima földdarabon vagy sziklán húzódnak meg, s ahol minden métert ki kell használni a lakóterületből, a falakba gyakran építenek rejtett szekrényeket, ezeknek „titkát" azonban könnyű felfedni már az első pillantásra, mert az ajtónyílás szélénél hamar elkopik az olcsó tapéta. Itt a tapéta rajza, színe mindenütt egyforma. Legfeljebb ott fent, meg a szék mögött... talán érdemes volna utánanézni?

Heinrich hirtelen előrelépett, karfájánál fogva megragadta a széket, könnyedén felemelte a benne ülő öregasszonnyal együtt, és kissé távolabb tette le megint a földre. A két asszony magához sem tért meglepetéséből. Maga Heinrich sem tudta, hogyan rántotta elő revolverét, s balkezével hogyan nyomott meg a falon egy majdnem észrevétlen gombot. Elméje nem tudta nyomon követni tetteit, nem előzetes megfontolás alapján cselekedett, egyszerűen érezte, hogy így kell cselekednie.

A kis ajtó feltárult. A szekrény belsejében, hátsó falához simulva egy férfi állt.

Az asszonyok felsikoltottak: a fiatalabbik kétségbeesetten, az idősebbik fenyegetően. Igen, az öregasszony most előrelépett, és testével takarta el a fal nyílását.

— Lépjen ki! — mondta nyugodtan Heinrich, ügyet sem vetve az öregasszonyra, csak kissé magasabbra emelve pisztolyát.

A férfi egy mozdulatot tett, de nyomban ajkába harapott, és fájdalmasan feljajdult.

Most már a fiatalasszony is visszanyerte cselekvőképességét. Odaugrott a férfihoz, karonragadta, és óvatosan ahhoz a székhez vezette, amelyben néhány másodperccel előbb még anyja ült. A férfi alig bírt a ballábára lépni.

— Maga kicsoda?

— André Renard, párizsi mérnök.

— Miért bújt el?

— Mert engedély nélkül érkeztem ide.

A folyosón léptek hallatszottak.

Heinrich majdhogynem brutálisan visszalökte Renard-t, a szekrénybe. Becsapta annak ajtaját, eléje tolta a karosszéket, és beleült; kinyújtotta a lábát, és pálcáját suhogtatta.

Az ajtón kopogtattak, majd Bazelle lépett a szobába.

— Tiszt uram, elmehetek? — kérdezte a küszöbről.

— Hívja ide a legényemet!

Egy pillanattal utóbb Bazelle Kurttal tért vissza.

— Kurt — mondta Heinrich, minden szót külön hangsúlyozva. — Ez az alak Pontey-ből jött, és úgy rémlik nekem, hogy nem első ízben látjuk egymást őuraságával. Érted, amit mondok? Most pedig vezesd a foglyot az autóhoz, és ne felejtsd el, hogy az életeddel felelsz érte.

— De tiszt uram, itt valami félreértés lehet! — nyögte az események váratlan fordulatától szinte megbénulva Bazelle. — Én... én...

Kurt azonban nem engedte, hogy befejezze: galléron ragadta a spiclit, kivonszolta az előszobába, majd onnét a folyosóra.

— Zárja be az ajtót — utasította Heinrich Lousie-t.

Az asszony semmit sem értett, de gépies mozdulattal ráfordította a kulcsot a zárra. Eközben Heinrich megint felnyitotta a szekrény ajtaját.

— Monsieur Renard — mondta ellentmondást nem tűrő hangon. — Mindkettőnknek nagyon kevés az időnk, ezért nem fogjuk fecsérelni. Kérem, jöjjön velem át a másik szobába, a hölgyek pedig maradjanak itt. Nyugtassa meg őket, és szóljon, hogy vigyázzanak, nehogy bárki zavarhasson minket.

André Renard bólintott a felesége és anyósa felé, majd sántikálva, szótlanul indult a szomszéd szobába.

Heinrich követte, s gondosan becsukta maguk mögött az ajtót.

— Mit kíván, tiszt uram? — kérdezte nyugodtan Renard.

Heinrich szótlanul előhúzta zsebéből Paul Chénier arcképét.

— Ismeri?

André Renard elkínzott arcának egy izma sem rándult meg, csak szeme, amely eddig lázas izgalomban égett, homályosult el hirtelen, mint amikor az ember halálos fáradtságot érez.

— Azért jött, hogy letartóztasson? Akkor miért ez a komédia? Vagy talán még nem győződött meg végleg, hogy Paul Chénier áll ön előtt? Rab-számon...

S André Renard e szavak közben visszatűrte kabátja ujját, majd előrenyújtva balkarját, kihívóan pillantott Heinrichre. Felső karjának belső oldalán tetovált számjegy sötétlett: 2948.

— Én a fejemet kockáztatom ezzel a komédiával, ahogyan ön nevezi! Remélem, megérti, ezt a fényképet nem azért nyújtották át nekem, hogy gyönyörködjem benne. Egyébként figyelmeztetem: ez a fénykép ott van a tiszteknél, akik a Paul Chénier után nyomozó osztagokat vezetik. Természetesen teljes felhatalmazásom van, hogy letartóztassam, de nem teszem. S hogy meggyőzzem önt arról, hogy csak beszélgetni jöttem, mint egyenjogú az egyenjogúval, hát tessék! — s Heinrich odanyújtotta revolverét. — Ne féljen, fogja meg. Láthatja, meg van töltve. No, jó. Most önnek fegyvere van, és szükség esetén védekezhetik. Mert bizonyos vagyok benne, hogy inkább hajlandó meghalni szabad levegőn, mint eltemetve lenni a föld alatt.

— Jobb állva meghalni, mint térdre roskadva élni!

— Ahogyan Dolores Ibarruri mondta, ugye?

André Renard ajkán most először villant mosoly. Olyan mozdulatot tett, mintha kezet akarna szorítani a szemben álló emberrel. De hirtelen ismét bizalmatlanság árnyéka borult a szemére.

— Nem tudom, hogy kicsoda maga, de ezt az egyenruhát viseli. És megvallom, fogalmam sincs, mit akar tőlem.

— Meg akarom tudni a föld alatti üzem titkát!

— És hol a biztosíték, hogy ez az értesülés népem javát és nem a kárát fogja szolgálni?

— Ennek biztosítéka a logika. Nyilván nem a német parancsnokság részére akarom megtudni, amelyik jobban ismeri ezt a titkot, mint mi ketten.

— Akkor hát kinek?

— Nem gondolja, hogy ez naiv kérdés? S hogy nem válaszolhatok rá, bármennyire szeretném is?

„Igaza van — gondolta André Renard. — A német parancsnokságnak valóban semmit sem jelent az én közlésem. Ha tehát nem az ellenség kérdezi, akkor csak barát kérdezheti. Nem tudom, kicsoda, de barát. Tegyük fel, hogy megmondom neki. Akkor a fegyver a németek ellen fordul, s talán megmenti azokat a szerencsétleneket, akik ott sínylődnek a föld alatt. Ha nem mondom... engem elfoghatnak, s akkor senki a világon nem fogja megtudni azt, amit én tudok!"

— Ne felejtse el, hogy kevés időnk van — sürgette Heinrich. — Önnek gondoskodnia kell a biztonságáról, és én sem akarom kockáztatni a fejemet, hiszen egész osztag jöhet bármely pillanatban a faluba, mert minden területet felosztottak a környező csapattestek között. S ha így találnak kettőnket, békés beszélgetésben...

— Várjon csak, magának még egy célja lehet: hogy megtudja, kik szervezték meg a szökésemet.

— Erről egy szót sem kérdezek!

— Hm... Ezek szerint ön megsemmisítette minden ellenérvemet. Nos, hajlandó vagyok elmondani mindent, amit tudok...

*

A két asszony egyszerre lépett előre, amikor a kis szoba ajtaja feltárult, s a küszöbön megjelent André Renard a német tiszttel. Egyik asszony sem szólt semmit, csak szemük kérdezte: mi történt?

André Renard jókedvűen mosolygott. Ugyanígy a német tiszt. S csak most kezdett felengedni a várakozás irtózatos feszültsége. Louise férje nyakába borulva hangosan felzokogott. Az öregasszony erőtlenül zuhant a karosszékbe, feje és keze remegett, mint a nyárfalevél.

— Bocsánatot kell kérnem a hölgyektől — mondta mélyen megindulva Heinrich. — Egyetlen mentségem, hogy nem rosszindulatból tettem. S amint látják, minden a legjobban alakult.

— Ó, Monsieur! Anyám és én bizonyára illetlenül viselkedünk most, de hát azt mondják: az öröm még nem ölt meg senkit! Úgy fogadtam önt, mint ellenségünket, maradjon hát most kissé köztünk, mint a barátunk!

— Ezt én kívánnám a legforróbban, de már így is tovább maradtam, mint amennyire számítottam. Aztán ne felejtsék el, hogy autómban ott ül az a mocskos Bazelle! Magammal kell vinnem Saint-Rhémybe, hogy ott fogjam, amíg Monsieur Renard nem kerül teljes biztonságba.

— Louise már felvette a kapcsolatot, s ma éjszaka, de legkésőbb holnap értem jönnek a barátaim.

— A revolvert, amelyet odaadtam önnek, csak tartsa meg. Nekem van másik is, önnek pedig hasznára lehet. És mindenesetre fogja ezt a pénzt is.

— Felesleges...

— Ez ugyancsak hasznára lehet. Tekintse úgy, mint valami különleges fegyvert. Most pedig, befejezésül: senkinek, még az ön legközelebbi barátainak sem szabad tudniuk találkozásunkról és beszélgetésünkről!

— Megbízhat a szavamban. Feleségemért és anyósomért ugyancsak kezeskedem!

— Ó, Monsieur, hát igazán nem iszik velünk egy pohár bort? — kiáltotta Madame Matran. — Hiszen értem, hogy siet, de ez igazán nem tart sokáig.

— Magamnak kell vezetnem az autót, mert legényem a fogolyra fog vigyázni. Éjszaka pedig, s ha még ivott is az ember...

— Akkor csak egy pillanatig várjon!

S az öregasszony korához képest váratlan fürgeséggel a pohárszékhez futott, és egy dobozt húzott elő onnét. Nyilván ebben őrizte élete emlékeit, mert gondosan átkötött, sárgult levélkötegek között elszáradt mirtuszágacska és fehér, nyilván menyasszonyi kesztyű feküdt. Legeslegalulról Madame Matran egy régi, agyonfüstölt pipát húzott elő. Egy pillanatig kezében tartotta, s mintha megsimogatta volna remegő ujjaival. Majd gyöngéden ajkához érintette a füstös fadarabot, és Heinrich felé nyújtotta.

— Magának akarom adni, Monsieur, a legnagyobb értéket, amim van. Ez édesapám pipája. Ő nemeslelkű, bátor ember volt, úgy is halt meg, mint nemeslelkű, bátor emberhez illik: a kommün védelmében a barikádokon. Ne utasítsa vissza, Monsieur, tiszta szívből adom önnek s az ilyen ajándék mindig szerencsét hoz!

— Nem egyszerű emlékként fogom megőrizni, hanem mint szent ereklyét — mondta megilletődve Heinrich. — És

engedje meg, hogy megcsókoljam önt, Madame Matran. Csak úgy egyszerűen, mint fiú az édesanyját.

Amikor Heinrich megcsókolta az öregasszony ráncos arcát, érezte, hogy szíve összeszorul... Vajon látja-e még valaha szülei arcát? S Madame Matran bizonyára megérezte, mi rejlik a szívében.

— Ha valaha mesélni fog, Monsieur, rólam, francia öregasszonyról az édesanyjának — szólt, könnyeit törülgetve —, mondja meg neki, hogy fiamként áldottam meg önt.

— S mondja meg azt is, Monsieur, hogy nekem visszaadta az életemet — tette hozzá halkan Louise.

— Most azonban ég áldja, André! Bizonyára soha többé nem találkozunk az életben!

— Tehát nem is fogom megtudni, hogy kicsoda ön?

— Jó barát!

— Akkor isten áldja, jó barátom!

André és Heinrich megölelték és megcsókolták egymást.

A Saint-Rhémybe vezető úton Heinrich kocsija nagy sebességgel száguldott végig. Most, hogy végre birtokában voltak a föld alatti üzem hallatlanul fontos adatai, Heinrich egyetlen pillanatot sem késhetett.

— Nos, mi újság? — kérdezte reménykedve Miller, amikor Heinrich felhívta, immár a szobájából.

— Sajnos, semmivel sem örvendeztethetem meg. Legfeljebb azzal, hogy úgy látszik, elcsíptem azt a maquisard-ot, aki rám lőtt.

— És hol van?

— Kurt mindjárt előállítja magánál. Azt hiszem, nem tévedtem, bár ilyesmi is előfordul az emberrel. Tartsa fogva néhány napig, hogy alaposan begyulladjon, aztán vallatóra foghatja.

— Nekem vallani fog! — harsogta magabiztosan Miller a kagylóba.

... Néhány nap múlva a légi bombázásnál alkalmazható automatikus célzás optikai műszereinek titkát már tanulmányozni kezdték — messze, az Átokvölgytől jó néhány ezer kilométerre.

Ewers tábornok nem volt felelős Paul Chénier kézrekerítéséért. Az ő feladata ebben az esetben csak arra korlátozódott, hogy bizonyos számú katonát és tisztet bocsátott Miller rendelkezésére. Így hát azok az osztagok, amelyek a keresést folytatták, nem is a hadosztály törzséhez adták be nyomozati jelentésüket — és nem is onnét kapták további utasításaikat. Mindezt a Biztonsági Szolgálat intézte, vagyis Miller. Kezdetben azt hitték, hogy a keresés mindössze egy-két napig fog tartani, de már négyszer huszonnégy óra telt el, és Paul Chénier-nek senki sem akadt nyomára. Ewers tábornok valahol a lelke mélyén még örült is. Persze nem azért, mintha a legcsekélyebb mértékben is együtt érzett volna a szökevénnyel. Sőt, ellenkezőleg! A tábornok jól tudta, milyen szörnyű kárt okoz az ő német hazájának Chénier, ha sikerül nyilvánosságra hoznia a föld alatti üzem titkát. Ha a szökevény Ewers tábornok kezei közé került volna, ő habozás nélkül agyonlövi. Az SS-szervezet és Millerék kudarca azonban némiképp ellensúlyozta azt a sértődöttséget, amely a tábornokon úrrá lett, mikor kiderült, hogy nem bíznak meg benne. Úgy van, éppen Paul Chénier szökése nyitotta fel a tábornok szemét, hiszen így kellett megtudnia, hogy a föld alatti üzem valódi helyét nemcsak hogy eltitkolták előle, de még most sem közlik vele, amikor pedig hozzája fordulnak segítségért. Még csak azt sem árulták el, hogy voltaképpen mit is gyártanak abban az üzemben.

Ez pedig nagy sértés volt. Érdemtelenül érte, s annál inkább fájt neki.

A véletlen úgy hozta, hogy éppen akkor érkezett a válasz arra a jelentésére, amelyben szabadságot kért, s amelyet még azon az emlékezetes éjszakán fogalmazott meg, mikor először szerzett tudomást a Sztálingrád melletti óriási német haderő bekerítéséről. A válaszban félreérthetetlenül közölték Ewers tábornokkal, hogy nemcsak a szabadságolása teljesen időszerűtlen, de még az efféle kérelmet tartalmazó jelentésnek sincs helye ilyen időkben, mivelhogy „a körülmények folytán fokozódnak a hadtest Franciaországban állomásozó hadosztályaira háruló súlyos feladatok". Ez a válasz úgy hangzott, mintha szemrehányás volna. És Ewersnek ezt a keserű pirulát is úgy kellett lenyelnie, mintha nem értené el a célzást

Pedig időközben a keleti arcvonal hírei egyre gyászosabbakká lettek, s a göbbelsi propaganda egyre érthetetlenebbül magyarázta a bekerítés tényét. Kezdetben ugyan a véget nem érő „összefoglaló jelentések" szerzői lelkesülten ujjongtak, és a bekerített seregek felmentésére siető Manstein támadó csoportjának sikereiről írtak — most azonban már szemérmesen kerülték akár a legcsekélyebb célzást is, amely ezt a csoportot érintette volna, és helyette a bekerített seregek bátorságát és kitartását magasztalták ugyanolyan lelkesedéssel. A gyanús némaság és a nagyhangú magasztalás sokakat megtéveszthetett, csak éppen nem Ewers tábornokot.

S éppen ilyen időben, amikor cselekednie kellene, lehetőséget kellene keresnie a német haza megmentésére — ilyenkor kénytelen tétlenül üldögélni ebben az istenhátamögötti francia kisvárosban, s be kell érnie a keleti arcvonal ellentmondó hadijelentéseivel! Mert azok bizony nagyon ellentmondanak egymásnak! A moszkvai rádió arról ad hírt, hogy a szovjet csapatok sikeres ellentámadást indítottak Észak-Kaukázusban és Leningrád körzetében, a hitleri hadijelentés viszont mindössze homályosan hebeg valamit arról, hogy „a frontvonalakat kiegyenesítik"...

A tábornok minden gondolata ott járt Keleten, ahol ekkor dőlt el Németország sorsa, s közben itt kellett rostokolnia a hátországban, itt kellett folytatnia ezt a „kis háborút", amelyben az ember legtöbbször nem is ismeri az ellenség veszteségeit, de napról napra pontosan számon tarthatja a sajátját.

Ezek a veszteségek pedig egyre inkább növekedtek. Amikor Paul Chénier felkutatása megkezdődött, a hadosztály állomásozási körzetében teljes lett a csönd: sehol egy lövés, sehol egy maquis-támadás német katonák ellen! Úgy látszott, hogy huzamos csendről van szó: aligha volt hihető, hogy a maquis áttörhet az SS-csapatok védőfalán, amelyek elálltak minden utat és minden hágót. Ez a szünet azonban nem sokáig tartott. Már a kutatás kezdetét követő harmadik éjszakán a maquisard-ok lelőttek tizenhat közlegényt és négy tisztet. Még egy nappal utóbb pedig meglehetősen vakmerő támadást indítottak egy gépkocsioszlop ellen, amely a föld alatti üzem felé tartott. Ettől kezdve a maquis naponta fokozta aktivitását, s a tábornoknak naponta kellett aláírnia azokat a jelentéseket, amelyek a hadosztályának állomási körzetében történt eseményekről számoltak be.

Ennek a körülménynek pedig magára kellett vonnia a hadtestparancsnokság figyelmét. S a tábornok szinte mentegetőzni volt kénytelen — egyik jelentésében nyíltan, kereken megírta, hogy a maquis-tevékenység fokozódásának oka nem az ő tehetetlensége, hanem a keleti arcvonal eseményeinek alakulása. Persze, rögtön meg is bánta, hogy ilyen elővigyázatlan kijelentést tett, s az önmagával való elégedetlenség érzése az egész este folyamán furdalta. Másnap ez az érzése még inkább erősbödött, mert a hadtest törzsétől értesítés érkezett, hogy Saint-Rhémyt valószínűleg felkeresi a legfelsőbb parancsnokság képviselője.

Ewers tábornok más körülmények között úgy rendelkezett volna, hogy készüljenek fel a feljebbvaló fogadtatására, a hírt tudomására hozta volna az ezredparancsnokoknak, s általában mindent megtett volna, hogy kellőképp fogadja a vendéget. Ezúttal azonban csak elégedetlenül ráncolta a homlokát, s az értesítést íróasztalának fiókjába rejtette. Még törzsparancsnokának, sőt saját segédtisztjének sem mutatta meg.

Saint-Rhémybe azonban nem a főparancsnokság akármilyen képviselője érkezett látogatóba, hanem maga Denus táborszernagy.

Erre a kellemes találkozásra Ewers egyáltalán nem számított. Denus a tanítómestere volt, s ami a legfőbb, majdnem ugyanúgy gondolkozott, mint ő. Bár a táborszernagy nem közölte nézeteit a sajtó útján olyan elővigyázatlanul, mint a tanítványa, az Ewers tábornokkal folytatott személyes beszélgetés során azonban, amikor a keleti hadjárat előestéjén cserélték ki nézeteiket, értésére adta, hogy teljes mértékben osztja nézetét, és nem hisz Oroszország villámgyors megsemmisítésében, különösen kétfrontos háború esetén. Ezért örült meg annyira Ewers tábornok, amikor szobájának küszöbén váratlanul megjelent a táborszernagy ismerős alakja. S öröme még inkább fokozódott, amikor a rövid hivatalos üdvözlések után a vendég egyszerűen, barátilag így szólt:

— Idejöttem hozzád, hogy pihenjek egy-két napig. Tehát ne gyötörj holmi körutakkal és szemlékkel.

— Boldog leszek, ha megszervezhetem a pihenésedet, és szerencsémnek fogom tartani, ha drága vendégem és tanítóm hajlandó megszállni az én villámban! — mondta Ewers meghajolva.

— Örömmel elfogadom a meghívást, mert nem is akarnék egyedül lakni. Remélem, van elég hely ott kettőnknek?

— Ha kielégít az emelet, ahol öt szoba van...

— Elég nekem kettő is. De te mellettem légy. Öreg korára az embernek különösen kellemetlen az egyedüllét. A segédtisztjeimmel viszont már torkig vagyok...

Denus szavában a tehetetlen öregemberek zsémbes, szinte panaszos hangja csendült meg, jóllehet külsőleg a táborszernagy még izmosnak és egészségesnek látszott. Ewers azt javasolta, hogy hozassanak autót.

— Nem, nem — tiltakozott Denus. — Ha a villád, amint mondod, nincs messze, akkor legszívesebben gyalog mennék oda. Unok mindenféle autót, repülőgépet, és egyáltalán minden gépesített közlekedést. Ne volna csak háború, legszívesebben visszavonulnék egy olyan medvebarlangba, ahol nem is hallani ilyenekről.

— De most havazik, Excellenz! — jegyezte meg Ewers.

Denus kinézett a széles ablakon.

— Pedig mennyire szerettem volna felmelegíteni öreg csontjaimat! Úgy mondták nekem, hogy errefelé soha sincs hó. A villádban legalább meleg van?

— Mindjárt megparancsolom, hogy fűtsenek be a kandallóba.

Denus egész nap az ágyán heverészett, nem is olvasott, csak lapozgatta az új képes folyóiratokat. Vacsoránál néhány pohár konyakon kívül nem ivott semmit, s a felszolgált ételek közül csak a halba kóstolt bele. Beszélgetésük is lanyhán folyt, bármennyire szerette volna Ewers arra a témára tereni, amely őt most a legjobban érdekelte.

Ewersen elkeseredettség vett erőt. Annyira remélte, hogy őszintén, nyíltan beszélgethetnek, s a táborszernagy mintha valahogyan kerülné az ilyen beszélgetést... Talán még nem pihente ki az út fáradalmait? Vagy a szobalány zavarja, aki időről időre bejön az ebédlőbe, hogy új tálat hozzon, és kicserélje a tányérokat? Ewers még megparancsolta, hogy tolják a a karosszékeket közelebb a kandallóhoz, majd elbocsátotta a szolgálót. Vendég és házigazda végre egyedül maradtak, és semmi sem zavarhatta őket. Sőt, ellenkezőleg: a kandallóban lobogó láng, a homályba burkolózó szoba, a jó szivar — mindez bensőséges hangulatot teremtett. S Denus most végre maga kezdte a beszélgetést.

— Mondd, Hermann, mi a véleményed a keleti arcvonal eseményeiről? — kérdezte váratlanul.

Ewers nem akart kitérni az egyenes válasz elöl. Nagyon is régóta hiányzott már neki az olyan társaság, amelyben szabadon közölhette volna gondolatait — dehogy hallgatott volna hát most, amikor ilyen kitűnő alkalma nyílt egy értelmes és józan emberrel való tanácskozásra.

Denus nem vágott szavába. Hunyorogva bámult a tűzbe és időnként bólintott, annak jeléül, hogy egyetért a tábornok szavaival.

Egyetlenegy dolog volt, amit Ewers nem mert nyíltan kimondani: azt az elgondolását, hogy Németország megmentésének előfeltétele a führer likvidálása.

— Tehát úgy gondolod, hogy az egyedüli megoldás, ha azonnal békét kötünk a nyugati fronton és Afrikában?

— Szilárd meggyőződésem.

— Anglia és az Egyesült Államok azonban nem hajlandók erre.

— Ezt nem tudhatjuk.

— Szerinted milyen céllal repült Hess annak idején Angliába?

Ewers hallgatott, bár a válasz már az ajkán lebegett. De vajon nem követ-e el újabb helyrehozhatatlan hibát? Hiszen a táborszernagy még nem nyilatkoztatta ki saját véleményét! Denus megértette habozásának okát, és segítségére sietett:

— *A káplár* túlságosan kompromittálta magát a nagyvilág előtt ahhoz, hogy Anglia és Amerika kormánya hajlandó volna bármilyen komoly tárgyalásba bocsátkozni vele...

Csend állt be. Rövid ideig tartott, mert Denus hamarosan megtörte:

— Más emberre van szükség, s én persze nem azért utaztam ide hozzád, hogy pihenjek...

Sok pénzért nem adta volna Miller, ha legalább egyetlen mondatot hall abból a beszélgetésből, amely Ewers tábornok villájának kandallója előtt hangzott el a házigazda és vendége, Denus táborszernagy, a hitleri hadak egyik legmagasabb rangú tábornoka között.

A biztonsági szolgálat főnöke azonban ebben az órában nem volt Saint-Rhémyben. S dehogyis gondolt ő most Németország megmentésére — inkább a saját bőrét akarta megmenteni. Bármilyen furcsán hangzik: saját megmentésének

zálogát annak a hegyi pataknak fenekén kereste, amelyet személyes ellenőrzése mellett most alaposan átkutattak.

Az a hír, hogy Miller lelőtt egy rabruhás ismeretlent, lázba hozta a Paul Chénier után kutató osztagok valamennyi részvevőjét. Minden jel arra mutatott, hogy a biztonsági szolgálat főnökének golyója éppen ezt a veszélyes gonosztevőt találta el. Miller elbeszélése szerint a dolog így történt: amikor alkonyattájt visszafelé indult egy hegyi faluból, kissé letért az ösvényről, s a sűrűben egy kőszikla mögött bizonytalan alakot pillantott meg. Még nem volt benne bizonyos, hogy valóban a szökevény nyomára bukkant, de minden eshetőségre számítva, előrántotta pisztolyát. S ekkor a kőszikla mögül rabruhás ember ugrott elő, és a patak felé rohant. Miller nem bírta elevenen elfogni az ismeretlent, mert a szikla a part közelében volt, s a szökevénynek sikerült beugrani a vízbe. Csak egy lehetőség maradt hátra: lőni! A félhomályban persze nem volt könnyű célozni, s Millernek el kellett lőnie automatapisztolyának egész tölténytárát, míg végre sikerült megsebesítenie, vagy megölnie a gonosztevőt. Amaz eltűnt a vízben, és többé nem is jelent meg a felszínén.

Egész csapat katonát hívtak azonnal a helyszínre. Ezek csáklyákkal méterről méterre átkutatták a patak fenekét, de a szökevény testét nem találták meg — a gyorsan áramló víz nyilván magával ragadta, s lehet, hogy messzire sodorta attól a helytől, ahol az ismeretlen elmerült. Másnap reggel elölről kellett kezdeni a keresését és sokkal nagyobb arányokban. Néhány külön osztag folytatta, egyidejűleg több helyen a patak mentében. Valamennyi csoport munkáját Miller személyesen irányította, még aludni is autójában aludt, tekintet nélkül a rossz időre. A rohanó hegyi patak azonban mintha csúfolódott volna vele — orra elől ragadta el zsákmányát.

A hulla keresése már hatodik napja folyt, s a tisztek négyszemközti beszélgetéseik során egyre gyakrabban adtak hangot annak a feltételezésnek, hogy Miller szerencséje ebben a Chénier-ügyben „vízbe esett".

S ezek után mennyire csodálkoztak mindannyian, amikor hetedik napon híre jött, hogy megtalálták a holttestet.

Saint-Rhémybe váratlanul megérkezett ugyanaz az alezredesi rangú SS-tiszt, aki részt vett az Ewers tábornoknál tartott tanácskozáson. Vele jött még egy civilruhás személy.

Mindketten rögtön odarobogtak, ahol a holttestet megtalálták.

Az előzetes hulla-szemle megerősítette azt a feltevést, hogy az agyonlőtt személy nem más, mint Paul Chénier. Igaz, ugyan, hogy a szilaj hegyi patak gyors sodra összevissza roncsolta a testet a köves fenéken, különösen az arca vált felismerhetetlenné. Annyira szétzúzták a kövek, annyi ideig volt a víz alatt, hogy megduzzadt, vonásai mind eltorzultak — teljesen értelmetlen lett volna összehasonlítani Paul Chénier fényképével. Ugyanennél az oknál fogva céltalannak mutatkozott bárminemű ujjlenyomattal kísérletezni, noha az alezredes a szökevény ujjlenyomatát is magával hozta. A megfulladt egyén ujjainak csonkjai azonban nem voltak alkalmasak erre a célra. Egy vitathatatlan bizonyíték viszont rögtön megerősítette azt a feltevést, hogy Miller a föld alatti üzem szökevényét lőtte le: a hulla karján jól látható volt a 2948-as szám. Ugyanezt a számot tetoválták annak idején a föld alatti üzem Paul Chénier nevű foglyára. A rabruha is azonos volt azzal, amelyet az üzem foglyai viseltek, s ez a körülmény is megerősítette azt a gondolatot, hogy a gonosztevő került kezükre, bár holtan.

Az alezredessel érkezett civil személyben csupán az a körülmény ébresztett némi gyanakvást, hogy a vízbefúlt személy öltözéke nagyon viseltes volt, márpedig az üzem adatai szerint Paul Chénier-t, amikor a rajzok tanulmányozásához fogott, tetőtől talpig új ruhaneműkkel látták el. Miller azonban emlékeztette arra, hogy a szökevénynek több napon át kellett hegyek és szurdokok között bujkálnia, s végül a civil is elfogadta, hogy ilyen körülmények közt az öltözék nemcsak hogy elkophatott, de valósággal cafatokra szakadhatott.

Mégis a kifogott holttest végleges agnoszkálására és a hivatalos jegyzőkönyv összeállítására külön bizottságot szerveztek. Ennek tagja lett a már említett SS-tiszten és civilruhás társán kívül Miller, a hadosztálytörzs képviseletében pedig Heinrich von Goldring.

Heinrich komor hangulatban érkezett a bizottság gyülekezőhelyére. A holttest felkutatásának napjaiban ő is legalább annyira ideges volt, mint Miller. Mi lesz, ha ez az ember valóban Paul Chénier, azaz, hogy André Renard? Hátha a maquisard-ok mégsem tudták magukkal vinni a hegyek közé? Furcsa eset! A legfurcsább pedig az, hogy a szökevényen rabruha volt. Ez teljesen érthetetlen. Amikor Heinrich

találkozott Renard-ral Les Travelles-ben, akkor Andrén csak ing és pizsamanadrág volt. Vagy lehetséges, hogy csak ő emlékszik így? Lehetséges volna, hogy az a csikos nadrág valóban a rabruha része lett volna? Talán a maquisard-ok nem érkeztek oda idejében, és Andrénak menekülnie kellett, még átöltözésre sem volt ideje? Még egyszer el kellett volna utaznia Les Travelles-be, hogy megbizonyosodjék róla, biztonságba került-e André Renard. Heinrich azonban óvatosságból nem tette ezt, és úgy látszik, hibát követett el. Ezért pedig André Renard fizetett az életével, az a remek, bátor ember, akitől olyan számottevő segítséget kapott.

Heinrich már messziről megpillantotta a folyó partján egybegyűlt csoportot. Tehát a bizottság tagjai már ott vannak. Sietnie kellett, lába azonban mintha ólomnehézzé vált volna, s a szíve is vadul kalapált. Mégis jobb lesz lassan mennie, míg arca nem nyeri vissza szokásos, gondtalan kifejezését. S igaz is: Goldring bárónak nem kötelessége, hogy nagyon siessen. Érezze az a bizottság, hogy ő nem akárki, hanem magának Bertholdnak a fia!

A bizottság tagjai valóban kellő tisztelettel üdvözölték: ekkora tiszteletre holmi közönséges főhadnagy igazán nem tarthatott volna igényt! S nyomban meg is kezdődött a szemle. A többiekkel együtt Heinrich is a kifogott ember teste fölé hajolt... Termete akkora, mint Andréé, arca felismerhetetlen, annyira összevissza zúzódott... a karján is ugyanaz a szám, mint André karján volt: 2948! De nini, nini, a számmal valami nincs rendben... Hát persze! André karján *közelebb volt a könyökéhez*, s a számjegyek rajza is más volt: a kettesen nem volt ez a kis hurok!

Ezek szerint...

Heinrich még mélyebbre hajolt, és tekintete a tetem jobbkezére esett, amely tenyérrel lefelé feküdt a törzs mellett. Ez a véraláfutásos fekete köröm! Ugyanilyen körömmel mutatott a gyanúsítottak jegyzékére az les-travelles-i besúgó, akit Heinrich a Biztonsági Szolgálat főnökének adott át.

„Hát ezért nem értesített Miller engem Bazelle kihallgatásának eredményéről!"

Heinrich Millerre nézett, és szeme találkozott annak izgatott tekintetével. „Nos, nem kell közölni a többiekkel, hogy mindent tudok! Legalábbis nem most, amíg a bizottság tagjai észrevehetik a Biztonsági Szolgálat főnökének izgalmát!"

— villant át Heinrich agyán, és máris barátságosan mosolyogva lépett a nap hőséhez.

— Engedje meg, hogy őszintén gratuláljak önnek, őrnagy úr. Végül mégis csak sikerült megtalálnia Chénier-t.

Miller szeméből eltűnt az aggodalom, ajkán boldog mosoly villant.

Még ugyanazon a napon a tiszti kaszinóban ebéd előtt az SS-tiszt ötezer márkát nyújtott át a Biztonsági Szolgálat főnökének, amiért ez elfogta, bár holtan, Paul Chénier-t. A bizottság hivatalos jegyzőkönyvét tartalmazó csomag már előzetesen útnak indult Berlin felé, a főhadiszállásra.

— Nem gondolja, Hans, hogy jogom van egy finom vacsorára, amelyet maga fog fizetni? — kérdezte Heinrich, kissé gúnyosan Millertől, amikor ebéd után együtt hagyták el a tiszti kaszinót.

— Ó, kész örömmel! S talán még pénzzel is tartozom önnek. Nagyon kérem, ne felejtse el, hogy többször is kölcsön kértem kisebb összegeket, s nem emlékszem, hogy mindent megadtam volna.

Miller remekül érezte magát, amióta zsebre tette az ötezer márkát, és szívesen megadott volna olyan kölcsönt is, amelyet sohasem vett igénybe.

— Ilyen apróságok dolgában rendkívül kurta az emlékezetem, s nem tudok róla, hogy elszámolásunk lett volna. Kivéve a legutolsót.

— Mire gondol? — érdeklődött nyugodtan Miller.

— A hallgatásomra.

Miller hátrahőkölt. Arca fehér lett, mint a fal.

— Sose tagadja, gyerünk, Hans! Hiszen barátok vagyunk, és barátok közt nem lehet titok. Meg kell mondanom, valósággal lenyűgözött az ön leleményessége: hogy Bazelle-t tette meg Paul Chénier-nek!

Karját Miller karjába öltve, érezte, hogy a másik megremeg.

— Bevallom, én nem lettem volna ilyen talpraesett... No, ne izguljon, Hans! Engem is szörnyen untatott már, hogy a hegyekben kell mászkálnunk, és keresnünk kell azt a köddé vált Chénier-t. Nagyon hálás vagyok magának, hogy megszabadított ettől a kellemetlen feladattól!

— Idehallgasson, Heinrich, nem mondaná meg, hogyan jött rá?

— Ez az én titkom, Hans!

Miller egy ideig hallgatott, mintha összeszedné gondolatait.

— Én őszintébb leszek, Heinrich, és elárulok egy titkot, amely közvetlenül magára vonatkozik. Akarja?

— Nagy érdeklődéssel hallgatom.

— Azaz, hogy nem közvetlenül magára vonatkozik, hanem Mademoiselle Monique-ra, akinek maga olyan hevesen udvarol. Sikerült megállapítanunk, hogy a lőszeres vonat elleni maquis-támadást megelőzőleg néhány nappal a Mademoiselle Bonneville-be utazott. Ott csak néhány órát tartózkodott, majd ismeretlen úton érkezett vissza, mert vonatra, tudomásunk szerint, nem ült. Ezenkívül az ön tisztiszolgája, Kurt Schmidt tudta a vonat számát és a Bonneville-ből való indulás időpontját. Vesse egybe ezt a két tényt, és mondja meg: nem tartja gyanúsnak?

Heinrich talán egy másodpercig gondolkozott, majd jókedvűen elmosolyodott.

— Drága Hans barátom! Ha a maguk Biztonsági Szolgálata továbbra is így fog dolgozni, akkor nem biztosíthatom önnek a legfőbb főnökség jóindulatát, bármennyire védelmezem is Bertholdnál. Az imént közölt titokhoz tegye még hozzá a következő apróságokat: Mademoiselle Monique két nappal azelőtt, hogy Bonneville-be indult volna, aláírás nélküli táviratot kapott ezzel a szöveggel: „Emlékezzék ígéretére". S ha a Biztonsági Szolgálat nagyon szeretné tudni, hogy ki küldte ezt az üzenetet, megmondhatom pontosan. Heinrich von Goldring! S ugyanaz a Goldring két órával azután, hogy Mademoiselle Monique megérkezett Bonneville-be, saját gépkocsiján elindult Saint-Rhémy felé, a kocsi hátsó ülésén pedig volt még egy útitársa, helyesebben szólva útitársnője. Ez az útitársnő pedig nem volt más, mint a fentnevezett Mademoiselle Monique... Az említett titok további intim részleteiről, remélem, nem fog faggatni?

Miller arca e pillanatban olyan döbbent, sőt sértődött volt, hogy Heinrich felkacagott.

— Azért mégis nagyon hálás vagyok, hogy elmondta nekem. Rendkívül sajnáltam volna, ha Mademoiselle Moniquenak miattam kellemetlensége történik. Becsületszavamra, nagyon köszönöm magának!

— Örülök, hogy ilyen egyszerű magyarázata van a dolognak. Tudja mit, Heinrich? Helyeztesse át magát a Biztonsági Szolgálathoz! A maga képességeivel és összeköttetés-

seivel csodálatos karrierre számíthat! Remekül dolgozhatnánk együtt. Mert ismerje el, hogy én is értek valamit a munkámhoz!

— Már gondolkoztam erről, de félek, hogy nincs hozzá kellő kitartásom. Különösen, ha figyelembe vesszük egy jellemvonásomat, amely ugyan fiatal koromra utal, de amelyet ez a tény nem kisebbít. Beavathatom ebbe a titokba: imádom a szép nőket!

Most Milleren volt a nevetés sora.

— És azt hiszi, hogy új foglalkozásával ez nem volna összeegyeztethető? Éppen ellenkezőleg, drága Heinrichem! Nálunk a legelső nő, aki a szeme elé kerül, különösebb gond nélkül a magáé lehet. Még holmi udvarlásra sem kell időt fecsérelnie...

És Miller pajzánul rákacsintott.

— Majd meggondolom, Hans, meggondolom. Javaslata, megvallom, jobban érdekel, mint a titka.

— Ó, pedig van még egy titkom, amely bizonyára meg fogja döbbenteni! Menjünk csak fel hozzám, és meggyőzöm róla, hogy igaz barátja vagyok!

Némán fordultak be abba a szűk utcába, ahol sűrű kert közepén egy villában helyezkedett el a Biztonsági Szolgálat.

Dolgozószobájában Miller felnyitotta a páncélszekrényt, és levett a polcról egy iratcsomót. A többi papiros közül előkeresett egy kis borítékot, és Heinrich felé nyújtotta.

Heinrich közönyösen fogta meg csücskénél a borítékot, és unott pillantást vetett a postabélyegzőre.

— Montfleur? Levelez talán valakivel, aki Montfleurben lakik? Így értsem, Hans?

— Nem akarom azt mondani, hogy ott önnek egy barátja lakik!

— Elolvashatom? Persze, ha nem túl hosszú!

— Fél oldal...

Heinrich vállat vont, és négyrét hajtott papírdarabot húzott elő a borítékból, majd szétnyitva, először is az aláírást nézte meg. A levél azonban névtelen volt. Az ismeretlen levélíró többé-kevésbé pontosan közölte, hogyan szökött át Goldring a német csapatokhoz, és annak a gyanújának adott kifejezést, hogy ő juttatta el az orosz parancsnoksághoz a Vasököl-hadművelet tervét, sőt talán az Erdei-séta hadművelet tervét is. A levélíró azt ajánlotta, hogy ismételten ellenőrizzék Goldring személyét.

Heinrich a dátumra pillantott. A levél néhány nappal az ő lyoni utazása előtt kelt. Tehát az a próbatétel, amely Chamberyben, a szállodai szobában történt, kétségkívül ezzel a levéllel állt összefüggésben.

Tovább nem is böngészte a levelet, nem akarta azt a látszatot kelteni Miller előtt, mintha különösebb jelentőséget tulajdonítana neki. Gyakorlott szeme amúgyis alaposan megjegyezte az írás sajátos vonásait. Jellegzetes írás volt! Heinrich már sejtette, ki írta a feljelentést.

— Köszönöm, Hans! Egy kisse elszórakoztatott. A levélíró nyilván roppant naiv személy lehet. Mi lenne, ha ez az írásmű Berthold szeme elé kerülne. Bizalmasan megmondhatom magának: benne nincs túl sok humorérzék, és több mint valószínű, úgy tekintené ezt a levelet, mint az ő személye ellen irányuló akciót. S ezt sohasem bocsátaná meg magának!

Miller kétségbeesetten forgatta a szemét.

— Úristen, Heinrich! Hiszen magam is úgy tekintettem ezt az ostoba névtelen levelet, mint valami kuriózumot, s csak azért tartogattam itt, hogy magának megmutathassam! Most pedig, hogy ilyen jót nevettünk rajta...

Az őrnagy olyan gyorsan kapta elő zsebéből öngyújtóját, s gyújtotta meg a névtelen levelet, hogy Heinrich nem tudta megakadályozni.

— Kár volt, Hans! Akárhogyan is, ez hivatalos papír...

— Sehol nincs iktatva, mert mi csak azokat az anyagokat iktatjuk, amelyeket a saját ügynökeinktől kapunk.

— Mégis kár volt! A levélíró jó mulatságot okozott nekünk, és mi ezt rút hálátlansággal viszonoztuk! Most azonban engedje meg, hogy a vendég a házigazdájára gondoljon. Hiszen maga annyi éjszakát töltött ébren, annyi gondja-baja volt ezzel a bizottsággal!

— Hová gondol, Heinrich! Mindig boldog vagyok, ha önnel lehetek, és rendkívül szerencsésnek érzem magam, hogy láthatta legőszintébb barátságom tanújelét.

— Természetesen ugyanezt mondhatom el magamról is!

Heinrich hazatérve egyik bőröndjéhez sietett, amelyben gondosan, borítékba csomagolva őrizte Schulz őrnagy ajándékát: Daniel tábornok fényképét, melynek háttere az a bizonyos térkép volt. Heinrich azonban nem a fényképet nézegette, hanem gondosan szemügyre vette az aláírást, összeha-

sonlítva az őrnagy kezeírását a névtelen levél szerzőjének írásával.

Nem tévedett: a feljelentést, mint már sejtette, Schulz őrnagy írta!

HEINRICH
ÍTELETET HAJT VÉGRE

— Édes egyetlenem, te nem tudsz viselkedni! Ne felejtsd el, hogy a vőlegényed társaságában ülsz, aki azért jött, hogy megigyon veled egy pohár bort. Te meg olyan riadt tekintettel nézel rám, mintha már tízéves házasok volnánk, s most attól félnél, hogy fejedhez vágom ezt a palackot!

— De François, hogy van lelked tréfálni, mindig csak tréfálni, még ilyen pillanatban is! Mondd meg inkább, miért érkezik Ludvine éppen most, amikor ilyen veszélyes a helyzet?

Monique-ot megdöbbentette az a hír, hogy bonneville-i „unokanővére" látogatóba érkezik, és nem bírta leplezni izgalmát, sőt félelmét.

— Mosolyogjál... és igyál a borból. Már figyelnek ránk! Úgyis vigyázatlan voltam, amikor idejöttem hozzád a vendéglőbe. No jól van, látod, így kell! Most valóban olyan fruska benyomását kelted, akinek csak a szerelem jár az eszében!... Csodálkozol, hogy miért érkezik Ludvine éppen most? Hát azért, mert végre megkezdődött az, amit valóban így nevezhetünk: igazi harc a megszállók ellen! S ezért kell állandó kapcsolatban lennünk Bonneville-el...

— Dehát van utazási engedélye?

— Én is csak annyit tudok, amennyit te. Ludvine Decoque érkezik, várni kell: ez minden, amit velem közöltek.

— Melyik vonattal jön?

— Ma a tizenhat húszassal.

— Rendben van, várni fogom.

— Mind a ketten kimegyünk elébe. De nem együtt. Észre se vesszük egymást. Én a perronon fogom várni, az állomás főbejáratától jobbra. Te pedig baloldalt. Amelyikünk elsőnek pillantja meg Ludvine-t, az elvegyül a tömegben, és melléje sodródik, de nem mutatja, hogy ismeri őt. A másikunk két-három percig vár, majd mögéjük kerül, és vigyáz, hogy nem követi-e őket valaki. Kettőnk közül az, aki Ludvine-nel együtt megy, a pályaudvar mögött, rögtön a Párizsi

utca és a Szőlőhegy utca sarkán észrevétlenül int neki, hogy álljon meg a frissitőt áruló kioszknál. Az senkiben sem kelthet gyanút, hogy két utas megáll frissitőt inni. Ekkor kettőnk közül az, aki hátul maradt, melléjük lép. S ha már meggyőződött róla, hogy Ludvine-t nem követi senki sem, akkor ő is csatlakozhat hozzájuk. Ha viszont valami gyanúsat észlel, akkor tovább megy. Érted?

— Mindent értek, kivéve azt, hogy mit tegyen az, aki együtt iszik Ludvine-nel a kioszknál?

— Veszély esetén nem is néz körül, hanem továbbmegy, s hogy Ludvine-nel mi történik, az már nem az ő dolga. A közelben a mi embereink fognak vigyázni, s azok már megkapták a szükséges utasításokat.

— Tíz perccel a vonat érkezése előtt az állomáson leszek.

— Túlságosan korán volna. Menj oda tizenhat tizenkilencre. Nem kell, hogy felfigyeljenek rád a perronon. Tégy úgy, mintha azért mennél ki az állomásra, hogy képes folyóiratokat vásárolj... Most pedig add a mancsodat, búcsúzzunk el úgy, ahogy igazi szerelmesekhez illik, és én már futok is...

François hosszasan szorongatta a leány kezét, és mélyen nézett a szemébe, majd a küszöbről visszakiáltott, hogy az első táncot fenntartja magának. Integetett neki a sapkájával, azután eltűnt az ajtóban. Monique is integetett neki kezével, mosolygott is, pedig egyáltalán nem volt nevetős kedve.

Rendkívül aggasztotta állítólagos „unokanővérének" megérkezése — hiszen így nevezte Heinrich előtt Ludvine Decoque-ot, amikor a fiú Bonneville-ben gépkocsijából meglátta azt a lányt. Mi lehet az oka ennek a váratlan látogatásnak, éppen most, amikor a Gestapo Saint-Rhémy és Bonneville között minden utazást engedélyhez kötött? Ludvine-nek, mint a többi utasnak is, bizonyára órák hosszat kell majd ácsorognia az állomás előtti téren, katonák gyűrűjében, várva, hogy a Gestapo-legények ellenőrizzék az iratait. S ki tudja, hogyan fogja megúszni ezt az ellenőrzést! Azok, akik ideküldték, nyilván csak azért vállaltak ekkora kockázatot, mert különleges fontosságot tulajdonítanak megbízatásának. Annál is inkább, mert hiszen Monique alig három nappal ezelőtt írt Ludvine-nek. Levele avatatlan szemnek teljesen ártatlan volt: két nő mindennapos levelezése, akik a maguk apró gondjaival vannak elfoglalva! Azt írta

Monique, hogy Saint-Rhémyben elég gyakran havazik, ami azelőtt szinte sohasem fordult elő, s hogy kellemetlen, hideg szél fúj, az élelmiszerbeszerzés nagyon nehéz, s a piaci árak megint emelkedtek. Mindezt így kellett olvasni: Saint-Rhémyben megkezdődtek a letartóztatások, ami azelőtt úgyszólván nem fordult elő, a partizánok fokozzák tevékenységüket, Saint-Rhémybe utazni mostanság kockázatos...

S ilyen figyelmeztetés ellenére Ludvine-t mégis csak ideküldik! Ennek nem lehet más oka, mint az, hogy rendkívül fontos ügyben érkezik!

Hát igen. Az események olyan irányba fejlődnek, hogy bármely napon nagy meglepetésekre lehet számítani. Azóta, hogy az oroszok Sztálingrádnál bekerítették Paulus hadseregét, Monique meg az édesanyja minden reggel és minden éjjel a rádiót hallgatják: reggel a német parancsnokság hadijelentését, éjjel pedig, ha sikerül elcsípniük a megfelelő hullámhosszt, a londoni francianyelvű adást.

Madame Tarval és Monique számára nemcsak hogy ismeretlen ország volt a Szovjetunió, de halvány fogalmuk sem volt róla. Mindkettőjük úgyszólván egyet állapított csak meg erről a távoli országról: „ott minden másképp van, mint nálunk". Hogy miben rejlik ez a különbség, azt nem tudták, de nem is érdekelte őket.

S most hirtelen a rejtélyes Oroszország az ismeretlen távolból egyszerre közelebb és közelebb került, míg Monique szívének csaknem ugyanolyan kedves lett, mint Franciaország. Monique úgy érezte, hogy adósa az oroszoknak, és ezt az adósságot egyetlen kincsével törlesztette: szeretetével, a nép töretlen lelki ereje iránt érzett lelkesedésével, s azzal az őszinte kívánságával, hogy bárcsak ő maga is csatlakozhatna az igazság harcosainak ehhez a nagyszerű seregéhez.

Reggelente feszült érdeklődéssel olvasta az újságot, amely a távoli orosz térségben folyó harcokról adott hírt. François-tól megtanulta, hogyan kell a sorok között olvasni, s már tudta: ha a német csapatok rendkívüli hősiességét emlegetik, amellyel ezt vagy amazt a várost védik — ez azt jelenti, hogy az oroszok már felszabadították az említett várost, vagy legalábbis körülzárták; ha előre elkészített állásaikba való tervszerű visszavonulásukról beszélnek, úgy ez azt jelenti: a hitleristáknak mindent faképnél hagyva, futniuk kellett, hogy megmentsék puszta életüket.

Ilyen hírek olvasásakor Monique hálás pillantást vetett

a könyvespolc sarkába, ahol külön feküdt az egyetlen könyv, melyet itt Saint-Rhémyben talált, hogy jobban megismerhesse Oroszországot. Milyen kevés volt ez, s ugyanakkor mégis milyen sok!

Romain Rolland könyve volt, amelyben Lev Tolsztojról ír... Ezt a könyvet valamikor André bácsi hagyta itt, sokáig olvasatlanul hevert Madame Tarval nagy padlásszekrényében, ahol a háziasszony a hasznavehetetlen dolgokat tartotta, „minden eshetőségre számítva" — elromlott lakatokat és ócska kalapjait, különféle cégek prospektusait, letorött kilincseket, Monique gyermekkori ruháit és Jean szakadt nadrágjait. Monique egyszer az ócska lim-lomok között keresgélve, véletlenül bukkant a könyvre, magához vette, mint legnagyobb kincsét, azután egész éjszaka olvasta, próbálta megérteni egyetlen emberen keresztül egy egész nép lelkét. Pedig nehezen értette meg azt, amit Rolland írt. Hiszen ő még soha egyetlen sort sem olvasott Tolsztoj műveiből, szinte tapogatózva kellett haladnia nagy honfitársa nyomán, akiről nem lehetett tudni, hogy ki előtt hajol meg jobban: a lángeszű művész előtt-e vagy a nagyszerű ember előtt, aki szenvedélyesen, egész életén át súlyos vívódások közepette kereste az igazságot... De hogyan is tehette Tolsztoj, hogy azt írja: „Ne állj ellent a gonosznak!"

Ő, Monique már alaposan megtanulta, hogy a gonosznak ellen kell állni, különben elpusztítja az embert! Mert a gonosz fegyverzetéül szolgál minden: az ágyú, a bomba, a géppisztoly, a koncentrációs tábor, az erőszak, az aljasság, az emberi szív durva semmibevevése... Tehát nagy emberek is tévedhetnek! Akkor hát mit szóljon ő, az egyszerű kislány, aki itt él az Alpesek előhegyeihez simuló kis városkában? És ugyan miért dobban meg mégis a szíve, valahányszor erről az ismeretlen orosz emberről olvas? Azért, mert annak a népe sem volt hajlandó ellenállás nélkül tűrni a gonoszt, hanem felkelt elnyomói ellen, és lerázta magáról őket, s lám, most is fegyvert ragad, hogy védje életét és igazságát...

Monique néha azon a helyen ütötte fel Rolland könyvét, ahol Tolsztoj arcképe volt, s ilyenkor hosszasan nézte az író vonásait. Mit kíván tőle ez a csodálatos tekintet, mely ugyan önmagába mélyed, de ugyanakkor mégis egyenesen az ő szemébe tekint? Rideg, éles, követelőző tekintet — miért kelt szívében ilyen izgalmat? Nyilván ugyanilyen hatással volt mindazokra, akik életében látták. Mert igazságot és őszinte-

séget követelt. S ha tévedett is, amikor az igazság útját kereste, mégiscsak arra szólította fel az embereket, hogy kutassák és jussanak el hozzá! Lehet, hogy minden orosz emberben megvan az igazságnak ez a keresése. Sőt bizonyára ennek köszönhetik, hogy a harcban ilyen törhetetlenek.

De hiszen az ő szívében is ez az érzés él — hát nem ez kínozza már annyi ideje?

Milyen egyszerű, milyen világos volt azelőtt minden Monique-nak? Elkényeztette a szerencse, hogy ilyen gyönyörű országban született, mint Franciaország, hálás is volt sorsának érte, s határtalanul szerette hazáját, népét. Ez a nép s maga Franciaország túlságosan magasztos fogalom volt a szemében ahhoz, hogy egyáltalán megértse, mit is jelent. S mennyire elképesztette, amikor azt kellett tapasztalnia, hogy tulajdonképpen Franciaországról sincs sokkal több fogalma, mint a Szovjetunióról. Sőt, a franciákat sem igen ismerte eddig. Lám, Lavall s a vichyi kormány egyszerűen eladta a hazáját. Az alávaló Levecq kiszolgáltatta a becsületes embereket, és alázatosan hajlongott az ellenség előtt. Másrészről ott volt François, André bácsi, Jean és az emberek százai meg ezrei, akik nem hajtottak fejet a hitleristák előtt, hanem a hegyekbe vonultak, hogy harcoljanak az ellenség ellen. Kiderült hát, hogy a franciáknak két tábora van. Ezek szerint kétféle Franciaország volna? Vagy nem is kettő, hanem még több?

Miért álltak be a maquisba az ő városukból jobbára azok, akik a legkevesebbet kapták hazájuktól? Pedig ők voltak azok, akik a legtöbbet tettek az országért: ők termelték a szőlőt, ők legeltették a nyájakat a hegyekben, ők dolgoztak a műhelyekben, s törték az utakat a meredek hegyi lejtőkön. Amazok pedig, akik az ő munkájukon meggazdagodtak, most elrejtőznek, mint az egerek, igen, egérlyukba bújnak, s onnét csak nagy ritkán, s amikor senki sincs közelben, csak akkor fitogtatják hazafiságukat, hogy mennyire szeretik Franciaországot... No, és tegyük fel, hogy a hitleristák eltakarodnak... mi lesz akkor? A pásztorok visszatérnek nyájukhoz, a kőtörők csákányukhoz, a szőlőtermelők a szőlőjükbe... a munkások megint szerszámpadjuk fölé fognak hajolni. Azok az egerek viszont előmásznak majd a lyukaikból, hogy morzsolják, harapdálják a nép testét — új üzleteket fognak nyitni, gyárakat létesítenek, és megvásárolják a legdivatosabb típusú autókat. Itt pedig, az ő város-

kájukban újra megjelennek majd a jól táplált, szeszélyes nyaralók. S ebben a gyönyörű Franciaországban megint minden úgy lesz, mint azelőtt volt. Gyönyörű Franciaország... vajon valóban az?

Bizony nehéz lemondanod, Monique, felhőtlen ifjúi álmaidról: milyen nagy fájdalmak közt születik újra a lelked, hiszen senkihez sem fordulhatsz tanácsért. Talán François-hoz? De hol van annak arra ideje, hogy rendet teremtsen a te bolondos fejecskédben? Csak tréfálna, mint mindig. És mégis...

És Monique mégis csak François-hoz fordult. François pedig Monique őszinte csodálkozására, ezúttal megfeledkezett a tréfáról.

Az események alakulása folytán Monique-nak olybá tűnt, mintha a távoli látóhatáron rózsaszínű hajnal derengene, amely pompás, derűs nap jöttét hirdeti a hosszú, rémes éjszaka után.

Talán éppen Ludvine-nek kell fontos híreket hoznia? Hiszen azok küldték, akik minden maquis-csoportot irányítanak. François természetesen nem említette ezt, dehát Monique már nem gyerek, és maga is kitalálja a dolgokat. Hiszen elég volt megmondani „unokanővérének" a fegyverszállító vonat számát, és Bonneville-ből való elindulásának időpontját — s a szerelvény kisiklott. Ludvine tehát rögtön értesítette azt, akit kellett. Most pedig nyilván nekik fog hozni fontos utasításokat. François talán tudja is, miről van szó. Ő azonban Monique-ot még mindig gyereknek nézi. Hányszor kérte már, hogy bízzon rá valami fontos teendőt, s ő mindig csak nevet rajta, azt mondja, hogy Monique már eddig is többet tett annál, amit várt tőle. Heinrichről pedig — a jelek szerint — teljesen megváltoztatta véleményét. Már egyszer sem inti Monique-ot óvatosságra, sőt egy ízben félreérthetetlenül célzott arra, hogy a németek közt is sok az antifasiszta. De most nem szabad Heinrichre gondolnia, sem arra, hogy milyen megbízatással érkezhet Ludvine. Semmi másra sem szabad gondolnia, csak arra, hogy minden jól sikerüljön. Már hallja is a mozdony füttyét. Meg kell gyorsítania lépteit, hogy pontosan a vonat befutásakor az állomáson legyen.

Monique kilép a peronra, és ügyet sem vetve az ott csellengő Gestapo-legényekre, az újságárus-pavilonhoz lép, mely az állomás főbejáratától balra áll. Megveszi a reggeli

lapot, majd kiválaszt a polcról egy képes folyóiratot, és figyelmesen nézegeti az utolsó oldalakon bemutatott tavaszi divatot.

A vonat megáll. Monique-nak úgy kell tennie, mintha női kíváncsisággal a hölgyek toalettjét lesné, tetőtől talpig végig kell mérnie a kiszállókat. Vajon melyik kocsiban lehet Ludvine? Nini, ott hátulról a harmadik kocsi ablakában már meg is villant az arca. Most kiszáll. Divatos szabású, világos színű, bolyhos kabát van rajta, kis fekete kalap, mely gyönyörű keretet ad aranyszőke hajának. Igazi divathölgy, senkinek eszébe sem jutna, hogy ... Úristen, mi ez?!

Monique szinte beletemetkezik a szétnyitott képeslapba, s csak felette les Ludvine felé.

Igen, semmi kétség!... Egy Gestapo-legény jobb felől, a másik balról, egy harmadik mögötte. Ludvine-t elfogták! François látja-e vajon? S ha látja, miért nem siet a segítségére?

Monique egy lépést tesz előre, s szeme egy szigorú, figyelmeztető pillantással találkozik. Ludvine és Gestapo-kísérete belép az állomás egyik szolgálati szobájába.

Monique-nak arra még futotta az erejéből, hogy nem kiáltott fel, és nem tett heves mozdulatot, amikor elvezették mellette a letartóztatottat, de úgy érezte: megfordult vele a világ. Kénytelen volt nekitámaszkodni az újságos pavilon falának, nehogy összeroskadjon.

— Eredj haza, és ne csinálj őrültséget! — hallja valahonnan messziről François haragos suttogását.

Megfordul, és lassan elhagyja a peront.

Közvetlen a szállodánál utoléri François.

— A hátsó kapun megyek be — súgja oda neki, meg sem állva, majd eltűnik az udvarra vezető kapuban.

Monique úgy érzi, mintha mindaz, ami történt, csak rossz álom volna, s ha most mindjárt belép saját szobájába, régi kis várába, a szörnyű lidércnyomás köddé foszlik. De nem, mindez valóság: a széken ott ül François, arca sápadt, megnyúlt.

— François! — tör ki a szó a leányból. — Ugye megmenthetjük Ludvine-t? Hiszen sokan vagyunk! Támadjuk meg a Gestapo épületét, szabadítsuk ki!

François keserűen elmosolyodik.

— Éppen azért jöttem ide hozzád, hogy figyelmeztesselek: egyetlen áruló kézmozdulatot, lépést, tekintetet sem sza-

bad megengedned magadnak. Ludvine letartóztatása véletlen is lehet, de az sincs kizárva, hogy megszimatolták, milyen kapcsolatban állunk Bonneville-lel. Tehát mindenre fel kell készülnünk. Nézd át az írásaidat és általában minden holmidat. Ne felejtsd el, a legcsekélyebb apróság súlyos következményekkel járhat. Megsemmisítetted már azt a vasúti jegyet, amellyel Bonneville-be utaztál? Vedd elő a retikülödet, és kutasd át még egyszer. Tudod, hogy engem hogyan találhatsz meg. Kapcsolatunkat továbbra is a divatáruüzlet segédjén keresztül fogjuk fenntartani. Ha engem elvinnének, ő tudni fogja, hogyan cselekedjék tovább, meghagyom neki az utasításaimat. Te ellened csak két vádjuk lehet: hogy Bonnevillebe utaztál, és hogy velem találkozol. Az utóbbiban nincs semmi kivetni való, hiszen a vőlegényed vagyok. Bonneville-t illetően... nos, ebben a dologban is énrám hivatkozhatsz: mondd, hogy féltékenykedtem, és azért utaztál Bonneville-be, mert ott akartál négyszemközt tölteni egy órát Goldringgal. Ő nyilván megerősíti, hiszen valóban így festett a dolog. Ezenkívül, azt hiszem, hogy rendes ember. Mindenekelőtt nyugalom! Feküdj le, és pihenj, felejtsd el mindazt, ami történt.

— De hiszen kínozni fogják Ludvine-t!

— Megkínozhatják Ludvine-t, kínozhatnak engem, téged, bárkit, aki eszükbe jut. Mindnyájunkat nem bírnak elpusztítani! Hiszen tudjuk, mit vállaltunk, nem igaz, drágám? No, de ezt csak úgy mondtam, mindenesetre. Bizonyos vagyok benne, hogy sokkal jobban fog végződni a dolog. Táncolok én még a te lakodalmadon!

Monique átölelte François nyakát, és hevesen arcon csókolta.

— Ezt is csak mindenesetre. Mindazért, amit érdekemben tettél, és... akarom, hogy tudd: énreám számíthatsz!

— Tudom... — mondta François, és hangja megremegett.

Monique bátorsága azonban menten szertefoszlott, amikor egyedül maradt szobájában... Szeme előtt megjelent Ludvine arca, karcsú termete, a divatos, világos kabátban, mellette pedig a Gestapo-legények baljós alakja... Valóban lehetetlen volna megmenteni Ludvine-t? Valóban ott fog elpusztulni a hóhérok keze között?

Monique úgy érezte, mintha egy pillanatra hideg futna át egész testén. Nem, nem szabad ölbe tett kézzel ülnie, cse-

lekednie kell. Először is meg kell semmisíteni minden levelezését, még egyszer át kell néznie fényképeit, átválogatni retikülje egész tartalmát. Lám, lám: Bonneville-ben csont-hajtűket vásárolt, s még rajtuk van az ottani divatáru üzlet reklámja. François-nak igaza van, amikor azt állítja, hogy minden apróság komoly kellemetlenséget okozhat. Bonneville-i vasúti jegyét már megsemmisítette. Egyébként azonban miért is titkolná ezt az utazását? Nyilván látták a vonaton. Tehát mit feleljen, ha megkérdezik, hogy hol pihent meg? Nos, Heinrichnél, a szállodai szobában. Ott a hoteIportás nagyon alaposan megnézte, s talán emlékszik is rá. Erre fog hivatkozni. Figyelmeztetnie kell Heinrichet is, különösen egyre: hallgasson róla, hogy látta őt az „unokanővérével". Nem fogja megmagyarázni neki, hogyan és miért, csak egyszerűen annyit mond, hogy unokanővérét letartóztatták, mikor ideérkezett hozzá, valami félreértés lehet... És mi lenne, ha megkérné Heinrichet, hogy próbáljon Millernél érdeklődni Ludvine iránt? Egészen természetes, hogy aggasztja rokonának a sorsa...

Szélsebesen lefutott az előcsarnokba, majd ismét fel az emeletre, de most már az épületnek abba a részébe, ahol Goldring szobája volt. Habozás nélkül bekopogott.

— Mi történt, Monique? Sápadt, szinte fehér, s a keze, mint két jégdarab!

Heinrich maga is belesápadt izgalmába, hogy ilyen állapotban látja a leányt. Monique nem is válaszolt, csak leomlott a székre. Heinrich forró kezébe vette hideg ujjait, s a leány ezt a kezet most olyan biztonságosnak, olyan erősnek érezte... Meg kell bíznia benne, el kell mondania az igazságot, ő segíteni fog Ludvine megmentésében!

— Heinrich, nekem talán nincs jogom elmondani azt, amit most hallani fog tőlem. De a kétségbeesés szélén állok. Letartóztatták az unokanővéremet, akit Bonneville-ben látott. Itt, az állomáson. Idejött, hogy meglátogassa a mamát és engem. Bármely pillanatban engem is letartóztathatnak. Ne kérdezze hogyan és miért. Ha csak az én titkom volna, magára bíznám. De nem mondhatok többet, mint amennyit mondottam. Viszont tanácsért fordulok magához. Mit csináljak? Tud nekem segíteni valamiben?

Heinrich úgy megszorította a leány ujjait, hogy Monique kis híján felsikoltott.

— Minden lehetőt megteszek, Monique. Semmit sem

kérdezek magától. Csak annyit, amennyi szükséges, hogy tájékozódjam az ügyben. Dehát... mivel gyanúsíthatja magát a Gestapo?

— Azzal, hogy Bonneville-be utaztam, és találkoztam az unokanővéremmel. Ha ugyan tudnak az utazásomról.

— Tudnak róla. Én azonban biztosítottam Millert, hogy maga csak velem akart ott találkozni, s ő a jelek szerint ezt el is hitte. Bocsássa meg, hogy ezt mondtam. Miller azonban összefüggésbe hozta a maga utazását a fegyverszállítmány elleni maquis támadással, s ezért kénytelen voltam...

Monique fülig pirult.

— Megértem. Köszönöm, Heinrich! Ha történnék valami, ugye hivatkozhatom rá, hogy magánál pihentem meg?

— Természetesen. Abban az időpontban azonban, amikor Kurt közölte velem a Feldnerrel folytatott beszélgetést, akkor maga nem volt a szobában! Nem felejti el?... Most pedig: mi van az unokanővérével? Bajba sodorhatja magát?

— Már magában az a tény, hogy ideutazott hozzám...

— Rendben van, értem... Hogy hívják őt?

— Nem tudom, milyen néven utazott ide, igazi neve azonban... — Monique egy pillanatig habozott, de rögtön folytatta: — Én megbizom magában, Heinrich, az igazi neve: Ludvine Decoque. Ezt azonban felejtse el, ha ő más nevet mondott volna.

— Hivatkozhatom arra, hogy a szálló tulajdonosnője iránti barátságból érdeklődöm rokonának a sorsa iránt?

— Nem. Ludvine nem rokonunk.

— Ez megnehezíti a dolgot! Mégis megpróbálom, hogy utánanézzek a dolognak. Bár nem biztos, hogy sikerül...

— Istenem, hát ő el fog pusztulni, és nincs semmi remény rá, hogy megmentsük? — jajdult fel Monique. — Ha csak énrólam volna szó, egyenest odamennék a Gestapóhoz, és könyörögnék, követelőznék...

— Nehogy ezt megtegye, Monique! Állapodjunk meg ebben: maga most felmegy a szobájába, és várni fog. Egyáltalán sehová se megy, még az étterembe se. Megpróbálom kiszimatolni, milyen súlyos vádjaik vannak Ludvine Decoque ellen, és azonnal értesítem magát. De türelmesnek kell lennie, mert Millerrel többé-kevésbé bizalmas körülmények közt kell találkoznom, ez pedig csak este lehetséges. Tehát megegyeztünk?

Monique beleegyezően bólintott, és némán nyújtotta ki-

csiny, de kemény kezét. Heinrich fölébe hajolt, és megérintette ajkával.

— Minden lehetőt megteszek, sőt a lehetetlent is, csak ezek a kis ujjacskák ne remegjenek izgalmukban! — suttogta halkan.

Amikor Monique távozott, Heinrich behívta Kurtot, és utasította, hogy rendeljen Madame Tarvaltól hat üveg konyakot, citromot, cukrot és mindezt tegye be az autójukba.

— Hova utazunk, főhadnagy úr?

— Egyedül megyek. Most azonban egy kissé aludni fogok, mert nem egészen jól érzem magam. Nyolc előtt ne kelts fel, hacsak nem történik valami rendkívüli. Ha elmentem, visszamehetsz a laktanyába, mert későn jövök haza.

— Parancsára!

Heinrich lefeküdt aludni, mert azt akarta, hogy estére tiszta legyen a feje. De nem jött álom a szemére. Mégpedig azért, mert nemcsak Monique-ért aggódott, hanem kétségek is gyötörték.

„Van-e jogom beleavatkozni ebbe az ügybe?" — kérdezte önmagától többször is.

A bonneville-i robbanás után figyelmeztetést kapott, hogy ne tegye ki magát felesleges kockázatnak. Ezek szerint most meg fogja szegni a parancsot! Pedig nem is csak a parancsról van szó! Hiszen tudja ő nagyon jól: minél tovább marad leleplezetlenül, annál többet tehet hazájáért, sokkal többet, mint bárki más, mert Goldring báróban egyelőre tökéletesen megbíznak. Tehát egyetlenegy óvatlan lépést se! Csak végső esetben szabad kockáztatnia. De hát némán tűrje, hogy veszély zúdul a becsületes emberek fejére? Hiszen ha Ludvine nem bírja a gyötrelmeket, és bevallja, hogy Monique-hoz érkezett... éppen Monique-hoz, akit Miller egyszer már meggyanúsított...

Heinrich úgy érezte, megdermed attól a puszta gondolattól, hogy Monique a Gestapo karmai közé kerülhet. Nem, ezt nem engedheti! Annál is kevésbé, mert hiszen ő rántotta be ebbe a dologba. Ha ő nem említi a leánynak a fegyverszállítmány dolgát, akkor Monique nem utazik Bonneville-be, nem találkozik az unokanővérével, és nincs semmi baj. Ő azonban azt akarta, hogy az a fegyver ne jusson el rendeltetési helyére, márpedig csak Monique útján értesíthette a maquist! Ha pedig így van...

Heinrich felugrott helyéről. Igen! Hogyan is nem jutott

eszébe rögtön! Az egyetlen forrás, amelyből Monique a fegyverszállítmány dolgáról értesülhetett — ő maga volt: Heinrich von Goldring! Ha tehát Monique-ot letartóztatják, akkor neki is hivatalos vallomást kell tennie, s ezentúl már nem fognak úgy megbízni benne, mint eddig. Minden tettét gyanakvással fogják kísérni... S mint felderítő — feltétlenül kudarcot vall.

Talán életében először örült az őt fenyegető veszedelemnek. Mert hiszen ezért van joga beleavatkozni, és köteles megmenteni, amíg nem késő, Ludvine Decoque-ot!

Amikor Kurt pontosan nyolckor bekopogott a szoba ajtaján, Heinrich már teljes díszben volt, mintha bankettre készülne.

Megnézte, hogy a konyakos üvegek valóban a kocsiban vannak-e, majd a volánhoz ült, és néhány perc múlva már behajtott Miller rezidenciájának udvarára. A kapuőrök beengedték gépkocsiját, mégcsak nem is igazoltatták, mert jól tudták, hogy Goldring főhadnagy itt szívesen látott vendég.

Miller nem egyedül tartózkodott dolgozószobájában. Fiatal és feltűnően szép arcú tiszt ült előtte, hadnagyi uniformisban.

— Drága Heinrichem, bemutatom magának a helyettesemet. Most tért vissza szabadságáról. Saugel hadnagy, akiről már beszéltem magának.

— S hozzá kell fűznöm, hogy nagyon sok szépet. Őszintén sajnálom, hogy eddig nem volt alkalmam találkozni önnel, Herr Saugel!

A hadnagy képe, melyet hamvas rózsaszín pír borított, most kipirult, mint egy leányarc. S valóban inkább leányra emlékeztetett hullámos aranyszőke hajával, nagy kék szemével, gyermekesen duzzadt ajkával. Csak hegyes és túlságosan hosszú álla bontotta meg vonásainak általános összhangját, s ez adott arcának, minden szépsége ellenére, kellemetlen kifejezést.

— És milyen szerencsés alkalom folytán üdvözölhetjük kedves vendégünket? — harsogta Miller, mindkét kezével szorongatva Heinrich kezét. — No, igazán mondja meg, hogyan jutott eszébe az a szerencsés ötlet, hogy meglátogasson minket?

— Megszoktam, hogy barátaimat mindennap lássam, vagy legalább minden másodnap. Önt pedig már harmadnapja nem láttam még ebédidőben, a kaszinóban sem. Tehát

látogatásomnak egyedüli magyarázata az, hogy ön elhanyagol engem.

— Drága báróm, igazán megbánt! Hiszen tudja, milyen érzéssel viseltetem ön iránt. De annyi a munkám! Már egészen betokosodtam, még arra sincs időm, hogy kitegyem a lábamat.

— Talán arra céloz, hogy most is zavarom? — S Heinrich arcán őszinte csalódás tükröződött. — Pedig azt reméltem, hogy egy kicsit elbeszélgethetünk, még hoztam is magammal néhány üveg konyakot.

— Drága báróm! De hiszen megmondtam volna nyíltan, ha rossz időben érkezik. Elvégre barátok vagyunk, és barátok őszintén beszélhetnek egymással. Herr Saugel, legyen szíves, zárja be az ajtót, és szóljon, hogy ne zavarjanak. Hol vannak azok a csodálatos palackok, Heinrich?

— Kint, az autómban. Szóljon, hogy hozzák be. A citrommal, cukorral megtöltött csomagot úgyszintén.

— Micsoda előrelátás! Mindjárt utasítom a tisztiszolgámat... Bár mégsem, ez nem volna helyes. Herr Saugel, kérem, nem szolgálatilag, hanem barátian, hozza fel maga a szobámba. Addig mindent előkészítek. Kérem, Heinrich, fáradjon be!

Miller feltárta a szomszéd szoba ajtaját, amely hálószobája és ebédlője is volt olyan napokon, amikor nem hagyta el a Gestapo épületét. Itt a párnákkal megrakott széles díványon kívül kis asztalka és bárszekrény állt.

— A tisztiszolgámat nem vesszük igénybe, így bizalmasabban leszünk — mondta Miller, poharakat és kis tányérokat rakosgatva az asztalra.

— Nagyon jó, hogy nem lesznek itt mások, mert ma, azt hiszem, én is alaposan beszeszelek. Olyan hangulatban vagyok, hogy legszívesebben ordítanék.

— Hát ami igaz, az igaz, kevés okunk van a jókedvre...

— Micsoda nyamvadt helyre küldtek minket! Semmi szórakozás, semmi élvezet — panaszkodott Heinrich.

Miller arcán kétértelmű mosoly jelent meg.

— No, és Mademoiselle Monique? Őt már megunta?

— Hiszen éppen az a baj, hogy nem volt alkalmam megunni! Mint a tisztességes lányok általában, ő is túlságosan komolyan veszi kapcsolatunkat, sokkal komolyabban, mint ahogy én szeretném. A szokásos előjátékok, sóhajtozás, udvarlás nélkül őnála nem jut előbbre az ember! Márpedig

nyíltan nem csaphatom neki a szelet. Ön talán tudja is: van valakim, akivel már a legközelebbi időben jegyet váltunk.

Belépett Saugel, és az asztalra tette a palackokat. Miller elégedetten csettintett.

— Először is igyunk a menyasszonyára! És mondja, Heinrich, ki a leendő báróné?

— Lore Berthold.

— Berthold vezérőrnagy lánya? — álmélkodott Saugel. — Remek parti! — S a hadnagy kék szeme olyat villant, mintha ő jegyezné el a Berthold-leányt.

Miller tartózkodóbban, de annál hangsúlyozottabb tisztelettel gratulált Heinrichnek.

— A leendő Lore von Goldring bárónéra! — jelentette ki ünnepélyesen, magasra emelve poharát.

Mindhárman fenékig ürítették a poharat. Heinrich rögtön újra töltött.

— Nos, báró, most hát az Isten is úgy akarja, hogy ön nálunk dolgozzék! Hiszen kettős szál fűzi a vezérőrnagyhoz, s ő mindent megtesz önnek! Úgy mondom ezt, mint a barátja, régi kémelhárító, aki érti egy kissé a módját, hogyan kell karriert csinálni.

— Herr Millernek igaza van — kontrázott Saugel. — Képzelje csak el, milyen remekül összedolgozhatnánk mi hárman!

— Hansszal már beszéltünk erről... de várjanak csak, hadd töltsek közben, nem illik, hogy a poharak üresen álljanak... Tehát Hans meg én már beszéltünk erről, és elmondtam neki a kétségeimet is. Attól félek, hogy nincs megfelelő képességem ehhez a munkához. A Gestapónál különleges adottságokra, mondhatnám: külön tehetségre van szükség.

— Igaza van — helyeselt készségesen Miller. — De azt hiszem, különb jelöltet a mi hivatalunkban teljesítendő szolgálatra aligha találnánk. Ezenkívül az ön gyámatyja és leendő apósa nagyon sok dologban segíthet önnek. Már például Lütz százados egyáltalán nem való a mi hivatalunkba, olyan a szíve mint a vaj...

— Herr Miller remek tanácsot ad önnek, báró úr! Vegyen példát rólam: mindössze három esztendeje dolgozom a Gestapónál, s el sem tudom képzelni, milyen életem volna, ha más munkát kellene vállalnom — vallotta be már kissé pityókásan Saugel.

A konyak megtette hatását. Saugel lányos arca még job-

ban kipirult, majdnem égszínkék szeme réveteggé vált. Miller józanabb volt, de már ő is kigombolta inggallérját, és egyre sűrűbben törülte verejtékező homlokát a zsebkendőjével.

— Saugel a született vizsgálóbíró! — jelentette ki Miller. — Reggeltől estig képes vallatni, és mindig eléri azt, amit akar. Ő a vallatás művésze, költője, ha szabad ezt mondanom!

— A költőnek azonban ihletre van szüksége, ez pedig, amint mondják, nem mindennap támad az emberben — állapította meg Heinrich.

— Ó, ha ezt mondja, akkor ön még nem jött rá a mi munkánk ízére. Hiszen minálunk éppen munka közben jön meg az ihlet! A mi munkánk úgy megrészegít, mint ez a konyak. Sőt, nem is mondtam helyesen! Mert hogyan hasonlíthatnám össze a közönséges részegséget azzal a különleges élvezettel, hogy egy embert teljesen a hatalmunkban érzünk? Jámbornak, hiszékenynek tettetjük magunkat, azt az érzést keltjük a gyanúsítottban, hogy már kisiklott a kelepcéből, s akkor hirtelen összecsapjuk, pont az orra előtt! És váratlanul taktikát változtatunk: megbénítjuk, nem engedünk időt neki, hogy magához térjen, kényszerítjük, hogy térdre boruljon előttünk, könyörögjön, jajveszékeljen, a kezünket csókolja! Ó, az ilyen pillanatokban igazán übermenschnek érzi magát az ember.

— A szőke bestia! — kacagott részegen Miller.

— Ó, Nietzsche az istenem! Ő gyógyított ki minket, németeket a nyálas idealizmusból. Pusztuljon egy ember, pusztuljanak századok, ezrek, milliók az emberfeletti ember nevében! Mit bámul úgy rám, báró?! Hahaha! Ön, úgy látszik, fél átlépni azt a határt, amely elválasztja az embert az übermenschtől? Egy-két vallatás, és ön is meg fog győződni róla, hogy nem olyan nehéz ez, ha valaki igazi lelki arisztokratának, és nem nyomorult rabszolgának született!

Saugel egyre részegebb lett. Aranyszőke haja szétzilálódott, tekintete elsötétült, duzzadt ajka visszataszító mosolyra húzódott szét, ápolt kezének hosszú ujjai majd görcsösen ökölbe rándultak, majd lassan ismét kinyíltak.

Heinrich alig bírta tűrtőztetni magát, hogy egy palackkal ne kólintsa fejbe ezt a „lelki arisztokratát".

— Tehát elfogadja az ajánlatomat, Heinrich? — kér-

dezte Miller, akit már untatott helyettesének részeg fecsegése.

— Apámmal kell megbeszélnem a dolgot. S ha ő hozzájárul, akkor remélem, hármasban sikerül rábeszélnünk Ewers tábornokot, hogy engedjen át a Biztonsági Szolgálathoz.

— Bizonyos vagyok benne, hogy Herr Berthold hozzájárulását adja, sőt áldását is. Tehát igyunk az ő hozzájárulására! És arra, hogy mielőbb itt láthassuk Saint-Rhémyben Lore von Goldring bárónét! — mondta poharát emelve Miller.

— Attól félek, ez nem lesz egyhamar! Csak a háború után akarunk megesküdni. Az eljegyzést azonban kitűztük már február elejére, leendő menyasszonyom születésnapjára.

— És el akarná hitetni velem, hogy ön egész idő alatt Szent Antal módjára viselkedik? — kérdezte mosolyogva Miller.

— Isten őrizz! Ön félreértett. Az embernek igazán szentnek kellene lennie ahhoz, hogy ellenállhasson egy csinos nőnek. De leendő menyasszonyom társadalmi helyzete óvatosságra kényszerít, és bizalmasan közölhetem, hogy titkolnom kell kilengéseimet. Bár, az igazat megvallva, nincs is mit titkolnom, mert itt Saint-Rhémyben kénytelen vagyok ilyen önmegtartóztatásban élni...

Saugel most a főnökéhez hajolt, és valamit súgott a fülébe. Miller nagyot nevetett.

— Akarna egy kicsit szórakozni, Szent Antalom? — kérdezte váratlanul.

— Nem tudnám, hogyan?

— Hell Saugel, azt a bonneville-i nőt már kihallgatták?

— Második stádium — mondta Saugel, és nagyot csuklott.

— Ezt nem értem — szólt feszülten figyelve Heinrich.

— Herr Saugel egyéni vallatási módszert dolgozott ki. Ez három stádiumból áll: az első, amint már alkalma volt hallani, a lélektani megdolgozás. A második stádium a külső eszközök alkalmazása. A harmadik a két előbbinek a kombinációja — magyarázta nevetve Miller.

— No, és hogy sikerült a megdolgozás, Herr Saugel? Vallott már a nőcske? — kérdezte Heinrich, s érezve, hogy hangja megremeg, köhögni kezdett.

Saugel bosszankodva ráncolta homlokát.

— Egyelőre még nem. Ez azonban nem zavar engem. A második stádiumot éppen csak hogy megkezdtük! A mai napon... hogy is mondják? Igen, igen! A mai napon még csak megszagoltattuk vele a virágokat, de holnap már megkóstolja a gyümölcsöt is. Biztosíthatom, mihelyt megízleli, rögtön meg fogja mondani, hogy miért jött és kihez.

— És ha ártatlan?

— Drága Heinrichem! — avatkozott bele a beszélgetésbe Miller. — Önnek, mint leendő munkatársunknak, tudnia kell: a Gestapóról csak két helyre juthat az ember: vagy a másvilágra vagy a koncentrációs táborba. Tábor nincs a közelben. Így hát csak egy megoldás marad: a másvilág. Bizony, Saugel helyében én nem sokat teketóriáznék vele. Az én elvem, hogy kevesebb francia: kevesebb ellenség. Ezt a nőt azonban kár volna kiengedni a kezünk közül anélkül, hogy megcirógatnók. Mert nagyon szép.

— Szép nő? És még meg sem mutatták nekem?

— Herr Saugel, a bárónak igaza van. Adja ki az utasítást!

Saugel tántorogva hagyta el a belső szobát, és felnyitva a dolgozószoba ajtaját, kikiáltott az ügyeletesnek:

— Elővezetni Ludvine Decoque-ot.

Heinrich izgalma tetőfokra hágott.

Elmője lázasan dolgozott: úgy kell tennie, mintha megszédítené a nő szépsége, azt kell kívánnia, hogy négyszemközt hagyják vele, a többit majd a helyzet diktálja... De mégis, mi legyen? Innét megszöktetni lehetetlen. Javasolja tán ennek a két szörnyetegnek, hogy autózzanak körül a városban, és vigyék magukkal a foglyot, mulatságul? Talán ez az egyetlen megoldás. Ehhez azonban addig kell itatni őket, amíg el nem felejtik azt is, hogy a világon vannak. Saugel már közel van ehhez az állapothoz, Miller azonban...

Heinrich úgy tett, mintha megtántorodott volna, könyökével lelökte poharát az asztalról, de felcsattant, és követelni kezdte, hogy hozzanak neki vizespoharat, igyanak mindnyájan vizespohárból, mert csak sárgacsőrű diákocskák isszák kupicával a konyakot. Miller, aki szintén nem állt már biztosan a lábán, három öblös serleget hozott, és ezeket majdnem színültig töltötte.

Saugel be sem várta a pohárköszöntőt, hanem felkapta a maga serlegét, és fenékig ürítette. Miller részegen röhögött,

majd ő is megpróbálta egyhajtásra kiüríteni serlegét, de olyan köhögés vett erőt rajta, hogy fuldokolni kezdett.

— A fenébe is, minden összefolyik a szemem előtt — nyögte, és kezébe temette a fejét.

— Bevallom, előttem is táncol a világ — nevetett Heinrich, és megjátszotta a részeg embert. Serlegét éppen csak hogy érintette, és teljes joggal feltételezte, hogy társai ezt már nem is veszik észre.

Léptek hallatszottak, és egy géppisztolyos legény fiatal nőt vezetett be a szobába. A fogoly reszketett a hidegtől, mert egy szál ingben volt, melynek hasadékain át kék foltok látszottak a testén. Bal vállától hosszú, véres sáv húzódott keresztbe a mellén.

Saugel láttán hátrahőkölt az ajtóban, és egész teste megfeszült. Kővé keményedett arcának azonban egyetlen izma sem rándult meg. A mozdulatlan arc szinte természetellenesnek tűnt fel, mintha ez a nő lélekben már átlépte volna azt a határt, amely a haláltól elválasztotta. Nagy, barna szemében dermedt nyugalom ült.

Saugel megpróbált felállni, de megtántorodott, és mint egy zsák, a székre zuhant. Elrévült szeme egy pillanatig bárgyún meredt Ludvine Decoque-ra, majd hirtelen élesen felvillant, s arcán az öntudat árnyéka jelent meg.

— Ma-madame, leülhet. Most nem vallatni hívattam, hanem... ha-halotti torra. Ismerje el, hogy udvariasak vagyunk! És hogy eredeti ötlet egy hölgyet meghívni a saját ha-ha-halotti torára!

Ludvine Decoque meg sem rezzent. Mintha nem is hallotta volna Saugelt, rá sem nézett a jelenlevőkre.

— Úgy? Szóval lenéz minket a hercegnő? — mondta a hadnagy, és ismét megpróbált felállni, sőt még lépett is egyet előre, de tulajdon súlya jobbfelé lódította, és könyökét teljes erővel belevágta a bárszekrény éles sarkába. — Ú-ú-ú! — hördült fel panaszosan, és égő ábrázata hirtelen úgy elsápadt, mintha ájulás környékezné. Miller odaugrott helyetteséhez, és vállon ragadta.

— Megmondtam magának, hogy nem érdemes vesződni ezzel a nővel. Vigyék ki a lejtőhöz és... — Miller csettintett, a lövés hangját utánozva. — Aztán a szokásos módon...

— Igen, igen, a lejtőhöz! A lejtőhöz, a lejtőhöz! — kiabálta hisztérikusan Saugel, öklével verve az asztalt.

A nő mozdulatlanul állt, mintha nem róla volna szó.

Miller tántorogva átment dolgozószobájába, majd egy pillanat múlva valami könyvfélével tért vissza.

— Itt a jegyzék, írja alá!

Saugel gyorsan előkapta a töltőtollát, és a könyv fölé hajolt. Háta mögül Heinrich látta, hogy Ludvine Decoque neve mellett megjelenik ez a három szó:

„Ítélet végrehajtva. Saugel".

— Hans! — szólt most hirtelen Heinrich, vállon ragadva Millert. — Szabad egy pillanatra?

Miller kissé félrehúzódott az asztaltól Heinrichhel.

— Volna egy apró kérésem, Hans. Engedje meg, hogy én hajtsam végre az ítéletet. A maga Saugelja képtelen most megtenni. Nekem pedig tetszik ez a nő... hiszen érti?

— Ó, ó! Szent Antal kísértésbe jött! Hát csak tessék, parancsolj, szórakozzál, ameddig jólesik! — tért át hirtelen a tegezésre Miller. — Akarsz vele ittmaradni, vagy inkább magadhoz viszed? Csak nehogy valaki meglássa!

— Nyugodt lehetsz, van kulcsom a hátsó kapuhoz.

— Előrelátó fickó vagy te, Heinrich — mosolygott Miller. — És még virradat előtt igyekezzél mindent elintézni! Saugel, magyarázza meg a bárónak, hogy hol szokta elvégezni a dolgot! Eh, ez már alszik! No, akkor elmondom én magam. A mi utcánkból felfelé indul egy út egyenesen a patak fölé, egy sziklához. Odaállítod a lejtő szélére, és belelősz, vagy lelököd, és soha teremtett lélek nem tudja meg, ki volt az, aki odaveszett, mert a patak dél felé sodorja a testet, és felismerhetetlenné teszi.

— Értem. Most pedig parancsold meg, hogy vigyék ki az autómba, és adjanak rá valamit. Vigyázzon rá egy géppisztolyos, mialatt mi ketten kiisszuk az utolsó poharunkat. No, töltsél, mert nekem már reszket a kezem... bizonyára a szokatlan élménytől.

— Ó, első ízben mindig így szokott lenni! — mondta Miller, és jóindulatúan vállon veregette Heinrichet. — Sebaj, majd megszokod!

Három óra volt éjfél után, a szállodában már mindenki aludt, amikor Heinrich észrevétlenül felvezette szobájába Ludvine Decoque-ot. A nő az egész úton hallgatott, s a lépcsőn úgy követte Heinrichet, mint az alvajáró, nem is nézett a lába elé, kezével meg sem érintette a karfát. Csak a szobában szólalt meg, mintha álomból ébredt volna fel. Heinrich az est folyamán először hallotta meg a hangját.

— Gazember! — sziszegte Ludvine megvetéssel. — Aljasabb annál az angyalképű hóhérnál.

Dühkitörésétől hirtelen elerőtlenedve megtántorodott, amikor azonban Heinrich közelebb lépett, hogy segítsen neki leülni, váratlan erővel taszította el magától.

— Ne jöjjön ide! Úgysem kaphat meg elevenen!

— Rendben van, nem lépek közel. De azért mégis üljön le, Ludvine Decoque. Mindjárt behívom Mademoiselle Monique-ot, és ő majd...

— Nem ismerek semmiféle Monique-ot!

— ...Ő majd mindent megmagyaráz.

— Ismétlem, nem ismerek semmiféle Monique-ot!

— Akkor emlékeztetem rá: ő az a lány, aki Bonnevilleben közölte önnel a vasúti szerelvény adatait, és aki ma az unokanővérét várta az állomáson.

— Én itt egy teremtett lelket sem ismerek, engem nem várt senki!

— Jól van, mindjárt meglátjuk.

Heinrich a telefonhoz lépett, és tárcsázott. A hívást nyilván várták már, mert rögtön felvették a kagylót.

— Monique, kérem, jöjjön rögtön a szobámba! — hallotta Ludvine a nyugodt szavakat, s szemét egyszerre mintha köd lepte volna el. Úgy érezte, hogy zuhan valahová, lefelé röpül a mélységbe...

ELJEGYZÉS, AMELY TEMETÉS IS LEHETNE

„Január 25-től tíznapos szabadságot kaptál. Február negyedikén légy Münchenben. Csókollak. Apád".

Inkább parancsnak hangzott, mint meghívásnak.

Berthold táviratát Heinrich a törzs címére kapta, és rögtön el is indult a tábornokhoz.

Ewers azonban el sem olvasta a táviratot.

— Tudom, tudom! Már tegnapelőtt felhívott telefonon Herr Berthold, és megígértem, hogy szabadságra engedem önt. De legfeljebb öt napra. Több szabadságot nem adhatok. Ismertesse barátommal a körülményeket, amelyek közt itt élünk, különben még azt hinné, hogy túlságosan szigorú vagyok a tisztjeimmel. Bár bizonyos vagyok benne, hogy ő is

legalább olyan jól tudja, mint mi, azt, ami itt történik. Más időkben szívesen elengedném egy hónapra is, de most...

— Hálásan köszönöm, tábornok úr!

Tehát megint Münchenbe kell utaznia!

Utazásának céljáról csak Miller tudott. Heinrich még Lützner sem akart egyelőre beszélni a Berthold-lányhoz fűződő kapcsolatáról. Hiszen a századosnak mindig megvan a maga különvéleménye olyan dolgokról, amelyeket mások dicséretre, sőt magasztalásra méltónak találnak.

— Nos, Heinrich, csak menj! — mondta felsóhajtva Lütz. — Remélem, apádtól megtudsz olyan dolgokat is, amelyekről újságjaink és rádiónk még csak említést sem tesznek. Nagyon szeretnék tudni mindent, ami a világban történik. Unalmas ez a vakondok-élet: beástak minket egy gödörbe, és itt kell ülnünk, nem tudunk, nem látunk semmit.

Elutazása előtt gyorsan múltak a napok. Még egyszer Pontey-ba kellett utaznia, hogy átvegyen egy ott épült új erődítményt, valami csomagot kellett vinnie Chamberybe, s még néhány apró, de körülményes megbízást kellett teljesítenie.

Monique-ot ez alatt az idő alatt csak egyetlenegyszer látta. A leány kereste fel, hogy tudomására hozza: Ludvine Decoque-kal minden rendben van, biztonságba került. Monique annyit izgult Ludvine-ért és Heinrichért is, hogy valósággal ragyogott az örömtől, és Heinrich nem is merte megmondani neki, hogy Münchenbe utazik.

Tovább titkolóznia azonban nem lett volna helyes, és az elutazását megelőző napon reggel lement az étterembe, csak azért, hogy előre jelezze: este még bejön elköszönni.

Madame Tarval szemrehányásokkal fogadta:

— Monsieur Heinrich, már három napja, hogy át sem lépte éttermem küszöbét! Tudom, hogy sok bajt okoztunk magának...

— Isten őrizz, Madame! Egyszerűen nem akartam önt feleslegesen terhelni. Hiszen mostanában nehezebb az élelmiszerbeszerzés, mint valaha. Még a kaszinó tulajdonosa is panaszkodik, akinél ebédelni szoktunk, pedig ő korlátozás nélkül és soron kívül jut mindenhez, amire szüksége van.

— Csakhogy én még nem zártam be az éttermemet! És bármilyen szűken lennénk is az élelemmel, az ön részére, Monsieur, mindig akad valami.

— Nagyon megindító, Madame, ahogyan gondoskodik

rólam. Érzem ezt minden lépésemnél. Most is őszintén sajnalom, hogy néhány napra el kell búcsúznom öntől és Mademoiselle Monique-tól.

— Mi az, megint elutazik? Hová és mennyi időre? — kérdezte Monique, és igyekezett leplezni izgalmát, arca azonban rögtön elkomorult.

— Holnap reggel utazom Münchenbe.

— Ó, megint Münchenbe!

— Ezúttal csak öt napra. Szerencsémre a tábornok nem adhatott több szabadságot.

— És csak így, csak egy pillanatra jött búcsúzni? — kérdezte sértődötten Monique.

— Azért jöttem, mert engedelmet akartam kérni, hogy ma este meglátogathassam. Hiszen olyan rég nem láttuk egymást!

Estére azonban Heinrichnek mégsem sikerült találkoznia Monique-kal. Váratlanul felkereste Lütz.

— Miért szeged meg a hagyományokat, Heinrich? Az elutazás előtti estét az ember baráti társaságban szokta tölteni.

— Nem is ártana búcsúestét tartani, ezúttal azonban időszerűtlennek érzem, Karl, sőt illetlennek. A fronthírek nem olyan ragyogóak...

— Mondd ki kereken: szörnyűek.

— Sőt, kétségbeejtően szörnyűek, ha őszinte akarok lenni.

— Nemsokára egy hónapja lesz, hogy úgy járok, mint akit fejbekólintottak — panaszkodott fáradtan Lütz. — Úgy érzem, mintha valaki egész idő alatt az orromnál fogva, bekötött szemmel vezetett volna, mint egy bolondot. Most már látom, mindaz, amiben hittem, azaz hogy, amiben hinni kényszerítettek, csalás, cirkusz, és semmi több.

— Ennyire hatottak rád a sztálingrádi események?

— Ezek csak elősegítették, hogy felnyíljék a szemem. Az a Németország, amely előtt — így mondták nekünk —, az egész világnak meg kell hajolnia, amelynek lábánál feküdt egész Európa, ez a Németország nem tudja kiszabadítani háromszázezer válogatott katonáját! Érted, hogy mi ez? Csőd! Főparancsnokságunk egyik hadseregét a másik után küldi a bekerítettek segítségére! Mint tűzifát a kandallóba, úgy dobáljuk Sztálingrád alá hadosztályainkat, hadtesteinket, és mintha tűzben hamvadnának el... Legjobb esetben sebesül-

tek, nyomorékok, őrültek hosszú szállítmányai térnek vissza onnét. Ó, mennyire fáj ez nekem!

Goldring és Lütz többször is megbeszélték már egymás közt az arcvonalak helyzetét, Heinrich azonban még sohasem látta barátját ennyire letört állapotban.

— Tudod mit, Karl — javasolta Heinrich. — Maradj nálam ma éjszakára. Megvacsorázunk, elbeszélgetünk... Még nem búcsúztam el Mademoiselle Monique-tól, meghívjuk őt is...

— Igazán nem foglak zavarni, ha itt maradok? Próbálj megérteni, egyszerűen nem bírok magamra maradni a gondolataimmal!

— Engedelmeddel most felhívom telefonon Mademoiselle Monique-ot, és meghívom, egyúttal pedig megrendelem a szükséges ennivalót.

Heinrich már a telefonkagyló felé nyúlt, amikor újabb váratlan vendégek kopogtattak be: Miller és Saugel.

— No lám! Azt hitte, hogy megszökhet Münchenbe, anélkül, hogy elbúcsúznék a barátaitól — harsogta Miller már a küszöbről.

— Amint látja, a telefonnál állok, és éppen önöket akartam felhívni — füllentette Heinrich.

— Ugye megmondtam, Saugel, hogy nem lesz semmi baj, ha így hivatlanul jelenünk meg itt. Mi az, Herr Lütz, ön is itt van? Ez remek, négyesben még mulatságosabb lesz. De talán hívjuk meg Mademoiselle Monique-ot is? Hiszen hölgytársaságban, tudják...

Heinrich gyors pillantást vetett Lütz felé, és ez megértette.

— A főhadnagy úr megbízásából, mialatt ő felöltözött, én már meghívtam Mademoiselle Monique-ot, ő azonban kissé gyengélkedik. Tehát férfitársaságban fogjuk tölteni az estét.

Heinrich nem tehetett egyebet, mint hogy meghívja valamennyi hivatlan vendégét az étterembe.

S bármennyire szeretett volna mielőbb megszabadulni Millertől meg Saugeltől, a vacsora éjszakáig húzódott. Nem is gondolhatott rá, hogy Monique-tól elbúcsúzzék. Bár reggel még sikerült beugrani hozzá néhány pillanatra, búcsúzásuk hűvös, szertartásos volt: Monique nem akarta elhinni, hogy Heinrich esti vendégei véletlenül gyűltek össze.

Heinrich nehéz szívvel indult útra leendő menyasszo-

nyához. Elindulás előtt és az utazás első órájában is azon volt, hogy ne gondoljon rá, hogy felejtse el még azt is, amiért Münchenbe utazik. Kezdetben könnyen elkerülte ezeket a gondolatokat. Hiszen még szinte elevenen látta maga előtt Monique sértődött, szomorú arcát. és ez minden mást eltakart. Hát igen, Monique joggal sértődött meg. S nem is azért, hogy ő nem jött el az utolsó estén búcsúzni, amint megígérte. Bántotta Heinrichet, hogy szinte lopva utazott el, meg sem magyarázva a leánynak ezt a játékot, amelyet kénytelen Loréval folytatni. Dehát mivel is magyarázhatta volna meg, hogy eljegyzi Berthold leányát? Monique nem ismerte az okokat. és nem látta volna igazolva magatartását. Az okokat pedig nem mondhatta meg neki.

Hogy összebonyolódott minden... csak azért, mert Monique az útjába került, s ő nem vette észre idejében a mindkettőjüket fenyegető veszedelmet! „Most már késő... most már késő... most már késő" — kattogták a vonatkerekek. Lám, ő sem bír magára maradni gondolataival — akárcsak Lütz.

Nagy akaraterővel más irányba terelte gondolatait. Majd inkább Loréra gondol, meg azokra a szerencsétlen szolgálólányokra, akiket leendő menyasszonya kínozni szokott. Ezek a gondolatok legalább felébresztik a haragját, a harag és a gyűlölet pedig mindig talpra állítja az embert. Milyen örömmel küldené pokolba a „menyasszonyát", a „báróságot" — és mégis meg kell játszania a szerelmes ifjút, udvarolnia kell Lorénak, végig kell hallgatnia Berthold hosszú bölcselkedéseit, kezet kell csókolnia Else asszonynak. S mindezek tetejébe pedig jegygyűrűt kell húznia Lore ujjára. Arra a kézre, amely a korbácsot szorongatja, és veri a fogoly lányokat!

Nos, akkor már jobb lefeküdni és aludni, mint ezekre gondolni. Egy bankót nyomni a kalauz kezébe, hogy senki mást ne engedjen a kupéba, és mindenről megfeledkezni reggelig.

Heinrich másnap hajnalban kis német határvárosban, Mülhausenben ébredt. Itt kellett maradnia estig, mert csak akkor volt csatlakozás München felé.

Poggyászát leadta a megőrzőbe, majd sétálni indult a városba. A fülledt vasúti kocsi után kissé nehéznek érezte a fejét, de annál kellemesebb volt belélegeznie a fagyos levegőt, kószálni az utcákon — barangolni cél és előre meghatá-

rozott útirány nélkül. De csakhamar megunta a sétát. Mégpedig nem azért, mintha fizikailag elfáradt volna, hanem a város komor, barátságtalan hangulata hatott rá nyomasztóan. Különös benyomást keltettek a majdnem néptelen utcák, főképp pedig az a szinte természetellenes csend, amely körös-körül uralkodott. A magányos járókelők — főképp a nők és gyerekek — gondterhelten siettek dolgaik után, többnyire teljesen némán, vagy legfeljebb rövid, szaggatott mondatokat váltva egymással. Még az iskolásgyermekek is úgy viselkedtek, mint apró aggastyánok: tréfa, nevetés, szokásos gyermeklárma nem hallatszott.

Tizenegy óra tájban Heinrich megéhezett, és mivel éppen egy vendéglő cégtáblája ötlött szemébe, elhatározta, hogy betér villásreggelire.

A vendéglő ugyancsak üres volt — egyetlen látogatója komoran hajolt söröskorsója fölé. A pincérnő a söntésasztal körül motoszkált. Az új vendég láttán sietve odalépett Heinrichez, és mindenekelőtt megkérdezte, van-e élelmiszerjegye. Majd gondosan levagdosta a szelvényeket, s csak ezután kérdezte meg, hogy a tiszt úr mit óhajt reggelire. Ezt nyilván csak megszokásból kérdezte, mert a további beszélgetés során kiderült, hogy a vendéglőnek egyáltalán nincs választéka. A rendelés csak két tojásra, konzervfőzelékre, egy korsó sörre és egy pohár kávéra korlátozódhatott.

Heinrich hozzálátott az étkezéshez, és most már őszintén megbánta, hogy nem hallgatott Madame Tarvalra, és nem hozott magával úti-elemózsiát. A konzervfőzeléknek olyan gyanús színe volt, hogy Heinrich még csak meg sem kóstolta, a sör keserű és hordószagú volt, a kávé pedig, amint a pincérnő már előre közölte, pótanyagból készült. A tojás elfogyasztása után még éhesebbnek érezte magát Heinrich, mint a villásreggeli előtt. Amikor a kávét kezdte kortyolgatni, pillantása önkéntelenül megakadt az étterem másik vendégén. Hatvanöt év körüli, kurtára nyírt, sörteként meredő frizurájú öregember volt, szeme valamikor kék lehetett, most vénségtől fakó. Leplezetlen gyűlölettel nézte Heinrichet, ajka megvető mosolyra görbült.

— Mi az, tiszt úr, nem ízlik? — kérdezte gúnyolódva, és fejével a félretolt sör és konzerv felé bökött. — Úgy gondolja, különbet érdemelne? Én pedig azt mondom, hogy nem! Még ezt sem érdemli meg!... — s az öreg ember felkapta félig még telt söröskorsóját, és közelebb ült Heinrichhez.

Most, hogy asztaluk szomszédos volt, a közelből hallani lehetett az öregember súlyos, ziháló lélegzését. — Hol az a híres földi paradicsom, amilyenné maguk akarták változtatni Németországot? Több mint tíz esztendeje várom ezt a „paradicsomot". Azóta, hogy én, bolond, hittem maguknak, és magukkal együtt ordítottam: „Németország, Németország mindenek fölött!" Ó, nem tudok szégyen nélkül gondolni rá, milyen tökkelütött voltam! Hittem maguknak! Engedtem, hogy lóvá tegyenek! Kérdem én magától, hol van mindaz, amit nekem ígértek, nekem, egyszerű német embernek, akinek nincs többje a két kezénél?

Heinrich hátradőlt a székén, és érdeklődéssel hallgatta az öreget.

— Lám, beleszagolt a reggelijébe, és félretolta! Büdös mi? Nem ilyenhez szokott? És tudja-e, hogy én még néhány tojást sem vihetek haza az én beteg Emmámnak? Ezt tudja-e? Maguk ideígérték nekem az egész világot, és én most felfordulhatok az éhségtől, a betevő falatot sem tudom előteremteni a családomnak... Maguk megkaparintották Ausztriát, ehhez persze nem kellett több, mint néhány rendőrosztag, elfoglalták az elárult Csehszlovákiát, és ettől fejükbe szállt a dicsőség! Oroszország felé is kinyújtották a mancsukat. Kellene ugye az a föld, az a kenyér? De hová lett az én Helmut fiam? Hol az én egyetlen fiam, kérdem én magától? Mi a fészkes fenének kell nekem az a Sztálingrád? Ki adja vissza a fiamat? Ugyan ki? No, mit mereszti rám a szemét? Azt hiszi, megijedek magától? Köpök én magára! Maguk vették el az én egyetlen fiamat, szerencsétlen feleségem otthon haldoklik, és azt akarja, hogy még örüljek annak a gondolatnak, milyen hősiesen pusztulnak más apák fiai ott, a Volga partján! Mit bámul így? Tessék, tartóztasson le! Vigyenek, kötözzenek meg! Majd kiakasztanak még egy érdemrendet a hasa fölé, hogy elcsípte Németország belső ellenségét! Pedig nem én vagyok az ellenség! Maguk azok! Én szeretem Németországot, maguk nem szeretik!

— Befejezte már? — kérdezte nyugodtan Heinrich, és a söntés felé pillantott. A pincérnő és a vendéglős, aki közben előbújt a hátsó helyiségből, úgy eltűnt az öregember veszedelmes szavainak hallatára, mintha a föld nyelte volna el őket.

— Nem fejeztem be. Még nem mondtam el mindent! Még nem mondtam el azt, hogy soha az életemben nem vol-

tam kommunista, ezentúl azonban, ha Thälmann barátaival találkozom, három lépésre lekapom a sapkámat, és bocsánatot kérek, hogy nem hallgattam rájuk, hanem maguknak hittem. Maguknak, akik hazudtak!

Heinrich a kanalával megkopogtatta a csészealjat, fizetett és távozott.

„Megkezdődött! Megkezdődött a kijózanodás — gondolta. — Íme a sztálingrádi csata első következményei. Még félig mámorosan, még csak a bánattól, hogy fia elpusztult a Volga menti sztyeppéken, de már ez az egyszerű német ember gyanút fogott, és szemébe mond egy tisztnek olyasmit, amire a háború elején még csak gondolni sem mert volna!"

Heinrich megkönnyebbülten ült vonatra, hogy Münchenbe utazzék. Ezúttal nem sikerült különfülkét kapnia. A vonat zsúfolva volt tisztekkel. Egy részük a keleti arcvonalra utazott. A vagonban egész éjszakán át ittak, harsogták kedven „Lili Marlen" nótájukat — de mégsem voltak jókedvűek, hasztalanul igyekeztek a keleti arcvonaltól való félelmüket elfojtani. Úgy utaztak oda, mint akik a halálba mennek...

A vonat hajnali négykor érkezett Münchenbe. Heinrich először is borotválkozni tért be, mert egyenesen Bertholdékhoz készült. Emlékezett rá ugyanis, mennyire rosszallotta Else asszony, amikor első látogatása alkalmával először az állomás melletti hotelben tette le holmiját.

Pedig ezúttal a Berthold-házaspár, de mindenekfelett maga Lore, sokért nem adta volna, ha Heinrich von Goldring nem egyenesen hozzájuk siet. Ezen a napon, s a rákövetkező napokban is Heinrich ottléte nagyon kínos volt nekik: érezte ezt az egész család, de leginkább maga a menyasszonyjelölt. Milyen keserű szemrehányást tett önmagának, amiért újra felkereste azt az átkozott birtokot! Dehát honnan tudta volna, hogy ilyen végzetesen, ilyen ostobán alakul a dolog?

Heinrich első látogatása óta Lore szülei elnézőbbek lettek egyetlen csemetéjük szeszélyei iránt. Hát igen, hiszen Lorchen már kis híján báróné! A hivatalos eljegyzés ugyan még nem történt meg, Berthold azonban szóról szóra közölte Heinrichhel folytatott beszélgetését hitvesével és leánykájával, ezek pedig továbbadták a báró érzéseit barátaiknak és ismerőseiknek, s villámgyorsan híre ment, hogy Bertholdéknak milyen remekül sikerül férjhez adniuk leányukat. Else

asszony és Lore ismét meghívásokat kaptak azokba a szalonokba, amelyeknek ajtaja korábban alig-alig nyílt meg előttük. Lore hiúságának rendkívüli módon hízelgett ez a hirtelen elismerés és még inkább barátnőinek irigysége. Kimértebben, tartózkodóbban viselkedett, mint azelőtt, gondosan felülvizsgálta korábbi ismerőseit, Bertinával pedig, akit nemrég még példaképül állított maga elé, anyja kívánságára teljesen megszakította kapcsolatait.

Igen, Lore sugárzott az örömtől, hogy nemsokára báróné lesz, és türelmetlenül várta a nagy eseményt, izgatottan készült fel rá. Minden szabad idejét kelengyéje előkészítésének szentelte. Esze ágában sem volt, hogy megelégedjék azokkal a régimódi holmikkal, amelyeket Else asszony őrizgetett szekrényekben, fiókokban, kommódokban leányának. Dehogyis fog közönséges lenvászon-lepedőt teríteni hitvesi ágyára. Ilyen vacak hálóinget vegyen magára, ilyen közönséges hímzéssel? És ki tudna elegáns ruhát varrni abból a selyemből, amely idestova félévszázada fekszik a szekrény legmélyén? Miért van a világon holland vászon, brüsszeli csipke, francia selyembársony? És Lore boltról boltra rohant, mindenfelé, ahol a pult alól megvásárolhatta mindezeket a holmikat, panaszkodott az anyjának, hogy apja miért nem hozott Oroszországból inkább orosz szőrmét ezek helyett az undok szobrok helyett, amelyeket naponta tollseprűvel kell leporolnia. Örökösen pénzt követelt Else asszonytól, pénzt, pénzt és pénzt, hogy ne valljon szégyent Heinrich, az ő szerelmes bárója, a Goldringok kiváló sarja előtt.

Lore hozományához tartozott a hírhedt birtok is. Most már nem merő szórakozásból utazott oda a leendő úrnő, hanem azért, hogy a gazdasszony szemével ellenőrizzen minden apróságot, és megállapítsa, hogyan hajtják végre utasításait, melyek a birtok felvirágozását célozták. Ám a korbács, amelyet valamikor Bertinától kapott ajándékba, túlságosan ingerlő volt ahhoz, hogy tétlenül lógjon a falon — most hát ismét használatba került. Lore megmagyarázta anyjának, milyen kitűnően illik az ő „munkaruhájához". Ez az öltözék Lore fantáziájának szüleménye volt, s valahányszor autóval kirobogott a birtokra, mindig ezt vette magára: rövid bőrzubbonyt és lovaglónadrágot, mely olyan mesteri módon készült, hogy elrejtette a leendő bárónénak a kelleténél már dúsabb idomait. Lábán lakkcsizma volt, fején kis szőrmesapka. Else asszony kénytelen volt elismerni, hogy a korbács

valóban illik e félig sportos öltözék sajátos stílusához. Leánykája egykori „szórakozásainak" emléke már nem aggasztotta, hiszen Lore mostanában olyan kiegyensúlyozott, és kizárólag a leendő háztartás gondjai kötik le. Ízig-vérig német nő, aki nemcsak kellemes családi fészket készít magának, hanem arról is gondoskodik, hogy miből fognak élni ebben a fészekben!

S Lore valóban tűrtőztette egy ideig különös hajlamait. Minél hosszabbra nyúlt azonban leendő vőlegényének távolléte, annál gyorsabban fogyott a türelme a „lusta dögök" iránt, akik annyira semmibe vették gazdájuk érdekeit. S egyre sűrűbben suhogott a korbács, egyre fokozódó rémülettel lesték a szerencsétlen foglyok, mikor jelenik meg körükben ismét úrnőjük gyűlölt alakja.

Különösen dühös szenvedéllyel büntette meg Berthold kisasszony azokat, akik személye iránt tanúsítottak valaha is tiszteletlenséget — akár engedetlenségben nyilvánult meg ez, akár egy mosolyban vagy akár csak egy tekintetben.

Amikor először jelent meg a birtokon sportkosztűmjében, az egyik szolgáló, a tizenhét esztendős Marina Bril nem bírta tűrtőztetni magát, és halkan tenyerébe kuncogott Lore úgy tett, mintha semmit sem vett volna észre, de egész délelőtt kereste az alkalmat, hogy bosszút álljon a sértésért. S alkalom hamar kínálkozott: Marina forró vizet hozott a takarmány gőzöléséhez, de megbotlott, és a vederrel együtt elesett, mégpedig olyan szerencsétlenül, hogy leforrázta a kezét.

De még fel sem emelkedhetett a földről, amikor megint végigterült, mert a korbácsütés ledöntötte lábáról. Ettől kezdve Lore egy pillanatra sem tévesztette szem elől a lány törékeny alakját, amint két hatalmas vödör súlya alatt meggörnyedve cipelte reggeltől estig a vizet vagy a moslékot. Leforrázott keze nem gyógyulhatott be, mert munka közben újra meg újra gyulladásba jött, s Marina egyre kevésbé bírt dolgozni, már alig állt a lábán. A korbács pedig ott suhogott felette szinte naponta, és le-lesújtott vállára, hátára, sebes kezére.

A nehéz munkától, a fájdalomtól, és az állandó kínzástól elgyötört leány majdnem eszét vesztette. Ha csak az elnyújtott autódudálást hallotta, rögtön remegni kezdett, és elbújt társnői mögé, hogy ne kerüljön úrnője szeme elé. Lore azonban mindig megtalálta, bárhova bújt. Különös, izgalmas já-

tékká vált számára, hogy vadásszon a leányra. E játék tétjei voltak egyfelől Lore törhetetlen akarata, másfelől a leányok néma ellenállása, amint mindenáron meg szerették volna menteni szerencsétlen társnőjük életét.

Történt egy reggel, hogy Marina egyáltalában nem bírt munkába állni, és társnői el akarták rejteni arra az időre, amíg úrnőjük ott tartózkodik. A takarmány gőzölésére szolgáló helyiségben egy széles tűzhely mögé, amelyen a vizet forralták, nagy halom rőzsét dobáltak, s ezzel takarták el a leány görcsösen összehúzódó testét. Lore azonban, amikor sehol sem látta áldozatát, keresésére indult, és röglön megsejtette, hogy a rőzse mögött megbújt valaki. Ez engedetlenség volt, lázadás, felháborító szemtelenség! No, most majd megmutatja nekik, hogy teljesen a hatalmában vannak! Még akkor is, ha agyonveri ezt a lusta disznót, aki szándékosan csonkította meg magát! Szétrúgdalta a rőzsét, és teljes erővel megsuhintotta korbácsát. S ez volt az az egyetlen alkalom, amikor a korbács mégsem sujtott le a szerencsétlen leány hátára. Az egyik fogoly szolgáló, idősebb nőszemély, aki legközelebb állt a tűzhelyhez, a szerencsétlen Marina iránti szánalmában mindenről megfeledkezve, földre teperte a kisaszszonyt, majd felkapta a tűzhelyről a fazekat, és Loréra zúdította a forró vizet.

Amikor Berthold vezérőrnagy egy órával utóbb megérkezett a birtokra, leánykája merénylői, akiket a felügyelő már szorosan megkötözött, a rőzsehalmon feküdtek. S majdnem közvetlenül mellettük a földön vonaglott, és eszeveszetten jajveszékelt kínjában a vezérőrnagy életének egyetlen reménysége: Lorchen.

Két pisztolygolyó elég volt a bűnösök megbüntetéséhez: Berthold vezérőrnagynak nem volt ideje, hogy sokáig vesződjön velük, mindenekelőtt arról kellett gondoskodnia, hogy Lorét hazaszállítsa. S bár nem saját autójukon tértek vissza Münchenbe, hanem különleges mentőkocsival, mégis minden zökkenő elviselhetetlen fájdalmat okozott a leforrázott leánynak. A vezérőrnagy pedig leánykájának jajkiáltásait hallva, majdnem beleőszült ebbe az utazásba. Az orvosok hiába vigasztalták azzal, hogy a kaland sokkal tragikusabban is végződhetett volna, ha Lorén nincs bőrzubbony és csizma, amely legalább részben megvédte a leforrázástól — hiszen a forró víz csak az altestét érte, a derekától a térdéig. A beteg

leány sem állni, sem ülni nem bírt, csak feküdt, mégpedig hasmánt.

S mindez két nappal az eljegyzés előtt!

A Berthold-családot nagyon lesújtotta ez a váratlan bonyodalom, s ki-ki a maga módján gyötrődött. Lore reggeltől estig zokogott fájdalmában és szégyenében, mert el sem tudta képzelni, hogyan fog vőlegényének szeme elé kerülni. A vezérőrnagyot szinte megőrjítette az a gondolat, hogy családi szerencsétlenségük egyesek szemében humorosnak tűnhet fel. Else asszony kétségbeesetten önmagát vádolta mindezért: ismét elengedte szeme elől a leányát, s most az eljegyzés nem folyhat le olyan pompával, mint ahogyan remélte.

Bertholdék tehát nagy családi ünnepük előestéjén korántsem fürödtek zavartalan boldogságban.

Heinrich hajnali félötkor érkezett meg. Már várták, mert a díszes kapu előtti őrszem nem is jutott hozzá, hogy becsengessen, amikor az előcsarnokban, a szobalány mögött máris megjelent Berthold vezérőrnagy, majd felbukkant Else asszony is. Heinrich egy kissé csodálkozott, hogy nem látja Lorét, a vezérőrnagynak pedig, anélkül, hogy részletekbe bocsátkozott volna, mégis némi magyarázatot kellett adnia: hogy Lorchen kissé gyengélkedik, és még nem ébredt fel.

— Node mindezekről majd később beszélünk! Egyelőre mosd le magadról az út porát, dobd le az útiruhádat, és pihenj egy kissé. Én katonamódon, korán szoktam reggelizni. Ha nincs ellene kifogásod, két óra múlva találkozhatunk az ebédlőben — javasolta Berthold.

Heinrich örömmel fogadta a javaslatot, mert az álmatlan éjszaka után fáradtnak érezte magát.

A fürdő egy kissé felfrissítette, ugyanekkor azonban el is űzte az álmát. Egy óra hosszat heverészett, majd öltözni kezdett, és pontosan hétkor megjelent az ebédlőben. A reggeli már az asztalon állt. Berthold vezérőrnagy és felesége a megszokott helyükön ültek, Lore széke üres volt.

— Hogyan? Lorchen még alszik? — csodálkozott Heinrich.

— Nem akartalak rögtön elszomorítani a kellemetlen hírrel. Lore beteg, nagy baj van.

— Megrémítenek! Komoly az állapota? — s Heinrich hangja megremegett, mert torkát valósággal összeszorította az az őszinte öröm, hogy eljegyzése esetleg halasztást szenved. Else asszony és Berthold azonban ezt a maguk módján értelmezték.

— Ne izgulj! Ne izgulj! Életveszélyről szó sincs — nyugtatta a vezérőrnagy. — Bár meg kell mondanom, hogy csak a szerencsés véletlen mentette meg életét. Idehallgass, két nappal ezelőtt kiutazott arra a birtokra, amelyet Else és én nektek szántunk hozományul. Az egyik szolgáló hanyag volt, Lore pedig olyan lány, aki szereti az eszményi rendet, és feléje sújtott valamivel, azt hiszem egy korbáccsal, ami véletlenül a keze ügyébe akadt. És ekkor, képzeld, milyen szörnyűség! Az egyik vadállat nekiugrott Lorchennek, földrelökte, és leöntötte egy fazék forró vízzel. El sem tudod képzelni, milyen állapotban találtam a szerencsétlen kislányt!

Talán annak emléke, hogyan süvített annak idején Lore kezében a korbács, vagy talán az álmatlan éjszaka okozta, hogy Heinrich nem bírta magát tűrtőztetni. Felugrott, különös pillantást vetett a Berthold-házaspárra, félrerúgta a széket, amelyen menyasszonyának kellett volna ülnie, és hirtelen, hogy szinte maga sem értette, átrohant a szomszéd szobába. Ott lezuhant egy karosszékbe.

Amióta az ellenség országában működött, most első ízben veszítette el önuralmát! S milyen ostobán! Kibírta a bonneville-i étteremben azt az emberfölötti idegfeszültséget, amikor percek, sőt másodpercek választották csak el a haláltól, semmivel sem árulta el magát akkor, amikor a Gestapónál kihallgatták, hallatlan erőfeszítéssel nyomára jutott a föld alatti üzemnek, és most hirtelen elcsúsznék egy cseresznyemagon! Éppen most, amikor minden végrehajtott feladatának olyan különösen nagy a súlya! Nem, jóvá kell tennie az elkövetett hibát, meg kell magyaráznia váratlan dühkitörését, mégpedig valamilyen természetes indokolással... Talán arra fog hivatkozni, hogy a maquis-támadás óta, amikor fejjel zuhant a kősziklának, időről időre rohamai vannak... különösen, ha izgalomba jön... márpedig a Lore elleni merénylet annyira felizgatta...

Fölemelkedett a karosszékből, és elszántan az ajtó felé indult. Az ebédlőből azonban olyan szavakat hallott, amelyek megállásra kényszerítették.

— Mennyire szereti Lorchent! Láttad, milyen izgalomba hozta betegségének a puszta híre! — mondta elérzékenyülve Else asszony.

— Igen, úgy látszik, hogy igazán szereti — állapította meg Berthold is. — Nekem azonban nem tetszik, hogy ilyen

hevülékeny. No persze, a fiatalság, a szerelem... megértem én ezt...

Heinrich halkan, lábujjhegyen osont vissza az ajtóból, és visszaült előbbi helyére. „Jó tanulság ez nekem — suttogta magában. — Kis híján még egy hibát követtem el: elsietve mentegetőztem volna!"

És mégis, mégis, milyen nehéz, milyen elképzelhetetlenül undorító most tovább játszani ezt a komédiát! Ki értheti meg érzéseit, amelyek eltöltötték ott a szobában? Szerelmes vőlegény, aki hajlandó volna tulajdon kezével megfojtani szadista menyasszonyát! Bárkinek szemében paradoxon lehet, amit ő most érez. Hiszen a föld alatti üzem titkának felfedezéséért százados rangot kapott a szovjet hadseregben, és a Vörös Zászlórenddel tüntették ki. Külön köszönetet kapott azért, hogy felderítette a Góliát-tankok rendeltetését. És senki sem fogja elhinni neki, hogy mindezeknek a feladatoknak a végrehajtása hasonlíthatatlanul kevesebb lelki erőt követelt tőle, mint most ez a vőlegény-menyasszony játék. Tudja, hogy szükséges, sőt nélkülözhetetlen ez a szerep önmagának álcázásához, ez a tény azonban nem csökkenti a förtelmességét. Ha pedig valaha be fog számolni valakinek erről a müncheni utazásáról, erről az eljegyzésről — hallgatói jót fognak kacagni, s legfeljebb élettörténetének egy pikáns mozzanatát látják majd abban, hogy Lore vőlegénye volt. Csak nehogy most ez a „mozzanat" felőrölje az idegeit, megfossza erejétől! Igen, inkább hajlandó kibírni az olyan Lemke-féle vallatásokat, mintsem egy napot eltölteni Lore társaságában!

Dehát elég volt ezekből a gondolatokból. Most...

— Heinrich, fiacskám! — szólt Berthold vezérőrnagy, halkan betéve az ajtót, és átjött a szobán. — Nekem is legalább úgy fáj, mint neked, de látod, uralkodom magamon. Nyugodj meg, mert izgalmaddal csak rontasz Lore helyzetén. Ő, szegénykém, így is naphosszat sír. És szolgáljon vigasztalásodul, hogy megbosszultam Lorchent. Akik kezet emeltek reá, életükkel lakoltak!

„Te megbosszultad Lorchent! De ki fogja megbosszulni azokat a belorusz lányokat?"

Megszólalt a telefon, és Berthold felemelte a kagylót.

— Igen, Berthold vezérőrnagy vagyok!... Micsoda?

Berthold úgy csapta le a kagylót, hogy nem is tette rá a készülékre, egyenesen a rádióhoz futott. Remegő ujjai nem

tudták rögtön beállítani a skálamutatót a szükséges hullámhosszra. Amikor végre sikerült neki, már csak egy mondatfoszlányt hallottak:

„... az egész országban háromnapos gyászt a Sztálingrádnál körülzárt és elpusztult csapataink emlékezetére."

Heinrich csak ült, mintha megkövült volna. Úgy érezte, elegendő volna a legcsekélyebb mozdulatot tennie, s mintha gát nyílna meg, úgy tárulna szét az a függöny, amely elrejti féktelen örömét — kitörne az áradat, hogy körös-körül mindent elöntsön. Berthold némán hallgatta a hírt, fejét lehorgasztotta.

Az adás véget ért. Gyászinduló hangjai áradtak szét. Heinrich felemelkedett. Vigyázzba merevedett, és fejét lehajtotta, ugyanúgy, mint Berthold.

A gyászzene sokáig tartott, és Heinrichnek volt ideje, hogy teljesen úrrá legyen érzésein. Paulus hadserege nem létezik többé! Ez az öröm háttérbe szorítja minden megpróbáltatását, minden egyéni gondja-baja semmivé törpül mellette...

Amikor a gyászinduló hangjai elnémultak, a vezérőrnagy karonfogta Heinrichet.

— Menjünk át énhozzám, beszélnem kell veled... — s be sem várva leendő vejének válaszát, a vezérőrnagy a dolgozószobája felé indult. Ez a nagy sarokszoba egyik ablakával a kertre, másik ablakával az utcára nézett.

Mindketten rágyújtottak, s csak ültek az asztalnál, sokáig. némán szívták szivarjukat.

Végül is Berthold törte meg a csendet.

— Mi a véleményed mindezekről, Heinrich?

— Értem, apám, szeretné látni, milyen gyorsan tudok tájékozódni az eseményekben... A váratlan hír azonban annyira feldúlt, hogy egyszerűen nem bírom összeszedni gondolataimat.

Berthold felállt, és fel-alá kezdett járni szobájában.

— Váratlan hír? Hiszen éppen az a baj, hogy nincs benne semmi váratlan. Amikor négy nappal ezelőtt ideindultam, a főhadiszálláson már tudták, hogy be fog következni...

— És nem tettek semmit annak érdekében, hogy...

— A hadijelentésekből tudnod kell, hogy mindent megtettek. Válogatott hadseregeinknek nem egy hadosztálya pusztult el a Volga mellett, amíg áttörni próbálta a gyűrűt. Éppen az a baj, fiacskám, hogy a háború olyan stádiumába lé-

pett, amikor már nem mi mozgatjuk, hanem az ellenség, mégpedig akkor, amikor a helyzet neki kedvez... De, nemcsak ebben rejlik a baj. A hadseregnél működő minden hírszerző énalám tartozik, s bizonyára bárkinél jobban ismerem a katonák, a tisztek és a felsőbb parancsnokok hangulatát. A legnagyobb baj az, hogy a győzelmünkbe vetett hit napról napra gyengül.

— Volna olyan ember aki...?

— De mennyi! Nagyon sokan vannak, különösen a közkatonák és az idős tábornokok közt. Ó, azok az öreg tábornokok! Azoknak még ellátjuk a baját... Némelyikük hangosan elégedetlenkedik, hibákat fedez fel a führer stratégiájában.

— És meg is mondják?

— Persze, nem nyíltan! De az a szóbeszéd járja, hogy...

A vezérőrnagy megállt az ablaknál, és gondolataiba merülve figyelte, hogyan keringenek lassan a szélben a könnyű hópelyhek.

— Mit tennél, Heinrich, ha a háború, tegyük fel, Németország vereségével végződnék? — kérdezte váratlanul.

— Akad még a pisztolyomban egy utolsó golyó sajátmagam részére.

— Ostoba... Bocsáss meg, hogy ilyen durván fejeztem ki magam, de egy apa olykor megengedheti, hogy ne válogassa meg szavait, ha jobb belátásra kell térítenie a fiát... Pisztoly... golyó... afféle romantikus badarságok eszedbe se jussanak! Nem vártam, hogy szavaim ilyen pesszimista hangulatot ébresszenek benned... mondhatnám, ilyen egészségtelen visszahatást....

„Túlságba vittem a dolgot!" — gondolta Heinrich.

— Ó, apám, milyen jó is nekem, hogy van, aki tartja bennem a lelket! Hogy ebben a súlyos percben ön áll mellettem józan értelmével, tapasztalatával, előrelátásával... Ígérem, hogy mindig és mindenben megfogadom a tanácsát!

Berthold vezérőrnagy önelégülten mosolygott.

— A józan öreg'kor mindig sokkal messzebb néz, Heinrich, mint a hevülékeny fiatalság! Számomra is öröm, hogy kész vagy hallgatni a józan ész szavára, és rábízod magad az én tapasztalatomra. Hidd el, ezt a beszélgetést egyáltalán nem azért kezdeményeztem, hogy elszomorítsalak a jövő kilátásaival. Sőt, ellenkezőleg: szeretném kitágítani látókörödet. Hát igen, Sztálingrádnál vereséget szenvedtünk, megingott hadseregünk, főparancsnokságunk tekintélye. De biztosíthatlak,

ez korántsem a vég, még csak nem is a vég kezdete. Vezérkarunk máris lázasan dolgozik azon, hogy új hadműveletet készítsen elő, amely visszaszerzi a Wehrmacht dicsőségét, legyőzhetetlenségének hírét. Még korai volna arról beszélni, hogy mi lesz ez a hadművelet, de bizonyos vagyok benne: a bolsevisták még megérzik csapásaink súlyát, és időleges sikerük semmibe vész új győzelmeink dicsősége előtt.

— Dehát hadseregeink állandóan hátrálnak...

— Lehet, hogy még tovább is fognak hátrálni. Nagy tervek megvalósításához bizonyos időre van szükség. S az oroszok még drágán megfizetnek visszavonulásunkért! Tudod-e, milyen feladatot teljesít most a te apád?

— Nagy érdeklődéssel hallgatom.

— Nem ingyen kaptam szabadságot családi ügyeim elintézésére. Egy hét múlva részletes tervezetet kell benyújtanom azokról a rendszabályokról, amelyeket orosz területen foganatosítunk hadseregeink visszavonulása előtt. Majd este megismertetlek ezzel a tervvel. Csinos kis meglepetést készítettünk elő az oroszoknak! Visszavonuló seregeink nyomában nem városokat és falvakat fognak találni, hanem romokat és pusztaságot! Mégpedig nem afféle elüszkösödött épületeket, amelyek a háború nyomát mindig jelezték! Nem, én nagyszabású tervet dolgoztam ki! Külön robbantó- és gyújtóosztagokat szervezünk, s ezek részletesen kidolgozott utasítások szerint fognak visszavonulásunk idején megsemmisíteni a szó szoros értelmében *mindent:* az üzemeket, a lakóházakat, a vízvezetékeket, villanytelepeket, hidakat, szántóföldeket, gyümölcsös kerteket. A lakosságnak nem lesz hová menekülnie s egy részét, a legmunkabíróbbakat magunkkal hozzuk, hogy itt dolgozzanak a mi üzemeinkben, gyárainkban és mezőinken. A többieket megsemmisítjük. Hát ilyen körülmények közt próbáljon előrenyomulni az ellenséges hadsereg! Próbálja csak megújítani az életet a puszta, néptelen vidéken!

Berthold vezérőrnagy ökölbe szorított kézzel beszélt ontva magából a gyűlöletet és a dühöt. Gyűlölet és düh lobogott Heinrich szívében is, csakhogy ő kénytelen volt magába fojtani érzéseit.

— Valóban nagyszabású terv! Boldog leszek, ha megismerkedhetem a részleteivel, és ha az orosz viszonyokra vonatkozó ismereteimet...

— Donnerwetter! Majdnem elfelejtettem, hogy te kitűnő

tanácsokkal szolgálhatsz ezekben a kérdésekben. Igen, a te édesatyád haláláért is meg fognak fizetni, fiacskám!

Léptek hallatszottak, s az ajtóban megjelent Else asszony feje.

— Willy, elfelejted, hogy Heinrich még semmit sem evett, mióta megérkezett.

— Ugyan, Else, hagyjál minket békében! Máson jár most az eszünk!

Else asszony már belépett a szobába, és le is ült, de férje haragos, türelmetlen tekintetét látva, rögtön felugrott, és nesztelenül távozott.

Berthold egy ideig nem szólt semmit, gondolataiba merülve bámulta a kékes füstkarikákat, amelyek a hamutartóra fektetett szivarja fölött gomolyogtak.

— Mindenesetre kötelességemnek tartom, Heinrich, hogy figyelmeztesselek: minden reményünk ilyenné válhat, füstté — mutatott a szivar felé. — Ez a lehetőség nincs kizárva. S mint előrelátó embereknek, fel kell készülnünk a legroszszabbra is. Tulajdonképpen épp ezért kezdtem veled ezt a beszélgetést. Jól figyelj rám! Mindketten felderítők vagyunk, hivatásos felderítők. A huszadik század pedig a felderítés és a kémelhárítás évszázada. A vezérkariak csak kérkedjenek a maguk érdemeivel! Mi ketten jobban tudjuk, mint bárki, hogy nélkülünk lehetetlen győzni a korszerű háborúban. Ha azt mondom, hogy „nélkülünk", ezt úgy értem, hogy felderítők nélkül. Mireánk a társadalomnak sokkal nagyobb szüksége van, mint holmi szószátyár politikusokra, firkászokra, művészekre, tudósokra. A háború után pedig a felderítők még fontosabbak lesznek, mint most. Bárkié legyen a győzelem! Már megmondtam neked, hogy hiszek a győzelmünkben. De más a hit, és más a rideg valóság. Ezért sohasem árt felkészülnünk a legrosszabbra. Mindig a rosszra kell számítani! Erre már Nagy Frigyes tanította hadvezéreit és államférfiait, pedig ő maga optimista ember volt... Tehát próbáljuk mi is elképzelni a legrosszabbat, Heinrich! Minden eshetőségre számítva... mennyi pénzed van, és melyik bankban? — fejezte be filozófiai elmefuttatását váratlanul tisztán gyakorlati kérdéssel.

— Egymillió kilencszázezer márkám van a svájci nemzeti bankban, és háromszázezer a német nemzeti bankban.

— Az egész örökséged?

— A kamataiból élek.

— Nagyon helyes, nagyon helyes! Először is a német bankból minden pénzedet át kell utaltatnod a svájciba. Azután a betétet át kell alakítani dollár-betétté. Így biztosabb.

— Azonnal?

— Nem, némi idő múlva. Várni kell, amíg az országos gyász keserűsége kissé eloszlik, és általában úgy kell cselekedned, hogy senkinek se szúrjon szemet. És még valamit. Saját megtakarított pénzemet átutaltatom a te nevedre, és te írasd saját számládra. Nekem kínos volna pénzt átutaltatnom egy külföldi bankba.

— Értem.

— Lorchen hozományaként neked adom az egyik kenyérgyáramat. A másikat, sajnos, lebombázták. És neked adom a birtokot is. Bízzál meg valakit, hogy mind a kettőt adja el, és a pénzt ugyancsak tedd a svájci bankba.

— Meglesz!

— De még ebben az esetben is biztosítanunk kell magunkat bármilyen meglepetés, például infláció ellen. A háború a dollárt is elértéktelenítheti, s akkor rajta veszítenénk. Ilyen esetre a tőkebefektetés legjobb biztosítéka az ingatlan. Vásárolnod kellene tehát Svájcban valami szolíd vállalatot, legalábbis egy szállodát, vagy valami rendes lakóházat, amelynek házbérjövedelme van.

— Igyekszem alkalmat találni, hogy odautazzam, és körülnézzek.

— Helyes, de semmiben se döntsél egymagad, anélkül, hogy velem megbeszélted volna. Ilyen dolgokban nincs tapasztalatod, és becsaphatnak.

— Úgy lesz, apám!

— Azt akarom, hogy családunknak nyugodt élete legyen a háború után is. Többre ne legyen gondod, mert mellettem nem fogsz bajba kerülni. Az olyan felderítő, mint Berthold vezérőrnagy, nem lesz sokáig munka nélkül. Nem ő fogja keresni új gazdáit, hanem azok keresik meg őt. Nem őneki fognak feltételeket szabni, hanem ő fog diktálni. Igen, én szeretem német hazámat! Ha azonban mi németek bajba kerülünk, és márka helyett dollárt kell keresnem, majd azt is megszerzem magamnak, és ugyanolyan odaadással fogok érte dolgozni, mint most. A pénznek nincs szaga! Ki mondta ezt, Heinrich?

— Nem emlékszem! — mondta Heinrich, akinek egészen

másutt járt az esze. Nagyon jól tudta, mifélék ezek a Bertholdok és a hozzájuk hasonlók, de ilyen cinizmusra mégsem számított.

— Egyetértesz a tervemmel, Heinrich?

— Tökéletesen!

Amíg ez a beszélgetés folyt, az emeleten, amelyet Lorchen és Heinrich lakásának szántak, a leendő menyasszony hisztérikus görcsökben fetrengett.

Az elmúlt éjszakán le sem hunyta szemét. Hőmérséklete emelkedett, égési sebei elviselhetetlenül kínozták, szívét mardosta a keserűség, hogy nem találkozhat vőlegényével. Amikor a hajnali csöndbe belehasított az éles csengetés, mely Heinrich megérkezését jelezte, Lore felzokogott, s azóta is szünet nélkül sírt. Mialatt Heinrich megmosakodott, átöltözött és kipihente az út fáradalmait, az apa és az anya igyekeztek legalább némileg lecsillapítani leányukat. De minden próbálkozásuk hiábavaló volt. A szobalánynak buzgalmában eszébe jutott, hogy tükröt tartson Lore elé. A leány belenézett a tükörbe, és megrémült. Arca égővörös volt, szeme megduzzadt, orra elszíntelenedett a sírástól, a zsebkendő sűrű használatától pedig mintha még vastagabbá lett volna. Földhöz vágta a tükröt, és ettől még keservesebben felzokogott, hiszen mindenki tudja, hogy a törött tükör szerencsétlenséget jelent.

Mialatt pedig Berthold Heinrichhel beszélgetett, Else asszony a villába hívatta a város legjobb kozmetikusát. Ez borogatásokat rakott Lore arcára, különféle krémekkel dörzsölte be, masszírozta, púderezte. S Lore tűrte mindezt, alázatosan tűrte, csakhogy végre megláthassa vőlegényét.

Amikor reggeli után a szülők felmentek leánykájukhoz, tapasztalniuk kellett, hogy a kozmetikus megérdemelten kapta meg pénzét — bár Lore még most sem volt olyan állapotban, hogy vőlegényét fogadhassa.

Ebédnél tehát Bertholdnak szomorúan közölni kellett Heinrichhel, hogy Lore nagyon rosszul érzi magát. Else asszonyt és férjét is annyira leverte ez a körülmény, hogy étkezés közben igen bágyadtan folyt a beszélgetés. Csak az ebéd vége felé élénkült fel kissé, amikor Heinrich beszámolt azokról a fényképekről, amelyeket Bertinától kapott, s megemlítette az egyik fénykép sokatmondó szövegét. Else asszony ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy Bertinát mindig szemérmetlen és intrikus teremtésnek ismerte, ezért meg is tiltotta

Lorchennek, hogy érintkezzék unokanővérével, hiszen ez az ismeretség csak rossz hírbe hozhatná. Berthold pedig olyan durva és cinikus megjegyzést tett Bertinára, hogy szegény Else kénytelen volt felsikoltani, és bedugta a fülét.

Amikor a leendő após és vő ebéd után visszavonult a dolgozószobába, hogy ott egy-egy csésze kávét és likőrt igyék, s elszívjon egy jó szivart, Berthold megint a rokonleányra terelte a beszélgetést, és szavát vette Heinrichnek, hogy nem levelez többé Bertinával, hiszen most már nemcsak a saját becsületéről van szó, hanem Lorchen becsületéről és lelki nyugalmáról is.

A jegyespár találkozása csak késő este történhetett meg. Else asszony minden tehetségét latba vetve úgy állította az éjjeli lámpát és a sötéternyős állólámpát, hogy Lore arca hatásosan megvilágítva feküdt a párnahegy tetején.

Heinrich alig bírta visszafojtani nevetését, amikor menyasszonyának testtartását látta. Elmondta, mennyire együtt érez vele betegségében, átkozta a sorsot, amely megfosztotta attól, hogy oly hosszú távollét után megölelhesse Lorchent, szíve mélyén azonban boldog volt — talán ezúttal is sikerül elhalasztani az eljegyzést.

Berthold mintha kileste volna gondolatait.

— Nos, a gyűrűváltást talán holnap ebben az órában tarthatjuk meg. Rendben van?

„Legalább a forma kedvéért megvárhatták volna, hogy megkérjem a kezét" — gondolta Heinrich, de kénytelen volt ezt mondani:

— Természetesen, a legnagyobb örömmel!

S másnap este valóban megtörtént az eljegyzés.

Lorchennek még egy kiábrándulásban volt része. Bár tudta, hogy betegsége miatt nem számíthat pompás eljegyzési ünnepségre, de mégis remélte, hogy lesz néhány vendég, akik felköszöntik, ajándékokat hoznak. Erről szó sem lehetett Németországban nemzeti gyászt hirdettek, és Berthold vezérőrnagynak vigyáznia kellett, nehogy valaki megtudja: egyetlen leányának jegyváltása éppen ezekben a napokban történt. Ennek kiszivárgása Heinrichnek is ártalmára lehetett volna. Így hát a legszűkebb családon kívül senki sem volt jelen a kézfogón.

Nos, ebbe is bele kellett törődni. Amikor Lorchen a gyűrűt jobbkezének ujján érezte — mint menyasszonynak a balján kellett volna viselnie, ez azonban tele volt égési sebek-

kel —, sírva fakadt boldogságában. Berthold vezérőrnagy is elérzékenyült, homlokon csókolta Heinrichet.

A vacsorát Lorchen szobájában fogyasztották el a lány ágya mellett, a menyasszony nyögéseinek kíséretében, mert Lore olykor-olykor elfelejtette, hogy uralkodnia kell magán.

Másnap Heinrich elutazott. A pályaudvarra csak Berthold kísérte ki.

— Mindenre emlékszel, amit megbeszéltünk?

— Természetesen, apám!

— Gondolom, azt is tudod, hogy beszélgetésünkről senkinek sem szabad tudnia.

— Gyereknek néz engem?

— Ó, dehogy! Kitűnő felderítő lesz belőled, Heinrich — mondta búcsúzóul Berthold.

Az események különös találkozása folytán pontosan ugyanennek a véleményüknek adtak kifejezést Goldring szovjet felettesei is, amikor birtokukba került Berthold terve arról, hogy milyen eszközöket akarnak alkalmazni a hitleristák a német csapatok oroszországi visszavonulása előtt.

A JÓ BARÁTOK ISMÉT TALÁLKOZNAK

Bár a Paulus-hadsereg pusztulása miatt elrendelt hivatalos gyász már véget ért, Münchentől Saint-Rhémyig Heinrich mégsem hallott az egész úton sem nevetést, sem tréfát, de még hangos beszédet sem. Tiszti vagonban utazott, és ott csak a hitlerista hadsereg parancsnoki gárdájának hangulatát figyelhette meg. Ez pedig olyan volt, mintha minden egyes tiszt valamelyik hozzátartozóját veszítette volna el előző este.

Saint-Rhémyben ugyancsak szomorú hangulat uralkodott. Bár ez csupán a megszálló hadsereg tagjaira vonatkozott, mert ami a franciákat illette, azoknak hangulatát és véleményét — anélkül, hogy ez szándékában állt volna — Madame Tarval fejezte ki a legpontosabban.

— Üdvözlöm visszatérése alkalmával, Monsieur Goldring! — mondta őszinte örömmel, amikor lakója február hatodikának estéjén, nyomban Münchenből való visszaérkezése után, lement az étterembe. — Éppen tegnapelőtt este beszélgettünk önről, amikor a gyászt ünnepeltük. Olyan jókedvűek voltunk . . .

— Hogyan ünnepelték a gyászt?

Madame Tarval elpirult, szemét bűntudatosan lesütötte.

— Bocsásson meg, Monsieur, rosszul fejeztem ki magam... Éttermem a gyász napjaiban zárva volt, így aztán összejöttünk néhányan, elüldögéltünk, beszélgettünk...

— És ittak is egy kicsit Paulus tábornagy hadseregének lelki üdvére — fejezte be a mondatot ugyanazon a hangon Heinrich.

— Jaj, odaég a csirke! — kiáltotta hirtelen a szállodatulajdonosnő, és termetes alakját meghazudtoló fürgeséggel kifutott a konyhába.

— Jaj, mit mondtam! Képzeld csak, Monique, eljárt a szám — sopánkodott, amint megpillantotta leányát.

— Kinek, és mit anyuskám?

— Elfecsegtem Monsieur Goldringnak...

— Heinrichnek? Hát megérkezett?

— A Kék szobában ül... és én...

Monique azonban nem várta meg, hogy anyja befejezze a mondatot, kiszaladt a konyhából, és futtában oldotta le magáról kötényét.

— Köszöntöm az én kis tanítónőmet! — ugrott fel boldogan Heinrich, és mindkét kezével megszorította a leány kis kacsóját. — Nos, mesélje el, hogyan ünnepelték itt maguk a gyászt?

— Mit ünnepeltünk? — ámuldozott Monique.

Heinrich elmondta, mit beszélgetett Madame Tarvallal.

A leány jót kacagott.

— A mama tévedett!

— Tudom, hogy tévedett. Hiszen maguk három napig gyászruhát viseltek, imádkoztak, és egész idő alatt még csak el se mosolyodtak. Igaz?

— Ó, én bizonyos vagyok benne, hogy a maga szíve is elszorult a keserűségtől és a fájdalomtól...

— Ez igaz. Elszorult, de olyan oknál fogva, amit maga nem is sejthet. Ezt a három napot soha életemben nem fogom elfelejteni.

És Heinrich arcán undorodó fintor suhant át.

— Tán valami kellemetlensége volt? — aggályoskodott a leány.

Madame Tarval azonban hozta a megrendelt vacsorát, s ezzel a fiatalok beszélgetése félbeszakadt.

— Jaj, majd elfelejtettem! Ma már többször is telefonált

Monsieur Lütz, érdeklődött, hogy ön megérkezett-e már — újságolta Madame Tarval, mialatt az asztalt elrendezte.

— Azt hiszem, beteg — fűzte hozzá Monique.

Heinrich a telefonhoz sietett.

— Üdvözöllek, Karl! Én vagyok az, Heinrich... Mi van veled? Feltétlenül megyek, csak éppen megvacsorázom, mert nagyon éhes vagyok.

Madame Tarval kiment, hogy sajátkezűleg készítse el Heinrichnek a kávét, Monique megpróbált visszatérni a befejezetlen beszélgetésre.

— Tehát mi történt magával ezekben a napokban, Heinrich?

— Ez nagyon hosszú és túlságosan komoly történet ahhoz, hogy ilyen sebtében elmondjam, két korty bor között. Inkább magáról szeretnék hallani.

— Honnan gondolja, hogy az én mondanivalóm megfér két korty bor között? Hátha velem is történt valami nagyon fontos és nagyon komoly dolog!

— Akkor pedig fel sem kelek innét, amíg el nem mondja, mi történt!

— Ebben az esetben bizony sokáig kell itt ülnie! — mosolygott a leány. — Talán egész életén át...

— Ez azt jelenti, hogy nem bízik meg bennem, Monique?

— Azt jelenti, hogy még saját magamban sem bízom.

— S ez sokáig fog tartani?

— Mindaddig, amíg meg nem győződtem róla, hogy magának sincs titka énelőttem.

— Münchenre céloz?

— Münchenre meg Bonneville-re, meg Saint-Rhémyre.

— Igazi női kíváncsiság gyötri.

— Nem, nem, más gyötör engem... — mondta a leány, s hirtelen felugrott. — Jó éjszakát, Heinrich! — vetette oda, és eltűnt az ajtóban.

Heinrich sietve megvacsorázott, s bár már későre járt az idő, felkereste Lützöt.

A százados ágyban találta. Lütz félig feküdt, félig ült, feje alatt több párna tornyosult. Ágya mellett egy asztalkán tányér állt néhány egyszerű falattal, s a hamutartó mellett egy palack törkölyi. Az ágy és az asztal alatt több palack hevert.

— Mi van veled, Karl? És miért ez a rendetlenség a szobádban? Tisztiszolga!

— Parancs, főhadnagy úr! — jelentkezett a legény a küszöbön feszes vigyázzban, bár arcán a vörös foltok elárulták, hogy ő is kipróbálta a törköly erejét.

— Azonnal kitakarítani! Frissen!

A legény kezdte összeszedni a padlón heverő palackokat. Egyik még tele volt, és Lütz gyorsan a párnája alá rejtette.

— Hát ez minek, Karl?

— Inni fogok! Inni fogok ma, holnap, holnapután! Mindig!

— Mi történt veled? — kérdezte nyugtalanul Heinrich. Tudta, hogy Lütz sohasem ivott egyedül, s különösen nem ilyen sokat. Aggodalmát Karl beteges külseje, természetellenesen csillogó szeme is fokozta.

— Beteg vagy?

— Én, beteg? Ó, nem, egészségesebb vagyok, mint valaha. És éppen azért, mert kigyógyultam, nem maradhatok józan!

Felkapott a kis asztalról egy félig üres palackot, és nagyokat kortyolt belőle. Heinrich kivette a kezéből, és visszatette az asztalkára.

— Nos, Karl?

Lütz felült az ágyban.

— Mondd: te mit tennél, ha a szobádba berontana teszem azt Miller? Részegen és pimaszul. Ha csizmástól ráfeküdne az ágyadra, és azt mondaná neked, hogy vagy kitakarodsz a szobádból, vagy feküdj a padlóra. Mit tennél?

— Úgy kidobnám, hogy legurulna a lépcsőn.

— Akkor hát mi a fenét akarunk mi a franciáktól? — kiáltotta vadul a százados, és ökölbe szorított kezével szétcsapott maga körül a levegőben. A félig kiürített palack, amely az asztalkán állt, a szoba sarkába repült, és nagy csörömpöléssel összetört.

A tisztiszolga ijedten dugta be képét az ajtón.

— Öltözzön, és menjen haza, ma már nincs magára szükségünk — mondta Heinrich. Nem akarta, hogy a százados betegségtől ajzott szavait más is hallja.

— Karl, meg kell nyugodnod, egészen magadon kívül vagy, beteg vagy!

— Márpedig bebizonyítom neked, hogy teljesen egészséges vagyok! Akarod, hogy bebizonyítsam? Mondd, akarod?

— Tessék.

— Jártál már a luxemburgi nagyhercegségben?

— Egyszer átutaztam rajta.

— Ugye, egészen pici, parányi ország? Nem igaz?

— No és?

— Hát figyelj ide, kiszámítottam: ha az egész földkerekség minden emberét összegyűjtenék és felsorakoztatnák, akkor valamennyien csak a felét foglalnák el Luxemburg nagyhercegség területének, a másik fele üresen maradna. Érted ezt? Az egész földkerekség minden emberét! Látod, milyen kevesen vagyunk ezen az istenverte világon? Mindannyiunkat össze lehetne gyűjteni Luxemburg területének a felére, és üres maradna a földgolyó! Minden kincs, minden tenger, a rétek, a föld méhének gazdagsága: mindez csak azt a maroknyi embert szolgálja, akiket azon a darabka földön összegyűjthetünk.

Lütz felkapta a világ térképét, amely az ágyán hevert, és Heinrich orra alá dugta.

— Idenézz! Itt elférne az egész emberiség! És ez itt mind az emberiség szolgálatára áll. Az egész világ! Milyen gyönyörűen élhetnénk ezen a bolygón, Heinrich!

Heinrich átment a szomszéd szobába, ahol a mosdó állt, megnedvesítette a törülközőt, s aztán Lütz homlokára tette, erőnek erejével kényszerítve, hogy lefeküdjön.

— Értsd meg, hogy nem vagyok beteg!

Rá se hederítve Lütz tiltakozására, gyógyszert vett elő a zsebéből, s a százados felé nyújtotta.

— Mi ez?

— Altató.

— Legalább olyat adnál nekem, amitől örökre elalhatom! Mert szörnyű dolog, hogy az ember sajátmaga küldjön golyót a fejébe.

— Mi az, megőrültél?

— Te talán nem veszítenéd el a józan eszedet, ha Miller a te szemed láttára öt embert... a lejtőről... még nőket is: két golyót a hasukba... értsd meg, egy terhes nőnek! Jaj, nem bírom, nem bírom... ezt nem lehet elfelejteni! — kiáltotta őrjöngve. Egész teste remegett, hangja zokogásba fulladt.

Heinrich tudta, hogy ilyen esetben legjobb hallgatni — nem is kérdezett tovább semmit. Rábírta Lützöt, hogy be-

vegye a gyógyszert, állig betakarta pokrócával, még törkölyt is adott neki, hogy a beteg hamarabb átmelegedjék.

— Feküdj nyugodtan, és próbálj elaludni.

— Aludni... úgy szeretnék aludni... már három napja nem alszom! Azóta, hogy Miller...

— Hallgass! Ne beszélj semmiről, érted? Úgyis befogom a fülem, és nem hallgatlak meg.

Lütz izgalma lassan alábbhagyott, s egy félóra múlva győzött az altató. Lütz elszenderült.

Heinrich nem merte magára hagyni, pedig őt is nagyon elcsigázta az utazás. Lütz régi köpenyét tette feje alá, s lefeküdt a pamlagra, de nem tudott rögtön elaludni.

Az éjszaka nyugodtan telt el, a beteg nem hánykolódott. Reggel megjelent a tisztiszolga, és Heinrich utasította, hogy ne ébressze fel a századost, bármeddig is alszik. Ő maga bement a törzshöz.

A tábornok szívélyesen fogadta különleges feladatokkal megbízott tisztjét, ezúttal azonban nagyon szófukar volt. Zubbonyának bal ujján még mindig gyászkarszalag feketéllett, pedig a hivatalos háromnapi gyász már véget ért.

— Hatvanöt éve élek, főhadnagy, de ezek a napok voltak életem legszomorúbb napjai. Németország katonai győzelmeinek történetében eddig Sedant magasztaltuk, mint a tizenkilencedik század legragyogóbb hadműveletét. De sedani győzelmünk fényét most elhomályosítja a Volga-parti vereség szégyene!

— Hallottam apámtól, hogy a vezérkarnál már bizonyos új hadműveletek tervét dolgozzák ki, s ezek nemcsak a helyzet megjavítását fogják elősegíteni, hanem...

A tábornok reménytelenül legyintett.

— Szeretném hinni, azonban... Nos, majd a jövő megmutatja! Most pedig, főhadnagy úr, menjen, és pihenje ki az utazás fáradalmait. Ha lesz valami megbízásom, hivatom.

Heinrich ebéd után felkereste Lützöt, emez azonban a háromnapos álmatlanságtól elgyötörve, még nem ébredt fel. Talán forduljon Millerhez, és óvatosan szedje ki belőle, hogy tulajdonképpen mi hatott ennyire Karlra? Heinrich felhívta a Biztonsági Szolgálat vezetőjét, de Saugel vette fel a kagylót. Közölte, hogy Miller még az előző nap estéjén elutazott valahová, és valószínűleg csak estefelé fog visszatérni.

Nem maradt más hátra, a szobájában kellett maradnia.

Este Lütz telefonált.

Karl zavart mosollyal fogadta Heinrichet. Már egészen lecsillapult, de teljesen elerőtlenedett. Nyilván az előző napok izgalmai merítették ki szervezetét.

Most már nyugodtan el tudta mondani, mi okozta betegségét. Kiderült, hogy Miller szórakoztatni akarta Lützöt, és nem közölve vele útjának célját, magával vitte öt francia kivégzéséhez. A franciák közt volt egy állapotos asszony is. Ez a jelenet olyan hatást gyakorolt a századosra, hogy hazatérése után ágynak dőlt.

— Értsd meg, Heinrich, ezek után szégyellem, hogy ezt a zubbonyt viselem. A legjobban pedig az kínoz, az kerget az őrületbe, hogy hallgatnom kell, rejtegetnem a gondolataimat, mert elég egy szó, és Miller engem is odaállít a lejtő szélére, úgy, mint azokat a franciákat.

— Igen, Miller képes volna rá...

— Én harcoltam Dünkirchennél, rám senki sem mondhatja, hogy gyáva vagyok. De harcolni akarok, és nem terhes asszonyokat küldeni a halálba.

Megszólalt a telefon. Heinrich vette fel a kagylót.

— Itt Goldring. Micsoda?... Rögtön jövök!

— Mi történt?

— Úgy látszik, az ég meghallgatta imádat, Karl. Millert megsebesítették a maquisard-ok, azt kéri, hogy én és Saugel felkeressük.

— Tehát mégis van némi igazság ezen a földön! És hol van ő most, odahaza?

— Nem. Saugel azt mondja, hogy a kórházban. Ha idejekorán visszatérek, felkereslek, és elmondok mindent.

A kórházba menet Saugel közölte Heinrichhel, hogy Millert az értesítés szerint két órával azelőtt szállították be, s már el is végezték rajta a műtétet. Hogy tulajdonképpen hol sebesült meg Miller, ezt Saugel nem tudta, de remélte, hogy a sebe nem súlyos, különben Chamberybe szállították volna, és nem hagyták volna itt, Saint-Rhémyben, ahol csak rosszul felszerelt, kis kórház működött.

Miller különszobát kapott a második emeleten. A főorvos egészen az ajtóig kísérte a főhadnagyot meg a hadnagyot és figyelmeztette őket:

— A műtét után a betegnek nyugalomra van szüksége. Nagyon kérem, ne zavarják sokáig!

Ez a figyelmeztetés inkább csak a forma kedvéért hangzott el, mert a sebesült eléggé jól érezte magát, bár természe-

tesen sokat vesztett az erejéből, és sápadtan feküdt ágyán. Röviden elmondta Heinrichnek és Saugelnek, milyen körülmények közt sebesült meg. Kiderült, hogy az előző nap egy nagy maquis-csoport támadta meg azt a vadász-századot, amely az egyik legnagyobb hágót őrizte. A maquisard-ok szétszórták őket, és kitörtek a hegyekből. Miller véletlenül került a hágóhoz, de kénytelen volt ő is részt venni a harcban, melynek során a partizánok egy kézigránátjának szilánkja bal lapockájába fúródott.

— Fél centiméter, és a tüdőmbe kerül! — jelentette ki, nem minden büszkeség nélkül, Miller. Most, hogy túl volt a veszélyen, valósággal hencegett: végre ő is részt vett egy harcban, a sebesülési éremre bizton számíthat, s lám ismet tanújelét adta, milyen készséges szolgája a német hazának!

— Mégis csak kár volt, Hans, hogy belekeveredett ebbe a históriába, elvégre sokkal rosszabbul is végződhetett volna — mondta szemrehányóan Heinrich. — S hova lett a hágó őrsége?

— Mindjárt az első roham után szétfutottak. Szerencsém, hogy még be tudtam ugrani az autómba... Mostanság a legváratlanabb meglepetések érhetnek a maquisard-ok részéről. S az a körülmény, hogy ilyen nagy csapatuk kitört a hegyek közül, különleges rendszabályokra kényszerít minket Persze a hadosztály parancsnoksága megteszi, amit kell, de a Biztonsági Szolgálatnak ugyancsak alaposan ki kell vennie részét a munkából. Ezért nagy baj, hogy az ágyat kell nyomnom ilyen időben, amikor cselekvésre van szükség, s tulajdonképpen azért is kérettem önöket ide, hogy megbeszéljük: nem kellene-e megkérni felettes hatóságunkat, hogy küldjenek valakit helyettem Saugel mellé addig, amíg én fel nem épülök? Sebesülésemről természetesen azonnal értesítést kell küldeni Lyonba...

Heinrich gyors pillantást vetett Miller helyettese felé. A hadnagy rózsaszínű ábrázatán vörös foltok jelentek meg, ajka sértődötten megrándult.

— Bocsásson meg, Herr Saugel, és ön is, Hans, ha elsőnek mondom meg véleményemet. Hiszen én csak tanácsadóként szólhatok ebben az ügyben! De úgy vélem, Hans, hogy a helyettese teljesen meg tudna birkózni a főnöki teendőkkel, még ilyen nehéz napokban is. Meg aztán reméljük, maga sem fogja sokáig az ágyat nyomni. Persze, Herr Saugel munkája megszaporodik, de ő mindig számíthat az én segítségemre

olyan ügyekben, amelyek különlegesen bizalmas kezelést kívánnak...

— Rendkívül örülök, Heinrich, hogy gondolataink találkoztak. Egy új ember megjelenése csak összebonyolítaná a dolgokat, és elvonná Saugelt tulajdonképpeni munkájától, hiszen a jövevényt be kellene avatnia az ügyek állásába, meg kellene ismertetnie a körülményekkel, ez pedig hosszas és nehézkes feladat... A felajánlott segítségéért őszinte köszönetet mondok! Megvallom, számítottam is rá.

— Fejezzük be a látogatást! — szólt be bosszúsan az orvos, bedugva fejét az ajtórésen.

— Csak egy percre még, néhány utasítást kell adnom a helyettesemnek.

Heinrich felállt.

— Akkor nem zavarom önöket. Kint fogom bevárni Herr Saugelt, az előcsarnokban vagy a gépkocsiban.

„Persze jó lett volna ottmaradni és végighallgatni őket — gondolta Heinrich, mialatt lefelé haladt a lépcsőn. — De Saugel előtt nem szabad kimutatnom, hogy a Biztonsági Szolgálat dolgai akár a legcsekélyebb mértékben is érdekelnek. Ez élesebb eszű fickó, mint Miller, és nem is tartom annyira a markomban, mint amazt. Egyelőre! De feltétlenül meg kell találnom ennek a „lelki arisztokratának" a sebezhető pontját... Rettentő sokra tartja önmagát, ez kétségtelen. Ez magyarázza az übermenschre vonatkozó kijelentéseit, mert természetesen saját magát tartja felsőbbrendű embernek... A nagyzási hóbort jellegzetes esete! Az ilyen embereknek rendszerint szokatlan mértékben kifejlődött a hiúságuk, és betegesen önzők. Majd ezeken a húrokon fogunk játszani egy kissé..."

A hadnagy megjelenése félbeszakította Heinrich töprengését. Saugel arca önelégültségtől sugárzott.

— Igazán köszönöm önnek, báró, hogy ilyen sokra értékeli a képességeimet! — mondta, amikor beült az autóba. — Valóban, nagyon kellemetlen lett volna azzal fecsérelni az időt, hogy beavatunk dolgainkba egy ideiglenes főnököt Millerhez már hozzászoktam, s bár őneki is, mint mindegyikünknek, megvannak a maga hibái, mégis megértjük egymást.

— Ó, Herr Saugel, én csak azt mondtam ki, amit gondoltam, és amiről szilárdan meg vagyok győződve! Nem kell hozzá túlságosan nagy éleslátás, hogy az ember megértse: Miller helyettesítése nem is eléggé méltó feladat az ön képes-

ségeihez. Hiszen tudja, hogy Hans meg én nagyon jó baráti kapcsolatban vagyunk, sokra értékelem irányomban tanúsított magatartását, rendkívül rokonszenves nekem, de mégis...

Saugel türelmetlen, kérdő pillantást vetett Heinrichre.

— Mégis... — folytatta amaz némi szünet után — őszintén meg kell mondanom: Miller már a múlt embere. Kizárólag régi érdemeiből él ma is, és elzárja mások elöl az utat! Persze ezt a szót, hogy „mások", nem abban a primitív értelemben használom, mint általában szokták. Nem egyszerűen a fiatalabb, vagy akár tehetségesebb munkatársra gondolok. Hanem arra az egész új emberfajtára, amely a német szellem legteljesebb kitárulkozásának időszakában lépett az élet színterére, s amely emberfajta éppen ezért magában hordozza egy egészen új emberi elhivatottság minden jegyét. A hódítók, az uralkodók fajtája ez!

— Látom, báró, hogy ön remek pszichológus, és igen érdekesen tud beszélni. Még nincs késő, és rendkívül örülnék, ha felmennénk hozzám egy órácskára. Folytathatnók ezt a beszélgetést egy-egy pohár jó erős fekete mellett. Sajnos, egyebet nem kínálhatok, mert ma még dolgoznom kell, s ezért, ahogy mondani szokták, „formában" kell lennem.

— Egy csésze erős kávé, s a beszélgetés olyasvalakivel, aki filozófiai magasságokban tud gondolkozni, ez igen-igen ritka alkalom Saint-Rhémyben! Így hát boldogan elfogadom meghívását. Már annyira vágyódtam mind a kettő után! — mosolygott Heinrich.

Saugel közepes méretű, háromszobás lakása tele volt parfőm, finom szivar és hamisítatlan mokkakávé illatával. A szobákat bizonyára ritkán szellőztették, mert ezek a szagok annyira megülepedtek, hogy olyan fülledt, bódító légkör uralkodott, mint a kokottok budoárjában. Az egész környezet inkább emlékeztetett egy budoárra, mint tiszti lakásra, különösen háború idején. A padlón és falon puha szőnyegek voltak, az ablakokon csipkefüggönyök, és mindenütt szobrocskák, vázák, üvegcsék. Az egyetlen holmi, ami meglepő ellentétben állt az egész környezettel — Nietzsche nagyméretű arcképe volt, amely minden díszítés nélküli fekete keretben lógott a falon.

Látva, hogy Heinrich megállt a kép előtt, Saugel szónokiasan kijelentette:

— Ő az én szellemi apám! Ettől a képtől sohasem válok meg! És a könyvemtől sem.

Saugel a könyvespolchoz lépett, és felső polcáról néhány drága kötésű könyvet emelt le.

Heinrich egymás után felnyitotta a könyveket. *Túl jón és rosszon, Imígyen szóla Zarathustra, Istenek alkonya* Nietzschétől és Hitler *Mein Kampf*-ja.

„Micsoda szemétdomb" gondolta Heinrich, és az az érzése támadt, mintha ezek a könyvek a rothadás szagát árasztanák. Ellenállhatatlanul vágyódott szabad levegőre, a fülledt szagoktól kissé felkavarodott a gyomra, és épp ürügyet keresett, hogy mielőbb távozhassék, de a tisztiszolga már hozta is a kávét, citromot meg a likőröspalackot.

Feketézés közben Heinrich és Saugel sokáig beszélgetett különféle filozófiai témákról. Kiderült, hogy a hadnagy némiképpen ismeri a modern filozófiai irányzatokat, és egy kissé konyit a korábbi német filozófiához is. Ez a gyér ismerete nem volt elég ahhoz, hogy legalább logikusan gondolkozzék, ahhoz azonban igen, hogy minden tárgyról a műveletlenek határozottságával beszéljen. Saugel lesújtóan nyilatkozott Kantról és Hegelről, kinevette Marxot, kegyesen vállon veregette Schopenhauert, és túláradó lelkesedéssel magasztalta kedvenc Nietzschéjének lángeszét: benne látta ama győztes faj felkelő csillagának előhírnökét, amely felül fog emelkedni a jó és rossz határmezsgyéjén, s eléri azokat a ragyogó magaslatokat, ahol emberistenként fog uralkodni. Heinrichnek minden önfegyelmét latba kellett vetnie, hogy hangosan fel ne kacagjon e badarság hallatára, hanem tovább folytassa a beszélgetést. Saugel el volt ragadtatva, hogy ilyen figyelmes hallgatóra, és mint mondotta, rokonlélekre talált.

Majd beszélgetésük a magasröptű vitatárgyról lassan földönjáróbb témákra terelődött, mindenekelőtt arra a helyzetre, amely a maquis-tevékenység megerősödése folytán alakult ki. Heinrich emlékeztette Saugelt, hogy szükség esetén kész segíteni neki Miller betegsége alatt.

— Örömmel veszem igénybe a szívességét, báró, sőt máris gondolok valamire. Előzetesen azonban figyelmeztetni szeretném... de természetesen... csak ha megengedi...

— Ó, kérem!

— Ön kissé elővigyázatlanul viselkedik, báró, kissé könnyelműen válogatja meg ismerőseit...

— Mit akar ezzel mondani?

— Vegye csak sorra gondolatban azokat, akikkel barátkozik, és mondja meg, mindegyikükért kezeskedhet?

— Értem már, kedves Saugelem, értem, mire céloz! Köszönöm, hogy ilyen tapintatosan érintette ezt a rendkívül intim kérdést, de biztosíthatom, az adott esetben más mércét kell alkalmazni! Nőkkel kapcsolatban csak egyet tartok szem előtt: hogy csinos-e az illető vagy sem. Felfogásom szerint ez az egyetlen szempont, amelynek alapján az ember a női nemhez közeledhet, mert hát a nő éppúgy, mint az ön felsőbbrendű embere, túl van a jó és rossz mezsgyéjén!

— Úgy gondolja? S hátha megmondom, hogy Mademoiselle Monique édestestvére terrorista?

— Lehetetlen! Olyan rendes család!

— Sajnálom, hogy ki kell ábrándítanom önt, de ezek tények. Tegnap egy elfogott maquisard kihallgatásakor tudtam meg Mademoiselle Monique életrajzának ezt az érdekes mozzanatát. Nincs kizárva annak lehetősége sem, hogy ő maga is...

— Hű, de kellemetlen! Kitűnő, hogy figyelmeztetett, most már igazán adósa vagyok önnek! Óvatosabbnak kell lennem...

— Én már figyeltetem a kisasszonyt. Az keltette fel érdeklődésemet, hogy túlságosan gyakran látogat ki egy villanytelepre. Állítólag a vőlegényéhez. Eddig nem találtam benne semmi különöset. Az a maquisard azonban, akit kivallattam, éppen ott, a villanytelepen dolgozik, és azt állítja, hogy François Florintain lakatos és Mademoiselle Monique találkozásai nem afféle szerelmes randevúkra emlékeztetnek...

— Most hallom először, hogy vőlegénye van. Tehát ezért olyan megközelíthetetlen. Nem, egyszerűen nevetséges, hogy holmi lakatos legyen a vetélytársam! Egy báró és egy lakatos! Tudja mit, Saugel, tegye meg nekem azt a szívességet, hogy beszélhessek a maga maquisard-jával!

— Mi sem könnyebb ennél, csak éppen ma nem. Az illető hajlandónak mutatkozott bizonyos információk beszerzésére, s ezért tegnap elengedtem. Külön idecitálni nem akarom, mert gyanúba keverném, de mihelyt jelentkezik, rögtön értesítem önt.

— Hogy valaki ilyen naivnak, ilyen szerénynek mutassa magát... Sohasem gondoltam volna, hogy egy nő ennyire lóvá tehet!

— És képzelje el, ha Mademoiselle Monique kihasználta

az ismeretségüket? Ha bizonyos értesülésekhez juttatta ennek révén a maquis-szervezetet?

— No, ezen a téren nem lehetett sok sikere! Régi elvem, hogy nőkkel hivatalos ügyekről, sőt egyáltalán komoly dolgokról, sohasem beszélek.

— De azért néha az ember véletlenül is elejthet egy szót....

— Igaza van, vigye el az ördög! Még elképzelni is szörnyű: a maquisard-ok Berthold vezérőrnagy fiát akarják felhasználni üzelmeikhez! Micsoda paradoxon, igazi paradoxon!

— Még arra akarom figyelmeztetni, báró, hogy mindez, amit mondtam, még csak a kettőnk titka. Herr Miller sem tud róla, hogy mire gyanakszom. Majd mi ketten megállapítjuk, hogy gyanúmnak van-e alapja vagy sem.

— Segítek önnek, Herr Saugel.

— Ezt fölöttébb könnyen nyélbeüthetjük: holnap átadok önnek egy hivatalos iratot, mintha bizalmas jellegű volna Ön fenthagyja a szobájában, és utána elküldi a legényét hazulról, úgyhogy a Mademoiselle ne tudjon róla. A többit bízza rám. Helyes?

— Becsületbeli feladatomnak tartom, hogy segítsek önnek ebben a dologban. És remélem, igen hamar viszonozhatom mai szívességét, tudniillik, hogy felnyitotta a szememet. Akár vőlegénye az illető, akár nem, engem az orromnál fogva vezettek! Ezt pedig senkinek sem bocsátom meg!

Lützhöz mennie már késő lett volna, így hát Saugeltől elbúcsúzva, hazasietett a szállodájába. Útközben igyekezett elterelni gondolatait azokról a kellemetlen dolgokról, amelyekről az imént tudomást szerzett. Meg kellett nyugodnia, s pihentetni az agyát. S valóban: mihelyt kilépett az utcára egyszerre rendeződtek gondolatai. A szabad levegő, mint valami hűs fürdő, kimosta testéből a fáradtságot és Heinrich ismét frissnek, harcra késznek érezte magát.

Igen, harcolnia kell, ez most már kétségtelen. A Saugellel vívott párbaj tétje: élet-halál. Ha ez a fickó már megkaparintotta azt a fonalat, amely a gombolyaghoz vezet, akkor előbb-utóbb el is fog jutni a való tényekhez. Bárcsak egy csapással elvághatná ezt a szálat! De hogyan? Legfontosabb, hogy a provokátort ártalmatlanná tegyék! Mert ez az ember siettetheti a dolgok menetét, ami különösen veszedelmes most, hogy Saugel már megszimatolta a helyes nyomot: François—Monique, Monique—François. Tőlük pedig ugyan-

csak egy szál őhozzá, és Saugel maholnap ezt is kitapogathatja. Hiszen arról, ami a fennsíkon történt, mikor Heinrich szabadon engedte a két partizánt, kétségkívül nemcsak Madame Tarval meg az az öreg parasztasszony tud, hanem tudja ezt néhány maquisard, talán a villanytelep provokátora is. S ha ez így van, akkor Saugelt semmi sem akadályozhatja meg abban, hogy tovább göngyölítse a fonalat. François—Monique—Goldring. Tehát a legelső feladat: végezni a provokátorral!

Ezen az éjszakán Heinrichnek sokáig nem jött álom a szemére, reggel pedig a szokásosnál sokkal korábban indult reggelizni. Monique azonban, mintha a balsors játéka volna, éppen akkor ment el hazulról, valamiféle háztartási ügyekben. Heinrich már csak a törzs épülete mellett érte utol az úton.

— Monique, fontos ügyben kell beszélnem magával. Nagyon kérem, tartózkodjék ma otthon, ne menjen sehová! Igyekszem minél előbb hazajönni, de az is lehet, hogy a tábornok ott fog tartani valamiért. Mindenesetre várjon, amíg hazajövök. Az utcán sokáig beszélgetnünk több oknál fogva kellemetlen volna, s erre most nem adhatok magának semmiféle magyarázatot. Csak annyit: magát figyelik.

És Heinrich mosolyogva szorította meg a leány kezét, majd eltűnt a törzs épületének kapujában. Monique vidáman integetett utána. A jelenetet figyelő járókelők közül senki sem gondolta volna, milyen izgatottan dobogott ebben a pillanatban mindkettőjük szíve: a jókedvű tisztié és a szép, mosolygós leányé.

— Távirata van, főhadnagy úr! — jelentette a törzsnél az ügyeletes.

„Ma tizenhat húszkor Chamberyben leszek. Várjon az állomáson.

Bertina."

„Hát ezt miféle ördög hozta ide?" — morfondírozott Heinrich, és még egyszer végigolvasta a táviratot, megnézte a dátumot is: Bertina aznap reggel hatkor adta fel.

Heinrich bekopogott Ewers tábornok dolgozószobájába.

— Van valami megbízása számomra, tábornok úr?

— Mára semmi.

— Akkor engedje meg, hogy kérjek valamit!

— Örömmel teljesítem.

— Éppen most kaptam táviratot Berthold vezérőrnagy unokahúgától, aki azt kéri, hogy négy óra után várjam a chamberyi állomáson. Ha megengedi...

A tábornok az órájára pillantott.

— Önnek szerencséje van, főhadnagy úr, mint mindig. Félóra múlva Miller helyettese, Herr Saugel, az én kocsimmal megfelelő őrség kíséretében Chamberybe utazik, hogy ott fogadja a törzshadiszállás propagandistáját. Ön vele mehet.

— Végtelenül hálás vagyok, tábornok úr!

Saugel őszintén megörült, amikor megtudta, hogy Goldring lesz az útitársa. Meg is ígérte, hogy félóra múlva a szálloda előtt fogja várni a gépkocsival.

Heinrich nem ment fel a szobájába, hanem megkereste Monique-ot.

A leány nyugtalan, fürkésző tekintettel fogadta.

— A helyzet úgy alakult — közölte Heinrich sietve —, hogy utaznom kell. Néhány pillanat múlva értem jön Miller helyettese, Saugel. Éppen ettől a Saugeltől akarom óvni. Ő közölte velem, hogy a villanytelepen, ahová maga gyakran kijár, egy ügynöke dolgozik, akit mindenki maquisard-nak tart, s hogy ez az ügynök gyanakszik magára meg François Florintainra. Saugel utasítására állandóan figyelik magát. És bizonyára François Florintaint is. A következtetéseket mindebből levonhatja. Most azonban felesleges, hogy Saugel együtt lásson minket, hát inkább kimegyek, és a szálló bejáratánál fogom bevárni.

Monique ebben a pillanatban meghallotta, hogy autó érkezett a szálló elé. Gyorsan eltűnt a konyhaajtóban. Egyetlen szóra sem jutott ideje, Heinrich csak hálás pillantását kapta el.

— Ugyan kit fogadnak ekkora cécóval? — kérdezte Heinrich Saugeltől, amikor Horch-kocsijuk már az országúton robogott, követve egy másik kocsit, melyben öt géppisztolyos ült.

— Pfeiffert! Magát Pfeiffert, báróm!

Heinrich vállat vont, mert ez a név a legcsekélyebb hatással sem volt rája.

— Hogyan, ön még nem hallott Pfeifferről? — csodálkozott Saugel. — Hiszen ő Németország egyik legkitűnőbb szónoka, Göbbels egyik legközelebbi munkatársa.

Saugelnek nyilván igaza volt, legalábbis Chamberyben közölték velük, hogy Pfeiffer szónoklatai rendkívüli sikert aratnak. Kiderült, hogy Pfeiffer reggel érkezett, s azóta már előadást tartott a helyőrség tisztjeinek és két alegység legénységének. Mindegyik beszédjének témája közös volt: „Mi történt Sztálingrádnál?"

Mialatt Pfeiffer nyomában jártak, Heinrich és Saugel két tömeggyűlésen is részt vettek, és hallották korunk Cicerójának két szónoklatát. Pfeiffer tekintélyes pocakú, javakorbeli ember volt, és valóban tudott szónokolni. Sztálingrádi témájáról minden bizonnyal már gyakran beszélt. Csak úgy ontotta magából a számokat, adatokat, személy- és városneveket, bele se nézve sem a vázlatba, sem a jegyzetfüzetébe, amelyeket hol bal, hol jobb kezében lobogtatott. Pfeiffer szavaiból kiderült, hogy a sztálingrádi vereséget az arcvonal túlságos széthúzódása okozta, továbbá a szállítási nehézség. Ha tehát a führer hadserege megrövidíti a frontvonalat, ezzel ismét erőre kap, s minden jó vágányra terelődik, sőt már ebben az évben, 1943-ban, bosszút állhat a bolsevistákon azokért, akik a Volgánál lelték halálukat.

Pfeiffer nagy lendülettel, sőt tűzzel beszélt, öblös, kitűnően iskolázott hangja volt. Hol suttogássá halkította, de úgy, hogy a legtávolabbi sorokban is meghallották, hol harsány dübörgéssé fokozta, amely mennydörgésként viharzott át az egybegyűltek feje fölött. Heinrich a hallgatók arcát figyelte, és kénytelen volt megállapítani, hogy Pfeiffer szónoklata erősen hatott rájuk. A katonák a szónokkal együtt kiáltották, hogy „heil", mégpedig akkor, amikor ő akarta, s kis híján sírva fakadtak, amikor Pfeiffer, hangját lefojtva, s a legünnepélyesebb részeknél tragikusan remegtetve beszélt a Paulus-hadsereg pusztulásáról.

Végre a második gyűlés után Saugelnek sikerült elcsípnie a propagandistát, Pfeiffer azonban ellentmondást nem tűrő hangon kijelentette, hogy esze ágában sincs este nyolc óra előtt elhagyni Chamberyt, mert még több helyen kell fellépnie.

— Bátorkodom emlékeztetni, Herr Pfeiffer, hogy mifelénk mostanában nem nagyon nyugodt a helyzet, s ezért jobb volna vagy rögtön elhagynunk a várost, vagy itt töltenünk az éjszakát Chamberyben, hogy reggel induljunk útnak — jegyezte meg Saugel.

— Mióta félnek a führer hadseregének tisztjei az est-

homálytól? Eddig azt hittem, hogy attól csak a gyermekek szoktak félni! — tréfálkozott Pfeiffer, és diadalmas tekintetet vetett a köréje sereglett népes kíséretre.

A jelenlevők hangos nevetésben törtek ki, Saugel pedig elvörösödött és távozott.

— Herr Pfeiffer, úgy látszik, nem ismeri az utóbbi időben kialakult helyzetet — panaszkodott Saugel Heinrichnek.

— Az én véleményem szerint ön nagyon helyesen járt el, amikor figyelmeztette vendégünket az esti utazás veszélyeire. Én is csodálkozom könnyelműségén, s azon a tisztán demagóg megjegyzésén, amit a félelemről tett. Majd meglátjuk, mivé lesz a bátorsága éjszaka, különösen, ha valóban kifogunk egy maquis-támadást! Mi elvégre katonaemberek vagyunk, és megszoktuk, hogy szembenézzünk a veszélyekkel, ez a szájhős azonban talán még sosem szagolt puskaport.

Saugel kénytelen volt elrejteni idegességét, hiszen nem ismerhette be Heinrichnek, hogy fél az éjszakai utazástól, különösen most, amikor egy népes maquis-csapat elhagyta a hegyeket

Négy óra húszkor Heinrich és Saugel a pályaudvaron fogadta Bertinát.

— Milyen szerencsés szél hozta ide a mi vidékünkre? — kérdezte a vendéget Heinrich, mihelyt a leány megjelent a vasúti kocsi lépcsőjén.

Bertina díszegyenruhában volt, katonasapka helyett pedig olyan félrecsapott sapkát viselt, amelyet az SS női beosztottjai hordhattak.

Saugel leplezetlen elragadtatással bámulta Bertinát.

— Az a bizonyos kedvező szél, báróm, amely mindig azoknak fúj, akik bánni tudnak a vitorlával!... Hát ez kicsoda? — kérdezte Bertina, és már nyújtotta is a kezét Saugelnek. — Úgy látom, Heinrich, a maguk hadosztálya összegyűjtötte hadseregünk minden csinos tisztjét. Nos, hová megyünk most és hogyan?

— Teljesen az ön óhajától függ. Mehetünk autóval ma este, vagy vonattal holnap reggel.

— Nekem mindkét lehetőség megfelel, tehát legyen úgy, ahogy maguk akarják.

Heinrich már előzetesen szobát rendelt Bertinának a tiszti szállóban, a leány azonban kijelentette, hogy nincs szándékában pihenni, inkább ebédelne, azután sétálna egyet a városban.

Saugel engedelmet kért, és elment Pfeifferhez, hogy végre megállapítsák az indulás időpontját, Bertina és Heinrich pedig a vendéglőbe mentek.

— Még mindig nem magyarázta meg, Bertina, hogy miféle kedvező szél sodorta magát a mi partjainkra, és mennyi időre? — kérdezte Heinrich, amikor kényelmesen megtelepedtek egy külön szobában, s a pincér, felvéve a rendelést, eltávozott.

— Talán azt akarta kérdezni: honnét kerültem elő, és mennyi ideig fogom untatni? — kérdezte mosolyogva Bertina, és kihívó pillantást vetett a főhadnagyra.

— Nem hinném, hogy okot szolgáltattam volna erre a feltételezésre.

— És mire magyarázzam azt a konokságát, hogy nem válaszolt a leveleimre? Meg azt, hogy a látszat kedvéért sem hívtak meg az eljegyzésre?

— Bertina, magának mint nőnek, tudnia kell: éppen azért nem írtam, és éppen azért kerültem a találkozást, mert nagyon vágyódtam rá!

— Ó, Heinrich, ez majdnem vallomás! Vigyázzon, nehogy szaván fogjam! Hiszen mostantól úgyszólván szomszédok leszünk, és figyelmeztetnem kell: feltett szándékom viszonozni a kacsaorrú Lorchen szívességét, el akarom kaparintani az orra elől a vőlegényét!

— Hogyhogy szomszédok leszünk? Hiszen az a koncentrációs tábor, ahol maga működik, ha jól emlékszem, Kelet-Poroszországban van.

Bertina felhúzta fél vállát, és Heinrich felé fordította.

— Maga nagyon figyelmetlen, báró! Felhívom hát figyelmét erre! — és ujjával a keskeny vállpántra koppintott.

— Ó, látom, hogy gratulálhatok.

— Úgy van! Ez pedig nemcsak annyit jelent, hogy rangban emelkedtem, de a beosztásom is magasabb lett. Kineveztek a Pont-Saint-Martinben felállított, szigorított női koncentrációs tábor vezetőjének. Ez pedig, úgy tudom, nincs messze Saint-Rhémytől.

— Szigorított tábor? Mit jelent ez a közönséges halandók nyelvén?

— Azt jelenti, hogy különleges bizalommal tüntettek ki. Amikor átveszem ezt a tábort, meg kell mutatnom, milyen tapasztalatom van, és tudok-e teremteni olyan rendet, hogy minden női fogoly élő munkagéppé, közönséges igavonó ba-

rommá változzék, megfeledkezve nemcsak az engedetlenségről, de még arról is, hogy valaha embernek érezte magát!

Bertina felhajtott egy pohár konyakot, és szippantott. cigarettájából. Nagy kék szeme élénken csillogott, finom orrának cimpái remegtek, ajka keményen összezárult.

— Akkor igazán nem értem, miért éppen magát nevezték ki ide. Hiszen maga mégiscsak nő, Bertina!

— Udvariasabban így mondhatta volna: szép nő.

— Ó, azt hiszem, ezt senki sem merné tagadni! Legkevésbé én magam. De nem felelt a kérdésemre.

— Jaj, Heinrich, maga szörnyen régimódi, meghatóan régimódi! Most már értem, miért választotta élettársául Lorét! Kis nőstények, akik melegzoknit és csuklóvédőt kötnek az uruknak, rokkát pergető Margarétáknak, vagy legjobb esetben bűnnel enyhén fűszerezett kis kabarészínésznők. Magát nem untatja a pedáns németeknek ez az eszményképe? Mert nekünk, igazi árja nőknek legalábbis elegünk van már belőle.

— De Bertina! Hisz ez lázadás, igazi lázadás! Elfelejti, mit mondott a führer a nők kötelességéről és társadalmi helyzetéről .

— O igen: Kuche, Kinder, Kirche! A három „K"! Az effajta törvények a tömegeknek szólnak, de minden nemzetnek megvannak a maga kiválasztottjai, azok, akik a törvényeket hozzák. Márpedig én a kiválasztottakhoz fogok tartozni! Sőt, máris közéjük tartozom. Kár. hogy nem keresett fel a táborban. Emlékszik: meghívtam oda, magamhoz? Láthatta volna, hogyan reszket előttem az egész csőcselék: franciák, oroszok, hollandok, lengyelek, belgák... még a német nők is, ha szégyent hoztak fajtájukra! Igen, én ott korlátlan jogot kaptam, és elhiheti, hogy éltem is a jogommal!

Bertina hátradőlt széke támlájára, félig lehunyta szemét, mintha valami távoli kép jelent volna meg előtte, majd hirtelen elnevette magát.

— Elmeséljem, miért kaptam már szolgálatom harmadik hónapjában rajvezetői rangot, és miért neveztek ki a női foglyok blokkfelügyelőjének? Olyan mulatságos eset, hogy mindig nevetnem kell, ha eszembe jut. Volt egy remek kutyám, Rexnek hívták. A szobalányomon, aki vaskos holland nő volt, begyakoroltattam, hogy a lábikrájába kapjon, valahányszor lehajol. Rex már valósággal őrjöngött a dühtől, valahányszor megpillantott egy-egy női lábat. S most képzelje el a következő jelenetet. Megérkezik a Biztonsági Szolgálat egy bizott-

sága, hogy megszemlélje a tábort. Én felsorakoztatom a nőket mind, aztán elvonulok előttük, mintegy ellenőrzésül, előhúzom a zsebkendőmet, s a zsebemből mintegy véletlenül, nagycsomó aprópénz hull szét a földön. Természetesen megparancsolom nekik, hogy szedjék fel. Amikor valamennyi nő lehajol a pénzért, halkan füttyentek, és már rohan is felém Rex. El sem bírja képzelni, hogy mi történt! A bizottság tagjai gurultak a nevetéstől, s én egy hét múlva megkaptam első előléptetésemet...

— No és a további előmenetelét mi segítette elő? Hiszen igen gyorsan került magasra!

— Ó, mondhatnám, villámgyorsan! Néhány szempontból tökéletesítettem a foglyok őrzésének rendszerét, és egyáltalán szigorítottam a tábor rendjét. Ezenkívül alaposan kitanulmányoztam főnökeim ízlését... s így, amikor új női fogolyszállítmány érkezett, kiválogattam a legfiatalabbakat, legcsinosabbakat, és tudtam, kit hová küldjek... Az év végén már a táborvezető helyettese voltam!

— Akkor bizonyára nemsokára generális lesz magából!

— Biztos, hogy karriert csinálok.

Bertinát annyira elragadták emlékei, hogy nem vette észre Heinrich hangjának gúnyos színezetét, sem szemének haragos izzását.

— További karriermet illetően sokat várok éppen ettől a koncentrációs tábortól, amelyet most kell átvennem. Ott nemrég megölték a vezetőt, a főfelügyelőt és az egyik táborőrző katonát, aki kísérte őket. Az ügyet külön bizottság vizsgálta ki, sokakat felakasztottak, de a gyilkosság igazi tetteseit nem sikerült megtalálniuk. Feladatom az, hogy ebben a koncentrációs táborban a legkönyörtelenebb rendet honosítsam meg, s én már ki is dolgoztam a rendszabályok tervét. Semmi kétségem sincs, hogy meg is fogom valósítani! Bármilyen áron, még akkor is, ha minden harmadikat felakasztatom!

Heinrich úgy érezte, mintha elsötétülne előtte a világ. Bertina arca szétfolyt valahol a háttérben, olyan kicsinek látszott, mintha kígyófej volna, majd ismét közelebb jött, s már akkorává vált, hogy Heinrich nem is tudta megkülönböztetni vonásait.

— Mi történt magával, Heinrich? — hallotta Bertina hangját, és egyszerre mintha álomból ébredt volna fel

„Nem fog eljutni a táborba. Hogy mit csinálják, még nem tudom, de nem fog eljutni a táborba!" — határozta el szilárdan, és egyszeriben megkönnyebbült.

— Hová merengett el?

— Amióta egy maquis-támadás során megsérültem, gyakran hirtelen fejfájást kapok, és elsötétül körülöttem a világ — magyarázta Heinrich.

— Szegénykém! — mondta Bertina, és áthajolva az asztalon, megsimogatta Heinrich fejét.

Az érzelmes jelenetnek Saugel belépése vetett véget. Közölte, hogy Pfeiffer hajlandó a hölggyel együtt utazni, sőt örül is neki, csak annyit kér, hogy idejében érkezzenek a haditest törzséhez.

Pontosan este nyolc óra volt, amikor kirobogtak Chamberyből. A gépkocsi első ülésén a sofőr mellett ült Pfeiffer, a középsőn Saugel, a hátsó ülésen pedig Bertina és Heinrich.

Alighogy az autó elindult, Bertina karonragadta Heinrichet, és egész testével szorosan hozzásimult.

— Csak nem vagyok alávalóbb a kacsaorrú Lorénél? — suttogta halkan.

— Maga mindenben felülmúlja őt! — mosolygott sokatmondóan Heinrich.

Bertina hálásan szorította meg kezét, és kissé félrehúzódott, mert Pfeiffer megmozdult helyén, és hátrafordult a mögötte ülő utasokhoz.

— Tehát ön szerint esti órában veszélyes errefelé utazni? — kérdezte Saugeltől, önkéntelenül lehalkítva hangját.

— Nappal biztonságosabb — tért ki az egyenes válasz elől Saugel.

— És magának mi a véleménye, főhadnagy úr?

— Én azt gondolom, Herr Pfeiffer, hogy háború idején soha sincs biztonságban az ember — felelte közömbösen Heinrich. — Tegnap például éppen itt tört ki a hegyek közül egy népes maquis-csoport...

— Azt mondja: népes? — s a híres szónok hangjában félelem rezdült.

— Több mint egy század.

— És gondolja, hogy megtámadhatnak minket, amikor előttünk géppisztolyosok haladnak, mi pedig hárman vagyunk revolveres férfiak, még a sofőrnek is géppisztolya van?

— Ne felejtse el: az út nem egyenes, hanem élesen el-

fordul majd jobbfelé, majd balfelé, és ezekben a kanyarokban...

— Igen, igen, értem — vágta rá sietve Pfeiffer. — Tán valóban jobb volna visszatérnünk Chamberybe?

Heinrichet nevetés kerülgette. Eszébe jutott, milyen magabiztos volt ez a híres szónok napközben, eszébe jutottak a gyűlésen elharsogott szavai: „A német ember az Úristenen kívül senkitől sem fél!"

— Nos, ha kívánja, visszafordulhatunk, de mit fognak gondolni azok, akik önt Chamberyben hallották? Elvégre nem vagyunk gyerekek, hogy féljünk a sötétségtől, ahogy ön mondta! Meg aztán, most már késő is volna visszafordulnunk, mert a maquisard-ok éppúgy mögöttünk is lehetnek, mint előttünk.

Pfeiffer nem válaszolt.

— Valóban veszélyes errefelé? — suttogta ijedten Bertina.

— Nagyon!

— Istenem! És én egyenruhában vagyok!

Az autóban az a feszült csönd lett úrrá, amely akkor keletkezik, amikor többen ugyanarra gondolnak, de nem merik fennhangon kimondani gondolataikat.

— Maguknak mindezt már ott Chamberyben meg kellett volna mondaniuk, nem pedig itt, útközben! — fakadt ki hirtelen, siránkozó hangon Pfeiffer, és fenyegető pillantást vetett Saugelre.

— Én megmondtam. de ön kigúnyolt engem többek jelenlétében! — válaszolta dühösen Saugel.

— A fene egye meg! Holmi tejfölös szájú kölyköket küldenek az ember védelmére, és azok nem is vázolják kellőképpen a helyzetet!

A gépkocsik teljes sebességgel haladtak el Mont-Breol falucska mellett, és ezután az út meredeken felfelé emelkedett.

— Talán ebben a faluban tölthetnénk az éjszakát? — kérdezte Pfeiffer, Heinrichhez fordulva.

— No, ott egész biztosan úgy lepuffantanának minket, mint a vadkacsákat! — hangzott a válasz. Látszott, hogy Heinrich alaposan meg akarja ijeszteni ezt a pókhasú anyámasszonykatonáját, aki Chamberyben vitézséget prédikált másoknak.

Az útkanyarulatok egyre sűrűbbé váltak, a gépkocsiknak

minimumra kellett csökkenteniük sebességüket, s majdnem közvetlenül egymás mögött haladtak.

— Jelezzenek a géppisztolyosoknak, hogy kapcsoljanak nagyobb sebességre! Ha valami történnék, még csak meg sem fordulhatunk! — kiáltotta ingerülten Pfeiffer.

— Ezen az úton egyáltalán nem lehet autóval megfordulni — magyarázta nyugodtan Heinrich.

A motorok bőgtek. A sofőrök képtelenek voltak nagyobb sebességet elérni, csak adták, adták a gázt, és a motordübörgést visszhangozva verték vissza a hegyfalak.

— Most öt kilométerről is meghallanak minket — vetette oda mintegy félvállról Heinrich.

— Nem volna talán jobb megállítani a kocsikat, hogy ne zúgjon a motor? És itt töltenők az éjszakát? — kérdezte a híres szónok, kinek hangja már elveszítette öblös zengését.

— Ó, nem, éppen most vagyunk a legveszélyesebb ponton.

Egyikük sem szólt tovább. Bertina úgy remegett, mintha hideg rázná.

Teljes némaságban haladtak vagy tíz kilométert. Az útkanyarulatok ritkultak, s a géppisztolyosok már a szabályos távolságban haladtak előttük: negyven méterrel a személykocsitól. Már közel jártak ahhoz a magas sziklához, melyet az út mintegy félkörben került meg.

Bizony, szörnyű kellemetlen dolog állandóan függélyes kősziklák tövében haladni. Jó lenne már befordulni, és látni, hogy nincs előttük kelepce! A géppisztolyosokkal megrakott tehergépkocsi már el is jutott a kanyarulathoz, majd — egészen eltűnt. Minden kebelből megkönnyebbült sóhaj tört fel, egyszerre azonban, akárcsak e sóhaj visszhangjaként, szörnyű dörej harsant a hegyek felett. A sziklaszirt, mintegy kettéhasadva, eltorlaszolta a gépkocsik útját, felülről pedig egyre újabb és újabb kődarabok zúdultak lefelé, súlyos dübörgésükkel túlharsogva a géppisztoly-sorozatok hangját.

A személyautó sofőrje teljes sebesség mellett fékezett. Heinrich érezte, hogy előrelendül, és álla fájdalmasan nekiütődik az előtte levő ülésnek.

— Az árokba! — kiáltotta, és feltépve az autó ajtaját, kiugrott az útra.

A gépkocsi mögé bújva az úttest széléhez húzódott, és szinte legurult az árokba. Hosszú, legyezőszerű géppisztoly-

sorozat húzott el fölötte. Fejét fel sem emelve, arccal a szikla felé fordult, és előhúzta nagykaliberű pisztolyát, majd óvatosan körülnézett. Előtte keresztben az úton állt a teherkocsi, leereszkedett hátsó gumijára huppanva. Oldalfaláról megölt katona lógott fejjel lefelé. A kocsi mellett három élettelen test feküdt. Csak elöl, az utat eltorlaszoló legnagyobb szikla mellett ropogott dühösen az árokból egy német géppisztoly.

Heinrich arcát a földhöz szorítva, balfelé pillantott. Tőle néhány méterre feküdt Saugel. Maga elé tartotta géppisztolyát, és fejét elrejtve, söpörte sorozataival a sziklát. Hátrább Pfeiffer nagy testét látta a sziklához lapulva, nyilván mögötte feküdt Bertina. Heinrichnek úgy rémlett, mintha megvillanna világos harisnyás lába.

Egy géppisztoly-sorozat megint közvetlenül Heinrich feje fölött húzott el, de senkit sem sebezett meg.

„A maquisard-ok a földre szorítanak minket, hogy elevenen kerítsenek kézre!" — villant át Heinrich fején.

Megint Saugelre nézett. Ez egy kissé megváltoztatta testtartását, és most úgy feküdt, hogy odalátszott halálos rémülettől eltorzult arca. A hóhér förtelmes képe volt ez — azé az emberé, aki százakat, talán ezreket gyilkolt meg, és szadista kéjjel akarna még másokat is megkínozni — a „vallatások poétája", ahogyan Miller nevezte.

„Ennél jobb alkalom nem lesz!"

S Heinrich jobb felé fordította pisztolyt tartó kezét majd lőtt. Saugel feje lehorgadt, homloka a géppisztoly agyához ütődött...

Heinrich a földhöz simulva, mozdulatlanul feküdt. Csak akkor emelte fel fejét, amikor a géppuska hirtelen elhallgatott. Ebben a pillanatban azonban egyszerre három géppisztoly csöve érintette meg a fejét.

— Felállni! Fel a kezekkel!

Heinrich felállt, és látta, amint a géppisztolyok csöve előtt lassan három test emelkedik fel az árokból. Pfeiffer, Bertina és a sofőr. A homályban, amely gyorsan borított el mindent körülöttük, arcuk olyan volt, mint egy-egy fehér álarc.

Az egyik géppisztolyos Saugelhez lépett.

— Ez kikészült — szólt oda valamelyik partizánnak. — Fejébe kapta!

— Valamennyit megkötözni!

Heinrichhez ketten léptek. Egyikük gyorsan végigmotozta.

— Ni, a dög! Két pisztolya is volt! — mondta dühösen, kihúzva Heinrich zsebéből a revolverét, és szemével arra a nagykaliberű pisztolyra mutatott, amely előtte feküdt a földön.

— És talán egyiket sem sütötte el!

— Csak a békés lakossággal szemben nagy vitézek!

— Te, te féreg! — mondta az első maquisard, és öklével teljes erővel Heinrich arcába sújtott. Heinrich a földre zuhant.

— Elég volt! — hallatszott egy erélyes hang. — Kocsiba velük és haza! Gyorsan!

A maquisard-ok géppisztolyukkal nógatva vezették Heinrichet, Pfeiffert, Bertinát és a sofőrt a gépkocsihoz, és rájuk parancsoltak, hogy üljenek a hátsó ülésre. Szemben velük két maquisard helyezkedett el. lövésre kész pisztolyokkal, az első ülésen pedig másik kettő. Egyikük, nyilván a parancsnok, fennhangon így szólt:

— Vissza a régi úton, megállás nélkül!

A kocsi hátrálni kezdett, és így haladt talán kétszáz métert, amikor a kormánykeréknél ülő maquisard hirtelen egy keskeny, a sötétben szinte észrevehetetlen mélyútra fordult. Fényszóró nélkül haladtak kőrakásokon bukdácsolva, első kerekeikkel mély kátyukba süllyedve, majd nagynehezen ismét felvergődve. A gépkocsi egész idő alatt egyik oldaláról a másikra döccent, s Heinrich hol homlokával, hol halántékával ütődött neki Pfeiffer fejének.

Végre a gépkocsi kikecmergett a mélyútból, és kissé simább útra került, ahol nagy sebességgel nekiiramodott. Körülbelül egy órányi utazás után megállt. A sofőr mellett ülő maquisard felnyitotta az ajtót, és halk, gyors beszélgetést folytatott valakivel, aki nem látszott a sötétben. Aztán ismét csapódott az ajtó, s a kocsi tovább indult.

Késő éjszaka volt, amikor megérkeztek egy hegyi faluscskába. A foglyokat egyenként vezették ki, és belökték valami fészerbe, ahol trágya és rothadt szalma szaga terjengett.

— Egyikük sem sebesült meg? — kérdezte halkan Heinrich, amikor hallotta, hogy az ajtón kattan a zár.

— Én nem! — felelt elsőnek a sofőr.

— Hát ön, Herr Pfeiffer?

— Az isten szerelmére, legalább ne emlegesse a nevemet! — nyögte a propagandista.

— Az iratait elvették, tehát nevét a maquisard-ok biztosan már ismerik!

Pfeifferből olyan hang tört fel, mely inkább hörgés volt, mint kiáltás.

Heinrich a szalmarakásra ült. A maquisard ütésétől szörnyen fájt a feje, balszeme majdnem teljesen bedagadt, és a dagadás még egyre nőtt.

— Heinrich, Heinrich! — hangzott Bertina suttogása. — Mit gondol, agyonlőnek minket?

— Előbb kivallatnak! — vágott vissza dühösen Heinrich.

Bertina végigterült a szalmán, de rögtön fel is ugrott újra.

— Nincs joguk így bánni egy nővel!

— Először is, maga az ő szemükben nem nő, hanem annak a tábornak a felügyelője, ahol az ő anyjukat, nővérüket, menyasszonyukat kínozzák, másodszor...

— Tépje le fogával a rangjelzésemet! — mondta Bertina, vállát Heinrich arcához tolva, a férfi azonban visszahúzódott.

— Felesleges izgalom! — mondta gúnyosan. — Hiszen a maga iratait is elvették!

— Maga miatt történt, csak maga miatt! Jaj, jaj, miért is jöttem magukkal?

Heinrich visszahúzódott a helyiség sarkába, és úgy ült, hogy arcának baloldali, megdagadt felét a hideg kőfalhoz szorítsa. Ez a furcsa „borogatás" csökkentette fájdalmát, és a szem alatti daganat kissé lelohadt. Megkötözött kezének izmait megfeszítve, kipróbálta, milyen erős a kötelék, amely feszesen tartotta csuklóját, a hurkot azonban nem sikerült megtágítania, mindössze annyit ért el, hogy csuklójánál a kötél felhorzsolta a bőrét. Látva, hogy hiába is próbálná kiszabadítani kezét, béketűrően várta a hajnalt.

A reggel közeledtét bizonytalan, szürke derengés jelezte: először a küszöb táján terült szét, majd világos szinfolttal vonta be az ajtó négyszögét, s amint erőteljesebbé vált ez a folt, már nem szürke, hanem rózsaszínű sáv szegélyezte, de hirtelen minden eltűnt, s a réseken keresztül mintha aranyzuhatag ömlött volna be: a napfény hosszú pásztái terültek el a fészer hátsó falán.

Az ajtó kitárult.

— Pfeiffer! Gyere ki! — hangzott egy kemény kiáltás.

1 Dold–Mihajlik: Ordasok között

A propagandista megremegett, és rémült tekintettel húzódott beljebb.

— Talán könyörögjek neked? Mi?

Egy maquisard odalépett Pfeifferhez, és galléron ragadva talpraállította.

— Indulás! Frissebben!

A propagandista termetes alakja eltűnt az ajtó mögött.

Tíz perccel később a sofőrt hivatták. Ez némán felállt, és búcsúzóul odaköszönve a többieknek, követte a maquisard-t.

— Heinrich, én nem birom... nem akarom... nincs joguk! — jajdult fel Bertina, és sírva fakadt. — Mondja meg nekik, hogy nincs joguk! Hallja? Maga gazdag, maga pénzt kínálhat nekik! Jaj, miért néz rám így? Ajánljon fel nekik pénzt, és akkor szabadon engednének minket! Meghálálom, Heinrich! Én...

— Goldring! — hangzott az ajtóból.

Bertina visszahúzódott Heinrich mellől, és felzokogott.

Heinrich, kísérőjét követve, kilépett a napfényben fürdő udvarra. A világosság elvakította, és kénytelen volt behunyni szemét.

— Ejha, ez aztán szép madár! — hallott egy női hangot.

Összevert szemével, zilált hajával, melyből szalmaszálak meredeztek, Heinrich valóban holmi útonállóhoz hasonlított.

— Kerülnél csak a keze közé, a puszta látásától halálra rémülnél! — vetette oda egy másik nő az előbbinek.

— No, ez már nem fog rémítgetni senkit! — nyugtatta meg a nőket az a maquisard, aki a foglyot vezette. — Gyerünk, hé, mozogj már! A parancsnoksághoz!

A helyiségben, ahova Heinrich belépett, hárman ültek. Két maquisard a francia parasztok szokásos öltözékében, egy harmadik viseltes német egyenruhában.

— Maga kicsoda? — kérdezte egy deres bajszú francia a fogolytól, tetőtől talpig végigmérve.

Heinrich megmondta a nevét, rangját és beosztását. A deres bajszú összehasonlította a kezében tartott iratokkal.

— Nagykutya ez! — mondta rossz franciasággal az az ember, akin német egyenruha volt.

— Ismeri a hadosztályaik elhelyezését és a községek helyőrségének létszámát?

— Kérem, vezessenek a parancsnokuk elé — mondta határozottan Heinrich.

— No nézd csak! Itt is diktálni akarja a feltételeit! — kiáltotta nevetve a német-egyenruhás maquisard. — Magyarázza meg neki, Olivier, hogy fogságban van, és nem diplomáciai fogadáson!

Heinrich alaposan belenézett annak a maquisard-nak az arcába, aki ezt mondta. Úgy van: nem téved. Ez az ember — orosz. Széles, kerek arcán jellegzetes szláv vonások, haja szőke, és főleg a kiejtése...

— Ha a parancsnokkal akarok beszélni, akkor megvan rá az okom — szólalt meg Heinrich tiszta orosz nyelven.

Ha hirtelen bomba robbant volna a helyiségben, az sem járt volna kisebb hatással, mint ezek a szavak.

— Mi az, földim vagy? — kérdezte csodálkozva az orosz, és kíváncsian nézett Heinrichre.

— A parancsnokkal akarok beszélni. Többet nem mondok.

— Melnyikov, hívja ide a parancsnokot! — rendelkezett franciául a deres bajszú.

A Melnyikovnak nevezett ember kiment, s fürkésző tekintete még egyszer végigmérte a foglyot.

Egy perccel később közönséges civilruhát viselő emberrel tért vissza. Heinrich, amint az újonnan érkezőre pillantott, hirtelen félrefordult.

— Velem akart beszélni? — kérdezte a partizánparancsnok a fogolytól.

— Igen, önnel. Mégpedig négyszemközt — felelte mosolyogva Heinrich, és lassan feléje fordította arcát. A parancsnok szemében csodálkozás, majd rádöbbenés látszott, végül mintha vidám lángocska lebbent volna tekintete mélyén.

— Hagyjatok magunkra! — rendelkezett a parancsnok.

A többiek távoztak.

— Úristen, milyen alkalommal és milyen módon látom viszont! — szólt örvendezve André Renard, mindkét kezét Heinrich felé nyújtva.

— Ha meg akarja szorítani a kezemet, akkor először meg kell oldoznia a kötelékeimet — emlékeztette mosolyogva Heinrich.

— Ej, milyen ostobaság! — mordult fel André Renard, és bicskát húzva elő zsebéből, elvágta a kötelet, mellyel a fogoly kezét megkötötték.

A régi ismerősök mégsem üdvözölhették egymást, mert Heinrich keze annyira elhalt és megdagadt, hogy egy ideig

kókadtan csüngött alá. Felhorzsolt csuklója, melyből véres genny szivárgott, magára vonta André Renard figyelmét.

— Ide a nővért! Kötést és jódot hozzon! — kiáltotta kihajolva az ajtón, majd Heinrichhez lépett, megfogta a vállát, és erősen megrázta.

— Lám, lám, kit fogtak el a mieink tegnap!

Belépett a nővér.

— Goldring? — kiáltott fel kissé bizonytalanul, és néhány lépést téve az ajtótól, összecsapta a kezét. — Istenem, hogy nem ismertem fel rögtön! Monsieur Renard, ez az a tiszt, aki megszöktetett a Gestapóról. Már beszéltem magának róla.

— És nagyon rosszul festette le, különben rögtön ráismertem volna.

— Hogyan, hát maguk is találkoztak már?

Heinrich figyelmeztető pillantást vetett André Renardra. Ez észbe kapott.

— Nem. De Monsieur Goldringról mesélt egy ismerősöm, akinek nagy szolgálatot tett. Igaz, a nevét nem közölte az illetővel... De hát mit áll itt, Ludvine? Tegye rá a kötést, de olyat, hogy kissé jóvátegyük a neki okozott kellemetlenséget.

Heinrich háta mögé rejtette kezét.

— Nagyon kérem, először hallgasson meg. A kötözés ráér.

— Akkor hagyjon minket magunkra, Ludvine! S arról, hogy kit látott itt, senkinek egy szót sem!

— A közelben fogok várakozni — szólt vissza Ludvine Decoque a küszöbről. — És természetesen hallgatok.

Heinrich részletesen elmondta Renard-nak, milyen módszereket dolgoztak ki a hadosztály törzsénél a maquis-tevékenység elfojtására.

— Bizony, André, amikor maguk engem elfogtak, elvesztették a törzsnél működő szövetségesüket, és minden egyéb tervemet is keresztülhúzták.

— Most már sejtem, miféle tervek azok. Nem, a világért sem akarnám megszegni egyezségünket: nem kérdezek magától semmit. Egyelőre elég annyit tudnom, hogy ön a barátunk...

— Akinek a legsürgősebben itt kell hagynia magukat! Ez közös érdekünk! Az is fontos, hogy személyemről minél kevesebben tudjanak.

— Értem.

— Annál is inkább, mert az embereik között provokátorok vannak. Éppen egy ilyentől akarom óvni: az illető a Saint-Rhémy melletti villanytelepen dolgozik. A Gestapo letartóztatta, de rögtön szabadon is bocsátotta. Ez az ember kiszimatolta az önök összekötőinek a nyomát, és értesítette erről a Gestapót. Egyébként a Biztonsági Szolgálat helyettes vezetője, Saugel, az autónk ellen intézett támadás során életét vesztette. Veszélyes ellenségtől szabadultak meg, annál is inkább, mert éppen ő volt az, aki a provokátor segítségével embereik nyomára jutott. Most hát, az én véleményem szerint, a lehető legsürgősebben ártalmatlanná kell tenni a provokátort, a Saint-Rhémyben működő összekötőket pedig egy időre ki kell vonni a munkából...

— Köszönöm, ezek az értesülések rendkívül értékesek! De mit csináljunk önnel? Talán mégis itt maradhatna velünk?

— Ez még korai volna, André, nem tehetem.

— Akkor meg kell rendeznünk a szökését. Mindjárt hívom a törzsünk parancsnokát, ez nagy mester minden ilyen csalafintaságban.

— Megbízható?

— Teljesen! A fejemmel szavatolok érte, gyűlöli a fasizmust, tud hallgatni, és halálraszántan vakmerő, mint minden orosz.

— Rendben van, hívja be.

Néhány pillanat múlva a szoba küszöbén megjelent az a német-zubbonyos maquisard, akit Heinrich már ismert.

— Nos, barátom, azt fogtuk el, akit nem kellett volna. Sürgősen jóvá kell tennünk a tévedést, mégpedig úgy, hogy erről csak mi ketten tudjunk. Először is közölhetem, hogy ez az a tiszt, aki Les Travelles-ben fel..eresett engem. S erről is csak mi ketten tudhatunk.

Melnyikov széles mosollyal, keményen megrázta Heinrich kezét. Heinrich arca eltorzult.

— Fáj még? Hát a szeme? Hiszen, ha tudtam volna, hogy maga az!

— Tehát ezt a monoklit magától kaptam?

— Tőlem! — mondta Melnyikov, bűntudatosan sóhajtva. Öklére pillantott, és rosszallóan megcsóválta a fejét.

André Renard elmagyarázta, hogyan képzeli a szökés

megrendezését, majd kérdő tekintetet vetett törzsparancsnokára.

— Ez az egyetlen megoldás! Mégpedig úgy fogjuk megjátszani, hogy senki se sejtsen semmit! Ezt már magamra vállalom. De vajon a hadosztályparancsnokságon és a Gestapónál nem lesz-e gyanús, hogy a foglyok közül egyedül csak Goldring tudott megmenekülni? Nem kellene „a társaság kedvéért" a sofőrt és a leányt is elengedni? A propagandistát, megvallom, sajnálnám elbocsátani!

— Bertina Grausamellt szabadon engedni? — kérdezte felugorva Heinrich. — Tudják maguk, milyen céllal küldték ezt Franciaországba, és mit jelent az ő személye?

— Még nem hallgattuk ki, azonban úgy gondoltam, hogy nőről lévén szó... — kezdte Melnyikov, de Goldringra pillantva elhallgatott, annyira meghökkentette annak arckifejezése.

— Amikor tegnap este útnak indultunk — kezdte Heinrich, minden szót tagolva —, megfogadtam, hogy Bertina Grausamell nem jut el rendeltetési helyére. Ne, ne nevezze őt nőnek, leánynak! Mert ez az SS-bestia azért érkezett ide, hogy megtorolja a koncentrációs tábor legutóbbi lázadását.

És Heinrich elmondta mindazt, amit Bertina Grausamelltől hallott.

— Mi ezt a némbert... — tört ki a kiáltás Melnyikovból.

— A nép bírósága elé fogjuk állítani! — jelentette ki szigorúan André Renard. — Melnyikov, add ki az utasítást, hogy különítsék el a férfiaktól, és különleges éberséggel vigyázzanak reá... Pfeiffer esetében azonban engedned kell. Ez a „propagandista" nem árthat sokat, hiszen az események alakulása különb agitációt jelent a szavaknál.

Kis híján egy óra hosszat ült együtt André Renard, Pjotr Melnyikov és Heinrich Goldring. Megbeszélték a fogolyszöktetés tervét.

Amikor Heinrichet visszavezették a fészerbe, már csak Pfeiffert és a sofőrt találta ott.

— És hova lett Grausamell kisasszony?

— Kihallgatáson van — felelte a sofőr.

Pfeiffer lehorgasztott fejjel ült, merev tekintettel bámulta a padlót. Kezét, mint a többi fogolyét, szorosan hátra-

kötözték, s a fehér körben horogkereszttel hívalkodó karszalag ronggyá szakadva lógott karjáról.

A kihallgatás óta ez a propagandista nyilván minden reményét elveszítette, hogy többé-kevésbé szerencsésen megúszhatja a kalandot.

— Herr Pfeiffer, szeretném önt bátorságra inteni, és azt akarom mondani, hogy az embernek sohasem szabad elveszítenie a reményét, még akkor sem, ha hátrakötözött kézzel várja a maquis-bíróság másnap reggeli tárgyalását.

— Bíróság? Miféle bíróság? — riadt fel Pfeiffer.

— Hát nem mondták meg önnek, hogy holnap reggel mindnyájunkat partizánbíróság elé állítanak?

Pfeiffer, akit Heinrich kérdése felrázott apátiájából, most megint lehorgasztotta fejét, és egész teste mintha megbénult volna.

— Mondja meg, Herr Pfeiffer, az ön véleménye szerint hogyan kell viselkednünk a bíróság előtt? — kérdezte Heinrich, a propagandista mellé ülve.

— Eh, mindegy! Így is, úgy is végünk! — felelte amaz olyan fásultan, mint aki már minden reményét elveszítette.

— Dehogyis, az ördög vinné el. A führer hadseregének tisztje köteles szépen meghalni! Majd megmutatom én ezeknek, hogyan megy a halálba egy színtiszta árja, és felszólítom magát, hogy ugyanígy viselkedjék!

— Árja vagy nem árja... mi értelme van most ennek? Ha meg kell halni, nem mindegy, hogyan hal meg az ember?

— A szónoklataiban valahogy másképp nyilatkozott! Nem emlékszik már?

— Hajaj, nyelvelni persze könnyű! — mordult fel dühösen a sofőr. — És mi, ostobák, mi még hallgatunk rájuk! Eh, mit! Kapnék csak egy kancsó vizet meg egy cigarettát, azt sem bánnám, ha máris belémröpítenék azt a golyót a partizánok! Annál is inkább, mert a mi géppisztolyaink lógnak a nyakukban, tehát német golyót kapnék! — mondta keserű mosollyal a sofőr.

Heinrich felkelt, az ajtóhoz lépett, és rugdosni kezdte.

— Mi kell? — hallatszott kintről egy barátságtalan hang.

— Hívja ide az őrparancsnokot!

— Megleszel anélkül is!

Heinrich megint belerúgott az ajtóba.

— Csirkefogó! Mit dörömbölsz?

— Addig fogok dörömbölni, amíg nem hívja ide az őrparancsnokot! — kiáltotta dühösen Heinrich.

— Tiszt uram! Tiszt uram! könyörgök, hagyja ezt — suttogta holtra rémülten Pfeiffer. — Még megölnek minket!

Kintről lépések hallatszottak, valaki a zár körül babrált, s a küszöbön megjelent Melnyikov egy másik maquisard kíséretében.

— Mi kell? — kérdezte a törzsparancsnok.

— Minket elítélhetnek, az ítélet után azt tehetik velünk, amit akarnak, most azonban nincs joguk halálra szomjaztatni minket! — mondta majdnem kiáltva Heinrich.

Pfeiffer halálos rémülettel bámult a maquisard-ra.

— Melyikük szomjas?

— Tegnap este óta egy korty vizet és egy falat kenyeret sem kaptunk! A kezünket sem oldozták fel.

— A másvilágra üres gyomorral is bengednek benneteket!

— Követelem, hogy adjanak vizet, kenyeret és cigarettát! — kiáltotta Heinrich.

— Mit ordítasz? — kérdezte Melnyikov, és ökölbe szorított kézzel lépett Heinrich elé. — Mars a szalmára! — ripakodott rá, és váratlanul fellökte.

Heinrich hátratántorodott, és elterült a szalmán.

Ebben a szempillantásban azonban jobblábával elgáncsolta a törzsparancsnokot, ballábának teljes erejével pedig megrúgta térde alatt. Jól ismert cselgáncs-fogás volt, melyhez Heinrich alaposan értett.

Melnyikov úgy elesett, mint akit lekaszáltak. Maquisard kísérője odaugrott Heinrichhez, és puskatussal a mellére csapott.

„Műsoron kívüli szám!" — gondolta Heinrich.

— No, várj csak, majd adok én neked! — mondta fenyegetően Melnyikov, és távozott.

Heinrich felkelt, az ajtóhoz lépett, és megint belerúgott.

— Az isten szerelmére, maradjon már nyugton! Maga miatt mindnyájunkat megölnek! — sziszegte Pfeiffer.

— Addig nem nyugszom, amíg el nem értem, amit akarok!

Az ajtó újra felnyílt, s a küszöbön megint az előbbiek jelentek meg: Melnyikov meg a maquisard. Mögöttük állt egy nő, kezében három karéj kenyérrel, egy vizeskancsóval és bögrékkel.

Melnyikov géppisztollyal a kezében az ajtónál maradt, társa pedig kezdte feloldozni a foglyok kezét.

— Egyetek, csak aztán gyorsan, mert nincs időnk játszadozni veletek! — förmedt rájuk türelmetlenül Melnyikov.

— Nem is akarjuk tartóztatni! — válaszolt megvetően Heinrich, és harapott egyet a kenyérből, majd lenyomtatta egy korty vízzel.

Az ízletes ebéd után, amellyel egy órával korábban André Renard és ugyanez a Melnyikov megvendégelte, Heinrichnek nem akart lemenni a torkán a száraz kenyér. A sofőr és Pfeiffer azonban egy pillanat alatt befalták mind a kenyeret, mind a vizet, míg Heinrich még mindig csak rágta a maga darabját.

— Nem várok tovább! — kiáltotta Melnyikov, és kikapta Heinrich kezéből a bögrét.

— Fulladj meg a vizeden! — vetette oda egykedvűen Heinrich, és élvezettel szippantott a cigarettából, melyet a nő valamivel előbb adott neki.

— Megkötözni! — rendelkezett Melnyikov, amikor a foglyok elszívták cigarettájukat.

Újra megkötözték őket, s a betett ajtón kattant a zár.

— No, megkönnyebült egy kissé? — kérdezte Heinrich Pfeiffertől.

— Könyörgök, ne ingerelje őket többé — súgta a rémült propagandista. — Úgyis dühösek ránk, és most még dühösebbek lesznek.

— Ez még csak a kezdet. Azt figyelje meg, hogyan fogok viselkedni a bíróságuk előtt! Egyelőre megpróbálok aludni, és maguknak is ezt tanácsolom.

Heinrich vállával szalmát kotort derékaljának, végigfeküdt rajta, és tíz perc múlva már az igazak álmát aludta.

Estefelé megint kihallgatásra vitték őket. Pfeiffert meg a sofőrt hamar elengedték, Goldring kihallgatása azonban sokkal tovább tartott. Pontosan annyi ideig, amennyi szükséges volt ahhoz, hogy végleg kidolgozzák megállapított tervük részleteit.

A kihallgatás után a foglyoknak bekötötték a szemét, autóba ültették őket, és elindultak velük valamerre.

Sokáig utaztak, talán egy óráig, talán kettőig. Végre a gépkocsi megállt egy épületnél. A sötétben csak homályos körvonalai látszottak. Bevezették őket az épület belsejébe, és ismeretlen okból levették szemükről a kötést. Kiderült

azonban, hogy a foglyok most sem látnak többet, mint akkor, amikor szemük be volt kötve.

— Sofőr, itt van? Hát maga, Herr Pfeiffer? De hová lett Bertina Grausamell? Aggaszt, hogy őt elkülönítették. Talán szabadon bocsátják?

— Hova gondol! SS-egyenruhában van, s ezt itt éppoly kevéssé szeretik, mint a civil nemzeti szocialisták barna egyenruháját — dörmögte komoran a sofőr.

Pfeifferből félig sóhajtásra, félig nyögésre emlékeztető hang tört elő.

— Mein Herr — súgta oda neki halkan Heinrich —, mialatt idevezettek minket, sikerült kiszabadítanom a kezemet. Mindjárt az önét is kiszabadítom. Bizonyára ez az utolsó állomás az utunkon... mielőtt meghalnánk. De megpróbálom lóvá tenni őket. Egy idő múlva szükségre kérezkedem, és amikor kivezetnek, megpróbálok elszökni. Ha sikerült, minden lehetőt megteszek a maguk megmentésére is.

Heinrich feloldozta a sofőr kezét, majd Pfeifferét. Ez utóbbinak egész teste remegett.

— Ha maga megszökik, akkor minket ítélet nélkül megölnek! — jajdult fel a propagandista, és elkapta Heinrich karját. — Nem engedem el! Nem hagyom, hogy kockáztassa az életünket.

— Elég már az óbégatásból — avatkozott bele a sofőr. Most, hogy élet-halálról volt szó, már nem válogatta meg kifejezéseit, és minden tisztelet nélkül vállon ragadta Pfeiffert. — Ez az egyetlen reménységünk a menekülésre, és maga megakadályozná!

Félrehúzta a propagandistát az ajtóból, és kezével betapasztotta a száját. Heinrich akár csak a nap folyamán a fészerben, megint rúgdosni kezdte az ajtót.

— Mi kell? — hangzott Melnyikov hangja.

— A lakomátoktól megfájdult a hasam, hogy mennétek a pokolba valamennyien! — kiáltotta.

Melnyikov elkáromkodta magát, de ajtót nyitott. Vezényszó hallatszott, hogy tartsák lövésre készen a géppisztolyokat. Valaki belépett, és hátbataszítva a foglyot, kivezette az udvarra. Majd bezárult az ajtó, és kattant a zár.

Pfeiffer és a sofőr lélegzetvisszafojtva figyeltek. Kívül azonban teljes volt a csend, semmiféle hang, de még nesz sem hallatszott.

Csak mintegy öt perc múlva hallatszott kiabálás és lábdobogás.

— Állj! Elfogni!

Egy lövés, majd még egy, aztán gépfegyversorozat... Mindez távolodott, halkult.

...Amikor egy órával később a hatos számú támaszpont parancsnoka, Schweizer hadnagy megpillantotta Goldring ismerős alakját, elképedt: a kékre vert szemű, vérző kezű Heinrich aligha emlékeztethette arra a különleges feladatokkal megbízott tisztre, akit a hadnagy többször is látott már a törzsnél.

— Azonnal kapcsoljanak össze a hadosztálytörzzsel! — rendelkezett Goldring.

A hadnagy már hívta is a törzset.

— Itt Goldring főhadnagy... Igen, igen, erről majd később... Ne vágjon a szavamba, hanem figyeljen, mert minden perc drága! Közölje a tábornokkal, hogy tegnap elhurcoltak minket a maquisard-ok. Éppen az imént szöktem meg a fogságból. Herr Pfeiffer és a sofőr néhány kilométerre vannak a hatos számú támaszponttól. Reggel akarják agyonlőni őket. Kérem, küldjenek azonnal egy vadászszázadot. Az utat ismerem, majd én magam vezetem őket. De az isten szerelmére, ne késlekedjenek, minden pillanat drága!

Heinrich letette a kagylót, és leomlott egy székre.

— Szivart! Gyorsan egy szivart! Tegnap este óta nem szívtam!

Schweizer hadnagynak azonban nem volt szivarja. Így hát Goldringnak olcsó cigarettával kellett megelégednie.

— Már több osztagot kiküldtek a keresésükre — újságolta a hadnagy, látva, hogy váratlan vendége kissé magához tér.

— A hadosztálytörzsnél már mindent tudnak?

— Csak annyit, hogy a maquisard-ok megtámadták az autót. Saugel hadnagy holtteste azt a gondolatot ébresztette mindenkiben, hogy a többiekkel is nagy szerencsétlenség történt. De hiába kutattak egész napon át, semmire sem jutottak...

A vadászszázad, amint az óra mutatta, negyvenöt perc múlva érkezett meg. Velük jött Lütz is Heinrich gépkocsiján, melyet Kurt vezetett.

— Lám, ezt eredményezte a könnyelműséged! — esett neki barátjának Lütz már a küszöbről.

— Hogyhogy az én könnyelműségem?

— Nagyobb számú őrséget kellett volna magatok mellé venni, és nem lett volna szabad este útnak indulni.

— Karl, elfelejted, hogy az őrség Saugel gondja lett volna. A megboldogult Saugelé. Én csak útitársa voltam. Az esti indulást pedig maga Pfeiffer kívánta. Minderről azonban majd később beszélünk. Hány katona érkezett?

— Százhatvan fő, tíz könnyű géppuskával! — jelentette a századparancsnok.

— Térképet!

Kibontották a térképet. Pontosan olyan volt, amilyet Heinrich tegnap este tanulmányozott át nagy gondosan André Renard és Melnyikov társaságában.

Kiadta utasításait:

— Ön, Krause főhadnagy úr, magához vesz egy szakaszt, és elindul ezen az úton, itt, mint a főerők oszlopa. Ha oszlopukat nem lőnék, ami kevéssé valószínű, akkor a falunál bal felé fordul, hogy elvágja a maquisard-ok visszavonulásának útját a hegyek felé. Én átveszem két szakasz parancsnokságát, és nyomban követjük önöket. Én magam a jobbszárnyon leszek. Most pedig cselekedjék!

A hegyi harcokhoz hozzászokott vadászok gyorsan és szinte zajtalanul haladtak. Amikor már csak ötszáz méter választotta el őket a falutól, a Krause főhadnagy parancsnoksága alatt vonuló szakasz bal felé fordult, Heinrich pedig kiadta a parancsot, és két szakasza halkan csatárláncba fejlődött. Ebben a pillanatban ropogni kezdtek a partizán-géppuskák. Heinrich Lütz mellé vetette magát a földre.

— Bal felé, szökellve előre! — adta ki a parancsot

A partizánok, anélkül, hogy a jobbszárny elleni tüzet csökkentettek volna, váratlan hevességgel támadták a balszárnyat.

„Ez már a terv ellenére van! Melnyikov addig cicázik, amíg végül még bekerítik!" — idegeskedett Heinrich, és szökellve előrerohant.

A partizánok ekkor ugyanolyan hirtelen hagyták abba a tüzelést, amint ahogyan megkezdték.

Amikor a vadászszázad mintegy tíz perccel utóbb hangos kiáltozással rontott be a falucskába, mely mindössze néhány épületből állt, ott már egyetlen teremtett lelket sem találtak.

Heinrich és Lütz a kőépülethez rohantak, és leverték róla a zárat.

— Herr Pfeiffer, él még? — kiáltotta Heinrich.

Lütz zseblámpájával bevilágított. A kuckóban szorosan egymáshoz simulva ült a sofőr és a félelemtől félig ájult propagandista.

— Ó, főhadnagy úr! — nyögte ki végül Pfeiffer, és szinte zokogva borult Heinrich keblére.

Lütz és Goldring kivezették a támolygó propagandistát a szabad levegőre; úgy fogták hóna alatt, mintha beteget szállítanának. A nagy ajtó mellett, amelyen kiléptek, volt egy kisebbik is. Ez tárva-nyitva állt. Lütz odanézett, bevilágított zseblámpájával, és nagyot kiáltott. Heinrich mellette termett.

A küszöbnél Bertina Grausamell feküdt.

— Halott — állapította meg Lütz, föléje hajolva.

— Talán éppen a mi golyónk ölte meg! — mondta Heinrich.

— Legalább méltó módon halt meg! — hangzott hátuk mögül Pfeiffer öblös hangja. Mihelyt ugyanis érezte, hogy biztonságban van, gyorsan magához tért, s már újra olyan öntudatosan viselkedett, mint mindig.

Heinrich ránézett, és nem akart hinni a szemének: a propagandista termete kiegyenesedett, egész megjelenése megint olyan volt, mintha az emberiségnek külön hálát kellene adnia, hogy ő hajlandó volt egyáltalán megszületni...

A megmentett foglyok hajnalban érkeztek Saint-Rhémybe. Heinrich beköttette sebesült kezét a kórházban, majd a szállodába ment, és szobájában rögtön elnyomta az álom. Sokáig aludt, mélyen és nyugodtan. Nem is hallotta, hogyan nyitott be szobájába Miller, és hogyan keltegette hasztalanul Lütz, amikor eljött az ideje, hogy ebédelni menjenek a kaszinóba. S talán jobb is volt, hogy így történt. Mert még Heinrich önuralma sem lett volna elég ahhoz, hogy nyugodtan végighallgassa Pfeiffer elbeszélését, amelyben a maquis-fogságban tanúsított hősi magatartásukat ecsetelte. De ne legyünk igazságtalanok: Pfeiffer mindenekelőtt Goldring főhadnagyot magasztalta. E Göbbels-propagandista elbeszélésében Heinrich valóságos mesebeli hőssé vált, aki még megkötözve is több maquisard-t sújtott le, puszta kézzel megfojtotta az őrséget, és valóban úgy viselkedett, mint az egy száz százalékos árjához, az a führer győzhetetlen hadseregének igazi tisztjéhez méltó.

A kaszinóban ezen a napon sokat ittak Pfeiffer és a rettenthetetlen Goldring egészségére. Saugelről és Grausamell kisasszonyról mindössze csak egy megemlékezés hangzott el. Túlságosan emelkedett hangulatban voltak ahhoz, hogy halottakról beszéljenek. Különösen Miller sugárzott az örömtől. Hiszen, ha nem feküdt volna kórházban, akkor neki kellett volna fogadnia az előkelő vendéget, s most ő fekhetne Saugel helyén a sírban, Saint-Rhémy temetőjében...

KIRÁNDULÁS
AZ ATLANTI-FALHOZ

— Hogy érzi magát, báró? — kérdezte Ewers tábornok Heinrichtől, amikor az elmondott események után egy héttel a főhadnagy jelentette, hogy újra megkezdi feladatai teljesítését.

— Köszönöm figyelmét, remekül, tábornok úr!

— No, akkor ezek szerint mindketten kitűnő állapotban vagyunk — mondta Ewers tábornok, előlépve az asztala mögül, és fel-alá kezdett járni szobájában. — Lyoni utazásom igen kedvezően befolyásolta hangulatomat.

— Nem merek érdeklődni az okai iránt, tábornok úr.

— Pedig mindjárt meg is fogja tudni, mert olyasvalamit kell elmondanom önnek, amit segédtisztemen kívül egyetlen tisztem sem tud, s egyelőre nem is kell megtudniuk. Hallott már az Atlanti-falról?

— Természetesen hallottam, de nincs még róla konkrét fogalmam.

— Nekem sincs. Éppen erről van szó. Legfőbb parancsnokságunk minden harcképes hadosztályt a keleti arcvonalra dob át. Ott nyilván újabb nagyszabású hadművelet kezdődik. Ezzel kapcsolatban az Atlanti-fal körzetében állomásozó legjobban felszerelt hadosztályokat áthelyezik a keleti arcvonalra, az Atlanti-fal védelmét pedig, a mi hadosztályunk veszi át... Mit szól ehhez, főhadnagy úr?

— Boldog vagyok, tábornok úr, hogy végre a mi hadosztályunkra is különb feladat hárul, mint katonai objektumok egyszerű védelme.

— Véleményét teljesen osztom. Hadosztályunk azonban, mint tudja, mind ez ideig még nem teljes, akár személyi állományát, akár fegyverzetét tekintjük. Azt a területet, melyet

ránk fognak bízni, jelenleg Tolle vezérőrnagy hadosztálya tartja megszállva. De figyelmeztetem, ez még a törzs tisztjei számára is egyelőre titok.

— Megtanultam titkot tartani, tábornok úr.

— Tudom. Ezért is bízom önre egy kényes feladat végrehajtását. Pontosabban nem is egy, hanem két feladatról van szó. Kezdem az elsővel. Egy tisztet kell küldenem Tolle vezérőrnagy törzséhez, ahol ennek a tisztnek át kell vennie a tűzfészkek pontos számadatait, hogy mind a tűzfészkeket, mind a tartalék állásokat száz százalékosan felszerelhessük. Ezeken a pontokon most természetesen Tolle vezérőrnagy hadosztályának fegyverei vannak felállítva, s ők, amikor a keleti frontra indulnak, mindezt persze magukkal viszik. S minthogy jelenlegi nehézfegyverzetünkkel nem tudjuk teljesen ellátni a tűzfészkeket, ezért rendkívül nagy szükségünk van a fentebb említett adatokra. Ezeknek alapján azonnal követelni fogjuk a főparancsnokságtól, hogy adjanak nekünk megfelelő számban nagykaliberű fegyvereket. Azt akarom, hogy hadosztályom az új helyen a lehető leggyorsabban felkészüljön minden meglepetésre. Ez, hogy úgy mondjam, hivatalos megbízás, amelyet annál könnyebb lesz teljesítenie, minthogy Tolle hadosztályának törzse már megkapta a szükséges utasításokat. Most azonban lássuk a másik megbízást. Ez már kissé kényes...

A tábornok többször is fel-alá sétált dolgozószobájában. Heinrich némán követte tekintetével.

— Mielőtt áttelepülnénk új helyünkre, szeretném, ha tiszta képem volna a nyugati falnak arról az egész szakaszáról, amelyet nekünk kell védelmeznünk. Ezért arra kérném, hogy személyesen nézzen utána a hadifelszerelések, kaszárnyák, raktárak, a vízellátás és a híradórendszer állapotának. Míg azonban az első megbízásra teljes felhatalmazása lesz illetékes helyről, addig a másodikra felhatalmazása nincs. Önt fogadhatják a törzsnél, megadhatják a szükséges felvilágosításokat, de nem engedik kimenni a megerősített pontokra. Így hát feladata kényes és diplomatikus. Megkértem ugyan a hadtestparancsnokot, hogy adjon hivatalos meghatalmazást, de ő azzal az ürüggyel utasította el kérésemet, hogy úgymond, lesz időnk megismerkedni mindezekkel a részletekkel már áthelyezésünk után. Én azonban szeretnék idejében felkészülni. Megértette, főhadnagy úr, hogy mi a feladata?

— Pontosan, tábornok úr! Mikor induljak?

Ewers csöngetett. Belépett Lütz.

— A főhadnagy iratai készen vannak?

— Jawohl!

— Akkor hát holnap reggel már, úgy hiszem, indulhat.

— Holnap hajnalban gépkocsival Chamberybe indulok, onnét vonattal a hadosztálytörzshöz, Lyonból pedig egyenesen Saint-Nazaire-be.

— Megbízatásának időtartamát nem korlátozom, de remélem, nem fogja feleslegesen fecsérelni az időt.

Lütz és Heinrich elhagyta a tábornok szobáját.

— Irigyellek, Heinrich!

— Ugyan miért?

— Mindig utazol, jársz mindenfelé, én pedig soha semmit sem látok ezen az undok törzsön kívül — panaszkodott Lütz.

— Remélem, azért nem irigyelsz, hogy én estem maquisfogságba, és nem te?

— Ez volt az egyetlen megbízatásod, amelyben nem lett volna kedvem részt venni — mosolygott Lütz.

— Szeretném utazásom előtt az utolsó estét veled tölteni, Karl. Rendben van?

— Ha ugyan Miller nem rontja el megint az esténket.

— Évégből már korábban felkeresem, és elbúcsúzom tőle, hogy eszébe se jusson este megjelenni nálam.

Heinrich elhagyta a törzs épületét, és már a Biztonsági Szolgálat épülete felé indult, amikor figyelmét egy taliga vonta magára, amelyet vén vándor „műkereskedő" tolt maga előtt, hangosan kiáltozva:

— Antik metszetek! Miniatűrök, a legjobb francia művészek munkái! A világ legnagyobb műalkotásainak reprodukciói! A művészet neveli az ízlést! Inkább egy nagy alkotás jó másolata, mint valami rossz eredeti mázolmány! Vásároljanak antik metszeteket, reprodukciókat! Szobormásolatokat!

Heinrich odalépett az öreg emberhez.

— Mondja, kérem, nem kaphatnék egy jó másolatot Rodin valamelyik szobráról!

Az öreg „műkereskedő" megállt.

— Rodinnek még a másolata is akkora érték, hogy nem cipelném magammal az úton. De hát mit szeretne megszerezni, tiszt uram?

— Régóta keresem Victor Hugo mellszobrának egy jó másolatát.

— Szerencséje van, Monsieur! Éppen Hugo mellszobrát sikerült nemrég véletlenül megszereznem. Ha megengedi, egy jó óra múlva elhozom.

— Címem: Hotel Temple, 12-es szoba — mondta Heinrich és tovább ment.

Kurtnak kimenőt adott s izgatottan ment fel a szobájába. Egyre-másra az órájára pillantott. A vándor műkereskedővel való találkozás szemlátomást nagyon felizgatta. Túlságosan váratlanul következett be, és azért nyugtalanította, sőt megijesztette.

Amikor ajtaján bekopogtak, Heinrich megkönnyebbülten sóhajtott. És valóban az öreg műkereskedő jelent meg a küszöbön, nagy, fekete kendőbe búrkolt tárgyat tartott a kezében.

— Azt hiszem, ennek a szobornak a másolatát kereste, tiszt uram?

Heinrich rá sem nézett a mellszoborra.

— Egyedül vagyunk — mondta halkan, s bezárta az ajtót.

— Nyissa ki! — rendelkezett az öreg. — Milyen titok lehet a német hadsereg főhadnagya és egy öreg műkereskedő között?

Heinrich visszafordította a kulcsot. Az öregember felállította a szobrot kettejük közé, és úgy ült le egy szék szélére, ahogyan kis emberek szoktak ülni magas társadalmi állású személyek jelenlétében. Néhány miniatűrt húzott elő zsebéből, és maga elé tette az asztalra. Most már egészen természetes volt a helyzet: ha bárki véletlenül benyit a szobába, semmi gyanúsat sem vehetett volna észre. Egy szegény kis vándor műkereskedő megpróbál rásózni néhány vacakot a tisztre, aki nem ért a művészethez. És ugyanebben a testtartásban, még arckifejezését sem változtatva meg, kezdte az öreg — az egyáltalán nem a helyzethez illő beszélgetést.

— Úgy vélem, százados elvtárs, és ez nemcsak az én véleményem, hogy maga az utóbbi időben túlságosan sok kockázatot vállal.

— Egész itteni munkám kockázatos.

— Tudom, de maga túlságosan szabadjára engedte a gyeplőt. Figyelmeztetem: már az is szóba került, hogy át kell helyeznünk innét.

Heinrich megremegett.

— Mi az? Úgy látszik, az idegei sincsenek egészen rendben — mondta az öreg, fürkésző tekintetet vetve Heinrichre. — Megtudtam, milyen kapcsolatban áll a maquis-szervezettel, és hogy a nekik nyújtott segítségéről már többen tudnak. Legalább tízen. Nem is tagadja?

— Nem.

— És teljes biztonságban érzi magát?

— A mi munkánk mindig veszéllyel jár.

— Nem erről van szó! Tudja-e, hogy a fennsíkon tanúsított könnyelmű magatartásáról, amikor elfogott, majd szabadon engedett két partizánt, már nemcsak a maquisard-ok tudnak, hanem olyanok is, akiknek semmi közük sincs az ellenállási mozgalomhoz?

— Sejtem, hogy tud róla a szálloda tulajdonosnője, talán a lánya is és még egy öreg parasztasszony...

— Nem vette észre, hogy környezete már magára vonta a Gestapo érdeklődését?

— Tudom.

— Mondja el, mit tud!

Heinrich elmesélte Saugellel folytatott utolsó beszélgetését, hogy a Gestapo gyanakszik Monique-ra, és elmondta a villanytelep provokátorának esetét.

— És milyen rendszabályokat foganatosított?

— Saugelt likvidáltam, a provokátorról értesítettem Monique Tarvalt, aki fenntartja a kapcsolatot a villanyteleppel, továbbá közöltem a maquis-osztag parancsnokával...

— Egy főelektrotechnikus két nappal ezelőtt hirtelen meghalt. Magasfeszültségű áram ütése érte.

Heinrich megkönnyebbülten sóhajtott.

— Más gyanú is támadt maga ellen?

Heinrich elmondta, hogyan hallgatta ki Kurtot Miller, és megemlítette Schulz névtelen levelét is.

A műkereskedő elgondolkozott.

— Schulzot ártalmatlanná kell tenni, mégpedig minél előbb. Ha gyanú támadt benne, és egyszer lépéseket tett ilyen irányban, akkor nem elégszik meg egy névtelen levéllel.

— Holnap el kell utaznom az Atlanti-falhoz, és remélem, közben megtalálom Schulzot is, hiszen feljelentése Montfleurből érkezett.

— Milyen megbízatással indul az Atlanti-falhoz?

Heinrich elmondta az Ewerstől kapott utasítást.

— Pontosan ez az, amire nekünk is olyan szükségünk van, mint egy falat kenyérre! Szövetségeseink ugyanis azzal halogatják a második arcvonal felállítását, hogy mindig erre az Atlanti-falra hivatkoznak, mely állítólag áttörhetetlen erődrendszer. A legmesszebbmenően tegyen eleget a megbízatásnak. Nekünk elég lesz a tábornokának tett jelentés másolata és természetesen a filmtekercs. De ne felejtse el, hogy az Atlanti-fal titkát a Gestapo úgy félti, mint a szeme világát. Ott már több szovjet és angol felderítő vesztette életét.

— Remélem, nekem nagyobb szerencsém lesz!

— Mi is reméljük. Magának kitűnően sikerült álcáznia magát, ami jelentős mértékben megkönnyíti munkáját. Megengedhetetlen őrültség volna, ha leleplezné magát valami elővigyázatlansággal vagy felesleges hősködéssel. Ezért aggaszt minket, hogy olyan gyakran vállal kockázatot, és beavatkozik olyan ügyekbe, amelyektől távol kellene maradnia Különösen vonatkozik ez Ludvine Decoque esetére.

— Magam is sokáig haboztam. Az ő letartóztatása azonban az én közvetlen biztonságomat fenyegette.

— Az az érzésem, hogy magát nemcsak ez a meggondolás vezette. Ne felejtse el, százados, hogy néha, amikor egy embert megmentünk, ezzel százaknak vagy ezreknek az életét tesszük kockára. Megkockáztatjuk olyan tervek kudarcát, amelyeket magunk sem sejtünk. A parancsnokságnak magával is vannak ilyen tervei. És rendkívül nagy baj volna, ha ezeket sutba kellene dobni. Tehát legyen óvatos, tízszer olyan óvatos, mint eddig volt... Most pedig beszéljünk Schulz dolgáról. Én minden alkalmat megragadok, hogy ártalmatlanná tegyem; ez az ember olyan bűncselekményeket követett el békés lakosság ellen, hogy teljességgel megérdemli a legszigorúbb büntetést. Az a körülmény pedig, hogy megpróbálta beleütni az orrát felderítésünk dolgába, csak sietteti az ítéletet, melyre háborús bűnösként rászolgált. De úgy adódhat, hogy nem tudom teljesíteni ígéretemet. Ha Saint-Nazaire körzetében való tartózkodásának ideje alatt nem kapna tőlem értesítést, akkor magának kell ártalmatlanná tenni Schulzot. Ez nagyon ellenemre volna, de más megoldást nem látok: gyorsan kell cselekednünk, mert ez az ember leleplezheti magát, márpedig a maga felderítői munkájára olyan szükségünk van, mint még soha. Egyébként, a tisztiszolgája megbízható?

— Teljesen.

— A Gestapo gyakran hálózza be a tisztiszolgákat, megbízza őket, hogy figyeljék a gyanúba vett tiszteket.

— Az enyémet teljesen leköteleztem.

— Ez helyes. Legyen gondja rá, hogy ez az ember testestől-lelkestől a szolgálatában álljon. Apróságról van szó, a mi munkánkban azonban sok múlik az apróságokon. Ismétlem, magának olyan remekül sikerült befészkelődnie a hitlerista gócpontba, hogy valóságos bűncselekmény volna, ha bukásba sodorná magát.

— Február negyedike óta Berthold vezérőrnagy lányának vagyok a hivatalos vőlegénye.

— Tudom — felelte minden gúny nélkül a műkereskedő. — Berthold tervéről küldött jelentését megkaptuk. Sajnos, nem sikerül mindenütt megakadályoznunk a terv végrehajtását. Az ön apósa, százados elvtárs, kegyetlen ember, még Gestapo-körökben is hírhedt. Legyen óvatos vele szemben, és igyekezzék a lehető legjobban kihasználni bizalmát.

— Kapcsolatom marad a régi? — kérdezte Heinrich.

— Nem. Elővigyázatlansága folytán megváltoztattuk a kapcsolat rendszerét. Ha visszatér megbízatásából, meg fogja kapni az utasításokat. Az Atlanti-falról szerzett értesüléseit adja át annak az embernek, akit majd magához küldök. A jelszó marad. Sok szerencsét, százados, és még egyszer emlékeztetem: a mi dolgunkban az óvatosság nem gyávaság, hanem a bátorság legmagasabb formája.

Az öreg műkereskedő keményen megszorította Heinrich kezét, és távozott, az asztalon hagyva Hugo mellszobrát meg egy miniatűrt.

Heinrich az ablakhoz lépett. A túlsó járdán ismerős, görnyedt alak jelent meg. Az öreg megállt, előhúzta erszényét, és megszámolta pénzét. A ráncos, vén ábrázaton elégedett mosoly suhant át. Egyetlen pillantást sem vetett a szálloda felé, úgy indult tovább, és csakhamar eltűnt annak szeme elől, aki titokban, a félrehúzott függöny mögül nézett utána.

Heinrich fáradtan zuhant a székbe, és sokáig ült gondolatokba merülve, újra számba véve minden lépését, amit itt, Saint-Rhémyben tett. Igen, váratlan vendégének igaza volt. Mennyi elővigyázatlanság, mennyi felesleges kockázat!

Töprengéséből Miller telefonhívása riasztotta fel.

— Kicsoda? Kicsoda érkezik Saugel helyére? Ó, kitűnően ismerem! Kubis remek tiszt és igazi jó barát. Berthold

vezérőrnagy nagyrabecsülte képességeit, és többször is tanácsolta nekem, hogy barátkozzam össze vele. Remek fogást csinált vele, Hans! Micsoda? Ide akar jönni? Nagyon örülök, mert az estét aligha tölthetjük együtt. Holnap utazom, és korán kell lefeküdnöm.

Heinrich még át sem öltözhetett háziruhájába, amikor Miller már ott volt.

— Pedig azt reméltem, Heinrich, hogy együtt tölthetjük a mai estét. Hiszen holnap elutazik, amint már a törzsnél is hallottam, s még el sem mondta, hogy hová és mennyi időre.

— Együtt fogjuk megünnepelni visszatérésemet, és Kubis érkezését.

— Nem felejtette még el, Heinrich, az ígéretét, hogy felgyógyulása után valami fontos dolgot fog közölni velem?

— Nem felejtettem el, de sohasem sietek közölni barátaimmal kellemetlen híreket.

— Kellemetlen híreket? Az utóbbi időben annyi kellemetlenségem van, hogy eggyel több vagy kevesebb már nem számít.

— Úgy gondolja?

— Heinrich, magának van egy pokoli rossz szokása. Először felizgatja az embert, és csak aztán közli a lényeget.

— No jó! Ha ennyire kész tudomásul venni bármilyen kellemetlenséget, akkor nem húzom-halasztom tovább. Tudja, ki az, aki engem és Pfeiffert kihallgatott a maquis-parancsnokságon?

Miller izgatottan nézett reá.

— Paul Chénier személyesen. Igen, igen, Paul Chénier, aki megszökött a föld alatti börtönből, és akinek ártalmatlanná tételéért maga ötezer márkát kapott, sőt még érdemrendet is vár!

Csend támadt, csak Miller nehéz zihálása hallatszott.

— Magán kívül, Heinrich, ki látta még ezt az embert?

— Herr Pfeiffer, a sofőrünk és Bertnia Grausamell, akinek haláláról tegnap voltam kénytelen fájdalommal értesíteni Berthold vezérőrnagyot, mert az unokahúga volt.

— Paul Chénier-ről már beszélt valakivel?

— Herr Miller! Magának nagyon rossz véleménye van a barátairól! Ez a mi titkunk lesz, Hans, ameddig...

— Ameddig? — kérdezte aggodalmasan Miller.

— Ameddig barátok maradunk! — fejezte be sokatmondó hangsúllyal Heinrich.

Miller az illendőség kedvéért ottmaradt egy negyedóráig, azután elbúcsúzott és távozott. Lelke tele volt félelemmel és keserűséggel.

Reggel Heinrich útnak indult, és már másnap továbbutazott Lyonból Saint-Nazaire-be, ebbe a nyugat-franciaországi városkába, amelynek közelében állomásozott Tolle vezérőrnagy hadosztálya.

A saint-nazaire-i parancsnokságon hosszan és aprólékosan ellenőrizték Heinrich iratait. Megérkezése után csak egy órával hívhatta fel telefonon a hadosztály törzsét, hogy jelentse érkezését és gépkocsit kérjen.

Saint-Nazaire-ből csak délben jutott tovább.

Az autó lassan haladt a sík és látszólag néptelen tájon, melyen csak itt-ott nőtt némi cserje. Az úttest hosszában felállított útmutató táblák mellett szabályos közökben alacsony cölöpök álltak, s ezeken a rájuk rajzolt koponya alatt felírás volt olvasható: „Vigyázat, akna!" Tulajdonképpen az úttest mindkét oldalán az egész vidék el volt aknásítva. Az utasnak szinte az volt az érzése, hogy elég lelépnie az útról, s abban a szempillantásban már levegőbe röpül.

Az út közvetlenül a part mentén haladt, s mindössze vagy tíz kilométerre a várostól fordult élesen jobbra, a horizonton látszó erdőcske felé. Közelebb érkezve, Heinrich a magas, sűrű fák közt néhány épületet pillantott meg — itt állomásozott Tolle vezérőrnagy hadosztályának törzse.

A hadosztály törzsparancsnoka, Buschmayer ezredes azzal a hivatalos előzékenységgel fogadta Heinrichet, amely semmire sem kötelezi az embert, de azért emlékezteti, hogy maradjon meg a szigorúan hivatalos keretek között.

— Érkezéséről értesítést kaptunk, és már el is készítettük az adatokat, amelyeket önnel közölnünk kell. Pillanatnyilag azonban a vezérőrnagy nincs a törzsnél, és önnek várnia kell reggelig. Mindjárt kiadom az utasítást, hogy készítsenek elő az ön részére szobát, ahol kipihenheti az út fáradalmait.

Heinrich kénytelen volt belenyugodni, hogy unalomban tölti a hátralevő időt és tulajdonképpen egy egész napot veszített.

Másnap reggel közölték vele, hogy Tolle vezérőrnagy már a hivatalában van. és pontosan kilenckor fogadja.

Heinrich a megjelölt időpontban jelentést tett a vezérőrnagynak megbízatásáról.

— Ewers tábornok személyesen is kéri önt...

— Tudom, tudom — vágott szavába Tolle vezérőrnagy, aki olyan nyurga és ösztövér volt, mint egy pózna. — Már ismerem a felhatalmazását, főhadnagy úr. Megkap minden szükséges adatot, az utolsó kis csavarig. Buschmayer ezredes már előre elkészítette ezeket, amikor megkaptuk az utasítást, de megparancsoltam, hogy még egyszer ellenőrizzenek mindent, hasonlítsák össze az adatokat mindazzal, ami valóban a rendelkezésünkre áll minden egyes ponton és a tartalék állásokban. Holnap délelőtt tíz órakor mindent hiánytalanul meg fog kapni. Egyelőre töltse itt az idejét minálunk. Bár nem ajánlhatunk fel önnek luxusszállót, még egy valamirevaló mulatót sem, de a levegő olyan kitűnő errefelé, hogy különbet keresve sem találhat.

— Igen, Távol-Keletet juttatja eszembe, a Csendes-óceán partját!

— Ön már járt ott? Mikor került oda?

— Úgy adódott, vezérőrnagy úr!

— Talán a keleti arcvonalon is volt már?

— Voltam. Negyvenegy őszén.

— Ebben az esetben szavát veszem, főhadnagy úr, hogy ma este, miután visszatértem Saint-Nazaire-ből, találkozni fogunk, és elmondja nekem mindazt, amit a keleti arcvonalról tud. Hadosztályom és én ugyanis még nem voltunk ott.

— A legnagyobb készséggel mindent elmondok, amit tudok, vezérőrnagy úr.

— Remek!... Tessék! — kiáltotta a vezérőrnagy válaszul az ajtón hallatszó kopogtatásra.

Valaki belépett. Heinrich háttal ült az ajtónak, s így nem látta, ki érkezett.

— Bemutatom segédtisztemet. Schulz őrnagy. Ez pedig a vendégünk: Goldring báró — mutatta be a vezérőrnagy egymásnak a két tisztet.

Heinrich megdöbbenést és rémületet látott az őrnagy arcán, amikor feléje fordult, hogy üdvözölje.

— Vezérőrnagy úr, én Schulz őrnagyot már régóta ismerem. Jó barátok vagyunk. Nem igaz, Herr Schulz?

— Ó, hogyne, hogyne!

— Akkor ma este hármasban vacsorázunk — jelentette ki a vezérőrnagy — és azzal ünnepeljük meg találkozásunkat, hogy az őrnaggyal fel fogják eleveníteni a keleti arcvonal emlékeit.

— Ó, az én élményeim elhalványulnak azok mellett, amiket Goldring főhadnagy úr mesélhet! Hiszen ő hosszú évekig élt Oroszországban, s így alaposan ismeri.

— Ön Oroszországban élt, báró? — csodálkozott a vezérőrnagy. — Most már igazán türelmetlenül várom az estét... Most azonban mennem kell. Ön, Herr Schulz egész nap szabad. Remélem, jól fogja szórakoztatni vendégünket, és gondoskodik róla, hogy ne unatkozzék estig. Ha szükséges, igénybe veheti személygépkocsimat, mert én a parancsnokság kocsiját fogom használni.

Heinrich és Schulz együtt léptek ki a vezérőrnagy szobájából.

— Menjünk hozzám! — javasolta Schulz, a vezérőrnagy szobájával szemközti ajtóra mutatva.

Leültek egymással szemben, és sokáig hallgattak.

— Úgy látom, Herr Schulz, ön nem nagyon örül a viszontlátásnak? — törte meg a csendet elsőnek Heinrich — S az a döbbent pillantás, amellyel főnökének dolgozószobájában fogadott, azt árulta el, hogy már csak a másvilágon számított erre a találkozásra, nem igaz?

— Nem értem önt, Goldring?

— Herr Schulz, ön sokáig dolgozott a felderítőknél és tudja, hogy bárki ellen feljelentés érkezik, a Gestapo veszi kézbe az ügyet, onnét pedig nemigen kerül vissza az ember erre a világra. Ezért joggal remélte, hogy engem már a halottak sorában tisztelhet, és remélem, imádkozott is a lelkem üdvösségéért.

— Báró, ön most is kétértelműen és rejtvényekben beszél, mint azelőtt!

— Téved. Egyáltalán nincs szándékomban bújócskát játszani önnel, Schulz. Ön megszegte tiszti becsületszavát, azt az egyezségünket, amelyet a keleti arcvonalon kötöttünk! Idejöttem, hogy megmondjam önnek: én is meg fogom szegni ígéretemet, és Daniel tábornok fényképét, amire még bizonyára emlékszik, azonnal odajuttatom, ahová kell.

— Én nem szegtem meg az egyezségünket! — mondta tompán Schulz.

— Hát azt a feljelentést Montfleurből ki küldte Saint-Rhémybe a Gestapóhoz? Meg a másikat, a lyoni hadtesthez? — tette hozzá találomra Heinrich. — Azt hiszi, nem tudom? Hadosztályunk parancsnokától én magam kértem ezt a megbízatást, hogy szerencsém legyen találkozni Schulz őrnagy-

gyal, mielőtt a Gestapo kezére adnám őt. Ismerje el, hogy ez csak jelentéktelen viszonzása azoknak a kellemetlenségeknek, amelyeket a feljelentések ellenőrzése során kellett eltűrnöm... Most azonban mindez ön ellen fordul. Hiszen egy gyerek előtt is világos: ön azért akart engem többször is eltenni láb alól, mert el akarta tüntetni gaztetteinek nyomát.

— Mit akar tőlem? — kérdezte rekedten Schulz.

— Én öntől? Semmit! További sorsát a Gestapóra bízom.

Schulz hallgatott. Előregörnyedve, vállát felhúzva, ujjával térdét markolászva, olyan volt, mint egy vadállat, mely ráugrani készül áldozatára, és most fontolgatja, lesz-e ereje megfojtani.

— Nos, a jelek szerint mindenben szót értettünk. Nem óhajtom tovább untatni önt, Herr Schulz!

Heinrich felállt, és az ajtó felé indult.

— Goldring! — kiáltotta talpra ugorva Schulz.

Zsebrevágott kézzel, komoran és dühösen állt.

— Mit akar mondani, őrnagy?

— Figyelmeztetni akarom: mielőtt én a Gestapo kezére kerülnék, a maga lelke már a pokolban lesz! — hangzott Schulz szava olyan rekedten, mintha több napos dorbézolás után törne fel torkából.

Goldring egy ugrással az őrnagy mellett termett. Emez a revolverét szorongatta zsebében, Heinrich azonban kellő időben észrevette.

Mindkét kezével megragadta Schulz két karját könyöke fölött, hirtelen nekilendüléssel magasba emelte, majd belevágta a székbe.

— Bizonyára emlékszik még, Schulz, lövészversenyünkre azon a napon, amikor nekem ajándékozta azt az értékes fényképet? Megint kedve kerekedett, hogy vetélkedjen velem a gyors és pontos célzásban?

— Mennyit akar azért a fényképért, Goldring?

— Hülye! Én olyan gazdag vagyok, hogy megvásárolhatom magát szőröstül-bőröstül és maga azt kérdezi, hogy mennyit akarok? Egy német tiszt a becsületszó megszegését csak tulajdon vérével moshatja le! Önből azonban, mint minden gyávából, hiányzik ehhez a bátorság! Ezért tartom egyenes és, őszintén megmondom, kellemes kötelességemnek, hogy segítségére legyek, és említett feladatának a Gestapo munkatársai jelenlétében tehessen eleget. Azok majd értik a

módját, hogy megtudják, miért rajong maga a fényképezésért.

— Azóta teljesen abbahagytam a fényképezést!

Heinrich elnevette magát.

— Ez megint csak maga ellen szól, Schulz! Kiderül, hogy olyan drága áron adta el a bolsevistáknak a Vasököl-hadművelet tervének negatívját, hogy már nincs is szüksége pénzre. Pedig kár! Maga, Schulz, csinos összeget kereshetne az angoloknál vagy az amerikaiaknál. Bizonyára tisztes árat fizetnének az Atlanti-fal tervének fényképéért, vagy legalább annak a körzetnek a tervéért, ahol az önök hadosztálya állomásozik. Biztosítom, hogy súlyos tízezer dolláros csekk ütné a markát. Vagy talán máris sokkal többet kapott? Sajnos, kevéssé ismerem a kémjelentések és fényképek árfolyamát. Mondjuk, lóg magánál egy ilyen térkép...

És Heinrich a függönyhöz lépett, mely eltakarta a fali térképet, és szétrántotta.

— Mi ez? Nini, az aknamezők tervrajza! Nos, ezért már nem kapna olyan sokat. Ez nagy vacak... Csakhogy az Atlanti-fal hadosztályparancsnokának segédtisztjénél érdekesebb dolgok is vannak ám, mint az aknamezők térképe!

Schulz a térképhez lépett, és visszahúzta a függönyt.

— Goldring, tiszti becsületemre esküszöm, hogy többé sohasem fogom emlékeztetni létezésemre.

— Tiszti becsületszavára? Van is önnek tiszti becsületszava! Hiszen már ott megfogadta, Belorussziában...

— Féltem...

— Volt talán alapja azt gondolni, hogy én megszegtem az egyezségünket?

Schulz nem felelt.

— Mert maga megszegte. És ezért felelni fog!

— Goldring! Könyörgök! Mindent, amit csak akar...

— Nekem magától semmi sem kell! A fegyverzetre vonatkozóan minden adatot a törzsparancsnoktól fogok megkapni. Holnap engedélyt kérek a hadosztályparancsnoktól, beutazom a szóban forgó területet, és ezzel feladatom véget ér. Miben segíthetne maga énnekem?

— Lehet, hogy nem fogják az erődítményekhez engedni.

— Kell a fenének! Érdekel is az engem! Közölni fogom a tábornokommal, hogy nem engedtek oda, és kész!

— De én megszerzem önnek az engedélyt! Hivatalosan átadom önnek az aknamezők térképét, elkészítem a szüksé-

ges iratokat is. Addig elutazhat Saint-Nazaire-be. Adok önnek egy címet, ahol remekül szórakozhat, s ezalatt én mindent elintézek!

— Mondja, Schulz, ilyen csekélységgel akarja megvásárolni a hallgatásomat?

— Goldring! Herr von Goldring! Én tudom, hogy ez nem elégíti ki önt, de esküszöm: többé soha és sehol egyetlen szóval sem beszélek önről! Szavamat adom, hogy gyanakvásának nincs semmi alapja, tehát lelkiismerete nyugodt lehet! Az a fénykép egyszerűen az események fatális találkozása! Be is tudom bizonyítani, hogy ártatlan vagyok. Tudom azonban: elég volna, hogy a Gestapo letartóztasson, és máris vége a karrieremnek.

Heinrich úgy tett, mintha latolgatná a mondottakat.

— No jó, Schulz! Ma megmutatja nekem az erődítményeket. Este együtt leszünk a vezérőrnagynál, holnap pedig, miután megkaptam az iratokat, együtt fogunk Saint-Nazaire-be utazni, és egy kissé elszórakozunk. Különben is holnap szombat van, és ön könnyen elkérezkedhet a tábornoktól néhány órára, hiszen mulattatni akarja drága jó barátját, akihez a keleti arcvonal közös szolgálatának emlékei fűzik.

Schulz arca egy pillanatra különös kifejezést öltött.

— Ó, természetesen el fog engedni! — mondta olyan feltűnő készséggel, ami óvatosságra intette Heinrichet.

— Tessék, itt az igazolványom, állítsa ki az engedélyt, és gyerünk, nézzünk körül a vidéken. A törzs épülete melletti filagóriában fogom várni.

Heinrich bizonyos volt benne: Schulz bármire hajlandó, hogy eltávolítsa az útjából. A környéken tett út során azonban ezt nem meri végrehajtani, hiszen a törzsnél mindenki tudni fogja, kivel indult el Goldring, ezenkívül mindenütt szem előtt lesznek. Schulz kedvezőbb alkalomra fog várni. Ez pedig csak másnap következhet be, amikor együtt lesznek Saint-Nazaire-ben. Nos, mojd meglátjuk, melyikünk végez a másikkal!

— Indulhatunk! — közölte az őrnagy, megjelenve a filagória bejáratánál.

Az épület feljárójánál gépkocsi állt, de sofőr nem volt látható.

— Sofőr nélkül indulunk? — kérdezte Heinrich

— Magam fogok vezetni! — felelte Schulz.

Az autó kigördült az erdőből, és lassan haladt, a part mentén.

— Tehát ez az a híres-nevezetes Atlanti-fal? — kérdezte ásítva Heinrich.

— Falról persze szó sincs. Legalábbis a mi körzetünkben. Hadosztályunk negyvenkét kilométeres távolságban terjeszkedik, és itt három nagyon megerősített pontunk van. Az egyikhez mindjárt meg is érkezünk. A többi pontos kópiája ennek, amelyet most látni fogunk. Köztük mindenütt aknamező terül el.

— De hiszen az újságjaink azt állítják, hogy áthatolhatatlan fal...

Schulz gúnyosan elmosolyodott.

— Ha majd a hadosztályuk idekerül, ön is látni fogja...

Mintegy tíz perc múlva a gépkocsi megállt. Heinrich csodálkozva nézett körül. Erődnek nyomát sem látta.

— Úgy látszik, őrnagy, ön tréfálkozni akar?

— Eszem ágában sincs! Látja ezeket a hálókat? Nézze csak meg jobban!

Közvetlenül a víz partján, homokszínű, sűrű hálókkal álcázva, három sorban, vastag, T-tartókból álló páncélos elhárító rendszer húzódott. Ezeket Heinrich csak akkor vette észre, amikor Schulz külön felhívta rájuk a figyelmét. A páncélos elhárítók mögött álcázott harckocsi-buktatók voltak, ezek mögött pedig földbe ásott vasbeton-tűzfészkek, lőrésekkel és mozgatható páncélkupolákkal. Minden egyes tűzfészek mellett többemeletes, hatalmas kazamaták voltak mélyen a földbe süllyesztve. Ezekben laktak a katonák, itt voltak az élelmiszer raktárak, a lőszer és tartalékfegyverek raktárai és az ivóvíz tartályok. Minden századparancsnok alá hat-nyolc ilyen tűzfészek tartozott. A századtámpont föld alatti kazamatájából periszkóp meredt felfelé, s a falon térkép mutatta a század körzetének pontos rajzát. A térképen valamennyi tűzfészek szerepelt, és meg voltak jelölve a tüzelési szektorok, az aknamezők, az átjáró utak, fel volt tüntetve a katonák létszáma, a lőszertartalék mennyisége.

A tűzfészkek első vonala mögött egy második terült el: ez még erősebb volt. Mögötte a harmadik — a legerősebb. Mindegyiknek megvolt a maga tűzrendszere, a maga fegyverzete, s a három vonalat aknamezők választották el egymástól.

Heinrich végigjárt néhány megerősített pontot, majd azt

javasolta Schulznak, hogy ezentúl elégedjenek meg a századtámpontokkal.

Schulz, nehogy a hadosztály esetleges áthelyezésének titkát a többiek előtt elárulja, úgy mutatta be Goldringot a századparancsnokoknak, mint a hadtesttörzs megbízottját. Heinrich kedélyesen elbeszélgetett a parancsnokokkal, jó híreket közölt velük a keleti arcvonalról, ezeket a híreket állítólag a hadtest törzsénél hallotta. Amíg végignézte egy-egy megerősített körzet térképét, hol lelkesen magasztalta a jelzések pontosságát, hol meg néhány futó megjegyzést tett. A századparancsnokok tetszését rendkívüli módon megnyerte a jókedvű és szellemes tiszt, aki olyan fesztelenül viselkedett. És senkinek sem tűnt fel, hogy balkezét egész idő alatt zubbonyának szegélyén tartja, senki még csak nem is sejtette, hogy a közönséges gomblyukból egy gombba rejtett önműködő fényképezőgép kandikál kifelé.

Schulz és Goldring csak este hétkor tért vissza a hadosztály törzséhez, a három megerősített körzet megtekintése alaposan elcsigázta őket.

— Meg van elégedve, báró? — kérdezte Schulz, miközben lemosták magukról az út porát.

— Megvallom, nem! Azt reméltem, hogy itt valóban áthatolhatatlan erődítményrendszert fogok találni, s csak néhány elszórt erődöt láttam, amelyet az ellenség könnyen elszigetelhet.

— De talán megfigyelte, hogy minden körzet között olyan kölcsönös összeköttetés áll fenn, amely sokkal erősebbekké teszi őket, mint ahogyan első pillantásra gondolnók.

— Nem vagyok én olyan nagy szakember az ilyen kérdésekben, hogy véleményem számítana valamit. Örülök, hogy mindezeket közölhetem Ewers tábornokkal, a következtetéseket vonja le ő maga.

Küldönc érkezett, és Tolle vezérőrnagyhoz kérette Goldringot meg Schulzot.

Heinrich alaposan elfáradt az erődítményeknél tett útján, s legszívesebben lepihent volna. Lélekben elátkozta a vezérőrnagy vendégszeretetét. Hiszen most már semmi újat és semmi érdekeset nem várt tőle — most, miután az aznapi körút eredményeképp az Atlanti-fal minden titka szó szerint már a zsebében volt, hiper-érzékeny mikrofilmekre rögzítve. A meghívást azonban mégsem utasíthatta vissza.

Tolle roppant szívélyesen fogadta vendégeit. Már előze-

tesen gondoskodott a vacsoráról, a borválasztékról, s étkezés közben friss, fesztelen beszélgetés kezdődött: otthonában a vezérőrnagy vendégszerető házigazda volt, semmi egyéb.

Leginkább Oroszországról volt szó. A vezérőrnagy, mielőtt a keleti arcvonalra indult volna, igyekezett a legpontosabb értesüléseket szerezni a számára oly titokzatos országról, és számtalan kérdéssel árasztotta el Heinrichet, válaszait pedig igen nagy figyelemmel hallgatta. Különösen a Szovjetunió népeinek életformájával kapcsolatos kérdések érdekelték, azt tudakolta, milyen jellemvonások különböztetik meg az oroszokat, az ukránokat, a beloruszokat. Ezekben a kérdésekben látta — saját kifejezése szerint — annak kulcsát, hogy miért szenvedett vereséget a német hadsereg a keleti arcvonalon.

— Eddig csak hódítóként viselkedtünk, a hódítónak azonban, ha meg akarja tartani az egyszer megszerzett területet, diplomatának és pszichológusnak is kell lennie! — vonta le végkövetkeztetését Tolle.

Nyilvánvaló volt, hogy önmagát finom érzékű diplomatának és széles látókörű embernek tartotta. Pedig megjegyzései és megállapításai azt tanúsították, hogy érdeklődik ugyan a dolgok iránt, de korlátolt. Heinrich nem minden kárörröm nélkül gondolt arra, milyen gyorsan fognak szétoszlani a vezérőrnagy illúziói, mihelyt a keleti arcvonalon szembe kerül a hitleri megszállás alatt sínylődő területek lakosságával.

Az este már végefelé járt, amikor a vezérőrnagy egészen váratlan újságot közölt:

— Tudja, Herr von Goldring, hogy önnek Dijonba kell utaznia, a mi hadtestünk törzséhez?

— De hiszen már itt megkapom a szükséges anyagokat, legalábbis Herr Buschmayer biztosított róla, hogy holnap reggel átadja a kezembe. Hivatalosan ellenőrizve és aláírva. Talán csak nem újabb késedelem?

— Nem, nem, részünkről nincs semmi akadály. Ön holnap reggel valóban megkapja mindazt, amit ígértünk. Mégis el kell utaznia Dijonba. Arról van szó, hogy én annak idején tervezetet nyújtottam be első erődvonalunk átépítésére. Ha ezt a tervezetet elfogadják, akkor a tőlünk kapott adatokat imitt-amott ki kell javítania, figyelembe véve a változtatásokat, amelyek az átépítés során természetesen bekövetkeznek. Ezenkívül, mielőtt mi a keleti arcvonalra indulnánk, ta-

lán ki kell cserélnünk fegyverzetünk egy részét. Így hát egyet-mást itt hagyhatunk az önök hadosztályának. Mindezt pontosan meg kell állapítani, és le kell szögezni. Azt hiszem, hogy holnap, ha megkapta tőlünk az adatokat, Schulz őrnaggyal elutazhat Dijonba, hogy ott végleg tisztázza ezeket a problémákat. Remélem, nincs ellenére, hogy még egy napot régi barátjának társaságában töltsön?

Heinrich némán meghajolt, egyetértése jeléül.

— Hát ön, őrnagy úr?

— Boldog leszek, ha minél tovább Herr Goldring társaságában maradhatok! — válaszolta látható örömmel Schulz.

„Mennyire megörült, amikor Tolle javaslatát hallotta, hogy velem utazzék Dijonba! — gondolta Heinrich, már ágyában fekve. — Bizonyára a mai napon, mialatt az erődítményeket nézegettük, észrevett valamit... — Talán a hadtestparancsnokságon, ahol jó kapcsolatai lehetnek — talán ott akar sarokba szorítani? Nem, ez nem valószínű! Nem vállalná azt a kockázatot, hogy elengedjen innét engem az Atlanti-fal titkával. Hiszen útközben megszökhetnék. És hát ő maga vezetett engem a „falon" végig, maga szerezte meg a szükséges engedélyt! Mi volna, ha visszaadnám neki a Daniel tábornok fényképét, és békességben elválnánk egymástól? Legalábbis addig, amíg át nem adom a filmet... De mégsem. Ha megkapja a fényképet, azt fogja érezni, hogy keze már nincs megkötve, és azonnal nyíltan fog harcba bocsátkozni velem, legádázabb ellenségével — immár nem névtelen levelek mögé bújva! Vagyis nem csökkenteném a veszélyt, hanem csak növelném. Akár útközben valahol feltartóztathatnak, és akkor... Tehát csak egy megoldás van: szembeszállni Schulzcal. És a párviadalban mindenképp nekem kell győznöm!"

Másnap este Heinrich és Schulz már Nantes-ban voltak. Itt másik vonatra kellett átszállniuk, hogy Dijon felé folytassák útjukat.

Kiderült azonban, hogy a vonatra estig kell várni.

Együtt ebédeltek és vacsoráztak, ugyanannál az asztalnál. Ha valaki figyelte volna viselkedésüket, kétségkívül ezt gondolta volna: „Íme, két jó barát, aki mindenét feláldozná a másikért!" Ilyen szívélyesen kínálták egymást étellel, itallal, desszerttel. De főleg itallal.

Schulz — ugyanaz a Schulz, aki minden egyes márkát hosszasan tapogatott, mielőtt kiadta volna, mintegy érzéke-

nyen elbúcsúzva tőle, ugyanaz a Schulz, aki külön, váratlan jövedelemként tett félre minden egyes frankot, amit egy-egy ebédmeghívással sikerült megtakarítania — ugyanez a Schulz ma semmit sem sajnált Goldring bárótól: a legfinomabb borokat rendelte, a legdrágább konyakkal kínálta Goldringot, bebizonyította, hogy alapos szakértője a likőröknek. Csak egy dolog volt, ami komolyan és a lelke mélyéig nyugtalanította Schulz őrnagyot: az, hogy barátja nem volt hajlandó inni, épp csak hogy belekóstolt, akár kis, akár nagy pohár került elébe.

Goldring báró, mint mindig, ugyancsak bőkezűnek és vendégszeretőnek mutatkozott.

— Mióta szokott le az ivásról, Herr Schulz? — érdeklődött Heinrich, amikor észrevette, hogy az őrnagy roppant kis kortyokkal szürcsöli a drága bort.

— Azóta, hogy elváltunk egymástól a keleti arcvonalon, megfogadtam: Németország győzelméig nem iszom szeszes italt! — magyarázta az őrnagy, jóllehet kékeres, piros orra és duzzadt könnyzacskói mindennél ékesebben tanúsították, hogy Schulz bizony egyáltalán nem híve a szesztilalomnak.

Az elválhatatlan barátok a vasúti kocsiban is együtt utaztak, mégpedig kettesben. Schulz nem csekély borravalót ígért a kalauznak, hogy a fülkébe ne engedjen be más utasokat.

— Legalább alkalmunk lesz kényelmesen kipihenni magunkat! — mondta elégedetten Schulz. — Tudja, Goldring barátom, én szeretek magam utazni, mert az egész utazást átalszom. Elvégre a vasúti fülkében is kipihenheti magát az ember.

— Pontosan ugyanez az én véleményem is, Schulz — helyeselt Heinrich, és kényelmesen elhelyezkedett ülőhelyén.

Lehunyta szemét, s kigombolva inggallérját, a párnára fektette fejét. Schulz ugyanígy tett.

Öt perc sem telt bele, s a főhadnagy máris egyenletesen, nyugodtan lélegzett. Ez a jól begyakorolt lélegzetvétel semmivel sem árulta el, hogy Heinrich nem alszik, hanem lehunyt szemének keskeny rése alól feszült érdeklődéssel figyeli útitársát. S lám Schulz szemhéja megrezzent, egyszer, majd még egyszer. Szeme kissé megnyílt. Éles pillantása végigtapogatta Heinrich arcát, kereste rajta az izmoknak azt az elernyedését, ami bizonyítja, hogy az illetőt elnyomta az álom.

Ekkor Heinrich felnyitotta szemét, nagyot nyújtózott, és teli szájjal ásított.

— Vigye el az ördög, aludni szeretnék, de nem jön álom a szememre — panaszkodott Schulznak, aki ugyancsak azt mímelte, mintha most ébredt volna.

— Vetkőzzék le, dobja le a zubbonyát — tanácsolta Schulz.

— Hát maga miért nem alszik, és miért nem vetkőzik le?

— Én megszoktam, hogy felöltözve is, ülve is tudok aludni, még állva is — felelte Schulz, és behunyta szemét.

Megint hosszú hallgatás állt be, s közben a két útitárs szemének keskeny rése mögül feszülten figyelte egymást.

Heinrich már érezte azt az ernyedést, amely mindig az álom előhírnöke. Pedig hát ezen az éjszakán nem szabad elaludnia. Schulz túlságosan bőkezűen vendégelte meg ezen a napon, nem törődve a költségekkel! Meg aztán az őrnagy valahogy nagyon is halkan és egyenetlenül lélegzik, pedig azzal dicsekedett, hogy útközben mindig jól szokott aludni!

Heinrich felemelkedett, és megnyomta a csengő gombját.

— Egy csésze erős feketét! — szólt a kalauznak, amikor az megjelent az ajtóban.

— Mit csinál, báró? Kávét iszik éjszakára? — kérdezte Schulz aggodalmasan, szinte könyörögve.

— Tudja, őrnagy, én már ismerem magam: ha rögtön nem tudok elaludni, hanem csak úgy bóbiskolok, mint most, akkor úgyis ébren fogom tölteni az éjszakát. Ilyenkor jobb meginni egy csésze kávét, hogy egészen elkergessem az álmosságot.

— Szedjen inkább altatót!

— Egyrészt nincs nálam, másrészt nem is szeretem.

— Nálam van luminál! — ajánlkozott készségesen Schulz.

— Luminált sohasem szoktam bevenni, mert attól másnap reggel szörnyen fáj a fejem.

A kalauz hozta a feketekávés csészét, és némán állította az asztalra.

— Nekem is! — rendelkezett Schulz.

— De Schulz! Hiszen csak az imént helytelenítette, hogy kávét iszom!

— Nem volna bajtársias, ha magára hagynám önt, és én elaludnék ...

— Micsoda előzékenység!

Schulz nem felelt. A kalauz már hozta is kávéját, s ő apró kortyokkal kezdte hörpölni.

Heinrich lassan, nyugodtan ivott. Egy-egy korty után szünetet tartott, és nagy érdeklődéssel mélyedt zsebformátumú Maupassant-kötetébe.

Schulznak nem volt könyve — láthatóan unatkozott. Kávéját már megitta, és egyszerűen nem tudott mihez kezdeni.

— Nincs még egy könyve, báró?

— Sajnos, nincs!

Megint hosszú szünet.

Heinrich az asztalra teszi könyvét, és kilép a fülkéből. Néhány pillanatig kint áll a folyosón, majd elmosolyodik, és belép az illemhelyre. Figyel. Semmi. Egyszerre csak lépteket hall. Valaki lenyomja a kilincset, majd elereszti. Heinrich hallja Schulz ziháló lélegzetét.

Heinrich nem mozdul. Eltelik egy másodperc... kettő, három... végre kilép. Schulz áll az ajtó előtt.

— Ön csodálatosan együttérző útitárs — szól Heinrich és visszamegy a fülkébe.

Schulz belép az illemhelyre, de egy pillanat múlva már jön is vissza. Mögötte a kalauz, aki el akarja vinni az üres csészéket.

— Még egy csészével! — rendelkezik Schulz.

— Nekem is! — szól Heinrich.

A kalauz csodálkozva pillant a tisztekre, majd szótlanul távozik.

Schulz fejét mélyen a kezébe temeti, így ül.

— Nem olvasna fennhangon? — kérdezi Goldringtól.

— A felolvasás az, amihez a legkevésbé értek!

Schulz egy kissé félretolja az ablakfüggönyt, és a résen át bámul kifelé az éjszakai sötétségbe. Heinrich lekattintja a villanyt.

— Mit csinál?! — kérdi riadtan Schulz, és visszahúzódik az ablaktól.

— Éjszaka nem ajánlatos félrehúzni a függönyt. Úgy tudom, a maquisard-ok közt remek mesterlövészek vannak, Herr Schulz.

Az őrnagy dühösen húzza helyére a függönyt.

— Az egész éjszakát ébren akarja tölteni? — tör ki

végre a kérdés Schulzból, amikor észreveszi, hogy Heinrich karórája már negyed hármat mutat.

— Igen.

— És miért?

— Azért, mert magát ez túlságosan érdekli, őrnagy!

Schulz nagyot sóhajt, és visszadől ülése támlájára.

Ebben a pillanatban megszólal a fülkében a jól ismert és félelmetes hang:

— Ku-ku! Ku-ku! Ku-ku!

S a vonaton, ahol mindenki dermedten figyel, megszólal a bemondó:

— Figyelem! Angol-amerikai repülőgépek egy csoportja a La Manche-csatorna irányából berepült Franciaország légiterébe.

Heinrich felveszi sapkáját, tábori táskáját a vállára akasztja. Schulzra pillant, és meglátja mereven figyelő tekintetét. Szemlátomást váratlan ötlet villanhatott meg az őrnagy fejében, mert szeme izgatottan csillog.

— Figyelem! Figyelem! Az ellenséges repülők Dijon felé haladnak. A vonat megáll. Mindenki szálljon ki, és feküdjön a földre a vasúti töltés két oldalán! — figyelmezteti az utasokat a bemondó.

Minden utas gyorsan elhagyja a fülkét.

A vonat kereke csikorog, a vagon megrándul.

Heinrich a kijárat felé fut, és nyakán érzi Schulz forró leheletét. Hirtelen megfordul és félrehúzódik.

— Ön az idősebbik, öné az elsőség!

— De ön a vendég!

Heinrichet a helyzet komolysága ellenére nevetés környékezi. Kézen fogja Schulzot, és vele együtt száll ki a kocsiból. Mindketten a sinek mentén futnak tovább, egymás kezét szorongatva, egymással lépést tartva, majd valósággal legurulnak a töltésről, és lefekszenek az árokba — egymás felé fordítva fejüket.

Repülőmotorok zúgása hallatszik. Növekszik, erősbödik.

Az égbolt már szürkül. Heinrich megfordítja fejét, hogy felfelé nézzen. Ebben a másodpercben tekintete Schulz kezére esik. Ez a kéz a pisztolytáskát tapogatja.

— Herr Schulz! Ön pisztolylövéssel akarja elkergetni az ellenséges bombázókat? — kérdi Goldring, és hangja meg arca leplezetlen gúnyt árul el.

— Nem, báró. Én magát fogom lelőni! — hangzik Schulz rekedt hangja, és már rántja is ki táskájából a pisztolyát.

Légi bomba süvít, s ez elfojt minden más hangot.

Tolle vezérőrnagy, amikor másnap reggel megérkezett törzséhez, csodálkozva pillantott az ügyeletesre, aki szomorúan lehajtott fejjel nyújtott feléje egy táviratot.

A vezérőrnagy az első pillanatban semmit sem értett a dologból. Csak amikor másodszor olvasta már végig a táviratot, akkor fogta fel tartalmát.

„Ma hajnalban ellenséges légitámadásnál életét vesztette segédtisztje, az én régi barátom, Schulz őrnagy, fogadja őszinte részvétemet, báró Goldring főhadnagy."

Tolle ájtatosan keresztet vetett.

NAGY ESEMÉNYEK TÁVOLI VISSZHANGJA

Január végétől 1943 július elejéig a berlini rádió bemondói még vidám hangon mindennap pontosan ugyanazt a hadijelentést közölték, hogy sikerült megrövidíteni az arcvonalat, hogy az egységek előre elkészített állásaikba vonultak vissza, meg hogy taktikai okokból kiürítettek a keleti arcvonalon egy-egy megszállt területet. Ezek a jelentések a jámbor, tájékozatlan hallgatóknak szóltak, de nem rejthették el az igazságot olyan emberek elől, mint Ewers tábornok vagy tanítója és barátja, Denus táborszernagy. De nemcsak ők láttak tisztán! A megszálló hadseregek törzsi tanácskozásain mindig hangsúlyozták, hogy a keleti arcvonal eseményei hallatlan aktivitásra késztetik az ellenállási mozgalmat. Minden olyan embernek, aki tudott és akart is tárgyilagosan gondolkozni, napnál világosabb volt: bármilyen nagy hangon beszél a rádióbemondó, bármennyire koptatják nyelvüket a kommentátorok és helyzetmagyarázók — a német hadsereg Volga-parti tragédiája óta szertefoszlott legyőzhetetlenségük mitosza, s a führer csalhatatlanságába vetett hit is megingott.

Sem Denus, sem Ewers nem érzett különösebb ellenszenvet Hitler iránt. Ha a führer hadseregének előnyomulása tovább is olyan feltartóztathatatlan lett volna, mint a moszkvai vagy a Volga-parti vereség előtt, akkor ők is megfeled-

keztek volna sérelmeikről, korábbi aggályaikról, ők is lelkesen ordítozták volna, hogy: Heil! és esküdtek volna a führerre. A keleti arcvonal megnyitása volt az, ami már korábban egy kissé kijózanította őket, amikor pedig Oroszországban a dolgok úgy alakultak, ahogyan ők már a Szovjetunió elleni hadjárat előtt megjósolták, akkor mindkettőjüknek végleg kinyílt a szeme: a führer a pusztulás szélére sodorta Németországot, és országuk előbb-utóbb szakadékba zuhan!

Ez volt a végleges rádöbbenés, a kijózanodás.

Ámde az öreg táborszernagy hiába próbálta a német hadsereg felső parancsnoki rétegében megszervezni a hozzá hasonlóan gondolkodó embereket, akik tevékenyen segítettek volna megszabadítani Németországot legnagyobb csapásától — egyelőre leküzdhetetlen nehézségekkel találta magát szemben. Nem is csak arról a halálos veszedelemről volt szó, amely természetesen mindenkit fenyegetett, aki részt vett volna egy ilyen szervezkedésben. Más okok kényszerítették Hitlernek a hadsereg felsőbb parancsnokai között levő ellenfeleit arra, hogy tartózkodjanak a führer elleni fellépéstől. Az egyik ok az volt, hogy egyesek makacsul hivatkoztak olyan tárgyalásokra, amelyeket állítólag a hitleristák képviselői folytattak Nagy-Britannia és Amerika kormányával, s amelyek sokáig húzódtak ugyan, de máris pozitív eredménynyel jártak: hiszen lám, már két esztendeje tart a háború keleten, és a második frontot még mindig nem nyitották meg. E tagadhatatlan ténnyel szemben az öreg táborszernagynak nem lehetett ellenérve. A másik ok az a meggyőződés volt, hogy az 1943-as év nyara gyökeres fordulatot fog hozni a keleti arcvonalon. Ezt a meggyőződést támogatták a hivatalos ígérgetések, hogy revansot vesznek Sztálingrádért: híre járt valamiféle nagyszabású hadműveletnek, amelyet a vezérkar erre a nyárra tervezett a szovjet hadsereg ellen.

A német hadsereg felsőbb parancsnoki rétegében mindenki ennek a hadműveletnek a megindítását várta: a führer párthívei, de az ellenségei is. Hiszen most már mindenki tisztán látta, hogy a „Blitzkrieg" elmélete csődöt mondott. A háború minden várakozás ellenére elhúzódik, és Németország ereje egyre fogy. Valamilyen ragyogó győzelemre volt szükség, amely nemcsak visszaállította volna a német hadsereg presztizsét, de lelkesedést is öntött volna a katonákba és mindenkiben felébresztette volna újra a háború közeli, győzelmes befejezésébe vetett feltétlen meggyőződést.

Elmúlt azonban május, elmúlt június is, a a megígért keleti hadművelet még egyre késett. Ewers tábornoknál hiába volt csaknem állandóan nyitva a rádió: napokon át reggeltől késő estig — csak katonai indulók hangjai dübörögtek a hangszóróból.

Július ötödikének reggelén szokatlan módon kezdődött a rádióadás: először is megszólaltak a harsonák. Élesen harsogó hangjuk olyan váratlanul hasított bele a lakás reggeli csendjébe, hogy Ewers tábornok, aki éppen ekkor borotválkozott, kis híján elvágta a tulajdon nyakát. S le sem törülve arcáról a szappanhabot, borotvával a kezében rohant a rádiókészülékhez.

No végre! Megkezdődött a régvárt hadművelet!

A bemondók lelkendezve, szinte egymás szavába vágva siettek hírül adni, hogy aznap hajnalban, négy óra harminc perckor, a führer parancsára, a német haza legyőzhetetlen hadai feltartóztathatatlan áradatban indultak meg az ellenfél állásai felé, s toronyiránt Kurszknak rohannak.

Ewers tábornok egy pillantást vetett a zászlócskákkal teletűzdelt arcvonal-térképre, és elégedetten elmosolyodott: igen, az ő véleménye szerint is pontosan azon a helyen kellett megkezdeni hadműveletüket, ha helyesen látták maguk előtt a végcélt: a Moszkvába vezető utat.

Már pusztán az a körülmény is, hogy a híradás nem titkolta sem a célt, sem a hadművelet méreteit — arról tanúskodott, hogy a legfőbb parancsnokság biztos a sikerben.

Ewers telefonált a törzshöz, és utasította az ügyeletest, hogy értesítse a tiszteket: aznap díszegyenruhát kell ölteniük, tegyék fel minden érdemrendjüket és kitüntetésüket. Majd fogott egy papírlapot, és kezdte megfogalmazni beszédét, amelyben a megkezdett hadművelet történelmi jelentőségét kívánta ecsetelni. Az volt a terve, hogy ezt a beszédet a kaszinóban fogja elmondani tisztjei előtt.

Beszédét azonban mégsem sikerült elmondania. Félórával azelőtt, hogy a törzshöz indult volna, az ügyeletes telefonon jelentette:

— Tizenhetes támaszpontunkat nagy létszámú maquiscsoport rohanta meg. Megpróbálnak áttörni a védett objektumhoz. Faul főhadnagy azonnali segítséget kér. A rendelkezésére álló erőkkel nem bírja visszaverni a támadást.

Ez a hír annyira váratlan volt, hogy a tábornok egyszerűen tanácstalannak érezte magát. Azt már megszokta, hogy

a maquisard-ok napról napra hol az egyik, hol a másik községben megtámadják a járőröket, rálőnek a tisztekre — az azonban, hogy nagy létszámú csoporttal egy megerősített pontot támadtak volna meg, eddig még nem fordult elő.

Két géppisztolyos századot útba indított, majd törzsparancsnokával, továbbá Lützzel és Goldringgal együtt maga is Pontey felé robogott, hogy személyesen irányítsa a harcot. A Faul segítségére siető katonáknak azonban nem nyílt alkalmuk harcolni — legfeljebb a sírásást gyakorolhatták, mert a támaszpont egész legénysége elesett, Faul főhadnagygyal együtt. Az alagút kijáratát őrző SS-csapat sem segíthetett nekik, mert a maquisard-ok nem takarékoskodtak aknáikkal, hogy eltorlaszolják az alagutat vagy legalábbis bejáratát.

Megtörtént tehát a hihetetlen: megsemmisült egy erődítmény, elpusztult egész legénysége, a hadosztály parancsnoka pedig nem jelenthette a hadtest törzséhez a harc részleteit, nem tudhatta, hányan támadták meg a támaszpontot, milyen fegyverük volt a maquisard-oknak, és merrefelé vonultak tovább.

Ezzel azonban még nem értek véget a nap kellemetlenségei. A katonák még el sem temették elesett bajtársaikat, amikor motorkerékpáros robogott a törzs felől az új hírrel: a maquisard-ok megtámadták azt a vadászszázadot, amely az SS-csapatokkal együtt a hágót őrizte, a védőket kiűzték állásaikból, és arra kényszerítették, hogy vonuljanak vissza a hegyvidékről.

Ez már valóságos háború volt.

Ewers tábornok egy osztagot hagyott a szétdúlt támaszponton, többi katonájával pedig a fontos hágó felé sietett.

A vadászszázad parancsnoka már elesett, s ezért a helyzetet helyettese Grecke hadnagy jelentette: elmondta, hogy a támadás reggel történt, teljesen váratlanul. A maquisard-ok, mint kiderült, hirtelen rohanták meg az előőrsöket, sikerült teljesen zajtalanul ártalmatlanná tenni őket, majd megkezdődött a főerők támadása.

Hogy a hágót elfoglaló maquiscsapat ellen rögtön megindítsák a támadást, arra gondolni sem lehetett, mert Grecke értesülése szerint többen voltak egy századnál, és géppisztolyokkal, géppuskákkal voltak felfegyverezve.

Nem tehettek tehát egyebet, visszatértek a törzshöz, ala-

posan kidolgozták a hadműveleti tervet, majd ismét megkísérelték menteni a helyzetet.

Tartalékszázadát hátrahagyva a vadászok megsegítésére, Ewers tábornok visszatért Saint-Rhémybe, ahol már két újabb támadás híre várta. Az egyik támadás az ellen az osztag ellen irányult, amely Saint-Rhémy közelében a folyócska hídját védte — a másik támadás áldozata egy kis létszámú portyázó járőr volt, Chamberytől mintegy tíz kilométerre. A hídőrség megtámadása ugyan a maquisard-ok kudarcával végződött, ez a kis siker azonban kivételnek számított a nap minden egyéb balsikerével szemben.

A tisztek díszegyenruhája, amelyben várták a visszatérő tábornokot, egyáltalán nem illett a hangulathoz.

Ewers tombolt a dühtől. Hiszen meglehetősen nagy maquiserők jól szervezett hadművelete zajlott le, s az ellenfél négy eset közül háromban nemcsak hogy győzött, de kétségbeejtette mind a hadosztály törzsét, mind magát a tábornokot. Elképzelte, milyen arcpirító lesz mindezt jelentenie a hadtestparancsnoknak, aki már eddig is gúnyolódva „a nyaraló hadosztály" parancsnokának nevezte Ewerst.

Csak Miller volt az, aki kissé megnyugtatta a tábornokot. A Biztonsági Szolgálat embereitől már az előző napon értesítést kapott, hogy a maquisard-ok, nyilván központi szervük utasítására, ennek a napnak reggelén nemcsak az Ewers tábornok hadosztálya által őrzött szakaszon indítottak támadást, hanem az előhegység valamennyi körzetében. Miller, az egész Gestapo-szervezettel egyetemben, azt az utasítást kapta, hogy a partizánok elleni harcot fokozza a végletekig, tartóztasson le mindenkit, aki a legcsekélyebb maquiskapcsolattal gyanúsítható, és általában szigorítsa meg a rendszabályokat.

A rádió pedig az egész napon át karattyolt. A bemondók szavát harsogó indulók váltogatták, hadd örüljenek a hallgatók a harckocsi-oszlopok diadalmas előrenyomulásának, hiszen előretörésük célpontja — a senki által sem ismert Olhovatka község — fogja megnyitni a német hadsereg útját Kurszk felé. A hadijelentések hangsúlyozták, hogy a hadművelet az előre megállapított terv szerint zajlik, jóllehet a szovjet hadak elkeseredett ellenállást tanúsítanak.

Heinrichet este felkereste Kubis. A százados roppant lelkes hangulatban volt, ami elárulta, hogy nemrég nyomta magába szükséges morfium-adagját: szeme csillogott, moz-

dulatai hevesek voltak, egész arca jókedvű izgalmat sugárzott.

— Azért jövök, báró, hogy panaszt emeljek Berthold vezérőrnagy ellen — kezdte Kubis tréfálkozva már a küszöbről. — Amikor ő rábeszélt, hogy Saint-Rhémybe jöjjek, pihenést ígért, csendes, szinte békés életet és más egyéb földi javakat. S most olyan helyzetbe kerültem, amely a távoli Belorussziát juttatja eszembe.

— Kubis, maga egy csöppet sem eredeti! Ezt a sirámot már találkozásunk első napja óta hallom.

— Nem is fogom abbahagyni!

— Ne felejtse el a keleti arcvonal jó híreit — szólt Heinrich.

— Jó hírek? Ön valóban úgy gondolja?

— Hát nem hallotta a rádiót?

— Hiszen éppen ez az, hogy hallgattam, egész nap ki se kapcsoltam... még a fejem is belefájdult. Éppen azért nem mondhatom, hogy a keleti arcvonal hírei örvendetesek. Báróm, ön nem frontharcos, hanem felderítő. Ha azt mondaná önnek valaki, hogy egy támadó csoport az offenzíva egy napja alatt, harcolva négy kilométert haladt előre ez az ön véleménye szerint mit jelentene?

— Azt, hogy az ellenség visszavonul, mi pedig előrenyomulunk!

— Eh, maga nem volt köztünk a háború első napjaiban! Akkor tudná, mi az előnyomulás: reggel azt hallja, hogy átléptük a határt; napközben, hogy harminc kilométerre nyomultunk be az országba; este pedig hírül adják, hogy elfoglaltunk egy várost, amely negyvenöt kilométerre van a határtól. Ez igen, ez előnyomulás volt! Most pedig egy egész nap alatt: négy kilométer. De egye meg a fene az egész keleti arcvonalat a rádióval és minden mással együtt! Unom az egészet. S most egyáltalán nem azért jöttem ide, hogy együtt elemezzük hadvezéreink műveleteit. Nem akarna velem vacsorázni, Goldring?

— Megvallom, hangulatom egyáltalán nem olyan, hogy vendéglőbe menjek.

— Nos hát, akkor... — itt Kubis elhallgatott, és arca ravasz kifejezést öltött.

— Mit akart mondani? — kérdezte mosolyogva Heinrich, jóllehet előre tudta, miről van szó.

— Hoztam én itt egy nyugtát ötven márkáról. Potom

ötven márkáról, báróm! Ezzel korábbi tartozásom hatszázhúszra emelkedik. Ugye nem is olyan sok...

— Hova szórja maga a pénzt, Kubis? Bocsásson meg, hogy ezt kérdezem, de érdekel, hogyan lehet Saint-Rhémyben alig másfél hónap alatt elkölteni a tiszti zsoldot és ráadásul még vagy kétszáz márkát? Azelőtt legalább kártyázott...

— Kedves báróm! Drága, és a jelek szerint gyermeteg lelkű barátom! Ha nem ide, Saint-Rhémybe kerültünk volna, hanem a legeldugottabb faluba, ahol nincs több öt-hat épületnél, én még akkor is harminchárom különböző módszert tudnék felsorolni, amellyel naponta száz vagy még több márkát költhet el az ember.

Heinrich elnevette magát.

— Ha azt a célt tűzném magam elé, hogy mindenáron elköltök egy meghatározott összeget, akkor persze én is kitalálhatnék egyet-mást! De mégis megkövetelném, hogy valami élvezetem legyen belőle.

— Nekem már pusztán az is élvezetet szerez, hogy nem a pénz uralkodik fölöttem, hanem én a pénz fölött. Mert hát, kérdem én, mi örömöm van az életben? A munkát gyűlölöm: nemcsak azt, amit most végzek, hanem általában minden munkát! A nőket meguntam, ők is engem. Mi maradt hát számomra? A szesz meg a morfium! Ennyi és semmi több! Hát mi a fenének kuporgassam a pénzt? Csak azért, hogy egyetlen fivérem megkapja az örökségemet, és tökkelütött hülyének mondjon engem?

— Pedig véleményem szerint az ön munkája érdekes munka, Kubis!

— Amikor még tanultam, és papnak készültem, hogy imádsággal mentsem meg az emberi lelkeket, akkor ezeket a lelkeket sokkal érdekesebbeknek tartottam, mint ma, amikor a Gestapo segítségével a túlvilágra küldöm őket.

— Maga cinikus, Kubis!

— Nevezzen aminek akar. Az emberek azonban rettenetesen érdektelenekké lettek! Biztosíthatom, a bűnügyi rendőrségen sokkal érdekesebb munka folyik, mint nálunk. Mert hát mi lehet itt érdekes? Az ember vallatóra fog valakit. Kipróbál rajta minden eszközt, s az illető vagy hallgat, vagy Franciaországról, a népről, a szabadságról fecseg! Szörnyen unom ezt, Goldring! Higgye el nekem. Számomra a haza az első utamba eső vendéglőt jelenti, ahol ízletes ételt kapok és

jó bort. „Ubi bene, ibi patria." Ahol jó dolgunk van, ott a hazánk. Emlékszik még erre az aranyigazságra? Egy ilyen alak pedig meghal, és azt kiáltja: Franciaországért! Pedig Franciaország még azt sem tudja, kicsoda ő, és talán soha nem is fogja megtudni, ki zuhant le érte a szikláról! Az emberek nagyon egyhangúak és unalmasak lettek. Még a maga szívszerelme is, báró!

— Miféle szívszerelmem?

— Ne adja a naivat, Goldring! Én többet tudok erről a vendéglős-lányról, mint maga.

— Nem értem magát, Kubis — mondta komoran Heinrich. — Majdnem naponta találkozunk, ön nehéz helyzetében mindig hozzám fordul, mert tudja, hogy én bármikor örömmel kisegítem, ugyanakkor pedig titkolózik előttem... Ne mondjon nekem olyasmit, amit nem szabad, de akkor ne is célozzon rá.

És Heinrich sértődötten elhallgatott.

— Most először látom önt haragosnak, báró — válaszolt Kubis. — Pedig eszem ágában sincs titkolózni ön előtt. Hogy milyen érzések fűzik a Mademoiselle-hez, azt véletlenül tudtam meg akkor, amikor elhatároztam, hogy letartóztatom az illetőt.

— Letartóztatja Monique-ot? Miért?

— Nos, báró, ha elcsípjük egy szép lány három levelét, és mindegyikben a rossz időre, meg a piaci árak emelkedésére panaszkodik, holott az időjárás gyönyörű, és az árak mindig egyformán magasak, ismerje el, hogy akkor jogunk van érdeklődni, miért foglalkozik ennyire a Mademoiselle a meteorológiával meg a gazdasági problémákkal.

— S ön szerint ennyi elég, hogy letartóztassák ezt a lányt?

— Mindezt kiegészítené az, amit a vallatásánál megtudnánk... Miller azonban, amikor elhatározásomról tudomást szerzett, nem helyeselte. Arra hivatkozott, hogy önt bizonyos érzések fűzik a Mademoiselle-hez. Mintha félne öntől ez a Miller. Nos, íme a titok.

— És mikor akarja letartóztatni?

— Még ma. Hiszen végre kell hajtanunk azt az utasítást, hogy fokozzuk a maquis és barátai elleni küzdelmet... Tehát megkapom öntől, báró, azt az ötven márkát, vagy pedig haragjában böjtre ítél engem ma este?

— Tudja, hogy sohasem mondtam nemet. Most sem fo-

gom megtagadni öntől a baráti kölcsönt. Csupán annyit kérnék, legalább azt ne titkolja előttem, ami csak némiképpen is érint engem.

— Igenis, meglesz! — válaszolta katonásan Kubis. — Úgy fogom tekinteni, mint a kölcsöntőke kamatját.

— Tekintse egyszerűen baráti szolgálatnak.

Kubis, miután zsebre tette az ötven márkát, jókedvűen, fütyürészve távozott.

Az óra háromnegyed tízet mutatott és Heinrich az étterembe indult abban a reményben, hogy ott találkozik Monique-kal. A leány azonban nem volt a helyiségben, és Madame Tarval közölte, hogy a szobájában tartózkodik.

— Akkor engedje meg, hogy felmenjek önökhöz, mert néhány szót kell szólnom a Mademoiselle-hez. Ha bárki érdeklődnék utánam, mondja azt, hogy elmentem hazulról. Ma senkit sem akarok látni — mondta Heinrich.

Kubis közlése nagyon felizgatta. Bár Miller sohasem merné bántani Monique-ot, sőt ez a Kubis is meg fog tenni mindent, hogy ne dugaszolja el pénzforrását, mindez azonban csak addig tart, amíg maga Heinrich is biztonságban van. Ha bármi történik vele, Monique-ot azonnal letartóztatják, hiszen a Gestapo már érdeklődik a személye iránt. S ő talán nem pusztulhatott volna el a dijoni vonat elleni légitámadásnál? Vagy a maquistámadásnál, amikor Pfeiffert kísérte? Miller abban a pillanatban, hogy az ő haláláról értesülne, habozás nélkül lecsapna a leányra, és bosszút állna, amiért eddig kénytelen volt kímélni Monique-ot. Nos, meg kell menteni a leányt, amíg nem késő, még akkor is, ha ez elválásukat jelenti.

— Hallja, Heinrich, mától kezdve bizonyos vagyok benne, hogy hipnotizálni tudok! — mosolygott Monique, amikor Heinrich benyitott a szobájába.

— Hogy jut eszébe ilyen gondolat?

— Mert éppen ebben a pillanatban gondoltam magára.

— Én is magára.

— Ezek szerint valami telepátikus megérzés vezette ide?

— Nagyon szeretném, ha olvashatna a gondolataimban! — tört ki a szó önkéntelenül Heinrichből. Hátralépett, annyira megijedt attól, ami majdnem elhagyta az ajkát, s most már egészen más hangon folytatta: — Közölni valóm van, Monique, mégpedig nem is kellemes.

A leány szeme elkomorult, ajkáról eltűnt a mosoly.

— Milyen szépen kezdte és... milyen szomorúan fejezte be — mondta elbúsulva. — Pedig azt hittem, hogy csak látogatóba jött, mert látni kívánt... Közölni való, kellemetlenség... már annyira belefáradtam ezekbe! Hát soha semmi örömöm nem lesz már az életben? Tudja mit, hagyjuk a kellemetlenségeket holnapra! Bár mégsem. Hiszen akkor egész éjszaka nem hunynám le a szemem! Mondja meg inkább most, de hosszas bevezetés nélkül...

— Rendben van! Legyen bevezetés nélkül. Csak egy kérdést engedjen meg előbb: van olyan hely ahová eltűnhetne? Legalább némi időre.

Monique elsápadt.

— Mikor lesz erre szükség?

— Amíg én itt vagyok, addig nem olyan nagy a veszély. De megtörténhet, hogy el kell utaznom valahová hosszabb időre vagy végleg, és akkor...

Heinrich nem mondta meg, hogy mi lenne akkor, Monique pedig nem kérdezte. Fejét mélyen lehorgasztotta, és vékony fonatokba fonta az abrosz rojtjait. Izgatottságát csak ujjainak remegése árulta el.

— Nem felelt a kérdésemre — emlékeztette halkan Heinrich, mialatt ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy ajkát odaszorítsa e remegő vékony ujjakhoz, és felemelje a mélyen lehajtott fejecskét.

Monique azonban magától is felemelte fejét.

— Maga... maga igazán elutazhat innen... örökre? — kérdezte halkan.

— Katona vagyok, és a katonákat nem kérdezik meg, hol szeretnének lenni, hanem odaküldik őket, ahol szükség van rájuk. Ha elmegyek innét, vagy ha történnék velem valami, Miller letartóztatja magát! Ma megtudtam, hogy minden levelét ellenőrzik...

— Ó, Heinrich! — kiáltotta Monique felugorva. De nem félelem, nem ijedtség látszott tágra nyílt szemében, hanem feszültség és kétségbeesés egy másik veszély miatt: hogy elveszítheti azt, akit szeret.

És Heinrich szavak nélkül is megértette, mi zajlik le a leány lelkében. Hiszen az ő szíve is szomorúságtól, fájdalomtól, Monique iránti aggodalomtól szorult össze. Csak néztek egymás szemébe, s mindaz a gát, amely eddig köztük állt, hirtelen leomlott. Mintha az egész világon csak ketten maradtak volna — két szempár, két szív!

— Heinrich, együtt fogunk innét megszökni — mondta Monique egyszerűen, olyan egyszerűen, mintha már többször is beszéltek volna erről. — Megszökünk a hegyekbe, ott nem kell félnünk senkitől! Menjünk már holnap. Hiszen magát is leleplezhetik! Maga nem fasiszta. Hozzánk tartozik. A barátunk.

És Monique rátette kezét Heinrich vállára. Ebben a bizalmas mozdulatban, a leány csillogó szemében benne volt Monique egész lelke: megindító fiatalsága, tisztasága és bátorsága, amely nem riadt meg saját szívétől, sem a fenyegető veszedelemtől. Heinrich kissé felhúzta vállát, és odafordította fejét, megcsókolta előbb a leány egyik kezét, majd a másikat. Monique szeme rámosolygott, s a leány most már komolyan, hevesen folytatta:

— Ha tudná, Heinrich, mennyire megijedtem, amikor először rádöbbentem, hogy magát szeretem. Szinte belehaltam a bánatba! Szörnyű dolog, ha az embernek önmaga előtt titkolnia kell a szerelmét, mert úgy érzi, hogy az megalázza! De később, amióta megértettem, hogy maga szándékosan hagyta itt Levecq levelét, mert el akarta olvastatni velem, és Bonneville óta, és azóta, hogy megmentette Ludvine-t... s amikor megtudtam, hogy maga is szeret engem... mert hiszen így van, ugye Heinrich?

— Igen, Monique!

— Tudom, régóta tudom! S mégis, micsoda boldogság a maga ajkáról hallani ezt! Együtt szökünk a hegyekbe, és soha, soha el nem válunk egymástól! Így lesz?

Ó, mennyire hitt ebben Monique! És mennyire várta az egyetlen szóból álló választ: „igen".

Heinrich azonban féltő mozdulattal levette a leány kezét a válláról, a pamlaghoz vezette Monique-ot, leültette. ő maga pedig egy kis zsámolyra ült, a leány lábához.

— Nem tehetem, Monique! — mondta mélységes szomorúsággal és gyengédséggel nézve a leány szemébe.

— Miért?

Ez a halk, alig hallható kérdés úgy tört fel, mint egy fájdalmas jajszó, mert Monique-nak a szeme, izgalomtól remegő lénye kiáltotta, amint görcsösen előrehajolt, és egész tartása könyörgést, várakozást fejezett ki.

— Nincs rá jogom. Megérti ezt, Monique? Nincs rá jogom!

— De hiszen feltétlenül leleplezik magát, Heinrich. Ó,

ha tudná, hogy mennyire féltem. Mindennap imádkozom magáért, el sem bírok aludni, amíg nem hallom, hogy hazaérkezett, és remegek a félelemtől, ha elmegy hazulról! Néha már-már elrohanok a Gestapóra, hadd kínozzanak meg engem is, mint Ludvine-t megkínozták, akár lőjenek agyon, csak tudjam, hogy magát nem leplezték le, hogy nem fenyegeti semmi veszély!

— Én is remegve aggódom magáért, kis Monique! Odaadnám mindenemet, utolsó csepp véremet is, hogy megmentsem... És mégsem mehetek a maquisard-okhoz, bár bizton tudom, hogy befogadnának!

— Dehát miért? Miért? Hiszen nem tartozik ezek közé, akiknek az egyenruháját hordja! Mihozzánk tartozik!

— Kötelességem van.

— Ó, maga nem is szeret engem, Heinrich! — kiáltotta elkeseredetten a leány.

— Monique! — mondta Heinrich, megszorítva a leány kezét. — Ha mindent elmondhatnék, megértene engem, és nem okozna nekem ilyen fájdalmat, mint azzal, amit most mondott... De nem mondhatok meg semmit, nem szabad! Még magának sem, pedig megbízom magában és szeretem!

— Milyen boldog voltam az imént, és milyen hamar elmúlt minden! Nos, nem kívánhatok magától többet, mint amennyit adhat nekem... Egy kis szerelmet, egy kis sajnálatot... és sok-sok óvatosságot!

— Nekem nem saját magam miatt kell óvatosnak lennem, Monique! Még csak nem is maga miatt, akinél drágább nincs számomra a földön.

— Úristen, Heinrich, maga rejtvényekben beszél! Egész lénye csupa talány! Még azt sem tudom, kicsoda maga, és mi a célja!

— Ugyanaz, ami a magáé! Szabadnak akarom látni a hazámat. Nekem is, mint magának, van célom, amelyért meg is halnék, ha kell, elviselném a legszörnyűbb gyötrelmeket...

— Dehát akkor miért nem akar velem együtt harcolni?

— A harcnak különféle módjai vannak, s talán az enyém a legnehezebb!

— Hát semmit sem mond nekem, Heinrich, hogy legalább megértsem?...

— Kis Monique, nem szabad kérdeznie semmit, úgysem felelhetek most, bármennyire szeretném is! Már így is többet mondtam, mint amennyit szabad... Egyet azonban meg-

ígérek: ha a háború véget ér, eljövök magához, és mindent meg fog tudni. Ha hisz bennem, ha érdemesnek tartja, hogy várjon.

— Várni fogok, Heinrich.

— Akkor majd sohasem válunk el. Soha az életben!

A leány szeme megint boldogságtól sugárzott.

— Igazán nem fog elfelejteni engem, Heinrich, még akkor sem, ha elkerül innét?

— Megkeresem magát, bárhol a világon! Most azonban távoznia kell innét! Mindkettőnk boldogsága kedvéért, azért, hogy megint találkozzunk... Van hová mennie?

— Jól van, megbeszélem a barátaimmal... De mi lesz magával? Hiszen magát is minden lépésnél veszély fenyegeti. És én... még csak nem is fogok tudni a sorsáról Ezt nem bírom ki!

— Velem nem történik semmi baj. Megígérem, hogy óvatos leszek.

Monique szemét elöntötte a könny. Megpróbálta elrejteni, ezért hirtelen felállt, és ahhoz a kis asztalkához lépett, amely az ablak mellett a falnál állt. Leoltotta a kislámpát, majd széthúzta a légoltalmi elsötétítő függönyt, és sarkig tárta az ablakot. Friss, illatos levegő áradt be a szobába, és vele együtt beáramlott a város csendje is. A környező épületek sötét tömbje eltakarta a hegyeket. Csak a nagy és végtelen csillagos ég borult fölébük... Mintha nem is volna más a világon, csak a csillagok és a bársony-fekete égbolt, meg ez a két szív, mely oly hevesen, oly fájdalmasan dobog.

Egymás vállához simulva, hosszan, némán álltak az ablaknál.

— Monique, te sírsz? — kérdezte váratlanul Heinrich, mert érezte, amint a leány válla gyengén megremeg.

— Ó, nem, nem számít, drágám. Azért sírok, mert olyan szép a világ, hálás vagyok, hogy élek, s hogy te a világon vagy! Meg egy kicsit félek is, hiszen mi ketten csak két porszemecske vagyunk ebben a végtelen nagy világmindenségben!

— Részei vagyunk, Monique! Hát nem érzed, hogy mi benne vagyunk a világmindenségben, és a világmindenség mibennünk?

A folyosón Madame Tarval léptei hallatszottak. Monique egy gyors mozdulattal Heinrichhez simult.

— Heinrich — mondta sietve —, csókolj meg! Holnap, holnapután talán már nem látjuk egymást! Búcsúzzunk el!

Ugyanebben az órában Miller gondolataiba mélyedve járt fel-alá szobájában. A legaprólékosabb részletekig megfontolta azt a lépést, amelyre már elhatározta magát, bárha félt is tőle.

Millert kimondhatatlanul feszélyezni kezdte az a körülmény, hogy teljesen ki van szolgáltatva Goldringnak. Amióta ez a rendíthetetlen biztonságú báró értésére adta, hogy tudja, kivel helyettesítette Miller a szökevény Paul Chénier-t — azóta a Biztonsági Szolgálat főnöke végleg elvesztette lelki nyugalmát. Különben már rég letartóztatta volna Monique-ot, már azon a napon, amikor a néhai Saugel iratait áttanulmányozva, megtalálta a Madeimoselle Tarvalra vonatkozó feljegyzéseket. Amikor Monique Bonneville-be utazott, s ez az utazása olyan különös módon egybeesett a fegyverszállítás elleni maquistámadással, magában Millerben is felébredt a gyanú. Akkor azonban Heinrich von Goldring hárította ezt el, s már-már Miller is hajlandó volt elhinni, hogy a leány utazása kizárólag szerelmi indokokban lelte magyarázatát. Vagy talán nem is hitte el, csak egyszerűen szemet hunyt. Nem akart mélyebben nyúlni az ügybe. S kiderült, hogy kár volt. Saugel okosabban járt el, és sikerült is nyomára bukkannia annak a kapcsolatnak, amely Bonneville és az ellenállási mozgalom helyi vezetői között fenállt. Ha Saugel életben marad, s ha a villanytelepnek az az ostoba alkalmazottja, aki vállalta Saugel informálását, óvatosabb lett volna — ó, akkor Millernek már kezében volna minden adat annak bizonyítékául, hogy Mademoiselle Monique nem önzetlenül olyan kedves ehhez a Goldringhoz! S Monique letartóztatásával mindent megtudhatna, amit akar. Ha... ha nem volna Goldring.

Ez az átkozott Goldring, hogy épp az ő útjába kellett kerülnie! Gyűleletes alak, aki előtt kénytelen hajlongani, majdhogynem a talpát kell nyalnia, csak azért, mert Berthold fogadott fia és nemsokára a veje lesz.

Nos, tegyük fel, hogy letartóztatja Monique-ot. Goldring akkor leleplezi, hogy Miller azt a Bazelle-t állította Paul Chénier helyébe, és ezért kapott kerek ötezer márkát. Már-

pedig akkor nemcsak ezeket a nyavalyás márkákat kell visszafizetnie, amelyeknek pedig már csak hült helyük van, hanem felelnie is kell a történtekért ismét csak Berthold előtt! Nos hát, egyelőre nem bánthatja Monique-ot. De minden lépését figyelni fogja, várja a kínálkozó alkalmat.

Miller úgy vélte, hogy csak némi időre van szükség, és akkor nem lesz az a szakértő, aki meg tudja állapítani, tulajdonképpen kit temettek el Paul Chénier néven. Akkor pedig Goldringnak már nem marad semmiféle tárgyi bizonyítéka. A körülmények azonban mintha szándékosan összeesküdtek volna ellene. Hogy Goldringot éppen annak a maquiscsoportnak kellett foglyul ejtenie, amelynek élén Paul Chénier áll! Hiszen nemcsak Goldring ismerhette fel, hanem Ewers sofőrje is, aki annak idején kétségkívül látta Paul Chénier fényképét. Így egészen váratlan oldalról merülhetnek fel kellemetlenségek. Tehát a dolog mégsem simult el csöndben, zavartalanul.

A sofőrt sikerült likvidálni egy megrendezett karambollal. Az eredmény azonban csak az lett, hogy Miller még nagyobb mértékben függ Goldringtól. Amikor a főhadnagy a halálos baleset hírét hallotta, csendben elmosolyodott, és csak ennyit mondott:

— No, ha még Pfeiffer is meghal, akkor rajtam kívül senki sem ismerheti fel a partizánparancsnokban Paul Chénier-t.

Ez meglehetősen nyílt és egyenes célzás volt. És Millernek némán kellett tűrnie.

Nem, semmi esetre sem engedheti meg magának, hogy szakítson Goldringgal, vagy akár megrontsa kettejük kapcsolatát! Még abban az esetben sem, ha pontosan sikerülne megállapítania, hogy Monique valóban összeköttetésben áll a maquis-val. Ez ugyanis foltot vetne a báró jó hírnevére, hiszen mindenki tudta, milyen érzéssel viseltetik a szép leány iránt. A feldühödött, heves vérű Goldring bizonyára bosszút állna rajta. Milleren, elárulná az egész Bazelle-históriát, panaszt emelne Bertholdnál, és olyan megvilágításba helyezné Millert, hogy már nemcsak karrierjének, hanem irhájának megmentésére kellene gondolnia.

Tehát volt min törnie a fejét!

S Milller nem hiába törte. Hosszas töprengés után talált egy másik megoldást.

De vajon nem követ-e el hibát, ha magát Bertholdot

vonja be az ügybe? Az nem sokat fog teketóriázni. Mégis mi volna, ha így cselekedne...

Miller az asztalhoz sietett, papírt, töltőtollat ragadott, és rejtjeles levelet írt.

„Mélyen tisztelt Berthold vezérőrnagy úr!

Bátorkodom egyenesen Önhöz fordulni, megkerülve a hivatalos utat, mivelhogy Ön iránti legőszintébb tiszteletem érzése vezet, és ugyanakkor benső barátságot érzek az Ön fogadott fia, Heinrich von Goldring iránt is: ő kiváló képességeivel, műveltségével és magaviseletével kivívta mindnyájunk rokonszenvét, akik hivatalos kapcsolatba kerültünk vele.

A báró azonban, talán éppen fiatalságánál fogva, rendkívül hiszékeny, és a nemeslelkű emberekre jellemző tulajdonságát az ellenség könnyen kihasználhatja. Gyanakszom rá, hogy a szálloda tulajdonosnőjének fiatal és csinos leánya visszaél a báró nagy rokonszenvével és bizalmával, amelyet az illető annál kevésbé érdemel meg, mert hivatalomnak őt kompromittáló adatok vannak birtokában, melyek szerint a francia terroristák iránti rokonszenvvel gyanúsítható. Mégsem merném letartóztatni és kihallgatni, mert ezzel árnyat vetnék az Ön fogadott fiának tiszta nevére is. Mint az ő atyjának és nagy tapasztalatú, mélyen tisztelt főnökömnek küldöm ezt a levelet, tanácsot s egyúttal utasítást kérve Öntől.

Szolgálatára mindig készen,

őszinte tisztelettel
Johann Miller őrnagy."

Amikor levelét egyszer-kétszer elolvasta, Miller úgy érezte, hogy írása minden szempontból megüti a mértéket, és elküldheti magas főnökének. Lepecsételte hát a titkos iratok minden szabálya szerint, ráírta a címet, és utasította ügyeletesét, hogy külön futárral indítsa útnak Berlinbe.

Hazatérve azonban sokáig nem bírt elaludni. Sorról sorra felidézte magában levelét, gondolatban végigolvasta valamennyi mondatát.

— Mi lesz, ha Berthold magyarázatot kér Goldringtól? Érdemes volt-e egyáltalán belekeveredni ebbe a dologba?

Csak reggel felé szenderedett el. Álma nyugtalan volt, mint az olyan emberé, aki nem tudja, mit hoz a holnap: köszönetet-e vagy kegyetlen büntetést.

•

A reggeli rádió-hírszolgálat előtt július hatodikán és hetedikén is megszólaltak a harsonák. Nyolcadikán a harsonaszó már elmaradt, kilencedikén pedig a rádió „az orosz csapatok kétségbeesett ellentámadásairól" kezdett beszélni. Július tizedikén eltűnt az „ellentámadás" kifejezés, helyette pedig megjelent ez a mondat: „Csapataink elkeseredett harcot folytatnak a támadó ellenséggel".

Ewers már mindent tudott: a régóta ígért, széltében-hosszában beharangozott nagyszabású hadművelet kudarcba fúlt!

Amikor július kilencedikén az utolsó esti híradást meghallotta, a tábornok ágynak dőlt. Néhány napig feküdt, olykor-olykor még a híreket is meghallgatta. Amikor azonban „a frontvonal további megrövidítése" bukkant fel a híradásban, Ewers tábornok végleg kikapcsolta készülékét.

Tehát reváns helyett a német haza hadseregének egy újabb vereséget kellett elszenvednie, s ennek erkölcsi hatása az adott körülmények közt legalább olyan súlyos volt, mint Paulus hadseregének pusztulása.

Amikor Ewers tábornok betegsége után első ízben kereste fel törzsét, Heinrich és Lütz akaratlanul összenéztek: alig ismertek rá tábornokukra, olyan sápadt volt, annyira lesoványodott, megöregedett. Még ugyanezen a napon Lütz a tábornok nevében táviratot küldött a hadtestparancsnoknak. Ebben a táviratban Ewers súlyos egészségi állapotára hivatkozva, egyheti szabadságot kért, hogy Párizsba utazzék, és ott több orvossal megvizsgáltassa magát.

Ezúttal eleget tettek kérésének: engedélyt kapott, hogy egy hétig távol legyen.

Az elutazását megelőző napon a tábornok magához hívta különleges feladatokkal megbízott tisztjét.

— Járt ön már Párizsban, Herr Goldring?

— Még soha.

— S mit szólna, ha azt ajánlanám, hogy utazzék oda két hétre?

— Hálás volnék, tábornok úr, mégpedig kétszeresen: alkalmam volna megismerni a világ fővárosát, ahogyan Párizst az írók és költők nevezik, de legfőképp újabb bizonyítékát látnám irántam tanúsított jóindulatának.

— Úgy látom, báró, magának inkább diplomata-pályára kellett volna lépnie — tréfálkozott a tábornok. — Tehát a következőkről van szó: Párizsban kéthetes tanfolyam kezdő-

dik olyan tisztek számára, akik az egyes hadosztálytörzsek, különleges ezredek és zászlóaljak képviselői. Ott fogják megtanítani őket a harckocsi-elhárítás új módszereire. Azért küldöm önt erre a tanfolyamra, hogy ismereteit azután átadhassa hadosztályunk tisztjeinek. Elfoglaltsága napi három óra lesz, tehát nem panaszkodhat túlterhelésre, bár ez kissé aggaszt is engem...

— Bátorkodom érdeklődni, hogy miért, tábornok úr?

— Azért, báró, mert ön nagyon fiatal, a párizsi nők pedig nagyon csábítók.

— Menyasszonyom van, tábornok úr...

— Tudom, már mondta nekem... Nos hát, még ma készüljön fel az útra, állíttassa ki iratait, aztán majd ketten együtt indulunk. Bár a maga tanfolyama csak néhány nap múlva kezdődik, de azt akarom, hogy velem utazzék: örülni fogok, hogy ilyen kellemes útitársam lesz, és más kísérőt nem kell magammal vinni. Egyébként hadosztályunkat visszatérésem után rögtön áthelyezhetik az Atlanti-falhoz. Úgy készüljön fel tehát, hogy szükség esetén Párizsból már egyenesen oda fog utazni.

— Utasíthatom a legényemet, hogy autóval ő is induljon Párizsba?

— Természetesen! Ez nagyon kényelmes lesz önnek.

„Eljött tehát a válás órája, Monique!" — gondolta szomorúan Heinrich, mialatt Lütz asztalánál ülve várta, hogy barátja kiállítsa iratait.

Majd fehívta Kubist.

— Szeretnék találkozni önnel... mégpedig minél előbb... tíz perc múlva otthon leszek.

Amikor Heinrich a szállodájához érkezett, Kubis már várta.

— Történt valami? — kérdezte izgatottan.

— Semmi, csak az, hogy egy időre Párizsba utazom.

— Maga burokban született, báró! S ha azért hívatott, hogy megtudja, mit hozzon nekem Párizsból, akkor megmondhatom, hogy tíz palack bort, a saját ízlése szerint, amelyben úgy megbízom, mint a magaméban. Továbbá morfiumot és néhány jó szivart.

— Mindezt megkapja, de egy feltétellel: mindent meg kell tennie, hogy Mademoiselle Monique-nak ne essék bántódása... Megértette?

— Egyetlen hajaszála sem fog meggörbülni!

— Ha pedig Millernek kedve támadna, hogy hivatalos beszélgetést folytasson vele, maga rögtön táviratozzon nekem!

— Mi a címe?

— Egyelőre ez: főposta, poste restante. Később majd megtáviratozom a végleges címemet.

— Meglesz, drága báróm és jótevőm!

— S nehogy az a kifogása legyen, hogy nem volt táviratra pénze, itthagyok önnek százötven márkát.

— Mein Gott vagy Matka-boska, ahogy a lengyelek mondják! Ezekután akár naponta táviratozni fogok, még azt is közlöm, hogy milyen a kisasszony emésztése!

— Hagyjuk a rossz tréfát! Jöjjön, inkább igyunk egy pohár pezsgőt. Hiszen elutazásomig talán már nem is találkozunk. Millernek ma még ne említse távozásomat, majd én magam mondom meg neki holnap reggel.

Miután Kubissal lehajtották a pezsgőt, Heinrich vacsorát rendelt három személyre, azután felment a szobájába.

Kurt a hetedik mennyországban volt, amikor megtudta, hogy ő is Párizsba megy a gépkocsival.

— Már féltem, hogy legközelebbi elutazásakor megint itthon maradok! — mondta.

— Attól féltél, ugye, hogy Miller megint vallatóra fog?

— Igen — válaszolt komolyan Kurt.

— Nos hát, holnap reggel indulhatsz. Jó lenne, ha már előttem Párizsba érkeznél.

Monique és Lütz társaságában vacsorázott Heinrich. Búcsúestéje azonban nem úgy sikerült, ahogy remélte. Monique, mintha érezte volna a közelgő elválást, szomorú volt s alig mosolygott Lütz tréfáin. Heinrich hangulata is percről percre romlott. Olyan kicsinynek, olyan védtelennek érezte Monique-ot!

Miután másfél órát együtt töltöttek, Lütz bizonyos iratokra hivatkozott, melyeket még holnap korán reggel kell elkészítenie a tábornoknak, és elbúcsúzott.

— Mikor utazol, Heinrich? — kérdezte Monique rögtön, mihelyt magukra maradtak.

— Tudod már?

— Kurt mondta — hangzott a szemrehányó válasz.

— Nem akartam közölni veled még ma, nehogy ilyen korán elszomorítsalak.

— Pedig így rosszabb volt! Mintha belémhasított volna a fájdalom, amikor Kurt véletlenül...

— Bocsáss meg nekem! Azt akartam, hogy vidámnak maradj meg emlékezetemben. Akkor nem aggódnék annyira érted! Megteszed, amit kértem? Szeretném, ha távollétem idején te sem lennél Saint-Rhémyben.

— Hánykor indulsz?

— Holnap délután négykor!

— Megígérem, hogy már este elhagyom Saint-Rhémyt.

— Akkor én is nyugodtabb leszek. És mihelyt visszatértem, rögtön megkérem Madame Tarvalt, hogy értesítsen...

— Ó, Heinrich! Úgy érzem, mintha örökre búcsúznánk! — mondta mély szomorúsággal Monique.

— Ne beszélj így, drágám, könyörgök, ne mondd ezt! Még én is elszontyolodom, márpedig nekem mindig készenlétben kell állnom!

Monique erőt vett magán, és elmosolyodott.

— Akkor hát... már jókedvű vagyok. Meg vagy elégedve?

— Meg vagyok nyugodva. S most ez a legfontosabb.

*

Miller még reggelizett, amikor Goldring felkereste, hogy elbúcsúzzék tőle.

— Mein Gott! Ilyen kora reggel ilyen kedves vendég! Ugyan miféle sürgős ügy hozza ilyenkor énhozzám?

— A tábornokkal ma Párizsba utazom.

— És meddig marad ott?

— Két hétig... Volna egy csekély kérésem önhöz. Mademoiselle Tarvalt illetően. Biztos szeretnék lenni abban, hogy az ő irányában tanúsított érdeklődése csak a szokásos utcai üdvözlésre fog korlátozódni. Érti, mit gondolok, Miller?

— Báró, maga belehabarodott! Pedig menyasszonya van!

— Önnek pedig felesége van! S amint elbeszéléseiből tudom...

— Az még fiatalkoromban volt. Fiatalkoromban, báró! Most már túl vagyok mindezeken!

— Én azonban még fiatal vagyok! Hans, mi barátok vagyunk, s azt remélem, hogy igazi barátok. Nemcsak egymás jellemét ismerjük, hanem egymásnak némely sebezhető pontját, sőt, mondjuk meg nyíltan: kisded bűneit is. Jobb hát,

ha segítünk egymásnak, és nem civakodunk! Hiszen ön is így gondolja, ugye, Hans?

— Tökéletesen!

— Akkor hát megígéri?

— Ha az utcán találkozom a kisasszonnyal, még el is fogok fordulni, nehogy utólag panaszkodjék, amiért talán csúnyán néztem rá — tréfálkozott Miller.

— Akkor jó! Remélem, ön is ott lesz a pályaudvaron, hogy elkísérjen minket, legalábbis a tábornokot.

— Legalábbis önt — helyesbítette Miller.

Meg is tartotta szavát. Háromnegyed négykor Miller, Kubis és a hadosztály törzsparancsnoka az állomáson voltak.

Mint a hivatalos búcsúzkodásoknál lenni szokott, mindnyájan türelmetlenül várták már a mozdony füttyét, és unatkoztak. Csak Miller volt szokatlanul jókedvű. Tréfálkozott, célzásokat tett Kubis bánatára: hogy két hétre bezárul a bank, melytől hosszúlejáratú hiteleit szokta felvenni.

— Soha életemben nem láttam még ilyen jókedvűnek, Hans! — mondta búcsúzóul Heinrich.

Miller vidámsága valahogyan nyugtalanította, sőt lassan már ingerelte is.

— Örülök, hogy jó barátomnak ilyen remek útja lesz — válaszolta Miller.

Igazán nem mondhatta meg Heinrichnek, hogy jókedvének valódi oka az a kurta kis rejtjeles levél, melyet Bertholdtól kapott — válaszul a Monique-kal kapcsolatos jelentésére...

— Kubis, ne felejtse el az ígéretét! — súgta még oda Kubisnak búcsúzóul Heinrich, amikor a vonat már indult.

A pályaudvar után rögtön meglehetősen meredek emelkedő következett, s itt a vonatok, kellő lendület híján még igen lassan haladtak.

Heinrich nem tudta rászánni magát, hogy bemenjen a kocsi belsejébe. Még egy utolsó pillantást akart vetni a városra, ahol annyi mindent élt át.

Amikor a vonat elhagyta az utolsó állomásépületet, Heinrich váratlanul megpillantotta Monique-ot. A leány fehér ruhában, hajadonfőtt állt, s egész alakját vakító napfény sugározta be.

— Monique! — kiáltotta boldogan Heinrich.

A leány a vasúti kocsi felé futott, és egy virágcsokrot dobott fel Heinrichnek.

A vonat lassan fokozta sebességét, s Heinrich kihajolt a peronról, hogy minél tovább lássa a leányt.

Monique még ott állt a sínek mentén, arany fényben fürödve — maga is mint egy élő, tiszta napsugár...

Úközben Ewers mindvégig kupéjában feküdt, csak az étkezésekhez kelt fel. Heinrich örült, hogy alkalma van egyedül maradni, és összeszedni gondolatait. Annál is inkább, mert lelkében aggodalom és szomorúság honolt.

Csak harmadnap reggelén érkeztek Párizsba, mert a vonat kétszer is elakadt útközben: a partizánok két helyen felszedték a síneket.

Kurt nem volt kint az állomáson.

Heinrich, miután megbeszélte a tábornokkal, hogy este találkoznak, taxit vett, és egyenest a főpostára hajtatott. Biztos volt benne, hogy Kubis még semmiféle hírt nem küldött, ezért nyugodtan mutatta be igazolványát a „Poste restante" feliratú ablaknál. Annál nagyobb volt a csodálkozása és ijedelme, amikor visszaadott igazolványába a postatisztviselő beletett valamit.

„Saint-Rhémy" — olvasta Heinrich felül, ahol rendszerint a sürgöny feladásának helye és ideje szokott állni.

Lassan bontotta szét a táviratot.

Elolvasta egyszer, még egyszer, majd harmadszor is... Nem, nem tévedés, nem hallucinált, valóban ez állt a papíron:

„Elutazását követően három óra múlva ismeretlen teherautó elütötte Mademoiselle Monique-ot, aki többé nem tért magához, s még aznap este meghalt. Részleteket levélben. Ön helyett koszorút teszek a sírra, Kubis."

HARMADIK RÉSZ

Monique nincs többé!

A hír megbénította Heinrichet. Szinte önkívületben támolygott ki a postahivatalból, megfeledkezett még a taxiról is, amely kint várta, és elindult a zsúfolt utcán. Körülötte pezsgett az élet, fülében zsongott a nagyváros ezerhangú zsivaja, amelyben emberi beszéd, motorberregés, autótülkölés, csilingelés — egyetlen hangzavarrá olvad össze, amelyet a párizsiak annyira megszoktak, és amelytől annyira elszédül a jövevény, ki most érkezett Franciaország valamelyik csendes vidéki zugából.

A postára menet Heinrich érdeklődéssel figyelte a várost, mohón hallgatta Párizs mindennapi életének ezt a szimfóniáját, hiszen már annyit hallott, annyit olvasott erről a városról, és most látta életében először.

Most azonban csak ment, ment az utcán, nem vett észre semmit nem látott mást, mint a távirat sorait. Amit közöltek vele, még most sem bírta teljesen felfogni. Még nem hatolt a tudatáig a valóság, hogy körülötte pezseg az élet, napfény sugárzik, emberek élnek, sok-sok millió ember, ő maga is él, és Monique nincs többé. Úgy érezte, hogy csak néhány lépést kell tennie, elegendő egy kissé odébbmennie, és ebben az örvénylő embertömegben bizonyára meglátja őt: fehér ruhájában, hajadonfőtt, sugárzó mosollyal az ajkán, virágcsokorral a kezében — pontosan úgy, amilyennek utoljára látta a vonat peronjáról, Saint-Rhémyben.

„Elütötte egy teherautó"...? Nem! Lehetetlen! Képtelenség!

— Tiszt úr! Tiszt úr! Tovább utazik, vagy végeztünk a fuvarral?

Nem, mégsem álmodik! Mindez valóság! Itt van ez a taxisofőr, aki az állomásról a főpostára hozta, s most lépésben hajtva követi...

Heinrich visszaül a taxiba, és inkább gépiesen, mint tudatosan, odaszól a sofőrnek:

— A városparancsnokságra!

A sofőr éles kanyart vesz, a kocsi hol a legnagyobb megengedett sebességgel rohan, hol meg ismét lépésben halad, amíg keresztüljut az embertömegtől nyüzsgő utcákon. Heinrich mozdulatlanul ül, tekintete egyetlen pontra mered, de semmit sem lát maga előtt.

— A városparancsnokság, Monsieur! — mondja halkan a sofőr.

Heinrich az épület bejárata felé indul, oda, ahol töltött géppisztollyal jár fel-alá két német katona.

— Főhadnagy úr! Én is most érkeztem!

Ki az? Vagy úgy. Kurt!...

Heinrich nem is válaszol a köszönésre, némán nyújtja Kurt felé az összegyűrt táviratot.

A legény szeme tágranyílik. Fájdalom, együttérzés és ijedtség van a tekintetében. Szája félig nyitva, mintha valamit kérdezni akarna, de csak kapkod levegő után, és némán bámul a látszólag ártatlan papírdarabra. A keze remeg

Heinrich legszívesebben Kurt mellére omolna, hogy hangosan felzokogjon. Hiszen ezekben a percekben az hiányzik neki, amire a bánattól sújtott embernek a legnagyobb szüksége van: egy őszinte barát, aki előtt nem kell titkolóznia, akiben megbízhat...

— Főhadnagy úr!

Persze, persze, a városparancsnokság előtt nem lehet csak úgy ácsorogni a járdán.

Heinrich némán fogadja a katonák tisztelgését, és belép az épület magas, masszív kapuján.

A városparancsnok ügyeletese közli vele a tanfolyam helyét, és átnyújtja azoknak a szállodáknak a jegyzékét, amelyekben német tiszteknek ajánlatos megszállniuk, ad neki ezenkívül három gépírásos szabályzatot.

— Javasolom, hogy figyelmesen tanulmányozza át ezeket — mondja búcsúzóul az ügyeletes.

Megint taxi, megint a borzalmas gondolatok, amelyek nem férnek el agyában.

Mintha nem is ember volna, hanem gép, úgy lép be a katonai tanfolyam hivatalába, átadja iratait, valakinek bemutatkozik, valakinek válaszol a kérdéseire... S mint a gépet láthatatlan szerkezete, pontosan úgy irányítja az ő mozdula-

tait is valamelyik ismeretlen agysejtje, kiszámítva adagolja a hanyag fölényességet, mosolygó szívélyességet és érdeklődő ügybuzgalmat. Mindaddig, amíg magára nem marad. Amíg a taxi megint nem robog vele az utcákon keresztül, ebben az óriási pusztaságban, ahol nincs senki és semmi, csak ő maga meg a gondolatai.

A csodálkozó sofőr olykor-olykor belepillant a tükörbe, titokban lesi, mit csinál ez a különös utas, aki megállás nélkül hajszolja őt Párizs utcáin keresztül ezzel az egy kurta szócskával: „tovább!" Ki lehet ez az utas? Részeg vagy bomlott agyú, vagy gonosztevő, aki tiszti egyenruhába bújt, és a rendőrség elől menekülve próbálja tévútra vezetni üldözőit? Még a végén ő is bajba kerül miatta! Hevesen fékezve megállítja kocsiját.

— Monsieur, már egy órája megyünk, márpedig én reggel óta vezetek. Nemsokára elfogy a benzinem!

— Benzin? Miféle benzin?... Vagy úgy! Vigyen a Piemont-szállóba.

Heinrichnek csak most jut eszébe: a városparancsnokságról előreküldte Kurtot, hogy rendeljen szobát a szállóban, és vigye oda a holmijait. Kurt már bizonyára régóta várja, és aggódik érte.

Valóban Kurt a Piemont-szálló előcsarnokában fogadja, izgatottan, kétségbeesetten. Egy álló órája már, hogy itt várakozik a főhadnagy úrra, sikerült is háromszobás lakosztályt bérelnie, fürdőszobával és minden kényelemmel, a fürdővíz már meleg...

Kurt a szobájába vezeti a főhadnagyot. Itt már minden gondosan elő van készítve a tisztálkodáshoz és pihenéshez. Az ágy mellett, a hálószekrényen hamutartó, szivardoboz, még egy jégbehűtött szódáspalack is. Heinrich azonban észre sem veszi mindezt, nem látja, mennyire gondoskodtak róla, sőt kimondhatatlanul idegesíti Kurt jelenléte, csüggedt ábrázata, és féltő, együttérző pillantása. Egyedül maradni, egyedül!

Asztalhoz ül, táviratot ír Lütznek, kéri, hogy azonnal írja meg levélben Monique halálának minden részletét.

— Küldd el ezt a táviratot Lütz századosnak.

Végre egyedul van!

Le sem vetkőzve veti magát az ágyra. Most már nem kell alakoskodnia, zokoghat, fennhangon szólongathatja Monique-ot, kiálthat... Könnyei azonban nincsenek. És szája tovább is néma marad. Bensejében mintha minden megdermedt

volna. Csak agya működik feszülten, lázasan, megállás nélkül.

„Elutazását követően három óra múlva..." Vajon Kubis miért kapcsolja össze Monique halálát az ő elutazásával? A körülmények véletlen találkozása volna? Furcsa! Különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a Gestapo régóta érdeklődik Mademoiselle Tarval személye iránt! „Elutazását követően három óra múlva..." Ezek szerint a leány még hazament a pályaudvarról, és bizonyára kerékpáron hagyta el a házat. Hiszen megígérte, hogy estére már nem lesz Saint-Rhémyben... De hát hogyan üthette el az a teherautó? Saint-Rhémynél a gépkocsi út széles és sima, Monique pedig remekül biciklizett! Egy gépkocsi azon a helyen nemcsak egy kerékpárt, hanem akár mammut teherautók egész karaván ját is könnyen kikerülheti. „Elutazását követően három óra múlva..." Miért zaklatja lelkét ez a megfogalmazás, éppen ez a megfogalmazás! Mintha Kubis célozna valamire...

Ó, mennyire szeretne azonnal Saint-Rhémybe utazni, a helyszínen tájékozódni az események felől, leborulni a frissen hantolt sírra! Amely bizonyára elhagyatott, hiszen Monique barátai sortűzzel sem tiszteleghetnek bajtársuk sírjánál.

S emlékezetének mélyéről hirtelen előbubban egy régen látott film jelenete. A Scsorsz című filmben egy fiatal szovjet parancsnok áll bajtársának frissen ásott sírjánál, és a harcosokhoz fordulva így szól:

— Búcsú-sortűz nem lesz. A sortüzet az ellenségre irányitjuk!

Igen, ő is az ellenségre fogja irányítani a búcsúsortüzet! Azokra, akik Monique-ot megölték. Mellében megdermed a fájdalom: erre most nincs joga. Nincs joga egyéni életre, örömre, bánatra, szerelemre, gyászra. Legkevésbé gyászra, mert ez elernyesztené, s rombadöntené minden erőfeszítését.

„Monique, te segítesz majd, hogy úrrá legyek bánatomon!"

Itt Párizsban is, mint mindenütt, erejének teljében kell lennie, bármi történjék saját magával, övéivel, barátaival. Olyan ember ő, akinek a legközönségesebb, legelemibb emberi jogokról is le kellett mondania. Neki csak kötelességei vannak. Igen, s ezt az utat ő maga, tudatosan választotta. Hiszen tudta, mit vállal, amikor hajlandó volt hosszú esztendőkre magára ölteni ezt az egyenruhát, s lelkére, elméjére, szívére

ölteni azt a láthatatlan páncélt, amely elválasztja tulajdon erzéseitől. Ezen a páncélon nem lehet egyetlen apró rés sem, amelyen áttörhetne saját énje.

„Monique, te leszel segítségemre ebben is!"

Amikor először öltötte magára ezt az egyenruhát, az ellenség Moszkva felé tört, a hitleristák egy pillanatig sem kételkedtek benne, hogy a telet már a Szovjetunió fővárosában fogják tölteni. S miután Moszkvánál, majd Sztálingrádnál, legutóbb pedig Kurszknál is szétverték őket, most már a Dnyeperhez tódulnak vissza, hogy annak széles vize mögé bújva, újabb védelmi rendszerükben próbáljanak menekvést keresni a végleges vereség elől. A harc döntő, utolsó szakaszához ért. S hogy mikor jön el a végső győzelem órája, az tőle, szovjet felderítőtől is függ, úgy mint bármely közkatonától: mint amazoknak, úgy neki is minden erejét meg kell feszítenie. Mindnyájuknak utolsó erejükig életre-halálra kell verekedniük.

„És ebben is te fogsz nekem segíteni, kis Monique! Mert az én ellenségeim neked is ellenségeid, hiszen Franciaország sorsa most Keleten dől el."

Nem, nem felejti el, hol, és miért él!

A fehérruhás leány képe csak lebegjen ott szeme előtt, amikor majd a szelet csapja a visszataszító Lorénak, kit legalább annyira gyűlöl, mint az apját. Így kell lennie. Mert így legalább kiszedheti Bertholdból embertelen terveit.

A drága leány sugárzó tekintete ragyogjon feléje akkor is, amikor együtt ül majd asztalhoz Millerrel, hogy lelkébe rejtve gyűlöletének és megvetésének érzését, borral traktálja, és vidám beszélgetésbe elegyedjen vele. Így kell, ez adja kezébe a fegyvert.

Monique kristálytiszta lelkének emléke segítse abban is, hogy fenntartsa kapcsolatait azzal a végzetesen üreslelkű, cinikus Kubissal, akivel egyébként még kezet sem fogna. Hiába minden: így kell lennie!

Már ma is, mikor még szívét hasogatja a fájdalom, este feltétlenül meg kell jelennie Ewers tábornoknál, és jókedvűen kell beszélnie olyan dolgokról, amelyek felvidítják a tábornokot. Játszania kell, játszania a szerepét, fáradtság és megszakítás nélkül. Mert a felderítő olyan, mint az aknász: életében csak egyszer tévedhet — először és utoljára.

Este, megbeszélés szerint, Heinrich találkozott Ewers tábornokkal, aki barátjának, Erich Gundernak tágas palotájá-

ban kapott szállást. Gunder tábornok annak idején a keleti arcvonalon harcolt, de kegyvesztett lett, mert az egyik hadművelet során támadás helyett visszavonulást rendelt el.

A szobalány bevezette a vendéget a nagy dolgozószobába, mely inkább olyan volt, mint egy díszterem, amelybe véletlenül íróasztalt állítottak. Ewers tábornok a terem sarkában egy kisebb asztalnál ült, és borozgatott. Szemlátomást már túl volt az első poháron, mert szemhéja kipirosodott, alsó ajka kissé lebiggyedt, s ettől arca szinte sértett kifejezést öltött.

— Jöjjön, üljön le, báró! — mondta, nem mint alárendeltjét, hanem mint egyenrangú bajtársát fogadva vendégét, és színültig töltött egy újabb poharat.

— Hogy érzi magát, tábornok úr? Járt már az orvosoknál? — érdeklődött Heinrich.

— Az orvosoknál? Pokolba velük! Kell a fenének az orvos! Nem olvasta a mai hadijelentést, báró? A keleti arcvonalra gondolok.

— Sajnos, eléggé vigasztalan, mint az utóbbi napokban minden hadijelentés.

— Vigasztalan? A német hadsereg szégyene! Pedig menynyire reménykedtem, bizakodtam ebben a nyári offenzívában... Igaz is, tudja hány emberünk vett benne részt? Több mint négyszázezer tiszt és közlegény! Több mint háromezer harckocsi, majdnem hétezer ágyú, több mint háromezer aknavető... A repülőgépek száma kis híján elérte a kétezret... és mégis elvesztettük a csatát! Szégyenletesen és szörnyű áldozatokkal. A német haza súlyos sebekből vérzik, érti ezt, báró?

Heinrich némán hallgatta, egyetlen szót sem ejtve. Azok a számadatok, amelyeket Ewers italosan elkottyantott, most már értéktelenek voltak. Érdekes és jellemző volt azonban az, hogy a német hadseregnek ez a régi tábornoka hogyan értékeli a kurszki harcok eredményét.

— Ez már a vég közeledtét jelenti, amit nem vártunk, és el sem tudtunk képzelni! — A tábornok elhallgatott, azt figyelte, hogyan törik meg a fény a borral töltött pohárban. Heinrich tisztelettudóan várakozott, ahogyan fiatalabb és alacsonyabb rangú emberhez illik.

— Mondja, báró, jó hazafi maga? Ne csodálkozzék, hogy ilyen látszólag furcsa kérdést teszek fel magának! De nem

arra a kincstári hazafiságra gondolok, amelyet legtöbb tisztünk olyan hangzatosan szokott hirdetni.

— Igen, szeretem a hazámat, és kész vagyok életemet áldozni érte — felelte szive mélyéből Heinrich, mert ebben a pillanatban igazi hazájára gondolt.

— Ezt a feleletet vártam magától.

— Talán van valami terve velem kapcsolatban, tábornok úr?

— Most nem, most még nem. De nincs már messze az idő, amikor talán alkalma lesz bebizonyítania a hazája iránti odaadását.

— Bármikor hajlandó vagyok rá.

— Számítok magára, báró! Egyelőre azonban, bocsásson meg, itt az ideje, hogy kipihenjem az utazást. A magafajta fiatalembernek Saint-Rhémyből Párizsba utazni szórakozás, az én öreg csontjaim azonban pihenésre vágynak...

— Engedje meg, hogy elbúcsúzzam, tábornok úr! S kérem, ne felejtse el, hogy boldogan végrehajtom bármely utasítását.

— Biztos vagyok benne, kedves Goldring. Maga hol szállt meg?

Heinrich kitépett noteszából egy papírt, ráírta szállodájának címét, telefonszámát, és átnyújtotta a tábornoknak.

— Köszönöm, főhadnagy úr! Számítani fogok önre.

A szállodáig vezető úton, sőt még akkor is, amikor a szobájában magára maradt, Heinrich azon volt, hogy csak a tábornok szavaira gondoljon. Egészen nyilvánvaló, hogy a keleti arcvonal legutóbbi eseményei elégedetlenséget ébresztettek azokban, akik megértették ennek az új vereségnek a jelentőségét, s úgy tekintették, mint a háború befejezéséhez vezető nagy lépést, mégpedig olyan befejezéshez, amely egészen más lesz a göbbelsi propaganda ígérgetéseinél. Könnyen lehetséges, hogy Ewers tábornok nem is a saját gondolatait, vagy legalább nem *csak* a saját gondolatait hangoztatja. Vigyáznia kell, nehogy elveszítse a tábornok bizalmát. Mert nincs kizárva az a lehetőség, hogy a tábornok és barátai már szövögetik távoli terveiket.

Heinrichet elcsigázták a nap eseményei, ezért korán tért aludni, de álom nem jött a szemére. Az utolsó évek minden megpróbáltatása egyszeriben köddé vált, és egyedül csak Monique maradt szeme előtt.

Telefoncsengetés rántotta vissza a valóságba.

Ewers hívta. Izgatottan, az iménti alkoholmámor legcsekélyebb jele nélkül utasította:

— Azonnal jöjjön hozzám!

Már éjfél után három óra volt, amikor Goldring megérkezett Ewers tábornokhoz. Megint ugyanabba a dolgozószobába vezették be, ezúttal azonban Ewersen kívül ott volt a házigazda is: a magas, kissé görnyedthátú Gunder vezérezredes. Üdvözölte Goldringot, furcsán fürkésző, s bizony eléggé tapintatlan tekintettel mérte végig, majd távozott.

— Én egy óra múlva repülőgéppel visszatérek Saint-Rhémybe — közölte lakonikusan Ewers.

— Miért ily hirtelen?

— Olaszországban államcsíny történt. Mussolinit letartóztatták. A hadsereg és kormány élére valami Badoglio került. Könnyen lehetséges, hogy hadosztályunkat oda fogják áthelyezni... Ha ez megtörténik, önt visszahívatom a tanfolyamról. Indulása előtt pedig, mihelyt megkapta a hadosztály-törzs táviratát, keresse fel Gunder vezérezredest: talán lesz levele a számomra, vagy szóbeli üzenete. Ez a megbízatása különösen fontos, és bizonyos okoknál fogva azt kívánom, hogy teremtett lélek se tudjon róla.

— Meglesz, tábornok úr!

— Most pedig mondja meg, báró, hogyan tetszik magának ez az újabb fordulat?

— Én a politikában kevéssé tudok tájékozódni, tábornok úr, ezért mindig ahhoz az elvhez tartom magam: meghallgatni, mit mondanak a nálam okosabbak és tapasztaltabbak.

— Kitűnő elv! Tetszik nekem a maga szerénysége. De néhány órával ezelőtt, ugyanebben a szobában, ugyanennél az asztalnál nagyon is nyíltan beszéltem magával, s talán többet is mondtam, mint...

— Abból a beszélgetésből számomra csak egy maradt meg: hogy ön, tábornok úr, jó hazafi, akit fájdalmasan érintenek német hazánk hadseregének kudarcai.

— A hadseregének? Akkor maga félreértett. Nem a hadseregének, báró, hanem a hadvezetésnek!

— Bocsásson meg, tábornok úr, én is így értettem, de nem mertem így mondani — helyesbített Heinrich.

— A balfogások odáig vezettek, hogy egyesek szerint a hajó már süllyed, és menteniük kell a saját bőrüket.

— Úgy tudom, ez a patkányok szokása.

Ewers tábornok rekedten elnevette magát.

— Látja, így értékelem én az olaszországi eseményeket.

— Én azonban bátorkodom kijelenteni: úgy látom, hogy a pánik még korai volna. Nincs semmi okunk, hogy sötét színben lássuk a jövőt.

— Abban az esetben, ha nem ölbetett kézzel várjuk, hanem felkészülünk rá — mondta nyomatékkal a tábornok, és fürkésző pillantást vetett Heinrichre. — Most pedig gyerünk a repülőtérre!

Egy óra múlva Ewers tábornok külön géppel Párizsból Saint-Rhémybe repült.

A tábornokkal folytatott érdekes beszélgetés Heinrichet izgalomba hozta. Ewers célzásai napnál világosabban bizonyították, hogy a tábornoknak vannak bizonyos tervei. Egyelőre még titkolja ezeket, egy azonban vitathatatlan: a hadvezetés iránt érzett haragja oly nagy méreteket öltött, hogy a mindig fegyelmezett tábornok már nem is tartja szükségesnek leplezni. Ez azonban még csak a kezdet! A java ezután következik.

Másnap reggel, pontosan tíz órakor, Heinrich bemutatkozó látogatást tett Keller ezredesnél, a tanfolyam parancsnokánál.

— A tanfolyam megkezdését egy kissé elhalasztjuk — közölte Keller. — Talán legokosabb volna, ha visszatérne csapattestéhez, és várná, amíg hivatjuk.

— Ewers tábornok, hadosztályparancsnok, aki csak ma repült el Párizsból, utasított, hogy itt várjak, mert feltehető, ezredes úr, hogy hadosztályunk valami külön megbízatást kap, s a legközelebbi napokban áthelyezik.

— Ha táviratot kap, közölje velem.

— Kötelességemnek fogom tartani, ezredes úr!

— Ön nem a tizenhetedik ezred parancsnokának, Ernst von Goldringnak a fia?

— Nem. Az én apám, Siegfried von Goldring báró, már meghalt. Engem Berthold vezérőrnagy fogadott fiává. Ő most Berlinben, a vezérkarnál dolgozik.

— Wilhelm Berthold?

— Igenis!

— Ó, akkor kérem, adja át legszívélyesebb üdvözletemet. Régen ismerjük egymást, még az első világháborúból.

— Biztos vagyok benne, hogy nagyon fog örülni...

— Úgy vélem, ön nem fog unatkozni Párizsban. S ha már itt kell maradnia, kár volna minden haszon nélkül fecsé-

relni az idejét. Ha kívánja, legépeltetem önnek a leendő tanfolyam anyagának jegyzeteit. Ez meg fogja kímélni egy felesleges fáradtságtól: nem kell majd jegyeznie, ha a tanfolyam megkezdődik.

— Ezredes úr, meg kell mondanom, kínos volna önt ilyen felesleges gonddal terhelnem.

— Semmiség az egész! Nagyon örültem, hogy megismerkedhettem önnel, báró, és boldog vagyok, hogy ezt az apró szolgálatot tehetem jó ismerősöm fiának. Nagyon sajnálnám, főhadnagy úr, ha valóban hamar visszahívnák... Ebben az esetben azonban különösen hasznára lesz a jegyzet. Azt hiszem, a hét végén már meg is kaphatja!

Hosszú idő óta első ízben akadt Heinrichnek néhány teljesen szabad napja, de ő szomorúan, sőt félve gondolt erre. Mint amikor az ember rohanvást fut, és hirtelen megáll, ő is úgy érezte, mintha a környező tárgyak elszáguldanának mellette, valamilyen alaktalan káoszba olvadva. Mikor körülnézett Párizsban, tulajdonképpen semmire sem tudta összpontosítani figyelmét, mert az utcák, terek, szobrok, hatalmas paloták és egyszerű épületek tarkán lobogó szalagként villództak a szeme előtt, de nem rögződtek meg emlékezetében, még csak érdeklődését sem keltették fel.

Kurt hiába lassította szándékosan az autót, ha egy-egy emlékmű, vagy lenyűgöző épület mellett hajtottak el, hiába kapcsolta ki a motort teljesen a hatalmas, tágas tereken, vagy hiába próbálta lelkes kiáltásaival felhívni a főhadnagy figyelmét a rue Rivoli számtalan műkereskedésének kirakatára. Heinrich közömbösen kocsizott el a Diadalív alatt, futó pillantást vetett a Vendôme-oszlopra, s még csak a fejét sem fordította meg, hogy megnézze a Champs-Elysées-n az elnöki palotát, csak egyre űzte, hajszolta előre az autót, észre sem véve, hogy már másodszor vagy éppen harmadszor haladnak át ugyanazon az utcán.

Kurt hát nem is kérve engedélyt, magától irányította az autót a Mars-mezőre, majd megállt szemben a Jéna-híddal, az Eiffel-torony tövében. A felvonó nem működött, Heinrich a csigalépcsőn jutott fel a torony második emeletére. Oda sem figyelt az idegenvezető magyarázatára: hogy mikor építette Eiffel mérnök ezt a háromszáz méter magas, grandiózus szerkezetet, s hogy az mennyi fémet és költséget emésztett fel... Heinrich kilépett az erkélyre, és a karfára támaszkodva lenézett a városra. Most látta meg először Párizst. Most döb-

bent rá először, nemcsak a szemével, hanem azzal a belső látással is, amely lelket lehel a látottakba, s megbolydítja azokat az emlékeket, melyek olvasmányaink nyomán élnek bennünk erről a városról, a legjelesebb francia írók oly sokszor megénekelt Párizsáról...

Lám, ott a Notre-Dame, a Párizsi Szűzanya székesegyháza, melynek környékén Victor Hugo lánglelke, a törékeny, szép Esmeralda és fehér szőrű kecskegidája lépteit követve, vezette végig már gyermekkorában. Amott halt meg a rue de Chambery barikádján Gavroche, az örökvidám kis gamin, a bátor és tüzes lelkű gyerek, aki gúnyosan és kihívóan nézett szembe még a halállal is. Talán itt, ezeken az utcákon osont végig a vén Goriot apó, akit Balzac csak titokban kísért el szép és hálátlan leányainak palotáiba. És itt, bizonyára a Cité szigetén sétáltak valamikor Dumas jókedvű, hetyke testőrei... És amott lehet a Père Lachaise temető, az örökemlékezetű fallal: a Kommünárok falával, ahol a párizsi kommün utolsó védőit lőtték agyon...

A leáldozó nap fénye elöntötte Párizst, s a város égnek meresztette székesegyházainak tornyát, bástyáinak csúcsát, hatalmas épületeinek kupoláját, emlékoszlopait — mint hogyha számtalan sok kéz akarná megragadni és visszatartani a nap utolsó sugarait mindörökre, itt, a ragyogó nagyság és győzelmek emlékezetes városában.

Heinrich szeretett volna feljebb menni a torony harmadik emeletére, de kiderült, hogy ott rádiós irányító állomást szereltek fel, s ezért tilos a feljárás.

A nagy boulevard-okon tértek haza, s Heinrich, mintha most vette volna először észre az utak sajátos, megmagyarázhatatlan szépségét. Sokáig nem bírt rájönni, mi az, ami legjobban lenyűgözte, de hirtelen megértette: a gesztenyefák! A jólismert, kedves gesztenyefák, melyek saját szülővárosának is megadták a varázsát.

Éjszaka ezekről a gesztenyefákról álmodott, látta őket dús tavaszi virágjukban a békésen kéklő, végtelen ég alatt. Monique-kal együtt sétált a Lenin utcán, s egy-egy fuvalomra fehér szirmok kergetőztek a levegőben, nesztelenül telepedtek a leány fekete fürtjeire.

Másnap reggel a Szajna-parti antikváriusok asztalánál Heinrich felkutatott egy párizsi útikönyvet, s megkezdte vándorlását a múltban, hogy így meneküljön el a jelen fájó em-

lékeitől, főképpen pedig azért, hogy ne gondoljon olyan feszülten a várva várt levélre.

A hét végén Kurt jókora borítékot nyújtott át neki. Benne volt a hadosztályparancsnokság utasítása, hogy jelentkezzék új állomáshelyükön, de benne volt Lütz levele is.

„Kedves Barátom! — írta a százados. — Mademoiselle Monique tragikus haláláról semmi részletet sem közölhetek, mert senki semmit sem tud róla, csak azt, hogy egy arra robogó katonai gépkocsi elütötte. Együtt érzek veled, Heinrich, remélem, hogy elég erős leszel, és elviseled a súlyos veszteséget. Osztozom bánatodban, hiszen tudod, milyen őszinte tisztelettel és barátsággal viseltettem Mademoiselle Monique iránt.

Közlöm veled hireinket. A hadosztály már készen állt, hogy odautazzék, ahol te is jártál, de parancs érkezett, hogy máshová helyeznek át minket. A tábornok úgy rendelkezett, hogy azonnal hagyd el Párizst. Indulj Modane-be, majd onnét Pinerolón át Castel la Fontéba. Úgy látszik, itt fogunk tábort ütni. Utazás közben, főként ha autóval jössz, légy nagyon óvatos. Arrafelé igen rossz az időjárás, és még alaposabban meghülnél, mint akkor, amikor Pfeiffert kísérted. Érted? Sokat írnék még neked, de úgy hiszem, nemsokára találkozunk. Akkor majd mindent elmondunk egymásnak! Miller megkért, hogy adjam át üdvözletét, amit igen kelletlenül teszek meg, mert bevallom, sehogyan sem értem hozzáfűződő nagy barátságodat. Ez nem féltékenység. Tudod, miért vagyok róla ilyen véleménnyel. Várlak! És ne felejtsd el, hogy nagyon rossz az időjárás!

Üdvözöl
Karl."

Estefelé megszólalt a telefon.

— Goldring báró? — kérdezte egy ismerős hang.

— Én vagyok.

— Még mindig érdeklik a Rodin-másolatok?

— Nagyon örülnék, ha tudna ajánlani valamit.

— Akkor megengedi, hogy azonnal felkeressem?

— De feltétlenül új szoborral!

Heinrich letette a kagylót. A „műkereskedő"-vel való találkozás most jobban érdekelte, mint valaha. Ezt várta úgy,

hogy aznap el sem ment hazulról, és ezért halasztotta el utazását is másnapra.

— Kurt, fogd az irataimat, eredj a városparancsnokságra, jegyeztesd be, hogy holnap reggel elhagyjuk Párizst.

Tíz perccel Kurt távozása után a szobába belépett a „műkereskedő".

— Tegnap óta állandóan vártam a telefonját! — mondta örvendezve Heinrich.

— Történt valami?

— Hadosztályunkat áthelyezték Olaszországba. Hogy pontosan hová, azt még nem tudom, de valószínűleg Castel la Fontéba.

— Nem rossz! A hitleristák éppen Észak-Olaszországban kerülhetnek igen kínos helyzetbe. Ha új helyére megérkezett, ismerkedjék meg a környezettel, és azonnal közölje a címét. Válaszul utasításokat fog kapni. Ezeknek keretét ne lépje túl, legyen nagyon óvatos. Észak-Olaszországban a partizánmozgalom sokkal erősebb, mint arrafelé, ahol ön eddig dolgozott, és könnyen lelőhetik. Most pedig semmi esetre sem szabad kockáztatnia az életét, gondoljon arra, hogy igen fontos feladatok várhatják. Van még valami újsága?

Heinrich megmutatta a Kellertől kapott jegyzeteket.

— Ezeket már megkaptuk, sőt több példányban is — mosolygott a „műkereskedő". — Ebben az az érdekes, hogy a németek milyen kitűnően ismerik az angol és amerikai gyárakban készülő harckocsik adatait. Még a nagyhírű amerikai Shermanokról is mindent tudnak, pedig ezeknek a gyártása teljes titokban folyik.

— Érdekes beszélgetésem volt a tábornokkal — újságolta Heinrich, majd részletesen beszámolt az Ewers tábornokkal való párizsi beszélgetéséről, a tábornok félreérthetetlen célzásairól, amelyek szerint meg kell menteni a helyzetet.

— Nagyon érdekes! — jegyezte meg Heinrich vendége. — A német hadsereg parancsnoki állománya egyre elégedetlenebb Hitler hadvezetésével. Még Hitler-ellenes összeesküvéssel is számolhatunk. Nyilván akadnak majd olyanok, akik feláldoznák Hitlert, hogy megmentsék a hitlerizmust. Ezért érdekel minket a tábornokkal folytatott beszélgetése, valamint az az üzenet vagy levél, amelyet Gunder vezérezredes fog önnel küldeni. Ő is, akárcsak Denus, súlyosan kegyvesztett Hitlernél. Az sincs kizárva, hogy mindezek egyetlenegy gombolyag szálai.

— Meglesz!

— Mindez arra mutat, hogy az ön hazatérése reális és közeli tény! Az események szokatlan gyorsasággal fejlődnek.

— Vigyázok, hogy erre sohase gondoljak, bár mindent odaadnék, hogy megint a saját hadseregem soraiban, a többiekkel együtt harcoljak az arcvonalon.

— Könnyen elképzelem... Mi ketten azonban azok vagyunk, akiken megbukik a régi közmondás, amely szerint egy harcos nem harcos. A mi feladatunk a legnehezebb, mert egymagunk állunk az ellenség gyűrűjében, és így kell harcolnunk életre-halálra!

A szomszéd szobában Kurt léptei hallatszottak.

— Ugyan, báró úr, ne legyen fukar: ilyen szobrot sehol sem talál még egyet! Nézze ezt a vonalat... — s a „műkereskedő" szeretettel húzta végig ujjait a fiatal nőt ábrázoló szobrocskán.

Heinrich hátralépett az asztaltól, összehunyorította szemét, úgy tett, mintha gyönyörködne a szoborban.

— Valóban eléggé hatásos! — dicsérte meg végül. Pénzt vett elő zsebéből, és odanyújtotta az öregembernek.

A „műkereskedő" meghajolt és távozott.

Másnap reggel Heinrich telefonon felhívta Kellert, hogy közölje vele sürgős elutazását, majd felkereste Gundert. Ez a korai idő ellenére azonnal fogadta, és mentegetőzött, hogy nem volt ideje levelet írni.

— Közölje, kérem, a tábornokával — mondta a főhadnagynak —, hogy egészségi állapotom rendkívül megjavult, bár további gyógykezelésre van szükségem. Nemsokára részletesebben fogok neki írni mindenről.

— Távozhatom, vezérezredes úr?

— Várjon!

Gunder gondolataiba merült, időről időre fürkésző pillantást vetett a tisztre, aki vigyázzba meredve és kilsmerhetetlen arckifejezéssel állt előtte.

— Közölje még... — s Gunder e szavaknál erősen Heinrich szemébe nézett —, közölje a tábornokkal, hogy véleményen szerint Észak-Olaszország éghajlata nagyon egészséges az ő számára. Tanácsolom, hogy éljen az alkalommal, és gyógyuljon meg mielőbb...

— Pontosan át fogom adni az ön szavait.

— Most távozhat!

Heinrich némán meghajolt.

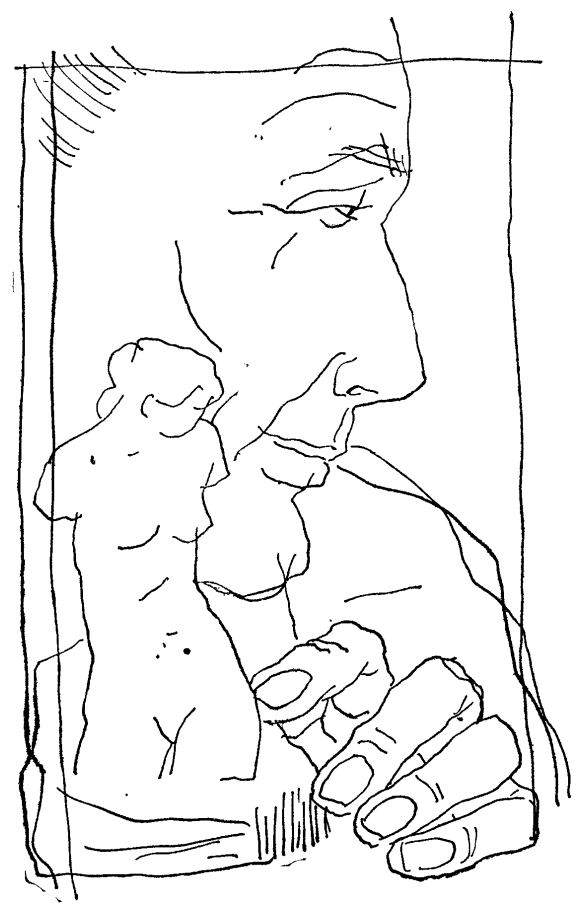

Reggel tízkor a gépkocsi, melyet Kurt vezetett, már elhagyta Párizs határát, és a széles lyoni autóstrádán robogott. Heinrich siettében meg sem reggelizett, és Kurt most teljes sebességre kapcsolt, hogy mielőbb megfelelő vendéglőt találjanak valamelyik községben.

Végre felbukkant előttük Joigny városka.

— Parancsolja, hogy megálljunk, főhadnagy úr? Itt ebédeltem, amikor Párizs felé tartottam. Amott van az étterem — mutatott Kurt szemével egy csinos földszíntes épületre, amely a városka elején állt.

Heinrich közönyös tekintetet vetett jobb felé, de hirtelen odakapott a kormánykerékhez, és gyorsan fékezett. A vendéglő mellett ott állt leendő apósának gépkocsija!

— Hol a vezérőrnagy? — kérdezte Heinrich az őrmesteri rangjelzésű sofőrtől.

— Nem tudom! — dörmögte barátságtalanul az SS-sofőr, és gyanakodva pillantott a véleménye szerint túlságosan kíváncsi főhadnagyra.

Heinrich a tornác felé indult, hogy bemenjen az étterembe, itt azonban egy SS-tiszt állta útját. Hadnagyi rangjelzést viselt.

— Mit keres? — kérdezte durván, szinte félrelökve Heinrichet az ajtóból.

— Jelentse Berthold vezérőrnagynak, hogy Goldring báró keresi.

A hadnagy hosszú pillantással mérte végig Heinrichet, majd némán bement az étterembe.

Néhány pillanattal utóbb maga Berthold jelent meg az ajtóban. gallérjába gyömöszölt asztalkendővel.

— Hát te honnét kerülsz ide? És mit csinálsz itt? — kérdezte, és máris átölelte, megcsókolta Heinrichet.

Az iménti barátságtalan hadnagy és a Bertholddal együtt kilépő főhadnagy vigyázzba merevedve álltak az ajtó két oldalán.

— Ők őrzik a biztonságomat — mondta félvállról Berthold, amint elhaladtak mellettük.

Heinrich alig észrevehetően bólintott, de rá sem nézett a tisztekre.

— Nagyon jól áll önnek a civil ruha, apám! — mondta szándékosan fennhangon, és megállt, hogy szemügyre vegye a vezérőrnagy termetes alakját az elegáns, világosszürke öltözékben.

A tisztek alázatosan félrehúzódtak, és érdeklődéssel hallgatták a beszélgetést. Berthold azonban már továbbment, és csak odavetette nekik:

— Kérem, uraim, maradjanak itt, amíg megreggelizem a fiammal!

A vezérőrnagy reggelije ezúttal szokatlanul elhúzódott, és a védelmére kirendelt tisztek irigykedve hallgatták a kések és edények csörömpölését, főnökük hangos nevetését. Berthold nyilván nagyon örült ennek a találkozásnak.

— Remek dolog, hogy Észak-Olaszországban leszel — lelkendezett Berthold, miután meghallgatta honnét és hová utazik Heinrich. — Igaz, hogy ott is óvatosnak kell lenned, ezekben a napokban azonban jobb minél távolabb lenni Németországtól... Else asszonyt és a te Lorchenedet két nappal ezelőtt Svájcba küldtem. Várják ki ott, amíg...

— Hosszú időre utaztak? Mert még tegnap Párizsból írtam Lorénak...

— A leveledet majd utána küldik. Az ellenséges repülőtámadások most olyan sűrűek, hogy jobb lesz, ha ők ketten egy ideig nem térnek vissza Münchenbe. Egyébként azzal is megbíztam őket, hogy keressenek Svájcban egy olyan villát, amilyenről mi ketten beszéltünk...

— Ebben a keresésben én is részt vennék...

— Ne aggódjál. A kenyérgyárat eladtam, Lore pedig pénzzé tette a birtokot. Márkában elég most nekem az, amit a keleti arcvonalon gyűjtöttem. És te már átváltottad dollárra a pénzedet? Nagyon helyes, a háború után dollárra lesz szükség!

— Ó, bárcsak már vége volna az egésznek! Úgy szeretnék otthon lenni, családi körben — tört ki a szó Heinrichből.

Berthold nagyot sóhajtott.

— Az események nem úgy fejlődnek, ahogy szerettük volna — mondta végül, lenyelve az utolsó falat halat, és hozzálátva a húshoz. — Ezek az átkozott oroszok összekeverték a kártyáinkat!

— Remélem azonban, telik még az erőnkből, hogy megállítsuk a támadásukat?

Berthold vállat vont, és feleletében nem csengett határozott biztonság:

— A háború sorsa attól függ, milyen hamar sikerül elegendő mennyiségű új fegyvert gyártanunk.

— Tehát az új fegyverekről szóló híresztelés nem üres propaganda, hanem valóság volna? — kérdezte kíváncsian Heinrich.

— Ezt a valóságot Németország ellenségei nemsokára a saját bőrükön fogják érezni.

— El sem tudom képzelni, miféle fegyverről lehet szó, de elhiszem önnek, apám, hogy valóban rendkívüli lehet... — jelentette ki Heinrich ártatlan arckifejezéssel.

Berthold körülnézett, bár jól tudta, hogy a vendéglőben senki sincs rajtuk kívül. Hangját suttogóra fogta:

— Olyan furfangos szerkezetről van szó, hogy egy üteg meglapulhat valahol a bajor erdőkben, és nyugodtan, módszeresen rommá lőheti Londont.

S látva Heinrich arcán az őszinte álmélkodást, elnevette magát.

— Úgy bizony, barátocskám! Irányított lövedékek! Az ember ott ül valahol Berlinnél, és rádióhullámokkal vezeti a lövedékeket, pontosan oda, ahova kell. Ezeknek a lövedékeknek a segítségével minden ellenségünket megadásra kényszerítjük... Persze arról, amit most mondtam neked, senkinek sem szabad tudnia, még legközelebbi barátaidnak sem.

— Barátom úgyszólván nincs, apám.

A vezérőrnagy megfenyegette villájával.

— Hát az a francia kislány Saint-Rhémyben? Azt hiszed, nem tudom?

— Őt inkább a virágok érdekelték. Mint minden fiatal lányt... Egyébként néhány nappal ezelőtt meghalt.

— Meghalt? Hogyan?

— Elgázolta egy autó...

Ha Berthold vezérőrnagy ebben a pillanatban nem hajol tányérja fölé, észrevette volna, hogyan sápadt el leendő veje, mikor megpillantotta „apja" arcán sokatmondó, kárörvendő mosolyát.

— Nos hát, nyugodjék békében! — mondta Berthold, és bort töltött a poharába.

Heinrich nem nyúlt a poharához. Még sok mindenről kellett beszélnie Bertholddal.

— Eddig még csak engem kérdezett, apám — mondta pillanatnyi hallgatás után —, és nem magyarázta meg, miért jelent meg ilyen váratlanul Franciaországban?

— Az új körülmények újfajta munkamódszereket követelnek, és Biztonsági Szolgálatunknál túl sok a tökfilkó. Csak

cicáznak a maquis-val, hónapokig fogva tartják a túszokat, holott tömegestől, nyilvánosan kellene akasztaniuk és agyonlőniük őket! Ezért kell személyesen körülutaznom, hogy úgy mondjam: szétosztanom az utasításokat. Még elnézek Párizsba, onnét pedig haza utazom. És várom új címedet. Ott, Észak-Olaszországban barátaim vannak, akikkel szeretnélek összeismertetni. Mit mondtál, hol fog állomásozni a hadosztályotok?

— Castel la Fontéban...

— Castel la Fontéban?... De hisz éppen ott lakik egy régi jó barátom. Nagyon befolyásos ember! Ha Ramoni gróf pillanatnyilag nem Rómában tartózkodik, hanem a kastélyában, akkor alkalmad lesz megismerkedni vele. Mindjárt írok is neki!

Berthold előhúzta noteszét, és pár sort vetett egy papírra.

— Feltétlenül ismerkedjél meg Ramonival. Ő úgy tesz, mintha fölötte állna a pártoknak és a politikának, valójában pedig a feketeinges mozgalom egyik vezetője és szellemi irányítója. Ezért tartjuk olyan nagy becsben.

A desszert után Berthold megint a frontseseményekre terelte beszélgetésüket. Még egyszer hangsúlyozta, milyen sokat vár az új fegyvertől, figyelmeztette azonban Heinrichet, hogy készüljön fel mindenre, és a mindenkori körülményektől függően építse ki további terveit.

Búcsúzóul még egyszer emlékeztette leendő vejét:

— Tehát ne felejtsd el, Heinrich, ha bármi történnék, nekünk előrelátó és józan emberekként kell fogadnunk az eseményeket. Csökkentsd kiadásaidat, vigyázz minden dollárra. Lehet, hogy valamennyiünknek Svájcba kell költöznünk, s akkor nagy szükségünk lesz megtakarított pénzünkre.

„Még egy patkány, amelyik menekülni készül a süllyedő hajóról!" — állapította meg önmagában Heinrich.

Búcsúzóul leendő após és vő összeölelkeztek, összecsókolóztak. Berthold szokása szerint elérzékenyült:

— Vigyázz magadra, fiacskám, óvakodjál nemcsak a partizángolyóktól, de az olasz nőktől is. Azt mondják, hogy nagyon csinosak! Nyugodt lehetsz, a francia lányról nem szólok Lorénak. Mindnyájan gyarló emberek vagyunk! Gyarlóságaidban azonban légy mértéktartó, hiszen menyecske vár rád.

Elsőnek Berthold indult útra kísérőivel. Heinrich még várt egy kicsit: amíg Kurt is megreggelizett.

És autójuk tovább száguldott dél felé.

Este volt, amikor Heinrich megérkezett Castel la Fontéba. A nap már eltűnt a hegyek mögött, csak a Gran Paradiso hófödte csúcsán villogott még aranyos, rózsaszínű visszfénye. Lejjebb sűrű felhőréteg vette körül a hegyet: a felhők, mintha kettévágták volna a sziklatömböt, s az ember úgy látta, hogy a csúcs lassan úszik a levegőben, mint egy korona, melyet láthatatlan kezek tartanak. S mint koronán a drágakövek, úgy villogtak a havas csúcson az aranyos, rózsás színárnyalatok.

A Gran Paradiso mintegy bezárta a hegyeknek azt a gyűrűjét, amely minden oldalról körülvett egy tágas, élénkzöld völgyet. A völgyet keskeny, de sebes hegyi folyó sávja osztotta kétfelé. A folyócska csak közvetlenül a városka előtt lassította meg futását, s aztán minél tovább ért, annál nyugodtabban hömpölygette tiszta, kristályosan áttetsző vizét.

Az az alkonyati csend uralkodott, amelyben még a leglágyabb fuvallat sem rezegteti meg a fák lombjait, nehogy megtörje a természetnek azt a csodálatos nyugalmát, amely csak nyár vége felé szokott uralkodni, egy-egy fülledt, de még hosszú augusztusi nap hősége után.

S disszonáns ellentétként, mintegy emlékeztetve a háborúra, arra, hogy valahol légibombák és ágyúlövedékek pusztítják még az embereket, döntik romba a városokat és falvakat, szinte egészen idegenül, és éppen ezért különösen szembetűnően — hosszú sorompó szelte át az utat a város előtt. Fehér-fekete keresztcsikozásával olyan volt, mintha gyászolná a világ nyugalmát.

Mellette betonbunker volt, mint valami undok kelés a természet testén. Ötven méterrel odébb egy második, mögötte egy harmadik, egy negyedik, egy ötödik ... A festői városka, mely nemrég még látogatók ezreit vonzotta szépségével, hogy itt pihenjenek és beszívják a bódító, illatos levegőt — az emberek jóvoltából valamilyen furcsa erődítménnyé vált, amely hátborzongató ellentétben állt a környezettel.

A városka utcáin sietö katonák jártak-keltek, állig fegyverben, szorosan begombolt zubbonyban, verejtékező, napbarnított arccal. Olykor-olykor feketeingesek vonultak el. Mintha a városkában nem is maradt volna civil lakosság.

A hadosztálytörzs a főutcán, egy egykori szálloda helyisé-

geiben állomásozott. Heinrich megkereste Lütz hivatali szobáját, és bekopogott.

— Tessék! — hangzott a párnázott ajtó mögül a jói ismert és most kissé ingerült hang.

— Százados úrnak jelentem, visszaérkeztem! — mondta tréfásan tisztelegve Heinrich.

— Végre! — kiáltotta felugorva Lütz. — Már annyira vártalak, te örök vándor!

Hosszan szorongatták egymás kezét, tudakozódtak egymás egészsége felől, majd amint ilyenkor szokás, röviden elmondták egymásnak mindazt, ami utolsó találkozásuk óta történt. Monique nevét egyikük sem ejtette ki, mintha féltek volna érinteni ezt a témát. Végre Heinrich már nem bírta tovább.

— Semmit sem mondasz nekem azon kívül, amit írtál? — kérdezte halkan Lütztől.

— Hiába próbáltam megtudni, kié volt az az autó, amelyik elütötte. Miller állítólag nyomozást folytatott az ügyben, de azt mondja, hogy eredmény nélkül... A temetésen ott voltam azzal az undorító Kubissal. Sértőnek és fájdalmasnak éreztem, hogy a te nevedben ő tett koszorút a sírra! Estefelé, épp napnyugta előtt volt a temetés, s egy pillanatra úgy tűnt fel nekem, mintha Kubis keze véres volna.

Heinrich felállt, az ablakhoz lépett, és hosszasan nézte a Gran Paradiso hólepte csúcsát. Lütz nem akarta megtörni a csendet.

— Herr Goldring? — hallatszott hirtelen a tábornok hangja.

Heinrich hátrafordult. Ewers tábornok dolgozószobájának küszöbén állt, már sapkával a fején, nyilván éppen hazafelé készült.

— Jawohl, Herr General, tíz perccel ezelőtt érkeztem Párizsból.

— Jöjjön be, kérem!

A tábornok le sem véve sapkáját, leült szokásos helyére, az íróasztal mellé, és egy kézmozdulattal helyet mutatott különleges feladatokkal megbízott tisztjének.

— Mit hoz nekem a barátomtól, Párizsból?

Heinrich közölte Gunder szavait.

Amilyen kellemesen hatott a tábornokra az első mondat, mely Gunder egészségi állapotáról adott hírt, olyan ellenkező hatást váltott ki a második, mely Észak-Olaszország ég-

hajlatával kapcsolatban közölte, hogy az hasznos lesz Ewers egészségének.

— Az emberek mindig úgy vélik, hogy ott jó, ahol ők nincsenek — jegyezte meg ingerülten, és felállt. — Nagyon köszönöm, főhadnagy úr! Most pedig pihenjen, mert holnap munkába kell állnia, munkánk pedig van itt elegendő!

Lütz megvárta, míg Heinrich befejezi a tábornokkal folytatott beszélgetését.

— És hogy áll a szállásom ügye? — kérdezte Heinrich, amikor kettesben maradtak.

— Pocsékul, mint itt minden. Próbáltam keresni valamit neked, de semmi rendeset nem találtam. A mai éjszakát nálam fogod tölteni, holnap pedig majd találsz magadnak valamit.

Lütz a törzs épületében lakott, a második emeleten.

— Itt még tábori módon helyezkedtünk el — magyarázta, míg az egyszerű vacsorát kikészítette az asztalra. — Később persze minden elrendeződik majd, egyelőre azonban úgy és ott eszünk, ahol lehet... Ha nem volnál ennyire fáradt, fel is mehetnénk a kastélyba, annak a gazdája, Ramoni gróf nagyon vendégszerető ember.

— Ramoni gróf? Itt van?

— Ismered? — kérdezte csodálkozva Lütz.

— Ismerni ugyan nem ismerem, de ajánló levelem van hozzá Bertholdtól. Neki régi ismerőse.

— Hát ez csodálatos! Engem meghívott a gróf, hogy szálljak meg a kastélyában, de nemet mondtam, mert sokat kellett volna gyalogolnom. Neked azonban gépkocsid van, te nyugodtan megszállhatsz nála.

— Úgy mondod, mintha biztos volnál benne, hogy a gróf engem is meg fog hívni.

— Ha maga a gróf nem is, de az unokahúga, Maria-Luisa minden bizonnyal!

— Hát az kiféle, miféle?

— Majd meglátod! Csak arra figyelmeztetlek, hogy a gróf ifjú unokahúga szörnyen unatkozik ebben az istenhátamögötti zúgban. Ő mondta így. Véleménye szerint, amikor az Isten a földet teremtette, megfeledkezett róla, hogy Castel la Fontéba divatáru-üzletet, színházat, operát, vidám mulatókat tegyen, még egy valamirevaló lelkiatyát sem küldött ide, akinek legalább meggyónhatná a vétkeit.

— Olyan sok van neki?

— Azt hiszem, sokkal több, mint amennyi egy fiatal özvegyhez illik, aki még le sem vetette a gyászruhát. Legalábbis nemcsak én gondolom így, hanem valamennyi tisztünk, aki az ifjú grófnő szeme elé került.

— Hohó! Ezek szerint többen vannak a szerencsések! Talán te is közéjük tartozol?

— Engem a hölgy tartalékban tartogat, mert véleménye szerint túlságosan régimódi a felfogásom nőügyekben. De hagyjuk a fenébe! Most sokkal fontosabb dolgokról kell beszélnünk, mint ez a nagyvilági ringyó. Mindenekelőtt óvni akarlak attól a szokásos könnyelműségedtől, amelynek folytán mindig fejjel rohansz a veszedelembe, ott is, ahol elkerülhetnéd. Ne sértődjél meg, és ne tiltakozzál! Idehallgass. Arról van szó, hogy szörnyű rossz örökséget kaptunk. Itt előttünk egy SS-hadosztály állomásozott, s hát te magad is tudod, hogy ahol az SS volt, ott a lakosság fele a temetőben van, másik fele partizánnak állt. S itt a partizánok sokkal tevékenyebbek, mint Franciaországban. Egyetlen szerencsénk, hogy egymásközt is viszálykodnak.

— Hogyhogy?

— Itt nem alkotnak egységfrontot, és sok erejüket emésztik fel egymás elleni csetepatékban. Vannak köztük nacionalisták, demokraták, kereszténypártiak, garibaldisták... ki tudná mind felsorolni? A legelszántabbak a garibaldisták. Ezek nagyobbrészt kommunisták, és úgy verekszenek, mint az ördögök! Erről egyébként Miller barátod bővebb információt adhat, mint én. Vagy akár ez a Kubis. Szemét ember az, én mondom neked.

— S erre csak most jössz rá?

— Sohsem rokonszenveztem vele, de most már gyűlölöm.

— S ugyan miért?

— Minthogy a partizánharcok fokozódtak, itt most saját hadosztály-kórházunk működik, a kórház főorvosa pedig, Matini...

— Olasz? — álmélkodott Heinrich. Tudta, hogy a német hadseregnél ilyen állást csak német ember tölthet be.

— Csak az apja volt olasz, az anyja tiszta vérű árja. Nyilván ezt vették figyelembe, amikor kinevezték főorvosnak. Ráadásul remek sebész. Nos hát, ez a Matini rendkívül rokonszenves ember, majd magad is így fogod látni, ha megismerkedel vele. Közte és Kubis közt valóságos háború dúl.

— De hiszen még csak alig egy hete vagytok itt!

— Első összetűzésük rögtön a megérkezésünk után zajlott le. Kubis morfiumot követelt Matinitól, hogy befecskendezze magába, ez pedig kereken elutasította. No, aztán ebből kifolyólag...

— Képzelem, mennyire feldühödött Kubis!

— Azt azonban el sem tudod képzelni, milyen alkalmakat talált, hogy bosszút álljon Matinin! Olyan aljas ember ez, olyan piszok... Ilyesmire csak egy gestapós képes! Tudja, hogy Matini igen lágyszívű, humánus ember, hiszen a morfiumot is tisztán emberiességből tagadta meg tőle! Kubis hát egyre-másra magához hívatja vallatáskor, sőt még azt is megkövetelte, hogy az orvos bizonyos kísérleteket végezzen a foglyokon. Matini természetesen ezt is határozottan elutasította, s most Kubis ott gyötri, ahol tudja, fenyegeti, zsarolja...

— Valóban szörnyeteg! De ne izgulj, hoztam neki elég morfiumot. Mérgezze csak magát, legalább egy gazemberrel kevesebb lesz a földön! Ha pedig morfiumja lesz, akkor Matini iránt is megenyhül majd... No, és Miller hogy érzi magát?

— Valamiért köszönetet kapott az apádtól Berlinből, s most magasabb rangot és vaskeresztet vár. Még arcátlanabb, mint eddig volt. Bár veled szemben nyilván fékezni fogja magát. Igaz is, tudod-e, milyen újítást vezetett be nálunk ez a Miller? Vedd csak fel a telefont, majd meglátod!

Heinrich a telefon felé nyúlt, és először is megpillantotta a készülékre erősített felírást: „Vigyázz, az ellenség hallgatózik!"

Lütz elmondta, hogy ez az intelem lóg most mindenütt. A telefonbeszélgetéseket pedig szigorúan titkos nyelven folytatják, a törzs minden munkatársának megvan a maga fedőneve: a tábornok a „bácsi", a törzsparancsnok a „papa", Lütz a „vőlegény", Miller a „szerzetes", Kubis pedig a „plébános".

Miután lefeküdtek, és eloltották a villanyt, Karl meg Heinrich még sokáig beszélgettek. Egyikük az ágyon, a másik a pamlagon feküdt.

Ugyanekkor Kubis összevissza járta a várost, kereste Goldringot, akinek érkezéséről Kurttól értesült, mikor véletlenül találkoztak az utcán. Remélte, hogy a báró teljesítette ígéretét, és elhozta a várvavárt ampullákat. Ez a remény visszaadta Kubis erejét, felrázta teljes szenvtelenségéből. De bárkitől kérdezősködött, senki sem tudta megmondani, hol szállt

meg Goldring főhadnagy. Kubisnak csak késő éjjel jutott eszébe, hogy felhívja Lützöt, emez azonban dühösen felelte, hogy senki sincs nála, és megkérte, hogy ne zavarják álmában.

Kubis azonban mégis eljött Lütz lakására, mindjárt, amikor pirkadni kezdett. Tulajdonképpen nem is jött, hanem támolygott, alig bírta emelni lábát. Egyiküket sem üdvözölte, nehezen lélegezve leomlott a székbe, keze reszketett, egyébként is sápadt arca szinte kékben játszott, lecsukló szemhéja mögött szinte eltűnt a szeme.

Heinrich, aki mindjárt tudta, mi okozza korai vendégük ilyen állapotát, egyetlen szó nélkül két kis ampullát nyújtott feléje. Kubis szeme boldogan megvillant. Kikapta Heinrich kezéből az ampullákat, előrántotta zsebéből az injekciós fecskendőt, melyet egy kis dobozban állandóan magával hordozott, megtöltötte, és biztos, gyakorlott mozdulattal magába fecskendezte a morfiumot. Vagy öt percig ült ezután behunyt szemmel, fejét hátrahajtva a szék támlájára. S lám, a kékes szín lassan-lassan eltűnt arcáról, kezének remegése abbamaradt, szemhéja felnyílt, szemében csillogás, száján mosoly jelent meg.

— Báró, a maga megérkezése előtt nem hittem benne, hogy ezen a földön vannak őrangyalok, ma azonban meggyőződtem róla: vannak, és maga köztük az első! Nem is tudom, hogyan hálálja meg. Talán azzal, hogy éjjel-nappal imádkozni fogok önért, ha ledobom ezt az egyenruhát, és megint reverendát öltök.

— De mi lesz, ha a partizánok a másvilágra küldenek minket, mielőtt pisztolyát felcserélné a kereszttel? — kérdezte dühösen Lütz.

— Az imént akkora optimizmust fecskendeztem be magamba, hogy már derűs fényben látom a jövőt — mondta Kubis felugorva, és frissen, jókedvűen fel-alá kezdett járni a szobában. — Hajh, százados, ha maga tudná, milyen kellemes dolog a feltámadás! Micsoda mámoros öröm az, hogy az ember megint érzi minden porcikájában a vért, és egész testében lüktetnek az erek. Maga sosem fogja megtudni, milyen gyönyörűséget okoz az ember közérzetének ez a hirtelen megváltozása. Egy perccel előbb még legszívesebben meghaltam volna, most pedig érzem, hogy a világon minden engemet szolgál, minden értem van!

— Én nagyon örülök, hogy nem ismerem ezt az érzést. Utálok minden mesterséges izgatószert.

— Mi a különbség a mesterséges és a közönséges között? Fő a remek hangulat, s egészen másodrendű kérdés az, hogy miképp érjük el. A módszerek nem számítanak. Fő az eredmény! Mennyit hozott ebből a csodálatos elixirből, báró?

— Egy időre elég lesz.

— És mikor kapom meg?

— Nem őrültem meg! Majd adagolva fogom átadni. Hiszen látom, hogy belebolondult a kábítószerekbe. Egy ampullával kezdte, most már kettő-három kell magának. Kezdetben csak a bőre alá fecskendezte, most pedig egyenesen a vénájába. És még sosem láttam magát ilyen állapotban, mint az imént. Nem volna baráti szolgálat, ha megmérgezném.

— Ó, báró, én tudom, hogy maga milyen jószívű és bőkezű, ezért nyugodtan nézek jövőm elé. De adjon legalább még egy ampullával, hogy ne szaladjak mindig maga után, mint egy kiskutya, amely az elvesztett nyomot keresi, ahogyan ma éjszaka futkostam maga után.

— Nos hát első találkozásunk örömére tessék még egy!

— Megmondtam, milyen jószívű ember! Kár, hogy most sietnem kell, különben mindjárt egész szerenádot énekelnék tiszteletére, amúgy olasz módra. Például ilyesvalamit! — Kubis egy nápolyi dalt fütyörészve távozott, frissen, jókedvűen, mintha nem is ugyanaz az ember volna, aki félholtan lépett be a szobába.

— Nem értelek, Heinrich! Mit akarsz ettől, aki még a gestapósok közt is a legalávalóbb? — kérdezte rosszallóan Lütz.

— Gyűjtöm az ilyeneket — felelte félig tréfásan, félig komolyan Heinrich.

A törzsnél egész nap megfeszített munka folyt. A hadosztályhoz csak nemrég jelentős erősítés érkezett, és Ewers Goldringra bízta, hogy ellenőrizze az új tiszti állomány papírjait.

— Hát ez micsoda? Stengel őrnagy különítménye? — kérdezte Heinrich Lütztől, mialatt az egyik személyi lapot nézegette.

— Tudja az ördög! Még nem is láttam ezt az őrnagyot. A különítmény ahhoz az SS-hadosztályhoz tartozik, amelyik eddig itt állomásozott. Valamilyen objektumot őriznek. Hogy mit, azt csak a tábornok, a törzsparancsnok és Miller tudja.

Amikor az őrnagy felől megkérdeztem a tábornokot, értésemre adta, hogy jobb lesz, ha te meg én minél kevesebbet érdeklődünk Stengel iránt.

— Akkor hagyjuk a pokolba! — mondta unottan Heinrich, de megkülönböztetett figyelemmel olvasta végig az őrnagy személyi lapját. Már maga az a tény, hogy Stengel a hat legmagasabb kitüntetés birtokában volt, tanúsította, milyen különleges érdemeket szerzett a német haza szolgálatában.

Munkájuk végeztével, estefelé Goldring és Lütz gépkocsival Ramoni grófhoz indultak látogatóba. Lütz még napközben felhívta telefonon Maria-Luisát, s ez meghívta őket hét órára.

A grófi kastély a városkától egy kilométerre volt, annak a magas sziklának a tetején, amely úgy állt magánosan a szakadéknál, mint egy strázsa, aki a völgy bejáratát őrzi.

Lützöt a kastélyban szemlátomást már jól ismerték, mert a két feketeingesből álló őrség fel sem tartóztatta a kapunál a gépkocsit. A főbejáratnál, a kis, oszlopos feljáró mellett még egy feketeinges állt.

— Úgy látom, a gróf nem valami nagy biztonságban érzi magát saját hazájában! — jegyezte meg gúnyosan Heinrich. — Nézd csak, micsoda őrség!

— Én képtelen vagyok tájékozódni az olaszok belügyeiben, és egyáltalán mindabban, ami itt történik. A gróf hivatalosan semmiféle posztot nem töltött be, s azt hiszem, egyik párthoz sem tartozik, legalábbis nekem ezt mondta. Mégis úgy védik a garibaldistáktól, mint valami nagykutyát.

— Nyilván ennek is megvan az oka...

A vendégek egy lakáj kíséretében széles márványlépcsőn mentek fel az emeletre, s ott balra fordulva, egy tágas szobába érkeztek, amely szinte képcsarnokra emlékeztetett. Néhány kényelmes fotelen és asztalkán kívül nem volt egyéb berendezése ennek a helyiségnek, falait azonban csaknem betöltötték a festmények.

— A gróf a festőművészet szerelmese, s a jelek szerint ért is hozzá — kezdte magyarázni Lütz, de zajt hallott a folyosóról, és elhallgatott.

Már nyílt is az ajtó, s a küszöbön három kerekű tolókocsi jelent meg, hátulról gördítette egy izmos lakáj. A tolókocsiban, párnára dőlve ült Ramoni gróf. Öregember volt, már elérte azt a magas kort, amikor nem lehet megállapítani valakiről, hogy hetven, nyolcvan, vagy kilencven esztendős, annyira eltörülte rajta a vénség az évtizedekre utaló határo-

kat. Hosszú, meredt ujjú keze erőtlenül pihent sötétkockás plédjén. Amikor megpróbált egyenesebben ülni, feje előrecsuklott, és kissé lecsüngött, mintha vékonyka, öreg nyaka már nem bírná el a súlyt. Hullámos, hófehér hajának sűrű fürtjeivel ez a fej meghökkentően nagynak látszott, s talán éppen ezért hatott olyan különösen a gróf keskeny, kicsi arca, számtalan apró ráncocskájával, amelyek keresztül-kasul szelték. S ebben a folyton mozgó, változó ránctömegben mintha két mozdulatlan sáv tartaná az egész szövevényt, úgy fénylett a gróf fekete, pillátlan szeme. S hiába változott pillanatról pillanatra az arcjátéka, hiába ömlött szájáról a szó, ez a szempár dermedt nyugalomba révült, olyan volt, mint két mármár kihunyó parázs.

Lütz és Goldring, amint a tolókocsit s benne a grófot megpillantották, olyan feszes vigyázzba vágták magukat, mintha felettesük jelent volna meg a szobában.

— Boldog vagyok, hogy kastélyomban üdvözölhetem önöket, uraim! — szólalt meg Ramoni gróf szertartásosan, németül.

— Signore, boldog vagyok, hogy jó egészségben találom: önt! — felelte ugyancsak szertartásosan Lütz. — S ha kegyeskedik megengedni, bemutatom barátomat, Goldring bárót.

Heinrich meghajolt.

— Örökbefogadó atyám, Berthold vezérőrnagy megkért, hogy adjam át legőszintébb üdvözletét, gróf úr! Ebben a levélben bizonyára ugyanezt írja.

A gróf engedelmet sem kérve a jelenlevőktől, gyorsan végigfutotta Berthold levelét.

— Kitűnő! Igazán kitűnő, báró, hogy a véletlen éppen az én kastélyomba vezette annak a Wilhelm Bertholdnak a fiát, akivel annyi közös dolgunk volt most tíz éve! Mikor érkezett, báró?

— Minthogy ma jelentkezem önnél, tehát csak tegnap érkezhettem. Hiszen nem engedtem volna meg magamnak, hogy akár csupán egy nappal elhalasszam ezt a kellemes látogatást.

— Fiatalembereknek a koruk megadja azt a jogot, hogy ne nagyon törődjenek velünk, öregemberekkel. Tehát annál inkább becsülöm szívélyességét. És hol szállt meg, báró?

— Egyelőre Lütz százados vendégszeretetét élvezem, de remélem, hogy ...

— Városkánkban aligha fog tisztességes szállást találni!

Ş én megbocsáthatatlan adósságot vennék vállamra Berthold vezérőrnaggyal szemben, ha fia nem találna szállást a kastélyomban. Ugyanígy vélekedik unokahúgom, Maria-Luisa is. Mindjárt fel is keressük őt, s ő maga fogja szavaimat megerősíteni.

A gróf intett, és lakája némán gördítette tolókocsiját az ajtó felé. Goldring és Lütz követték, s befordultak arra a széles folyosóra, amely a kastély jobbszárnya felé vezetett.

— Közölje a grófnéval, hogy vendégeink vannak — utasította a gróf a szobalányt, aki feltárta előttük a sok szoba egyikének ajtaját.

Maria-Luisa azonban nem egyhamar mutatkozott, s megjelenéséig az öreg grófnak alkalma volt elmondani néhány festmény történetét azok közül, amelyek ebben a kék selyemtapétás szobában lógtak. Itt helyezték el a legújabb művészek képeit, s ezeknek témáit még a házigazda magyarázata után is nehéz volt kihámozni. Vagy talán maga a gróf sem értette tökéletesen, hogy mit akarnak ábrázolni, mert magyarázatai bonyolultak voltak, s olykor nem is tudta leplezni hangjának gúnyos csengését.

— Én nem vagyok barátja ennek a sokféle művészeti izmusnak — vallotta be végül Ramoni. — A grófnő azonban, mint igazi asszony, nem akar elmaradni a divattól. Egyébként már itt is van.

Magas, sovány nő lépett be a szobába. Harminc esztendős lehetett, testhezálló fekete ruha volt rajta, melynek dús, hosszú ujjai sokkal áttetszőbb anyagból voltak, mint maga a ruha. A küszöbnél felemelte kezét, hogy megigazítsa frizuráját, s válláról a könnyed fekete muszlin úgy omlott hátra, mint két szárny. A ruha nyilván éppen ilyen hatáskeltésre készült, s ezt szolgálta a grófnő testtartása is, amint kezét hajához emelve, zöldes szemét félig lehunyva nézte a látogatókat.

A grófnő arckifejezésében, de még a vonásaiban is volt valami mesterkélt, mert hosszúkás, tojásdad arcához sehogyan sem illett valósággal zsinóregyenes szemöldöke, valamint ajakrúzzsal a valódinál jóval nagyobbra mázolt szája.

— Rendkívül kedves magától, signor Lütz, hogy idehozta mihozzánk a bárót — kezdte Maria-Luisa dallamos hangon, és leplezetlen érdeklődéssel tetőtől talpig végigmérte Heinrichet.

— Annál is inkább, gyermekem, mert a báró régi ismerősöm fia — tette hozzá Ramoni gróf.

— Remélem, drága bácsikám, felajánlottad a bárónak, hogy szálljon meg minálunk.

— Éppen ezért hoztam vendégeinket tehozzád, hogy te is megerősítsd meghívásomat.

— Nemcsak, hogy megerősítem, de még külön is megkérem a bárót, hogy ne utasítsa el mind a magam, mind a nagybácsim kérését! Igen, igen, kérem rá, mert... bocsásson meg őszinteségemért, majd hozzá fog szokni!... mert ezzel a meghívással nemcsak az ön érdekeire gondolunk, hanem a mienkre is!

— El sem tudom képzelni, mivel állhatok szolgálatukra, de előre örvendek, ha valóban így van!

— Mifelénk akkora a nyugtalanság, báró, s mi oly egyedül élünk itt! Néha már-már rettegek a biztonságunkért. Igen, igen, áldott Itáliánkban már odáig jutottunk, hogy saját birtokunkon, saját kastélyunkban éjszakánként reszketnünk kell a félelemtől!

— Asszonyi módon túlozol, Maria, hiszen biztonságos falak között élünk! S ha egy kissé jobban megszervezzük védelmünket... ön báró, mint tiszt, ebben segíthetne nekünk.

— Nagy örömmel fogom ellenőrizni a védelmüket, és ha kell, meg is erősítem, gróf uram!

— Ezért roppant hálás leszek önnek, signor Goldring.

— Ennyi az egész, amivel szolgálatukra állhatok, signora?

— Azt kérem öntől, hogy legyen a lovagom. Hát ez olyan kevés? Elvégre a lovagi kötelezettségeknek nincsenek korlátai — mondta, utolsó szavait különös nyomatékkal hangsúlyozva Maria-Luisa.

Ramoni grófot szemlátomást elfárasztotta a beszélgetés, mert fejét visszahajtotta párnájára. Heinrich és Lütz észrevették és felálltak.

— Bocsásson meg, gróf úr, hogy ennyi idejét elraboltuk — mentegetőzött Heinrich.

— Ugyan, kérem! Nekem kell bocsánatukat kérnem gyengeségemért. Ez nem engedi, hogy tovább is élvezzem kellemes társaságukat. Vendégeinket rád bízom, Maria! Mutasd meg a bárónak a lakosztályát. Kérem, báró úr, érezze magát minálunk odahaza! Önt pedig, signor Lütz, remélem, ezentúl többször üdvözölhetjük kastélyunkban!

A gróf meghajolt a tisztek felé, s a lakáj kigördítette tolókocsiját az ajtón.

— Vacsorázzunk, uraim, vagy előbb talán nézzük meg a báró leendő szobáit? — kérdezte Maria-Luisa, amikor hármasban maradtak.

— Azt hiszem először jobb volna túljutnunk az elintézendőkön — jegyezte meg Lütz.

— Signor Lütz, mint mindig, józan és racionalista — mondta tréfásan Maria-Luisa.

— Sőt ellenkezőleg, túlságosan romantikus vagyok! Annak a csodálatos bornak az ízét, amellyel itt a vendégeket kínálják, nem akarnám elrontani olyan prózai dologgal, mint egy lakosztály megtekintése!

— Nos, a két dolgot egyesíthetjük! Kiadom az utasítást, hogy a vacsorát a báró úr szobájába vigyék, s ott megünnepeljük az érkezését.

Maria-Luisa csöngetett a szobalánynak, és halkan utasításokat adott neki, majd saját lakosztályába, a kastély balszárnya felé vezette vendégeit.

— Itt lakom én. Ez a négy szoba pedig teljesen az ön rendelkezésére áll, báró. Itt a dolgozószobája, a könyvtárszoba, a háló és a szalon. És felhívom figyelmét még egy kellemes körülményre: ennek a szárnynak külön hátsó kijárata van a parkra. Ön tehát jöhet-mehet, anélkül, hogy én megláthatnám.

— Ebben az esetben, attól félek, hogy egyáltalán nem fogom használni a hátsó ajtót.

Maria-Luisa hosszú pillantást vetett Heinrichre, majd ugyanilyen hosszú pillantással ajándékozta meg Lützöt is. Leplezetlenül kacérkodott mindkét tiszttel a vacsora közben is, és Heinrich rettegve gondolt rá, hogy a grófné lovagjaként vállalt kötelezettségei nem is lesznek olyan könnyűek, mint remélte.

Másnap reggel Kurt áthozta a főhadnagy holmijait a kastélyba, Heinrich azonban ezen a napon sem házigazdáját, sem a hölgyet nem láthatta, mert csak késő este tért haza.

Hozzá sem nyúlt a vacsorához, mely Maria-Luisa szívességéből várta asztalán, csak gyorsan levetkőzött és lefeküdt, remélve, hogy az álom bódulatában elfelejtheti azokat a nyomasztó gondolatokat, melyek Millerrel való aznapi találkozása óta egy percig sem hagyták nyugton. De az álom s vele a feledés egyre késett.

Heinrich eloltotta, majd ismét meggyújtotta hálólámpáját, mely halványkék fénnyel töltötte be a szobát. Félre, majd megint visszahúzta a pompás ágyfüggönyt, hanyatt feküdt, majd oldalára fordult, még fejére is húzta a takarót, gyermekkori szokása szerint, de mindez bosszantotta, mindez zavarta, mindez még inkább feldúlta idegeit.

Gondolataiban állandóan az a parancs motoszkált, melyet aznap olvasott. Ebben a parancsban az olaszországi német haderők főparancsnoka, Kesselring táborszernagy szinte szó szerint megismételte a helybeli lakosság ellen alkalmazandó megtorlásoknak azt a tervét, amelyet Berthold az előző évben dolgozott ki. A parancs egy-egy bekezdésének szövege pontosan egybeesett azzal, amit annak idején Berthold javasolt. Itt is, ott is ez állt: „Bárhol jele mutatkoznék partizáncsoportok fellépésének, letartóztatandó a vidék megfelelő számú lakosa, és erőszakos partizáncselekmény esetében ezek a személyek főbelövendők."

Heinrichnek még az a mondat is eszébe jutott, amelyet Berthold mondott akkor, amikor felolvasta neki ezt a bekezdést.

— Csak legyenek túszok, főbelövetésükre ürügyet bármelyik őrmester találhat!

Berthold tervét tehát elfogadták és alkalmazzák! S talán ugyanebben a pillanatban, amikor ő, Heinrich itt fekszik ezen a széles ágyon, a grófi párnákba süppedve — hazájában talán égnek a Dnyeper-menti falvak, városok, ezerszámra pusztulnak az emberek...

S itt is, Olaszországnak ebben a csöndes sarkában — itt is ártatlan vér folyik. Ártatlan vért ontanak az ő szeme láttára, az ő jelenlétében! S ő nem segíthet, semmit sem tehet a megtorlások ellen, amelyekre — Kesselring parancsa értelmében — most Miller készül. Bárcsak mielőbb értesítést kapna a „műkereskedő"-től, bíznák meg akár a legnehezebb feladattal!

Milyen halotti fényt áraszt ez a kék lámpa! Talán jobb volna meggyújtani a csillárt, és olvasni egy kissé, amíg erőt nem vesz rajta a fáradtság? Felemelkedik ágyán, s ebben a pillanatban tekintete a szemközti falon lógó nagy festményre esik. Hátranyúl feje fölé, megnyom egy gombot, s a szobát vakító fény önti el. Fel sem kell kelnie ágyából, alaposan szemügyre veheti a képet.

A művész a hatalmas vásznon talán a Szent Bertalan-éj

egyik jelenetét ábrázolta. Egy épület hatalmas kőfala mögül eltakart tűzvész visszfénye világít elő. A fal tövében vértócsában fekszik egy átmetszett nyakú öregember. Megüvegesedett szeme halálos egykedvűséggel mered egyenesen a nézőre. Az öregember mellett óriás alak áll, melle fedetlen, balkezével egy fiatal nő hajába markol, hátra rántja fejét, s jobbjával emeli nagy, véres kését. A nő mindkét kezével meztelen csecsemőt szorít a melléhez. Talán egyenesen ágyacskájából ragadta ki gyermekét. Az áldozat szeme halálos félelmet, könyörgést, emberfeletti fájdalmat sugároz. Egész teste megfeszül, mert vállát próbálja a gyilkos felé fordítani, hogy védje a gyermekét. A pribék szemében a fanatizmus, az állati kegyetlenség és valami mámoros kéj tüze ég.

Heinrich szeme szinte a képre tapad, így nézi sokáig. S egyszerre csak az az érzése támad, mintha a festmény minden alakja megelevenednék. A nő keze megremeg, hogy azzal is védje gyermekét, a kés pedig magasabbra emelkedik a gyilkos kezében... De hiszen ez nem is kés, hanem szurony, hosszú, éles, vértől csöpögő szurony. S a gyilkos sem lompos ingét viseli már, hanem SS-vezérőrnagyi zubbony van rajta. Az arca is hirtelen megváltozott: ez a simára lenyalt haj, ez a rövidre nyírt bajusz... hiszen ez Berthold!

El ezzel a festménnyel, de azonnal! Hiszen már hallucinál! Heinrich talpra ugrik, és e hirtelen mozdulattal véletlenül leveri a vizeskancsót.

— Mit történt, főhadnagy úr? — kérdi Kurt, aki félig levetkőzve berohan a hálószobába.

— El akartam oltani a villanyt és meglöktem a kancsót. Szedd össze a cserepeket, aztán pedig vedd le ezt a festményt, mert nem bírom látni!

... Amikor Kurt távozott, Heinrich visszafeküdt az ágyba. Szégyen égette: hogy az idegei így felmondták a szolgálatot! Pedig az idegei jelentik legfőbb fegyverét — mondhatni: egyetlen fegyverét! S mindez a Párizsban tett súlyos ígéretek után! Eh, ne gondolj semmire, próbálj elaludni, ne gyötörd magad az önváddal. Így ni... nyugodtan, kényelmesen elnyúlni az ágyban, belélegezni... kilélegezni... még egyszer... no, még egyszer... míg a lélegzetvétel egészen egyenletessé válik... és számolni: egy, kettő három, négy...

Egy félóra múlva Heinrich már aludt, s csak reggel tíz órakor ébredt fel.

— Miért nem keltettél fel, Kurt? — támadt legényére.

— Olyan mélyen aludt, főhadnagy úr...

Heinrich a telefonhoz ugrott.

— Te vagy az, vőlegény?... Rosszul érzem magam ma, egy kissé késni fogok. Ha a bácsi érdeklődne utánam, találj ki valamit... Mit mondasz? Elutazott, és csak este fog hazajönni? Nagyszerű! Akkor egy bizonyos ügyben felkeresem a szerzetest, és onnét egyenesen hozzád megyek.

Reggeli után, amikor már távozni készült, bejött a szobalány.

Heinrich figyelmes pillantással mérte végig.

— Megengedi, hogy kivigyem az edényt, tiszt úr? — kérdezte a szobalány, valamilyen oknál fogva franciául.

— Tessék, de az efféle ügyeket a jövőben intézze el övele — mondta Heinrich, Kurtra mutatva.

A szobalány szeme a legényre villant. Kurt elpirult.

Heinrich a kastélyból gyalog akart lemenni a városba, részben a séta kedvéért, részben azért, hogy nyugodtan fontolóra vehesse a Millerrel vívandó párbaj tervét. Lütz igazat mondott: a Biztonsági Szolgálat főnökének fejébe szállt a dicsőség, amióta Berthold külön köszönetet mondott neki! Azt hiszi tán, hogy most már Goldring nélkül is boldogulhat? Értésére kell adni, hogy téved! Valamilyen célzást kell tenni, erőszakosabban kell viselkedni, úgy, ahogyan egy magas állású személyiség vejéhez illik... A gyáva Miller rögtön begyullad majd.

Gőgjének csillogtatására rögtön alkalom kínálkozott, amint belépett a Biztonsági Szolgálat helyiségébe, amely a törzs közelében, külön épületben volt elhelyezve.

— Hogy jutok a parancsnok szobájához? — kérdezte Heinrich az őrszemtől, aki géppisztollyal állt az ajtónál.

— Második emelet! — felelt amaz hányavetien, oda se nézve a főhadnagyra.

— Ejnye, te gazember, hogy felelsz egy tiszt kérdésére? — támadt neki az őrszemnek Heinrich.

Néhány Gestapo-legény egykupacban cigarettázott a közelben. Kíváncsian fordították feléjük fejüket.

— Úgy felelek, ahogy kell! — felelte pökhendien az őrszem, és szeme gúnyosan villant.

— Hát így vagyunk? Szakaszvezető! — ordította magából kikelve Heinrich az altisztre, aki a cigarettázó csoport közepén állt.

Az altiszt néhány lépést tett előre, és kiegyenesedett.

— Ebben a szempillantásban közölje Herr Millerrel, hogy Goldring báró kéreti, jöjjön ide azonnal!

A szakaszvezető eltűnt az ajtóban. Néhány pillanat múlva megjelent Miller. Tekintete riadt volt.

— Mi történt?

— Ugyanezt akarom kérdezni magától én is! Hogyan lehetséges, hogy az ön ajtajában nem katonák, hanem sültparasztok állnak, akik sértegetni mernek egy tisztet!?

Miller szeme úgy összehúzódott, mint egy macskáé. Egyet lépett az őrszem felé, és visszakézről olyan pofont kent le neki, hogy a fickó megtántorodott.

— Azonnal leváltani ezt a marhát, és fogdába vele! Majd még beszélek a fejével és megtanítom tisztességre!

Miller most karonragadta Heinrichet, és útközben mentegetőzve vezette fel az emeletre.

— Apámnak igaza volt — szólt hidegen a báró. — Útközben találkoztunk, és azt mondta nekem, hogy kissé elsietve mondott önnek köszönetet. Ha már a Biztonsági Szolgálatnál is megfeledkeznek a közlegények a fegyelemről...

— Még egyszer bocsánatát kérem, báró. Biztosíthatom, hogy egyedülálló eset. Barátságunkat, ezt az őszinte és kipróbált barátságot csak nem ronthatja meg egy ilyen marha, akit majd én megtanítok... — Miller ökölbe szorította a kezét, és Heinrich már látta, hogy valóban sikerült ráijesztenie.

— No, elég volt, tekintsük az ügyet elintézettnek! — mondta kegyesen.

Beléptek abba a szobába, amely Miller fogadó helyiségéül szolgált. Kubison és egy Gestapo-őrmesteren kívül még egy civilruhás polgári személy is tartózkodott itt. Fesztelen testtartásáról Heinrich rögtön megállapította, hogy nem letartóztatott. A főhadnagy gyakorlott, gyors pillantása rögtön megjegyezte ennek a civilnek jellegzetes arcvonásait. Különösen a szemöldökét, amely szokatlanul sűrű és vastag volt, s olyan alacsonyan csüngött le szemhéjáig, hogy kis híján eltakarta a szemét.

— Vezessék ki az udvaron az oldalajtóhoz! — utasította Kubis az őrmestert, és Heinrich üdvözlésére sietett.

— Boldog vagyok, báró, hogy itt üdvözölhetem minálunk, az igazság és büntetés szentélyében — szólt szokásos kenetteljes hangján.

— Ön megígérte ugyan nekem, hogy éjjel-nappal imádkozni fog értem, de remélem, nem ebben a szentélyben?

— Ó nem, ebben a szentélyben másféle szertartásokat űzünk! — mosolyodott el cinikusan Kubis. — Most például inkább a kísértő szellem szerepében léptem fel... De elég a tréfából. Szívem összeszorul az aggodalomtól. Elhozta?

— Amint megígértem, egy ampullával.

— Grazia, signore! — mondta színpadiasan meghajolva Kubis, és távozott. Heinrich pedig Miller szobája felé indult.

— Tudja, Hans, sokat gondoltam tegnap Kesselring táborszernagy parancsára. Attól félek, most alaposan megszaporodik a maguk munkája! — szólt, miközben Millerrel szemben helyet foglalt.

— Ez a parancs kissé szabadabb kezet ad nekem: többé nem kell sokat teketóriáznunk azzal a szemét néppséggel, amely hivatalosan helyi lakosságként szerepel, bár bizonyos vagyok benne, hogy mindegyikük vagy maga is partizán, vagy segít a partizánoknak. Képzelje csak el: másnap, hogy ideérkeztem, máris rálőttek az autómra, és megölték a sofőrömet.

— És milyen rendszabályokat alkalmazott ön?

— Igazi, rendes tisztogatáshoz nincs elég emberem. De nemsokára lesz! És akkor magával, Heinrich, jó kis hajtóvadászatot rendezünk a makarónizabálók ellen! Egyelőre legfőbb gondunk, hogy ügynökséget szervezzünk a helyi lakosság körében.

„Az a vastag szemöldökű bizonyára az egyik ügynöke!" — gondolta Heinrich.

— De egész más ügyben kértem látogatását. A tábornok semmit sem közölt még önnel?

— Nem.

— Tudtam! Pedig megígérte, hogy gondolkozni fog, és megbeszéli önnel! Őt persze nem érdekli, hogy én nem alszom éjszakánként, és összetöröm a fejemet a rámszakadt gonddal.

— Azt kívánja tőlem, hogy altatóhatással legyek önre?

— Ne tréfáljon, Heinrich, mert becsületszavamra, nincs tréfálkozó kedvem. Arról van szó, hogy korábbi megbeszéléseink alapján megkértem a tábornokot: engedje át önt minekünk. Rettentő szükségem van az ön segítségére!

— Beszélt a tábornokkal, anélkül, hogy engem megkérdezett volna?

— Nem várhattam, mert szokásos munkámon kívül még egy feladatot bíztak rám, s talán ez a legfontosabb: egy roppant fontos objektum külső védelmét. Hogy mit kell őríznem, arról fogalmam sincs.

Miller olyan idegesnek látszott, hogy Heinrich önkéntelenül elmosolyodott.

Miller észrevette:

— Bezzeg nekem nincs kedvem mosolyogni. Hivatalosan közölték velem, hogy fejemmel felelek az objektum épségéért, annak ellenére, hogy a Biztonsági Szolgálat csak a külső védelmet látja el. A belső védelem egy különítmény feladata, melynek parancsnoka valami Stengel őrnagy.

— Nem értem, mit akar éntőlem. Hogy megtudjam, milyen objektumról van szó?

— Az volt a szándékom, hogy önre bízom az őrzését.

Heinrich elgondolkozott. A Biztonsági Szolgálathoz való áthelyeztetésére nem kapott engedélyt a „műkereskedő"-től, tehát nem fogadhatja el Miller ajánlatát. Pedig bizonyára valami rendkívül fontos dologról lehet szó, ha még Millert sem avatják bele, hogy mi az, amit őriznie kell.

— Mit válaszol tehát az ajánlatomra?

— Szokásom, hogy mielőtt valamiben döntenék, előbb alaposan meggondolom.

— De hiszen már régen beszéltünk róla, hogy átjön mihozzánk, és elég ideje volt, hogy mérlegelje a dolgot!

— Akkor a beszélgetésünk általánosságban mozgott, most pedig konkrét ajánlatról van szó. S mielőtt elfogadnám, először is legalább körvonalakban tudnom kell, milyen kötelezettséget vállalok, meg kellene néznem azt az objektumot...

— De csak kívülről... — figyelmeztette Miller.

— Csak annyit, amennyit megmutathat nekem. Megnézem, fontolóra veszem, hogy mi szól mellette és ellene, azután majd megadom a választ. Elvégre én sem akarom kockára tenni az életemet.

— No jó. Akkor hát nézzük meg azt az átkozott objektumot.

— Messze van?

— Innét vagy három kilométerre.

Az objektum, amely annyi nyugtalanságot okozott a Biztonsági Szolgálat főnökének, egy magas zsilip közelében, majdnem Castel la Fonte tőszomszédságában, a völgyben feküdt, de olyan kanyargó út vezetett oda, amely nagyobb távolság illúzióját keltette, holott valójában alig három kilométert kellett megtenni.

A keskeny aszfaltút kígyóként tekergett a sziklák között, alváereszkedve egy-egy mélyedésbe, majd megint feljebb emel-

kedve, félkört írt le, és hirtelen egészen váratlanul véget ért egy hatalmas acélkapunál, melyet szinte belemetszettek a magas kőfalba. A kapu két oldalán két hatalmas betonbunker emelkedett.

Miller még a hivatalából telefonált egy bizonyos „unokatestvér"-nek, közölte vele, hogy ilyen és ilyen számú gépkocsin útnak indul Goldring főhadnaggyal, a törzs tisztjével. Alig érkezett meg a gépkocsi, máris kilépett a bunkerből egy tiszt. Hosszasan ellenőrizte Miller és Heinrich iratait, majd visszament a bunkerba. A kapu automatikusan megnyílt, és ugyancsak automatikusan bezárult, miután az autó behajtott rajta.

— Hát tessék, itt az objektum, hogy pusztulna el rögtön! — szitkozódott Miller, arra a második falra mutatva, amely az elsőtől mintegy harminc méterre emelkedett. A két párhuzamos fal széles folyosóként kerülte meg a katlant. A külső falnál, annak belső oldala felől, egymástól egyenlő távközben bunkerek álltak, amelyekből a katonák kémlelték a környéket. A második falon, amely magát az objektumot takarta el, lőrések tátongtak, s azokból gépfegyvercsövek kandikáltak kifelé. A belső fal tövében szöges drótkerítés futott végig, s mögötte SS-legények jártak fel-alá.

— Ez a külső kör a mi körzetünk — magyarázta Miller. — A szöges drótnál ér véget. Ott kezdődik Stengel különítményének a birodalma. Amint látja, egyszerű dologról van szó. Nem lesz sok tennivalója.

— Maga mégis szabadulni akar tőle — mosolygott Heinrich. — Tudja mit, járjuk körül a mi körzetünket, hogy legalább fogalmam legyen nagyságáról.

Miller lassan hajtott körül az első fal hosszában. Heinrich némán figyelt. A kis ajtókon kívül, amelyeken nyilván az őrség közlekedett, észak és dél felől egy-egy akkora kapu nyílt, mint amelyen át az ő autójuk érkezett.

— Nos, mit határozott, Heinrich? — kérdezte Miller, amikor már a város felé robogtak.

— Azt ígértem, hogy gondolkozni fogok a dolgon. Nagyon komoly dologról van szó, ilyesmiről nem lehet kutyafuttában dönteni. Ha a Biztonsági Szolgálat őrnagyának, ráadásul egy Millernek, a „Machtergreifung" részvevőjének sem mondják meg, hogy mi az, amit őriznie kell, akkor biztosíthatom: nem közönséges szódavízgyárról van szó, sőt még

gyümölcsszörp-üzemről sem. S aki ilyennek a védelmét vállalja, az valóban a fejével játszik.

Miller nagyot sóhajtott, és tovább nem sürgette a választ. Egészen Castel la Fontéig néma maradt. Csak ott kérdezte meg:

— Vagy talán azt gondolja, hogy Kubist bízzuk meg vele?

— Legjobb lesz tiszta fejjel végiggondolnunk mindent, s akkor biztosítom, hogy megtaláljuk a helyes megoldást.

A gépkocsi a törzs épülete mellett fékezett, Heinrich kiszállt, és megígérte Millernek, hogy másnap fel fogja keresni.

— ... Leveled van — újságolta Lütz, amikor Heinrich visszaérkezett a törzs helyiségébe.

Heinrich a bélyegzőre pillantott. A levélen több bélyegző díszelgett — első helyen egy svájci.

„Ezt később is ráérek elolvasni" — állapította meg Heinrich, hanyagul zsebrevágva Lore levelét.

ŐSZINTE BESZÉLGETÉS

Heinrich sem másnap, sem harmadnap nem adott választ Millernek arra a kérdésére, hogy hajlandó-e áthelyeztetni magát a Biztonsági Szolgálathoz. Látta, milyen ideges amaz, és ezer okot talált, hogy késleltesse végleges válaszát. Az igazat megvallva, ő maga is ideges volt. Miller ajánlata lehetővé tette volna, hogy közvetlen közelébe kerüljön valamilyen rendkívül fontos katonai objektumnak, ugyanekkor azonban megnehezítette volna, hogy más feladatokat végrehajtson. S hogy miféle feladatok azok, amelyek reá várnak, nem is sejthette, mert a „műkereskedő" még csak hírt sem adott magáról.

Negyednap Heinrich, mint rendszerint, a szükségesnél korábban indult el, hogy gyalog tegye meg a kastélytól a városba vezető utat. Ezek a reggeli séták jelentették egyetlen szórakozását, mert a törzsnél folyó munka mostanában már egész napját igénybe vette, reggeltől estig.

S valahányszor kilépett a kastély kapuján, Heinrich mindig remélte, hogy az úton elébe kerül az az ember, akit olyan türelmetlenül várt, vagy legalábbis a megbízottja. De hiába nézett a szembejövők arcába. Ma is — lassan már beért a vá-

rosba, és az úton sehol egy lélek! Csak ott elöl sötétlett egy feketeinges alakja.

Bosszankodva, hogy reménye megint nem válik valóra, Heinrich meggyorsította lépteit. Az előtte haladó gyalogos lassított. Furcsa! Valahogyan ismerős ez a kissé görnyedt váll, ez a fejtartás. Csak nem?...

Heinrich nem merte hinni, hogy sejtelme beigazolódik. Mindenesetre fütyülni kezdte az egyik Chopin-polonéz motívumát. Ez volt a megbeszélt jeladás arra az esetre, ha magára akarta vonni valakinek a figyelmét. A feketeinges egyre lassabban haladt előtte az úton, már egymás mellé kerültek... Igen, ő az: a „műkereskedő"!

Bár arcról mindketten jól ismerték már egymást, a jelszó mégis olyan volt számukra, mintha anyanyelvükön üdvözölnék bajtársukat. S a német hadsereg főhadnagya meg a feketeinges tiszt egymás mellett haladt tovább.

— Nagyon rövid az időnk, ezért hallgasson végig figyelemmel, és ne vágjon a szavamba — szólt Heinrichhez útitársa. — Értesüléseink szerint valahol ebben a körzetben van az az üzem, ahol az irányított lövedékek rádióberendezését gyártják. Ez az az új fegyver, amelyről annyi szó esik, s amelyről az újságok annyit írnak. Az ön feladata: megtudni, hogy hol van, és mindenáron megszerezni a vázlatrajzokat, vagy legalábbis megtudni a lövedékirányítás elvét és a rádióirányítás hullámhosszát. Tekintve a különleges nehézséget és megbízásának fontosságát, most semmi egyéb feladatot sem kap. Egyet kell tennie: vigyáznia, nehogy a garibaldisták golyói fenyegessék. Cselekedjék belátása szerint, de sokkal óvatosabban, mint Saint-Rhémyben.

— Ajánlatot kaptam, hogy helyeztessem át magam a Biztonsági Szolgálathoz, és vállaljam egy objektum őrzését. Olyan titkos objektumról van szó, hogy még a Biztonsági Szolgálat főnöke sem tudja, mi készül ott. Én azonban csak a külső őrzését látnám el, a belső védelem egy SS-különítmény feladata.

Heinrich útitársa elgondolkodott.

— Az ajánlatot ne fogadja el. Észak-Olaszországban ugyanis van még egy vállalat, amely az irányított lövedékek alkatrészeit gyártja. Az azonban a mi szempontunkból kevésbé fontos, mint ez a másik, amelyet említettem. Ha elfogadja az ajánlatot, esetleg nem lesz alkalma végrehajtani fel-

adatát. És hol van az az objektum, amelynek védelmével megbízni szeretnék?

Heinrich elmondta mindazt, amit tudott.

— Nehéz megállapítani, hogy arról az objektumról van-e szó, amely minket érdekel. Tehát hárítsa el az ajánlatot, és vésse eszébe: eddig még egyetlen feladata sem volt ilyen fontos, mint ez!... Most azonban búcsuznunk kell. Kapcsolatunk marad. Viszontlátásra, sok sikert kívánok!

A feketeinges tiszt tisztelgett, és befordult az első mellékutcába. Heinrich lassan ment tovább, fontolgatva új megbízatását.

Hogy fogjon hozzá?

Hogy Észak-Olaszországban két különböző helyen két hasonló vállalkozás van, ez lényegesen megnehezítette a helyzetet. Ha mindjárt a kezdetnél tévedne, akkor rengeteg időt fecsérelne el, míg kellő ismeretségeket szerez, és kitapogatja az értesülések valamelyik láncszemét, s aztán esetleg megtudná, hogy a szóban forgó üzem nem is rádióberendezést, hanem valami egyéb alkatrészt gyárt! Nem, ilyen időpazarlást nem engedhet meg magának. Pontosan meg kell tudnia, mit állít elő ez az üzem, s csak azután szabad cselekednie. De hogyan? Hogyan tudja meg? Lehet, hogy Miller tud valamiről, de nyilván tagadja. Vagy talán nem is tagadja, csak le akarja rázni magáról a felelősséget. Miért is kockáztatná a tulajdon bőrét, ha ezt máséval is megteheti? Ez rávall Millerre. Másrészről viszont nem is szabad előre terveket szőnie, amíg nem tartja kezében mindazokat az adatokat, melyek a helyes következtetéshez vezethetik. Egyelőre egyetlen biztos és vitathatatlan tényről tud: hogy Castel la Fonte közelében van egy titkos üzem. Ez bizony kevés. Csak kiindulópont, ahonnét megkezdheti útját.

Meg kell tehát állapítani, miért igyekszik Miller annyira szabadulni az üzem védelmének felelősségétől. És feltétlenül meg kell ismerkednie Stengellel. Ez két további láncszem ugyanazon a láncon.

Aznap nagynehezen szakított magának egy szabad órát, és felkereste Millert.

— Épp most hívtam fel telefonon — fogadta üdvözlés helyett a Biztonsági Szolgálat főnöke.

— Úgy látszik, nagyon kifejlődött bennem a megérzés, mert előzetes szándék nélkül egyszerre csak ide indultam. Van valami újság?

— Sajnos, van.

— Miért sajnos?

Miller válasz helyett egy papírdarabot nyújtott feléje.

Titkos levél volt, Miller közvetlen felettesétől érkezett, és az állt benne, hogy szigorúan tilos bárki másra átruháznia az objektum őrizetét. Külön hangsúlyozta a levél, hogy az egész üzem védelmének felelőssége teljes mértékben, szigorúan csak Miller személyét terheli.

— Kár, hogy már írt a törzshöz, mielőtt beleegyeztem volna. Most meglehetősen kínos helyzetben vagyok, mint olyasvalaki, aki pályázott erre a megbízatásra, és elutasításban részesült.

— Tiszti becsületszavamra mondom: neveket nem említettem, sem az önét, sem Kubisét. Csak hivatkoztam arra, hogy túl vagyok halmozva egyéb feladatokkal, és kértem, hogy elvileg döntsenek ebben a kérdésben.

— Nem értem, mi céljuk lehet, hogy az objektum védelmének felelősségét megosztják két ember között! Okosabb volna, ha az egészért ez a Stengel őrnagy felelne, akit, mellesleg szólva, még sohasem láttam.

— Képzelje csak, én sem! Egyszer már felhívtam, és megkértem, hogy találkozzunk, ő azonban rossz egészségi állapotára hivatkozva, azt mondta, hogy a legközelebbi napokban nem találkozhatunk. Megígérte, hogy majd ő fog felhívni, de nem hívott...

— Ez egyszerűen udvariatlanság!

— Egy ember van csak, aki látta: Ewers. Azaz, hogy mégsem. Hallottam, hogy többször járt már a kórház főorvosánál, bizonyos ügyekben.

— Az az a fél-olasz, fél-német? Matini, ha jól tudom? Nem jut az eszembe, hogy ki említette, de emlékszem, hogy nagyon érdekes embernek és remek sebésznek mondták. Igaz ez?

— Sebésznek valóban rendkívül ügyes, ami azonban egyéb tulajdonságait illeti... Ha valaki idegenkedik tőlünk, a Gestapo munkatársaitól, akkor minden okunk megvan, hogy jobban érdeklődjünk iránta, mint ő miirántunk. Feltétlenül figyeltetni fogom. Egyébként, ha megismerkedett ezzel a Matinival, tegyen meg nekem egy szívességet: adjon nekem alapos és tárgyilagos jellemzést róla.

— Félek, hogy erre nem lesz egyhamar alkalmam, egy-

előre nem szorulok orvosi kezelésre. Ha csak rám nem lőnek a partizánok! De hát miért is beszélünk mi Matiniról?

— Igaz, van nekem egyéb gondom! Már maga ez az üzem...

— Most azonban, hogy az objektum őrzésének kérdése végleg eldőlt, és önnek nincs oka titkolózni, nem mondaná meg, Hans, miért akart ennyire kitérni a felelősség alól?

— Értse meg, miről van szó. Amikor rámbízták az objektum külső őrzését, figyelmeztettek, hogy a védelmet erősítenem kell, mert ideérkezésünk előtt kommunista röpcédulák jelentek meg az üzemben. Pedig úgy őrzik, amint láthatta, hogy még egy egér sem tud beosonni. Akkor hát hogyan kerülhetett oda a röpcédula? S mire következtethet ebből olyasvalaki, aki ért a logikus gondolkodáshoz? Csak arra következtethet, amire én: hogy ha valaminek sikerült bejutnia az üzembe, akkor ugyanazon az úton ki is juthat valami onnét! S ez a „valami" könnyen lehet az a titok, amit olyan gondosan őrzünk. Ezért pedig Millernek kellene felelnie!

— És ön, mint igaz barátom, elhatározta, hogy engem fog berántani az ügybe. Rábeszélt, hogy vállaljam el az objektum védelmét!

— Ne felejtse el, Heinrich, hogy ez az objektum Berthold vezérőrnagy személyes ellenőrzése alatt áll. Önt nem vonták volna olyan szigorúan felelősségre, mint engem!

— Honnét veszi azt, hogy apám ellenőrzése alatt áll?

— A külső védelem megerősítéséről két helyre kellett küldenem jelentést: saját hadtestfelettesemnek és a Berthold vezetése alatt álló osztálynak.

— No de magával is elnéző lett volna. Azért a szolgálatért, amelyet neki tett...

— Ő mondta önnek? — kérdezte Miller, és csodálkozva pillantott Heinrichre.

— Lorchen útján tudtam meg. Épp ma kaptam meg a levelét. Van benne néhány sor, amely közvetlenül önre vonatkozik.

Heinrich előhúzta a levelet, megkereste a szóban forgó helyet, és közönyös hangon olvasta:

„A papa köszönetén kívül add át az én személyes köszönetemet is Millernek. Ő már tudja, hogy miért."

Miller önelégülten elmosolyodott.

— Ön tudja, mi az, amiért leendő hitvesem köszönetet mond?

— Természetesen. Hát ön?

— Furcsa volna, ha Lorénak titka volna előttem, a vőlegénye előtt! — mondta önbizalommal Heinrich.

— Jaj, de boldog vagyok, hogy ön így fogja fel a dolgot! Megvallom, kissé féltem... De ismerje el, hogy tiszta munka volt! Mert rajtam és a sofőrön kívül, akit még az ön érkezése előtt sikerült a keleti arcvonalra helyeztetnem, senki még csak nem is sejti. Persze Bertholdot kivéve.

Heinrich úgy érezte, mintha a belseje megdermedne.

— Nagy mester maga az ilyen dolgokban, bár fogalmam sincs, hogyan tudta megszervezni.

— Amióta megkaptam a vezérőrnagy levelét, melyben azt javasolta, hogy letartóztatás nélkül tegyem el az útból Mademoiselle Monique-ot, állandóan készenlétben tartottam udvarunkon egy teherautót. Hiszen a kisasszony sokat járt kerékpáron!

— Igen — mondta alig tűrőztetve magát Heinrich.

— Nem is reméltem, hogy ilyen egyszerűen és simán fog menni a dolog. Aznap, amikor ön Párizsba utazott, a Mademoiselle szintén útra készült, mert kerékpárjának üléséhez batyút kötözött, amelyben a holmijai voltak. Alig jelentették nekem, hogy elhagyta a szállodát, én abban a szempillantásban a nyomába vetettem magamat... Most, hogy mindezen már túl vagyunk, s ön józanul látja a dolgokat, ismerje el: komoly veszedelemtől mentettem meg önt. Mert ha mi ezt a partizánlányt letartóztatjuk, akkor az ön nevére is árnyék esett volna.

Heinrich szótlanul ült, képtelen volt bármit is mondani, összeszorította a fogait. Micsoda irtózatos megpróbáltatás! Teljesen próbára teszi a lelki erejét! Csak belépne valaki a szobába, hogy magára vonja Miller figyelmét... csak egyetlen pillanatnyi idő kellene, hogy megint úrrá legyen magán!

Mintegy dobogó szívének válaszolva, megszólalt a telefon. Miller felvette a kagylót.

— Itt a szerzetes... Igen, nálam van... mindjárt átadom a kagylót.

Heinrich megfogta a feléje nyújtott telefonkagylót, és első pillanatban nem értette, miféle bácsiról van szó, s hogy miért keresi őt valami vőlegény, aki fiatalembernek szólítja. Lütz ismerős, lágy hangja azonban magához térítette.

— Azt mondod, hogy a bácsi sürgősen hivat? Egy pilla-

nat múlva ott leszek... Nem, nem, késedelem nélkül... már indulok is.

Heinrich lecsapta a telefont, és az ajtóhoz sietett, a küszöbön azonban erőt vett magán, és egy pillanatra megállt.

— Bocsásson meg, majdnem elfelejtettem elköszönni. Ewers valamiért sürgősen hivat...

Amikor már nem érezte magán Miller fürkésző tekintetét, azt hitte; utolsó ereje is elhagyja. A sétány egyik padjához támolygott, ott leült és várt, amíg lába megszűnt remegni, s feje kitisztult.

„Miller gyilkolta meg Monique-ot! Berthold parancsára!..."

„És Lorchen köszönetet mondott a gyilkosnak!..."

Elszívott egy cigarettát, lehajtott egy pohár ásványvizet az egyik kioszknál. Csak ekkor szedte össze annyira erejét, hogy tovább indulhatott.

— Mi történt, főhadnagy úr? Alig lehet magára ismerni! — kérdezte megdöbbenve Ewers, amint különleges feladatokkal megbízott tisztjére pillantott.

— Beteg vagy, Heinrich? — aggodalmaskodott Lütz is, aki ott volt a tábornok szobájában.

— Igen. Nagyon rosszul érzem magam — ismerte el Heinrich.

— Akkor szó sem lehet hivatalos ügyekről. Menjen haza, és feküdjék ágyba. Ön pedig, Herr Lütz, azonnal gondoskodjék orvosról — rendelkezett a tábornok.

Lütz a saját szobájából felhívta Kurtot, és odarendelte a gépkocsit. Majd a kórházat hívta.

— Matinit személyesen fogom odakéretni. Örömmel megteszi, mert elbeszélésemből már tud rólad, és szeretne megismerkedni veled.

Heinrich nem felelt.

— De hát mi történt veled? — kérdezte Lütz, és odalépett Goldringhoz, majd erősen belenézett az arcába. — Hiszen könnyes a szemed!

Heinrich felegyenesedett, mintha most ébredt volna öntudatra.

— Karl, tudod, ki ölte meg Monique-ot? Miller! Nem véletlenül gázolta el, hanem szándékosan. Külön autót tartogatott erre a célra... állandó készenlétben.

— Úristen! Lehetséges ez?

— Ő maga ismerte el éppen az imént. Még dicsekedett is az ügyességével.

Lützöt annyira megdöbbentette, amit hallott, hogy csak hörgésszerű hang tört fel a torkán.

— Ez... ez több, mint amit meg tudnék érteni! Külön autót tartogatott? És hogyhogy nem lőtted le a helyszínen, mint egy kutyát! Istenem, miket is mondok! Hiszen te is elpusztulnál az aljas féreg miatt! Idehallgass, fogadd meg becsületszavadra, hogy semmit sem fogsz tenni, mielőtt velem megbeszélnéd! Követelem, kérlek, hogy ígérd ezt meg nekem... Még az este felkereslek, és mindent meg fogunk beszélni. De könyörgök, ne kövess el meggondolatlanságot! Megígéred?

— Megígérem...

Egy negyedórával utóbb Heinrich már a kastélyban volt. Korai érkezésén elcsodálkozva, Maria-Luisa átküldte hozzá szobalányát egy cédulával. A grófnő aggodalmának adott kifejezést, hogy a báró nyilván megbetegedett. Szemére vetette, hogy őt nem értesítette bajáról, és panaszkodott, hogy a mai lovagok meg szoktak feledkezni a hölgyek iránti kötelezettségeikről, hiszen ő például kis híján meghal az unalomtól, és senki sem nyújt feléje segítő kezet...

Heinrich dühösen futotta át az írást, és megkérte a szobalányt: közölje szóban a grófnéval, hogy reméli, még ma személyesen köszönheti meg figyelmét, és kérhet bocsánatot tőle.

Körülbelül egy órával utóbb megérkezett Matini. Heinrich maga sem tudta miért; eddig, ha nem is öreg, de legalább javakorabeli férfinak gondolta a főorvost. Most pedig harmincöt év körüli, igen karcsú, elegáns megjelenésű férfi állt előtte — inkább színésznek látszott, mint orvosnak. Matini élénk, ideges arca rendkívül impulzív s ugyanakkor tartózkodó jellemről tanúskodott. Ilyen arca rendszerint az olyan embernek van, aki megtanulta, hogy érzéseit alárendeje eszének. A főorvos nagy barna szeme értelmet sugárzott, és volt benne némi szomorkás gúny is.

— Ilyen fiatalon megbetegedni: valóságos vétek, báró uram! Azt jelenti, hogy ön csúfot űz a természetből, amely csodálatos alkotó munkájával sok százezer év során tökéletesítette legkiválóbb alkotását, az embert — mondta, miután üdvözölték egymást, és kutató tekintettel nézett páciensének arcába.

— Nem vétkeztem az anyatermészet ellen, signor Matini — mondta elmosolyodva Heinrich. — Hiszen megvallom, egészen egészségesnek érzem magam. Bocsásson meg, hogy felesleges gondot okoztam, de rendkívül szerettem volna már megismerkedni önnel. Most pedig ítéljen el, vagy mentsem fel!

— Jobban szeretem a felmentést. Tudja, az oroszoknak van egy kitűnő írójuk. Csehov, ő írt egyik levelében fivérének egy mondatot, s ezt én életelvemül választottam: „Jobb áldozatnak lenni, mint hóhérnak."

— Ön ismeri az orosz irodalmat? — kérdezte csodálkozva Heinrich.

— Miért csodálkozik ezen annyira? A világ egyik legkiválóbb irodalmának tartom. Sőt kereken megmondom: a legkiemelkedőbbnek. S hogy eredetiben olvashassam, annak idején el is kezdtem oroszul tanulni. Sajnos, a háború félbeszakította tanulmányaimat, s most már-már azt is elfelejtem, amit tudtam.

— És ha megpróbálnók felfrissíteni ismereteit? — kérdezte Heinrich oroszul.

Ezúttal Matinin volt a csodálkozás sora.

— Hogyan? Ön tud oroszul?

— Hosszú ideig éltem Oroszországban — egész ifjúkoromat ott töltöttem.

— Ó, báró úr, maga annyira felkelti az érdeklődésemet, hogy majdnem megfeledkezem orvosi kötelességemről. Legyen szíves, vetkőzzék le, meg fogom vizsgálni. S ha úgy találom, hogy a beszéd nincs ártalmára, akkor, ha megengedi, beszélgetni fogunk.

— De hiszen semmi bajom sincs!

Matini megragadta Heinrich kezét, és kitapogatta a pulzusát.

— Első pillantásra nem tetszik nekem az állapota. S látom, hogy jól sejtettem: az érverése gyorsabb a kelleténél.

— Ma olyan hírt kaptam, amely rendkívül lesújtott. Szervezetem természetes reakciója tehát...

— Hogy természetes-e vagy sem, annak megállapítását, kérem, bízza rám.

S minthogy Heinrich nem tiltakozott tovább, Matini megvizsgálta. Idegállapotával nagyon elégedetlen volt.

— Pihennie kell. Mindenekelőtt pihennie.

— Tudhatja, hogy az adott körülmények közt ez teljesen lehetetlen.

— Ostobaság! Az ember minden körülmények közt képes úgy beosztani az idejét, hogy legalább egy órája legyen, amelyet önmagának, kizárólag önmagának szentel. Önnek pedig csodálatos környezete van itt: pompás park, a tövében folyócska. Apropos, nem szokott ön halászni? Errefelé remek pisztrángot lehet fogni! A horgászás egészen különleges sport, amely teljesen lefoglalja az embert. S ha hozzáfűzzük, hogy a pisztrángfogás közben mindvégig szabad levegőn vagyunk, sokat mozgunk, akkor elmondhatjuk, hogy testet-lelket felüdítő foglalatosság. Van egy páciensem, Stengel őrnagy, aki úgyszólván mindennap hajnalban kel, és egy-két órát fel-alá futkosva a patak partján, fogja a pisztrángokat.

— Igazán felkeltette az érdeklődésemet, signor Matini. Én is víz mellett nőttem fel, és a horgászás régi szenvedélyem. De persze ismerni kell a terepet. Úgy tudom: a pisztráng az örvényeket szereti.

— No, ennél aztán mi sem könnyebb. Menjünk csak le a parkba, onnét könnyen meglátja azt a helyet, ahol Stengel horgászni szokott.

Heinrich és Matini lementek a parkba. Innen jól látszott a folyócskának az a szakasza, amely egy szakadékba rohant alá, és vize tajtékzón örvénylett.

— Ott szinte eszeveszetten rohan a víz, legalábbis Stengel őrnagy ezt a helyet kedveli leginkább.

Az új ismerősök leültek a sziklába vágott padocskára, és gyönyörködtek a tájképben. A bőséges napfényben fürdő völgy mintha nyugovóra tért volna a hegyek ölében. S messziről a városka is álmodni látszott. Az ember el sem hitte volna, hogy utcáit fegyveresek járják, e békés épületek egyikében irtózatos tervek készülnek, s hogy körös-körül mindez nem békességet, hanem veszedelmet áraszt. Mintha ez a gondolat egyszerre villant volna át Heinrich és Matini fején — váratlanul egymásra pillantottak, és szomorúan elmosolyodtak.

— Milyen gyönyörű lehetne az élet! — mondta az orvos.

— Milyen gyönyörű lesz, ha véget ér a háború — helyesbítette Heinrich.

— Ön úgy hiszi, hogy valaha is rávirrad az emberiségre az aranykor? — kérdezte Matini.

— Ez szilárd meggyőződésem!

Még egy óra hosszat üldögéltek kettesben a sziklán, annyira belemelegedtek észrevétlenül a vitába, melynek tárgya

az volt: mi lesz az ember szerepe a világ további sorsában. Matini ragaszkodott ahhoz a felfogáshoz, hogy csak az emberek egyénenkénti tökéletesbülése hozhatja meg az emberiségnek a menekülést, Heinrich viszont a társadalmi változások szükségét bizonygatta s azt, hogy az embernek tevékenyen bele kell avatkoznia az élet alakításába. S bár a nézetük nem volt azonos, mégis közös alapon álltak, mert legalábbis a pillanatnyi eseményeket egyformán ítélték meg.

— Kár, hogy nem ismerkedtünk meg már előbb — mondta Matini búcsúzkodás közben. — Az ilyen viták felfrissítik az ember agyát, amely itt már-már bemohosodik.

— Én is sajnálom, hogy így történt, és magamat korholom, hiszen nem kellett volna erre az alkalomra várnom, hanem egyszerűen felhívhattam volna önt telefonon. Egyedüli mentségem: azt hittem, hogy találkozni fogunk Ramoni grófnál.

— Ha nincs rá feltétlenül szükség, akkor nem jövök el ebbe a sziklaodúba.

— Sziklaodúba?

— Azt hiszem így nevezik azt a helyet, ahol a fenevadak szoktak tanyázni.

— Önnek nincs valami jó véleménye a grófról és unokahúgáról. Ugyan miért?

— A grófot a környéken mindenki gyűlöli, és természetesen nem ok nélkül: a nép szava — isten szava. Ami viszont a grófnőt illeti, én nem szeretem a könnyű erkölcsű nőket, különösen az olyanokat, akik elvárják, hogy szórakoztassák őket. A grófné a szó szoros értelmében vadászik a tisztekre, még az olyanokra is, akiket pedig másodosztályúaknak tart, nem lévén előkelő rangjuk. Itt az előkelő származás határozza meg az emberek értékét. Stengel őrnagy például megfelelő, mert ő is báró, mint ön. Lützöt háta mögött néptanítónak titulálja a grófné, Ewers tábornokot őrmesternek, engem pedig bizonyára borbélynak. De nemcsak erről van szó. Azért utálok idejönni, mert bizonyos vagyok benne, hogy a gróf az észak-olaszországi feketeinges-mozgalom rossz szelleme, bár ő maga ezt titkolja.

Kurt visszavitte Matinit kocsin a városba, s onnét horgászbottal meg egyéb horgászfelszereléssel tért vissza — mindezt a főhadnagy megbízásából vásárolta az ottani boltban.

Este Lütz jött látogatóba. Még egyszer végighallgatta

Heinrich beszámolóját a Millerrel folytatott beszélgetésről. Sokáig járt fel és alá a szobában, majd leült Goldring mellé a pamlagra, és átkarolva barátja vállát, maga felé fordította Heinrichet.

— Idehallgass, Heinrich — mondta. — Mielőtt arról beszélnénk, hogy mi legyen ezzel a Millerrel, szeretném megkérdezni tőled, mi vagyok én neked, barátod vagy csak ismerősöd?

— Ha egyáltalán van a német hadseregben olyasvalaki, akinek társaságában mindig jól érzem magam, és akivel mindig szívesen beszélgetek, akkor ez Karl Lütz százados, akit őszinte barátomnak tartok.

— Akkor pedig a barát jogán fel akarom idézni azt a beszélgetésünket, melyet többször is megkezdtünk, de még egy szer sem fejeztünk be.

— Figyelemmel hallgatlak, s ha lehet, válaszolni fogok.

— Tudod, a magatartásod olykor meghökkent engem. Jól nevelt, kulturált és érzésem szerint humánus ember vagy. Néha azonban egyszerűen nem értem a cselekedeteidet. Ugyan mi az ördögnek kell ennyire barátkoznod Millerrel és Kubissal? És miért kellett még Saint-Rhémyben napokon át kószálnod a hegyek közt, hogy egy szerencsétlen franciára vadásszál, aki az életét mentette? Ha pedig szerettél egy olyan leányt, mint Monique, akkor miért jegyezted el Berthold leányát? Értsd meg, mindezt nem puszta kíváncsiságból kérdezem, ezek a kérdések sokszor foglalkoztatnak, sőt gyötörnek is...

Heinrich sokért nem adta volna, ha feltárhatja a szívét! Megbízott Lützben. Nagyrabecsülte jó szívéért, szilárdan hitt barátságának őszinteségében. Ugyanekkor azonban még csak célzást sem tehetett arra, ami az ő cselekedeteit irányította.

— Karl, annyit kérdeztél tőlem, hogy valósággal beleszédültem. Most, hogy minden kérdésedet egybegyűjtötted, már magam is csodálkozom. Persze, hogy van bennem valami kalandorhajlam, ami arra késztet, hogy játsszam a tűzzel. Lehet, hogy fiatalkorom az oka, lehet, hogy ilyen a természetem. De becsületszavamat adom neked, s ha akarod, meg is esküszöm: még soha becstelenséget nem tettem, és remélem, nem is fogok. Ha megbízol bennem, akkor fogadj el olyannak, amilyen vagyok. S hozzáteszem: nagyon fájna nekem elveszíteni a barátságodat!

— De hát hogy képzeled el a Bertholdék Lorchenével

való kapcsolatodat? Azzal a nővel, aki megköszönte a gyilkosságot!

— Esküszöm neked, hogy sohasem lesz a feleségem! Persze csúnya história: Berthold egyszerűen behálózott. Első indulatomban tiltakozni akartam, hiszen akkor már ismertem Monique-ot, később azonban úgy láttam helyesnek, hogy a háború végéig jobb lesz, ha minden marad úgy, ahogy van. Berthold bosszúálló természetű, és könnyen találna okot a megtorlásra! De ismétlem: Lore sohasem lesz a feleségem!

— Igazad van, most a háború végéig jobb lesz nem bolygatnod a dolgokat. Mindenesetre ezzel, amit mondtál, súlyos kő esett le a szívemről. De hátra van még a legfontosabb: mit akarsz tenni Millerrel? Figyelmeztetlek, ha te nem ölöd meg, akkor én fogom megölni! És nemcsak egyedül Monique-ért, hanem azért a terhes asszonyért is, akit előttem lőtt le, s minden ártatlan vérért, amelyet valaha kiontott! Egyszer már majdnem golyót röpítettem a saját fejembe, de aztán úgy gondoltam, hogy azt a golyót jobb célra is használhatom.

— Lütz, csak nem gondolod, hogy megbocsátom neki Monique halálát?

— Nos, akkor együtt fogunk cselekedni!

ÚJ BARÁTOK ÉS ÚJ ELLENSÉGEK

— Herrschaften! — szólította meg Ewers tábornok a megjelenteket, amikor Lütz jelentette neki, hogy a tanácskozás részvevői együtt vannak. — Tegnap este érkeztem meg hadseregcsoportunk törzskarától, és most azért rendeltem ide önöket, hogy ismertessem az Olaszországban kialakult helyzetet. Magától értetődik: mindaz, amit most tőlem megtudnak, titokban marad a közkatonák előtt. Azoknak kötelességük, hogy végrehajtsák az önök parancsait, és ne üssék orrukat a magasabb ügyekbe. Ezek az ügyek pedig olyanok, hogy kénytelen voltam összehívni önöket. Tudják, hogy amióta Rommel tábornagy hadai elhagyták az afrikai kontinenst, azóta az angolok és amerikaiak igen tevékenyek. El is foglalták az Afrika és Szicília közt fekvő Pantelleria-szigetet. Parancsnokságunk már akkor fölöttébb csodálkozott az olasz hadsereg magatartásán. Pantelleria a modern hadtudomány minden szabálya szerint felszerelt erőd volt. Mindenki azt várta

tehát, hogy hosszú ostromnak képes ellenállni. Az olasz helyőrség azonban már az első légibombázás után megadta magát, jóllehet az erődítmények sértetlenek voltak, s a helyőrség mindössze két sebesültet veszített.

A termen izgalom hulláma futott keresztül.

— Ezek után egy hónapra az angolok és amerikaiak megtámadták Szicíliát. S mialatt ott állomásozó kisebb alakulataink elkeseredett harcot folytattak a hetedik amerikai es a nyolcadik angol hadsereg ellen, az olasz csapatok gyorsan visszavonultak. Ezzel arra kényszerítettek minket is, hogy elhagyjuk a szigetet, hiszen az ő visszavonulásuk után az erők aránya jelentékenyen megváltozott az ellenfél javára.

— Egyébként mindezek ellenére — folytatta Ewers tábornok — mégis váratlanul ért minket, hogy az angol—amerikai hadak a Messinai szoroson keresztül továbbhatoltak Észak-Olaszország felé!

A váratlan hír nagy izgalmat okozott. A tábornok rövid szünet után így folytatta:

— Apulia tartományban, Taranto és Brindisi környékén jelentős számú ejtőernyőst dobtak le. Ezen a vidéken nekünk nem voltak csapataink, azok a kis olasz helyőrségek pedig, melyeket Badoglio kapitulációs felhívása teljesen demoralizált, a legcsekélyebb ellenállást sem tanúsították, hanem letették a fegyvert. A nyolcadik angol hadsereg a Messinai szoroson keresztül behatolt Calabriába, az ötödik amerikai hadsereg pedig a Salernói öbölben szállt partra. A két hadsereg. az angol és az amerikai, már egyesült, és levágták tőlünk Dél-Olaszországot. Makacs próbálkozásaikat, hogy észak felé előnyomuljanak, hat hadosztályunk igyekszik megakadályozni. Az olasz hadseregnek abban a részében, amely nem engedelmeskedett, illetve már nem tudott engedelmeskedni Badoglio parancsának, egyáltalán nem bízhatunk meg. A háború teljes súlya tehát most már az olasz területen is a mi vállunkon nyugszik. A führer megparancsolta, hogy mindenáron tartóztassuk fel az angol—amerikai hadak előnyomulását, és ne engedjük őket a Garigliano és Sangro folyók völgyének megerősített vonalától északra. Ez a vonal Rómától százhúsz kilométerre délre szeli át Olaszországot.

A tábornok a térképhez lépett, és megmutatta a megerősített vonalat.

— Olaszországi hadaink száma nem nagy, és nem is használhatjuk fel valamennyit az arcvonalon, mert egy részüket

tartalékban kell tartanunk arra az esetre, ha az angolok és amerikaiak az Atlanti-parton is megpróbálnának partra szállni. Márpedig felderítésünk adatai szerint ott igen nagyméretű hadműveletre készülnek. Most katonaságot és nagy mennyiségű hadifelszerelést vonnak össze Anglia területén. Anglia és Amerika kormányfői augusztus folyamán Quebec városban tanácskoztak, és elhatározták, hogy megkezdik a franciaországi inváziót. Ennek a hadműveletnek az Overlord fedőnevet adták. Már a főparancsnokot is kijelölték: Eisenhower amerikai tábornokot. A hadművelet végrehajtására azokat a hadosztályokat is fel akarják használni, amelyek Afrikában voltak Egyelőre azonban Olaszország területén kezdték meg a háborút. A mi szempontunkból ennek az a pozitív jelentősége, hogy az olaszországi arcvonal megnyitása folytán az angolok és amerikaiak nem tudják gyorsan felállítani franciaországi második arcvonalukat. Afrikai hadseregeiket most az itteni hadműveletek kötik le, s ezért nincs elég erejük az Overlord-hadművelet végrehajtására.

— Az angolok és amerikaiak kihasználják a számukra kedvező körülményt: hogy a mi alapvető erőink a keleti fronthoz vannak kötve, ahol jelenleg elkeseredett harcok folynak. Mint tudjuk, előrenyomulásunk az úgynevezett orjol—kurszki kanyarban kudarcba fulladt. Legfőbb parancsnokságunk elhatározta a keleti arcvonal további megrövidítését, hogy így tartalékot gyűjthessen a leendő hatalmas offenzívára, mellyel az utolsó csapást akarjuk mérni az ellenségre. A főparancsnokság rendelkezése szerint csapataink most visszavonultak a Dnyeper jobbpartjára, ott óriási védőövezetet létesítettek, és a jövő év tavaszára hatalmas offenzívát készítenek elő. A természetes víziakadályt, a Dnyeper folyót átlépni és csapatainkat a parti erődítményekből kiűzni a bolsevisták nem tudják.

— Kihasználva azonban azt a körülményt, hogy légierőnk a keleti arcvonalhoz van kötve, az angol—amerikai barbárok kegyetlen légitámadásokat kezdtek német hazánk földje ellen. Azt hiszik, hogy ezzel megbéníthatnak minket, de nem veszik számításba, hogy gaztetteik csak felgerjesztik katonáink haragját, megsokszorozzák bennük a megtorlás és győzelem akaratát. Győzni fogunk, mert Hitler kijelentette, hogy Németország most új, szörnyű fegyvert kovácsol, amellyel valamennyi ellenségünket porrá zúzhatjuk.

— Tehát nagy feladat vár miránk. Konkrétan is meg-

mondhatom: a legközelebbi jövőben kell megvalósítanunk egyik fontos sakkhúzásunkat, mégpedig gyorsan és keményen. Olaszországi hadaink főparancsnoka, Kesselring tábornagy megparancsolta, hogy három nap alatt fegyverezzük le az egész olasz hadsereget. Ezután ebből a hadseregből új, önkéntes egységeket fogunk szervezni, az ingadozókat, pedig hadifogolyként küldjük táborokba és gyárainkba. Ennek az akciónak végrehajtására minden hadosztályunknak kijelöltek egy meghatározott körzetet. A miénk ez itt — s Ewers megmutatta a térképen. — Minden itt állomásozó olasz helyőrséget le kell fegyvereznünk, és őrizetbe kell vennünk.

A tábornok leereszkedett székébe, és már ülve fejezte be.

— Ennyi az egész. Most pedig, uraim, távozzanak, és nyugodtan teljesítsék kötelességüket. Kérem, maradjanak itt az ezredparancsnokok és törzsparancsnokok, továbbá Kunst ezredes, és ön, Herr Lütz.

Heinrich boldog izgalommal hagyta el a tanácskozást: hiszen a németek helyzete olyan volt, mint amikor egy hajó minden oldalán ég. Vajon hogyan fogja fogadni a kapituláció hírét Matini? Elvégre az Olaszországban kibontakozó események őt közvetlenül érintik... El kell menni hozzá a kórházba.

A kórházban azonban megtudta, hogy a főorvos félórával azelőtt eltávozott valahová.

Heinrich azt remélte, hogy Matini őhozzá ment, s ezért a kastélyba sietett. A látogatásra teljes joggal számíthatott, mert ismeretségük egy hónapja alatt őszinte baráti kapcsolat szövődött közte és Matini között, s új barátja olykor előzetes bejelentés nélkül is felkereste, nem egyszer csupán azért, hogy jót aludjék, mert orvosi lakása a kórházban volt, s ott éjjel gyakran felébresztették.

Matini viselkedésében éppen ez az őszinte fesztelenség tetszett leginkább Heinrichnek. Övele teljesen megfeledkezhetett az etikett-szabályokról, nem is kellett sokat szabadkozniuk, ha valamelyikük inkább pihenni és hallgatni akart. Valóban, néha egész estéket töltöttek együtt szótlanul: egyikük könyvvel a kezében a pamlagon, míg a másik az íróasztalnál írta leveleit, vagy futotta át az újságokat. Más alkalommal viszont annyira belemelegedtek a beszélgetésbe vagy vitába, hogy az idő szinte észrevétlenül repült el felettük, s csak akkor jutott eszükbe az alvás, amikor már derengeni kezdett.

Olyan estéken, amikor Lütz is velük volt, vitáik különösen kiéleződtek, mert bár mindhárman egyformán gyűlölték a háborút, mégis teljesen különbözőképpen látták mind a háború okait, mind az emberiség jövőjét. A becsületes, de erőtlen Lütz fájdalommal vette tudomásul az eseményeket, az elítélt ember megadásával, mert nem hitt annak lehetőségében, hogy bármi módon harcolni lehetne a gonoszság ellen, hiszen — bizonygatta a százados — az benne van az ember alaptermészetében. Matini már hajlamosabb volt filozófiai általánosításokra, és figyelembe vette, hogyan hatottak a társadalmi rendszerek az emberiség történelmi fejlődésére — de nem hitte, hogy a közeljövőben lényeges változás történhetik —, ő ugyanis a haladást csak lassú és nagyon fokozatos evolúciónak értelmezte. Heinrich nem akarta egészen nyíltan feltárni a maga álláspontját, de megpróbálta mindkettőjüket rávezetni nézeteik hibájára...

Jól sejtette: Matinit a kastélyban találta. A pamlagon feküdt, és édesdeden aludt.

— Martino, Martino, hallod? — szólongatta halkan, mert sajnálta felébreszteni vendégét, de mégsem akarta halogatni a fontos újság közlését. — Kelj már fel, mert leöntlek!

Matini talpra ugrott, és elmosolyodott.

— Hallottam, hogy bejöttél, de lusta voltam kinyitni a szemem. Nagyon nehéz napom volt.

— Nem ébresztettelek volna fel, ha nem történik olyan rendkívüli esemény, mint egész Olaszország kapitulálása.

— Micsoda?

Heinrich részletesen elmondta mindazt, amit Ewerstől hallott a tanácskozáson. S amint beszélt, Matini arca egyre derűsebb, boldog mosolya egyre szélesebb lett.

— Most pedig készülj fel egy kellemetlen hírre. Az a parancsunk, hogy három napon belül fegyverezzük le az egész olasz hadsereget — közölte befejezésül Heinrich.

Matini elsápadt.

— Azt hiszed, hogy ez az esemény terád is vonatkozhat?

— Leszerelhetnek, s bár nem nagyon érdekel, de mégis fel kell készülnöm rá. Mennem kell.

— Használd az autómat. Kurt, vidd signor Matinit a kórházba! — kiáltott ki Heinrich, felnyitva szobája ajtaját.

— Nagyon örülnék, ha megengednéd, hogy még valahová elmehessek az autódon. Csak öt kilométerre Castel la Fontétól.

— Akár tíz kilométerre is. Nekem ma már nincs szükségem a kocsira. Ha gyorsan elintézted a dolgodat, gyere vissza ide, de ne ébressz fel, ha aludnék. Holnap valószínűleg nehéz napom lesz.

— Nem hiszem, hogy ma hamar végeznék.

*

Heinrichet hajnalban a telefon csengetése ébresztette fel.

— Azonnal a főapáthoz! — hallotta Lütz hangját.

Az előző napon a hadtestparancsnokság utasítására a törzs minden tisztjének fedőnevét megváltoztatták, s a tábornok ettől kezdve „főapát" lett.

— Mi történt? — kérdezte Heinrich Lütztől, amikor egy negyed óra múlva megérkezett a törzshöz.

— Várj! — súgta valami okból amaz, és máris eltűnt a tábornok szobájában.

Elég sokáig maradt benn. A szobából többször telefoncsöngetés s a tábornok hangos, sőt haragos kiáltozása hallatszott.

— Herr von Goldring! — szólt végre, fejét kidugva az ajtón Lütz.

A szobában a tábornokon és segédtisztjén kívül még ott volt Kunst törzsparancsnok is.

— Herr von Goldring, vegyen magához két géppisztolyost, és siessen lóhalálában Padermóba. Tudja meg, mi történt ott. Onnét pedig menjen át Casteldelfinóba. Utasítsa őket, hogy azonnal állítsák helyre összeköttetésüket a hadosztállyal.

— Bocsásson meg, tábornok úr, de tulajdonképpen mit kell megtudnom?

— Hogy mit? Hát nem hallotta?

— Még nem tudtam informálni Goldringot — jegyezte meg Lütz.

A törzsparancsnok szokásos módján, szaggatott mondatokban közölte:

— Röviden erről van szó: az olasz csapatok értesültek a lefegyverzésről. Néhány csapat fellázadt. Egyrészük a hegyek közé szökött. Az ezreddel megszakadt az összeköttetésünk. Értesüléseink vannak, hogy bizonyos pontokon csapataink és az olaszok harcban állnak egymással. Megértette?

— Jawohl! Indulhatok?

— Mégpedig azonnal!

Heinrich két géppisztolyossal és Kurttal, aki a gépkocsit vezette, csakhamar Padermo felé robogott. Egy félórával utóbb már az ottani ezredtörzsnél volt.

— Jelentse a tábornoknak, hogy az olaszokat minden egységnél lefegyvereztük, kivéve két századot, amelynek volt ideje a hegyekbe vonulni. Harc nem volt, csak jelentéktelen lövöldözés. Részünkről veszteség nincs. Az összeköttetést még ma helyreállítjuk — közölte Funk ezredes, ezredparancsnok.

Heinrich továbbrobogott.

Amikor Casteldelfino közelébe érkezett, lövöldözést hallott, és szólt Kurtnak, hogy álljon meg. Tisztán hallani lehetett a géppisztolyok ropogását és a géppuskasorozatokat.

— Lépésben tovább! Géppisztolyosok felkészülni!

Amikor már Casteldelfino mellett voltak, a városból motorkerékpáros száguldott kifelé.

Heinrich jelzett neki, hogy álljon meg.

— Mi ez a lövöldözés? — kérdezte.

— A laktanyákban körülzárt olasz katonák tüzet nyitottak a mieinkre.

A gépkocsi tovább indult. A lövöldözés nem hagyott alább. Az utcákon német katonák cirkáltak teljes fegyverzetben. Civil lakosság sehol sem mutatkozott.

Az ezredtörzsnél elmondták Heinrichnek, hogy az olasz csapatok egy része — mintegy két szakasz — az előző estén megszökött. A katonák többsége azonban nem hitt a lefegyverzés hírének, és a laktanyákban maradt. Amikor pedig aznap reggel körülvették a kaszárnyákat, az olaszok tüzet nyitottak. Azonnal parlamentereket küldtek hozzájuk tárgyalásra. Minthogy azonban a tárgyalások nem jártak eredménnyel, keményebb rendszabályokhoz kellett nyúlni, hogy még estig mindenkit lefegyverezzenek.

Heinrich mindent jelentett a tábornoknak, majd megkérdezte Lützöt, hogyan folyik a lefegyverzés a többi körzetben.

— Többé-kevésbé rendben. Kiderült azonban, hogy több mint egy zászlóalj szökött a hegyekbe, vagyis a partizánokhoz. Ez pedig már olyan erő, amellyel feltétlenül számolni kell.

— Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy amúgy is sok partizán volt már a hegyekben — jegyezte meg Heinrich.

•

Bár vasárnap volt, a tábornok mégis úgy rendelkezett, hogy a hadosztály körzetében tapasztalható feszült helyzet miatt minden tiszt maradjon a helyén. Ez kissé keresztülhúzta Heinrich terveit. Az előző napon ugyanis megállapodott új ismerősével, Stengel báróval, hogy felkeresik azt a vízesést, amely körül — a hírek szerint — a pisztrángok valósággal beleugranak az ember kezébe. Most pedig kirándulásukat el kellett halasztani, s csak két-három óra maradt a horgászásra — a régi helyen, a grófi park közelében.

Amikor Heinrich leereszkedett a szakadék melletti örvényhez, Stengel már ott volt.

— No végre! Már azt hittem, hogy ma egyáltalán nem fog eljönni — üdvözölte amaz, nem nyújtva feléje kezét, mert közben már tekerte a horgászzsinórt. — Nos, indulunk?

— Sajnos, nem. A tábornok jóvoltából ma dolgoznunk kell — felelte Heinrich suttogó hangon, ahogyan tapasztalt horgásznak kell, aki fél, hogy elriasztja a halakat.

— Az átkozott makarónizabálók miatt? Még mindig nem fegyverezték le őket?

— Egy kissé megjuhászodtak, de a helyzet még mindig aggasztó. Pontosan tízkor a törzsnél kell lennem.

— Akkor hát ne vesztegesse az idejét, hiszen úgyis megelőztem. Nézze csak, milyen gyönyörűek!

— Ó, önnel én úgysem tudok vetélkedni!

Stengel valóban a pisztrángfogás nagymestere volt, és büszkélkedett is ezzel a tudományával. Amikor Heinrich egy hónappal ezelőtt először jelent meg horgászbottal a folyócska partján, az őrnagy nem túlzott örömmel fogadta. A fiatal főhadnagy azonban olyan őszinte lelkesedéssel bámulta az őrnagy tudását, ő maga pedig ugyanekkor olyan ügyetlen volt, hogy Stengelnek kedve kerekedett eldicsekedni. A tapasztalt sportember fölényével magyarázta az újoncnak, a főhadnagynak, hogy a pisztráng rendkívül óvatos hal, s ezért nem is könnyen akad horogra, továbbá, hogy légycsalétekkel s csak hirtelen lecsapással lehet kifogni, ha elbujunk a szikla mögé, nehogy a hal észrevegye a horgászt. Így tudta meg Heinrich, hogy a pisztráng nemcsak erős, de rendkívül ravasz is.

Nagy érdeklődéssel és tisztelettel hallgatta az oktatást, engedélyt kért, hogy végignézhesse, miként veti ki a horgot az őrnagy, s általában teljesen behódolt új ismerőse tapasztalatának és tekintélyének.

Egy hét alatt el is sajátította a horgászás minden fogását, és attól kezdve majdnem ugyanolyan szenvedélyes horgász lett, mint Stengel.

A közös szenvedély közelhozta egymáshoz az őrnagyot és a főhadnagyot. Annál is inkább, mert katonai rangkülönbségüket kiegyenlítette mindkettőjük egyforma arisztokrataszármazása, valamint az a körülmény, hogy Goldring báró családi kapcsolatban állt egy olyan befolyásos vezérkari személlyel, mint Berthold.

Az új ismerősök beszélgetése kezdetben csak a halászattal kapcsolatos kérdések körül forgott. Később azonban köre egyre tágult, bár mindketten rendkívül óvatosan adtak hangot felfogásuknak, és meglehetősen zárkózottak voltak. Heinrich megtudta, hogy Stengel sokáig a felderítőknél dolgozott, s csak akkor lépett be a fegyveres SS-csapatokhoz, amikor megszökött Angliából, ott ugyanis egy évvel a háború előtt majdnem leleplezték. Most már Heinrich különös éberséggel vigyázott minden szavára és mozdulatára. Stengel őrnagy is vigyázva került el minden kiélezett kérdést: sokéves felderítő szolgálata tartózkodáshoz szoktatta, a gyakorlatból pedig megtanulta, hogy mindig a hivatalos álláspont a leghelyesebb, különösen olyan személyekkel szemben, akiknek kapcsolatuk van a hatalmon levőkkel.

Óvatosságától eltekintve az őrnagy egyre barátságosabb volt Heinrichhez. Sőt, a hónap folyamán kétszer meg is látogatta. Ez alkalmakkor azonban valahogyan mindig elkerülte a Maria-Luisával való találkozást, sőt még beszélni sem akart róla. Stengel nem hívta meg magához Heinrichet: vigasztalan, teljesen agglegényi életére hivatkozott.

Ezen a napon is arra panaszkodott Stengel, hogy szállásán nincs semmi kényelme. Hazaviszi a pisztrángot, és tisztiszolgája még csak rendesen meg sem tudja sütni.

— Igaz is, mi van a marinírozás receptjével? — emlékeztette Stengel. Heinrich ugyanis egyszer lelkendezve mesélte, milyen finom marinírozott pisztrángot evett Saint-Rhémyben, s megígérte, hogy megszerzi ennek a „mennyei" eledelnek a receptjét.

— Már írtam a szálloda tulajdonosnőjének, akinél ezt ettem, de válasz még nem érkezett. Félek is, hogy a receptből önnek nem lesz sok haszna. Az ön Wolfja a marinírozott halat is el fogja rontani!

— Ó, én már megbeszéltem a dolgot egyik mérnökünkkel, az ő szállásán jól értenek a halak elkészítéséhez.

A bokrok közt ágak recsegtek, és könnyű léptek hallatszottak. Mindkét férfi megfordult, és látták, hogy a kastély szobalánya közeledik a parthoz.

— Kellemes horgászást kívánok! — szólt a szobalány köszönés helyett. — A grófné utasított, hogy adjam át önnek ezt, uram.

S kis, címeres borítékot nyújtott át Stengelnek. Az őrnagy el sem olvasta, csak zsebre tette.

— Önben igen nagy az önuralom, báró — tréfálkozott Heinrich; amikor a szobalány eltávozott. — Levelet kap egy olyan asszonytól, mint Maria-Luisa, és még csak el sem olvassa, hanem nyugodtan tovább horgászik... Ujjé, már ráharap... a horog! A horog!

Az őrnagy, míg gépiesen feltekerte a zsineget, egy pillanatra Heinrichre nézett, s ez volt az a pillanat, amikor a kövér pisztráng nagyot rántott a horgon, először megpróbálta kiköpni, majd hirtelen meghúzta, és alámerült. Stengel nem figyelt eléggé, és ezért nem tudott azonnal reagálni a hal mozdulataira. Nem is vette észre, hogy a horgászbot kicsúszik kezéből, és belehull a folyócska sodrába.

Aki valaha életében volt már víz partján, horgászbottal a kezében, és várta a pillanatot, amikor a hal ráharap — az meg fogja érteni, miért rohant bele Stengel hanyatthomlok a vízbe, az elmerült zsákmányon és a horgászboton kívül minden másról megfeledkezve.

A pisztráng azokat a szilaj hegyi folyókat szereti, ahol a zuhatagok hihetetlen sebességre késztetik a tajtékzó vizet. A Stengel és Heinrich által kiválasztott hely éppen ezért volt olyan jó, mert a szakadék mellett és magában a folyóban felhalmozódott nagy kövek annyira összeszűkítették a víz útját, hogy ez tajtékozva száguldott keresztül a zátonyokon, őrjöngve forgott az örvényekben, és hatalmas sebességgel vágtatott tovább.

Ha Stengel óvatosan lép a vízbe, akkor talán nem is történt volna semmi baj. Ő azonban mielőbb ki akarta menteni horgászbotját, ezért meggondolatlanul beugrott a vizbe, és rögtön bele is merült, mert megcsúszott a mohalepte kövön. Hiába próbálta visszanyerni egyensúlyát, hiába nyújtotta ki karját, hogy megkapaszkodjék egy másik, kissé magasabb kőben, amely kiállt a vízből, esése, kapkodása foly-

tán fejét belevágta a kőbe, és lezuhant a vízbe. A gyors áramlás magával ragadta az eszméletlen testet, és átdobta az egyik sziklán, majd a másikon...

Heinrich a part mentén rohant néhány lépést a folyócska sodrával párhuzamosan, és alkalmas helyet találva, a vízbe vetette magát, szemben Stengel testével, amely, mint nehéz nagy kölönc, úszott feléje a vízen. Bár maga is alig tudott megállni a lábán, elkapta hóna alatt az őrnagyot, és dacolva az árral, kivonszolta a partra.

A mesterséges légzés helyreállította ugyan a szív normális működését, az őrnagy azonban mégsem tért eszméletre, s Heinrich már-már a kastélyba akart sietni segítségért, amikor megpillantotta a szobalányt. Futva közeledett lefelé az ösvényen, mögötte pedig Kurt. A leányzó ugyanis éppen a park felső teraszára érkezett, amikor hátrafordulva, meglátta a balesetet, és odakiáltva Kurtnak, visszafutott a partra.

Hárman aztán óvatosan felvitték Stengelt az alsó park teraszára, onnét pedig összekötözött pokrócokra fektetve, Heinrich szobájába szállították.

Az őrnagy nem tért eszméletre, nem is érezte, hogyan vetkőztetik le, hogyan fektetik ágyba, és hogyan vizsgálja meg Matini, akit Heinrich azonnal odahívott telefonon.

— Lehet, hogy agyrázkódás — állapította meg Matini, és figyelmeztette őket: most a legcsekélyebb mozdulat is a beteg ártalmára lehet, ezért szó sem lehet róla, hogy kórházba szállítsák.

Heinrich felhívta a törzsnél Lützöt, elmondta, milyen baleset történt, és megkérte, közölje a tábornokkal, hogy a beteg mellett marad, amíg nem gondoskodik megfelelő apolásról.

Stengel csak tizenegy óra tájban tért magához. Szemét fenyitva, közönyös tekintettel nézett körül a szobában, persze még nem is igen értette, hol van, és mi történt vele, miért hajol ágya fölé Matini és Goldring. Tekintete azonban lassan-lassan kitisztult, s arcán rémület suhant át.

— Hol a zubbonyom? — kérdezte izgatottan, és megpróbált felemelkedni.

— Maradjon fekve nyugodtan, — tartotta vissza Matini.

— Zubbonyát a kandallónál szárítjuk — nyugtatta meg Heinrich.

— És az iratok? Az iratok hol vannak? — kérdezte hadarva Stengel, fokozódó izgalommal.

— Az iratai ott fekszenek ön mellett az asztalkán. Ne aggódjék, minden úgy van, ahogyan volt, senki semmihez sem nyúlt.

— Tegyék a párnám alá! — Stengel csak ennyit tudott mondani nagy erőtlenségében, és megint elvesztette eszméletét.

Heinrich készségesen eleget tett az őrnagy kívánságának. Hiszen ezek az iratok most már nem érdekelték. Tulajdonképpen nem is volt bennük semmi különös. Legfeljebb az az első pillantásra ártalmatlan kis cédula: annak a parancsnak a másolata, amelyben külön köszönetet mondanak Stengel őrnagynak, hogy sikerült tökéletesítenie az őrzés módszereit azon a szakaszon, ahol a kész *rádióberendezést* elszállítják az üzemből.

— Főhadnagy úr, mi legyen a pisztrángokkal? Megtisztítsam, megsüssem? — kérdezte Kurt, amikor Heinrich kilépett a másik szobából.

— Nem kell. Dobd vissza mind a folyóba — mondta valamilyen oknál fogva jókedvűen mosolyogva a főhadnagy.

Észrevette Kurt csodálkozó tekintetét, és rákacsintott:

— Hátha olyan elvarázsolt pisztráng, mint az a mesebeli aranyhal, amely hűségesen szolgálta a halászt, mert az visszadobta a tengerbe — tette hozzá.

HEINRICHBŐL DIPLOMATA LESZ

„Drága barátom! Azt kérdezi, milyen módszereket alkalmazok egészségem helyreállítására, s hogy találtam-e errefelé jó orvosokat? Nagyon hálás vagyok figyelmességéért, amiben őszinte, baráti érzéseinek jelet látom. Sajnos, nem örvendeztethetem meg jó hírrel: rosszul érzem magam. A legrosszabb pedig az, hogy sem időm, sem lehetőségeim nem engednek önmagamról gondoskodni, mert..."

A tábornok itt megállt, még egyszer végigolvasta levelét és ingerülten rácsapta az itatóst. Nem, ma képtelen válaszolni Gundernek! Mégpedig nemcsak azért, mert nincs mit felelnie, hanem azért is, mert most minden gondolata egészen máshol jár. A tábornokra naponta új izgalom és kellemetlenség zúdult.

Úgy zúdult rá, mint a lavina. S úgy is keletkezett: egy marék hó gördült le felülről, útközben egyre újabb és újabb hótömeggel gyarapodott, míg végül óriási hótömbbé, halálos veszedelemmé növekedett.

A maroknyi hó — a német parancsnokság vesztére — az a parancs volt, hogy az olasz csapatokat le kell fegyverezni. Megindult a maroknyi hó, s csakhamar a bonyodalmak és kellemetlenségek görgetegévé nőtt. Úgy kezdődött, hogy nem minden olasz csapattest engedelmeskedett a parancsnak, voltak, amelyek helyükön maradtak ugyan, de nem voltak hajlandóak átadni a fegyverüket. Ezeknek a laktanyáit be kellett kerítemi, és erőszakkal végrehajtani a lefegyverzésüket. Mások egyszerűen elszöktek a hegyekbe a partizánokhoz, s a hadosztály körzetében ezek a szökevények annyian voltak, hogy majdnem egy zászlóaljat alkothattak.

Ewers tábornok felfogta a helyzet veszélyességét, és határozottan, céltudatosan rendelkezett körzetében: az olaszokat lefegyverzésük után nem engedte ki a laktanyákból, hanem elrendelte, hogy még gondosabban őrizzék őket, amíg véget nem ér a közös célért lelkesülő új olasz csapattestek önkénteseinek toborzása. A jelek szerint ez okos rendelkezés volt. Ámde ez is váratlan bonyodalmakat vont maga után. A helybeli lakosság, amikor meglátta a laktanyák felé fordított géppuskákat, és azt tapasztalta, hogy az olasz közkatonákat és tiszteket foglyokként kezelik — valósággal felzúdult, és több esetben még erőszakos kísérletek is történtek a honfitársak kiszabadítására. Ezek a kísérletek ugyan kudarcba fúltak, de bármikor megismétlődhettek. S előbb-utóbb a lakosság segítségére kellett jönniük a partizánoknak is, márpedig akkor...

Ewers tábornok hörpint, az erős, de már kihűlt teából, összevonja szemöldökét, és erélyesen nyomja meg a villanycsengő gombját.

— Forró, erős teát, citrommal — utasítja tisztiszolgáját, majd felkel, és járkálni kezd a szobában.

Megint gyengének érzi a lábát, és összeszorul a melle. Nincs szerencséje ebben a Castel la Fontéban! Éppen most, amikor egész embernek kellene lennie, most hagyja el ereje, most érzi lábában ezt a gyengeséget, ezt az ijesztő tehetetlenséget. Talán túlságosan sokat iszik az erős teából? Orvossal kellene megbeszélni a dolgot. Ez a Matini a jelek szerint ért az idegbetegségekhez is. Node ezt majd később. Addig

semmiféle orvosság, semmiféle gyógymód nem segíthet rajta, amíg le nem zárja az önkéntes-toborzást, és el nem éri, hogy hadosztályának körzetében helyreálljon a viszonylagos nyugalom.

Két ilyen önkéntes hadosztályt kell felállítania — „Monte-Rosa" és „Gran-Paradiso" néven. Egyelőre azonban mindkettő üres elnevezés, katonáik — szégyen, de így van — még egyáltalán nincsenek. Pedig az adott körülmények közt nagy szükség volna még az olyan rossz katonákra is, mint az olaszok. Mert az erejüket vesztett német csapatok megújításához egyre csekélyebb embertartalék áll rendelkezésre.

Igen, már szemmel látható, hogy a német hazának nincs elég katonája! Elég egy pillantást vetni arra az utánpótlásra, amely nemrég érkezett Millerhez. Korábban az SS-csapatokhoz kizárólag százhetvenkét centiméternél magasabb férfiakat vettek fel, most pedig holmi törpék — százhatvanöt centiméteres alakok — érkeztek. Ez már olyan határ, amelynél lejjebb nem lehet zuhanni. Pedig nem is csak a magasságukról volt szó. Hát még az életkoruk! Az egyre újabb mozgósítások során mind nagyobb tömegben jelentek meg a hadseregben a zöldfülű taknyosok, akiket még fiatalembereknek sem nevezhettek, másrészről az olyan korábban kimustrált, élemedett egyének, akiknek idestova már nem is gyermekeik, hanem unokáik lehetnek. Ilyen emberekkel érjen el harci sikereket, mikor minden gondolatuk otthon jár, a hátrahagyott hozzátartozóknál! Ezeknél nem lehet hatást elérni a roham előtt szétosztogatott pálinkával, ahogyan azelőtt a géppuskatűzbe hajszolták az embereket. Az efféle katona sebtében lehajtja a porcióját, azután imádkozni kezd, és keresztet vet, mielőtt kidugná fejét a lövészárokból.

Ezalatt pedig az óriási keleti arcvonal újabb és újabb német hadosztályokat morzsol fel, és egyre újabb utánpótlást követel!

Ewers tábornok gondterhelten sóhajt. Érzi, hogy ő is felelős, amiért az arcvonalon oly szükséges német csapatokat a hátország rendjének fenntartására és az itt elhelyezett katonai objektumok védelmére kell felhasználni. Hiszen erre a célra talán azokat az olasz önkéntes hadosztályokat lehetne használni, amelyeknek megalakítását őreá bízták.

Monte-Rosa... Gran-Paradiso... ezek az édes csengésű nevek úgy gyötrik Ewers tábornokot, mint valami hasogató fájdalom — gyötrik még akkor is, amikor megpróbál másva-

lamire gondolni, mint az önkéntes-toborzásra. Ezen a napon különösen ingerültté teszik. Mielőtt ugyanis a tábornok elávozott volna a törzstől, Lütz átnyújtotta az önkéntes-toborzás aznapi eredményeiről szóló jelentést, s közben olyan fintort vágott, hogy Ewers már ebből is tudta: nem történt fordulat.

Most eszébe jut, hogy bele sem nézett a jelentésbe. Tehát megint az asztalához lép, és felnyitja aktatáskáját. Úgy van: változás nem történt. Sőt, némi csökkenés. Az előző napon százötven személyt toboroztak, aznap csak százhúszat. Különösen rossz a helyzet abban a körzetben, ahol Funk ezredes száztizenhetes számú ezrede áll.

Ez a Funk tökkelütött hülye! Semmi érzéke a diplomáciához. Az ő szemében mindaz, aki nem nevezheti magát árjának, csak másodrendű ember, ilyennel csak parancsok útján lehet beszélni. Méltóságán alulinak tartja, hogy rábeszéléssel, propagandával foglalkozzék. És íme a következmény: körzetében minden nyomás ellenére egyetlen olasz katona sem jelentette be, hogy hajlandó fegyvert ragadni a németek oldalán. Bizony, ez a durva őrmester teljesen alkalmatlan ilyen finom diplomáciai feladatra! A tábornok egyetlen reménye már csak Ramoni gróf. Őt úgy ajánlották neki, hogy felhasználhatja mint befolyásos, eszes és agyafúrt embert, aki ráadásul remekül tud beszélni. Tehát még ma, azonnal fel kell keresnie.

Ramoni gróf igen szívélyesen fogadta Ewers tábornokot, de javaslatára nem mondott mindjárt igent.

— Nem akarom titkolni ön elől — mondotta —, szívesebben venném, ha nem kerülnék előtérbe, mint politikus, és őszintén megvallom, nem akarnám kockáztatni vagyonomat, sőt életemet. Eddig sikerült háttérben maradnom, és csak távolról gyakoroltam befolyást az eseményekre...

— Node, grófom, már az a körülmény, hogy feketeingesek őrzik önt...

— Felnyitotta, hogy úgy mondjam, a sisakrostélyt, amely előbb az arcomat takarta? Ugye, ezt akarta mondani?

— Kitalálta a gondolatomat.

— De lássa be, hogy egy tehetetlen öregember és egy magányos nő úgyis elfogadhatta a feketeingesek szolgálatát, mint közönséges testőrökét, függetlenül attól, milyen párthoz tartoznak az illetők. Egyszerűen mint karhatalmat.

— Ez túlságosan naiv magyarázat, grófom, különösen a

garibaldisták szempontjából, akik errefelé oly erősek. Engem talán meggyőzhetne, de őket aligha.

— Eh, a garibaldisták! — S a gróf feje megingott vékony nyakán, arcán oly hirtelen húzódtak össze a ráncok, hogy lehetetlen volt rögtön megmondani: haragszik-e a gróf vagy nevet; annál is inkább, mert szeme, mint mindig, közömbösen, nyugodtan nézett a világba. — Közönséges parasztok, akik urak szeretnének lenni!

— Láthatja azonban, hogy nem maradhat passzív — folytatta a magáét a tábornok. — Itt már nemcsak arról van szó, hogy egyszerűen gyűlölnek minket, mint egy ellenséges eszme képviselőit, hanem bizonyos társadalmi felforgatásra is készülnek... Most pedig, hogy Badoglio tábornok... hogy az olasz hadsereg...

— Piszkos áruló! Játszik a tűzzel, és felgyújtja a saját házát! Ez a tűz azonban őt is el fogja pusztítani!

— Csak őt? S nem valamennyiünket, hogyha nem nyúlunk bizonyos rendszabályokhoz?

A gróf és Ewers beszélgetése sokáig elhúzódott, a tábornok azonban megnyugodva tért vissza a kastélyból: Ramoni végül is hajlandónak mutatkozott, hogy körüljárja az olasz csapattesteket, és hazafias szózattal fordul hozzájuk: Itália nevében harcoljanak tovább az ellenség ellen.

S az öreg gróf már másnap reggel felkereste a legveszélyesebb vidéket: Funk ezredes százhuszonhetes számú ezredének körzetét.

Ramoni első szónoklata nem volt sikertelen. Még a szűk mellű, madár arcú kis Funk ezredes is kénytelen volt elismerni, hogy mind ez ideig nem becsülte kellőképp a propaganda erejét.

A gróf roppant egyszerűen kezdte szónoklatát: nyomorék voltára hivatkozva, bocsánatot kért a jelenlevőktől, hogy ülve fog beszélni hozzájuk, s talán túlságosan halk lesz egy ilyen népes hallgatóság előtt, hiszen öreg, törődött ember, és nem szokott hozzá a nyilvános szónokláshoz. Most is csak azért kelt fel ágyából, mert lángoló hazaszeretete sarkallta, s érezte felelősségét őirántuk, földijei, honfitársai iránt, akik — nem rosszakaratból, hanem tapasztalatlanságuk folytán — téves útra léptek.

Majd, ahogy szónoklata előrehaladt, reszkető, öreges hangja egyre erősbödött, szavai egyre szenvedélyesebben zengtek, még görnyedt alakja is kiegyenesedett székében,

mintha valamely erő élesztené, késztetné harcolni Itália sorsáért s valamennyi jelenlevő boldogságáért. Nem is annyira a gróf érvelése, mint inkább ez a látvány gyakorolt nagy hatást azokra az emberekre, akik az előző napon még olasz katonák voltak. Sokukat elviselhetetlen szégyenként égette a gondolat, hogy őket, fiatalokat, egészségeseket egy ilyen bénalábú öregembernek kell a hazáért való harcba szólítania.

A gróf szónoklata után annál a csapattestnél, amelyik előtt beszélt, jelentősen megjavult az önkéntes-toborzás.

Ramoni szónoklatai változatlan sikerrel tartottak három napon keresztül. Negyednap azonban váratlan dolog történt: az olasz katonák között, akik továbbra is a laktanyákba zárva maradtak, röpcédulák terjedtek el, s ezek alaposan kipellengérezték mind a grófot, mind hiszékeny hallgatóit. Ramonit a röpcédulák vén rókának emlegették, aki fasiszta mivoltát pompás szóvirágok mögé próbálja rejteni. Bizonyítékul egy jegyzék szerepelt, amely a grófnak a fasiszta pártkasszába befizetett összegeit sorolta fel. A röpcédula egy szellemes versikével végződött, abban olyasmi volt, hogy Ramoni gróf most bolondokat akar fogni, akik életüket adnák az ő birtokáért és kastélyáért.

Ezen a napon szónoklatát a gróf ugyanúgy kezdte, mint eddig: a gyermekeit oktató atya bensőséges hangján. Befejeznie azonban már nem sikerült. Valaki dudolni kezdte a röpcédulára nyomtatott dalocskát, s egyszerre valamennyi katona csatlakozott hozzája. Az öreg gróf eleinte nem tudta, mire vélje a dolgot, majd amikor megértette a dal szövegét, dühbe gurult, végül pedig szörnyen megijedt, és Funk védelme alá menekült — ez az esemény ugyanis az ezredes körzetében, az egyik Padermo környéki kaszárnyában történt.

Funk legalább annyira felháborodott és kétségbeesett, mint maga Ramoni. Hogy az ő körzetében valaki röpcédulákat mer nyomatni!

Egy félórával utóbb megerősített német őrség vette körül a laktanyát, és személyi motozás kezdődött. Ötven röpcédulát találtak az említett dalocska szövegével, és néhány másikat, melyeknek tartalma még égbekiáltóbb volt: a garibaldisták felszólították az olasz katonákat és tiszteket, hogy ne dőljenek be az agitációnak, hanem szökjenek a hegyekbe.

Hiába volt minden próbálkozás, nem sikerült megtudni, hol nyomták, és ki hozta be a röpcédulákat.

— Éjszaka szórta szét valaki, de hogy kicsoda, azt nem láttuk! — hangzott minden esetben ugyanaz a válasz.

Funk valahol kénytelen volt levezetni dühét. Néhány tüszt szedett a megbízhatatlan olasz csapattestek tisztjei és közlegényei közül, és megparancsolta, hogy a civil lakosságból is tartóztassanak le néhány tucat embert. Estére pedig kiszegezték a parancsot, amelyben figyelmeztették a körzet lakosságát: bármilyen jele mutatkoznék az engedetlenségnek, vagy bárhol megismétlődnék olyan eset, mint aznap a laktanyában történt, a túszokat főbelövik.

A kilátásba helyezett büntetés súlyosabb volt, mint amire még Funk kegyetlenségének ismeretében is számítottak. Meghökkentette nemcsak Padermo lakosságát, hanem még Ewers tábornokot is. Funkot haladéktalanul magához rendelte a hadosztálytörzs székhelyére, Castel la Fontéba.

Ewers nem tartozott a lágyszívű emberek közé. A túszszedést, sőt a túszoknak mások vétkeiért való megbüntetését is, természetes dolognak tartotta, ami háború idején teljes mértékben megengedhető, hiszen ilyenkor a parancsnokság taktikai célkitűzései határoznak meg és igazolnak minden rendszabályt. Az adott esetben azonban túlságosan korainak vélte Funk eljárását, amely csak ronthatja, és nem javíthatja az önkéntes-toborzás kilátásait. Ezért hát hosszan, türelmesen magyarázgatta az ezredesnek, hogy a túszok számát feltétlenül csökkenteni kell, komoly szükség nélkül nem szabad szélsőséges rendszabályokhoz nyúlni, és egyáltalán — legalábbis a toborzás napjaiban — nem szabad kimutatni az olaszok előtt, hogy mint nem-áriákat, lenézik őket.

Már későre járt az idő, amikor Robert Funk elhagyta Ewers tábornok szobáját. Éjszaka nem mert visszatérni Padermóba, és ezért örömest elfogadta Ramoni gróf meghívását, hogy töltse nála az éjszakát.

Ramoni gróf a padermói kudarc óta beszüntette propaganda-tevékenységét, és növelte kastély-őreinek számát. De még így sem érezte magát biztonságban. Minden éjszakai nesz felriasztotta, s ilyenkor rettegve várta a partizántámadást, különösen azóta, hogy visszatérése után tulajdon íróasztalán is ott találta a baljós röpcédulát, a dalocskával. Valaki tehát az őrséget kijátszva behozta a kastélyba. Vagy talán éppen az őrök közt volnának árulók? Igaz, hogy Goldring báró alaposan kioktatta a feketeingeseket, de felülvizsgálatukat persze nem végezhette el. Talán jobb lesz, ha a

német Biztonsági Szolgálat főnökére bízza magát... Az hallgasson ki mindenkit, személy szerint, külön-külön — elvégre a röpcédula nem pottyanhatott az égből! Hogyis nem jutott eszébe már eddig, hogy Millerhez forduljon?! Amíg kastélyában ott fekszik betegen Stengel báró, addig minden oka meglehet rá, hogy SS-katonákat kérjen a védelem megerősítésére. Kizárólag Stengel őrnagy biztonsága érdekében. És annál is inkább, mert az utóbbi időben Goldring is ritkán tartózkodik otthon. Legtöbbször a támaszpontokon vagy a helyőrségeken marad éjszakára. Lám, ma sem érkezett vissza, bizonyára elküldte megint valahová a tábornoka. Még szerencse, hogy legalább ez a Funk ittmaradt! Vagy talán sikerül Goldringnak is visszatérnie?

Heinrich azonban csak másnap délelőtt érkezett vissza Castel la Fontéba. Egyenesen a törzshöz sietett, hogy jelentse a tábornoknak a helyzetet — csupán délfelé indult haza Lütz társaságában, akinek Ewers hivatalos megbízást adott, hogy az ő nevében kövesse meg Ramoni grófot a történt kellemetlenségekért, s hogy beszélje meg vele, mikor fog más körzetben szónokolni.

— Ne siess nagyon, Kurt! — szólt Lütz, amikor maguk mögött hagyták a törzs épületét. — Hadd szívjak legalább egy kis friss levegőt.

— Nem akarnál inkább egyet sétálni? — ajánlotta Heinrich.

— Nem, inkább visszafelé jövök majd gyalog. Te bizonyára egész éjszaka talpon voltál, hiszen már most is alszol.

Heinrich valóban képtelen volt erőt venni fáradtságán, s fejét az ülés támlájára hajtva, bóbiskolt. Lütz nem akarta zavarni, némán ült, és arcát jólesően tartotta a friss levegő sodrába, amely az autó leeresztett ablakán keresztül áramlott be. Kár, hogy már itt is vannak a kastélynál. Lám, milyen festői helyet. választottak Ramoni gróf ősei! És stratégiai szempontból is kitűnő! Igazi kis erődítmény! A zord bástyák, a mindig szorosra zárt kapu...

Lütz végigfuttatta tekintetét a kastély ismerős körvonalain, majd hirtelen előredőlt. Hát ez mi? Miért van a kapu ma tárva-nyitva?

— Hajts teljes sebességgel, de a kapu előtt állj meg! — utasította Kurtot.

Kurt rákapcsolt, a gépkocsi előrelendült. Heinrich felébredt a váratlan lökéstől, nagyot nyújtózott, s korholni

kezdte Kurtot az ugyetlen hajtásért. De szeme hirtelen tágranyílt, álmossága mintegy parancsszóra eltűnt: a tárvanyitva álló kapunál nem állt a szokásos őrség!

— Fegyvert előkészíteni! — adta ki az utasítást, és jelzett Kurtnak, hogy hajtson óvatosabban.

A gépkocsi lassan gördült a főbejárat elé. A díszkapu is tárva-nyitva állt, az előcsarnok padlóján pedig mozdulatlanul feküdt az egyik feketeinges testőr. Meg sem állva mellette, mindhárman a gróf szobája felé rohantak. Ez üres volt, az ágyról gyűrött lepedő csüngött alá, a paplan a földön hevert.

Maria-Luisa kastélyszárnyában látszólag minden rendben volt, de Heinrich és Lütz itt sem találtak egyetlen eleven lelket.

— Főhadnagy úr! — hangzott Kurt izgatott hangja arról a folyosóról, amely a grófné lakrészét választotta el Goldring szobáitól.

Kurt futva érkezett Heinrich szobájából, és sápadtan, holtra rémülve állt meg a folyosón.

— Ott... o-ott — dadogta, mintha csuklana, reszkető ajakkal.

Heinrich és Lütz be sem várták további magyarázatát, átszaladtak a dolgozószobába, s látva, hogy az üres, Heinrich hálószobája felé rohantak. Azon az ágyon, mely Stengel betegágya volt, most egy szorosan lepedőkbe csavart alak feküdt.

Lütz azt hitte, hogy Stengel, és nem túlságosan finoman kezdte szétrángatni a lepedőt, de hirtelen csodálkozva felkiáltott, s majdnem visszaejtette a párnára a félig eszméletlen grófné fejét.

Maria-Luisa képtelen volt elmondani az eseményeket. Csak annyit tudott, hogy, mint rendszerint, éjfélkor tért nyugovóra hálószobájában, és rögtön elaludt. Éjszaka fülledtséget érzett, de hiába próbált felébredni, sőt mintha valami szakadékba zuhant volna. Hogy Stengel hol van, és hogy ő maga hogyan került ide, azt Maria-Luisa nem tudta — azt sem tudta, hogyan göngyölték a lepedőbe. Szörnyen rosszul érezte magát, és kérte, hogy nyissanak ablakot, mert valami émelyítő szag gyötri, amelytől mindjárt rosszul lesz...

Heinrich szó nélkül megmutatta Lütznek azt a kötést, amely az ágy tövében feküdt a földön. Még mindig enyhe kloroformszag áradt belőle.

Miután felhívták telefonon a tábornokot és Millert, Heinrich meg Lütz lépésről lépésre kezdték átkutatni a kastélyt. Az alagsor egy kamrájában megtalálták a szobalányt és a gróf öreg komornyikját. Mindketten reszkettek a hidegtől és az átélt rémülettől, de ők sem adták értelmes magyarázatát a történteknek. Valamiféle emberek kiugratták őket az ágyukból, és lehozták ide. Hogy a gróffal, Stengellel és a kastélyban éjszakázó ezredessel mi történt, és hová lett az őrség — nem tudták.

Miller rövidesen megérkezett, olyan izgatottan, mint még soha. A gróf sorsa kevéssé érdekelte. Még Funk eltűnését is nyugodtan elviselte volna. Az a körülmény azonban, hogy a partizánok velük együtt Stengelt, a titkos objektum védelmének parancsnokát is elfogták — szerfelett megrémítette.

Mint egy vizsla, rohangászott a gróf és a grófné szobáiban, hasmánt kúszott a padlón, nagyítóüveggel vizsgálta végig az ajtókilincseket és az ablakredőnyöket, bár kétségtelen volt, hogy a partizánok a hátsó bejáraton át érkeztek. Ennek ajtaja nem volt zárva, s az onnét vezető folyosón sok láb nyoma lászott.

A partizánok tehát a hátsó bejáraton hatoltak be. De ki engedte be őket? És miért nem hallotta meg legalább Stengel, akinek a szobája nagyon közel volt ehhez a bejárathoz? Hiszen fegyver volt nála, és riaszthatta volna a többieket, mihelyt valami gyanús neszt hallott. És végül — hol maradt az őrség riadója? Legfőképpen pedig: hová lett Ramoni gróf, Funk és Stengel?

A rejtély csak később tisztázódott, s akkor is csupán részben: amikor Miller a gróf dolgozószobáját kezdte átvizsgálni.

Az íróasztalon nyomtatott betűkkel írt feljegyzést talált: „Az öreg grófot, Funk ezredest, Stengel őrnagyot és az egész feketeinges őrséget elvittük túsznak. Nem nyúltunk volna ehhez a rendszabályhoz, ha Padermóban nem tartóztatnak le tucatszámra ártatlan embereket. Hogyha a Padermóban letartóztatott személyek közül bárkinek baja esnék, mi minden túszunkat felakasztjuk, még csak nem is tárgyalunk a fogolycseréről. A nagy Garibaldiról elnevezett osztag parancsnoka" (s itt olvashatatlan aláírás is következett).

Tehát garibaldisták támadták meg a kastélyt! E hírre szinte mindnyájan megdermedtek. Nem is annyira a támadás váratlan volta, mint inkább kitűnő megszervezése ijesz-

tette meg őket. A falak lőrései, az ablakrácsok, a súlyos vasveretű kapuk — mindezek lehetővé tették volna a védőknek, hogy nemcsak egy vakmerő partizántámadással, de még nagyszámú ellenség ostromával is dacoljanak. Az őrség azonban el sem sütötte fegyvereit, bizonyára egyáltalán nem is tanúsított ellenállást — kivéve azt az egy feketeingest, akit az előcsarnokban megöltek.

— „Hogyan történhetett? Mit jelentsünk feletteseinknek? Hogyan igazoljuk magunkat?" — kérdezte egymástól Ewers és Miller, hasztalan keresve kivezető utat a zsákutcából.

Tudták, hogy legelőször is őket fogják kérdőre vonni, s rádöbbentek, milyen helyrehozhatatlan hibát követtek el, hogy nem gondoskodtak idejében Stengel védelméről. Bizony, mentegetőzésüket meg sem fogják hallgatni, ha baj történnék az őrnaggyal!

Stengel sorsa roppantul nyugtalanította Maria-Luisát is. Milyen szerencsétlenül, milyen végzetesen alakultak a dolgok, éppen akkor, amikor a báróhoz fűződő kapcsolatai már kívánsága szerint kezdtek fejlődni.

— Ön... önnek meg kell mentenie őket! Hiszen megígérte, hogy a lovagom lesz, és mégis a sors szeszélyére bízott engem a bácsimmal, s még hozzá a beteg báróval! Beszélje rá a tábornokot, hogy engedje szabadon azokat az átkozott túszokat, akik miatt az egész dolog történt! — kérlelte Goldringot a grófnő.

— Holnap reggel megyek a tábornokhoz. Megpróbálok hatni reá — fogadkozott Heinrich.

A tábornok maga is gondolt már különleges feladatokkal megbízott tisztjére. A kastély elleni támadás a szombatról vasárnapra virradó éjszakán történt, hétfőn reggel pedig Lütz közölte barátjával, hogy a tábornok igen fontos és sürgős ügyben hívatja.

— Tegnap a tábornok jelentette az északi hadseregcsoport főparancsnokságának az itteni eseményeket, és azt az utasítást kapta, hogy minden eszközt igénybe véve, azonnal szabadítsa ki Stengelt — magyarázta Lütz, amikor Heinrich megérkezett a törzshöz. — Ma reggel pedig megérkezett hozzánk az északi hadseregcsoport törzsének képviselője, már hozta is a hivatalos parancsot. Ebben is leginkább Stengelről van szó, a grófról és Funkról csak éppen hogy futólag törté-

nik említés... de siess, a tábornok már kétszer is kérdezte, hogy itt vagy-e!

A tábornok szobájában Ewersen kívül ott volt Miller meg egy alezredesi rangjelzést viselő tiszt, minden bizonnyal a felsőbb parancsnokság képviselője.

— Á, főhadnagy úr! No végre! — mondta örvendezve Ewers. — Bemutatom önöket egymásnak. Üljenek le. Beszélgetésünk érdekes és... kissé szokatlan lesz. Rendkívül felelős megbízásról van szó.

— Figyelek, tábornok úr!

— A feladat, amellyel meg akarjuk bízni, túllépi azokat a kötelezettségeket, amelyek önre, mint különleges feladatokkal megbízott tisztre hárulnak — kezdte szinte ünnepélyesen a tábornok. — Rendkívüli és igazán különös feladat. Egyszóval: elhatároztuk, hogy önt elküldjük a garibaldistákhoz!

Ez a megbízatás valóban oly váratlan volt, hogy Heinrich csodálkozva pillantott a többiekre.

— Igen, igen, nem értett félre — folytatta Ewers. — Az a feladat hárul önre, hogy találja meg a garibaldista osztag parancsnokát, s beszélje meg vele a túszok kicserélését. Hajlandóak vagyunk szabadon bocsátani a Padermóban letartóztatott személyeket, ha ők is készek kiadni azokat, akiket a kastélyban elfogtak. Ha bonyodalom állna elő, módosítsa javaslatát úgy, hogy egyedül csak Stengel őrnagy visszatérését kívánjuk!

— Bátorkodnám megjegyezni — szólalt meg a parancsnokság képviselője —, ha azt javasoljuk, hogy egyedül csak Stengel térjen vissza, ezzel szinte leleplezzük őt. Felhívjuk rá a partizánok figyelmét és...

— Igaz, igaz — ismerte el a tábornok.

— A tárgyalásokat úgy kell folytatnia, hogy a partizánok azt higgyék: számunkra a legértékesebb személy Ramoni gróf — tanácsolta Miller.

— És önnek mi a véleménye erről a megbízatásról? — kérdezte Ewers, fürkészően pillantva Heinrichre.

— Bármely feladat elvégzését vállalom, tábornok úr, legyen az akármilyen nehéz. Csak megbízásom végrehajtásának formájáról szeretnék véleményt mondani és nem a lényegéről. Megengedi?

— Beszéljen, báró!

— Alkalmam volt harcolni a belorusz partizánok ellen

és megállapíthattam, milyen féltékenyen vigyáznak rá, nehogy katonabecsületükön folt essék. Úgy vélem, a garibaldisták sem jelenthetnek kivételt. Ha egyedül megyek hozzájuk, ezt lenézésnek fogják vélni, és bizonyára megtagadják a tárgyalást. Hivatalos jellegű parlamenter-küldöttséget kell menesztenl, legalább két személyt. Ez megbízhatóbb és megnyugtatóbb is lesz, mert nehézség esetén egymásközt megbeszélhetjük a dolgot.

— Azt hiszem, a főhadnagy okos javaslatot tett — szólalt meg elsőnek a parancsnokság képviselője.

— Társa lehetne Herr Miller — mondta bólintva Ewers.

Heinrich észrevette, hogy Miller elsápadt.

— Bátorkodom vitatni ennek a jelölésnek a helyességét, jóllehet különb útitársat el sem tudnék képzelni — mondta Heinrich, nyugtázva az őrnagy hálás tekintetét. — Attól félek azonban, hogy Herr Miller nem örvend túlzott népszerűségnek partizánkörökben, hiszen autójára már többször rálőttek. Parlamenternek olyasvalakinek kell lenni, aki nem áll kapcsolatban a Biztonsági Szolgálattal. A keleti arcvonalon ilyen esetben vagy lelkészeket vagy orvosokat szoktak küldeni.

A beszélgetésben hosszú szünet állt be... Mindegyikük azon törte a fejét, hogy ki volna alkalmas a megbízatásra.

— És mi volna, ha ezt a kórházi főorvost, ezt a Matinit küldenők? — javasolta végül Miller.

— Nem tetszik nekem ez a név! — mondta vállát vonogatva a parancsnokság képviselője. — Az orvos talán olasz?

— Csak apai ágon. Az anyja tiszta árja! — magyarázta sietve Miller, s olyan hévvel kezdte magasztalni Matinit, hogy Heinrich kénytelen volt elrejteni mosolygását. Hiszen a Biztonsági Szolgálat főnöke még nemrég egészen más hangon beszélt a főorvosról.

— Nos, ha így áll a dolog, nem ellenzem — egyezett bele a javaslatba a parancsnokság képviselője.

— Én is elfogadom — szólt helyeselve a tábornok is.

— Igen, igen, ez lesz a legjobb — jegyezte meg sietve Miller.

— Tehát értesíthetem Matinit?

— Mégpedig a lehető legsürgősebben. Azonnal induljon a kórházba.

Matinit nem kellett rábeszélni. Amint megtudta, miről van szó, rögtön igent mondott, és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a garibaldista osztag megkeresését leg-

okosabb lesz Padermóban kezdeni, minthogy ott tartják fogva Funk túszait.

— Tegyük fel, hogy így van. Padermo azonban még csak a kiindulópont. De onnét milyen irányban kellene folytatnunk a keresését? Vaktában induljunk neki a hegyeknek? — kérdezte kétkedve Heinrich.

— Lehet, hogy az ezredtörzsnél tudnak valamit. Hiszen azon a cédulán is, amelyet a partizánok a gróf szobájában hagytak, elég nyíltan céloznak a tárgyalásokra.

— Te mikor indulhatsz?

— Akár mindjárt. A reggeli vizitet már elvégeztem. Csak utasítom az asszisztensemet...

— Akkor megvárlak. Együtt megyünk a tábornokhoz, és jelentjük, hogy készen állunk.

Matini telefonhoz hívatta az asszisztensét, és kiadta utasításait. Tíz perccel később a két barát már úton volt a törzs épülete felé. Kurtot a kastélyba küldte Goldring a géppisztolyáért és köpenyéért, ezenkívül írásos üzenetet küldött a grófnénak: röviden közölte Maria-Luisával, hogy Padermóba indul parlamenterként a partizánokhoz, s reméli, hogy segíthet a gróf, Stengel meg a többi túsz kiszabadításában.

A tábornok és a parancsnokság képviselője elégedetten állapította meg, milyen gyorsan felkészültek az útra a parlamenterek.

— Ne feledje el, hogy Stengelt mindenáron ki kell szabadítania — hangsúlyozta még egyszer a tábornok, utolsó utasításul. — Ha a garibaldisták nem fogadják el javaslatainkat, akkor fenyegessék meg őket, hogy porrá égetjük azokat a falvakat, ahol családjaik élnek.

— Azt hiszem, fenyegetőzésre nem fog sor kerülni — jegyezte meg határozottan Matini.

— Ezt nagyon szeretném — felelte szárazon a tábornok. Valahogy kínosan érezte magát a parlamenterek előtt, és kellemetlen érzését erőltetetten száraz, hivatalos hanggal próbálta leplezni. Búcsúzóul azonban nem állta meg, hogy halkan oda ne súgja Heinrichnek: — Isten látja lelkemet, milyen nehezemre esett önt ilyen veszedelmes útra küldeni.

Az autó déltájban hagyta el Castel la Fontét.

— Átadtad az üzenetet a grófnénak? — kérdezte Heinrich Kurttól.

— A szobalánynak adtam oda, mert a grófné még aludt.

Heinrich és Matini a gépkocsiban még egyszer ellenőriz-

ték pisztolyukat, s ettől kezdve egész idő alatt feszülten figyelték az utat, de közben folytatták beszélgetésüket.

— Nem félsz az ördögtől? — kérdezte Matini oroszul.

— Nem olyan ijesztő az ördög sem, mint amilyennek festik — felelte ugyancsak oroszul Heinrich.

— De azért valld be, hogy hevesebben ver a szíved, mint máskor.

— Ha sikerül megmentenünk azokat a szerencsétleneket, akiket Funk összefogdosott, akkor semmi kellemetlenséget sem fogok sajnálni.

Matini hálásan szorította meg Heinrich kezét.

— Remélem, sikerül!

Beszélgetés közben az idő észrevétlenül telt, s mindketten csodálkozva látták, milyen hamar megérkeztek Padermóba.

Az ezredtörzshöz, ahová betértek, váratlan és rendkívül kellemes meglepetést közöltek velük. Félórával azelőtt valaki telefonon jelentkezett, és kérte, hogy közöljék a parlamenterekkel: a garibaldisták hajlandóak a tárgyalásra. A hadosztálytörzs képviselői induljanak el Padermóból észak felé az országúton, a tizedik kilométerkőnél szálljanak ki gépkocsijukból, és menjenek száz métert a magas gránitszikla tövében levő forrásig. Ott fogják várni őket a garibaldisták parlamenterjei.

— Észak felé az országúton. A tizedik kilométerkőnél megállsz! — utasította Heinrich Kurtot.

— Olyan az egész, mintha a garibaldisták már előre tudták volna érkezésünket, még mielőtt elhagytuk volna Castel la Fontét. Nem értem! Hát te, Matini?

— Én még kevésbé — felelte az orvos. — És megvallom, kellemetlenül érzem magam. Hiszen megbízatásunkról csak öt ember tudott: a tábornok, a parancsnokság képviselője, Miller és mi ketten. Talán még Lütz is. S most kiderül, hogy valaki értesítette a partizánokat. Kétségtelen, hogy énrám esik a gyanú, aki félig olasz vagyok . . .

— De hiszen mi ketten egy pillanatra sem váltunk el egymástól! Ezt tanúsíthatom.

— S azt gondolod, hogy Millernek elég lesz ennyi, vagy még inkább Kubisnak, aki annyira gyűlöl engem?

— De miért kell feltétlenül közölni velük, hogyan találtuk meg a parlamentereket? Végrehajtjuk a megbízást, és

punktum! Hogy milyen úton-módon, az már a mi diplomáciai titkunk.

— A tizedik kilométerkő! — szólt Kurt izgatottan suttogva, és megállította a gépkocsit.

— Nos, tűzd ki a fehér zászlót, állj meg itt, és várd be, amíg visszatérünk.

Heinrich és Matini is egy-egy kis fehér zászlót vettek kezükbe, és elindultak a kocsiúttól jobbra húzódó, alig észrevehető ösvényen.

Tíz perccel utóbb valóban megpillantottak egy magas, kopár sziklát, amely a szakadék fölé emelkedett, s meghallották azt a sajátságos csobogó hangot, amelyet a magasból aláomló víz ad.

— Úgy látszik, itt vagyunk a kijelölt ponton! — mondta Heinrich, és körülnézett. — Nézd csak, milyen csodálatosan szép vidék.

— Én hozzászoktam a mi hegyi tájainkhoz, de mégis minden alkalommal boldogan dobban meg a szívem, ha ilyen helyre vetődöm. Örülök és szomorú is vagyok egyszerre... Mintha vétettem volna a természet szépsége ellen, s az mégis nagylelkűen megbocsátana...

— Úgy látom, a lelked mélyén költő vagy. Én pedig festőművész szeretnék lenni. Nézd ezt a szín-orgiát!

A kis hegyi fennsíkról, amelyen Heinrich és Matini álltak, csodálatos panoráma tárult eléjük. Az áttetsző őszi levegő kitágította a látóhatárt, s a kék égbolt hátterében markánsan rajzolódtak ki a hegyormok szeszélyes formái. Magasan és alacsonyan, sűrű erdősisakkal borítva, vagy teljesen kopáran emelkedtek egymás mögött a verőfényben, s mindegyikük, mintha felitta, majd a maga sajátos módján ismét szétárasztotta volna a sugarakat: a kopár ormok kontúrja aranyló fényben csillogott, a tölgyerdőkkel borított lejtőkön mintha tűzvész lobogott volna, a bükk-erdők égő karminszínben vollogtak, a tisztások fölött lágy smaragd ragyogás derengett. S a mélyben Padermo olyan volt, mint egy szétszórt kasu méhes.

Lám, amott indul az a felfelé kígyózó út, amelyen Heinrich és Matini az imént érkeztek. Mint vakító ezüst sáv csillog a napfényben, eltűnik az útmenti fák sűrű zöldjében, mintha alagútba futna, majd ismét felbukkan, és éles kanyarral ölel körül egy sziklát, hogy még magasabban villanjon elő, majd ismét eltűnjék.

— Micsoda szépség és micsoda csönd! — tört fel Matini ajkáról a szó.

— Ha így élhetne az ember, megfeledkezve mindenről a világon, és csak gyönyörködve... — tette hozzá Heinrich.

— Pedig itt harcolni kell! — hangzott hátuk mögül egy idegen hang.

Heinrich és Matini megrezzent. Hirtelen hátrafordultak. Két ember állt előttük, mind a kettőn fehér karszalag volt.

Az első, szemlátomást a vezető, közönséges és nagyon elnyűtt parasztruhát viselt. Alacsony, fekete ember volt, arca fáradt, de barátságos, nemrégen behegedt seb széles, rózsaszínű forradása látszott rajta. Ez a forradás jobb halántékától egész arcán áthúzódott, és ajka szegletében ért véget.

Heinrich a partizánok másik parlamenterjére pillantva, alig tudta magát tűrtőztetni, hogy egy áruló mozdulattal ki ne fejezze meglepetését. Ez az alacsony homlok, ez a szokatlanul vastag, bozontos szemöldök... Nem, nem téved: persze, hogy ez az az olasz, akit Miller fogadószobájában látott mindjárt másodnap, hogy megérkezett Castel la Fontéba.

„Provokátor!" — villant át agyán. Fennhangon azonban ezt kérdezte:

— Önök a garibaldisták parlamenterjei?

— Mi volnánk! — felelte barátságosan elmosolyodva a forradásos arcú.

— Mi pedig Ewers tábornok hadosztályának parlamenterjei vagyunk: Goldring főhadnagy és Matini főorvos — mutatkozott be katonásan Heinrich.

— Juj, még hallani is ijesztő! — suhant át ismét egy széles és kissé gúnyos mosoly a sebforradásos arcon.

A másik partizán fürkészve figyelte Heinrichet bozontos szemöldöke alól.

— Kikhez van szerencsénk? — kérdezte Matini.

— A garibaldista osztag képviselőihez. A nevünket elfelejtettük!

— Természetesen tudják, milyen ügyben erkeztünk? — kérdezte Heinrich.

— Sejtjük.

— Hajlandók vagyunk kicserélni túszainkat. Megígérjük, hogy ugyanannyi foglyot szabadon engedünk, mint önök — jelentette ki Heinrich száraz, hivatalos hangon, holott legszívesebben odalépett volna a nyugodtan, magabiztosan álló

sebforradásos emberhez, hogy belekiáltson az arcába: „Vigyázz! Ellenség áll melletted!"

— Ezek szerint: egyet egyért? — szólalt meg végül a másik partizán is, a bozontos szemöldökű.

— Igen!

A sebforradásos csak füttyentett.

— Akkor túl korán érkeztek. Még várniuk kell, ameddig ugyanannyi tisztjüket fogjuk el, ahány embert az ezredesük egyetlen nap alatt letartóztatott Padermóban... Remélem, nem kell sokáig várnunk...

— Figyelmeztetnem kell önöket a parancsnokság nevében: ha nem fogadják el feltételeinket, néhány községet felgyújtunk, és lakosságát...

Heinrich azonban nem fejezhette be. A sebforradásos ember elsápadt. A friss, rózsaszínű csík az arcán szinte vörösnek látszott.

— Úgy? Szóval azért jöttek ide, hogy feltételeket diktáljanak nekünk? Ebben az esetben kár minden szóért!

— Várjanak csak, nem kell úgy heveskedni! Mi tárgyalni jöttünk, a tárgyalás pedig rendszerint alkudozásból áll — avatkozott be békítően Matini.

— Mi emberi életekkel nem szoktunk alkudozni. S olyan gyakorlott emberkereskedőkkel, mint maguk, bizonyára rossz üzletet kötnénk — mondta gúnyosan a sebforradásos, s ajkán megvető mosoly játszott. — Nekünk mindössze egy feltételünk van: szabadon engedjük a maguk embereit, maguk pedig a mieinket!

— De hiszen több mint ötven túszunk van...

— Ötvennégy — közölte pontosan a partizán.

— Önöknek pedig csak tizenegy — emlékeztette Heinrich.

— Tizenegy? Honnan veszi ezt? Csak három.

— Vegyük sorra — javasolta Heinrich. — Önöknél kell lenniük a következőknek: Alberto Ramoni gróf...

— Úgy van!

— Funk ezredes...

— Akit már régen fel kellett volna kötni!

— Egy Stengel nevű tiszt.

— Báró Stengel — helyesbítette a sebforradásos.

— Továbbá nyolc személy, a gróf testőrségének tagjai.

— Azokat is akarják? Szó sincs róla! Azok a mi honfitársaink, és velük külön kell számolnunk. Mint vallásos, is-

tenfélő emberek nem engedhetjük meg, hogy az ördögök sokáig várják őket a másvilágon. Tehát csak három személyről lehet szó. De micsoda háromról! Egy gróf, egy báró, egy ezredes! És a maguk ajánlata? Csupa közönséges munkásember, paraszt, kisiparos... Vajon nem volna-e sértő a grófra nézve, hogy egyetlenegy munkásért cseréljék ki? Sohasem bocsátaná meg maguknak! Őérte legalább harminc közönséges földi halandót kell adni, ha ugyan nem többet! És a báró, az is magasszármazású személy! Olcsóbb ugyan a grófnál, de húsz embert ő is megér. Ezek szerint az ezredesre mindössze négy jut! Micsoda sértés egy ilyen tehetséges ezredesre nézve, mint ez a Funk! Aki olyan lelkes odaadással küzd békés, ártatlan emberek ellen! Dehát, mint minden alkudozásnál, hajlandók vagyunk az engedményre. Hogy rajtunk ne múljék a dolog! Ha azonban... — s itt a mosoly eltűnt a partizán arcáról, hangja pedig kemény és fenyegető lett —, ha egyetlenegy tűsznak csak a hajaszála is meggörbül, vagy ha nem fogadják el a feltételeinket, akkor tudják meg: lábuknál fogva akasztjuk fel a maguk grófját és bárójét.

— Az önök feltételeit nekünk nincs jogunk elfogadni, mielőtt megbeszélnők a parancsnokságunkkal. Ha azonban a parancsnokság elfogadja, akkor milyen módon cseréljük ki a túszokat?

— A következőképpen: holnap reggel önök gépkocsikon idehozzák a túszaikat. Fáradságos volna nekik gyalog felmászniuk a hegyre! A gépkocsikat azonban egy kilométerrel lejjebb állítsák meg. Őrséget ne hozzanak. Onnét gyalog vezessék őket ide. Nekik ez kellemes reggeli séta lesz. Mi pedig ugyanide hozzuk a maguk embereit. Ennyi az egész! De figyelmeztetem: ha csak egyetlenegy emberünket visszatartják vagy bántalmazzák, ugyanezt tesszük mi is az önök embereivel. Most pedig beszéljék meg a főnökeikkel.

— Holnap reggel megadjuk a választ — szólt Heinrich, és tisztelegve távozott. Matini követte.

Miután beültek a gépkocsijukba, hangos nevetésre fakadtak.

— Van ennek magához való esze, a pokolba is! — mondta lelkesen Heinrich. — A másik viszont, az a vastag szemöldökű, sehogyan sem tetszik nekem.

A hadosztálytörzsnél Ewers tábornok, az északi hadseregcsoport parancsnokságának képviselője és Miller izgatottan, türelmetlenül várták Goldring és Matini visszaérkezé-

sét. Amikor a két parlamenter egészségesen és sértetlenül megjött, mindhárman megkönnyebbülten sóhajtottak fel.

— Halljuk, báró — sürgette a tábornok.

Heinrich elmondta, hogyan találkoztak a partizánok parlamenterjeivel, és közölte feltételeiket.

— El kell fogadni! — mondta nagyot sóhajtva a tábornok.

— A nevüket nem mondták meg? — érdeklődött Miller.

— Ezek olyan részletek, amik nem tartoznak a dologhoz — vágott szavába a tábornok, majd megint Heinrich és Matini felé fordult.

— Nagyon kérem önöket, hogy holnap reggel intézzék el végleg ezt a dolgot, amelyet olyan szerencsésen kezdtek meg.

— Tábornok úr, volna egy kérésem — fordult most a tábornokhoz Miller. — Kiderült, hogy a Padermóban elfogott túszok közt van egy, amelyik részt vett a röpirat-terjesztésben. Az ő útján meg lehetne találnunk a nyomdát. Nagyon kérném, hogy legalább ezt az egyet hagyják itt. Arra hivatkozhatnánk, hogy beteg és megígérhetnők, hogy később átadjuk.

Miller megint olyan volt, mint az eb, amelynek szája elől rántanak el egy ízes falatot.

— Mit szól ehhez, báró? — kérdezte a parancsnokság képviselője.

— Megpróbálhatjuk, de akkor a túszkicserélést Herr Millernek kell lebonyolítania. Én nem vállalhatok ekkora felelősséget, mert biztosra veszem, a garibaldisták úgy fognak cselekedni, ahogyan parlementereik fenyegetőztek. Visszatartják egyik foglyukat, és félek, hogy éppen Stengel őrnagyot. Már tudják, hogy báró, és egyéb dolgairól is tudhatnak ...

— Nem, nem, erről szó sem lehet! — szólt legyintve Ewers. — Semmiféle kockázatot! Adjuk vissza nekik a túszokat mind egy szálig! Erről a témáról ne is beszéljünk tovább. Holnap önt, báró, és önt, Herr Matini, itt várjuk tizenegy órakor. Stengel őrnaggyal, Ramoni gróffal és Funkkal.

— Meglesz!

Másnapra elromlott az idő. Apró őszi eső szemelt. Szürke felhőgomolyagok úsztak alacsonyan a hegyek fölött, belebeleakadva a fák csúcsába. Ilyen időben jobb lett volna meleg szobában, a kandallónál üldögélni, egy jó könyvvel, egy

pohár jófajta bor mellett. Heinrich, Matini és Maria-Luisa azonban már hajnalban megérkeztek Padermóba. A grófnő ugyanis, amikor tudomást szerzett a garibaldistákkal folytatott tárgyalások eredményéről, még meg is csókolta Heinrichet a jó hírért, és ragaszkodott hozzá, hogy őt is magukkal vigyék az immár nyilvánvalóan veszélytelen útra.

Heinrich kénytelen volt beleegyezni, aztán szidta is magát engedékenységéért: mert a grófnő állandóan idegeskedett, mindannyiuknak a terhére volt.

— Ugyan miért vizsgál meg Matini minden egyes túszt, és miért ellenőrzi a jegyzékeket? — panaszkodott Heinrichnek. — A garibaldisták elunhatják a várakozást, elmehetnek, és akkor nem lesz kicserélés!

— Megígértem önnek, hogy a gróf úr ma a kastélyban fog vacsorázni, talán már ebédelni is — nyugtatta meg Heinrich, bár tudta, hogy Maria-Luisa nem a grófot várja ilyen türelmetlenül.

Végre a túszokat odavezették az autókhoz. Ijedteknek, kétségbeesetteknek látszottak, olyan megadással ültek fel a teherautókra, mint akik felkészültek a legrosszabbra.

— Idehallgass Matini — szólt Matinihoz, hirtelen észbekapva Heinrich, amikor a teherautók meg az a Horch-kocsi, melyet a tábornok aznap parlamenterei rendelkezésére bocsátott, már elhagyta a város határát. — Hiszen nem is közöltük a túszokkal, hogy hová visszük őket. Ha látják hogy nincs őrség, el is szökhetnek, mihelyt az erdő közelébe érkezünk.

Matini utasította a sofőrt, hogy adjon jelzést.

Az előttük haladó teherkocsik megálltak. Matini odafutott, és megmagyarázta a holtra rémült embereknek, miért és hova szállítják őket. A megkönnyebbülés sóhaja mintha egyetlen közös mellből tört volna fel, s a túszok arcán boldog mosoly ragyogott. Valaki felzokogott, egy másik nagyot kiáltott:

— Evviva!

A gépkocsik továbbindultak, most már csak a kilencedik kilométerkőnél álltak meg. A nedves úton botorkálva, kalapjukat, sapkájukat fülükig lehúzva, de boldog izgalommal haladtak a túszok hosszú sorban a hegyi ösvényen. Elöl ment Matini, ő mutatta az utat. Leghátul haladt Heinrich.

A kanyar után már sokkal nehezebb volt a sziklához vezető út, s a túszok közül egyik-másik elmaradozott. Hein-

rich is megállt pihenni. Nem is annyira az emelkedés fárasztotta ki őket, mint inkább az eső utáni síkos talaj, amelyen lábuk nehezen talált támasztékot. Pedig az első túszok, élükön Matinivel, már fel is jutottak a fennsíkra. A hátramaradozók úgyszintén meggyorsították lépteiket.

Heinrich utolsónak lépett a fennsíkra. Amikor a szikla közelébe ért, ott már megkezdődött a névsorolvasás. A sűrű szemöldökű partizánparlamenter egy jegyzék szerint nevükön szólította az embereket. A túszok egymás után előreléptek, majd oldalt álltak, és külön csoportot alkottak. A sebforradásos partizán mindegyiket erős kézszorítással és széles mosollyal üdvözölte.

— És hol vannak az önök foglyai? — kérdezte Heinrich.

— Tessék! — mondta a sebforradásos, és egy nagy kőtömb felé mutatott. Heinrich odapillantott, és meglátta a grófot, Stengelt meg Funkot. Ramoni piszkosan, borotválatlanul feküdt egy hordágyon. Stengel térdét átkarolva, lehorgasztott fővel ült. Meg sem moccant, észre sem vette Heinrichet. Csak Funk volt az, aki rögtön talpraugrott.

— Goldring! — kiáltotta harsány hangon, és gonosz apró szemében öröm csillogott.

Most Stengel is felkelt. Csak a gróf feküdt mozdulatlanul. Talán fel sem fogta, hogy eljött a szabadulása.

— Minden rendben van? — kérdezte Heinrich, a sebforradásos partizánhoz lépve.

— Igen, mind az ötvennégy, a jegyzék szerint... Úgy látszik, kényszerűségből maguk is tudnak becsületesek lenni! — felelte gúnyosan amaz.

Heinrich úgy tett, mintha nem értené a választ.

— Tehát vihetjük a mieinket?

— Most már igen.

Heinrich és Matini felkapták a gróf hordágyát, és óvatosan indultak lefelé. Funk mellettük loholt, igyekezve segíteni nekik. Stengel közömbösen bandukolt mögöttük. Mintha nem egészen tért volna magához: nyilván betegsége miatt még rosszul érezte magát.

Amikor száz méterre jutottak a sziklától, mögöttük éles füttyentés hallatszott. Utána még egy, aztán a harmadik. Egy szempillantás múlva pedig már Funk valamennyi egykori túsza kórusban fütyült, nevetett, kiabált.

Stengel csak most eszmélt fel teljesen. Heinrichhez ugrott, és kikapta kezéből a hordágy egyik fogóját.

— Funk, maga menjen előre, és segítsen Matininak! — rendelkezett parancsnoki hangon, majd Heinrichhez fordulva, szokatlan melegséggel így szólt: — Ön ismét megmentette az életemet báró, ezért nem akarnám, hogy kockáztassa a sajátját. Nem hallja, hogyan őrjöngenek?

Négyen most már sietve a gépkocsihoz vitték a hordágyat, és húsz perc múlva Padermóban voltak. Itt Funk kiszállt, s helyére, a gróf és Stengel közé, beült Maria-Luisa.

A kocsi többé meg sem állva, robogott Castel la Fonte felé.

MEGTORLÁS

Az a levél, melyet Heinrich Madame Tarvalnak írt, érthetetlen jelzéssel érkezett vissza: „Címzett ismeretlen helyre költözött".

Négy szó, idegen, közönyös kéz írta le — semmi magyarázat, csak aggodalmat ébreszt, és feléleszti a friss fájdalmat. Tehát ismét elszakadt egy szál, amely a múlthoz fűzte. Így hát sohasem fogja megkapni Monique fényképét, melyet Madame Tarvaltól kért. „Címzett ismeretlen helyre költözött"... bizonyára ugyanezzel a megjegyzéssel küldték vissza azokat a leveleket is, amelyeket Monique-nak írtak ismerősei, akik még nem értesültek a haláláról. Ó milyen borzalmas!

Heinrich asztalfiókjába teszi a borítékot, de a négy szó — „címzett ismeretlen helyre költözött" — változatlanul ott lebeg szeme előtt.

Monique is „ismeretlen helyre költözött". Talán ezt írta a neve mellé Miller. Hiszen azt mégsem írhatta, hogy „meggyilkolták", mert erre vonatkozóan külön utasítást kapott Bertholdtól.

Elviselhetetlen kín számára a puszta gondolat is, hogy mindennap látja Millert, üdvözli, és barátságosan elbeszélget vele! S mindig, mindig éreznie kell szívében a nem csillapodó fájdalmat.

Azt mondják: az idő minden sebet behegeszt. Ez nem igaz. A sebeket nem az idő, hanem a munka hegeszti be. Heinrich már meggyőződött erről. Sokkal gondtalanabbnak érzi magát, amikor csinál valamit, amikor minden gondola-

tát arra összpontosítja, hogyan csikarja ki az ellenségtől leggyorsabban a titkot. A feladat nehézségét figyelembe véve, nem szabtak ki határidőt. De hiszen önmagától is tudja, hogy gyorsan kell cselekednie, hiszen százezrek élete függ tőle. S még olyan keveset tett! Egyelőre csak az üzem címét sikerült megállapítania. De a mai nap, a Stengelnél tett látogatás, talán mégis hoz valami újat.

Igen, Stengel végre meghívta magához Goldring főhadnagyot! Amióta Heinrich kimentette a folyóból, és különösen a túszcsere lebonyolítása óta Stengel őrnagy tüntető barátsággal viseltetett Heinrich iránt.

Az őrnagy a városka egyik legcsendesebb utácskájában lakott, Alfredo Lerro mérnök házában, ahol két szobát foglalt el.

— Minél kevesebben tudnak erről a Lerróról, annál jobb — magyarázta Stengel a vendégének, amikor Heinrich a háztulajdonos iránt érdeklődött.

— Nyilván valami különösen megbecsült személy, nem hiába áll háza előtt őrt két géppisztolyos.

— Nekem ez a személy már a könyökömön jön ki. Mert életéért ugyanúgy a fejemmel felelek, mint az üzemért! Még ide is telepítettek hozzá, mintha dadája lennék. Bár ez némiképp hasznos is, mert most náluk étkezem. Lerro özvegyember, de a leánya kitűnő gazdasszony. Amikor látta, hogyan rontja el legényem a pisztrángot, ő maga ajánlotta fel, hogy reggelizzek, ebédeljek és vacsorázzak velük.

— Várjon csak, nem ez az a család, ahol olyan remekül készítik a halételeket? Megígérte, hogy bemutat nekik, és marinírozott pisztránggal fog megkínálni.

— Ezt meg kell beszélni signorina Sofiával, mert ő nagyon vigyázz a ház rendjére.

— Signorina Sofia? És csinos hölgy?

— Szörnyen szeretne férjet fogni, ezért annyira félek tőle, hogy még jóformán rá se néztem. Egyébként, azt hiszem, megjárja. Csak nagyon bőbeszédű. Szöges ellentéte az apjának: ez úgyszólván mindig hallgat. Kivéve, amikor a halak életével kapcsolatos kérdésekről esik szó. Azt hiszem, ez az egyetlen dolog, ami érdekli a világon. Persze a műszaki problémákon kívül. Úgy él, mint a kiskirály, az üzemben valósággal a tenyerükön hordozzák.

— Akkor hát egyszer mégiscsak megkóstolhatom azt a pisztrángot? És megismerkedhetem signorina Sofiával? Nő-

társaság hiányában az ember valósággal betokosodik. Maria-Luisa nem számít, mert ő már belebolondult önbe, báró, s reánk, gyarló földi halandókra ügyet sem vet. Csodálkozom is, hogy ön ezt nem veszi észre. Hiszen nagyon csinos asszony!

Stengel a homlokát ráncolta.

— Olasz nő. Én pedig azt akarom, hogy gyermekeim ereiben tiszta árja vér folyjék.

— Hát a kastély és a birtok nem csábítja? Ami pedig a vért illeti, az övé is kék, akárcsak a miénk. Ősi arisztokrata család.

— Valakihez majdnem a szavam köt, de őszintén megvallva, az utóbbi időben, amióta az események ellenünk kezdenek fordulni, már-már habozom. Talán valóban jobb lenne ezt választanom? Legalább volna nyugodt menedékem s némi biztos tőke a kezemben: az ingatlan, a föld mindig érték marad. Bár ahhoz a másikhoz szoros kötelek fűznek. Dehát mi az ördögöt kezdjek az egésszel, ha minden rombadől! Hiszen megérti, önnel én nyíltan beszélek, s remélem, mindez köztünk marad...

— Ez a figyelmeztetése sértő. Vannak dolgok, amik maguktól értetődnek.

Ezzel teljesen megnyugtatta Stengel őrnagyot, aki utána még sokáig gyötörte, beavatva különféle kétségeibe A báró igen magasra értékelte tulajdon személyét, és szemlátomást félt, hogy olcsón szabja meg saját árát.

Heinrich megígérte, hogy legközelebbi szabadnapján odajön ebédelni, majd elbúcsúzott, és távozott. Hűvös őszi szél fújt, és arcába vágta a havas esőt. Heinrich már megbánta, hogy nem rendelte Kurtot a törzs épületéhez Most aztán gyalog mehet egész a kastélyig. Vagy keresse fel Millert, és kérjen tőle kocsit? Nos, előbb jobb lesz elbarangolni az utcákon, és rendbeszedni gondolatait.

Tehát ez a signor Lerro az, aki iránt legfőképp kell érdeklődnie. Tenyerükön hordozzák abban az üzemben, biztonságáért Stengel az életével felel. Házának bejáratát pedig nem Miller legényei őrzik, hanem a gyár őrségének legmegbízhatóbb tagjai.

Meg kell ismerkednie ezzel a Lerróval, és beszélgetésbe kell elegyednie vele. Ebből a célból érdemes volna akár a világ összes halbiológiai szakkönyvét is végigolvasni. A gróf könyvtárában biztosan akadnak ilyenek. A pisztráng tehát

még korántsem játszotta el a szerepét, s miként a mesebeli aranyhal, még egyszer segítségére siet.

Miller nem számított Heinrich betoppanására, és valamilyen oknál fogva zavartnak látszott.

— Látom, hogy rosszkor jöttem, de csak egy pillanatig háborgatom. Nincs itt az autóm, és ha lehetne...

— Ó nem, ilyen hamar nem engedem el, maga kiváló diplomata! — tiltakozott Miller, és széket tolt Heinrich felé. — Túlságosan ritkán találkozunk az utóbbi időben! Először Kubissal csalt meg engem, most pedig ezzel a Matinival... — Millernek annyira tetszett a saját szellemessége, hogy nagyot kacagott rajta, majd ravaszul kacsintott. — Pedig van egy kis meglepetésem az ön számára. Fogadja el tőlem ajándékképpen.

— Mi az, önnek új esztendő után három héttel jut eszébe az ajándék?

— Az ezerkilencszáznegyvennégyes év szökőév. Ilyenkor az új évet február 29-ig kell ünnepelni, különben szerencsétlenséget hoz!

— Erről most hallok először...

— Pedig így van. Kissé babonás vagyok, mint az én szakmámban mindenki, hiszen borotvaélen kell táncolnunk. Mindenesetre Fortuna istenasszonnyal csínján kell bánni, nehogy elillanjon az ajándékaival...

— De miért éppen az én számomra készít meglepetéseket? Rakja inkább az ajándékait Fortuna istenasszony lábai elé!

— Az ő kegyét azzal keresem, hogy minél több jót teszek.

— Felcsigázta az érdeklődésemet. Hans! Maga és a jó tettek? Ez a kettő valahogy nem illik össze.

— Hát azok a szolgálatok, amelyeket önnek tettem? Elfelejtette?

— Nem, nem feledtettem el. S remélem, hogy egyszer valamennyit meghálálhatom.

— Irigylem ezt a képességét, Heinrich: az ember sohasem tudja, hogy komolyan beszél-e vagy tréfál. Néha őszinte, gondtalan ember benyomását kelti, néha meg ellenkezőleg: titokzatos, és senki, semmi nem érdekli...

„Baj van! Ha már a vastag bőrű Miller is lélektani fejtegetésekbe bocsátkozik..."

— Már engem is kezdenek aggasztani hangulatváltozá-

saim. Úgy látszik, kimerült vagyok, az idegeim... Tán azt hiszi, nekem semmiség volt a tusz-kicserélési akció? Hallani, hogy ez a plebejus népség hogyan röhög és fütyül az ember után, anélkül, hogy jogom és lehetőségem lett volna megtorolni a sértést!? Az volt az érzésem, hogy abban a percben minden ősöm, a Goldringok valamennyien, visszamenőleg a tizedik nemzedékig, megfordultak a sírjukban!

— Nem akarna találkozni azokkal a parlamenterekkel más körülmények között? Legalább egyikükkel?

— Attól függ, milyen körülmények között — felelte óvatosan Heinrich, aki szerette volna kitapogatni, mire céloz Miller.

Amaz felállt, és megnyomta a csengő gombját.

— Üljön csak, kérem, kissé háttal az ajtónak, és ne forduljon meg, amíg nem szólok.

Heinrich hallotta, hogy belép az őr, és Miller valamit súg a fülébe. Majd az őr távozott, néhány pillanat múlva pedig súlyos lépés és szaggatott lélegzetvétel hallatszott.

— Ültesse oda. Igen... most pedig távozhat. Nos, báró, üdvözölheti régi ismerősét!

Heinrich hirtelen megfordult, és szinte megkővült a meglepetéstől: a sebforradásos arcú partizánparlamenter ült előttük. De alig lehetett ráismerni! Arca csupa kék folt, öltözéke tépett és véres.

— Látom, báró, hogy meglepetésem nem volt hatástalan! Engedje meg, hogy bemutassam: Antonio Mentarocci garibaldista parlamenter — hangzott Miller gúnyos bemutatása. — A diplomaták tehát ismét találkoznak! Igaz, hogy nem diplomatákhoz méltó körülmények között. De hát mit tehet az ember? Változnak az idők, változnak a körülmények.

A sebforradásos arcú partizán gúnyosan elmosolyodott.

— Úgy van, uram, változnak az idők, és változnak a körülmények! Ajánlom, hogy ezt jól vessék az eszükbe!

Miller arca elvörösödött.

— Kivezetni! — kiáltotta a szomszéd szobába az őrszemnek.

Antonio Mentaroccit kivezették.

— Meg kell vallanom, Heinrich, hogy csalódtam. Azt reméltem, hogy jobban felvidítom ezzel a találkozással. Micsoda kitűnő alkalom, hogy kiegyenlítse számláját, hogy megtorolja a kellemetlenséget, a megvetést.

— Ó, én nem szeretem a durva munkát! Ezért is bízom magamat teljesen önre és Kubisra. A meglepetésért azonban fogadja köszönetemet, mégpedig hálás köszönetemet És sajnálom, hogy nem hoztam magammal egy kis konyakot, mindjárt innánk is egy pohárkával, hogy megünnepeljük sikereit.

— Nálam van egy palack, és ilyen alkalommal...

Miller előhúzott a szekrényből egy megkezdett palackot, és betöltött két pohárkába.

— A maga tehetségére, Hans! És hogyan sikerült elcsípnie ezt a Mentaroccit? El sem tudom képzelni, őszintén mondom, el sem tudom képzelni.

— Nekem most már száz fülem és szemem van...

„Köztük az a szempár, amely tölött az a bozontos szemöldök húzódik" — gondolta Heinrich.

— Ilyen rövid idő alatt ilyen kitűnően megszervezni egy ügynökséget! Kénytelen vagyok visszavonni előző felköszöntőmet: most már lángeszére iszom! A felderítői lángeszre. Tudja mit? Hívjuk be Kubist, és hármasban igyunk az ön további sikereire, arra, hogy...

— Nincs rá idő... — mondta szemöldökét összevonva Miller. — Azon melegében kell végrehajtani ennek a diplomatának a kihallgatását. S ezt magam akarom elvégezni, mert van egynémely körülmény, amelyről Kubis nem tud, és amelyet persze nekem kell tisztáznom. Akkor aztán jól megszorongathatom ezt a Matinit is, akivel ön olyan elővigyázatlanul összebarátkozott.

Heinrich csodálkozva vonta fel szemöldökét.

— Ön beszélhet, amit akar, de én Matinit nagyon rendes embernek tartom! Milyen kapcsolata lehet Matinínak ezzel a... hogy is hívják... Monte... Mentaroccival?

— Egyelőre még csak gyanakszom, de ez a Mentarocci majd megadja a bizonyítékokat. S akkor végre is meg fogom tudni, ki volt az, aki előre értesítette a partizánokat a mi parlamentereinkről, még mielőtt elhagyták volna Castel la Fontét.

— Lehetetlen! Ez teljesen lehetetlen! Egy lépést sem távoztam Matini mellől...

— Ó, hagyhatott ő egy cédulát is, amelyen volt valami megbeszélt jel... Ma még nem mondhatom meg önnek hogyan csinálta, de holnap vagy holnapután... Külön megbízást adtam annak az ügynökömnek, aki a garibaldista-osztag

tagja, s majd ő szállítja nekem a bizonyítékokat arra vonatkozóan, amit ösztönszerűen megérzek.

— Ezt az ön ügynökét én nem néztem valami értelmes embernek.

Miller meglepetésében visszatette az asztalra a poharat, melyet már az ajkához emelt.

— Ön ismeri az ügynökömet? Honnét?

— Hans, maga lebecsüli az én képességeimet! Sőt, mi több: gyalázatos véleménnyel van elmebeli tulajdonságaimról. Hiszen csak egy tökkelütött hülye nem vette volna észre azt, ami annyira szembetűnő volt. Nos, figyelje meg, milyen egyszerű a dolog. Megérkezem Castel la Fontéba, és első látogatásomat teszem barátomnál, a Biztonsági Szolgálat főnökénél. Fogadószobájában véletlenül szembetalálkozom egy emberrel, akinek feltűnően vastag, bozontos a szemöldöke. S hallom, amint az őrmester utasítást kap, hogy ezt az embert a hátsó bejáraton bocsássa ki, nehogy meglássák. Néhány perccel utóbb pedig öreg barátom, Hans Miller, közli velem, hogy megkezdte a helybeli lakosság körében az ügynökök toborzását... Mondja meg, Hans, milyen következtetést vonna le ön az én helyemben?

— Csak egyet, de az vitathatatlan. Az ön helye nem a hadseregnél van, hanem minálunk, a Gestapónál. És áthelyeztetem önt ide, esküszöm. Igyunk erre!

Miller még sokáig magasztalta leendő munkatársát, s minden felköszöntőjét egy újabb pohárka konyakkal öblítette le, mert, amint kiderült, konyaktartaléka nem korlátozódott egyetlen palackra. Csakhamar annyira berugott, hogy alig bírta bezárni páncélszekrényét, mielőtt megparancsolta volna, hogy szállítsák haza. A gépkocsiban rögtön el is szunyadt, fejét ráhajtotta „barátja" vállára. Heinrich undorral taszította el magától, és szólt a sofőrnek, hogy álljon meg a törzs épületénél.

Lütz már aludt, és sokáig kellett kopogtatni, amíg ajtót nyitott. Úgy tántorgott, mint a részeg, és rögtön vissza feküdt az ágyára, mihelyt azonban meghallotta Heinrich beszámolóját a Millerrel folytatott beszélgetésről, s a Matini ellen támadt gyanúról, azon nyomban talpra ugrott:

— Az aljas Miller! — kiáltotta fogcsikorgatva. — Sem magamnak, sem neked nem bocsátom meg soha, hogy ez a pribék még itt jár a földön, holott rég a pokolban volna a

helye. Nos, képzeld csak el egy percre, hogy Matinit kihallgatja ez a Miller vagy a te Kubis barátod!

— Mindig szidsz, amiért Kubissal és Millerrel barátkozom, pedig láthatod, haszon származik belőle — mondta halkan Heinrich.

Lütz újra végignyúlt az ágyán, és feszülten gondolkozott valamin. Heinrich a telefonhoz lépett, és felhívta Kurtot, hogy jöjjön érte gépkocsijával.

— Maradj nálam éjszakára! — javasolta Lütz.

— Nem lehet. Holnap Funkhoz vagyok ebédre hivatalos, s át kell öltöznöm. Addig erősködött, amíg kénytelen voltam elfogadni a meghívását. Nem jönnél velem?

— Funkhoz? No, persze! — mondta Lütz hanyagul, mert egész másutt járt az esze. — Holnap vasárnap van, elmehetnénk ... — s arca hirtelen felélénkült. — Azt mondtad Funkhoz? Tudod mit? Hívjuk meg Millert is! De ne hozd el Kurtot, magad vezesd a kocsit...

— Igenis, te meghívod Millert, én itthagyom Kurtot! — felelte katonásan Heinrich, fürkésző tekintettel nézve barátja szemébe.

Másnap reggel telefoncsengetés ébresztette fel Heinrichet.

— Ki az ágyból! Az idő csodaszép, a tegnapi hónak nyoma sincs! Mindjárt ott leszünk, hogy aztán tovább indulhassunk... ön már tudja, hová — hallatszott Miller jókedvű hangja.

— Ki az a „mi"?

— Én meg az egykori „vólegény", akinek most „csodabogár" a neve.

Heinrichnél megreggeliztek, majd hármasban indultak éppen tizenkét órakor Padermo felé.

— A legényemet mára szabadságoltam, így hát magamnak kell a sofőri teendőket végeznem — vetette oda mintegy mellékesen Heinrich, amikor már bent ültek az autóban.

— Ha elfárad, én örömmel helyettesítem — jelentkezett Miller s alig észrevehetően Heinrichre kacsintva, nyomatékkal mondta: — Hiszen tudja, milyen kitűnően értek az autóvezetéshez. Az én kezemben a kocsi engedelmesen hajtja végre minden kívánságomat!

Heinrich úgy tett, mintha nem értené a célzást.

— De azért mégis, ismerje el, hogy beváltam mint a Biztonsági Szolgálat főnöke — kérkedett Miller, amikor kocsijuk már kirobogott a városkából, és a Padermo felé vezető

betonúton haladt. — Most már egészen nyugodtan utazhat az ember az országúton, nem kell félnie a garibaldista támadástól!

— Hát tegnap nem gyilkoltak meg egy motorkerékpárost? — jegyezte meg Lütz.

— És tegnapelőtt nem robbantottak fel egy autót? — tette hozzá Heinrich.

— Önök elfelejtik, hogy mindezek a balesetek az éjszaka folyamán történtek. Napközben a partizánok már nem mernek az utakon mutatkozni. Pedig ezt nem volt könnyű elérni. Biztosíthatom önöket! Most viszont tudom, mit csinál mindennap az az osztag. Hajaj, valamikor érdekes dolgokat fogok elmondani emlékirataimban.

— Meg akarja írni az emlékiratait? — csodálkozott Lütz.

— Feltétlenül! Természetesen mindent nem lehet megírni, egyet s mást fátyolba kell burkolni... figyelemmel a kényes olvasóra, akinek bár nincsen ellenére, ha vér folyik a könyvekben — ez csiklandozza érzékeit! —, ugyanakkor azonban megköveteli, hogy mindent, amit feltálalnak neki, leöntsenek az erényesség, jólneveltség valamiféle mártásával... Ha csupán felderítőknek szánnám a könyvemet, akkor természetesen nem tennék ilyen engedményeket, mert eszemben tartanám a führer szavait, amelyeket egyszer katonáihoz intézett.

— Milyen szavakra gondol? — kérdezte szemöldökét összevonva Lütz, és megpróbálta kitalálni. — Nem, nem emlékszem.

— Ó, én akár emlékezetből is idézhetem: „Katonák! Felmentelek titeket a lidércnyomás alól, amelyet az együgyű emberek lelkiismeretnek neveznek"... Ugye, nem hangzik rosszul?

— Nagyon keményen hangzik — mondta elmosolyodva Heinrich.

Funk, akit előzőleg telefonon értesítettek, már várta vendégeit. Több ízben is hívta már Goldringot majd ebédre majd vacsorára. Heinrich azonban különféle ürügyekkel mindig kitért a megtiszteltetés elöl: Funk ezredes nagyon is kevéssé érdekelte. Ma sem jött volna ide, ha nem értesül róla, hogy Millernek tudomása van a partizánok és a törzs közt a parlamenterek ügyében lefolyt telefonbeszélgetésről. Érdekes volna megállapítania, hogy ki hozta ezt a Biztonsági Szolgálat főnökének tudomására

Az ebédnek eleinte kissé hivatalos jellege volt. Funk, miután elmondta első tósztját „megszabadítójára", ahogyan Heinrichet nevezte, mérsékelt lelkesedéssel sikert kívánt Millernek és Lützne is. Elvégre a jelenlevők mind alacsonyabb rangúak voltak, mint ő, s Funk, bár igyekezett szívélyesnek mutatkozni, viselkedésével mégiscsak hangsúlyozta a rangkülönbséget. Amint azonban váltották egymást a fogások, és ürültek a poharak, annál inkább élénkült a beszélgetés, és annál fesztelenebbé vált. Az ezredes és Miller arca minden pohár után vörösebb lett, Lützé pedig ellenkezőleg: még sápadtabb. Ezen a napon nem fogott rajta az ital. Csak a tekintete lett feszültebb és vadabb.

Egyszerre csak felemelkedett, és teletöltötte a poharát.

— Herrschaften! — szólt. — Igyunk annak az egészségére, aki ugyancsak részt vett Funk ezredes kiszabadításában, éljen az én barátom, a nagyszerű ember, Matini. az orvos!

Miller, aki már erősen borközi állapotban volt, tüntetően letette poharát.

— Hogyan, Herr Miller, ön nem akar inni az én másik megszabadítómra, aki, sajnos, nincs itt jelen? — csodálkozott Funk.

— Ezredes úr bizonyára kitalálja, hogy miért.

— Úgy? Akkor én sem iszom! — mondta Funk, és letette poharát.

— Iszom hát én magam! — kiáltotta Lütz, és egy hajtásra kiitta a konyakot. — Én szeretem a becsületes embert, bárki legyen!

Lütz pohárköszöntője kissé lehűtötte a hangulatot. Funk azonban talált olyan témát, amely nem okozhatott véleménykülönbséget: javasolta, hogy igyanak a keleti arcvonal sikereire. A beszélgetés ismét általános keretek közt mozgott, a poharak gyorsan ürültek. Egyedül Heinrich volt az, aki szokása szerint nem ivott, csak megnedvesítette az ajkát.

— Jaj, hiszen már alkonyodik! — kiáltotta csodálkozva Miller, amint az ablak felé pillantott.

— Az éjszakát nálam fogják tölteni. Már késő van! — jelentette ki parancsoló hangon Funk.

— Nem tehetem. Holnap hajnalban Goldringgal együtt jelentkeznem kell a tábornoknál — tiltakozott kategorikusan Lütz.

— Ön, Miller maradjon csak az ezredesnél, majd ő holnap hazaküldi — javasolta Heinrich.

Lütz csodálkozva pillantott reá, de érezte az asztal alatt, hogy Heinrich jeladásként meglöki a lábát — tehát ő is helyeselte a javaslatot:

— Úgy van. Miért ne maradna?

— Szó sem lehet róla! Együtt érkeztünk ide, együtt is indulunk haza... Már veszélytelen az út!

S bármennyire kapacitálták Millert, hogy maradjon Funknál, makacsul kitartott álláspontja mellett.

Hat óra volt, amikor Padermóból elindultak.

Miller mindenáron volánhoz akart ülni. Heinrich azonban ragaszkodott hozzá, hogy maga vezesse a kocsit.

Amikor az autó Andarte hegyifalucska közelében egy hegyszorosba érkezett, a hegyek közt balfelől löves dordült, melyet hosszú géppuska-sorozatok követtek. A visszhangos hegyfalak megsokszorozták a hangokat, s olyan volt, mintha valóságos ágyútűz dörögne. Heinrich megállította a gépkocsit.

— Mit csinál? Azonnal forduljunk vissza! — kiáltotta éles hangon Miller, és a kormánykerék felé kapott.

Lütz gyűlölettel és megvetéssel szólt rá:

— Ne siessen, Herr Miller, lehet, hogy éppen mögöttünk lövöldöznek.

— Akkor előre! — rikkantotta Miller.

Heinrich és Lütz nem is feleltek neki, hanem kiléptek a gépkocsiból.

A durrogás közeledett, s most már biztosan megállapíthatták, hogy a lövöldözés nem az úttesten folyik.

Miller, kezében géppisztollyal, ugyancsak kiugrott az autóból, és rögtön belevetette magát az útmenti árokba, feszült figyelemmel lesve a hegyek felé.

— Úgy látom, Herr Miller, ön nem valami jól érzi magát? — kérdezte csúfondárosan Lütz, és ugyancsak leugrott az árokba.

Heinrich látta, amint barátja lehajol, s erőteljes rántással kikapja a Gestapo-főnök kezéből a géppisztolyt.

— Mit csinál? — kérdezte rémülten Miller, és felemelkedett.

— Nyugalom! — szólt rá már fenyegető hangon Lütz. — Katonai fegyver nem szereti, ha berezelt hóhérok fogdossák! Jobban illik az a bátor és becsületes kézbe.

— Miféle tréfa ez, Herr Lütz? — kérdezte Miller, s rémült hangjában már megcsendült jellegzetes gőgje. — Any-

nyira nem vagyunk jó barátok, hogy ilyen tréfákat megengedhetne magának!

— Tréfa? Úgy gondolja, hogy tréfálok?

— Heinrich! Ez az ember megőrült. Elment az esze! Vegye el tőle a fegyvert! — mondta Miller hátrálva, mígnem az árok hátsó falába ütközve, egyensúlyát vesztette. Lütz egy lépést tett felé.

— Azt hiszi, megőrültem? Hát igen, az ember elveszítheti az eszét, ha végignézi, amint maga egy terhes asszony hasába lő! És abba is belebolondulhat az ember, ha megtudja, hogyan bánt el Monique-kal! Most pedig Matinira pályázik?

— Goldring, mit áll ott? Ez az ember belém lő! Panaszt emelek! Megírom Bertholdnak!

Heinrich hirtelen Miller mellett termett, és félretolta Lützöt.

— A géppisztolyt! Vegye el a gép...

A szó második fele torkára fagyott Millernek, szeme tágranyílt, annyira megdöbbentette Heinrich égő tekintete.

— Most pedig engem hallgass végig, Miller! Én az együgyű emberek közé tartozom, akik hisznek az olyan lidércnyomásban, mint a lelkiismeret. Szerencsére sokan vagyunk. Többen, mint a magadfajta! És a lelkiismeretünk ítélkezik fölötted. Sok száz ártatlan ember szenvedéséért. Monique haláláért! Hogy megmeneküljenek azok, akiket holnap halálra kínoznál!

Miller egy pillanatra sem vonta el Heinrichről holtra rémült tekintetét, pisztolytáskájához kapott, és görcsösen megragadta pisztolya agyát. Kirántani azonban már nem volt ideje. Pisztolylövés dördült, és a Gestapo-hóhér földre zuhant. Estében valósággal végiglyuggatták Lütz géppisztolyának golyói.

— Meg kellett kapnia tőlem is — Lütz csak ennyit mondott, és elfordítva géppisztolyát, hosszú sorozatot eresztett az autójukba.

Heinrich rakétapisztolyt ragadott.

— Várj! — mondta Lütz, és visszatartotta. Kulacsából megnedvesítette zsebkendőjét, rászorította a pisztolya csövére, s mielőtt Heinrich egy szót is szólhatott volna, átlőtte saját balkarját, könyöke fölött.

— Mit csinálsz, szerencsétlen? — kiáltotta odaugorva Heinrich.

— Semmi különöset. Ez a seb egy héten belül begyógyul.

Legalább alkalmam lesz kipihenni magam. Bebizonyítjuk, hogy harcoltunk, és jogom lesz a sebesülési éremre. Most pedig jöhet a rakéta!

Heinrich Lütz mellé ugrott az árokba, majd egymás után több vörös rakétát lőtt fel a levegőbe.

Nemsokára Padermóból meg is érkezett két páncélozott szállítóautó, tele géppisztolyosokkal, Funk ezredes személyes vezetésével.

— Úristen! Micsoda szörnyű szerencsétlenség! Azonnal a kórházba! Talán még meg lehet menteni! — kiáltotta Funk, fel-alá rohangálva az árok mentén.

Egy perccel utóbb a két szállítóautó, melyeknek egyike vontatókötélre vette a személygépkocsit, már Castel la Fonte felé robogott.

— Itt már nem segíthetek — mondta Matini Kubisnak, aki minden különösebb sajnálkozás nélkül nézegette főnöke holttestét. — Felboncoljam?

— Azt hiszem, így sincs semmi kétség! De Karl, veled mi történt?

— Semmiség! Csak egy kicsit meghorzsolták a karomat, és... — A százados megtántorodott.

— Miért nem mondtad? — szólt Matini szemrehányóan Heinrichnek, és megragadta Lütz vállát. Amaz azonban zavartan mosolyogva kiegyenesedett.

— Biztosíthatlak, hogy jólérzem magam. Múló gyengeség az egész.

De bármennyire tiltakozott Lütz, Matini bevezette a műtőbe, alaposan megvizsgálta, és bekötözte sebét.

— Valóban nem komoly. De nyugalomra van szükséged. Bizony, barátom, be kell vonulnod hozzám a kórházba.

— Isten őrizz! Akkor aztán igazán megbetegedném! Inkább otthon fogok feküdni. Remélem, ellátogatsz hozzám?

— Ápolásra lesz szükséged, ezért magamhoz veszlek! — döntött Heinrich. — Ugye, nem ellenzed, Martino?

— Bele kell egyeznem. Akkor hát induljunk azonnal. Karlnak nyugalomra van szüksége.

— Csak jelentést teszek a törzsnél a támadásról, és azután én is odamegyek! — kiáltotta a küszöbről Kubis.

A három jó barát összenézett, és szó nélkül is megértették egymást.

— Semmi baj! — nyugtatta meg a többieket Heinrich. — Adok neki néhány tízmárkást, és eltűnik, mint a kámfor ..

A kastélyba a hátsó bejáraton keresztül mentek be, hogy elkerüljék a Maria-Luisával való találkozást. Heinrich azonban otthon feledte kulcsát, így hát mégis csak zajt kellett csapniuk — sokáig zörögtek, míg végre Kurt kissé riadtan ajtót nyitott. A folyosó mélyén női ruha villant. Heinrich rögtön tudta, miről van szó, de ártatlan képpel jegyezte meg:

— Jaj, a zörgetésünkkel, úgy látszik, felébresztettük a grófnőt.

— Nem a grófnő az, hanem Lídia ... azaz, hogy a szobalány — helyesbítette gyorsan Kurt, és fülig pirult.

A hálószobában költötték el a vacsorát, az asztalt odatolva az ágyhoz, amelyre Lützöt fektették. Mióta bekötözték a sebét, egészen jól érezte magát, és élénken tiltakozott, amikor Heinrich és Matini vacsora után át akartak menni a másik szobába, hogy őt aludni hagyják.

— Ez egyszerűen gazság volna a részetekről! Olyan a lelkem, mintha valami nagy, nagy bűnömtől sikerült volna megszabadulnom ... és ilyen percekben az ember barátok közt akar lenni. Hallgathattok, beszélhettek, olvashattok, csak ne hagyjatok itt magamra. Jól esik, ha láthatlak benneteket!

Ahol valamikor az a festmény lógott, mely annyira idegesítette Heinrichet, most Európa nagy térképe volt, s a beletűzdelt zászlócskák mutatták a frontok vonalát. Heinrich és Matini odaléptek, és kezdték méregetni, milyen távolságra van Sztálingrád Sarny városától. A főparancsnokság ugyanis nemrég hírül adta, hogy Sarnyt ki kellett üríteniük.

— Mit méregettek ott? — kíváncsiskodott Lütz.

— Vári csak! — mondta Heinrich az asztalhoz lépve és számolgatni kezdett valamit. — Hogy Sarnytól eljussunk a Volgáig, ahhoz hadseregünknek másfél esztendőre volt szüksége ... hogy Sztálingrádtól Sarnyig jussunk, ahhoz nem egészen egy év kellett! Tehát gyorsabban rövidítjük meg a frontvonalat, mint ahogyan a háború elején kiterjesztettük ...

— Azt akarod mondani, Heinrich, hogy gyorsabban futunk, mint ...

— Fúj, micsoda kifejezés! Nem futunk, hanem megrövidítjük a frontvonalat — helyesbítette irónikusan Heinrich.

— Megrövidítjük a leendő offenzíva érdekében.

— És te még elhiszed Heinrich, hogy lesz ilyen valaha? Hogy lehetsz ilyen naiv?

— Tudod, Karl, vannak dolgok, amikre egyszerűen nem akarok gondolni. Nagyon is veszélyes ezekbe belemélyedni.

— Én viszont nem vagyok hajlandó homokba dugni a fejemet, mint a strucc. Nem hiszek sem az új offenzíva lehetőségében, sem az új fegyver csodatevő erejében. A háborút elvesztettük! Ez tény, amellyel előbb vagy utóbb meg kell barátkoznunk.

— Mit szólna az ilyen beszédhez a megboldogult Miller? — kérdezte mosolyogva Matini.

— Jaj, majd hogy el nem felejtettem! Tudod-e, Martino, kivel találkoztam tegnapelőtt Miller szobájában? Az egykori garibaldista parlamenterrel, a sebforradásossal! A kihallgatáson...

— Antonio Mentaroccival?

— Mi az, még a nevét is tudod?

— Abban a kórházban dolgozott, ahol azelőtt voltam... Rendkívül értelmes és jószívű ember. Nem szóltam róla senkinek, nehogy kimondjam a nevét. Hiszen a szerencsétlen törvényen kívül van...

— Jól tetted, hogy nem mondtad ki a nevét. Ez csak fokozta volna az ellened támadt gyanút.

— Gyanú? Valami konkrétum?

Heinrich elmondta Matininak, hogy mit beszélt Millerrel.

— Ugye, megmondtam, hogy reám fognak gyanakodni! — mondta Matini felpattanva, és fel-alá rótta a szobát. Ideges arcán sorra megmutatkoztak érzései: a nyugtalanság habozás, majd az eltökéltség. — Nos hát, barátaim — mondta végül, megállva Lütz ágyával szemben —, nem akarok titkolózni előttetek, és nyíltan megmondom: ha lehetőségem lett volna figyelmeztetni a partizánokat, bizony megtettem volna. Az adott esetben azonban nem én tettem! Előttetek nem kell mentegetőznöm, remélem, hisztek a szavaimnak. Pillanatnyilag azonban nem is a saját személyem érdekel, hanem Mentarocci. Amint említettétek...

Az ajtón kopogtattak, és Matini nem fejezhette be a mondatot. A grófnő szobalánya jelent meg a küszöbön:

— Főhadnagy úr, a grófnő kéreti, hogy keresse fel, bármilyen későn van rá ideje!

— Mondja meg úrnőjének, Lidia, hogy feltétlenül eljövök — felelte Heinrich, fürkésző pillantást vetve a leány arcára. Tán azért, hogy Heinrich első ízben szólította a nevén, vagy talán valami más oknál fogva — a leány összerezzent.

— Igenis — felelte halkan, és távozott.

— Tehát azt szeretném tudni... — kezdte volna Matini, de megint félbeszakították.

Ezúttal kopogtatás nélkül csapódott ki sarkig az ajtó, Kubis állt a küszöbön.

— Ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott én is jelen vagyok — idézte Kubis üdvözletképpen az evangéliumot.

— Üljön csak le, Kubis — invitálta Heinrich — Igaz, hogy már vacsoráztunk, egy kis bort azonban még hagytunk. mert nem feledkeztünk meg önről.

— Ebből a vinkóból?

— Más borunk nincs, Paul, és ne felejtse el, hogy sebesült ágya mellett vagyunk.

— Bizony, az Úristen látja, mit tesznek titkon, és visszaadja nyíltan! — idézte Kubis, imára kulcsolt kézzel.

— Kubis ma imádságos hangulatban van — nevetett Lütz.

— Mert éppen ma gondolkoztam azon, nem kellene-e megint öltözéket változtatnom? Valamikor a reverendát cseréltem fel katonazubbonyra, most talán fordítva kellene tennem. Node ez még a jövő zenéje, én viszont a ma embere vagyok. A ma pedig semmi jót sem ígér nekem.

— Megint valami kellemetlenség? — érdeklődött Heinrich?

— A lehető legrosszabb: elvették a perspektívámat! Jelentettem a felsőbbségnek, hogy Isten jámbor szolgája, Johannes megtért az őseihez. Erre azt a parancsot kaptam, hogy nekem kell ellátnom az ő teendőit, míg új főnököt nem küldenek. Így hát szolgálati előléptetésem és következésképpen a kellemesen zizegő papírszeleteknek zsebemben való megszaporodása beláthatatlan időre tolódik ki. Ezáltal ismét kénytelen leszek a jóságos és bőkezű Goldring báró segedelméhez folyamodni, aki buzgón gyűjti nyugtáimat. Mindezek után pedig önök savanyú vinkóval kínálnak! Már csak az hiányzik, hogy orvosi témára tereljék a beszélgetést, és arra, hogy minden, ami él, mulandó! Igaz, hiszen signor Matini is jelen van...

— Pedig az ön megérkezése előtt éppen orvosi dolgokról beszéltünk. Matini elmondta egy legutóbbi rendkívül érdekes kísérletét. Mint sebész, valósággal beleszeretett, és egyetlen vágya, hogy megismételhesse.

Matini csodálkozva pillantott Heinrichre, arca lassan kipirult, szemöldöke haragosan összehúzódott az orra fölött.

— Könyörgök, kérem önt, térden állva kérem! — kiáltotta Kubis. — Ne beszéljenek ezekről az undokságokról! Elrontják vele az étvágyamat vacsora előtt.

— Pedig azt hittem, hogy önt érdekli a tudomány. Nemrég éppen ön kívánta, hogy Matini...

— Goldring báró, erre igazán nem számítottam... egyszerűen nem találok szavakat... — mondta Matini elfúló lélegzettel.

Lütz nyilván már sejtett valamit, mert figyelmeztető pillantást vetett az orvos felé. S ez rögtön mintha elernyedt volna.

— Tudom, ön nem szánná rá magát, hogy megkérje Kubist, ezért teszem meg ön helyett: Matininak egy emberre van szüksége, akin végrehajthatná kísérletét. Minthogy pedig életveszélyes kísérletről van szó, olyasvalaki kellene...

— Értem, értem... kérem, parancsoljanak! Vannak ilyen kísérleti nyuszikáink fölös számmal! Készséggel rendelkezésükre bocsátom bármelyiket, még meg is köszönöm a segítséget, mert az őrség parancsnoka a sárga földig leitta magát, és képtelen lenne teljesíteni a kötelességét. Akár rögtön át is adom az illetőt!

— Látja, Matini, milyen jól sikerült a dolog! — szólt Heinrich az orvos felé fordulva. — Ezért nekem provizió jár! De megelégszem azzal, ha megengedi, hogy jelen lehessek, amikor...

— Bocsásson meg, Heinrich, hogy a szavába vágok, de este van, s még ráadásul munkaszüneti nap, amikor nem szoktam fecsérelni az időmet! Néhai főnököm lelke is tiltakozik az ilyen száraz megemlékezés ellen, ezenkívül kénytelen vagyok, báró...

— Mennyi kell? — kérdezte kertelés nélkül Heinrich.

— A megboldogult Millerre való tekintettel azt hiszem, legalább ötven márka...

Minekutána a szükséges összeget megkapta, Kubis távozott. Heinrich a külső ajtóig kísérte, amit még sohasem tett meg, és ezért vendégeinek csodálkozása még inkább fokozódott.

— Nos, közben mindent megbeszéltünk — újságolta, amikor visszatért a hálószobába.

— Azért mégsem értem... — kezdte izgatottan Matini.

— Pedig könnyű megérteni! Ha három rendes ember megtudja, hogy a negyedik halálos veszélyben van...

— Ön Antonio Mentaroccira gondol?

— Csak hogy végre kitalálta! Már-már azt hittem, hogy porrá éget villámló tekintetével. Vagy talán... — és kérdő pillantást vetett Matinira.

— Azt hittem, különb véleménnyel van rólam — mondta sértődötten az orvos.

— De hát hogyan szervezzük meg az egész ügy lebonyolítását? — aggodalmaskodott Lütz.

— Egy egész éjszakánk van, hogy mindent megbeszéljünk. Egyelőre azonban, bocsássanak meg, Maria-Luisához kell mennem.

A grófnő már rég várta Goldringot, és szemrehányásokkal fogadta.

— Közönséges udvariatlanság, báró, hogy ilyen sokáig várat engem! Meghalok a kíváncsiságtól. Igaz, hogy Millert megölték, és Lütz megsebesült?

Heinrich röviden beszámolt róla, hogy a partizánok tűz alá vették őket.

— Ó, most különösen sokra értékelem azt, amit ön a bácsikámért és Stengel báróért tett. Azok a vadállatok őket is megölhették volna!

— Mindig készségesen állok szolgálatára, grófnő. Hiszen megígértem, hogy a lovagja leszek...

— De ígéretének nagyon hiányosan tesz eleget! Hetente legfeljebb egyszer ha látom, s akkor is csak olyankor, ha magam hívom. Mondja, férfi maga egyáltalán?

— Úgy rémlik...

— Nekem nem. Egy fedél alatt lakik egy fiatal nővel, és egészen közömbös marad iránta. Legalább a látszat kedvéért udvarolhatna nekem! Meg is büntetem: holnap reggel vagy délben el fog kísérni sétalovaglásra.

— Nekem nincs lovam.

— Válasszon egyet az istállómból. És egyáltalán elhatároztam, hogy igazi gavallért faragok magából. Szívének választottja valamikor még hálás lesz nekem ezért.

— De mit szól mindezekhez Stengel báró?

— Ő ebből megérti, hogy kár volt a száját tátania....

— Ezek szerint nekem azt a szerepet kell ön mellett játszanom...

— A szerep mindig a színésztől függ... — mondta a grófnő, hosszú pillantást vetve Heinrichre. — Attól, hogy mennyire képes magával ragadni a partnerét...

— Az ilyen játék nagyon messzire vihet minket...

— Fél?

— Mert érzem, hogy komoly veszélyben forgok. Én is meg a... menyasszonyom...

Heinrich nagyon sokáig maradt a grófnénál. Amikor visszatért, Lütz és Matini már jóízűen aludtak.

— Ágyazz nekem a dolgozószobámban — utasította Heinrich Kurtot.

Az megágyazott, de utána nem távozott, csak topogott a küszöbnél.

— Szerettem volna megkérdezni, főhadnagy úr... — kezdte bátortalanul, és elakadt.

— Sejtem, hogy mit. Lidiával kapcsolatosan? Eltaláltam?

Kurt arca sötétvörösre gyúlt.

— Szerettem volna megkérdezni, szabad-e egy német katonának feleségül vennie egy olasz lányt?...

— Ha elég türelmesek mind a ketten, hogy megvárják a háború végét. De mi lesz a menyasszonyoddal, Kurt?

— Tudja, főhadnagy úr, Marta olyan lány... ó nem, ne gondoljon rosszra! Nagyon helyes lány... és tisztességes. Én azonban... most már láttam olyan lányokat is, akik többet kívánnak, mint egy puha fészket... Martával sohasem lennénk boldogok, főhadnagy úr! Lidia egészen más. Ő... — Kurt teljesen zavarba jött, és elhallgatott, végül csak ennyit szólt: — Bocsásson meg, főhadnagy úr, már aludnia kell, megyek...

Amikor már az ajtóban volt, Heinrich visszahívta:

— Igaz is, Kurt, mindig elfelejtem megkérdezni: átadtad azt az írásbeli üzenetet a grófnőnek? Emlékszel, akkor, amikor Padermóba indultunk, hogy tárgyaljunk a partizánokkal?

— A grófnő még aludt, ezért Lidia útján juttattam hozzája. Hiszen jelentettem önnek, főhadnagy úr.

— Igaz, persze, most már emlékszem... valóban mondtál valamit. No, jóéjszakát, Kurt, álmodj csak a te Lidiádról. Úgy látom, megérdemli.

Heinrich magára maradva sokáig nem tudott elaludni, mérlegelte az új helyzetet, amely itt a kastélyban és Castel la Fontéban alakul majd ki az aznapi események következtében.

Heinrich levele, melyben Miller halálát adta hírül, megrendítette Bertholdot. Az, hogy ilyen megbízható és odaadó embere van Castel la Fontéban, eddig nagyon megnyugtatta Bertholdot, mégpedig két okból: tisztán szolgálati okból és saját személyes érdekből. Bármilyen furcsán hangzik is, az a tény, hogy egy kis olasz városkában meghalt az ottani Biztonsági Szolgálat főnöke, derékba törhette Berthold terveit, összekeverhette nagy játszmájának kártyáit.

Mert Berthold valóban nagy játszmába kezdett, s ebben nem utolsó szerepet szánt Millernek. Persze nem a tehetsége miatt, szó sincs róla! Berthold nem becsülte túl Miller képességeit, bár nem is vetette meg odaadó buzgalmát. Egyszerűen arról volt szó, hogy a sors Millert összekapcsolta Ewers tábornok személyével, márpedig Ewers az utóbbi időben különösen érdekelni kezdte Bertholdot.

Egyáltalán nem azért, mintha Bertholdnak eszébe jutott volna a tábornokkal fennálló régi baráti kapcsolata. Sőt, az utóbbi időben igyekezett erről megfeledkezni, még Heinrichhez írt leveléből is hiányoztak újabban az egykori barátnak küldött üdvözletek. Millerhez írt félhivatalos jellegű leveleiben viszont egyre többször bukkant fel Ewers neve, mégpedig olyan összefüggésekben, amelyek — ha kitudódtak volna — roppantul felizgatták volna mind magát a tábornokot, mind Gundert, mind Denust.

Himmler főhadiszállásán már régóta nyugtalankodtak a német hadsereg felső parancsnoki rétegének egészségtelen hangulata miatt. A keleti arcvonal stratégiai kudarcainak hosszú sorozata alaposan aláásta a hitleri hadvezetésbe vetett bizalmat, s amint azelőtt a führer egy-egy rendelkezését lángeszének újabb megnyilvánulásaként fogadták, úgy hangzottak el most felelős tanácskozásokon egyre sűrűbben a kritikai megjegyzések. Kérdések formájában, tanácsként, vagy egyszerűen egyéni véleményüket kifejtve igyekeztek saját helyesbítésüknek érvényt szerezni a hadvezetés irányvonalában, amely magának a führernek az irányvonalát jelentette.

S ha már ilyen hangulatváltozás a hivatalos tanácskozá-

sokon is megfigyelhető volt, annál inkább elképzelhették, mit beszéltek egymás közt titkon az öreg generálisok.

Sőt lehet, hogy nem is csak beszéltek. A Gestapónak rendelkezésére állt több olyan adat, amely tanúsította, hogy nagy katonai egységek parancsnokaiból könnyen alakulhat ki a legfelső hadvezetés kemény ellenzéke.

Gyanús volt az a szoros kapcsolat, amely a régi iskola egyes tábornokai közt szövődött, akiket pedig eddig nem fűztek egymáshoz sem családi, sem baráti szálak. Megélénkült levélváltásuk, sőt egymáshoz küldözgetett futárjaik, feltétlenül gyanút kellett hogy ébresszenek, bár valamiféle árulás vagy összeesküvés közvetlen bizonyítéka még nem állt a Gestapo rendelkezésére. Mert írásaikban, jóllehet nem titkolták elégedetlenségüket, ezekről a dolgokról roppant óvatosan nyilatkoztak. Időjárásról, egészségről, távoli és közeli rokonokról esett szó ezekben a levelekben. S csupán, ha egymás mellé állították egy-egy levélváltás másolatait — ilyenek pedig egyre nagyobb számban gyülemlettek fel a Gestapónál —, csak akkor lehetett észrevenni az események és a szavak valamilyen bizonytalan összhangját.

Öreg felderitői ösztöne súgta Bertholdnak, hogy ez nem véletlen, többé-kevésbé megalapozott bizonyítéka azonban nem volt. Egy szálra lett volna szüksége, amelybe belekapaszkodhatott volna. Egyetlenegy vékonyka szállra!

S ezt a szálat jelentette — Ewers.

Túlságosan gyakran bukkant fel neve ebben a gyanús levelezgetésben! S Berthold, miután megbízta Millert, hogy buzgón figyelje a tábornokot, jelentse minden lépését. azt remélte, hogy egybevetések, logikai következtetések, majd pedig közvetlen bizonyítékok alapján is napfényre hozhatja a führer valamilyen szervezett ellenzékének létezését. Most pedig az egész ragyogó terv összeomolhatott egyszerűen azért, mert Castel la Fontéban nem maradt megbízható embere!

Igen, Berthold nagy reményeket fűzött Millerhez. És nemcsak az összeesküvés leleplezésében, hanem egyéni érdekből is.

Az előző esztendőben, franciaországi utazásáról visszatérvén, amikor hozzálátott, hogy átnézze távollétében összegyűlt leveleit, egyszerre csak olyan iratokra bukkant amelyek módfelett felizgatták. A Gunder vezérezredest figyelő ügynök által beküldött fényképek közt megpillantott két felvételt, amely Heinrichről készült, mikor meglátogatta a ve-

zérezredest. Világos, hogy Goldring és Gunder közt nem lehetett semmiféle kapcsolat. Heinrich egyszerűen csak Ewers tábornok futárjának szerepét töltötte be, maga sem tudhatta, milyen szakadékba ugorhat. Ez azonban csak fokozta azt a veszélyt, amely Lore leendő férje fölé gyülekezett. A tapasztalatlan fiatalember még ennél is kompromittálóbb helyzetbe kerülhetett volna.

És ebben a dologban is Miller állhatott Berthold szolgálatára. Monique Tarval esete után, akit a Biztonsági Szolgálat főnöke oly észrevételenül tett el láb alól, Berthold teljesen magán jellegű levelet írt neki, amelyben megkérte. hogy gondosan vigyázzon Heinrichre, nehogy ez véletlenül megbízhatatlan környezetbe kerüljön, és ez által folt essék a nevén. S Miller buzgón hajtotta végre ezt a megbízást is, amely talán a legfontosabb volt Berthold szempontjából.

Mert minél rosszabbá vált a helyzet az arcvonalakon, annál szilárdabban gyökeresedett meg Bertholdban a gondolat, hogy maga a gondviselés küldte neki Heinrichet.

A kenyérgyár, a birtok és néhány vagyontárgy eladása után számbavéve tőkéjét, Berthold mindig hozzátette Heinrich két millióját. Mert csak ez biztosíthatta nyugodt öregségét békés családi körben, valamelyik svájci tó partján.

Márpedig a nyugodt öregség ábrándja egyre inkább csábította. „Amikor az ördög megöregszik, szerzetes lesz belőle" — hangzik egy népi mondás. Bertholddal is valami hasonló történt. Lehet, hogy Else asszony leveleinek hatása alatt. Felesége már Svájcban volt Loréval, és nem győzött örülni, mennyire megváltozott a leány a hivatalos eljegyzés óta.

Lorét most csakis egy dolog érdekelte: leendő házassága. Else asszony nagy megindulással jelentette, hogy Lorchen titokban még kis ingecskéket is készít leendő kisbabáinak. S ugyanaz a Berthold, aki egyetlen tollvonással százezreket, köztük gyermekeket irányított az auschwitzi krematóriumba, most szinte könnyekig elérzékenyült, amint elképzelte, hogyan fogja a térdén ringatni kis unokáját.

Miller halála éppen azért izgatta fel, mert elvesztette azt az embert, aki legforróbb álmának — csendes, boldog életének — megvalósulásán munkálkodott. Most már a Castel la Fontéban működő Biztonsági Szolgálat főnökének nem adhat olyan félig baráti szolgálatnak, félig utasításnak hangzó megbízásokat, mint Millernek, aki nem firtatta, hol van a határ a főnöki parancs és a családi jellegű megbízás között.

Kit tegyen hát a megboldogult Miller helyébe? Tulajdonképpen nem is Berthold hatáskörébe tartozott, hogy betöltesse ezt a posztot: ez az észak-olaszországi hadseregcsoport parancsnokságához tartozó Biztonsági Szolgálat főnökének volt a dolga. Berthold azonban nagyon is érdekelve volt abban, hogy Castel la Fontéba olyasvalakit nevezzenek ki, akivel ugyanolyan kapcsolatot létesíthet, mint azelőtt Millerrel.

Heinrichre vigyázni kell. Igaz, hogy hivatalos vőlegénye Lorénak, teljesen megbízható és jól nevelt ember. No de mindössze huszonhárom éves! Ma Lore tetszett meg neki, holnap egy másikba fog beleszeretni. Kapcsolata lehetett a szálloda tulajdonosnőjének leányával, és ki tudja, mivel fog végződni ez a mostani időszak, amelyet az ifjú özvegy, Maria-Luisa kastélyában tölt, különösen, ha figyelembe vesszük a grófnőnek azt a jellemzését, melyet még Millertől kapott. Nincs határa azoknak az őrültségeknek, amelyekre egy fiatalember képes! Most meg már Ewers is túlságosan kockázatos megbízatásokat kezd adni Heinrichnek. Hát nem küldhetett volna más parlamentert a partizánokhoz? Egyetlen óvatlan szó, és az ügy tragikusan is végződhetett volna. Akkor pedig — ég veled, kétmillió márka a svájci bankban, még hozzá dollárra átváltva! Ég veled, nyugodt öregkor!

Nem, ezt nem engedheti! Érdemes tehát bizonyos időt és némi energiát fordítani érdekeinek biztosítására, annál is inkább, mert ezt nem is nehéz elérnie annak, aki olyan összeköttetésekkel rendelkezik, mint ő.

De hát kit neveztessen ki Miller utódjául?

Sokáig böngészgette végig emlékezetében az ismerős Gestapo-tisztek névsorát. Kubist rögtön elvetette. Tapasztalt tiszt ugyan, de szolgálati kötelezettségeit ugyanolyan cinizmussal végzi, mint minden mást. Komoly, önálló munkára nyilvánvalóan alkalmatlan. Másvalakire van szükség. De kire?... A javaslatok egymás után kiestek a kombinációból. Úristen, hány embert nyelt már el a háború azon az átkozott keleti arcvonalon! Korábban nem kellett volna ilyen sokáig keresnie... És mi volna, ha Lemke őrnagyot jelölné erre a posztra? Gartner Bonneville-i meggyilkolása után Lemke és Heinrich összeismerkedtek, és mindketten örültek ennek az ismeretségnek. Lemke remek véleményt mondott a fiatal Goldring báróról, Heinrich pedig azt írta, hogy Gartner helyettese igen kellemes benyomást keltett benne... Tehát is-

merik egymást, nem rossz köztük a viszony, s a Biztonsági Szolgálat új főnökének nem kell azzal fecsérelnie az idejét, hogy létrehozza a baráti kapcsolatot. Lemke régi kémelhárító, megbízható, kipróbált ember. De vajon örül-e majd neki, hogy otthagyja Bonneville-t? Hiszen ott sokkal dekoratívabb állás a Gestapo-főnökség, mint egy hadosztály Biztonsági Szolgálatánál. Rá kell beszélnie, arra kell hivatkoznia, hogy milyen különösen fontos megbízás ez, éppen Ewersre való tekintettel... És még valamit ki kell fundálnia...

Bonneville-ben azonban minden rendszabály ellenére fokozódott a partizántevékenység, s ez annyira felőrölte Lemke őrnagy idegeit és erejét, hogy kész volt elmenni bárhová, csak megváltoztathassa a környezetét. Az erélyes Berthold könnyűszerrel elérte, hogy Ewers tábornok hadosztályához Lemke őrnagyot neveztesse ki a Biztonsági Szolgálat főnökéül. Így hát alig egy héttel Miller halála után, annak egykori dolgozószobájában megjelent Lemke őrnagy magas, ösztövér alakja.

Az új főnök érkezése kellemetlenül érintette Kubist. Hiszen reménykedett benne, hogy végül is felsőbb parancsnoksága módosítja a róla alkotott véleményét, és nemcsak rangban, de beosztásban is előlépteti. Hiszen a háború legeleje óta a felderítésnél dolgozik, és joga lehetne önálló munkakörre. Most pedig...

— Mondja, báró, méltányosnak tartja ezt? — panaszkodott Heinrichnek.

Amióta ismerték egymást, Heinrich még egyszer sem látta ilyen levert hangulatban Kubist. Nem tréfálkozott, mint máskor, nem fütyürészett pajkos melódiákat, hanem belezuhanva a mély karosszékbe, ingerülten szidta az északi hadseregcsoport parancsnokságát, a sorsot és főleg Lemkét, aki már a legelső nap foghegyről beszélt vele.

Heinrich nem felelt rögtön Kubisnak. Ott ült vendégével szemben, cigarettára gyújtott, néhányat szippantott, fontolgatva valamit, s csak ezután szólalt meg.

— Mondja, Paul, hajlandó nyíltan és őszintén beszélni? — kérdezte. — Első ízben, amióta ismerjük egymást! Semmit sem titkolva.

— Örömmel! Éppen gyónó hangulatban vagyok...

— Mondja meg, Paul, nem gondolkozott még azon, mit fog csinálni a háború után?

— Minek törném ilyen problémákon a fejemet, mikor azt sem tudom, hogy holnapra honnét veszek pénzt...

— Hagyjuk a tréfát, hiszen elhatároztuk, hogy komolyan fogunk beszélgetni! Nyilván nem képzeli, hogy én vég és határ nélkül kölcsönözhetek magának pénzt? Hiszen a nyugtáival máris kitapétázhatnám a szobámat!

Kubis csodálkozva és kissé ijedten pillantott Heinrichre.

— Újabb kellemetlenség, és mindegyik közül a legnagyobb!

— Egyelőre még nem kérem vissza a kölcsönt, Kubis. De figyelmeztetnem kell: már majdnem hétezer márkával tartozik.

— Úristen! Két évi fizetésem!

— És látja, még én is, aki fiatalabb vagyok, gondolok a jövőmre... A háború most már kétségkívül hamar véget ér. Még nem tudjuk, hogyan, de vége...

— Báró, megegyeztünk, hogy nyíltan fogunk beszélni. Ne alakoskodjék hát. Maga is éppúgy tudja, mint én, hogy a háborút elveszítjük. Az új fegyver ugyanúgy fog segíteni rajtunk, mint Milleren az a gyönyörű csokor, melyet nekem kellett letennem a sírjára.

— No jó. Tegyük fel, hogy elveszítjük a háborút, bár én még mindig remélem, hogy győzni fogunk. De ne vitatkozzunk! Akkor maga mit fog csinálni? Nincs egy megveszekedett márkája sem, adósságai elborítják, egész vagyona egy korbács és talán egy pár kézi bilincs.

— Megfeledkezik az injekciós fecskendőmről meg a borospalack-gyűjteményemről — mosolyodott el keserűen Kubis.

— Ráadásul félbemaradt egzisztencia. Valamilyen iskolába járt, de nem fejezte be, otthagyta. Lelkipásztor akart lenni, és a felderítőkhöz állt be... Nyíltan megmondom: siralmas kilátásai vannak...

— Maga pedig kitűnően tudja kétségbeejteni az embert. Máris olyan a hangulatom, hogy...

— Ugyan! Nem ábrándos kisasszonykák vagyunk hanem férfiak! — jelentette ki hevesen Heinrich. — Csak nem azt várja, hogy vigasztaljam?

— Tehát mit tanácsol? Mit tehetek? Mit?

— Nősüljön meg.

Kubis felkacagott.

— Megnősüljek? Én? Aki Vénuszt és Dianát és az összes

istennőket odaadnám két morfiumos ampulláért? Mi a fenének kell nekem feleség, amikor... — s még harsányabb kacagásra fakadt.

— Én nem mondtam, hogy magának feleség kell — vágott szavába Heinrich. — Magának hozomány kell!

Kubis, mintha a nevetéstől elfúlt volna, elhallgatott. Nemcsak a javaslat hökkentette meg, hanem az is, hogy eddig eszébe sem jutott ez az egyszerű és könnyű megoldás.

— Elvégre jóképű férfi, a fene egye meg! Mutatós alakja, rokonszenves arca és szép ábrándos szeme van, ami annyira tetszik a nőknek.

Kubis felállt, a tükörhöz lépett, s egy ideig érdeklődéssel nézegette fizimiskáját. Talán életében először latolgatta saját külsejét úgy, mint eladható árut.

— Én mondom magának, Paul, hogy ilyen képpel és ilyen okos fejjel biztosíthatja a jövőjét.

— Hát ez az egyetlen dolog, amit még nem próbáltam zálogba csapni! De hogyan valósítsam meg a maga remek tervét itt, ebben az istenhátamögötti Castel la Fontéban? A maga szobalányán és a grófnőn kívül egyetlen valamirevaló nőt sem látok.

— Mert nem keresett. Pedig tegnap egy mérnök családjánál ebédeltem, s a család egyetlen leánya...

— Idevalósi? Hát nem tudja, hogy a Gestapo alkalmazottai csak német állampolgárokat vehetnek feleségül?

— Tudom. A leány apja sokáig Németországban dolgozott, és fel is vette a német állampolgárságot. Tekintélyes mérnök, és azt hiszem, nem is szegény.

— No és ő, az a... nohát a leány, az milyen?

— Nekem nem esetem, mert elég vékonyka. De az első gyerekszülés után az ilyenek, úgy mondják, megváltoznak...

— Fúj! — mondta kelletlen fintorral, Kubis. — Ne is beszéljen nekem olyan borzalomról, mint egy gyerek. Nekem sose lesz.

— Ez nemcsak magától függ. Tehát rászánja magát?

— Úgy kérdezi ezt, mintha csak az én beleegyezésemtől függne az egész.

— Ahhoz, hogy a leány beleegyezését is megnyerje, egy ideig meg kell játszania a szerelmest. Virágcsokrok, ajándékok és más effélék...

— Nade a pénz, a pénz? Honnan vegyem ehhez a pénzt?

— Ha látni fogom, hogy az ügy jól áll, akkor az ön hi-

telképessége alaposan megnőhet a szememben. Kölcsönösen előnyös feltételek mellett hajlandó vagyok hitelezni a Kubis—Lerro cégnek.

— Akkor adjon most rögtön vagy harminc márkát. Hadd gondolkozzam egy kicsit a családi élet csábjairól.

Ezúttal Heinrich sokkal nagyobb örömmel nyújtotta át Kubisnak a szokásos kölcsönt, mint egyébként.

A váratlan javaslattól felélénkült Kubis nem is sejtette, hogy Heinrichnek nem az ő jövője, hanem a sajátja jár az eszében.

Maria-Luisa boldog volt, amikor Heinrich elmondta neki a Kubissal folytatott beszélgetés eredményét. Mert meg kell mondanunk, hogy Sofia Lerrónak, a Stengelt vendégül látó mérnök leányának férjhezadása — a grófnő ötlete volt.

Maria-Luisát és Heinrichet az előző napon Stengel ebéden látta vendégül, s a grófnő ekkor pillantotta meg első ízben Sofiát. Már korábban is gondolt néha arra, hogy Stengel hűvös magatartása mögött valami rejlik — most pedig, hogy meglátta a leányt, minden kétsége eloszlott. Stengel határozatlanságának, habozásának oka nem lehet más, mint Sofia, akinek vitathatatlan és döntő előnye van vele szemben: a fiatalsága.

Sofia Lerro mindössze huszonhárom éves volt. Maria-Luisának elég volt egy pillantást vetni rá, s úgy érezte, hogy valahol már látta ezt a kerekded arcot, ezt a pikáns orrocskát, ezt a nyájas, kék színnel árnyalt szempárt, s azt a barátságosan mosolygó piros ajkat, mely a fiatalság és egészség jeleként alig-alig takarta el Sofia egyenletes, fehér fogainak hegyét. A grófnő sorra vette gondolataiban ismerőseit, de hirtelen eszébe jutott a képes folyóiratok utolsó oldala. Hát persze! Ilyen arcok mosolyogtak rá azokról a reklámképekről, amelyek felszólították az ifjú házasokat, hogy gépesítsék háztartásukat. Az ifjú menyecske, kezében porszívóval... a mosógép mellett... padlója mindig ragyogni fog, mint a tükör!... próbálja ki padlókefélő gépünket!... vegyen koktélkeverőt: és férje leszokik a klubról meg a vendéglőről!... A grófnő az ajkába harapott, hogy elrejtse gonoszkodó mosolyát, szíve azonban ettől nem lett könnyebb. Mit számít az, hogy ilyen tucatarc, ha fiatalság és valami különös báj sugárzik róla. Az ilyen arc bizonyára tetszik az olyan férfiaknak, akik viharos ifjúságuk után csendes családi boldogság révébe szeretnének evezni.

Sofia Lerro is csendes családi otthonra vágyott, s ezt nem is titkolta. Együgyű nyíltsággal bevallotta, hogy még apróhirdetés útján is hajlandó volna férjhez menni. Amikor Maria-Luisa megmosolyogta ezért a megjegyzéséért, Sofia hevesen védelmezni kezdte álláspontját, Stengel báró pedig támogatta, s ettől Sofia még hevesebben érvelt.

— Mit csináljanak azok a lányok, akik ilyen eldugott helyen élnek, mint én? Várjanak, amíg megérkezik a mesebeli herceg? Az ilyesmi csak a mesében létezik, de az életben soha! Hiszen már huszonhárom éves vagyok... még meddig várjak? Ha színházban ismerkedem meg egy férfival vagy ismerősöm szalonjában, és azután férjhez megyek hozzá: ezt illendő dolognak tartják. Ha hirdetés útján ismerkedünk meg, az megvetendő. De ki kényszerít engem, hogy férjhez menjek a legelsőhöz, aki válaszolni fog a hirdetésre? Jogom van választani, és őszinte, becsületes eljárás, ha azt mondom: igen, férjhez akarok menni! Mások rejtegetik ezt a szándékukat, pedig azok is férjre vadásznak!

Maria-Luisa elpirult, mert célzást érzett e szavakban. Sofia azonban olyan tisztán és nyíltan nézett rá, hogy a grófnő menten megnyugodott. „Túlságosan buta ahhoz, hogy ilyesmi jusson az eszébe!"

Magát Lerro mérnököt, Heinrich őszinte bánatára nem találták otthon, s ezért a vendégek kissé szabadabban viselkedhettek. Ebédnél vígan, fesztelenül beszélgettek, még az örökké hallgatag Stengel is megélénkült a vége felé, és megeredt a nyelve.

Stengel minden egyes fogás után külön megdicsérte Sofia háziasszonyi képességeit, és mellette állt a vitákban. Ez idegesítette a grófnőt.

— Igazán találhatna neki vőlegényt az ismerős tisztek között. Hiszen csinos lány, és amint Stengel báró mondja, nem is szegény — mondta egyáltalán nem tréfásan Heinrichnek, amikor hazatértek az ebédről.

Ekkor támadt Heinrich fejében az a terv, hogy megnősíti Kubist.

— Ha terve sikerül, örökös házibarátomnak nevezem ki — mondta a grófnő kacéran.

— Attól tartok, hogy Stengel nem fog megerősíteni ebben az állásomban...

— Neki is hozzá kell szoknia ahhoz a gondolathoz, hogy ön elválaszthatatlanul hozzátartozik a hozományomhoz.

— A bárónak meglehetősen patriarkális felfogása van a családi életről.

— Akkor magának kell segítenie, hogy átnevelhessem. A bárónak elromlott az ízlése, annyit bámulja ezt a polgárlányt! Kubisnak viszont éppen ez kell: Sofia helyre fogja zökkenteni. Még holnap felkeresem ezt a leányt, és ráveszem, hogy hívja meg Kubist. Olyan színben fogom lefesteni, hogy látatlanban is beleszeret.

Másnap reggel a grófnő, mikor sétára készült, előbb felkereste Heinrichet, és figyelmeztette:

— Mára szabadságolom, mert csak zavarná a Sofiával való beszélgetésemet. Intim női dolgokról lesz szó.

— Nem gondolja, hogy túlságosan sürgeti a dolgot? — kérdezte Heinrich.

— Az én elvem, hogy amit ma megtehetek, nem halasztom holnapra. Nem tudom, miért, de biztos vagyok benne, báró, hogy az ön menyasszonya helyrehozhatatlan hibát követett el, amikor nem esküdött meg önnel rögtön az eljegyzés után. Nem tenném tűzbe a kezemet az ön hűségéért.

— Ilyen rossz véleménnyel van rólam?

— Ellenkezőleg: ilyen jó véleménnyel. Olvastam egyszer egy remek aforizmát: „Az állhatatosság" úgymond „a korlátoltság jele". Állhatatosság helyett nyugodtan mondhat: hűséget. Bizonyos vagyok benne, hogy ön is fog találni egy fekete szemű olasz lányt s a maga Loréjének... azt hiszem, így hívják?... eljegyzésük emlékéből csak a gyűrűje marad... Igaz is, maga miért nem viseli a gyűrűjét?

— Valahol a bőröndömben fekszik...

— Szegény Lore! — kacagott a grófnő.

A folyosón gyors léptek hallatszottak, valaki bekopogott, és egyszerre csak Matini lépett be jókedvűen, izgatottan a szobába. A grófnő láttán zavarba jött.

— Bocsássanak meg, kopogtam, de... — motyogta ijedten.

A grófnő bólintott feléje, és kiment.

— Milyen kellemetlen, hogy ilyen hirtelen rátok törtem. Úgy látszik, megsértődött?

— Legfeljebb a mentegetőzésedtől, amely különösen hangsúlyozta a kínos helyzetet... Node, pokolba vele! Inkább mondd meg, mi újság nálad? Hiszen valósággal sugárzol.

— De mennyire! Minden a legragyogóbban történt: Mentarocci elhunytáról megszövegeztük a hivatalos iratot, és

a boncoló orvos aláírta. Mentarocci bizonyára már messze, a hegyek közt van.

Heinrich füttyentett.

— Hogyan sikerült? És mikor?

— Hajnalban szökött meg, az iratot pedig délben állítottuk ki. Igaz, korábban, mint ahogy tanácsoltad, de felhasználtam a kínálkozó alkalmat: a boncolónak sok munkája volt, és csak aláfirkantotta az iratokat, nem sokat törődött a tartalmukkal... De mi történt veled? Valami nem tetszik?

— A lehető legrosszabb, amit tehettél, hogy rögtön a partizánokhoz engedted Mentaroccit!

— De hát miért szöktettük meg a Biztonsági Szolgálattól? Nem azért, hogy szabadon engedjük?

— Megkértelek, hogy akkor engedd el Mentaroccit, amikor én mondani fogom.

— Mi a különbség? Megástuk a tömegsírt, és beletemettük a halottakat...

— Holnap pedig az a provokátor, aki Mentaroccit egyszer már Miller kezére adta, jelenteni fogja Lemkének: Mentarocci, akit ti kikértetek, megint a hegyek közt van, él és egészséges! Lemke ellenőrizni fogja a dolgot, átnézi a műtét közben bekövetkezett halál ügyiratát...

— Úristen, mit tettem! — mondta Matini elsápadva. — Milyen ostoba vagyok!

Heinrich idegesen járt fel-alá a szobában. Matini fejét kezébe temetve, mozdulatlanul ült a pamlagon, tekintetét a padlóra szögezve.

— Mondd meg, pontosan hány órakor engedted el?

— Hajnali hatkor. Civilruhát adtam neki, némi pénzt meg egy pisztolyt...

— Tudod, hogy merre ment?

— Nem.

— Megbeszéltetek további találkozókat?

— Azt sem. Csak megszorította a kezemet... még össze is csókolóztunk, de egyetlen szót sem mondtunk egymásnak.

Heinrich megint fel-alá indult a szobában, s közben szaggatott mondatokat vetett oda Matininak:

— A helyzet rosszabb, mint gondolnád. A halottas levél Lemkénél, és az ember él. Kubis elmondja hogy mi rábeszéltük. Én, te meg Lütz. Mire következtet Lemke? Hogy valami szervezet működik a partizánok érdekében. Akkor pedig hármunkat...

— Odamegyek Lemkéhez, és magamra vállalom a felelősséget. Elmondom, hogy ügyetlen voltam. Mentarocci megszökött, én pedig, félve a felelősségtől, hogy mentsem magamat...

— Ne beszélj butaságot! Az ember bevárja, hogy a háború már-már véget ér, és akkor egy óvatlan cselekedetéért elpusztuljon?! Majd kigondolunk valamit. Ki kell gondolnunk! Nincs olyan helyzet, amelynek ne volna megoldása...

— Már javasoltam egyet. Ez az egyetlen megoldás, ami lehetséges.

— Láttad-e már valaha, amint az apró vadat meghipnotizálja egy kígyó és maga kúszik a kígyó szájába? Te is így akarsz cselekedni! De találni fogunk, találnunk kell valami lehetőséget... Várj csak, várj csak, hagyj kicsit gondolkoznom... Tudod mit? Menj Lützhöz, és közöld vele a történteket, én pedig közben megpróbálok valamit fontolóra venni... Lehetséges, hogy ez lesz a menekvésünk! De ígérd meg, hogy egyetlen lépést se teszel, mielőtt velem megbeszélnéd!

— Megígérem!

— Majd telefonálok Lütznek. Egyelőre nem is akarom fecsérelni az időt, hogy minél előbb megoldást találhassunk.

Matini felemelkedett, és az ajtó felé indult, a küszöbön azonban megállt, és szomorú pillantást vetett Heinrichre.

— Annyira szeretlek téged és Karlt, most pedig énmiattam...

— Ha úgy vesszük, én vagyok a hibás. Tervünket nem gondoltam át a legapróbb részletekig, nem beszéltem ezzel a Mentaroccival, azt hittem, még ráérek, és íme... Node egymás előtt mentegetőzni majd később fogunk. Egyelőre... egyelőre menj!

Matini reménytelenül legyintett, és elment.

Heinrich egyedül maradva, nyugodtabban latolgathatta azt a tervet, amely már a Matinival folytatott beszélgetés során felmerült benne.

Igen, úgy látszik: ez az egyedüli megoldás! Mert gyorsan kell cselekedni, nem szabad időt veszítenie. Tervének sikerét csak a gyorsaság fogja eldönteni. Meg az, hogy nem tévedett-e feltételezéseiben... De mi lesz, ha tévedett? Akkor új változatot kell kitalálnia. Mégpedig a lehető legsürgősebben. Hogy azonban biztos legyen mindezekben...

Megnyomta a csengő gombját, és beszólította Kurtot.

— Hívd be Lidiát, és vigyázz, hogy beszélgetésünk közben senki be ne lépjen. Még te se.

Kurt ijedt és kérdő pillantást vetett Heinrichre, látva azonban, hogy a főhadnagy ingerült hangulatban van, nem mert kérdezősködni, hanem némán kiment a szobából.

Egy perccel utóbb megjelent Lidia.

— Hivatott, signore? Parancsoljon!

A leány hangja jókedvűen, barátságosan csengett, mint mindig: temperamentumához képest talán túl nyugodtan.

— Kérem, üljön le, mert beszélgetésünk nem lesz rövid! — mondta Heinrich, és széket tolt a leány elé. — Nem is sejti, miről akarok beszélni?

— Fogalmam sincs, signore! De remélem, nem elégedetlen velem — mondta Lidia, és lesütötte pilláit, hogy elrejtse szemének kissé ijedt csillanását.

— Hallom Kurttól, hogy össze akarnak házasodni.

A leány elpirult.

— Megbeszéltük, hogy várunk a háború végéig...

— Szereti őt?

— Ha egy leány igent mond...

— Hát ő?

— Szeret! — felelte habozás nélkül Lidia.

— Kár. Kedvelem Kurtot, és kívánnám neki, hogy élete boldog legyen, de hát...

— Azt akarja mondani, hogy nem kap engedélyt egy olasz lánnyal való házasságkötésre? — kérdezte szinte kiáltva Lidia.

— Azt akarom mondani, hogy nem lesznek egymáséi. Soha! Mégpedig nem azért, mintha valaki megtiltaná, hanem... — Heinrich hátralépett, és minden szót élesen tagolva, folytatta: — Azért, mert most, beszélgetésünk után, kénytelen leszek magát letartóztatni, és kihallgatásra küldeni!

Lidia teste úgy megrándult, mintha váratlan ostorcsapás érte volna. Fekete szemében szilaj tűz villant.

— Erre semmiféle alapja nem lehet. A holmijai azt hiszem, sértetlenek. Egy éve szolgálok a grófnőnél, és ezalatt a legértéktelenebb apróság sem tűnt el.

— Ne tettesse magát! Tudja, mire gondolok.

— Csak azt tudom, hogy teljesen ártatlan vagyok. Persze, egy szegény lányt sértegetni, egy szobalányt...

— Még egyszer megismétlem: ne tettesse magát!

— De amikor ártatlan vagyok!

— Ezt majd bizonyítsa be, ha a Gestapón kihallgatják.

— Miért, ez most nem kihallgatás?

A leány tekintetében Heinrich annyi megvetést látott, hogy hangja önkéntelenül elárulta zavarát:

— Én nem dolgozom a Gestapónak, és nem vagyok nyomozó... — mondta, mintegy mentegetőzve. — Csak meg akartam győződni róla, hogy valóban elkövette-e azt, amivel vádolni fogják. Tudni akarom, mi legyen az álláspontom a dolgában...

— Meg akarja állapítani, hogy bűnös vagyok-e vagy ártatlan? — s a leány hangja megremegett az indulattól.

— Megállapítani a bíróság fogja...

— A bíróság? Miféle bíróság?

— Az a bíróság, amely ítélkezni fog maga fölött. Amelyik Mentarocci felett is ítélkeznék, ha nem szökött volna meg...

— Megszökött!?

Ha a boldogságnak arca volna, ebben a pillanatban bizonyára Lidia arcához lett volna hasonló.

— Talán ismerte?

— Az apám!

— Így hát maga értesítette őt a parlamentereink útjáról. Elolvasta azt az írást, amelyet Kurt olyan ügyetlenül magának adott át. Ugye?

— Kurtnak nincs ehhez köze!

— Majd eldönti a Gestapo.

— És Kurt még bálványozza önt, azt mondta, hogy...

— Nem érdekel, mit mondott a bűntársa!

— Kurt semmiről sem tudott!

— Maga volt az is, aki kinyitotta a kastély kapuját, beeresztette ide az apját a partizánokkal, hogy túszokat szedjenek.

Lidia felugrott székéről, és kiegyenesedve, a büszke megvetésnek és haragnak önfeledtségében állt Heinrich elé telve azzal a gyűlölettel, amely elfeledteti az emberekkel saját veszedelmüket, és amelynek hatása alatt kihívják maguk ellen az erősebbik dühét.

— Ezzel megmentettem ötven teljesen ártatlan embert! A maguk pribékjei bizonyára agyonlőtték volna őket Padermóban! Hát jó, vitessen el, csináljon velem, amit akar! Ha apám szabad, úgyis bosszút fog állni értem...

— Akit egyszer elcsíptek, az másodszor is tőrbe esik.

Minden lépését figyeli az ügynökünk, aki maga is a partizánok közt van.

— Hazugság! A garibaldisták közt nincs áruló!

— Ó, szent együgyűség! A Gestapo a maguk garibaldistáinak minden lépését ismeri.

— Most találta ki, hogy rámijesszen!

— Ma is, ha majd az apja boldogan elmeséli, hogyan sikerült megszöknie, a mi emberünk szeme rátapad bozontos szemöldöke alól, hogy utána rögtön...

— Úristen, miféle szemöldökről beszél? Nem... nem értem...

— Hogy miféle szemöldökről? Eh, ez most nem érdekes! Soha életemben nem láttam még ilyen sűrű, vastag és bozontos szemöldököt. Egyszerűen megdöbbentett.

— Lehetetlen!

— Nem hiszi, hogy ilyen szemöldök létezik? Pedig alkalma lesz személyesen meggyőződni róla. Az az ember gyakran jár a Getaspón. Most majd bizonyára odahivatják szembesítésre.

A leány arcán most első ízben villant meg a félelem. Mintha összeomlott volna, s tekintete könyörögve tapadt Heinrichre:

— Ezt csak kitalálta arról a szemöldökről... hiszen ez lehetetlen... szántszándékkal mondta, hogy... — e szavaknál megingott, nekitámaszkodott az asztal szélének, másik kezével tapogatózva hátranyúlt, széket keresve, majd leült, vagyis inkább lezuhant a székre.

Heinrich kimondhatatlanul megszánta.

— Lidia! — mondta nyájas hangon, és szorosan megragadta a leány kezét. — Hallgasson végig figyelemmel. Apját a Gestapo ügynöke árulta el, az a bozontos fekete szemöldökű partizán. Nevét nem ismerem, de a külsejét alaposan megjegyeztem. Ő volt a partizánok másik parlamentere.

— Vittorio bácsi! — nyögte ki a leány.

— Erről haladéktalanul értesíteni kell az osztag parancsnokát és a maga apját. De másnak egy szót se! Megértette? Hallotta, mit mondtam?

— Azonnal indulok, és...

A leány szava hirtelen elakadt, elvágta az a gondolat, hogy kelepcébe csalhatják, kilesik, hová megy, azután pedig...

— Tudom, hogy mitől fél... de nincs időm, hogy meg-

győzzem az ellenkezőjéről. Sietni kell, mert súlyos veszély fenyegeti nemcsak a maga apját, hanem azt is, aki futni hagyta, Matini doktort...

— Megbízom önben... megyek — s Lidia az ajtó felé indult.

— Várjon! Mikor fogom megtudni, hogy sikerült-e figyelmeztetnie az osztag parancsnokát?

— Nagyon hamar.

— Jól van, várni fogom. És megkérném, hogy Kurtnak ne szóljon beszélgetésünkről. Kurt jó fiú, de nincs gyakorlata a konspirálásban, és azt hiszem, a politikához sem ért.

Lidia kiszaladt.

Heinrich, mihelyt az idegfeszültség alábbhagyott, rögtön megérezte, mennyire elfárasztotta az iménti jelenet és egyáltalán a nap sok torlódó eseménye. S éppen most, amikor Lemke megérkezése különösen nagy óvatosságra, koncentrálásra kényszeríti. Kétségtelen, hogy Lemke csak Berthold tudtával érkezhetett ide, és talán ugyanazt a szerepet fogja betölteni, mint azelőtt Miller.

Ismét végigolvasta levelét, melyet az előző napon kapott Bertholdtól — helyesebben szólva csak azokat a sorokat, amelyek a Biztonsági Szolgálat új főnökére vonatkoztak: „Találkoztál már Lemkével? Azt hiszem, jó bajtárs. Érdemes volna összebarátkoznotok. Amikor megtudta, hogy te is Castel la Fontéban vagy, örömének adott kifejezést."

„Örömének adott kifejezést", és mégsem kereste fel üdvözlő látogatással, ahogyan illett volna! Nos, ő, Heinrich nem fogja megelőzni! Úgy kell viselkednie, hogy Lemke a kegyeit keresse. Eszébe jutott bonneville-i kihallgatása, és elmosolyodott. Akkor ösztönszerűen ráhibázott a helyes módszere, amelyet ezzel az öntelt Gestapo-tiszttel kell alkalmaznia. Arcátlanságára még nagyobb arcátlansággal, gőgjére még nagyobb gőggel felelni!

A tábornok éppen körúton van, s ma talán be sem jön a törzshöz. Szegény Lütz azonban bizonyára izgul. És Matini is. Fel kell hívni, meg kell nyugtatni őket. De vajon mit mondhat nekik? Mi lesz, ha Lidia nem tudja kellő időben figyelmeztetni a garibaldistákat? Megígérte, hogy hamarosan visszatér. Lehet, hogy itt, a városkában van valamilyen kapcsolata. Nincs hát más hátra, mint várni.

A várakozás órái elviselhetetlen lassúsággal múlnak, Heinrich nem meri megkérdezni Kurttól, visszatért-e már Li-

dia. Nyilván még nem tért vissza. Kurt ugyanis ideges, mindent kiejt a kezéből, mialatt ebédre készülve, megteríti az asztalt. Heinrich odaadással tanulmányozza a halismereti szakkönyvet, és úgy tesz, mintha nem venné észre, menynyire szeretne Kurt kérdezni valamit...

Amikor alkonyodni kezdett, Heinrich már nem bírta tovább, és felhívta Lützöt:

„Minden rendben van, nyugodtan alhatunk, holnap reggel majd beszélünk a dologról."

Maria-Luisa már régen visszatért sétájáról. Most pianinóján játszik. Egy bravúros motívum visszhangozva tölti be a kastély üres szobáit. Maria-Luisa nyilván remek hangulatban van. Át kell menni hozzá, megtudni, milyen volt a Sofiával folytatott beszélgetése.

S így adódik, hogy Heinrich az est hátralevő részét Maria-Luisa lakrészében tölti — Stengel, Ramoni gróf és a háziasszony társaságában. Lidia nem mutatkozik. A grófnő maga hozza be a teát.

— Képzeljék csak, a szobalányom hirtelen faképnél hagyott: megbetegedett valakije, és egész napra elkérezkedett a gróftól — panaszkodik Maria-Luisa.

Lidia tehát még mindig nem tért vissza! Most már nem is jön vissza reggelig. Este kilenctől kijárási tilalom van Nos hát, ő is átmehet szobájába, és lefekhet.

A grófnő nem tartóztatja. Csak közel lép hozzá, és halkan odasúgja:

— Vasárnap magával és a barátjával Lerróéknál fogunk ebédelni.

A csaknem egésznapos feszültség Heinrichet a végletekig elcsigázta, s örömmel gondol rá, hogy most elalszik, és reggelre eloszlik minden félelme. Aggodalmai azonban még hevesebben törnek rá, amikor lefekszik.

Ezzel a Mentarocci-esettel kapcsolatban ismét megengedhetetlenül könnyelmű volt! Persze feltétlenül kapcsolatot kellett létesítenie a partizánokkal. De várnia kellett volna egy jobb alkalomra. De hát hagyta volna, hogy elpusztuljon egy olyan ember, mint Mentarocci? Hagyta volna, hogy ez a bozontos szemöldökű provokátor szabadon járjon-keljen, és elárulja, lebuktassa a becsületes embereket? Bizony olykor erőt kell vennie érzésein. Elvégre nincs meg a lehetősége, hogy mindenkit megmentsen, aki a Gestapo-pribékek karmai közé kerül. Azt az utasítást kapta, hogy legyen óvatos. Mostantól

kezdve csakis ezt fogja szem előtt tartani. Legalábbis addig, amíg meg nem szerzi a szükséges dokumentumokat. De vajon sikerül-e egyáltalán megkaparintania? Van-e lehetősége, hogy megszerezze. Ha van — csakis Lerro révén!

Tekintete most megállapodik Európa térképén. Éjjeliszekrénye lámpájának fényében meg tudja különböztetni a keleti arcvonalat jelző zászlókat. Emlékezetből ismeri a térképet, akár behunyt szemmel is eligazodik rajta. Milyen gyorsan tért vissza a háború azokhoz a határokhoz, ahol 1941-ben megkezdődött. Milyen távolinak tűnik! Lehetséges, hogy alig három év telt el azóta? Igen, három év. Csakhogy ezeknek mindegyike tíz másikkal ér fel!

Heinrich sorra veszi a háború első napjainak eseményeit, hogyan érkezett az ellenséghez, és mit tett azóta. Lehet, hogy nem éri meg a háború végét, de nyugodt lelkiismerettel halhat meg... Bár mégis csak dühítő volna, hogy éppen most pusztuljon el, amikor minden a megoldáshoz közeledik. És ne lássa viszont a hazáját! Vajon azok az emberek, akik most odahaza vannak, megértik-e, hogy bármily nehéz a sorsuk, mégis milyen végtelen nagy öröm az övéik között lenniük? Bizonyára nem értik meg teljesen.

Csaknem fél esztendeje múlt, hogy Kijev felszabadult a megszállás alól. Ott most kora tavasz van. Már csobognak a patakok. A Dnyeper hirtelen megduzzad. A Volodimir-dombról és a Dnyeper-menti lejtőkről az ember tekintete átfoghatja a tavaszi árban szélesen hömpölygő folyót. A rádió hírül adta, hogy Kijev nagyrésze romokban hever. Talán már az a kis ház sem áll, a Borcsev-lejtőn!

Heinrich maga sem vette észre, hogyan merült álomba. Azt álmodta, hogy át akarja úszni a Dnyepert, a folyó gyors sodra azonban nem hagyja, hogy elérje a túlsó partot. Az áramlattal küzdve, minden erejét megfeszíti, s a partmenti homok aranysávja egyre közelebb és közelebb kerül.

Úgy ébred fel, hogy elvakítja ez az aranyragyogás. A napsugár széles pászmában világít be a szobába, és egyenesen Heinrich arcára hull. A szomszéd szobában Kurt éppen a reggelit készíti. Meghallja, hogy Heinrich öltözik, s halkan bekopog az ajtón.

— Főhadnagy úr, kocsival akar menni vagy gyalog?

Kurt hangja vidám, s az arca is ragyog, mint ez a kora tavaszi reggel. Tehát Lidia visszatért!

Heinrich biztosan érzi, hogy minden jóra fordult — őt magát is elönti az öröm.

— Lidia nem üzent nekem semmit?

— Kérte, hogy adjam át: nagyon köszöni signore Matininak a remek gyógyszert. Kétszer is itt járt, de már nem várhatott, mert a grófnő elküldte valahová.

Heinrich nagy sietve megreggelizik, és elindul Castel la Fontéba.

Tavasz! Eljött a tavasz! A napon már egész meleg van. Még jól is esik, ha egy könnyű fuvalom kissé lehűti az ember arcát. Vajon a napsugarak érintésétől ilyen forró az arca, vagy a boldog örömtől? Bárcsak mielőbb láthatná már Lützöt és Matinit, hogy elmondja nekik: minden rendben van.

Meggyorsítja lépteit. A Biztonsági Szolgálat épülete mellett katonák csoportja álldogál. A kerítésen át látható, hogy bent az udvaron még több a katona. Mi az, Lemke talán seregszemlét tart a pribékjei felett? Lám, ott meredezik hórihorgas alakja. Mellette Kubis. Félre kell fordulnia, hogy ne vegyék észre. Mintegy gondolatokba merülten, sietve kell haladnia, mintha sürgős dolga volna a törzsnél.

Már túljutott a Biztonsági Szolgálat épületén, amikor háta mögül katonacsizmák dobbanását hallja.

— Főhadnagy úr!

Kelletlenül megtorpan. Egy szakaszvezető siet feléje.

— Herr Lemke kéreti, hogy jöjjön be hozzá!

— Mondd meg, hogy nagyon sietek, ezért sajnos most nem tehetek eleget a kívánságának.

Lütz szobájának ablaka tárva-nyitva. Tehát otthon van. Heinrich felsiet az emeletre.

— Hallottad mi történt az éjszaka? — kérdi Lütz, anélkül, hogy üdvözölné.

— Semmit sem tudok.

— A Biztonsági Szolgálat épülete mögött, a parkban megölt embert találtak, mellén ezzel a felirással: „Így jár Olaszország minden árulója".

— Láttad?

— A legénvemet küldtem oda. Azt mondja, zömök, fekete ember, bozontos szemöldökű.

— Matini tudja?

— A megölt embert a kórház bonctermébe vitték.

Alfredo Lerro rendkívül meg van elégedve társalgópartnerével. Nem is emlékszik, mikor beszélgetett valakivel ilyen szívesen, ennyi érdeklődéssel, mint ma ezzel a fiatal német tiszttel. Szinte hihetetlen, mennyire jártas ez a főhadnagy a halbiológia rejtelmeiben. Nincs az a főiskola, ahol ennyi tudásra szert lehet tenni. Csak a halászat szerelmese, sokat olvasott ember, aki rajong a természetért és ráadásul igen éles megfigyelő — csak az képes ilyen alaposan végigtanulmányozni mindent, ami a különféle halak viselkedésére, szaporodásuk körülményeire, halászatukra vonatkozik. Ez az ember nem egyszerűen gyakorlati halász, aki csupán kifogja a halat, és nem gondolkozik felőle, milyen érdekes, milyen ismeretlen világ rejtőzik a nagy és a kis vízmedrekben. Például, amikor elmondta, hogyan segítenek a tokhalak hímjei a nőstényeknek túljutni a zátonyos örvényeken olyankor, amikor a nőstények árral szemben úszva, keresnek ívásra alkalmas helyet... És mennyi történetet tud a dél-amerikai folyók szörnyű ragadozójáról a kis karib-halról, amelyet vízi hiénának is neveznek. Egyszer ezekből, a halaknak alig nevezhető karibokból egy raj felfalt egy egész bikát, amíg átgázolni próbált a folyón — felfalták alig harminc-negyven lépés után! Olyan folyóban, ahol karibok élnek, még kezet mosni is veszélyes.

Lerrónak ez a régi szenvedélye. A háború előtt sok ország halbiológiai folyóiratára fizetett elő módszeresen, valahányszor halról vagy halászatról szóló szakkönyv jutott tudomására, rögtön beszerezte, és büszkén elmondhatta, hogy szakkönyvtára egyike a legkülönbeknek, amelyeket valaha is látott.

Lerro egyik könyvet a másik után veszi le a polcról óvatosan, mint valami óriási kincset, letörli, pedig egyetlen porszem sincs rajta, és így nyújtja át vendégének. Bizonyos benne, hogy olyasvalaki, mint Goldring, nagyra értékeli azt a sok fáradságot, amellyel könyvtárát összehozta. Annál is inkább, mert hiszen a báró több európai nyelven beszél, és könnyen olvashatja az itt található legtöbb könyvet. Kár, hogy éppen angol nyelvismerete gyenge: Lerrónak birtokában van néhány angol szerző rendkívül érdekes könyve. A báró viszont kitűnően tud oroszul, amihez Lerro nem ért. Boldogan élne is a báró ajánlatával, és nyelvleckéket venne tőle, hogy pótolja ismereteinek ezt a hiányát, de sajnos, nincs szabad ideje. Reggeltől késő estig ott van az üzemben, ahol

az éppen általa feltalált műszert gyártják. Kár, hogy nem mesélheti el vendégének a találmány lényegét, de higgye el, Herr Goldring, az utóbbi két év munkája minden erejét felemésztette. Még csak örülni sem tud, hogy feltalálta azt a műszert: vinné el az ördög! Ilyen életmód mellett elvadul az ember. Már egyáltalán nincs magánélete. Egyáltalán nincs! Néha még az éjszakát is a gyárban tölti, s egyetlen leányát csak hetente egy-kétszer láthatja... Bár meg kell adni, bizonyos előnyöket élvez. Először azt, hogy nincs az arcvonalon. Anyagilag nagyon jól, sőt kitűnően dotálják, és nagy tisztelettel bánnak vele. S ennek ellenére, talán egész Európában senki sincs, aki annyira áhítja a háború befejezését, mint éppen ő, Alfredo Lerro!

Hiszen tulajdonképpen fogoly. Fegyveres kísérettel megy a munkába, s így tér onnét haza, háza körül éjjel-nappal két géppisztolyos járkál. Most is, ha a báróval együtt lépnek ki az utcára, semmi másért, mint egy kicsit sétálni, háta mögött feltétlenül ott lesznek az őrök, akár akarja, akár nem. Lehetséges, hogy a báró kineveti ezért, de bevallja, hogy idő híján csontosodott bele az özvegységbe is. Ha újra akarna nősülni, társaságba kellene járnia, új ismeretségeket kötnie, végül elolvasnia az új könyveket, folyóiratokat, napilapokat, hogy legyen miről társalognia. Őneki azonban még arra sincs elég ideje, hogy tisztességesen kialudja magát!

A bárónak köszönheti, hogy Stengel egész társaságot hívott meg erre a napra: Goldringon kívül a grófnőt és azt a rokonszenves arcú tisztet... hogy is hívják... már elfelejtette a nevét... ezt a Kubist!

Heinrich együttérzéssel hallgatja Alfredo Lerro panaszait, nem vág szavába kérdésekkel, csak olykor-olykor válaszol neki. Bizony, nagyon jól tudja, milyen nehéz élete lehet kényszerű elzárkózásában olyasvalakinek, akinek ilyen széles az érdeklődési köre... Ő maga is nagymértékben érzi a kulturált társaság hiányát... s azt, hogy sikerült megismerkednie signor Lerróval, kivételes szerencsének tekinti. Így legalább néha tartalmas beszélgetésekkel üdítheti fel szellemét. Ó, boldogan elfogadja a meghívást, hogy minden vasárnap eljöjjön látogatóba, csak attól fél, hogy terhére lesz a házikisasszonynak. Node, ha signor Lerro ragaszkodik hozzá — ám legyen, ő boldogan beleegyezik. De csakis azzal a feltétellel, ha signorina Sofiának nem fog fölös gondot okozni. Ebből az alkalomból megjegyzi, hogy signorina Sofia csodá-

latosan ért a halételek elkészítéséhez. A legközelebbi vasárnapon együtt fognak signorina Sofiával orosz hallevest főzni, és mindenkit megkínálnak. Remek lesz!

Heinrich elbúcsuzik Lerrótól és megkéri, mentse ki a többi vendégnél, ha majd visszaérkeztek a sétából, mert kissé megfájdult a feje, és indulni akar.

Phü, végre megfeledkezhet a pisztrángokról, tokhalakról, karibokról... Hogy mi az ördögnek van ennyi átkozott halfajta a világon! Ichtyológiai szakismeretei még elég anyagot nyújtanak néhány beszélgetéshez, aztán megint nekiláthat az olvasásnak, mert közönséges horgászmesékkel ennél a különcnél nem jut semmire — alaposan be kell bizonyítania szakismereteit. Mi több, még szakácsismereteit is. Mi a pokolnak kellett felemlítenie az orosz hallevest? Most aztán főzhet, holott fogalma sincs, hogyan kell azt csinálni! Most aztán felkajtathat valahol még egy szakácskönyvet is sőt magának kell összeállítania valamiféle egyéni receptet a könyv néhány adatának kombinálásával.

Másrészről viszont jó, hogy a mérnöknek ez a szenvedélye. A közös érdeklődés alapján hamarabb összemelegednek. A Kubis-ügy változatlanul fennáll — de ezen az egy terven kívül még mást is kell tartalékolnia. Feladata rendkívül fontos, minden körülmények közt végre kell hajtania. A keleti arcvonal hírei egyre inkább kétségbeejtik a hitleristákat — most már a hadijelentéseket két-három nappal később közlik, mint a Szovjetunió. Így volt például, amikor a korszuny—sevcsenkovszkoji csata jelentése érkezett, amely egyébként a németek veszteségeit a felére csökkentette.

Világos, hogy ilyen körülmények közt a hitleri hadvezetés minden erejével az új fegyver előállítására veti magát.

Heinrichtől már többször tudakolták, hogyan halad a reábízott feladat teljesítése. Tudják, milyen nehéz ez a feladat, de minden alkalommal hangsúlyozzák, hogy milyen hallatlanul fontos.

A mai nap talán kissé közelebb hozta céljához. Kétségtelenül! Hiszen mindig az első lépés a legnehezebb...

Ugyan ki az, aki szembe jön vele? Csak nem Lemke? De bizony. Kénytelen találkozni vele. De talán jobb is, hogy első találkozásuk az utcán történik.

Goldring láttán Lemke meggyorsítja lépteit.

Hajaj! De nehéz megszokni ezt az ábrázatot: Lemke szinte késsel lemetszett állát! Olyan, mintha nyaka közvet-

lenül a szájánál kezdődne, ami most, hogy az őrnagy barátságosan mosolyog, különösen visszataszító.

— Úristen! Milyen szerencsés találkozás! — harsogja Lemke, és közeledve, már messziről nyújtja mindkét kezét.

— Részesülhetett volna ebben a szerencsében rögtön megérkezése után is — feleli meglehetősen szárazon Heinrich. — Hiszen Berthold értesítette önt, hogy itt vagyok. És nem is lett volna nehéz megkeresnie.

— Azt hittem, hogy ön fog megelőzni engem, mint rangidőst.

— Az adott esetben nem a rangról, hanem az illendőségről volt szó.

— Megsértődött, báró?

— Egyáltalán nem. Ámbár bevallom, azt hittem bonneville-i első találkozásunk után, hogy kapcsolataink egészen másképp fognak alakulni. Meg is írtam Bertholdnak, menynyire sajnálom, hogy kellemes ismeretségünk ilyen hamar megszakadt.

— Ő említette ezt nekem, és nagyon hálás vagyok, hogy olyan kedvezően nyilatkozott rólam, megfeledkezve arról a néhány kellemetlen percről, melyet önnek okoztam.

— Ön ideérkezése előtt találkozott a vezérőrnaggyal, és rólam beszéltek. Nem üzent nekem semmit?

— Herr Berthold azt kérte, hogy közöljem: külön levelet írt önnek, és természetesen megkért, hogy adjam át legőszintébb jókívánságait.

— A levelet megkaptam, de a jókívánság egy kissé elkésett! Ugye belátja, hogy volna némi okom a sértődésre?

— A sok munka! A sok munka eltemet engem, báró! Éjjel-nappal...

— És még arra sem jutott egy perc nyi ideje, hogy telefonon felhívjon?

— Node ön sem volt hajlandó odajönni, amikor egy katonát ön után küldtem.

— Ön szerint ez helyes meghívási forma?

— Nem tulajdonítottam fontosságot ilyen csekélységnek mint a meghívás formája. Etikett-kérdésekben, megvallom nem vagyok járatos. S ha talán valakinek a hiúságát...

— Nem a hiúságát, hanem az önérzetét!

— De értse meg, báró, nem rosszindulatból tettem! Ne felejtse el, hogy Bonneville után, ahogy mondják, csöbörből-

vödörbe kerültem. Azt hittem, itt kipihenhetem magam, és kiderült, hogy...

— Hogyan, hát Bonneville-ben most is nyugtalanság van? Ön Gartner halála után olyan erélyes nyomozásba kezdett, hogy azt hittem a maquisard-ok végre megérzik a kemény kezet. Apropos, megtalálták végül is Gartner gyilkosát?

— A nyomozás még folyt, amikor a maquisard-ok levegőbe röpítették az egész vendéglőt, és ezzel végleg eltüntették a nyomokat. Úgy látszik, hogy az épületben több, különböző időpontokra időzített pokolgép volt elhelyezve, s csak a véletlen hozta, hogy éppen Gartner... De egyáltalán, már halálosan unom a dolgot! Alighogy ideérkeztem, máris nyakig merültem ugyanolyan ügyekbe, amelyektől menekülni akartam. Hiába, ez a mi sorsunk!

— Igaz az, hogy a Biztonsági Szolgálat épülete mellett a partizánok meggyilkolták az önök egyik ügynökét?

— Sőt, utána még többet is megöltek. Egyszerűen nem értem, honnét tudják meg róluk ezek az átkozott garibaldisták...

— Bocsásson meg egy talán szerénytelen kérdésért: ön a titkos munkatársaival a Biztonsági Szolgálat helyiségeiben szokott találkozni?

— Isten őrizz! Beszervezéskor magunkhoz hívatjuk az illetőt, később azonban, amikor már beszerveztük az ügynököket... az ilyen találkozások céljára külön lakást tartunk fenn.

— Az első megölt ügynök ismerte ezt a lakást?

— Igen. Kubis és Miller gyakran találkoztak ott vele. Ez az ember volt egyik legtevékenyebb ügynökünk a garibaldisták között.

— Bizonyára megfigyelték, amikor találkozóra ment, s így szereztek tudomást a lakás címéről! Vagy lehet, hogy vallott amikor a partizánok lelepleztek.

Lemke megtorpant, annyira elképesztette az egyszerű következtetés.

— Minekutána pedig megtudták a lakás címét, a partizánok egyszerűen megfigyelték, hogy ki megy oda. Így sikerült másvilágra küldeniük még néhány ügynököt, akiket Miller olyan véres verejtékkel szervezett be. Hát sem önnek, sem Kubisnak nem jutott eszébe, hogy az első ügynök meggyilkolása után meg kellene változtatni a találkozóhelyet?

Lemke sápadtan mentegetőzött:

— Értse meg, azt az embert a Biztonsági Szolgálat épülete mellett találtuk meg. Így történt, hogy hirtelenében nem jutott eszünkbe... Hiszen még csak rövid ideje vagyok itt...

— Ugyan kérem, ez a legelemibb dolog! Nincs szükség helyi ismeretekre, csak logikus gondolkozásra... Ha nem rokonszenveznék önnel, feltétlenül megírnám a dolgot Bertholdnak, mint valami tréfás esetet, mely...

— Minden ember tévedhet, báró! S ha mindenkinek a tévedését... a főnöke ítéletére bocsátanák...

— Megmondtam, hogy nem fogok írni Bertholdnak. Bár megvallom, ha nem önről volna szó, aligha titkolnám el előle. Elvégre most a jól megszervezett olaszországi ügynökhálózatra olyan nagy szükségünk van, mint egy falat kenyérre! Meg aztán a családi szempontok! Berthold örökbefogadott engem, ő az én leendő apósom is, tehát érthető, hogy szolgálati érdekei milyen közelről érintenek engem. Osztályának munkájáért ő felel a führernek! — Ezt Heinrich olyan elragadtatással mondta, hogy kis híján elnevette magát.

Lemkének viszont nem volt nevethetnékje. Az északi hadseregcsoport törzsénél, mielőtt idebocsátották volna, beavatták a helyzetbe, és különösen hangsúlyozták, hogy a helyi lakosság körében megszervezendő ügynökség kérdésének a hadseregcsoport törzse rendkívüli fontosságot tulajdonít.

„Ne felejtse el" — mondta Herr Lemkének közvetlen felettese — „hogy most, amikor olasz területen háború folyik, minden egyes olaszról tudnunk kell, mi rejlik benne. Hiszen ellenségeink felderítőket és segítőket is fognak keresni köztük!"

S mindezen figyelmeztetések után ő még arra sem vigyázott, amit Miller már összehozott — hanem tönkretette az ügynök-szervezetüket! — Mivelhogy minden egyes ügynökkel személyesen akart megismerkedni, az utóbbi napok során szinte valamennyiüket odahívatta, akik a jegyzéken szerepeltek.

— Talán bemehetnénk vacsorázni, báró! — ajánlotta váratlanul Lemke, amikor a vendéglőhöz érkeztek.

Heinrich elmosolyodott. Megértette, hogy a rémült Lemke egy palack bor mellett szeretné folytatni a beszélgetést.

— Nem járok vendéglőbe. A kastélyban kosztolok.

— Akkor talán megengedi, hogy egyszer becsomagoljak egy-két palackot, és meglátogassam?

— Miért nem most mindjárt?

— Nem. Most vissza kell mennem a hivatalomba, néhány utasítást kell kiadnom.

— A találkozóhely megváltoztatásáról?

Lemke meghallotta Heinrich hangjában az iróniát, és elpirult, de türtőztette magát, s nem adott éles választ.

— Hát igen, ezzel sietni kell. Nagyon köszönöm az ötletet, és remélem, mindez köztünk marad.

— Ezt már megbeszéltük...

Heinrich, amikor hazatért, Kubist találta dolgozószobájában.

— Haza kellett kisérnem a grófnőt, és elhatároztam, hogy bevárom önt — magyarázta Kubis. — Kár, hogy nem jött velünk, nagyon kellemes kis séta volt. Különösen, ha nem kellett volna udvarolnom signorina Sofiának, aki olyan unalmas, mint egy gyászmise...

— Így beszél leendő menyasszonyáról?

— Idehallgasson, Heinrich, attól félek, hogy nem fogom kibírni. Ki mondta azt, hogy az olasz nő csupa tűz, csupa báj, és megdobogtatja a férfiszíveket? Mert ez itt olyan savanyú, mint...

— Viszont nagyon szép hozománya van...

— Ez az a tulajdonság, amely minden nőt bűbájossá tehet... Dehát tulajdonképpen miből áll az a hozomány?

— Pontosan én sem tudom. Signor Lerro azonban célzást tett, hogy anyagilag teljesen biztosítva van.

— No, egye fene! Egy anyagilag biztosított apósért hajlandó vagyok tovább csapni a szelet. Remélem, Lerro nem fogja megrövidíteni leánykáját. De milyen unalmas ez, milyen szörnyű unalmas, ha tudná, Heinrich! Mit gondol, sokáig kell ezt csinálnom?

— Attól függ, milyen benyomást keltett bennük, no meg az ön magatartásától. Remélem, arra már nem nekem kell megtanítanom, hogyan viselkedjék, és mit tegyen. Rábízom magam nőügyekben szerzett tapasztalataira. Bizonyos, hogy bőven akad ilyen!

— Jó, jó, de nem ilyenfajta nőkkel! Tudja, igyekeztem mindig úgy rendezni a dolgokat, hogy a lehető legsimábban menjenek. Ez a sok előjáték... fogalmam sincs, hogy hol kezdjem!

— A virágoknál. Ez, hogy úgy mondjam, a klasszikus módszer! Holnaptól kezdve minden reggel küldjön virágot...

— Minden reggel? Akkor tönkremegyek a csokrokon. Honnét veszek ennyi pénzt?

— A virágokat én fizetem, de nem magának, hanem a legényének, mert maga ezt a pénzt is elinná. Pedig, őszintén megvallom, egyre nagyobb gond nekem az ön szubvencionálása. Hétezer márka nem csekély összeg. S ha nem számítok rá, hogy egyhamar visszakapom, sőt további kölcsönöket folyósítok, akkor ezt csak azért teszem, mert...

— Értem, értem! Ön megindítóan türelmes. Én pedig megindítóan becsületes leszek. Mihelyt megkapom a hozományt, első dolgom lesz, hogy hétezer márkát lekanyarítsak belőle, és mély tisztelettel átnyújtsam önnek. Így diadalmaskodik az erény, a töredelmes bűnös jótevőjének lábához borul, a közönség pedig előrántja zsebkendőjét, és a szemét törülgeti! Hogy azonban az erény diadala még lenyűgözőbb legyen, nem volna szíves a fentemlített hétezret még ötven márkával megtoldani? Ne tagadja meg: soha még ilyen szükségem nem volt erre az orvosságra, amely felderíti életem hangulatát.

Kubis, miután megkapta az ötven márkát, eltávozott, átkozva leendő menyasszonyát, s a körülményeket, amelyek mind őellene fordulnak.

Sofia Lerro viszont rendkívül örült az új ismeretségnek, és titkon áldotta Maria-Luisát, aki megígérte, hogy gondoskodni fog az ő jövőjéről. Egész napon át fürkészve leste a csinos tisztet, akit a grófnő vőlegénynek javasolt. Mind a külleme, mind tréfás természete elnyerte Sofia tetszését. Egynémely élce pirulásra késztette ugyan, rövid fontolgatás után azonban arra a következtetésre jutott, hogy ő maga a hibás: a vidéki környezetben szűk lett a látóköre, ezért van, hogy a szokásos nagyvilági beszédtémákat olykor sikamlósnak, sőt egyenesen illetlennek érzi.

Sofia Lerro tehát elégedett volt a vasárnappal — ugyanúgy, mint Maria-Luisa, akinek alkalma nyílt csaknem egy teljes napot Stengel társaságában tölteni, s így egy lépéssel közelebb jutott terveinek megvalósulásához.

Április húszadikának napját a német hadsereg tisztjei minden évben lelkesen megünnepelték. Április huszadikán született Hitler. Ezen a nevezetes napon tömegestül adományozták az új rangokat a tiszteknek. Az előléptetéssel pedig természetesen emelkedett az illetmény is. Ezért az említett napot majdnem minden tiszt izgatottan várta, s már előre készült a nevezetes esemény megünneplésére.

Ebben az esztendőben azonban, vagyis 1944-ben, sokak reménysége nem vált valóra. Előléptetésben részesült majdnem valamennyi tiszt a keleti arcvonalon és azoknál az SS-alakulatoknál, amelyek feltartóztatták az angol—amerikai csapatok olaszországi előnyomulását. A hátországi csapattisztek viszont, mint például Ewers tábornok hadosztályánál, ezúttal úgyszólván semmiféle kitüntetésben nem részesültek. Hitler születésnapján a hadosztály egész törzsénél mindössze két tisztnek jutott előléptetés, s e két tiszt egyike Goldring báró volt: főhadnagyból százados lett. Ewerst és Lützöt nem léptették elő.

Kubis maga sem várta, hogy őrnagyi rangot kapjon, most azonban ez nem is érdekelte: hiszen Sofia Lerro hozományára vadászott, és ezer meg tízezer márkákról álmodozott, nem pedig nyomoruságos fizetésemelésről.

Úgye ez irányban jelentős mértékben előrejutott: Sofia Lerróval való jegyváltását éppen április huszadikára tűzték ki. Nem sokkal utóbb a házassági szerződést is meg kellett kötniük, amit Kubis már türelmetlenül várt: végre meg fogja tudni, milyen fizetséget kap azért, hogy ennek a „vidéki cselédnek" udvarolt — ahogyan Heinrich előtt emlegette Sofiát. A házassághoz az engedélyt már előzetesen megkapta a tábornoktól.

Míg azonban Sofia igen-igen gyorsan beleegyezett, hogy Kubis felesége legyen — addig édesapja. Alfredo Lerro, sokáig habozott, befogadja-e családjába ezt a német tisztet, akiről alig tudott valamit. Heinrichhel az utóbbi hónap során annyira összebarátkozott, hogy előtte nem is titkolta aggályait.

— Értse meg, mitől félek — mondta néhány nappal az eljegyzés előtt. — Ez a Kubis valahogyan megbízhatatlannak látszik. Úgy érzem, hogy semmit sem vesz komolyan, sőt a világon semmi sincs, ami egyáltalán gondolkodásra késztetné. Ezenkívül nincs is foglalkozása. Mit fog csinálni, ha egyszer véget ér a háború?

Heinrich megpróbálta védelmezni pártfogoltját, egyre újabb és újabb előnyös oldalaira hívta fel a figyelmet, de nem tudta eloszlatni Lerro kétségeit.

— Nagyon szép, hogy ennyire védi barátjának az érdekeit. Ez valóban tiszti magatartás. De nem tagadhatja, hogy ő túlságosan könnyelmű a családalapításhoz. Még azt sem tudom, van-e a folyószámláján legalább néhány ezer líra, hogy nászajándékot vegyen Sofiának.

— Én azt hiszem, van. Eddig Paul elég bőkezűen költötte a pénzt, sokkal többet, mint a tiszti fizetése. Igaz, hogy mióta az ön leányát ismeri, sokkal takarékosabb lett de véleményem szerint ez csak jó jel. Várjon, ha jól emlékszem, egyszer láttam is valami csekk-könyvet nála. Persze kínos lett volna firtatnom a dolgot, hogy mennyi pénze van, node az ember nem vált csekk-könyvet, ha csupán fillérei vannak!

Azt mégsem mondhatta meg Heinrich, hogy ezt a bizonyos csekk-könyvet ő maga váltotta ki, újabb háromezer márkát fektetve bele az ügyletbe, egy újabb Kubis-féle nyugta ellenében.

De bármennyire habozott is Lerro, kénytelen volt engedni Sofiának, és beleegyezését adta a házassághoz. Pusztán annyit kötött ki, hogy az esküvő nem lehet korábban, mint három hónappal az eljegyzés után.

— Remélem, hogy ez alatt az idő alatt leányom alaposabban megismeri ezt a Kubist, és kiábrándul belőle — vallotta be Heinrichnek. — Olyan ember ez, aki se hús, se hal. Nincs semmi szenvedélye, még a szokásos szórakozások sem érdeklik. Valahogy ég és föld között lebeg. Látja, mi ketten... minket izgatnak a víz alatti birodalom titkai Minket lelkesít a hallatlanul érdekes sport, a horgászat. Más emberek a gyűjtőszenvedélynek hódolnak. A harmadik kertészkedik vagy más effélét csinál. Ez mind az ember céltudatosságát bizonyítja. De vajon mi lelkesíti a maga Kubisát? Mi izgatja őt?

— Kubis lelkes bélyeggyűjtő! — vetette oda találomra Heinrich.

— Igazán? Ezt most hallom először. És megvallom, örülök neki. Legalább bélyegeket gyűjtsön, ha már másra nem alkalmas!

— Ó, az ön befolyása alatt bizonyára ki fogja terjeszteni érdeklődésének körét!...

Heinrich még aznap elutazott Padermóba és vásárolt Kubisnak néhány bélyegalbumot.

— Istenem! — jajdult fel Kubis. — Mégcsak ez hiányzott!

— Sőt át is kell tanulmányoznia az albumokat, hogy legalább megkülönböztethesse a francia bélyeget a némettől.

Kubis vadul pillantott Heinrichre, de nem mert ellenkezni. Már túl sok pénzt emésztett fel a naponként küldött csokor, s a Sofia körül való legyeskedésbe túl sok fáradságot fektetett bele ahhoz, hogy most visszalépjen.

Eszeveszett düh fogta el, amikor közvetlenül az eljegyzés előtt Alfredo Lerro még egy vaskos albumot nyújtott át neki, csupa régi bélyeggel.

— Egyszer még a fejéhez vágom ezt az albumot! — tört ki haragja, amikor Heinrichnek megmutatta leendő apósa ajándékát. — Ön legalább arra célozhatott volna neki, hogy minden bélyeg közül kizárólag azt szeretem, amelyiket könnyen lehet csengő aranyra váltani!

A legnagyobb csalódás azonban akkor érte Kubist, amikor az eljegyzés után körülbelül egy héttel hozzáfogtak a házassági szerződés megszövegezéséhez.

— Lóvá tettek! — kiáltotta tragikusan, berontva Heinrich szobájába, és ott lezuhant egy karosszékbe.

— Beszéljen, mi történt?

— Lóvá tettek! — ismételte Kubis, és hirtelen Heinrichnek támadt. — Maga, csak maga az oka mindennek! Maga bolondított el azzal a hozománnyal. És tudja, hogy mit kapok ráadásul a lányhoz? Egy birtokot hatszáz birkával, valahol a svájci határnál, meg egy házat Castel la Fontéban: azt a házat, ahol laknak, és egy gyümölcskereskedést Padermóban!

— Szerintem ez nem csekély hozomány.

— Node, mi a fészkes fenének kellenek nekem a birkák? Mihelyt megkapom, az első napon levágatom valamennyit.

— Ez nagy ostobaság volna. Ne kiabáljon, számoljunk nyugodtan. Azt mondja: hatszáz birka? Rendben van... Kurt, kérdezd csak meg Lidiától, mibe kerül egy birka. Igen, igen, közönséges birka. Azt hiszem, száz-százhúsz márka lehet.

— Én ugyan egy márkát sem adnék érte!

— Majd adnak mások. Úgy hiszem, mintegy hetvenezer márkát számolhat..

— Lidia azt mondja, hogy egy rendes birkáért kétezerötszáz lírát adnak — jelentette Kurt.

Heinrich füttyentett, és elismerően pillantott Kubisra.

— No lám, a birkák! Számítsa át márkára: százötvenezret érnek.

— Honnét veszi ezt? — kérdezte Kubis most már komoly érdeklődéssel, sőt előrántotta ceruzáját, és gyorsan számolni kezdett.

— Igaza van! Ó, drága, édes birkáim, milyen forrón szeretlek titeket!

— Hozzátehet százezret az épületért és a boltért. Ez összesen kétszázötvenezer márka.

— Csakhogy nekem készpénzre van ám szükségem! Készpénzre! Egyedül önnek több mint tízezer márkával tartozom! És Lerro pénzről egy szót sem szólt.

— Majd én megpróbálom tapintatosan kipuhatolni a dolgot.

Heinrich azonban a legközelebbi napokban nem tudott Lerróval találkozni, így hát Sofia hozományáról sem beszélhetett. Később pedig kiderült, hogy felesleges is lett volna. Egy este ugyanis a menyasszony és vőlegény hivatalos vizitre jelent meg Heinrichnél, s Kubis, félrevonva barátját, fülébe súgta, hogy csak Sofiának a takarékkönyvén mintegy kétszázezer márka van az anyai örökségből.

— Tehát július huszadikán lakodalom? — kérdezte Heinrich az arától.

— Paul már előbb szeretné, édesapám azonban, miért, miért nem, még várni akar. Igazán szólhatna neki Olyan sokra tartja önt.

Sofia igazat mondott. Alfredo Lerro valósággal beleszeretett a fiatal báróba. Mihelyt szabad estéje akadt, feltétlenül meghívta Heinrichet, hogy egy kicsit együtt üljenek és beszélgessenek. Az ilyen beszélgetések — mondta — felpezsdítik az ő képletekkel zsúfolt agyát — s most már bármilyen témával szenvedélyesen foglalkozott, ami elvonhatta figyelmét a háborúról.

Mert a háború Alfredo Lerro fogalomvilágában kizárólag képletek és műszaki elgondolások küzdelme volt; ezeknek összecsapásában persze olyan morzsák is szerepeltek, mint az emberek, a küzdelem eredményét azonban a fürgébb és előrehaladottabb műszaki ötletesség döntötte el, nem pedig az embertömeg, amely legfeljebb arra jó, hogy engedel-

meskedjék az erőszaknak. Egyetlen téma volt csak, melyet Alfredo Lerro mindig került: a gyár, s mindaz, ami azzal kapcsolatban állt. Heinrich sem terelte rá a beszélgetést, nehogy gyanút ébresszen a mérnökben.

— Csak legyen vége a háborúnak, érdekes dolgokat fogok önnek mesélni — jelentette ki egyszer Lerro. — Most azonban... — folytatta nagyot sóhajtva —, most annyira undorodom ezektől a dolgoktól, hogy gondolni sem akarok rá. Az ember legnemesebb testrésze az agy. Ez nem tűri az erőszakot. Engem pedig sürgetnek, állandóan csak sürgetnek. Még amikor megbetegszem, akkor sem hagynak pihenni: a lakásomra hozzák a különféle holmikat, és itt vizsgáltatják meg velem. S alighogy sikerült valamit tökéletesítenem, rögtön még többet követelnek. Örökké csak ezt hallom: „Gyorsabban! Gyorsabban! Gyorsabban!"

— Még szerencse, hogy legalább éjszaka itthon nem kell dolgoznia.

— Titokban elárulhatom, hogy néha itthon is dolgozom, csak úgy magamnak. Különben hogy is birnék megbirkózni a problémáimmal?... Egyébként ez nem érdekes. Csak nagyon kérem, nehogy véletlenül említse Stengelnek. Ha megtudná, hogy egy s más dolgot itthon tartok a páncélszekrényemben, ebből komoly kellemetlenségem származhatna.

Ezen az estén — azaz hogy pontosabban: ezen az éjszakán — Heinrich sokáig nem bírt elaludni. Alfredo Lerro közlése új gondolatokat, új terveket ébresztett fel benne.

ESKÜVŐ ÉS HALÁL

Néhány nappal a lakodalom előtt parancs érkezett az északi hadseregcsoport parancsnokságától: Kubist kinevezték Stengel helyettesének a gyár belső őrizetéhez.

Heinrich nem is remélte, hogy a tervének megvalósítását szolgáló események menetében ilyen szerencsés fordulat fog bekövetkezni. Mint kiderült, a rendelkezést Stengel szorgalmazta. Ő javasolta a parancsnokságnak, hogy ha már Kubis családi kapcsolatba kerül Lerróékkal, és hozzájuk költözik, vegyen részt a gyár őrzésében, és őt bízzák meg a főmérnök személyes őrizetével is. Annál inkább, mert Stengelnek immár el kell költöznie Lerróék házából, hiszen az egész emelet az ifjú házasoké lesz.

Kubis új kinevezése mindenkit kielégített. Alfredo Lerro örült, hogy végre megszabadul a kínosan pedáns Stengel gyámkodásától. Sofia boldog volt, hogy fiatal férje, akit minden nőtől féltett, egész nap az édesapja szeme előtt lesz. Maria-Luisa azt remélte hogy most, amikor Stengel már a kastélyban fog lakni, kettejük viszonya oly mértékben halad majd előre, hogy özvegyi gyászát nemsokára vidám menyasszonyi fátyollal cserélheti fel. Végül Heinrich úgy tekintette Kubis kinevezését, mint egy újabb lépést — saját tervének megvalósítása felé.

Csupán az érdekelt Kubis volt az, akit majdhogynem hidegen hagyott beosztásának megváltozása. Már beleilleszkedett a birkanyáj, az üzlet és a ház leendő gazdájának szerepébe: hosszú estéken át üldögélt kettesben Sofiával, felülvizsgálva a birtok ispánjának és az üzletvezetőnek számadásait. Végre megtalálták a közös témát: örültek egy-egy jól sikerült gyümölcs-spekulációnak és gyapjúeladásnak, izgultak, ha az elszámolásokban hiba mutatkozott, vagy gyanús számla került elő, sopánkodtak azon, hogy mire képesek „hű és becsületes" alkalmazottaik. Közösen jutottak arra a következtetésre, hogy a birtok ispánja megbízhatatlan, tehát a lehető leghamarabb el kell bocsátani.

Kubis szó szerint az ismerősei szeme láttára változott meg. Eddig egy pfeniggel sem tudott gazdálkodni, nemhogy egy egész birtokkal, most azonban hirtelen erőt vett raita a vagyongyűjtés mohósága. Már kevesebbett ivott. Eleinte csak takarékossági okokból, utóbb azonban azért, mert eltöltötte új társadalmi helyzetének öntudata. A morfiumról ugyan nem tudott lemondani, de azon volt hogy egyre csökkentse napi adagiát. Ebben a kérdésben még Matinitól is tanácsot kért. Hogy anyagi ügyeit rendbe hozza, elkérte Heinrichtől nyugtáinak kötegét, s helyettük egy közös elismervényt adott, melyen még a visszafizetés határidejét is feltüntette: 1945. január 1. Az újsághírek közül nem annyira az arcvonalak helyzete érdekelte, mint a valutakurzus ingadozása. Beszélgetései során pedig elárulta, hogy már kitűnően ismeri a gyapjú, a hús és a gyümölcs piaci árait.

Kezdetben zajosan akarta megülni lakodalmát: az volt a szándéka, hogy a törzs majdnem valamennyi tisztjét meghívja. Most viszont már igen szűk vendégkoszorúval számolt.

— Kubis, magából fösvény ember lett — jegyezte meg egyszer Heinrich.

— Megtanultam, hogy a költekezés a szegénység édestestvére. A kevés pénzt nem becsüli az ember. Akinek viszont tőkéje van, azt növelni akarja.

Sofia elragadtatással látta, milyen józanul terveli közös életüket Paul, milyen óvatos a pénzköltésben, s milyen remekül kitalálja menyasszonyának kívánságait egy röpke célzásból is. Általában a jegyesek közt létrejött az a kölcsönös megértés, amely a szerencsés házasságok biztosítéka. Igen, Kubis maga sem vette észre, amint lassan-lassan megváltoztatta menyasszonyáról alkotott véleményét. Most már nem úgy tekintette Sofiát, mint a hozomány felesleges és terhes függelékét. Hiszen a lány nem is kívánt tőle lángoló szerelmet, kedélyesen, kiegyensúlyozottan viselkedett, okos gazdasszonynak látszott. Teljesen egyetértett Kubissal abban is, hogy ilyen időkben nincs helye a zajos lakodalomnak, ami tulajdonképpen mindig értelmetlenség: azt a pénzt, amit apja erre a célra kiadna, jobb lesz különféle háztartási felszerelésre költeniük.

Így történt, hogy a lakodalom kevés vendég jelenlétében zajlott le. Sofia padermói unokanővérét, Stengelt és a grófnőt hívta meg, Paul pedig Ewers tábornokot, Heinrichet, Lützöt és Lemkét.

Kubis három nap szabadságot kapott, s az ifjú házasok rögtön ebéd után Padermóba készültek, hogy ott, Sofia nagynénjénél vendégeskedjenek, akinek Sofia volt a leendő örököse.

De minden másképp történt, mint ahogyan tervezték.

Amikor már valamennyien együtt voltak a lakodalmi asztalnál, és Ewers tábornok, mint rangban a legidősebb, elmondta az első pohárköszöntőt, váratlanul megjelent a hadosztálytörzs küldönce.

— Tábornok úrnak alázatosan jelentem, távirata érkezett.

Ewers valósággal felugrott, és izgatottan kapta ki a táviratot a küldönc kezéből. Elég volt egy röpke pillantás, és máris tudta, miről van szó. Egy pillanatig mozdulatlanul állt, majd hirtelen megtántorodott. Lütz, aki mellette ült, alig tudta elkapni a karját.

— Parancsolja, hogy orvosért küldjünk? — kérdezte aggodalmasan.

— Felesleges. Mindjárt elmúlik... — mondta valamilyen idegen hangon Ewers, és hosszú pillantással nézett körül a jelenlevőkön, végül tekintete Lemkén állapodott meg. — Kimegyek az erkélyre, és rögtön elmúlik...

— Kiviszek egy széket — ajánlkozott Lemke.

— Nem kell! — szólt rá ingerülten Ewers.

Kint az erkélyen a tábornok gondosan betette maga mögött az ajtót.

— Bizonyára családi kellemetlenség — suttogta a grófnő. — Talán a feleségével kapcsolatban... Honnét jött a távirat, nem látták?

— Berlinből — szólt a törzs küldönce. — Bocsássanak meg, hogy idehoztam, de sürgős jelzésű távirat, és úgy gondoltam...

— Pedig a felesége Drezdában van — mondta a grófnő, nem figyelve a küldönc mentegetőzésére.

— Az is lehetséges, hogy... — kezdte Lemke.

Az erkélyen lövés dördült.

Mindnyájan az erkélyajtó felé rohantak.

Ewers szélesre tárt karral feküdt a földön. Halántékából vékony sávban szivárgott a vér.

Elsőnek Lemke kapott észbe. A tábornok fölé hajolt, szétfeszítette bal kezének ökölbe szorított ujjait, és óvatosan kihúzta a táviratot.

Heinrich fölébe hajolt, és vállán keresztül olvasta fennhangon:

„Azonnal utazzál fürdőhelyre". Az aláírás hiányzott.

A halálsápadt Lütz letérdelt, és fülét főnöke mellére szorítva figyelte, dobog-e még a szíve. De Ewers szívverése már megállt.

— Mit jelenthet ez? — kérdezte Lemke, fürkésző pillantást vetve Heinrichre.

— Egyelőre csak azt, hogy mindnyájunknak a helyünkön kell lennünk. Tehát... — s Heinrich meghajolt Sofia felé, aki reszketve, mintha hideg rázná, görcsösen kapaszkodott Kubis vállába. — Paul, te maradj a feleséged mellett, és nyugtasd meg. Mi pedig indulunk...

— Az orvos és a törzsparancsnok megérkezése előtt semmihez se nyúljanak — rendelkezett Lemke. — Nemsokára én is visszajövök.

A tisztek távoztak. Lemke azonnal visszasietett a Biz-

tonsági Szolgálat törzséhez, így Heinrich és Lütz magukra maradtak.

Az esemény mindkettőjüket megdöbbentette.

— Mi a véleményed a dologról, Heinrich?

— Semmi jó nem lesz belőle. Úgy sejtem... várj csak, miért rohan úgy a törzs ügyeletese?

Valóban, a törzs épületének kapujából szembe futott velük az ügyeletes, zubbonyát reszkető kézzel, futtában gombolva be.

— Százados úr! Százados úr! — Az ügyeletes megállt, és lélegzet után kapkodva, reszkető ajakkal jelentette: — Kunst ezredes agyonlőtte magát dolgozószobájában!

— Kapott táviratot Berlinből? — kérdezte Heinrich

— Öt perccel a halála előtt.

— Azzal a tanáccsal, hogy utazzék fürdőhelyre?

— Igenis! Mégpedig azonnal!

— Rögtön közöljék telefonon Lemkével. Már a hivatalában van. És érkezése előtt senkit se engedjenek a szobába.

Az ügyeletes visszarohant a törzs épületébe. Lütz és Heinrich követte, s lassú léptekkel ment fel az emeletre.

— Nos, ehhez mit szólsz? Nekem annyira érthetetlen mindez, hogy úgy érzem, mintha álmot látnék. — Lütz valóban teljesen tanácstalannak látszott.

— Olyan, mint valami összeesküvés... Kapcsoljuk csak be a rádiót!

A rádió azonban, mint ebben az órában mindig, győzelmi indulókat harsogott.

— Nem kellene értesítened a főparancsnokság törzsét? — kérdezte Heinrich.

Lütz a telefonhoz lépett, és már éppen a kagylóba akarta mondani a titkos számot, amikor magánkívül berontott Lemke.

— Hol van Kunst?

— Megparancsoltam, hogy az ön megérkezéséig senkit se engedjenek a szobájába.

— De hát mi ez? Mit jelentsen ez?

— Ugyanezt akartam kérdezni öntől.

A reitély csak délután derült ki, amikor Castel la Fontéba megérkezett Berlinből egy külön repülőgép. Himmler megbízottja hozta a parancsot, hogy Ewerst és Kunstot tartóztassák le, és állítsák elő a főhadiszállásra.

Ewers tábornok, hadosztályparancsnokot és Kunst ezre-

dest, a hadosztály torzsparancsnokát azzal vádolták, hogy részt vettek a führer elleni összeesküvésben, és bűnrészesek a Hitler ellen elkövetett merényletben...

Az az elégedetlenség, amely Hitler ellen a Volga-parti vereség folytán támadt, azóta is állandóan növekedett, mégpedig annak arányában, amint a német hadsereg egyik vereségét a másik után szenvedte. S az elégedetlenségből valóban összeesküvés lett. Az összeesküvők azt tűzték ki célul, hogy elteszik láb alól Hitlert, s helyébe olyasvalakit állítanak, akivel az angolok és amerikaiak hajlandóak szóbaállni. Így akartak különbékét kötni, hogy Németország minden erejét a keleti arcvonalra összpontosíthassa.

Június hatodikán az angolok és amerikaiak partra szálltak a La Manche-csatorna francia partján, és megnyitották a második arcvonalat. Ez a körülmény döntő lépésre kényszerítette az összeesküvőket, s 1944. július huszadikán merényletet követtek el Hitler ellen.

A bomba azonban, bár a megjelölt helyen és időben robbant, csak megsebesítette Hitlert. Az összeesküvő szervezet vezetőit azonnal leleplezték, s Himmler most már azon volt, hogy a lehető leggyorsabban letartóztassa az összeesküvés valamennyi részesét, a legfelső parancsnoki gárda beavatott tisztjeit. Az államellenes bűncselekmény részvevőinek listáján majdnem kétezer név állt, köztük Ewers tábornok és Kunst ezredes is.

A Hitler elleni merénylet csak azt eredményezte, hogy mind a hadseregnél, mind a civil életben a Gestapo-szervek az eddiginél is jóval nagyobb befolyáshoz jutottak. A letartóztatások tovább folytak, és egyik tiszt sem tudta, mit hoz számára a holnap... Így aztán az a távirat, amely Goldring bárót azonnali hatállyal az északi hadseregcsoport parancsnokságának törzséhez rendelte, nemcsak Heinrichnek okozott komoly izgalmat, de barátainak — Lütznek és Matininak — is. Azok közt a tábornokok közt, akik már a Gestapo kínzókamráiba kerültek, szerepelt Denus és Gunder is, s Heinrich elmondta barátainak, hogy annak idején Ewers megbízásából két ízben járt Gundernél, a tábornok párizsi palotájában. Ha tehát Goldringot most a parancsnokság törzséhez rendelték, ez könnyen azt jelenthette, hogy Ewers meg a többi tábornok kapcsolataira vonatkozóan akarják kihallgatni. Az ilyen kihallgatás pedig természetesen semmi jót sem ígért.

Lemke, amikor a parancsról értesült, gyanakodva pil-

lantott Heinrichre, és szemében kárörvendő fény villant. Ha csak tőle függött volna, azonnal, habozás nélkül letartóztatta volna ezt a felfuvalkodott bárót, hiszen nem hiába utasította őt maga Goldring örökbefogadó apja, hogy tartsa szemmel! Ilyen komoly lépésre azonban mégsem szánta rá magát. Döntsön a dologban Berthold vagy a parancsnokság törzse. Lemke biztos volt benne, hogy ez a berendelés Goldringra csak balul végződhet.

Heinrich pontosan tudta, mit jelent Lemke pillantása, s nyugtalansága még inkább fokozódott.

Izgalma még akkor sem csökkent, amikor megérkezett a parancsnokság törzséhez. Ott semmi magyarázatot sem kapott, csak azt közölték vele, hogy Krohne kerületi parancsnoknál kell jelentkeznie.

A kerületi parancsnoknál? Heinrich érezte, hogy szíve görcsösen összeszorul. Villámcsapásként hasított belé a gondolat: a browning... browning itt lapul a zubbonyában. Csak nehogy elmulassza a döntő pillanatot! Vagy lehetséges, hogy megint minden rendbejön, mint valamikor Lemke szobájában? Egyelőre tekintetében, mozdulataiban, magatartásában a félelemnek árnyéka sem lehet! A parancsnokság szerencsére néhány épülettömbbel távolabb van a törzstől. Míg odaér, összeszedheti a gondolatait.

Krohne ezredes fényűzően berendezett dolgozószobájának ablakából csodálatos hegyi tájra nyílt kilátás. Az ezredes éppen csak hogy fölemelkedve székében, meglehetős közönyösen bólintott, és hellyel kínálta Heinrichet. Ez a fölényes viselkedés, ez a tüntetően merev testtartás, no meg ezek a pontosan kiszámított mozdulatok sok mindent elárultak Heinrichnek. Rögtön tudta, hogy a harmincöt év körüli fiatal tiszt ősi porosz junker-nemzetség sarja.

— Itt ülök, és gyönyörködöm a kilátásban — szólt váratlanul Krohne. — Ez megnyugtat, és világosságot támaszt gondolataimban. Olyan, mintha egy szép kép lógna a falon.

— Castel la Fontéba kellene ellátogatnia, ezredes úr, hogy meglássa a Gran Paradisót alkonyatkor. A hegy uralkodik az egész tájon, és sajátságos színezetet ad mindennek.

— Ó, látom, ön ért az ilyesmihez! — vetette oda Krohne, és tetőtől talpig végigmérte Heinrichet. — Közölték már, hogy miért hivattuk?

— Nem. Csak utasítottak, hogy jelenjek meg önnél. Azokat még csak nem is sejtem.

— Tehát idefigyeljen, százados úr. A Berlinben minap történt események után a főparancsnokság úgy döntött, hogy többé nem teketóriázunk ezekkel az olaszokkal, nanem egesz Észak-Itáliában szigorú megszállási rendszert vezetünk be. Először is katonai parancsnokságokat állítunk fel, ezeknek rendeljük alá a civil hatóságokat. Castel la Fonte és környékének parancsnokául ön jelöltük.

Heinrich úgy érezte, hogy súlyos kő gördül le a szívéről.

— Természetesen érti, báró, hogy mit jelent ez: a legteljesebb bizalommal vagyunk ön iránt. Bizalmunkat igazolnia kell kötelességeinek hiánytalan teljesítésével, azzal, hogy híven szolgálja a német hazát — Krohne nagy, világosszürke szeme fürkészve tekintett Goldringra.

— A tiszti zubbony arra kötelez, hogy hiánytalanul teljesítem kötelességemet, bárhova állítanak. A bizalomnak ezt a megnyilvánulását azonban különösen nagyra értékelem...

— Erre számítunk is! Ismeri azt a vidéket, amelynek parancsnoka lesz?

— A különleges feladatokkal megbízott tiszt kötelességei meglehetősen sokrétűek, és ezért már jártam csaknem valamennyi községben, ahol hadosztályunk alegységei állomásoznak. Ezért merem állítani, hogy ismerem a vidéket.

— Annál jobb. Mostantól kezdve ön annak az országrésznek teljhatalmú ura, és ön felel a rendjéért. Gondolja meg: az ön körzetének területén halad át az arcvonal szempontjából roppant fontos vasútvonal és autóút. Ezenkívül egy rendkívül nagy jelentőségű katonai objektum is van azon a területen. A vasútvonalat, s még inkább a gyárat különleges SS-osztagok őrzik. Önnek szoros kapcsolatban kell állnia az osztagok parancsnokaival. Közvetlen rendelkezésére fog állni egy hegyivadász-század, amelynek parancsnoka az ön helyettese, továbbá egy feketeinges század.

Heinrich elfintorította arcát.

— Ez a század alaposan ellenőrzött katonákból áll — folytatta Krohne —, és ön bizton számíthat rá... Adunk önnek ezenkívül két ejtőernyős-osztagot is. Tudom, hogy mindez túlságosan kevés egy olyan körzetnek, mint az öné, de többet nem tehetünk... Sürgős szükség esetén a hadosztály alegységeitől és Stengel őrnagytól kérhet segítséget. Hangsúlyozom azonban, hogy csak rendkívüli esetben. Az ön körzetében működik egy garibaldista-dandár és néhány

különféle politikai irányzathoz tartozó kisebb osztag. Legfőbb erőfeszítése irányuljon a garibaldisták ellen, nekünk ők a legveszélyesebbek. Szünet nélkül és könyörtelenül kell küzdenie ellenük... Remélem, segítségére lehetek tanáccsal, utasítással. Katonai segítségemre azonban ne számítson. Azt hiszem, ennyi az egész. Azaz, hogy még valami. Önnek azonnal jó helyiséget kell találnia, és rendezze be megfelelően. Ezt ne tekintse másodrendű kérdésnek. Azoknak az embereknek, akik önt fel fogják keresni, érezniük kell, milyen súlya van az ön új beosztásának. Egyáltalán, célszerűnek tartom, hogy emlékeztessem a nagy Goethe szavaira: Minden külső rendnek megvan a maga belső igazolása. Embereit saját magának kell kiválogatnia, csak vigyázzon, nehogy garibaldista ügynök férkőzzön közéjük. Ezt bizonyára meg fogják kísérelni. Nemsokára magam is felkeresem Castel la Fontéban, és azt szeretném, ha addigra minden szervezési kérdés el lenne intézve... Van valami kérdése?

— Pillanatnyilag nincs, de kétségtelenül lesz. Engedélyét kérném, hogy szükség esetén önhöz fordulhassak.

— Bármikor megteheti, de kerülje a telefonbeszélgetést. A személyes érintkezés sokkal megbízhatóbb.

— Sajnos, jelenleg valóban ez a helyzet...

Új kinevezése kellemes meglepetésként érte Heinrichet. Mint parancsnok, most már ő felel az egész körzetért, többek közt az ott elhelyezett objektumokért is, és ezáltal az eddiginél sokkal közelebb kerül ahhoz a gyárhoz, amely felé minden gondolata és terve irányul. Nem tévedett Heinrich, amikor úgy gondolta, hogy ebben a kinevezésben része lehetett leendő apósának is. Berthold valóban jobbnak látta eltávolítani Heinrichet annak a hadosztálynak a törzsétől, melynek élén oly sokáig egy lázadó tábornok állt. Ewers ugyan meghalt, de egészségtelen hangulat maradhatott utána.

A változásnak azonban senki sem örült annyira, mint Matini.

— Nagyszerű! — kiáltotta, amikor Heinrich elmondta, mi történt a parancsnokság törzsénél. — Most már bizonyos vagyok benne, hogy a mi körzetünkben nem lesz többé olyan tömeges megtorlás a védtelen lakosság ellen, mint egész Észak-Olaszországban!

Az új kinevezés azonban új bonyodalmakat is vont maga után. A körzet nyugalmáért felelni — annyit jelentett, mint harcolni azok ellen, akik megbontják ezt a nyugalmat. Már-

pedig a nyugalom fogalma a megszállók szempontjából azt jelentette, hogy a lakosság feltétlenül aláveti magát a hitleristáknak, akik pedig minden olaszban ellenséget gyanítottak. Az olasz lakosság annyira másképpen értelmezte a nyugalom fogalmát, mint a megszállók, hogy a két felfogás „fájdalommentesen" aligha volt összeegyeztethető.

Heinrich tudta: ha mindjárt kezdetben nem sikerül valamilyen módon, legalább hallgatólagosan, kapcsolatot létesítenie a lakossággal — akkor óhatatlanul súlyos kellemetlenségek támadnak közte és a körzet lakói között.

Másnap reggel, amikor Lidia bejött a szobájába takarítani, Heinrich váratlan kérdéssel fordult hozzája:

— Maga jól tud németül?

— Inkább franciául.

— De megérti, ha németül beszélnek?

— Mindent megértek. Csak beszélni tudok gyengén.

— Sebaj, majd megtanulja! Mit felelne, ha azt javasolnám magának, hogy változtasson állást?

— Nem értem... miről van szó?

— Castèl la Fontèban katonai parancsnokságot szervezünk, Engem neveztek ki parancsnoknak. Én rosszul beszélek olaszul. A parancsnokságnak pedig tolmácsra lesz szüksége. Szeretném, ha elvállalná...

Heinrich ajánlata egészen váratlanul érte a leányt. Lidia habozott.

— Elég, ha holnap adom meg a választ? Ilyen hirtelen nem tudok dönteni. Majd meggondolom...

Heinrich is erre számított: Lidiának nemcsak hogy meg kell gondolnia, hanem meg is kell tanácskoznia a dolgot... Ezért készségesen beleegyezett, hogy egy-két napig vár, és nem is fogja sürgetni a választ.

•

Kubis nyakig merült jövendő jólétének gondjaiba. Igényeit teljesen kielégítette a hatszobás lakás, a kényelmes és tetszetős berendezés, meg a reggeli, ebéd és vacsora, amelyyel ifjú hitvese ellátta. Elégedettségét fokozta az a körülmény, hogy mindez egy fillérjébe sem került a fiatal házaspárnak, mert a háztartás költségeit Lerro vállalta. Így hát Kubisnak úgyszólván hozzá sem kellett nyúlnia tiszti fizeté-

séhez. Ő azonban mégis idegeskedett, és jövőjét most már nem látta olyan rózsaszínben, mint azelőtt.

Heinrich nem tévedett, amikor Sofia hozományát kétszázötvenezer márkára becsülte. Kubis azonban csakhamar rájött, hogy a birkák ára csupán azért olyan magas, mert háború folyik, s ilyenkor minden élelmicikk, de különösen a hús, sokkal drágább, mint máskor. Már tájékozódott a háború előtti húsárak és gyapjúárak felől, és arra a következtetésre jutott, hogy normális békekörülmények között feleségének hozománya szinte egyharmadára csökken. Ez a felismerés annyira idegesítette és zavarba hozta, hogy elhatározta: Heinrichtől kér tanácsot, nem kellene-e sürgősen eladniuk a birtokot.

— Idehallgasson, Heinrich — mondta. — Aggaszt a jövőm. Most, amíg apósom él, még rendben mennek a dolgok. Ő jól keres, és nem érdekli, hogy mennyit költ a háztartásra. Csakhogy apósom már idős ember és gyakran beteg. Nincs kizárva, hogy nemsokára én leszek teljhatalmú örököse, ami pedig nem fogja javítani a helyeztemet, hanem csak roszszabítja. — Kubisnak még a beszédmódja is megváltozott: most minden szavát a körültekintő emberek nyomatékos hangsúlyával ejtette ki.

— Igen, erről már én is gondolkoztam — ismerte el Heinrich.

— Roppant lekötelező!

— Hiszen egy kissé én is ludas vagyok abban, hogy önnek megváltozott a családi állapota, és ezért érzek... hogy is mondjam... valami erkölcsi felelősséget vagy más effélét. Lehet, hogy ön valóban joggal aggódik a jövőjéért.

— Mi volna, ha eladnám az egész ingatlant, és valami jövedelmező vállalkozásba fektetném a pénzt? Vagy valami értéktárgyba?

— Hogy is mondjam? Az ilyesmiben nagy szakértőnek kell lennie az embernek, ha nem akar tévedni, és nem akarja, hogy becsapják.

— A háború után Alfredo Lerróval megnyithatnánk egy...

— Várjon csak. Elébevágok annak, amit mondani akar. Szeretnék kérdezni valamit. Nem mint Alfredo Lerro vejétől, hanem mint régi és tapasztalt Gestapo-tiszttől. Mit gondol, mi lesz az ön apósával a háború után, ha Németország, ne adj' isten, elvesztené a háborút?

— Már el is vesztette!... De nem értem a kérdést.

— Az embernek nem kell túlságosan találékonynak lennie ahhoz, hogy megértse: Alfredo Lerro nem olyan gyárban dolgozik, amely napernyőket vagy gyermekjátékokat állít elő.

— Feltalált egy...

— Hagyjuk ezt, hagyjuk! Nem akarok tudni olyan titkot, amely nem rám tartozik... Azt azonban bizton tudom: ha ennyire vigyáznak a személyére, ha ennyire őrzik őt akkor Alfredo Lerro tevékenységének feltétlenül köze van ahhoz az új fegyverhez, amelyről annyit írnak...

— Eltalálta.

— Idehallgasson, Paul! Ne hozzon engem kínos helyzetbe. Én távolmaradok az államtitkoktól, ezért nem is hallottam, amit most mondott nekem. Nem emlékszem semmire! Én csak logikusan következtetek...

— Bocsásson meg. Néma leszek, mint a hal.

— Mit tenne ön, mondjuk, mint a Gestapo főnöke, ha megtudná, hogy Németország elvesztette a háborút, és a német haditechnika minden vívmánya a győztes ellenség kezére kerül?

— Hogy mit? Megsemmisíteném mindazt, ami értékes... Egyáltalán azon lennék, hogy semmi se jusson ellenségeink kezére.

— Logikája tökéletes! Így cselekednék minden okos Gestapo-vezető. És mit csinálna azzal az emberrel, aki feltalált egy rendkívül fontos szerkezetet? Egy haditechnikai találmányt?... Hiszen ma ez a feltaláló a führert szolgálja, holnap viszont elcsábíthatja a dollár, a fontsterling vagy éppen az orosz rubel. Mit tenne ön a feltalálóval, mint Gestapo-vezető?

Paul Kubis, anélkül, hogy tekintetét egy pillanatra is elfordította volna Goldringról, lassan egész testével előredőlt.

— Bizonyos ön benne, hogy...

— A feltételezés még nem bizonyosság... Most mi ketten csak logikai leckében részesítjük egymást. Ennyi az egész. Egyébként, pokolba ezzel a beszélgetéssel, hiszen látom, már egészen felizgatta magát. Beszéljünk másról!

— Ó, dehogy! Hiszen éppen ez az a beszélgetés, amelyet... Ha már megkezdte, mondja is ki! Véleménye szerint mit kellene tennem?

— Ilyen dolgokban nehéz tanácsot adni.. Mindenki a maga módján cselekszik, Paul.

— No és mit tenne ön az én helyemben?

— Hogy mit tennék?... Hadd gondolkozzan egy kissé! — S Heinrich néhányszor fel-alá ment a szobában. — Felkészülnék a legrosszabbra.

— Éspedig?

— Alfredo Lerro zseniális találmányát a tudománynak nem szabad elvesztenie! S ezért ön a felelős az eljövendő nemzedékek előtt. Még akkor is, ha magát Lerrót megölnék vagy betegágyban halna meg, önnek kell megőriznie a találmányát.

— De hiszen én a műszaki kérdésekhez még annyit sem értek, mint a bélyeggyűjtéshez, hogy enné meg a fene!

— Hogy nem ért a műszaki dolgokhoz, azt jól tudom... de ez nem is olyan nagy baj. Hiszen apósa nem a fejében őrzi a találmányát. Vannak képletei, vázlatrajzai...

— Ezeket senkinek sem mutatja.

— Nagyon helyesen teszi! Mindezekről azonban akár titokban is, fotókópiát lehet készíteni. A jövő nemzedékek érdekében!... Ha pedig, tegyük fel, úgy adódik, hogy a gyárat mégsem sikerül megsemmisíteni, és a vázlatrajzok is... azok is valamilyen hatalomnak a kezébe kerülnek... ön még akkor sem hiába gondoskodott a fontos találmányról, mert megvan a lehetősége, hogy a fotókópiát eladja egy *másik* hatalomnak... ez pedig nem tréfadolog! Utána önt aligha fogja már érdekelni a gyapjú és a hús ára. Hiszen ez morzsa ahhoz képest, amit kapni fog! Még Gestapo-múltját sem fogják felhánytorgatni. Szemet hunynak majd felette.

Heinrich elhallgatott, és a vizeskancsóból megtöltötte poharát. Kis kortyokban itta ki, s közben keze mögül egy-egy pillantást vetett Kubisra. Ez gondolataiba merülve ült.

Ki tudta volna kitalálni, milyen gondolatok cikáztak most Paul Kubis agyában? Hiszen ő már annyi színváltozáson ment keresztül! Félbemaradt lelkészből felderítő lett, hogy idővel ezt a foglalkozást is tökéletesen megunja, és nyugalmas életről, a német bürger, sőt tőkepénzes, életéről álmodozzék... Ezekben a pillanatokban talán éppen negyedik reinkarnációját élte át...

Lemke volt az első, aki Goldringot csinosan berendezett új dolgozoszobájában üdvözölte, mint Castel la Fonte körzetének új katonai parancsnokát, pedig ez a kinevezés senkit sem bosszantott jobban, mint a Biztonsági Szolgálat főnökét.

Úgy bizony! Az új hadosztályparancsnok, Ewers utódja, kijelentette, hogy törzsét áthelyezi Padermóba — Castel la Fontéban pedig nem marad más, mint a kórház, a raktárak meg a Biztonsági Szolgálat. A körzet teljhatalmú ura tehát a katonai parancsnok lett, az ő rendelkezésére állt majdnem egy egesz zászlóalj, Lemkének pedig még csak egy teljes százada sem volt. Ennek folytán a Biztonsági Szolgálat főnöke teljesen függő viszonyba került a katonai parancsnoktól: vele kellett jóváhagyatni, egyeztetni terveit, gyakran még segítséget is kellett kérnie tőle egy vagy más akció végrehajtásához. Neki, a rangidősnek, akinek oly óriási tapasztalata van, és meg ráadásul sokkal idősebb is!

Ebbe Lemke különösen azért tudott olyan nehezen belenyugodni, mert Gestapo-pályájának egész ideje alatt megszokta, hogy minden olyan emberrel, aki nem tartozott az ő hivatalához, felülről lefelé, alig leplezett megvetéssel bánjék. Egyáltalán, Lemke szemében az egész világ két élesen elkülönült részből állt: egyik felében voltak a bűnösök, a másikban a gyanúsítottak. Az elsők közé sorolta mindazokat, akik a Gestapo karmai közé kerültek, függetlenül attól, hogy elkövettek-e valamit vagy sem. A gyanúsítottak csoportjába tartozott valamennyi szabadlábon levő ember. A führer elleni merénylet óta a gyanúsítottaknak ez utóbbi kategóriájába sorolta a hadsereg minden tagját, beosztástól, rangtól függetlenül.

Goldring személye kettős érzést ébresztett Lemkében. Egyfelől teljesen megbízható embernek tartotta — elvégre Berthold fogadott fia, és Bertholdot a Biztonsági Szolgálat főnöke jobban tisztelte, mint magát az atyaúristent, hiszen ez utóbbi nem viselt SS-tábornoki egyenruhát. Másfelől azonban megengedhetetlenül liberálisnak tartotta Goldringot. Ha másért nem, hát az ismerősei miatt! Ezzel a gyanús Matinival barátkozik, akit pedig állandóan figyeltetni kell; legbensőbb barátja Lütz százados, szintén sötét ember, hiszen a néhai Ewers segédtisztjének feltétlenül tudnia kellett a tá-

bornok bűnös kapcsolatairól. S Lemke szemeben egyszerűen érthetetlen volt, hogy egy báró, aki ráadásul Berthold leendő veje, ilyen fesztelenül beszélgessen tisztiszolgájával aki ugyancsak kétes személy: ez a Kurt Schmidt annak idején — mint időközben megállapítást nyert — nem akart belépni a Hitlerjugend-szervezetbe. Végül pedig mi lehet az oka annak, hogy Goldring, aki mindenkihez olyan kedves, csökönyösen elhárítja Lemke próbálkozásait, és nem hajlandó barátkozni vele?

A Biztonsági Szolgálat főnöke elődjének páncélszekrényében megtalálta azoknak a leveleknek a másolatait amelyeket Miller annak idején Bertholdnak írt, s így tudomást szerzett róla, hogy Goldringnak szerelmi kalandja volt egy bizonyos Monique Tarvallal, akit az ellenállási mozgalomban való részvétellel gyanúsítottak. Hát ne késztesse gondolkozásra ez a körülmény? És egyáltalán miért fűződik Goldring nevéhez néhány igen furcsa eset?

A katonai parancsnokkal folytatott napi beszélgetései mindig felingerelték, s utánuk este gyakran bezárkózott szobájába, hogy ismét és ismét előhúzza azt a dossziét, amelybe még Miller gyűjtötte össze a Heinrich von Goldringra vonatkozó anyagot. Valahányszor egy-egy írást a kezébe vett, hosszasan elmélyedve tanulmányozta tartalmát, próbálta kitalálni, miért történtek a dolgok így és nem másként. Vajon Levecq levele, a Saint-Rhémy közelében megölt két német tisztről tett jelentés, miért került például éppen Heinrich kezébe és nem egy gestapóshoz? Hiszen Levecq a Gestapónak ajánlotta fel szolgálatait, márpedig az olyan ember, aki ügynök akar lenni, bizonyára már meg tudja különböztetni a Biztonsági Szolgálat egyenruháját a hadsereg tisztiszubbonyától! S egy bizonyos Bazelle ügyében, akit Goldring személyesen fogott el, mert állítólag rálőtt valon miért nincs kihallgatási jegyzőkönyv, miért áll a nevénél csak egy dátum s mellette a megjegyzés: „likvidálva"?

Lemke azonban félt Bertholdtól s ezért nem merte gyanúit közölni a felettes parancsnoksággal. Ennek folytán viszont csak fokozódott Goldring elleni gyűlölete. Tehetetlensége dühítette.

Lám, ma is megint le kellett nyelnie egy sértést, megint meg kellett hátrálnia a fennhéjázó báró előtt! Lemke utasítást kapott, hogy minden olaszt, aki katona volt, de azután nem lépett be az önkéntes alakulatokba, azonnal Németor-

szágba kell szállítani, mert az olaszországi arcvonal észak felé húzódik.

Ezt az akciót éjnek idején, titokban kellett végrehajtani, hogy ne szerezzenek róla tudomást a helybeli lakosok, főleg a partizánok. Világos, hogy az olasz katonák kísérésének problémája egy ilyen méretű akció esetén különösen fontos volt. Ezért fordult Lemke kénytelen-kelletlen Goldringhoz, s tőle kérte, hogy bocsássa rendelkezésére minden nélkülözhető katonáját. Goldring azonban lényegileg nemet mondott, s csupán a feketeinges századot bocsátotta a Biztonsági Szolgálat főnökének rendelkezésére.

— Magam is bonyolult akció előtt állok — csak ennyi magyarázatot adott.

Lemke felháborodva idézi fel magában ennek a beszélgetésnek megengedhetetlen, sőt egyenesen sértő hangnemét. Nos, talán mégis közvetlenül Bertholdhoz kellene fordulnia... Vagy tegyen még egy utolsó kísérletet, hogy észre térítse ezt a Goldringot? Beszéljen vele nyíltan, keményen?

Lemke ahhoz a telefonhoz lép, amely egyenesen a katonai parancsnokkal köti össze.

— Goldring százados Lerro úrnál van — feleli a tolmácsnő.

Lemke dühösen csapja le a kagylót, és megnyomja a csengő gombját.

— Estig összegyűjteni minden olyan olasznak az adatát, aki a katonai parancsnokságon dolgozik! Elsősorban a tolmácsnőét! Ez a nő azelőtt Ramoni gróf kastélyában volt szobalány.

Goldring és az öreg Lerro barátsága ugyancsak dühítette Lemkét.

A gyászosan végződött, szerencsétlen esküvő óta Lemke kétszer is ellátogatott a mérnök házába, de mindkét alkalommal meglehetősen hidegen fogadták. Hogy Alfredo Lerro közeli ismeretségét keresse, erre Lemkét tulajdonképpen nem a mérnök különös személyi varázsa késztette, hanem az a külön utasítás, amely a Biztonsági Szolgálat főnökének páncélszekrényében rejtőzött. Ebben az állt, hogy Lerrót „minden módon védeni kell és semmivel sem szabad háborgatni". Az utasítás a főhadiszállásról érkezett, tehát a mérnök fontos személy. S egy ilyen fontos személy még csak be sem jött üdvözölni Lemkét, amikor másodszor meglátogatta házát, s a Kubis-házaspárral ült szalónjukban. Bezzeg

Goldring előtt mindig tárva-nyitva áll a ház kapuja, a parancsnok szinte minden estéjét ott tölti. Honnét ez a nagy barátság a fiatal tiszt és az öreg mérnök között?

Lemke tehát a Lerro-lakásra telefonál, és kéri, hogy hívják a készülékhez Goldringot.

— Mi történt? — kérdezi a katonai parancsnok, s hangjában aggodalom cseng.

— Semmi különös. De szeretnék ma beszélni önnel egy halaszthatatlan ügyben.

— Félóra múlva a hivatalomban leszek! — válaszolja kurtán Goldring.

— „Még csak meg sem kérdezte, hogy alkalmas-e nekem az időpont?" — dühöng Lemke. A körülmények azonban megint arra kényszerítik a Biztonsági Szolgálat főnökét, hogy lenyelje a sértést. Pontosan félóra elteltével már a katonai parancsnokságon van.

Oda se bólint a szolgálatosoknak, átmegy az irodán, és benyit a parancsnoki szoba előtt levő fogadóhelyiségbe. Az ajtó zárva van.

— Egy perc, azonnal! — Az ajtóban megfordul a kulcs, és a tolmácsnő félrehúzódva, beengedi Lemkét a szobába. Úgy halad el a nő mellett, mintha észre sem venné.

Goldring már megérkezett Lerróéktól, s most, Lemkére várva, az újságokat böngészgeti.

— Hadaink jól ellátták az angolok és amerikaiak baját az Ardennes-ben — kiáltja Heinrich köszönés helyett. — Olvasta a mai lapokat?

— Még nem volt időm. Nagyon sok a munkám.

— Az ilyesmit nem szabad az embernek elmulasztania! Először is az újságokat kell elolvasni. Ezek fokozzák az energiánkat! Hiszen az utóbbi időben nem valami gyakran örvendeztetnek meg minket ilyen kellemes hírekkel.

— Azt hiszem, V—2-ink térdre kényszerítik Angliát... Node én most sokkal égetőbb dologban jöttem, mint az ardennes-i események.

— Ugyan, mi lehet égetőbb egy tisztnek, mint a fronthelyzet?

— Ön játszik a szavakkal, Goldring!

— Goldring úr — helyesbíti Heinrich.

— Goldring úr, ha úgy tetszik... De én nem civódni jöttem, hanem úgy akarok önnel beszélni, mint tiszt a tiszttel.

— Tessék, Lemke úr.

— Érzésem szerint a mi kettőnk kapcsolata kárára van a szolgálatnak, báró.

— Az enyémnek ugyan nem.

— Az enyémnek igen, mégpedig nagyon. Arra a felelősségére vagyok kénytelen hivatkozni, amellyel a német hazának és a führernek tartozik. Nehéz időket élünk most, amikor...

— A prédikációját talán mellőzhetjük. Én önt kiváló Gestapo-tisztnek tartom, de prédikátornak pocsék, Herr Lemke.

Lemke ajkába harapott az újabb sértésre.

— Herr von Goldring, ez az utolsó próbálkozásom, hogy megértsük egymást. Ha pedig mai beszélgetésünk nem jár bizonyos következménnyel... persze pozitív következményre gondolok... akkor kénytelen leszek feletteseimhez fordulni, és panaszt emelni ön ellen. Becsületes módon előre figyelmeztetem.

— Ez önnek joga és kötelessége. De tudni szeretném, hogy mit akar tőlem.

— Munkánk egybehangolását.

— Én is ezt akarom.

— Nem vettem észre. Irántam érzett személyes ellenszenve, bár okát nem tudom...

— Nem tudja az okát? Ugyan, ne játssza a ma született bárányt!

— Csodálkozom a hangján és érthetetlen célzásán. Talán megmagyarázná?

— Akár tárgyi bizonyítékokkal!

S Heinrich előrántotta zubbonya zsebéből azt a levelet, amelyet egy héttel azelőtt kapott Lorchentől. Fennhangon kezdte olvasni:

— „Ne árulj el apámnak, de titokban elolvastam levelét, melyet anyámnak küldött. Veled sem közölném, ha nem izgatott volna fel annyira. Nagyon nyugtalanít az a Maria-Luisa grófnő, akinek a kastélyában megszálltál. Apámnak azt írják, hogy fiatal és csinos, és látták is, hogy együtt sétáltok. Bizonyára miatta nem jössz hozzánk ilyen sokáig..." Mondja, Lemke, ha én ilyesmiket írnék a maga feleségének, akkor maga valami különös barátságot érezne irántam?

Lemke elpirult.

— Én nem az ön menyasszonyának írtam, hanem Berthold vezérőrnagy úrnak.

— És ön szerint ez méltó egy tiszthez?

— Herr Berthold kötelességemmé tette.

— Ön úgy gondolja: a rágalmazást... Mert ismerje el, hogy ez csak rágalmazásnak minősíthető, hiszen ön maga is jól ismeri a grófnő és Stengel kapcsolatait... Tehát rágalmaz...

— Herr Berthold nyilván félreértett engem. Egy felületes megjegyzésemet rosszul magyarázta... s minthogy ebből ilyen félreértés támadt, tiszti becsületszavamra fogadom, hogy önről soha többé...

— Számítok a becsületszavára. Nincs mit titkolnom, de azt, hogy minden lépésemet figyelteti, sértésnek tekintem...

— Teljesen megértem. És ismétlem...

— Elég volt, tekintsük úgy, hogy ebben a kérdésben megegyeztünk. Most térjünk át másra... Mit akar tőlem?

— Az akciók teljes egybehangolását és kölcsönös segítséget.

— Konkrétan?

— Ma este Castel la Fontéból útba kell indítanom az egykori olasz katonák egy zászlóalját Ivreába.

— Mikor?

— Huszonkét óra harminckor.

— Mire van szüksége?

— A feketeinges századon kívül, amelyet ön már megígért, legalább még egy szakasz német katonára.

— Vigye az ejtőernyősöket.

— Nem bízom ezekben a primadonnákban.

— No jó. Adok egy szakasz német vadászt.

— Igazán, báró? Köszönöm! Azt hiszem, ez már új kapcsolatunk kezdete, s ön módosítja irányomban tanúsított magatartását.

— Jól tudja, mennyire rokonszenveztem önnel, s azt, hogy másképp fordult, azok a levelek okozták, amiket ön küldött az apámnak vagy apósomnak... nevezze, ahogyan akarja! Nem tűröm, hogy szimatoljanak utánam, erre figyelmeztetem.

— Megígérem, hogy ezentúl nem teszem...

— Nos, akkor szent a béke!

— Boldog vagyok, báró, hogy kezdeményeztem ezt a beszélgetést, és megegyezésre jutottunk.

Lemke keményen megszorította Heinrich kezét.

— Az osztagparancsnokokat mindjárt önhöz küldöm, hogy átvegyék utasításait.

— De ne szóljon nekik semmit a feladatról. Mielőtt az akció megkezdődnék, nem kell tudniuk, miről van szó.

— Ez természetes.

— Ön nem óhajt részt venni ezen a sétán?

— Ivrea nem az én körzetem. Ezenkívül ma este foglalt vagyok.

...Heinrich haza sem ment, hanem a parancsnokságról egyenesen Lerróhoz sietett, hogy folytassa a Lemke által félbeszakított beszélgetést.

Útközben odaszólt a legényének:

— Idehallgass, Kurt. Megígértem signor Lerrónak, hogy ma náluk fogok aludni, mert kissé rosszul érzi magát. De lehet, hogy éjszaka telefonálnak, ezért te aludj a hivatalomban. Ha Lemke telefonálna Ivreából, mondd meg neki, hogy hol vagyok.

— Hát Lemke úr Ivreában van? Hiszen itt láttam...

— Ma szállítja oda azokat az olasz katonákat, akiket eddig a kaszárnyákban őriztek.

— És nem fognak megszökni?

— Ilyen őrizet mellett? Hiszen a saját SS-legényein kívül Lemke még tőlünk is kért egy század feketeingest meg egy szakasz német katonát.

Heinrich félrefordult, hogy elrejtse mosolygását. Kurt ugyanis, mintha merő kíváncsiságból tenné, már többször is érdeklődött az említett olasz katonák sorsa iránt, s Heinrich tudta, hogy Lidia megbízásából teszi.

*

Alfredo Lerro már egy hete szimulálta a betegséget. Az utóbbi időben, beteg szívére hivatkozva, egyre gyakrabban maradt otthon, megfeledkezve szokásos óvatosságáról.

— Teljesen elcsigázódtam. Annyira fáradt vagyok, hogy egyszer majd földre zuhanok, mint egy agyonhajszolt ló, és többé fel sem kelek — panaszkodott Heinrichnek.

Pedig inkább csak tettette magát. Még lányának és vejének sem árulta el azt az okot, ami ilyen ravaszkodásra kényszerítette. Alfredo Lerro ugyanis — életében talán elő-

ször — az élet és nem a képletek kategóriájában kezdett gondolkozni.

Nemrégen még azt bizonygatta az öreg feltaláló Heinrichnek, hogy a tudomány mindig felette állt és marad a politikának, az életnek, és hogy a tudós, akárcsak a művész is, éljen elefántcsonttoronyban, nehogy bármi megzavarhassa fennkölt eszméit. Még a gyárban végzett munkáját is efféle sajátos „elefántcsonttoronynak" minősítette Lerro, hiszen ott, a hatalmas falak közt, nem kellett félnie az elmélkedését megzavaró mindennapi gondok betörésétől.

Most pedig ezen a tornyon szörnyű repedés támadt, hatalmas falai meginogtak.

Ezen a napon, mielőtt Lemke telefonált volna, Lerro bizonyos célzásokkal, óvatosan maga kezdte a Heinrichet érdeklő témára terelni a beszélgetést. Heinrichnek azonban mennie kellett. S az öreg mérnök megint magára maradt gondolataival.

Elővette az üzemből hazahozott iratokat, de vissza is tette: ezen a napon sehogyan sem fült a foga a munkához. Számításait másnap reggel, friss fejjel akarta ellenőrizni.

Azelőtt Lerro sohasem tartott házában ilyen anyagot, még betegsége idején sem. A könyörtelenül pedáns Stengel az ilyesmit minden este magával vitte, hogy éjszakára a gyár külön páncélszekrényébe zárja. Kubis azonban elnéző volt apósával szemben. Persze a saját érdekében: abban reménykedett, hogy egy szép napon sikerül megkaparintania a szükséges vázlatokat és számításokat. Igaz, hogy semmit sem értett a technikához, különösen pedig a rádiótechnikához, fogalma sem volt a felsőbb matematikáról, de bízott ösztönében, hogy meg fogja érezni, mit kell lefényképeznie, és mit hagyhat figyelmen kívül. De főleg Goldringban bízott. A tapasztalt Goldring kétségkívül tudni fogja, mi mire való! Kubis természetesen nem fogja kiadni kezéből az iratokat — nem bolond! —, csak megmutatja Heinrichnek és a tanácsát kéri...

Leányának esküvője után Lerro a földszintet tartotta meg magának, tulajdonképpen a dolgozószobájában lakott, s onnét csak olyankor jött ki az ebédlőbe meg a szalonba, amikor az emeletről lejöttek hozzá a fiatalok, vagy amikor vendégei érkeztek. A többi földszinti helyiségben az őrség helyezkedett el, és ott lakott a személyzet.

Ezen a napon Lerro különösen magányosnak érezte ma-

gát dolgozószobajában. És éppen most kellett ennek a Lemkenek telefonálni! Igaz: Goldring megígérte, hogy visszajön. Úgy látszik, már itt is van. Igen!

— Remélem, végeztek a hivatalos ügyekkel? — kérdezte Lerro.

— Ma már teljesen szabad vagyok. Akár az éjszakát is itt tölthetem.

— Hisz ez kitűnő! — örvendezett Lerro. — Mindjárt megvacsorázunk, megiszunk egy palack bort is, hogy jobban aludjunk!

— Ó, én különben is úgy alszom, mint a mormota!

— Hiába, a fiatalság! Én rossz alvó vagyok...

— Talán elszokott az alvástól. Hogy visszazökkenjen a kerékvágásba, altatót kellene szednie.

— Nem az altatón múlik. A gondolataim nem hagynak nyugodni ..

— Olyan nyugtalanítók?

Lerro nem felelt rögtön. Néhányat szippantott cigarettájából, gondolataiba merülve nézett a szoba sarkába, mintha azt akarná eldönteni, hogy folytassa-e a megkezdett beszélgetést, vagy tán jobb volna abbahagyni. Lelki szükséglete azonban, hogy valakiben megbízzék, valakitől tanácsot kérjen — akkora volt, hogy Lerro nem bírt ellenállni.

— Ismeri ön a jaltai konferencia határozatait? — kérdezte, és fürkészve nézett Heinrichre.

— Olvastam róla, de a részleteire már nem emlékszem.

— De bizonyára nem felejtette el azokat a döntéseket, amelyek az úgynevezett háborús bűnösök felelősségrevonásáról szólnak?

— Azt hiszem, ez csak afféle propagandanyilatkozat. A háború mindig háború, s még nem volt a történelemben példa...

— Úgy van, úgy van! Nincs joguk, nem ítélkezhetnek, hogy ki bűnös és ki nem!

— Úgy beszél, mintha ennek a hírhedt konferenciának a döntései személyesen is érinthetnék önt.

— Ha hatályba lépnek, akkor engem is sújtani fognak. Bármilyen értelmetlenül, bármilyen furcsán hangzik... Egyébként talán nem is olyan értelmetlen... ha más szemszögből nézzük a dolgot.

— Most aztán végleg semmit sem értek!

Lerro elgondolkozott, s amikor újra kezdte a beszédet, hangjában bizonytalanság csengett.

— Idehallgasson, báró, az ön tapintatossága... igen, a tapintatossága lehetővé tette, hogy beszélgetéseinkben ne is említsem a gyárban végzett munkámat, és ezért most...

— Nem tapintatosság volt ez, signor Lerro, hanem elv. Nem akarok tudni olyan dolgokról, amelyek nem tartoznak énrám.

— De énrám igen! — replikázott haragosan az öreg mérnök. — És ezért kell mondanom önnek valamit. Különben nem értené. Meg aztán biztos vagyok benne, hogy beszélgetésünk köztünk marad. Nos hát...

— Figyelek, signor Lerro.

— Azon kezdem... azaz hogy... kérdeznék. Mondja ki inkább ön. Tehát... olvasta a tegnapi hadijelentést, amely szerint Angliát irányított lövedékekkel bombázták?

— Természetesen olvastam.

— És nem figyelt fel az áldozatok számára?

— Nehéz lett volna nem felfigyelnem! Ilyen hatással még egyik bombázás sem járt.

— Nos, ennek én vagyok az oka. Én öltem meg azokat az embereket!

— Signor Lerro, ön beteg, ön elcsigázódott, túlfeszítette az idegeit. Bizonyos vagyok, hogy elefántnak látja a szúnyogot. Kérem, beszéljünk ezekről a dolgokról inkább holnap.

— Nem, nem, teljesen egészséges vagyok. Az, hogy néhány napja betegséget színlelek... Igenis, színlelek! Hogy ne menjek a gyárba!

— Signor Lerro!

— Ismétlem, teljesen egészséges vagyok, és az agyam is hibátlanul működik. Olyan hibátlanul, hogy képes voltam feltalálni azt a műszert, amelynek segítségével rádió útján irányítani lehet a lövedékeket...

— Ön? Alfredo Lerro?

— Lám, nem hisz nekem, és megijedt... Én azonban nem féltem, eddig még sohasem féltem! S most egyre ezt kérdem önmagamtól: miért kellett mindennek így történnie? Először talán azért, mert érdekelt maga az ötlet... Soha különösebben nem gondolkoztam arról, hogyan alkalmazzák majd találmányomat a gyakorlatban. Tudtam, hogy hadiüzemben dolgozom, tudtam, hogy műszerem segítségével az irányított lövedékek oda fognak hullani, ohavá az emberi

akarat küldi őket. Akkora pontosságot még nem értünk el, hogy a lövedék a kiszámított objektumba csapódjék, egy meghatározott város területére azonban már ráirányíthatjuk! Mindezt tudtam. Tudásom azonban, hogy úgy mondiam, elméleti jellegű volt. Megfeszítettem az agyamat, s a többi már a mások dolga volt. Az sem érdekelt, hogy ki fogja alkalmazni a fegyvert. És hogy ki ellen... De mégsem. Talán nem is ez volt az oka annak, hogy nem féltem, és nem gondolkoztam. Hanem, mert úgy éreztem, hogy nem fognak kérdőre vonni! Ez volt a legfontosabb. Most azonban, mikor látom, hogy összedől a fal, mely mögé rejtőztem, most, amióta megértettem, hogy nekem is felelnem kell majd, mint a többieknek... sőt talán súlyosabban... persze, hogy súlyosabban, mert ők csak a kezüket adták, de én az eszemmel járultam hozzá... most félni kezdek...

— Ez bizony érthető, signor Lerro — tört ki akaratlanul Heinrichből.

— Ó, ha már maga is így gondolja, akkor... Mit tanácsol nekem?

— Véleményem szerint csak egy lehetősége van.

Heinrich hirtelen abbahagyta a beszédet, és mereven nézett Lerro szeme közé.

— Mi az a lehetőség?

— A háború a vége felé közeledik, tehát minden nap drága...

Lerro némán bólintott.

— Önnek szöknie kellene egy semleges országba, mondjuk, Svájcba, hogy ott a sajtó útján nyilatkozzék. Hivatkozzék arra, hogy erőszakkal kényszerítették a munkára. Tiltakozzék ellene, hogy találmányát városok lerombolására és békés emberek meggyilkolására használják fel. Ha ezt most kijelenti, hinni fognak önnek.

— Igaza van!

— Ehhez azonban az is szükséges, hogy magával vigye a vázlatrajzokat, a képleteket, egyáltalán mindazt, ami a találmányára vonatkozik. Tudom, hogy ezeket az anyagokat nagyon nehéz megszerezni, bizonyára valamennyit a gyárban őrzik, azonban...

— Vannak fotokópiáim.

— És ilyesmit merészel a házában tartani?

— Jól elrejtettem. Ekkora könyvtárban ez nem volt ne-

héz... Nincs az az ördög, amely kitalálná, hogy ott vannak, amíg magam meg nem mondom...

— Akkor nem szabad sokáig töprengenie, haboznia! Elvégre nemcsak önmagát menti ezzel, hanem az ártatlan emberek százezreit is. És ez majd sokat nyom a latban.

— Igaz, de hogyan hajtsam végre? Hiszen tudja menynyire őriznek engem!

— Megígérem, hogy kitalálok valamiféle tervet, és közlöm önnel a legközelebbi napokban. Természetesen segítek is, amiben tudok.

— Tudom, hogy ön nemeslelkű ember! Több nap óta tán most lesz először, hogy aludni fogok.

Heinrichnek a mérnök dolgozószobája melletti helyiségben ágyaztak meg. Sokáig hánykolódott fekhelyén, annyira izgatta a gondolat, hogy végre közeledik a céljához. Még álmában is folytatta a tervezgetést, hogy miképp szerezhetné meg legügyesebben a szükséges anyagokat.

Három órakor felriasztotta álmából Kubis. Félig meztelen volt.

— Most telefonált Kurt. Lemke futárt küldött önhöz.

— Hol van?

— Kurt már hozza is az autóval.

Heinrich gyorsan magára kapta ruháját.

— A vázlatrajzokat keresse a könyvtárban, a könyvek között. Fotókópiák. Talán megtalálja azt, ami kell. Mutassa meg nekem, és majd együtt eldöntjük, hogy használhatók-e — súgta oda Kubisnak, mialatt rendbeszedte öltözékét.

— De én nem adom ám ki a kezemből — súgta vissza féltékenyen Kubis.

— Mi a fenének kellene ez nekem? Én csak magának akarok segíteni! Nehogy melléfogjon. Hiszen könnyen lehetséges, hogy a talált fotokópiáknak semmi közük a találmányhoz. Akkor pedig tovább kell keresnie. Csak nem akarja elmulasztani ezt a kínálkozó alkalmat, hogy biztosítsa jövőjét? Már látom önt, mint dúsgazdag embert! Sőt arra is hajlandó vagyok, hogy adósságának megfizetését még egy évvel elhalasszam... amennyiben hitelképességéről meggyőződtem.

•

Lemke futár útján tudatta Heinrichhel, hogy partizánok kelepcéjébe esett, elkeseredett harcban áll, és azonnali segítséget kér.

Heinrichnek persze esze ágában sem volt éjszaka harcba bocsátkozni, ráadásul Lemke és nem a partizánok oldalán. A helyzet viszont tetteket követelt, gyors és határozott cselekvést, nehogy Lemke gyanút keltsen. Riasztani kellett az ejtőernyősöket és a Castel la Fontéban maradt két német vadászszakaszt, ugyanakkor pedig mindenáron akadályoznia kellett saját rendelkezéseinek végrehajtását.

A szakaszparancsnokokat utasította, hogy alaposan ellenőrizzék az automatafegyverek működését, s az ellenőrzés során mutatkozó kisebb hibákat javítsák ki. Amikor a fegyverzet már rendben volt, úgy rendelkezett, hogy bizonyos mennyiségű tartaléklőszert is vegyenek magukhoz, ezekért pedig el kellett futniuk a raktárba. Közben kiderült, hogy az egyik páncélozott szállítógépkocsi motorjában gyanús kattogás hallatszik... Heinrich ide-oda futkosott, kiabált, fenyegetőzött, hogy a vétkeseket haditörvényszék elé állítja, lélekben azonban ujjongott, hogy az indulás ilyen akadályokba ütközik.

Így történt, hogy a Lemkének küldött segítség csak négy óra után hagyta el Castel la Fontét, s a csata színhelyére csupán reggel hatkor érkezett meg, amikor a harc már véget ért. Még hallatszott egy-egy elszórt puskalövés, rakéták röppentek a levegőbe, de a partizánok már nem voltak sehol.

A rakéták fényénél Heinrich megpillantotta Lemke hórihorgas alakját. Ott járkált a megölt, megsebesült olasz katonák között, egyiknek-másiknak arcába világított zseblámpájával, és akiben még életjel mutatkozott, annak golyót küldött a fejébe.

Meglátva Heinrichet, sietve indult feléje és néhány tömör szóval elmondta, mi történt.

Amikor Castel la Fontét elhagyta, néhány motorkerékpárost küldött előre. Ezeknek az utasítás értelmében úgy kellett haladniuk, hogy mindegyikük lássa előtte haladó társát. A páncélozott szállítógépkocsi sofőrjének pedig az utolsó motorkerékpároshoz kellett igazodnia. Castel la Fontétól mintegy harminc kilométerre, amikor Lemke már bizonyos volt benne, hogy zavartalanul eljutnak Ivreába, jobbfelől hirtelen partizán-golyószórók és géppisztolyok kezdték lőni az oszlopot. Nyomjelző lövedékeik széles sávban repültek el feletük. A partizánok ugyanis továbbengedték a motorkerékpáros őrséget, és oldalba támadták az oszlopot. Az éjszakai harc elől nem lehetett kitérni. Az olasz katonák felhasználták a

váratlan támadást, és szökdösni kezdtek: csak ezek a halottak, akiket most Heinrich láthatott — csak ezek maradtak a több száz olaszból.

— Úgy látom, ön meglehetős sikerrel lőtte a fegyvertelenéket, ahelyett, hogy a garibaldistákkal verekedett volna! — mondta epésen Heinrich. Érezte, amint kimondhatatlan düh önti el egész lényét. Milyen gyönyörrel lőtte volna bele tölténytárát ebbe a szörnyetegbe, aki most nyugodtan szívta előtte cigarettáját. Ámde fékeznie kellett magát, s már egészen nyugodt hangon kérdezte.

— Induljunk üldözésükre?

— Éjszaka túlságosan kockázatos volna. Várjuk meg, amíg teljesen kivilágosodik.

Sokáig kellett várniuk. Hajnali köd ereszkedett a tájra. Így Lemke meg Heinrich a géppisztolyosokkal csak két órával később szemlélhették meg a partizánosztag hadállásait, ahonnét a támadás megindult az oszlop ellen.

— Figyelje csak — szíszegte dühösen Lemke. — Milyen gondosan álcázott hadállások. Nyilván jó előre előkészítették. Már várták az oszlopunkat...

— Úgy látszik, valaki figyelmeztette őket — állapította meg nyugodtan Heinrich.

A partizánok és a szökevények üldözésére gondolni sem lehetett. A köd a minimumra csökkentette a látási lehetőségeket, ilyen körülmények közt pedig veszélyes lett volna behatolni a hegyek közé: néhány tucat géppisztolyos partizán Lemke és Heinrich egész csapatát feltartóztathatta volna.

— Vajon ki lehetett az, aki a partizánokat figyelmeztette? — kérdezte Lemke félig önmagától, félig Heinrichtől, amikor a parancsnoki gépkocsiban együtt tértek vissza Castel la Fontéba. — Említette ön valakinek, hogy ma éjszaka olaszokat fogunk elszállítani?

— Teremtett léleknek sem!

— Akor hát ki lehetett?

— Miért gondolja, hogy az én környezetemből és nem az önéből értesítették a partizánokat?

— Az én környezetemben csak németek vannak, az önében olaszok is.

— A führer elleni merénylet óta a németekben sem lehetünk biztosak! — vetette oda Heinrich. — Az emberek megbízhatóságát nem a nemzeti hovatartozás, hanem a politikai felfogás dönti el.

Lemke nem felelt. Duhös volt az egész világra, de leginkább saját magára. Hiszen úgy kellett volna intéznie, hogy Goldring kísérje az olaszokat, ő pedig az egész felelősséget magára vette. És most íme... majd mentegetőzhetik a felettesei előtt, Goldring viszont kívülmarad a dolgon, hiszen a támadás az ő körzetének határain túl történt.

Heinrich is hallgatott. Nem bírt szabadulni attól a látványtól, amely a csata helyén tárult eléje: néhány tucat megölt és sebesült olasz a földön, és köztük járkál Lemke, baljában zseblámpájával, jobb kezében pisztolyával.

— Mondja csak, megbízik a tolmácsnőjében? — kérdezte Lemke váratlanul, amikor megérkeztek Castel la Fontéba.

— Több ízben is ellenőriztem, mielőtt a parancsnoksághoz került volna, és ellenőriztem munka közben is. Teljesen igazolja Ramoni gróf referenciáit, aki nagyon melegen ajánlotta.

— Nekem mégis gyanús.

— Az ön megnyugtatására még egyszer ellenőrizni fogom, sőt külön provokációval: titkosnak látszó iratot fogok az asztalomon hagyni — vetette oda unottan Heinrich.

Csak röpke pillantást vetett Kurtra, aki megkövült arccal ült a kormánykeréknél — és máris tudta, hogy az imént lezajlott beszélgetés néhány perc múlva Lidia tudomására fog jutni.

*

Este lélekszakadva rohant be Heinrichhez Kubis. Vidám és izgatott volt.

Heinrich szíve vadul dobogott. Valóban megtörtént hát az, amit olykor lehetetlennek vélt, s amire minden erőfeszítése, minden gondolata irányult, aminek alárendelte minden cselekedetét, és amiért feláldozta volna az életét is?

Kubisnak mind sugárzó arca, mind egész viselkedése ezt bizonyította.

Először bekukkantott a hálószobával szomszédos dolgozószobába, majd szorosan betette az odavezető ajtót, azután kilesett a folyosóra, amelyről néhány pillanattal előbb lépett be a szobába, végül rákattintotta az automatazárat.

Heinrich uralkodott érzésein, és ingerkedő mosollyal figyelte Kubist.

— Nem ismerek önre, Paul! Olyan, mint egy összeesküvő. Talán valami rendkívüli esemény történt?

Kubis úgy emelte magasba kezét, mint a győztes bokszbajnok a szorítóban: másik keze ujjaival a csuklóját fogta, és megrázta a levegőben. Majd, még mindig némán, rácsapott zubbonya zsebére.

— Mi történt? Elfelejtett beszélni?

Kubis vigyorogva vetette magát egy székbe.

— Itt van, drága, egyetlen báróm, itt van mind egy szálig! — mondta, ismét a zsebére csapva, és diadalmas tekintettel dőlt hátra széke támlájára.

— Miről beszél?

— A fotokópiákról! Nos, mit szól a képességeimhez?

— Azt mondom, hogy mindig nagyra értékeltem önt. Hát csakugyan sikerült volna?...

— Itt van mind egy szálig? No, miért nem gratulál?

— Mert nem tudom, hogy lehet-e már. Hiszen maga hatókör a műszaki kérdésekben! Öreg embereknek furcsa szokásaik lehetnek: Lerro például megőrizhette emlékül valamelyik régebbi találmányának a vázlatrajzát, amely ma már teljesen értéktelen. Vagy egy új munkáiának első terveit...

Kubis a puszta feltételezéstől is elsápadt. Hiszen már beleélte magát abba a gondolatba, hogy óriási kincset tart a markában, és most egyszeriben úgy érezte, mintha el akarnák rabolni tőle.

— Ne... ne... nem lehet! — dadogta akadozó nyelvvel. S közben a félelemmel vegyes szorongás kifejezése egyre inkább kiült az arcára.

— Hát nézzük meg és mindjárt tisztán fogunk látni.

Kubis előhúzott zubbonyának oldalzsebéből egy papirosba burkolt csomagot, és gyanakvó pillantást vetett Heinrichre. A félelem és szorongás mellett szeme most bizalmatlanságát is elárulta.

Heinrich nagyot kacagott, és vállat vont.

— Megsértődhetném, Paul, és kitehetném a szűrét a fotokópiáival együtt. Ezek annyira sem érdekelnek engem, mint a tavalyi hó. Legfeljebb abból a szempontból, hogy végül is megadhatja-e nekem az adósságát. Akár ki is utasíthatnám önt innét. De megértem, hogy elvesztette józan ítélőképességét. A pokolba is, mutassa már!

Kubis egymásután kezdte adogatni a fotókópiákat. Heinrich mindegyiket bal kezével fogta meg, maga elé tette jobbját pedig zubbonyának azon a gombján tartotta, amelybe a zajtalan, miniatür mikro-fényképezőgépe volt szerelve. Időn-

ként, amikor átvett egy-egy fényképet, szándékosan sokáig nézegette, mintha tanulmányozná a vázlatot vagy valamelyik képletet.

— Ez az! Külön az alkatrész kidolgozása. Teljesen megfelelő, bár nem ez a döntő jelentőségű. Lényeges az a fotokópia, amelyet az imént néztem meg. Erre különösen vigyázzon. Persze akkora szakértő már én sem vagyok, hogy egyetlen pillantásra ítéletet mondhatnék, de kétségtelen, hogy a találmány ötletének lényege azon az iménti íven van.

Valamennyi fotokópiát átnézte.

— Most már igazán gratulálhatok önnek! Fogalma sincs, mit tart a birtokában! — mondta Heinrich, és keményen megszorította Kubis kezét. Ismeretségük első napja óta először igazán örömmel.

Kubis ismét sugárzott a boldogságtól. Kincsét zsebre vágta, s látva, hogy Goldring nem neheztel rá, valósággal elárasztotta szívből jövő hálálkodásával, még el is érzékenyült:

— Eddig nem hittem a barátságban, Heinrich. A világon mindenből kiábrándultam, azt azonban, amit ön tett értem, soha, de sohasem felejtem el. Ön tanácsolta, hogy vegyem feleségül Sofiát. S a szerencse istenasszonya egyszerre mintha felém fordította volna arcát! Hiszen, ha nem lettem volna signorina Lerro férje, akkor sohasem következett volna be az a bizonyos beszélgetésünk. Hiszen emlékszik. Csak nem felejtette el? Nos, amikor először célzott rá, hogy gondoskodnom lehet a jövőmről! Ó, maga az én jó szellemem! Nem is szólva a kölcsöneiről, amelyeket sohasem tagadott meg tőlem! Egyébként, ugye, nem felejtette el ígéretét, hogy a visszafizetést még egy évre elhalasztja?

— Ezt ígértem volna?

— Hát persze! Azt mondta: ha meggyőződik hitelképességemről... ó ha kívánja, akár kamatostul megfizetem az adósságomat! Most már ezt is megengedhetem magamnak! Persze csak egy év múlva, hiszen tudja, hogy egyelőre roszszul állok készpénzzel. Remélem, baráti alapon nem fog túlságosan magas kamatot számítani?

Heinrich egy pillanatig kísértésbe esett, hogy folytassa a játékot, és a kamatszázalékról „alkudozzék" Kubissal. Erőt vett azonban magán, hiszen most már mielőbb meg kellett szabadulnia vendégétől.

— Persze, persze, emlékszem! Sose hittem volna, hogy

egyszer ön fog figyelmeztetni a szavamra! Amit azonban megígértem, azt meg is kell tartanom!

Kubis új nyugtát írt, és eltépte a régit.

— Most mi a szándéka a fotokópiákkal? — érdeklődött Heinrich, amikor vendége már indulni készült.

— Ügyesen elrejtem, amíg ...

— Ön megőrült! Azonnal vissza kell tennie ugyanarra a helyre, ahonnét elvette. Még ma!

— A világ minden kincséért sem!

— Akkor búcsút is mondhat nekik, és felejtse el, hogy valaha a kezében tartotta ezeket a fotokópiákat! Tegyük fel, hogy Alfredo Lerro ma vagy holnap észreveszi iratai eltűnését. Halálosan megrémül, és bejelenti Stengelnek. És tudja, ki az, aki fejével felel az iratok elvesztéséért? Paul Kubis! Alfredo Lerro veje és egyetemleges felelősséggel a gyár belső őrségének helyettes parancsnoka! Az az ember, akinek mindezeken felül még az is a feladata, hogy Lerrót és házát őrizze ...

— Akkor hát mi a fenének tanácsolta nekem, hogy kaparjam elő ezeket a dokumentumokat?

— Először azért, hogy meggyőződjünk a létezésükről, másodszor, hogy minden eshetőségre számítva, másolatokat, újabb fényképeket készíthessen róluk, harmadszor pedig, hogy tudja, hol fekszenek, és vigyázzon, nehogy idegen kézbe kerüljenek ...

Kubis törülgette verejtékező homlokát.

— Az imént alaposan rámijesztett! Phu, mintha nem kapnék levegőt! Persze, hogy igaza van ... Ebben az esetben pedig sietnem kell ...

Amikor Kubis eltávozott, Heinrich ismét kulccsal zárta be az ajtót. Végre magára maradt boldogságával.

Végrehajtotta, volt ereje végrehajtani azt, amivel megbízták! Még ugyanaznap éjszaka jelenteni fogja illetékes helynek, és holnap a mikrofoto-film már messze lesz! Hiába a magas falak, vicsorgó gépfegyvercsövek, hiába a legaprólékosabb részletekig kitervelt kettős védőgyűrű — gyengébbek voltak, mint egyetlen ember akarata!

Heinrich eloltotta a villanyt, félrehúzta a súlyos függönyt, és kitárta az ablakot. Az éjszaka hűvössége széles áradatban ömlött befelé. Szinte belemárthatta volna kezét és égő homlokát, mint egy hegyipatakba, amely magával sodorja a szobába a vékonyka holdsarlónak felszínén csillogó

fényét meg a távoli csillagok pislákoló világosságát is — mintha vissza-visszaverődnének a patak vizéről.

S egy másik csillagos éjszaka emléke éles fájdalommal hasított szivébe. Ugyanígy állt a szélesre tárt ablaknál Saint-Rhémyben — Monique-kal... S akkor is éjszaka borult fölébük minden csillagával, a hegyi növények, virágok édes illatával, szerelmük örökkévalóságának ígéretével. Ez az emlék olyan élénken élt benne, hogy Heinrich szinte testileg érezte a leány vállának érintését, mintha valóban ott állna mellette. S már nem fájdalom, hanem mélabús gyengedség és öröm töltötte el egész valóját, mert érezte, milyen elszakíthatatlan kapcsolatban van egymással minden, ami jó és szép ezen a világon, érezte azt a halhatatlan erőt, amely a föld minden zugában élő embereket a jogért, az igazságért vívott harcban vezeti...

Pedig ugyanabban az időben, amikor Heinrich ott állt szobájának szélesre tárt ablakában — ugyanannak a kastélynak egyik földszinti helyiségében, mely most Stengel lakásául szolgált, nagyon érdekes beszélgetés folyt, amely közvetlenül érintette Heinrich személyét is.

— Lehetetlen, hogy ezt ő maga fundálta volna ki — bizonygatta Stengelnek Lemke. — Biztosíthatom önt, hogy ez a ravasz terv nem magától Lerrótól, hanem ismét csak Goldringtól származik. Ilyenkor szabadságot kérni! Tudja ön, mit jelent ez? Hogy szökésre készül! Igen, igen, az ön pótolhatatlan Alfredo Lerrója, akire önnek úgy kell vigyáznia, mint a szeme világára, minket lóvá akar tenni. Azt hiszi ön, hogy a körülmények véletlen találkozása folytán választotta ki üdülésre azt a városkát, amely szinte közvetlenül a svájci határ mellett fekszik?

— Kár idegeskednie, Herr Lemke! — mondta Stengel, gúnyos pillantást vetve a másikra. — A főhadiszállás jóváhagyása nélkül senki sem adhat engedélyt Lerrónak, hogy akár egy lépést távozzék Castel la Fontéből, nemhogy szabadságolnók, és megengednők neki, hogy csak néhány napra is elutazzék valahová. A főhadiszállás pedig világos, hogy nem fogja jóváhagyni. Nem is azért, mert ez a Lerro, amint ön mondta, pótolhatatlan. Ha így volna, akkor kívánsága talán meghallgatásra találhatna. Hanem arról van szó, hogy már mindent megszereztünk tőle! Kifacsartuk, mint a citromot! Most már nem érdekel minket sem az egészsége, sem a közérzete. Amíg még valami csekély hasznát látjuk, itt fogjuk

tartani. Nekem az az utasításom, hogy addig ne alkalmazzak döntő rendszabályt, amíg nem kaptam külön rendelkezést... És hogy ki adta neki a szabadság-kérelmezés ötletét, az egyáltalán nem tartozik énrám.

— Báró, önt elvakítja a Goldring iránt érzett hálája, aki állítólag kétszer megmentette az ön életét. Csakhogy kétszeresen a romlásba is fogja dönteni. Szolgálatilag és egyénileg is.

— Érdekes... — mondta Stengel gúnyos mosollyal. — Engem, a tapasztalt felderítőt romlásba dönthetne egy ilyen gyerkőc, akinek még meg sem száradt a tej a száján?

— Nem merném azt mondani, hogy ön túlértékeli önmagát, de őt kétségkívül kevésre becsüli. Sokkal eszesebb fickó, mint ön gondolná, és sokkal veszedelmesebb is. Mindjárt be is bizonyítom.

— Első tézise az volt, hogy szolgálatilag fog romlásba dönteni — emlékeztette irónikusan Stengel.

Lemke arcán piros foltok jelentek meg.

— Úgy van. Mégpedig Alfredo Lerro miatt. Engem pillanatnyilag nem érdekel, hogy szabadságot kap-e a főhadiszállástól vagy nem. Ez másodrendű kérdés. A lényeg az, hogy a szökés ötlete Goldringtól származik. Ha pedig egy ilyen ötlet már felmerült, akkor többféle módon lehet végrehajtani, különösen olyan esetben, ha valaki viszonylagos szabadságot élvez. Hiszen nem kötözheti meg! És ez a Goldring, még pusztán sportból is, hiszen sok kalandor hajlam van benne... áttérhet a tanácsadásról a cselekvésre, a konkrét segítségre. Ó, hiszen kebelbarátja Lerrónak. Pedig Goldringnak még fogalma sincs sem a gyárról, sem arról, ami benne készül. különben nyilván nem játszanék a tűzzel... De hát képzeljük el egy percre, hogy Lerrónak sikerül megszöknie. Mi lesz akkor önnel?

Stengel gondolataiba merülve simogatta az orrát.

— Folytassa! — vetette oda kurtán.

— Most térjünk át a személyes kérdésre. Nem tűnt fel önnek, hogy Maria-Luisa viselkedésében valami változás állt be?

— Hát tudja, én voltam, aki túl sokáig halasztottam a vallomást. Most pedig, hogy a grófnő már meggyőződött szándékom komolyságáról, mint minden nő, bosszút áll rajtam korábbi határozatlanságomért.

— Ön azt hiszi, hogy csak erről van szó? És ha elmon-

dom, hogy Goldring maga olvasta fel nekem a menyasszonya, a Berthold-lány levelét, amelyben szemrehányást tesz neki Maria-Luisához fűződő kapcsolata miatt? Egyet ne felejtsen el: egy csinos fiatal özvegy és egy jóképű kölyök hosszú időn át közös fedél alatt laknak, szobáik majdnem szomszédosak... Már pusztán az a tény, hogy a saját épületszárnyában adott neki szobát, sőt ugyanabba a szobába tette, ahol néhai férje lakott... Bármit mond, ez már több mint gyanús! És azt hiszem, Lore Bertholdnak minden oka megvan, hogy nem tetszik neki vőlegénye viselkedése.

Az őrnagy arcát elöntötte a vér, és Lemke már tudta, hogy kitapintotta Stengel báró szívének legsebezhetőbb pontját: sikerült megsértenie férfibüszkeségét. Ezt kihasználva, elébeöntötte mindazt, amit összegyűjtött magában Goldring ellen: olykor érthetetlen viselkedését, barátainak helytelen megválogatását...

S most ugyanaz a Stengel őrnagy, aki nemrég még védelmezte Heinrichet, figyelmesen mérlegelte Lemke szavait, végül pedig elfogadta érvelését: igen, Heinrich von Goldring báró viselkedése valóban gyanús!

— És most mit akar tenni? — kérdezte Stengel, amikor Lemke befejezte.

— Sajnos, tehetetlen vagyok, mert bűnösségének közvetlen bizonyítéka nincs a kezemben... És azt sem tudom, hogyan fog vélekedni a dologról Berthold. Úgy hiszem, mi kettőnknek csak egyetlen lehetőségünk kínálkozik: ha közös levelet írunk felettesünknek, aki végül is maga bízott meg engem, hogy tartsam szemmel leendő vejét. Bízzuk őrá a döntést.

Amikor Lemke és Stengel késő éjszaka befejezték tárgyalásukat, a rádió hírül adta, hogy a szovjet hadak váratlan offenzívát kezdtek az egész, háromszáz kilométer hosszú keleti arcvonalon...

EGY ÁPRILISI NAP IZGALMAS ESEMÉNYEI

Amikor Berthold megérkezett Castel la Fontéba, ez váratlanul érte mindhármukat: Heinrichet is, Lemkét is, Stengelt is.

Már Berlinért folyt az elkeseredett küzdelem. Az előző napon az Elbánál megtörtént a szovjet és az angol—amerikai

csapatok találkozása. Heinrichnek minden oka megvolt abban reménykedni, hogy Németország a legközelebbi napokban kapitulál, hiszen éppen aznap reggel kapta meg parancsnokságától az utasítást: azonnal térjen vissza hazájába. S most váratlanul ez a kellemetlen látogatás!

Örökbefogadó apjának érkezéséről Heinrich — Lemkétől értesült. Kurttal már a nagy útra készült, amikor megszólalt a telefon.

— Herr Goldring? — hangzott Lemke hivatalos, száraz hangja. — Berthold vezérőrnagy most érkezett Castel la Fontéba, és látni kívánja önt.

— Ott van önnél?

— Igen.

— Kérem a telefonhoz... Ó, apám, milyen kellemes meglepetés! Honnét jön? És miért nem egyenesen énhozzám?... Jól van, várni fogom.

Heinrich indulatosan tette le a kagylót.

Mindenki mást szívesebben látott volna, mint Bertholdot. Hiszen már mindent előkészített távozásához: úgy döntött, hogy ezen a napon, mikor megkezdődik a kijárási tilalom, váratlanul, és anélkül, hogy bárkinek szólna, eltűnik Castel la Fontéból, és valamilyen módon eljut oda, ahonnét — a korábbi megbeszélés értelmében — át fogják segíteni Jugoszláviába. És most...

Nemrég, amikor ismét összetűzött Lemkével, a Biztonsági Szolgálat főnöke kereken a szemébe mondta, hogy helyteleníti magatartását, nagyon is különösnek tartja, és még dicsekedett is vele, hogy megírja Bertholdnak.

„Valóban megtette volna, amivel fenyegetőzött?" — kérdezte önmagától Heinrich. — „Berthold talán éppen azért érkezett, hogy személyesen győződjék meg Lemke vádjának helytállásáról, és ő maga számoljon le fogadott fiával, amiért ez az orránál fogva vezette? Tehát az utolsó órák, amelyeket Heinrich az ellenség táborában tölt, életének utolsó órái lesznek?... Talán leleplezték, hogy szovjet felderítő, és Berthold vezérőrnagy azért utazott ide, mert maga akar meggyőződni róla, ki hát az az ember, akit fiának fogadott, és vejévé választott? Vajon miért kereste fel előbb Lemkét, mielőtt őhozzá jött volna?"

E kérdések villámgyorsan kergették egymást Heinrich fejében, és egyikre sem tudott választ adni.

De talán felesleges is választ keresnie. Hiszen Berthold

mindjárt itt lesz, és minden kiderül. Inkább azon kellene gondolkodnia, hogy mit tegyen, hogyan viselkedjék. Egyelőre csupán egy dolog van, ami kétségtelen: fel kell készülnie az utolsó összecsapásra! Most, a régóta várt hazautazás küszöbén akaratlanul is alábbhagyott akaratereje. Pedig szerepét a legutolsó pillanatig játszania kell, nem változtathatja meg sem jellegét, sem módszereit. Ördög látott olyan ostobaságot, hogy az utolsó órában egy óvatlan mozdulattal, cselekedettel vagy szóval elárulja magát.

Viszont Berthold hajlandó idejönni hozzá a kastélyba, és nem rendelte magához a Biztonsági Szolgálat irodájába, tehát a dolgok mégsem állnak olyan rosszul, mint első izgalmában gondolta.

Mi lenne, ha hagyná a fenébe, és még most megpróbálna szökni? Ha beülne az autójába, és megparancsolná Kurtnak, hogy hajtson, ahogy csak tud, teljes sebességgel?

Nem, ezt nem teheti meg! Berthold nem nyugodnék bele, hogy Heinrichhel együtt a kétmilliócska is kicsússzék a kezéből. Megtalálná a módját, hogy nyakoncsípje a szökevényt... Tehát lesz, ami lesz! A kis revolver, melytől eddig még egyszer sem vált meg, mindenesetre nála van. És szükség esetén — először a háborúban — Heinrich kilőheti a kis revolver teljes tölténytárát...

A folyosóról súlyos léptek hallatszottak.

Úgy látszik, már Berthold. Valóban!

A szoba ajtajában megjelenik a jól ismert alak. Bő világosszürke esőköpenyben, egyik kezében ugyanilyen színű sapkával, a másik kezével különös, csavart nyelű, vaskos botra támaszkodik. Szeme még duzzadtabb, mint azelőtt, arca elgyötört.

— Apám! — kiáltja feléje ugorva Heinrich.

Berthold keményen megszorítja a kezét, de nem csókolja meg, mint máskor szokta.

— Mennyi időre jött hozzám? És miért van civilben?

— Úgy látom, utazni készülsz? — kérdi most már Berthold, anélkül, hogy felelne Heinrichnek, és fejével a két bőrönd felé int, amelyek a szoba közepén állnak.

„Hogy nem jutott eszembe ezeket eltüntetni!" — szidja magát Heinrich.

— Igen, apám, már régóta készenlétben tartom a holmijaimat, hogy a kellő pillanatban Svájcba utazzam...

— Szökni akarsz?

— Nem nevezném szökésnek ezt az utazást.

Berthold kelletlenül elmosolyodik.

— Mindenki szökik! Mindenki! — mondja keserűen. — Mint patkányok a süllyedő hajóról!

— Bizony, a hajó valóban elsüllyed, vezérőrnagy úr, és itt az ideje, hogy mentsük az életünket...

Berthold nem felel. Leül, az ajkát harapdálja, körül-körülnézeget és simogatja ősz bajuszát, mint mindig, valahányszor a fejét töri.

Végre megszólal:

— Nagyon elégedetlen vagyok veled, Heinrich. Bizonyos cselekedeteidet pedig egyszerűen nem értem. Szeretném, ha megmagyaráznád ezeket, mielőtt megmondom, hogy miért jöttem ide.

— Éppen ezt akarom én is, mert biztosra veszem, hogy Lemke alaposan befeketített ön előtt, apám. Többször rábizonyítottam, hogy tűrhetetlenül rosszul végzi a munkáját, s ezt nem tudja nekem megbocsátani. Alantas, bosszúálló természetű ember. És ráadásul tehetségtelen!

— Lemkéről majd később. Egyelőre beszéljünk rólad. Hol a tolmácsnőd?

„Tehát Lemke már értesülést szerzett Lidia eltűnéséről. Tiszta sor: akkor hát nem lehet tovább alakoskodni. Vállalni kell a harcot. Váratlan őszinteséggel kell megdöbbentenie Bertholdot..."

— Miért hallgatsz, miért nem mondod meg, ki segített neki a szökésben? Megint valami szerelmi história?

— Nem volt szerelmi história. De valóban én hagytam szökni.

A vezérőrnagy arcáról eltűnt a gúnyos mosoly, és tekintete elárulta, hogy Heinrich jól számított: Berthold valóban megdöbbent. S ez kissé kizökkentette a támadás tervezett lendületéből.

— Ezt úgy mondod, mintha valami természetes dolgot közölnél. Még csak meg sem próbálsz mentegetőzni.

— Bátorkodom nyíltan beszélni önnel, mert jelenleg nem a vezérőrnagy ül előttem, hanem örökbefogadó apám és leendő apósom. Remélem, hogy ővele őszinte lehetek.

Berthold csodálkozva és kíváncsian pillantott Heinrichre. Ez nyugodtan fogadta tekintetét.

— Miért tetted?

— Többször ellenőriztem, és meggyőződésem, hogy a

leány ártatlan. Nem akartam, hogy Lemke megkínozza a Gestapón, hiszen én magam hívtam ide tolmácsnak, pedig nem szívesen jött. Tiszti szavamat adtam, hogy gondoskodom biztonságáról, tiszti szavamat pedig szeretem megtartani. Ez az őszinte és nyílt válaszom.

— Hát Matini barátod hol van?

— Tegnap közölte velem Lemke, hogy a partizánkórház orvosa lett.

— És a másik barátod, Lütz?

— Tegnap megszökött Svájcba.

— Mind a kettőnek te segítettél?

— Lütznek igen. Mert ővele kapcsolatban vannak bizonyos terveim: meg is beszéltük, hogy Svájcban találkozni fogunk. Ami Matinit illeti, fogalmam sem volt a szándékáról. Egyébként a fiókomban tartom azt a levelet, amelyet szökésekor itthagyott. Megmutathatom, és látni fogja, hogy Matini... mindjárt elő is keresem...

Berthold megállította egy ingerült mozdulattal.

— Engem ez most nem érdekel! Tudod, hogy Lemke a letartóztatásodat és vallatásodat követeli?

— Erre számítottam. Már mondtam, hogy milyen a kettőnk viszonya. De mindig azt reméltem, hogy az ön jóváhagyása nélkül mégsem meri megtenni.

— Arra számítasz, hogy én fogom fedezni az ostobaságaidat, sőt bűncselekményeidet? Én, Wilhelm Berthold?

— Nem. Arra számítottam, hogy ön szélesebb látókörű ember, mint ez a Lemke, aki nem lát tovább az orránál, és aki reménytelenül buta, tehetségtelen.

— Hagyd már azt a Lemkét! Ő majd felel a saját dolgáért, te pedig a tiedért. Elmélkedésre pedig nincs időm. Beszéljünk konkrétabb dolgokról. Tehát te tudtad, hogy Lemke téged le akar tartóztatni, és az én beavatkozásomban reménykedve, nyugodtan vártad...

— Ha valóban megpróbálta volna, az utolsó töltényig lőttem volna rá. És azokra, akiket magával hozott volna. Lőni jól tudok, emlékezhet rá — hangsúlyozta minden eshetőségre számítva Heinrich.

— Micsodaaa? Ellenszegülni az államhatalomnak?

— Ön nagyon jól tudja, hogy államhatalom már nincs, apám! Csak elkülönült fegyveres csoportok vannak...

— Megint eltérünk a témától, az egyetlen témától, amely most érdekel. Miért segítetted elő a tolmácsnő és Lütz szö-

kését, miért hunytál szemet Matini gyanús viselkedése felett?
— Berthold hangja olyan vészjóslóan csengett, amilyennek Heinrich még sohasem hallotta, de amilyennek el tudta képzelni.

— Mielőtt erre felelnék, megint csak azt kell tennem, amit ön „elmélkedésnek" nevez, és ami ellen olyan élesen tiltakozik. Mert lehet, hogy ezzel adom meg a választ a kérdésére. Megengedi?

— Csak kérlek, hogy röviden!

— Nekünk kettőnknek, apám, mint a német haza minden hű fiának, most nem a mára, hanem a holnapra kell gondolnunk. Arra, hogy hogyan fogunk bosszút állni a vereségért, melyet népünknek már másodízben kell elszenvednie ebben az istenverte huszadik században. Fontos, hogy a jövőben barátaink legyenek. Mi túlságosan sok gaztettet hajtottunk végre Európában, legyen hát legalább egy csepp jó is, ami meggyőzi a világot, hogy Németországban rendes emberek élnek... Mi haszon származnék abból, ha Lemke főbelőné vagy halálra kínozná még ezt a három embert is? Ettől talán elnémulnának Berlinnél a szovjet „katyusák"? Ettől visszahúzódna a keleti arcvonal megint a Volga partjára?

Heinrich úgy érezte, hogy szenvedélye már túlságosan messzire viszi, de képtelen volt fékezni magát.

Berthold kifürkészhetetlen tekintettel nézte leendő vejét. Heinrich minden szavánál fokozódott szívében a düh. Ez a romantikus bolond, ez a vakmerő kölyök, ostobaságával már-már romba dönti minden tervét! Haj, csak ne volna az a kétmillió ott a svájci bankban, megmutatná ennek a taknyosnak! A pénz azonban Goldring nevén fekszik, meg kell tehát mentenie a fickót, ahelyett, hogy golyót küldene a fejébe... A nélkül a kétmillió nélkül képtelen lesz boldogulni Berthold, különösen most, miután saját megtakarított pénzét már nem tudta kimenteni a német bankból.

— Mikor akartál szökni? — kérdezte komoran, mintha nem is hallotta volna, amit Heinrich az imént mondott.

— Ma éjjel.

— És hova?

— Ezt már megbeszéltük: Svájcba, Lorchenhez.

— A csekk-könyved nálad van?

— Elküldtem megőrzésre a svájci banknak. Nálam van a nyugta.

— És nem félsz, hogy másvalaki megkaparinthatja?

— Lehetetlen. A csekk-könyvön kívül még a titkos jelszót is kell ismerni. Ezenkivül az a bank ujjlenyomatot vesz minden betéttulajdonosról. Az aláírást nem is említem, azt könnyű hamisítani...

Heinrich fürkészve nézte Bertholdot, leste, milyen hatással vannak rá e szavak.

— Holnap hajnalban mind a ketten együtt Svájcba utazunk!

— Együtt? Mind a ketten? — és Heinrich arcán olyan őszinte öröm mutatkozott, hogy Berthold némi megkönnyebbülést érzett.

— Az út nem egészen biztonságos, mert holnapra várható az egész liguriai arcvonal kapitulációja. Azt hiszem, hogy kettőnknek, minden eshetőségre számítva, kölcsönösen át kellene adnunk egymásnak a végrendeletünket: te feljogosítasz, hogy rendelkezzem a svájci banknál levő folyószámláddal, én pedig rendelkezési jogot adok neked a hagyatékom felett. Természetesen, ha szerencsétlenség következnék be, egész vagyonodat személyesen fogom átnyújtani Lorchennek, mint a menyasszonyodnak. Remélem, te is ugyanígy cselekszel, ha velem történnék valami.

— Ó, micsoda sötét gondolatok! Hiszen mindössze két nap, és máris biztonságos helyen leszünk, egy hegyi tó partján, Horgászbottal a kezünkben fogjuk felidézgetni a vészterhes, de nem minden romantikától mentes napokat...

— Tehát hajlandó vagy kicserélni az említett meghatalmazásokat? — vágott leendő vejének fellengzős szavaiba a gyakorlati érzékű Berthold, aki már döntött is: Heinrich iránti magatartását e kérdésére adandó válaszától teszi függővé.

— Hogy kérdezhet ilyet, apám? Hiszen tudja, hogy akarata számomra parancs. Már annyira megutáltam itt mindent, hogy csak arról álmodozom, mikor fogok már önnel együtt csendes családi körben élni.

— Még jó, hogy legalább ebben a tekintetben igazoltad reményeimet — jelentette ki, nagyot sóhajtva, Berthold.

— Ön elszomorít, apám! Hát igazán, az a körülmény, hogy segítettem két rokonszenves embernek... ez olyan döntő jelentőségű az ön szemében?

— Az nyugtalanít, hogy megbízhatatlan elemekkel barátkozol. Mert ez bizonyítja, hogy hazafiúi érzéseid...

— Téved, apám! — tiltakozott hevesen Heinrich — Talán nem elég szabatosan fejeztem ki gondolatomat, vagy ön nem figyelt a szavaimra. Ezért még egyszer visszatérek arra, amit néhány perccel ezelőtt beszéltünk. Véleményem szerint a következetesség olykor romlásba dönt. Olyan időket élünk, amikor az embernek rugalmas politikusnak kell lennie, nem egyszerűen katonának. Aki csak a mában él, az megfeledkezik a holnapról, a revansról, amelyről pedig nem mondhatunk le. Szerintem ma ez a hazafiság. Én hazám hű fia voltam, és az is maradok utolsó leheletemig. Még most is, amikor a háború végétől már csak napok vagy éppen órák választanak el, még most is habozás nélkül feláldoznám életemet, ha tudnám, hogy áldozatom népem javát szolgálja. Ezeket a szavakat első ízben a távoli Belorussziában hallotta tőlem, amikor egy sötét őszi éjszakán bevezettek a szobájába. S ugyanezeket a szavakat megismétlem itt, Olaszországban, a háború bejezésének küszöbén.

Bertholdnak nem kerülhette el a figyelmét, milyen mélységes felindulással mondta Heinrich az utolsó szavakat, s ez némileg megnyugtatta.

— Tudod, hogy miért jöttem ide? — kérdezte hosszú szünet után, majd be sem várva Heinrich válaszát, így folytatta: — Nemcsak azért, hogy segítsek neked elkerülni a hadifogságot és mindazt, ami egy legyőzött hadsereg tisztjére vár...

— Nagyon köszönöm, apám!

— Azért is jöttem, mert sem a gyárnak, amely az irányítható lövedékek rádióberendezését előállítja, sem a készülék előállítási titkának nem szabad ellenségeink kezére kerülnie. Te tudsz erről az üzemről?

— Igen, Lerro említett valamit...

— Azt akarod mondani: a megboldogult Lerro?

— Micsoda?

— Hívd csak fel a lakását. Kubis talán már...

Heinrich a telefonhoz ugrott.

Lerro lakása sokáig nem felelt. Végre Kubis hangját hallotta.

Heinrich megmondta a nevét.

— Mi újság maguknál, Paul?

Mintegy két percig beszélgettek. Végre Heinrich lassan letette a kagylót.

— Kubis felajánlotta, hogy emlékül nekem adja azt a

halászati szakkönyvtárt, amelyet a megboldogult Lerro gyűjtött össze. A mérnök az imént halt meg szívbénulás következtében. Jó barátok voltunk...

— A legfőbb személy, aki a titkot elárulhatta volna, már nem él. Hátra van még a gyár és az emberek, akik benne dolgoznak...

— Ezekkel mit akar csinálni?

— Legkésőbb ma éjszaka a gyár is és az emberek is megszűnnek létezni — jelentette ki rideg könyörtelenséggel Berthold. — Még ma éjszaka, mert holnap már késő lesz. Holnap a liguriai arcvonal kapitulál... A te csapataid őrzik a vízierőművet és a zsilipet?

— Két feketeinges-szakasz.

— Ma, amikor megkezdődik a kijárási tilalom, váltsd le a zsilip őrségét. Éjszakára csak német egységeket állíts őrnek. Tiszta német őrséget, megértetted?

— Meglesz!

— Lemosom az út porát, pihenek egyet, tizennégy órára pedig hívd ide Lemkét, Stengelt meg Kubist... Most készíttess nekem fürdőt.

— Talán inna egy csésze kávét?

— Nem, inkább egy pohár jó konyakot, ha van ilyen nálad.

— Amennyit parancsol! Az öreg Ramoni pincéjében van elég a következő háború kitöréséig.

— Igaz is, hogy van az öreg gróf? Régi barátom!

— Ó, nagyon segített nekünk, hogy a volt olasz katonákból önkéntes csapatokat szervezzünk. Miután azonban a partizánok foglyul ejtették, rohama volt, és majdnem egészen megbénult. Most néhány hónapja már mozdulatlanul fekszik, és senkit sem ismer fel. Még a beszélőképességét is elvesztette.

— Kár! Szerettem volna beszélgetni vele. De az egész háború alatt folyton hullákat láttam, és semmi kedvem Ramoni élő holttestét megnézni.

Heinrich átment Kurt szobájába. A legény sápadtan, izgatottan állt az ablaknál.

— Mi van veled, Kurt? — kérdezte csodálkozva Heinrich.

— Odanézzen! — és Kurt az ablakon át a kastély kapuja felé mutatott. A kapunál három tagbaszakadt SS-legény állt. — És azon az oldalon is! És amott is! — mondta, ablak-

tol ablakhoz futva Kurt, és mutatta az egyre szaporodó géppisztolyos SS-legényeket, akik körülvették a kastélyt.

— No és? — kérdezte vállat vonva Heinrich. — Ezek csak azért vannak itt, mert Berthold vezérőrnagy a kastélyban tartózkodik, őt őrzik!

— De senkit sem engednek ki a kastélyból!

— Ha neked majd távoznod kell, el fogjuk intézni. Egyelőre készíts fürdőt a vezérőrnagynak, és ha ezzel elkészültél, gyere a dolgozószobámba. Beszélnem kell veled.

Amikor Heinrich visszatért dolgozószobájába, a vezérőrnagyon kívül ott találta Maria-Luisát is. A grófnő az ablaknál állt, amazon-öltözetben, mint mindig, ha sétalovaglásra indult.

— Báró! Legyen szíves, magyarázza meg, miért nem engednek ki engem a saját kastélyomból — s Maria-Luisa hangjában türelmetlenség, sértődöttség csengett.

Heinrich kérdő pillantást vetett Bertholdra.

— Én parancsoltam meg, hogy senkit se engedjenek ki a kastélyból! — jegyezte meg emez.

— De milyen jogon? — kérdezte felháborodva Maria-Luisa, kérdését megint csak Heinrichhez intézve.

— Bocsásson meg! Engedje meg, hogy bemutassam apósomat, Berthold vezérőrnagyot. Maria-Luisa Ramoni grófnő.

Berthold felállt és meghajolt, Maria-Luisa éppen hogy biccentett.

— Akkor talán Berthold vezérőrnagy tudja okát adni, hogy miért nem engednek ki?

— Csak egyetlen feltétel alatt engedhetem ki: ha megígéri, hogy visszaérkezik kettőig, azaz, hogy tizennégy óráig, ahogyan a katonaságnál mondják.

— És ha később érkezem? Nem fognak beengedni?

— Ismétlem: megengedhetem, hogy távozzék a kastélyból, de vissza kell érkeznie tizennégy óráig.

Maria-Luisa elpirult, majd elsápadt a sértéstől, és egyetlen szó nélkül távozott.

— A vén Ramoni gőgös unokahúga! Felismertem a vonásait — mondta mosolyogva Berthold, mialatt vetkőzött.

— Stengel báró menyasszonya.

— Stengelé? — kérdezte különös nyomatékkal a vezérőrnagy. Egy pillanatig elgondolkozott.

— Sebaj, majd talál magának másikat! Hol van itt a fürdő?

Heinrich nem merte megkérdezni, miért kell Stengelnek új menyasszonyt keresnie. Nem akarta feltűnő kíváncsiskodással felkelteni Berthold gyanúját. Nagyon jól látta már, mennyire megváltozott irányában a vezérőrnagy, és ez a változás egyelőre semmi jót sem ígért. Bár holnap együtt utazhatnak el innét, Bertholdnak az a javaslata azonban, hogy cseréljék ki végrendeleteiket, sehogyan sem tetszett Heinrichnek. Az az útibaleset, amelynek esetén Berthold biztosítani akarta magának a Heinrich von Goldring nevén fekvő kétmillió márkát — elvégre nemcsak a partizánok beavatkozásával, hanem magának Bertholdnak a közreműködésével is bekövetkezhetett, ha már zsebében tartotta a svájci banknak címzett meghatalmazást. De ugyan mit akar tenni a zsilippel? És miért nem engedik ki az embereket a kastélyból? Talán bizony az utolsó éjszakán kell történnie valaminek? Milyen kár az öreg Lerróért! Kubis megrendezte a szívbénulást, pedig tudta, hogy Alfredo halálának már nincs semmi értelme. Hiszen a vázlatrajzok másolatai már az ő zsebében voltak...

— A kastély körül egy utászcsapat dolgozik valamin! — jelentette súgva Kurt, aki éppen belépett a dolgozószobába.

Heinrich az udvarra néző ablakhoz sietett.

— Talán álmodtál. Nem látok semmit...

— Nem ott, nem ott! Hanem a parkban!

A parkban egy utászcsapat katonái valóban lyukat fúrtak a sziklába.

Heinrich elsápadt. Most már tudta, miért rendelkezett úgy Berthold, hogy senki sem hagyhatja el a kastélyt.

— Kurt! — fordult Heinrich a legényhez. — Hol van most Lidia?

— Nem tudom!

— Mondd meg az igazat! Tudom, hogy kapcsolatban állsz vele, és segítesz neki. Amikor megtudtad tőlem az olasz katonák útbaindítását, megmondtad neki, és ő figyelmeztette a partizánokat. Hallottad Lemke fenyegetőzését, és figyelmeztetted Lidiát. Mindent tudok, Kurt és... megdicsérlek érte! Most csak perceink vannak. Tudod értesíteni Lidiát?

— Igen! — jelentette ki elszántan Kurt, és vigyázzba vágta magát.

— Nagyon fontos, hogy ő értesítse azt, akit kell. Ma este, hogy hánykor nem tudom, a zsilipet és a villanytelepet a jelek szerint fel akarják robbantani...

— Úristen! És a város?

— Többet nem mondhatok, mert magam sem tudok többet. Közöld, hogy a kijárási tilalom megkezdésével azonnal le fogom cserélni a zsilip őrségét. Tudod őt értesíteni, Kurt?

— Igen!

— Mikor?

— Azonnal. Van egy kijárat, amelyről az SS-legények nem tudnak.

— Akkor siess! De ne felejtsd el, ha én este elhagyom a kastélyt, és neked valamilyen oknál fogva itt kell maradnod, azonnal meneküljél! Megértetted?

— Jawohl!

— Akkor eredj... azaz várj csak!

Heinrich lecsatolta kezéről aranyóráját.

— Ezt vidd magaddal, Kurt, emlékül. Talán többé nem látjuk egymást.

Kurt szemében könnyek jelentek meg.

— Danke!

Heinrich átölelte, és forrón megcsókolták egymást.

— Eredj és cselekedjél!

Amikor Kurt mögött bezárult az ajtó, Heinrich hirtelen belső dermedtséget érzett.

„Egyedül maradtam. Egészen egyedül — gondolta. — Sehol olyasvalaki, akire számíthatnék!"

Most jutott eszébe Berthold utasítása, és felhívta Lemkét.

— A vezérőrnagy parancsa, hogy pontosan tizennégy órakor legyen nálam! — közölte szárazon, szándékosan elhagyva mind Lemke nevét, mind a rangját.

— Jawohl! — felelte a Biztonsági Szolgálat főnöke. — Ön, hogy érzi magát, báró?

— Várakozása ellenére remekül!

Stengelhez majdnem egynegyed óra hosszat kellett csengetni. Telefonja nem válaszolt.

Végre hosszú erőlködés árán sikerült kapcsolást kapnia Stengel szobájával.

— Mi kell? — hangzott a barátságtalan kérdés, rossz német kiejtéssel.

— Azonnal hívják a telefonhoz Stengel őrnagyot! — rendelkezett Heinrich.

A válasz egy cifra káromkodás volt — orosz nyelven, erős ukrán akcentussal.

Heinrich fülében úgy csengett, mint a legszebb muzsika.

— Ki beszél? Ki beszél? — kiáltotta a kagylóba. A telefon azonban már néma volt. Még a szokásos zúgás sem hallatszott.

Ebben a pillanatban távoli lövések dördültek.

— Heinrich! Heinrich! — kiáltotta Berthold, kidugva fejét a fürdőszoba ajtaján. — Tudd meg, hogy hol és miért lőnek!

Heinrich kilépett a folyosóra, és Stengelbe ütközött. Az őrnagy karján hevenyészett kötés volt, melyen átszivárgott a vér.

— Hol a vezérőrnagy? — kiáltotta hisztérikusan Stengel, és berohant a szobába.

— Mi történt? — kérdezte Berthold, amint félig felöltözve lépett ki a fürdőszobából, s éppen verejtékező arcát törülte a törülközővel.

— A gyárban lázadás tört ki! A belső védőket lefegyverezték! A külső őrség egy részével folyik a harc! — jelentette szinte kiáltva Stengel.

— Nyugalom! Csak nyugalom, őrnagy! — vágott szavába Berthold, és Heinrich felé fordult. — Milyen erők állnak rendelkezésedre?

— Egy század vadász, két szakasz ejtőernyős és egy szakasz feketeinges.

— Azonnal induljanak a külső őrség segítségére!

Heinrich a telefonhoz lépett, és Lemkét hívta.

— Tartson magánál egy-két katonát, a többieket azonnal indítsa el a gyár külső védelmének segítségére. Siessen!

Miután ez a rendelkezés megtörtént, Berthold higgadtan Stengelhez fordult:

— Körülvenni a gyárat! Utasítsa Kubist, hogy az én nevemben irányítsa az akciót. Ön pedig jöjjön vissza ide! — utasította kurtán Stengelt, miközben folytatta öltözködését. — Szóval ön, az őrség parancsnoka tűrte, hogy azok a félemberek fellázadjanak, és lefegyverezzék a katonáit!

Stengel hallgatott, arca eltorzult fájdalmában. Heinrich közben nem túlzott szakértelemmel átkötötte a sebesült karját.

— Megengedi, hogy végrehajtsam a parancsot? — kérdezte Stengel, amikor már rajta volt a kötés.

— De azonnal! És utána ide vissza!

Heinrich a parancsnokságra telefonált, és kiadta a szükséges utasításokat.

— Hiába, nincsenek embereink! Nincsenek megbízható embereink! — sopánkodott sóhajtozva Berthold. — Csak most értem meg, miért vesztettük el megint a háborút.

Berthold látszólag ugyan teljesen nyugodt volt, Heinrich azonban tapasztalásból tudta, milyen áron lehet csak megőrizni az embernek nyugalmát az ilyen súlyos, válságos percekben. Vajon meddig fogja bírni a vezérőrnagy?

— Adj egy pohár konyakot!

Heinrich palackot hozott, és az asztalra állította.

— Te nem iszol?

— Elhatároztam, hogy holnap Svájcban, a háború kitörése óta először, leiszom magam. Most legfeljebb egy pohárkával.

— Hát igen, holnap a megmenekülésünket fogjuk ünnepelni! Ideutaztamban sokszor szembenéztem a halállal.

— Lövöldöztek a partizánok?

— Nem! Végigjártam néhány fogolytábort. Likvidálni kellett a múlt felesleges tanúit.

Berthold széles arca, a forró fürdőtől kipirultan, kövér verejtékcseppjeivel most visszataszítóbb volt Heinrichnek, mint valaha.

„Hány embert gyilkolhatott meg csak az utolsó napokban!" — gondolta Heinrich. „Felesleges tanúk"! Úgy beszél a likvidálásukról, mintha valami mindennapos munkát végzett volna el!

„Végül még valóban alkalma lesz elmenekülni egy védett zugba, hogy ott meglapuljon egy ideig, s azután megint előbújjék, megint erőszakoskodjék, pusztítson, gyilkoljon?"

Megszólalt a telefon.

Stengel jelentette, hogy a rendelkezésre álló erők körülvették az objektumot. A gyár erős falai mögé bújt felkelők és a katonák közt tovább folyik a lövöldözés.

— Utasítsd, hogy azonnal jöjjön vissza! — vetette oda Berthold, amikor Heinrich közölte vele az őrnagy jelentését.

Stengel csakhamar meg is érkezett, de nem egyedül, hanem Lemkével.

— Nos, mi ott a helyzet? — kérdezte Berthold, anélkül, hogy különösképp valamelyikükhöz intézte volna szavait.

— Nincs annyi fegyverük, hogy kitörhessenek. Állásuk

azonban kedvező, s ezért a rendelkezésünkre álló erőkkel nem rohamozhattuk meg a gyárat, nekik ugyanis van néhány állványos géppuskájuk.

— Elég! — förmedt rá homlokát ráncolva a vezérőrnagy. — Megrohamozni! Mi a fészkes fenének rohamoznánk, amikor néhány órán belül vízbe fojtjuk őket, mint a patkányokat.

S kabátja zsebéből előhúzta Castel la Fonte körzetének nagyméretű, többször összehajtott térképét. Kiterítette az asztalra.

Heinrich, Stengel és Lemke a térkép fölé hajoltak, és gondosan szemügyre vették bizonyos jelzéseit.

Berthold, kezében a pohárral, néhány pillanatig ugyancsak a térképet nézte, mintha még egyszer ellenőrizni akarná előzetesen átgondolt tervét.

— Nos hát — kezdte nyugodtan. — Castel la Fontétól három kilométerre harminckét méter magas zsilip van, mögötte hatalmas mesterséges tó, amelyben a szakértők szerint elegendő víz gyűlt össze ahhoz, hogy áttörve a levegőbe röpített zsilipen, másfél óra alatt elöntse az egész völgyet. A számítások értelmében a víz öt méter magas szintre fog emelkedni a völgyben. Ez éppen elég ahhoz, hogy maga alá temesse a gyárat és mindazokat, akik benne vannak.

A vezérőrnagy megállt, töltött magának még egy pohárkával, és egy kortyot ivott belőle.

— Meg kell azonban gátolnunk, hogy a víz folytassa útját, és kiömöljék a völgyből. Amint látják, a meder itt a legszűkebb, a kastély mellett. Ha tehát a levegőbe röpítjük ezt a sziklát is, amelyen a kastély épült, akkor a romok el fogják torlaszolni a folyót. Megakadályozni a víz folyását persze így sem lehet, de jelentős mértékben csökkentjük a kifolyását. Nekünk az kell, hogy a víz magasszintje a völgyben legalább néhány óráig megmaradjon...

A vezérőrnagy elhallgatott.

Heinrich most Stengelre pillantott. Ez nyelvének hegyével végignyalta kicserepesedett ajkát, és szinte bamba tekintettel követte Berthold ceruzáját, amellyel a térképet mutogatta.

— Mennyi robbanótöltetet helyeztek el a zsilip alatt? — kérdezte a vezérőrnagy Lemkétől.

— Tizenhat tonna ammonalt az alagútnál!

„Velem még csak nem is közölték" — villant át Heinrich agyán.

— Minden készen áll a robbantáshoz?

— Az ön utasítása értelmében a parancsnok helyettese maga fogja ellenőrizni.

A telefon szakította félbe beszélgetésüket. Kubis volt, segítséget kért. Félt a felkelők kitörésétől, mert tüzelésük jelentősen fokozódott.

— A zsiliptől egy szakasz feketeingest elvezényelni, hogy segítsenek ennek a pánikkeltőnek! — rendelkezett a vezérőrnagy.

Heinrich továbbította a parancsot.

— A zsilipet húsz óra harminckor robbantjuk. Előtte tíz perccel a sziklának és a kastélynak már el kell torlaszolnia a víz útját. Hallotta, Lemke? Ezért ön felel! Heinrich, a robbantás előtt te veszed át a zsilip őrségét. Ön pedig, Stengel, a gyárat körülzáró csapatok parancsnokságát veszi át Kubistól. Feladata: nem szabad megengednie, hogy a gyárból akár egyetlenegy ember életben maradjon. Akik kiúsznának a víz színére, azokat le kell lőni. Vigyen magával elég sok röppentyűt: a látási lehetőségeket alkonyat után is maximálisan biztosítani kell. Megértették?... Van valami kérdésük?

Valamennyien hallgattak, megdöbbenve Berthold tervétől.

— Hány ember dolgozott a gyárban? — kérdezte a vezérőrnagy Stengeltől.

— Kétezerháromszáznyolcvan hadifogoly és százegyvenkét német mérnök meg munkavezető.

— Ezek most hol vannak?

— Majdnem mind bennmaradtak a gyárban. A lázadás kitörésekor bezárták őket a készáru-raktárba..., Velük mi legyen?

— A sötétségben nem lehet felismerni, ki hová tartozik. Lőjék le mind!

Berthold újra teletöltötte a poharát.

— Ha mindent értenek, akkor induljanak.

— Vezérőrnagy úr, megengedi? — kérdezte Stengel, olyan rekedt hangon, mintha meghűlt volna.

— Valamit mondani akar?

— Ez a kastély Ramoni grófnőé, ő a menyasszonyom, tehát...

— Tudom. Emiatt azonban nem kockáztathatom egy ilyen fontos akció sikerét.

— A kastélyban értékes gyűjtemények vannak... A hozománya... Kérném...

— Kicsire nem nézünk, őrnagy! Most ne gondoljon a menyasszonyára. Vegyen példát rólam. Jó barátom, az öreg Ramoni gróf is itt van a kastélyban. És még csak nem is figyelmeztetem őt... Indulás!

Stengel merev léptekkel indult az ajtó felé. Álma, amelyet az egész háború folyamán dédelgetett, a meggazdagodás álma, amelyért mindenre hajlandó lett volna, egyszeriben úgy szétfoszlott, mint a füst — éppen akkor, amikor már-már majdnem megvalósult.

— Most pedig, Heinrich, pihenjünk egy kissé, mert ma éjszaka nem lesz alkalmunk aludni — javasolta Berthold, kéjesen nyújtózva.

— Mi ketten mikor indulhatunk? — érdeklődött Heinrich.

— A robbanás után azonnal! Azonnal! Majd Lemke és Stengel befejezik a dolgot. Mi elvégeztük a feladatunkat, s ketten egy óra múlva már a svájci határon leszünk. Horchkocsival vagyok, és ez bírja az iramot... Ott pedig vár a pihenés, a nyugalmas élet! Mégis csak jó, hogy mi ketten életben maradtunk! Gyere, igyunk a jövőnkre.

Heinrich teletöltötte poharát, és észrevette, hogy remeg a keze. Ez Berthold figyelmét sem kerülte el.

— Mi az, remeg a kezed?

— Ha még egy-két évig tartana ez a háború, én ugyanolyan nyugodt volnék, mint eddig. Most azonban, hogy már csak néhány órát kell várnunk...

Berthold elnevette magát.

— Megvallom, pontosan ugyanez van velem is. Csakhogy én jobban uralkodom magamon...

Váratlanul kitárult az ajtó, és berohant Maria-Luisa.

— Vezérőrnagy úr! Könyörgök! Esedezem! Ne tegye ezt! Ez minden vagyonom! — Szinte önkívületi állapotban térdre vetette magát Berthold előtt.

A küszöbön megjelent halálra dermedve Stengel.

— Mi ez? Mit akar? — kiáltotta türelmetlenül és dühösen Berthold.

Heinrich felemelte Maria-Luisát a karjánál fogva, és erőszakkal leültette egy székbe. A grófnő tovább esengett.

— Mindenre, ami szent, vezérőrnagy úr, ne robbantsa fel a kastélyt...

— Ön mondta meg neki? — kérdezte Berthold halkan Stengeltől.

Az őrnagy hallgatott.

Maria-Luisa felzokogott, és Heinrich egy pohár vízzel sietett feléje, de ebben a pillanatban háta mögött két lövés dördült.

Maria-Luisa hátrahanyatlott a karosszékben, karját szélesre tárva; Stengel úgy terült el a földön, mintha lekaszálták volna.

Két SS-legény rohant a szobába.

— Kivinni ezeket! — rendelkezett a vezérőrnagy megvető fintorral az arcán. — Gyerünk át a másik szobába — javasolta nyugodtan Heinrichnek.

Elsőnek ő maga ment át a hálószobába. A félig üres konyakos üveget sem felejtette el magával vinni.

— Itt Olaszországban mindenki elpuhult! Te is ilyen lettél, Heinrich?

— Én nem! Én most is olyan kemény vagyok, mint más kettő!

Heinrich csak most ürítette ki a poharát, melyet Berthold betöltött. Ezúttal nem remegett a keze.

Berthold rendelkezett.

— A tervet módosítani kell. Telefonálj Lemkének, hogy a zsiliprobbantás után Stengel feladatát is neki kell végrehajtania. A kastély az én dolgom. Ennek végrehajtása után azonnal a zsiliphez robogok, ott fogok veled találkozni.

Heinrich este hétkor akart a zsiliphez indulni. Berthold parancsa szerint neki kellett átvennie a zsilipőrség parancsnokságát.

— Egyedül mégy? — kérdezte mintegy mellékesen Berthold.

— Igen, a legényem útikészülődéssel van elfoglalva.

— Vigyél magaddal egyet az én embereimből!

— Minek? Ez az út teljesen veszélytelen.

Berthold semmit sem felelt, kiment a szobából, és egy perc múlva egy óriástermetű SS-legénnyel tért vissza.

— Ő fog elkísérni! — mondta parancsolóan Berthold.

Az SS-legény komor tekintetet vetett Heinrichre. Ennek valahogyan az a pillantás jutott eszébe, ahogyan a véreb nézett rá Bonneville-ben, Lemke szobájában.

Egy perc múlva Heinrich már úton volt a zsilip felé. Mellette ült az SS-legeny.

Heinrich fejében riadt gondolatok cikáztak.

Vajon Kurtnak sikerült-e figyelmeztetnie Lidiát? S a lánynak volt-e ideje, hogy továbbadja az értesülést a partizánoknak? No és a garibaldisták idejekorán tudnak-e majd intézkedni? Hát ő maga valóban nem tehetne semmit, hogy megmentse azokat a szerencsétleneket, akiknek éppen ma, szabadulásuk küszöbén kell elpusztulniuk?

Lassította gépkocsiját, még rendbe akarta szedni gondolatait, mielőtt a zsiliphez érkeznék.

A várostól mintegy két kilométerre, egy magányos német katona géppisztollyal a kezében a zsilip felől Castel la Fonte irányába ballagott.

Heinrich meglátta, és még inkább lassított.

— Hajtson gyorsabban! — szólt rá parancsoló hangon az SS-legeny.

Heinrich hirtelen fékezett, és megállította az autót.

— Hát te pimasz, hogy mersz beszélni a tiszttel? Nem tudod, hogy Berthold vezérőrnagy veje vagyok?

S széles lendülettel, visszájáról jobbjával pofonvágta az SS-legényt. Ez rászorította kezét felsőajkára, ahol az ütés érte, és dühös pillantást vetett Heinrichre.

— Egy hangot se! Mert lelőlek, mint a kutyát!

— Szazados úr! Mondani akarok valamit!

Heinrich egy pillantást vetett arra a katonára, aki ezeket a szavakat mondotta a gépkocsihoz lépve — és majdnem felkiáltott.

A sebforradásos arc! Mentarocci!

Heinrich kiszállt az autóból. Az SS-legény felnyitotta a túlsó ajtót, hogy szintén kiszálljon, de Mentarocci már ott termett. Egy dörrenés és az SS-legény egyetlen hördüléssel terült el az ülésen.

— Bocsásson meg, de nincs rá szükségünk! — szólt Mentarocci.

— Megkapta az üzenetet, amit a legényemmel küldtem?

— Alkalmat kerestem, hogy önnel beszéljek róla. Igazán megörültem, amikor megpillantottam az autóját. Hiszen már jól ismerem! — és Mentarocci ravaszul elmosolyodott.

Beszélgetésük mindössze néhany percig tartott. Ezután Mentarocci az autóhoz lépett, és váratlan erővel kihúzta lábánál fogva az SS-legény testét.

— Emiatt ne aggódjék! Hajtson csak nyugodtan tovább. Egy perc múlva ez már nem lesz itt az úton.

Tizenkilenc óra harminc perckor Heinrich gépkocsija megállt a zsilipnél. A robbantásig tehát még egy óra volt hátra.

Végighallgatta a parancsnok jelentését, s mintegy mellékesen megkérdezte:

— A helyettesem itt van?

— Egy órával ezelőtt eltávozott.

— Jól van! Sorakoztassa fel a két szakaszt a zsilip előtti térségen!

A feketeingesek parancsnoka csodálkozva pillantott Heinrichre.

— Mi az, megsiketült? Sorakoztassa fel a két szakaszt!

A parancsnok tisztelgett, és elrohant, hogy végrehajtsa a parancsot.

Heinrich leült a bunker melletti padra, és alaposan körülnézett. Sehol senki. Hol vannak hát Mentarocci emberei?

Az órájára pillantott. Milyen lassan múlik az idő! Még egy óra, és valóban vége mindennek?

— Százados úr, parancsára a két szakasz felsorakozott!

Heinrich néhány lépéssel a felsorakozott katonák előtt termett. Ezek feszült figyelemmel álltak, izgatottan a szokatlan parancstól, hogy hagyják ott őrhelyüket, és sorakozzanak fel.

— Katonák! — Heinrich hangja tisztán csengett a nagy csöndben, melyet csak olykor-olykor tört meg a gyár felől hallatszó, elszórt lövöldözés.

— Figyelem! Két lépést előre, indulj!

A sor megindult, két lépést tett, és újra megállt.

— Fegyvert letenni! Mindenki! A tisztek is... Úgy! Két lépést hátra! Indulj!

A meghökkent katonák ezt a parancsot is végrehajtották.

— Katonák! Becsületesen szolgáltátok a hazát és a führert. A főparancsnokság nevében köszönetet mondok nektek. A háború azonban véget ért! Hadseregünk kapitulált. Szabadok vagytok!

Az utolsó szavakat Heinrich szinte lelkendezve kiáltotta

— látta, amint Mentarocci emberei a zsilipen végigfutva, elfoglalják a bunkereket.

— A főparancsnokság utasítására a gát védelmét átadjuk a felkelt olasz népnek. Mindnyájatok életét biztosítom. Most menjetek a laktanyátokba, holnap indultok haza. .

Magános lövés dördült.

A feketeinges parancsnok elterült katonái előtt saját maga eresztett golyót a halántékába.

— Most pedig énrám figyeljetek! — kiáltotta Mentarocci jókedvűen, mint mindig. — A laktanyába, lépésben indulj! Ha pedig még valaki akarna golyót röpíteni a fejébe, nem tanácsolom neki! A béke jobb a háborúnál!

— Jobbra át! Indulj!

A feketeingesek engedelmesen indultak a kaszárnya felé. Mentarocci néhány embere kísérte őket.

— Hát annak a vezérőrnagynak nagy az őrsége? — kérdezte Mentarocci, nyugodtan rágyújtva a cigarettára, amelyyel Heinrich megkínálta.

— Nem. Az utászok Padermóba távoztak. Tehát csak néhány SS-legény maradt, talán öt, vagy legfeljebb egy-kettővel több.

— Annyi, mint semmi!

— Csak aztán úgy történjék minden, ahogyan megbeszéltük!

— Úgy megrendezzük, mint a legtökéletesebb színielőadást!

Mentarocci tisztelgett és elsietett.

Heinrich visszaült a padra. Látta, amint Mentarocci felállította embereit a zsilipre, és beosztotta a bunkerekhez. Legtöbb emberén feketeinges egyenruha volt — ezeket a külső őrhelyekre küldte, a többieket az árkokba és a bunkerekbe rejtette el.

— Nos, a jelek szerint minden rendben van! Várhatjuk a magas vendéget! Mennyi időnk van hátra?

— Huszonhét perc! — felelte Heinrich, az órájára pillantva.

Szavait irtózatos dörrenés fojtotta el. A levegő megremegett, s a völgy túlsó végében, a sziklán emelkedő kastély mintha a levegőbe emelkedett volna, majd lassan aláereszkedett.

A robbanás nyomán visszhangos dörgés hömpölygött át a hegyek közé ékelt völgyben.

— A vezérőrnagy valamiért siet! — jegyezte meg aggodalmasan Heinrich.

— Kár ezért a kastélyért, pedig nem volt a mienk! Kár! — tört ki az őszinte sajnálkozás szava Mentarocciból.

Ebben a pillanatban erős zúgás hallatszott.

— Jönnek! — szólt Mentarocci, s rögtön jókedvűen, harsányan kiáltotta: — Vigyázzatok!

Mindnyájan kővé meredtek a helyükön, csak Heinrich lépett előre.

A zsilip felé vezető úton két gépkocsi közeledett száguldva. Elöl egy Opel-Kapitän, mögötte a Horch.

— A vezérőrnagy a hátsóban van! — mondta Heinrich. — Jelenlétében ne felejtse el, hogy ön csak közlegény.

— Jawohl! — felelte széles mosollyal Mentarocci.

A gépkocsik majdnem közvetlenül a zsilip mellett álltak meg.

— Minden simán ment! — jelentette nem egészen szabályszerűen Heinrich. Berthold némán bólintott.

Az első gépkocsiból kilépett a bent ülő SS-legény. A sofőrök a helyükön maradtak.

— Ennyi az egész őrsége, vezérőrnagy úr? — csodálkozott Heinrich.

— Egyiket Lemkéhez küldtem parancsal, a másikat teveled. Hol van?

— Megparancsoltam, hogy az alagút bejáratánál álljon őrt. Az tanácsolnám, hogy az ön emberét is küldje oda, mert nem bízom egészen ezekben a feketeingesekben.

— Igazad van! Az utolsó pillanatban elárulhatnának! — s Berthold megfordulva, ráparancsolt az SS-legényre, meg a másik gépkocsi sofőrjére. A vezérőrnagy saját kocsijának a sofőrje a helyén maradt.

— Setáljunk egy kicsit! Úgy beszéltem meg Lemkével, hogy pontosan húsz óra harminckor vezesse ki csapatait a völgyből, tehát még van egy negyedóránk, a zsilipről pedig gyönyörű a kilátás! — javasolta Heinrich.

Berthold és Heinrich lassan elindultak a zsilip felé. Néhány lépés után megálltak.

Berthold a korlátra támaszkodva nézett le a völgybe, amelyet vízzel akart elárasztani.

— Tudod, Heinrich, nekem most Néró jut az eszembe. Hermann Göring képtárában láttam egy festményt: Néró az

égő Rómát nézi. Csodálatos kép. Különösen Néró arca, amint lelkesedés, sőt szinte kéjes élvezet sugárzik róla.

— És mondja, vezérőrnagy úr, nem sajnálja azt a több ezer embert, aki az ön parancsára néhány perc múlva vízbe fullad?

— Sajnálni? Hát ez miféle ostobaság?

— De hiszen mindegyiknek van, mint önnek is, talán felesége, talán gyereke, édesanyja...

— Ebből elég! Láttad, hogy bántam el Stengellel? Még egy szót, és...

Berthold pisztolytáskájához kapott jobbjával. Ebben a pillanatban azonban Mentarocci vaskeze kapta el csuklóját.

— Ugyan, minek idegeskedni? Hát nem lehet nyugodtan beszélgetni?

Berthold nekifeszülve felkapta balkezét, hogy félrelökje a vakmerő közlegényt, aki mintha a föld alól bújt volna elő — emez azonban a másik kezét is elkapta.

— Mit jelent ez? Segítség! Segítség! — kiáltotta Berthold küszködve.

— Mire jó kiabálni? Az ön védői, signor, már a túlvilágon vannak, és bizonyára önt is várják.

— Heinrich, mit jelentsen ez?

Heinrich szorosan Berthold mellé lépett, és három szót súgott a fülébe.

— A-a-a!

Mintha farkasüvöltés harsant volna a zsilip fölött. Berthold most értette meg, hogy éveken át az orránál fogva vezették, mint egy hülyét — megértette, és még a veszélyről, a félelemről is megfeledkezett: valóban olyan volt, mint egy vicsorgó farkas.

Heinrich sarkon fordult, és lassan elindult a zsilipen.

Berthold tekintete döbbenten követte. Az a gondolat, hogy kezéből kicsúsztak a milliók, melyekkel nyugodt öregségben akarta leélni gyarló életét — néhány pillanatra megbénította. Hirtelen azonban ráeszmélt, hogy már nem is a pénzéről, hanem a puszta életéről van szó.

— A-a-a! — üvöltötte még egyszer, eszét vesztve, és olyan erővel tépte ki magát Mentarocci szorításából, hogy az nem bírta visszatartani.

— Vigyázzon! — kiáltotta Mentarocci.

Heinrich hátranézett.

A megvadult Berthold egyenest feléje rohant, futtában rántva elő pisztolyát.

Heinrich már felemelte a sajátját, ebben a pillanatban azonban Mentarocci lövése dördült.

Bertholdot a tehetetlenségi erő még két-három lépéssel továbbvitte, csak ezután tántorodott meg, és arccal zuhant a zsilip korlátjára. A garibaldista golyója a tarkóját érte.

— S ön most hová készül? — kérdezte Mentarocci, amikor Heinrich beült a gépkocsijába.

— Haza! — felelte boldog mosollyal Heinrich. — Sok szerencsét maguknak! Tehát úgy gondolja, hogy meg tudnak birkózni Lemke embereivel, és megmentik a gyárban levőket?

— Ön még a hegy tövében sem lesz, amikor már együtt fogunk énekelni a gyáriakkal! Nyugodtan elindulhat, és köszönünk mindent!

Mentarocci és Heinrich keményen kezet szorított, s a gépkocsi egyre gyorsabban suhant, távolodott Castel la Fontétól.

1945. május 2.

Saint-Rhémy város temetőjébe belép egy világosszürke ruhás fiatalember, karján gyászszalaggal, kezében egy csokor pünkösdi rózsával.

A temető őre, aki a napfényben sütkérezve éppen valami játékszert farigcsál kisunokájának, csodálkozva néz utána. Arcról ismeri Saint-Rhémy minden lakosát, de ezt a fiatalembert még sohasem látta. Elfoglaltságából fel-felpillant a két sírhalomra, amelyeket közös kerítés vesz körül — arrafelé haladt az ismeretlen, ott leült a kis lócára, aztán szinte meg sem mozdul, csak néha hajol előre, és szeretettel meg-megsimogatja a közelebbi sírhalom virágait.

„Mennyi gyász! Fiatalnak, öregnek: mindenkinek gyászt hozott a háború" — mormolja szomorúan az öregember, és megint hozzálát a fadarabka faragásához.

Ám egy újabb látogató érkezése megint elvonja munkájától. Ez is fiatalember, a temetőőr ezt már jól ismeri. Köszönti is, és rögtön tudatja vele:

— A maga sírjainál ül valaki. Nem idevalósi, még sohasem láttam.

A fiatalember a kerítés felé siet, ahol az ismeretlen ül.

Már messziről látja szőkésbarna haját, melyet mintha a szél zilált volna szét — látja tűnődő, kissé előredőlt alakját.

— Bocsásson meg, Monsieur... — kezdi az újonnan érkezett, de hirtelen elharapja a szót. — Hát ön az?

— Bonjour — szól halkan Heinrich, megszorítva Monique fivérének kezét. Életében most látja másodszor, de ez a szem — Monique szeme — olyan ismerős neki, olyan kedves, hogy meg sem kell kérdeznie, kivel beszél.

— A mama csak nemrég halt meg... Oly gyakran emlegette önt...

— Ne beszéljen erről, Jean! — mondja Heinrich, és felál. Szemeben könny csillog. — Adja át üdvözletemet minden ismerősömnek, különösen François-nak.

— Köszönöm. Ő is emlegeti önt.

— Hát Ludvine Decoque, ő hogy van?

Jean elkomorodik.

— Megölték — feleli röviden, és félrefordul.

— De André Renard, remélem, életben van? Szoktak találkozni?

— Nemrég járt itt. Most Párizsban van.

— Ha ír neki, feltétlenül adja át legmelegebb üdvözletemet.

— Nagyon fog örülni, ha megtudja, hogy láttam önt. És sajnálni fogja, hogy ma nem volt itt...

Beszélgetésükben zavart csend áll be. Mindkettőjük ajkán ott libeg ugyanaz a név, de egyikük sem meri kimondani, erőt vesz rajtuk az emlékek és a találkozás izgalma.

— Most búcsúzom, Jean! — szól Heinrich, aki már nem bírja tovább a feszültséget. Úgy érzi, mintha valami fojtogatná a torkát. — Kérem, ápolja ezt a sírt! Ez az a talpalatnyi föld, ahová gondolataim mindig vissza fognak szállni... Kívánom, hogy a maga szerelme boldogabb legyen!

Heinrich lehajtja fejét, és gyors léptekkel a temetőkapu felé indul.

Be gyönyörű is volt az a tavasz!

Megrészegítette az embereket, mint a bor. Felpezsdítette a szíveket az öröm, s egymás testvérévé tett mindenkit — maga volt a boldogság!

Az emberek négy hosszú éven át féltek az égbolttól, ahonnét zúgva, süvöltve záporozott a halál. Négy hosszú éven át fájdalommal pillantottak az újságba, mert még a győzelmek is újabb emberéletek pusztulását jelentették. Rettegve húzták be éjszakánként a sötétre befüggönyözött ablakokat. Elszorult szívvel bontották fel a frontkatonák magukragasztotta, háromszögű levélborítékait. Óvatosan érdeklődtek egymástól közös ismerőseik, barátaik sorsáról. Mert lépten-nyomon mindenütt ez a szörnyű és könyörtelen szó csengett: halál!

Most pedig hosszú évek óta először érezték az emberek, hogy az égbolt megint csodálatosan tiszta, mert már nem suhannak rajta át a fekete keresztekkel jelzett szörnyetegek: a halál hajói. Az édes májusi levegő pedig, amely a szélesre tárt ablakokon áradt a szobákba, már nem hozott magával kesernyés égésszagot. Az emberek be is lélegzették téli tüdővel, megmámorosodtak a levegőtől, amely telítve volt a nap sugaraival, a tavasz életadó erejével, a létezés örömével.

Ez az öröm igaz baráti érzés formájában áradt szét a szívekből. Az utcákon ismeretlen emberek köszöntötték egymást. Amikor pedig két barát véletlenül találkozott, és egymás nyakába ugorva kiáltotta: „hát élsz?" — ilyenkor a járókelők önkéntelenül megálltak, hogy velük együtt örüljenek.

S valamennyiüknek, ha nem is az ajkán, de a szívében, egész lényében ott harsogott az egyetlen, a gyönyörű, a mindenkit egyformán boldogító szó: BÉKE!

Bizony, az emberek megtanulták ennek a szónak az értékét! Nem is lesz már ezentúl ennél drágább szavuk.

Mindenki tudja: a háború a halált, a béke az életet jelenti...

Az a fiatal tiszt, aki a szovjet hadsereg századosi uniformisában rótta Moszkva utcáit, semmiben sem különbözött a vele szembejövő sok más fiatal tiszttől. Szeme is ugyanolyan boldogan és izgatottan csillogott, szája körül is éppoly örömteli mosoly játszott. Legfeljebb talán még lelkesebben nézett maga körül, fürkészően lesve a járókelők arcát, mintha mindegyikükben régi ismerősét keresné.

Egy épület közelében megállt, s többször is elolvasta a bejáratra szögezett táblát. Simára vasalt zubbonyát még egyszer végigsimítva, belépett az épületbe, s felment a második emeletre.

Íme a jól ismert, műbőrrel bevont ajtó. A százados halkan bekopogtat.

Bentről bizonytalan hang szüremlik ki, s a százados habozik. Mi volt ez? „Szabad", vagy pedig megkérték, hogy még várjon? Nem bírja azonban tovább tűrtöztetni magát, és benyit az ajtón.

A vakító napfény, amely eltölti a tágas hivatali helyiséget, egyenesen a szemébe villan, s a százados nem ismeri fel rögtön, hogy ki ül az asztalnál. Nem is megbizonyosodva, inkább csak találomra állapítja meg, hogy ő az, akit keres.

— Tyitov ezredes! Honcsarenko százados a feladat teljesítése után szolgálattételre jelentkezik.

Az ezredes előlép az asztal mögül, és sutba vetve a szabályzat által előírt üdvözlési formát, háromszor arcon csókolja a századost, mint apa a fiát, hosszú távollét után.

— Nohát, ülj le, ülj csak le, Goldring báró! — mondja, és mosolyogva méregeti a százados feszes alakját. — Tehát megérkeztél... Lám, lám. Elevenen, jó egészségben! Derék legény vagy! Gratulálok!

Szemközt ülnek egymással, és boldogan mosolyognak.

— Megvallom, féltettelek, mert nem hittem annak a farkaskölyöknek. Azt gondoltam: mi lesz, ha szándékosan félrevezetett minket a részletekben? Mondtam magamban: a lényeget bevallotta, de hát a részletekben, a tizedrangú kérdésekben cserben hagyhatta az emlékezete... Hiszen az apja egészen fiatalon hozta ide hozzánk, valóban elfelejthetett valamit...

— Nos, ha már róla beszélünk, hogy érzi magát az én ideiglenes névrokonom?

— A fiút más anyagból gyúrták, mint az apját. Bár az is lehet, hogy a környezet hatott rá. Elvégre gyerekkorában került egészen megváltozott körülmények közé. Kihallgatásakor hamar bevallott mindent. De hiszen te is beszéltél vele, tudhatod... Őszinte vallomásáért enyhítették az ítéletét... No de, mindez már a múlté! Fő, hogy te élve, egészségesen tértél vissza! Édesapád tudja már, hogy megjöttél? Időnként meglátogattam az öreget. Vasúti váltóőr most is.

— Ha megengedi, még ma felkeresem.

— Még hogy megengedem? Csak nehogy elfelejts bocsánatot kérni tőle a nevemben! Magyarázd meg neki, hogy másképp nem lehetett. Okos ember ő, meg fogja érteni!... És te mihez kezdesz most, Grigorij Pavlovics?

— Annak idején a kijevi egyetem idegen nyelvű fakultásáról vonultam be a hadsereghez. Szeretném visszakapni a diák-igazolványomat.

— Azt mondod, a diák-igazolványodat? Nos, igazad van. Tanulj. Kényszerűségből a háború emberei voltunk, de ezentúl már a béke emberei leszünk.

Kijev, 1956.

Harmadik rész

A nagy gombolyag vékony szálacskái — — — — — 381
Új feladatok — — — — — — — — — — — — 400
Őszinte beszélgetés — — — — — — — — — — 419
Új barátok és új ellenségek — — — — — — — — 431
Heinrichből diplomata lesz — — — — — — — — 442
Megtorlás — — — — — — — — — — — — 464
Kubis gondoskodik a jövőjéről — — — — — — — 484
Esküvő és halál — — — — — — — — — — — 515
Lemkének gyanúja támad — — — — — — — — — 528
Egy áprilisi nap izgalmas eseményei — — — — — — 548
Epilógus — — — — — — — — — — — — 574

Felelős szerkesztő: Gábor Viktor
A fordítást az eredetivel egybevetette: Grigássy Éva és Balla László
A védőburkoló, kötésterv és az illusztráció Kürthy Sándor munkája

Nyomdába került 1959. augusztus 25-én
36,5 nyomdai ív, 34,9 kiadói ív, Meg elent 25000 példányban

Kárpátontúli Területi Kiadó, Uzsgorod, Szoviet tér 3.

A budapesti Zrínyi Nyomda szedéséről készült matrica után nyomta és a kötészeti munkát végezte a Népművelési Minisztérium Kárpátontúli területi Kiadójának területi nyomdá·a, Uzsgorod, Karmeljuka 7.

A védőburkolót a budapesti Offset Nyomda készítette

Ю. Дольд-Михайлик
И ОДИН В ПОЛЕ ВОИН
(на венгерском языке)
Формат бумаги 84x108 1|32. Усл. печатных листов 31,72. Учетно-издат. листов 34,9.
Тираж 25000 Заказ № 867

Закарпатское областное издательство, г. Ужгород

Напечатано с матриц Будапештской типографии имени Зрини
в Закарпатской областной типографии Облиздата
Министерства культуры УССР,
Ужгород, Кармелюка, 7.